

Δημόσιον Κεντρικόν Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

+8001 ΒΕΡΟΙΑΣ

Αριθ. ελ.

445 2/0

ΔΩΡΕΑ - Αγορά 60 εν

GRVER-00092

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ευδύφων
Ἀσπασία
Κρίτωρ
Φαίδων
Κρατύλος
Θεαίετος
Ξοφιστής
Πολιτικός

2664
700
3364

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πλάτων
PLATONIS DIALOGI

SECUNDUM

THRASYLLI TETRALOGIAS DISPOSITI.

EX RECOGNITIONE

CAROLI FRIDERICI HERMANNI.

VOL. I.

LIPSIÆ

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXV.

1865
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Oblatam ab honestissimo redemptore Platonis edendi conditionem non ideo accepi, quia post Bekkerum, Stallbaumium, Turicenses nova editione opus esse arbitrarer, sed quia is mihi esse videbar, quem omnes concederent satis diu in hoc scriptore versatum esse, ut si quis eum suis sumptibus recudere cuperet, non imperitus rector ad hujus operae gubernacula accederem. Neque tamen semel susceptum munus haec administrare satagi, ut in iis acquiescerem, quae superiorum industria vel acumen ad Platonem emendandum contulisset; sed quas olim in Lectionum Persianarum prooemio prisca scriptoris recensendi leges adumbravi, nunc quoque ita sequendas esse duxi, ut quamvis nullis novorum codicum subsidii usus tamen multis locis ab illorum exemplis discederem. Nam quum plurimos libros manu scriptos non magis librorum socordia quam mala criticorum sedulitate corruptos atque interpolatos esse, antiquis autem editoribus raro optimorum codicum copiam fuisse constet, neutrius horum generum eam auctoritatem esse apparet, ut si quid ibi probabile legatur, statim veterem scriptoris manum agnoscas; sed ut ratione et ordine procedas, quasi nunc primum scriptorem editurus unum paucosve libros eligere debebis, non quos externus nitor sermonisve elegantia aut sententiarum facilitas aliqua commendet, sed quos vetustas aliaeque virtutes emendatrices manus minime passos esse spondeant, hisque demum inventis solida fundamenta habebis, quibus reliquam aedificationem criticam tuto imponas. Et fundamento quidem opus esse illi quoque intelligant, qui vulgatae quae dicitur eam vim tribuant, ut ubi idoneam explicationem habeat, integra servetur, ubi minus sufficiat, codicum vel conjecturae ope emendatur; eandem tamen qui sciat ita plerumque ortam esse, ut doctus homo inter varias variorum librorum lectiones forte fortuna oblatus quae sibi maxime placerent eligeret, libenter ab hac ad unum aliquem codicem confugiet, quem etsi neutiquam servili obsequio colat, tamen eadem qua illi vulgatam religione prosequatur. Neque illud sufficit, ut codicum farraginem undique congestam vulgatae opponas, quos etsi ipsos passim genuinam scriptoris manum retinuisse credibile est, hanc ipsam tamen quomodo agnoscas ab hisque lectionibus distinguas, quarum elegantia soli interpolationi debeant, non aliam viam video, nisi ut intra eas subsistas, quae etiamsi mera conjectura uterentur, propter necessitatem et evidentiam locum inter scriptoris verba mererent, eas autem, quae quamvis proficisci a scriptore potuerint, non

tamen ulla fundamenti corruptela commendatur, ne si per se quidem spectatae arideant, tenere recipias. Haec enim ipsa fundamenti praestantia, haec virtus est, ut proposita lectionum optio, quarum unaquaeque probabilis ac scriptore digna videntur, singularum disceptationum ambiguitatem ad simplicem et communem iudicii normam revocet, in corruptela autem id certe servasse existimetur, quod proxime a primaria scriptura absit; quam si maxime aliorum codicum ope restituere licet, in tantis intervallis, quo hi omnes ab ipsa scriptoris aetate separantur, haud profecto facile decernas, utrum singulari fortunae beneficio etiam deterior codex sanum locum servaverit, an veteris critici conjectura felicem illi mendam adhibuerit; utque etiam nobis idem cum veteribus criticis conjectandi jus competat, ita illorum lectiones iisdem quibus nostras conjecturas legibus astringi opus erit. Una exipio laenarum complementum, quae totius veteribus libris quam nostris ingeniis deberi consentaneum est; his autem missis ac corrupto quidem vetustissimo libro maior aliorum fides quam cujuslibet conjecturae erit, ejus veritatem solis internis argumentis cognoscas; nedum sano fundamento, quod tantum obest ut, quod vulgo faciunt, corrigendae modo hinc inde vulgatae adhiberi debeant, ut, nisi certa causa obstat, soli ejus auctoritati omnes vel aliorum codicum vel ipsius vulgatae lectiones cedere par sit.

His igitur legibus ductos quum ad Platonem emendandum accessissem, sane gratissimum evenit, ut, quod aliis in scriptoribus aut ex scholiarum vestigiis operose erui aut ex pluribus optimae familiae libris arduissime componi fundamentum necesse sit, in Platone ita offeratur, ut etsi non unum per omnes dialogos in plerisque tamen certum ipsisque doctiorum suffragiis probatam codicem habeamus, quae in lectione constituenda into prodicisci liceat. Sola septima tetralogia, quae Hippiam utrumque cum Ione et Menexeno comprehendit, minus in hoc genere instructa est; Reipublicae vero, Timaeo, Legibus satis provisum est praestantissimo codice Parisino, quem jam a Bekkero justis laudibus clatum iterata Schneideri cura etiam magis approbavit; primae denique sex tetralogiae, quarum nunc patissimum ratio reddenda est, firmissimo fundamento nituntur codicis Clarkiani sive Bodlejani, ejus lectiones primum a Gaisfordio Oxonii a. 1820 editas mox et Bekkerus et Stallbaumius in commentaria sua critica receperunt, Turicenses autem in ipsa editione adeo nullum potius dixerunt, ut illius vestigiis insistendi hos certe locupletissimos auctores habeas. Bekkerus enim, ejus editio jam anno 1816 emitti coepta est, quamvis et ipse codicibus Vaticano et Veneto II uteretur, quas proxima cum Bodlejano necessitudine contineri jam communis in Theaeteto p. 208 lacuna arguit, praecipuam tamen hujus familiae virtutem non usquequaque novit, quumque omnino exactissimo elegantiae Atticae sensui quam certa codicum generi constare mallet, hunc quoque fontem delibavit magis quam exhaust; Stallbaumius vero, libertatis, opinor, quam constantiae cupidior, optimos quoque codices intempestivas criticorum manus passos esse criminatur Turicensesque tanquam credulos illorum admiratores passim increpat; idem tamen tot singulis in locis Bodlejani fidem agnovit, tot primus ipse lectiones ex illo in ordinem

recepit, immo hinc inde vel contra Turicensis illius auctoritate usus est, ut ne ejus quidem assensum, quem sane plurimum facturum sim, in magna operae meae parte desperem. Id modo deprecor, ne mihi *bonos criticos* occidat, quos, ubi Bodlejanum ab aliis codicibus discrepare videt, horum lectiones quacunque de causa immutasse facit, quasi anno 896, quo illud scriptum esse constat, aliquam ex his lectionibus jam exstiterit certum sit, nec vetustissima exemplari id certe debeatur, ut quodvis aliud potius post illud correctum existimemus; praesertim ubi id exemplar tot inveteratis mendis scdet, ut mirum foret bonorum criticorum fastidium in levissimis tantum rebus apparuisse, manifesta vitia intacta reliquisse. Optimos enim codices non eos appellamus, qui librorum peccatis careant, quod tantum adest ut in Bodlejanum cadat, ut is interdum nisi emendatus ne intelligi quidem possit; hoc igitur nomine mendosum dici facile patitur; at enim id ipsum iudicio esse arbitror, si quae probabilia offerat, non scilicet emendationi sed genuinae traditioni debent, longeque aliare illas conditionem esse atque eorum, quos emendata orationis forma utrimus videri magis quam esse faciat. Immo opportunissime accidit, ut in ipso Bodlejano emendationem manum a prisca et genuina clare distingui liceat, quae quoniam multas ejus lectiones secundis curis in eam formam redegerit, quam Coislutanus, Tabiugensis, Zittaviensis, Ambrosianus atque, qui et ipsi vulgo boni habentur, in contextu exhibent, luculentissimae, opinor, probat, ipsum quidem Stalbaumii iudicium, quo bonos quoque codices passim a criticis correctos et interpolatos esse arguit, verissimum esse, idem tamen in quovis alio potius quam in Bodlejano primum certe manum convenire. Quae quoniam ita sunt, eas quidem lectiones, quae secunda manus Bodlejano intulit, ne in maximo quidem aliorum consensu sine cautione usurpavi; primam vero ejusdem manum ita pro fundamento habui, ut quicquid ejus scribi a Platone potuisse videretur, etiam in pari aliarum lectionum bonitate unice tuerer, quae autem emendationes sagitaret, non vulgatae magis auctoritate errorumve codicum suffragiis quam eo iudicio regebam, ut quaeque proximo ad illius vestigia accederet; posuero si quid in illis exstaret, quo Badl. careret, optime data semper prior et illorum interpolationem quam ad hujus mutilationem statuendam essent.

Si quis autem quaerat, his legibus propositis quomodo a Turicensibus discedam, quos mihi in iisdem magistros et auctores exstiterit gratus profiteor, duas maxime inveniet causas, quibus mihi semel suscepto negotio vel ultra illos progrediendum fuerit. Quarum prior in eo cernitur, quod ne illi quidem Bodlejano plus tribuisse videntur, quam ut inde vel certissimam vel paratissimam vulgatae emendandae materiam repeterent; unde factum est, ut multas quidem lectiones, quae meliores essent, illius fide reciperent, alias autem, quarum eadem fides esset, ideo tantum, ut videtur, omitterent, quia tralatitias non deteriores existimarent; cujus tamen ipsius rei quam lubricum iudicium sit, vel Stalbaumii exemplum ostendit, quem eodem codice, cujus nomen illis assum exprobrat, interdum contra illos usum esse dixi; multoque tutius necessarium arbitror, qui, nisi contraria ratio obstat, ne commoda quidem editionum

scripturae prae fundamenti auctoritate parent; quo facto simul expertus affirmo, haud paucis locis insperatam lucem affulgere, quam nisi peritiam quadam fiducia Bodlejanam secuti nunquam invenissemus. Eiusdem autem si quando emendandi necessitas exstaret, hac altera in re propria via ingredi non dubitavi, ut multo saepius quam aut a Turicensibus aut a Stallbaumio factum est, juxta aliorum codicum lectiones meas quoque vel alienas conjecturas inter scriptoris verba reciperem. Scilicet divam criticam ferream atque ignem odisse narrant eaque modestia prohibiti vel precelestissimis medelis, quas ipsi plurimas repererunt, locum in contextu negaverunt; mihi vero hac tantum optione data, utrum sciens volensque alius emendatum scriptorem ederem an in medicina adhibenda aliquid etiam periclitarer, levius audacia peccati visum est, in ea praesertim editione, quae hac facultate careat, ut quamvis corrupto fundamento emendationes in margine ascribas: neque intelliga, cur deterius hodierni editoris jus sit, quam cujuscunque ex antiquis criticis, qui vel sine autographis vetera exemplaria recensuerunt, quam nos et longe melioribus subsidiiis quam plerique veterum ad id negotium accedamus et cum scriptoris usum asseramus, qui etiam conjectando aliquid veri assequi patiamur. Atque hac conscientia fretos ne meis quidem conjecturis abstinere sustinui, non, ut imperiti loquuntur, quo ingento indulgerem, quod sentia quam sit in me exiguum, sed ne mea culpa minus emendatus scriptor exiret, quam cum mea opera praestari posse confiderem; autum alienis, quibus hunc tantum modum posui, ut nullam asciscerem, quam non etiam in deterriima confide intantum probassem, eadem vero de causa ne codicis quidem ullius varietati plus adversus fundamentum ponderis concessi, quam cuilibet conjecturae propter internam bonitatem concederem. Fundamenti enim auctoritati hoc quoque judicium totum innitit debet, neque ulli praeterea codici plus dandum est, quam ut illo corrupto in medela quoque quaerenda temporis rationem habeamus, nec prius ad nostras conjecturas confugiamus, quam apud superiores nihil subsidii praesto esse intellexerimus; his ipsis autem pariter ut eodem varietatibus non eos tantum fines relinquamus, quibus multi conjectandi negotium circumscribunt, ut omnes interpretandi machinas exhaustas esse velint, sed omnem emendationem legitimam judicamus, quae cum minimo literarum dispendio maxima sententiae convenientia juncta eam orationis formam tollat, quae certam scriptorem certa loco usum esse incredibile sit. Sed haec longius exponi concessi spatii angustiae voluit; reliquam institui mei rationem singulorum locorum enumeratio aperiet, ubi haec ipsa me Turicenses quoque deserere coegit; quod quam aut ita factum esse dixerim, ut Bodlejanum vel contra illos sequerer, aut ut meo judicio aliam emendandi viam quaererem, prius genus littera O vel Oxon., posterius H vel Herm. insignivi, indicato tamen simul, quatenus res exigeret, consensu, quo aut mea aut Turicensium lecta cum aliarum doctorum sententiis confererem; in quibus praecipuos editores Stephanum, utpote vulgatae conditorem, Bekkerum, Stallbaumium ipsasque Turicenses brevitatis causa plerumque iidem initia libris notis V B S T significavi. De orthographia tantum semel monuisse sufficit, me, ubi nihil peculiariter monitum est, eas rationes pro-

basce, quas Stallbaumius nuper in Tauchnitzianae editionis praefatione exposuit, quam ipsam editionem, ubi Stallbaumium litera initiali significo, semper respicio; nec de interpunctione, quam totam ad meum sensum direxi, singulatim dicendum arbitror, nisi me eorum non immemorem fuisse, quae Carolus Schmidius in Epistula ad philologos Turicenses de editione sua Platonis Bielefelda 1847 data hanc in rem munuit; in ceteris sedulum operam dedi, ne cuius mutationis et causa et origo lectores lateret.

Euthyphr. p. 2 B τῶν δῆμων O multique alii, τὸν δῆμον VBST; at gentivi usum in hac formula solemnem Plutarchi quoque codd. passim confirmant; cf. Sintonis ad V. Themist. p. 3. — Ibid. εἴ τινα πῶ O et S, εἴ τινα ἐν πῶ VBT, immemores gemini loci Republ. VI. 5. — P. 2 C ὡς πρὸς O, ὥσπερ πρὸς VBST. — P. 4 A τί δέ V et O, τί δαί BST, quod tamen ipsi Badl. toties a correctore obtrusum est, ut vel hoc nomine obique fere suspectum sit, praesertim quoniam ex Bachm. Anecd. T. II. p. 81 videamus inter Byzantinos fuisse, qui ante omnem interpunctionem δέ in δαί mutari censerent; cf. Schneider ad Remp. T. I. p. 155. — P. 4 B ἐπιτυχόντος O, ἐπιτ. εἶναι VBST; suppl. ἔστι. — Ibid. ἔστι δέ V et O, ἔστι δέ δὴ BST; at δὴ sequenti demum membro convenit. — P. 5 B διδάσκοντα — νομίζοντα — καλέζοντα O cum multis, ubi VBST — τι, speciose propter antegressum dativum, sed contra exemplum paula ante exstans in λέγοντα, adde Phaed. c. 6, Parmen. c. 7, pluraque apud Ast. ad Legg. p. 158, Nimbium dativus ad personam, accusativus ad actionem dirigitur, quas interdum vel in eadem sententia distingui opus est. — P. 5 C γένετο O, γέναιτο VBST, utique concinnius; at nobis vividae Imaginationis vestigium delere, qua Euthyphro id, quod modo fieri optavit, jam tanquam factum cogitat, idem tamen non revera factum esse macroi. Contraria callage est Menon, c. 2a exte. διφθίμερον . . . γίγναιτο. — Ibid. ὁξῶς καὶ ὀξείας O, ὁξ. ἀτεχνῶς καὶ ὁξ. VBST; at ἀτεχνῶς Insititium esse cod. Ven. 3 ostendit, ubi idem ante ὁξῶς legitur. — P. 5 D καὶ τὸ ἀνόσιον O, καὶ τί τὸ ἀν. VBST. — P. 6 A δι' α — ἐξαμαρτάνειν circumscripsi utpole interpretamentum antecedentium οὗ ἕνεκα τὴν γραφὴν φεύγω; quo subtile multo expeditius oratio procedit. — P. 6 B οὐ γε αὐτοὶ O, οὐ γε καὶ VBST. — P. 6 D καὶ γὰρ ἔστιν ὅσα O, ubi extremam vocem VBST omittunt; at repetita eam vi arguit, ut Θιπταλία Criton. c. 15, Ἀγέμων Sympos. c. 30. — P. 7 B εἰρηται γὰρ circumscripsi cum Henselio Spec. crit. p. 2; reliqua huius transpositione facillius carebis, ubi εἰρηται post antecedens οὕτως inserueris. — P. 7 D διὰ πάντα O, δι' αὐτὰ πάντα VBST. — P. 9 C τοῦτον ἀφίγημι O, τοῦτον μὲν ἀφ. VBST, quod non desiderabis Interpunctione minare post ἐφάνη posita. Stallb. quod μὲν deletum a grammaticis censet, qui ἀνταπόδοτον non concoxiunt, mihi insertum potius videtur, ut ἀνταπόδοσις eum sequi. ἀλλὰ faret. — Ibid. ἐπανορθώμεθα H cum V, ἐπανορθοῦμεθα ceteris; sed recte Stallb. ad Theaetet. p. 182 C; ubi rei deliberatio suscipitur, conjunctivus locum suum tenet. — P. 10 C ἢ τι πάσχει O, ἢ εἴ τι π. VBST. — P. 10 D ὑπὸ τῶν θεῶν O et V, ὑπὸ θεῶν BST. — P. 11 C τοῦτοις ταῦτο O, αὐτοῖς τ. VBST. — P. 11 E διδάξῃς V et O, διδάξας ST

ex conj. Bekk. sane idonea, si *δείξαι* verum esset; hoc autem, ut Stallb. quoque suadet, circumscripto, conjunctivus non minus tutus erit, quam Phaed. v. 3 *ὅπως ἔν τῇδε τῇ ἡμέρῃ τελευτήσῃ*: idque nunc vel necesse est, quia in monstrando nihil communis operae cernitur, quam *ἐναποθέμερος* arguit. Ut *δείξαι* ferrem, certe *δείξαι* in *δείξας* mutandum esset; at ne sic quidem *καὶ μὴ παραπονώμε* commode cum antecedentibus coirent. — P. 13 C *οἶμαι σε τοῦτο λέγειν* meo iudicio percontari, quia vis illa, quam Euthyphro in *ἔρωγε* ponit, hoc nulli Socratis responsum flagitare videtur, ut primum sibi cum illo convenire ostenderet — fere ut *καὶ γὰρ ἐγὼ* Lach. c. 17, vel *οὐδὲ γὰρ ἐγὼ* ἐμοὶ Hipp. min. c. 18 — ac deinde deum se, quod nec ipse censuerit, ne Euthyphroni quidem tribuere potuisse protestetur, quod qui non intelligeret, ex sequ. *οὐχ ἡγοῦμένους* *σε* *τοιαύτην λέγειν* prioris responsi ellipsin perperam explevit. — P. 13 E *κάλλιστα γε* O; *κάλλιστα* VBST; ut in eodem enunciato *γὰρ* passim iterari docet Stallb. ad Phileb. p. 213. — P. 14 A *ἐργασίας* O, *ἀπεργασίας* VBST; at post compositum *ἀπεργάζονται* praepositionem iterari non opus est; cf. Phaed. v. 53 *ἀπεργάζεσθαι* — *εὐργάζεσθαι*, Theaet. c. 26 *διαμαρτύρειν* — *ἐμαρτύρειν*, Sophist. c. 51 *ἀποστεινύμεθα* — *νεκρυνέμεθα*, Politic. c. 26 *ἀποπληρώσει* — *πληρώσει*, Lys. v. 5 *διακωλύουσι* — *κωλύουσι* etc. — P. 14 C *ἐρωτῶντα τῷ ἐρωμένῳ* O, *ἐρωτῶντα τῷ ἐρωτῶμένῳ* VBST speciose, sed contra plurimarum eodd. auctoritatem, quos hic quoque verum servasse arbitror. Nimium in dialectica non respondentem sed interrogantem imperare par est, cf. Protag. p. 351 E; nunc autem Euthyphro delicias facit (*τρυνῶ*) Socratesque se eius sapientiae *ἐπιθυμητὴν* proficitur, cui ironiae procerus convenit hunc illi tanquam amatorem amoris *ἐπιτάττοντι* (Menon c. 9) obtemperare. — P. 14 D *οὐδὲ* O, *ἢ ὅς*, VBST; at articulum, ubi de notionibus agatur, saepe abesse monet Stallb. ad Phileb. p. 4. — P. 15 B *πεινῶντι* O, probante Winkelmanno, *πεινῶντας* VBST praeter necessitatem; haecbat enim Socrates etiam universo loqui, praesertim Daedali comparatione animi a sermonibus ad artificia revocant. — P. 15 C *τοῦτο δ' οὐκ ἄλλο ἢ θεοφιλὲς γίγνεται* II inserto ex conjectura *οὐκ*, quo orationem cavere nec sequens *ἢ οὐ* nec responsum *πᾶν γὰρ* patitur, quo sententia a Socrate proposita affirmatur; vulgata postularet *οὐδὲν ἄλλο*, ut Phaed. c. 26 et passim.

Apol. Soer. p. 17 D *πλίσιν αὐτοῖς ἔβδομήκοντα* vel contra Oxon. cum VES retinere quam cum T omittere malui, quia doctus additamentum est, quam quod ad interpolationem referamus. Immo facile ejici poterat propter Criton. c. 14 videturque jam Apollodora ignotum fuisse, qui apud Diog. L. II. 44 ipso septuagesimo ante mortem anno natum statuit; at duos ut minimum annos adiciendos esse scite Boeckhius C. Inscr. T. II. p. 341 probavit nasque mox comparato Synes. Calv. encam. c. 17 confirmavimus; cf. de theor. Deliac. p. 7. — P. 18 B contra non *μᾶλλον* tantum cum Stallb. sed totam formulam *μᾶλλον οὐδὲν ἀληθὲς* pro glossosmate circumscribere intissimum dixi, quanquam ne hujus quidem originem satis perspicio. — P. 18 D *κωμωδιοποιὸς* V et O, *κωμωδοποιὸς* BST ex Atticistarum praecepto, sed contra optimorum librorum consen-

sum, qui et Phaed. c. 14 et Sympos. extr. nostrum inveniunt; adde Schneider. ad Remp. T. III. p. 236. — P. 19 B haud solum an timidor multis videatur, qui cum VES τὴ ἐπουράνια servatim potius quam ex Oxon. cum T οὐράνια sola reliquerim; fidentius mox p. 19 D τοὺς ante πολλοῖς circumscripsi, quia p. 17 C ipse Oxon. cum plurimis simpliciter τῶν πολλοῖς habet videturque τοὺς ex reperta syllaba v. αὐτοῖς oriri esse, quod alios in αὐ τοὺς disceperisse multi codd. doceant. — Etiam p. 19 E verbis αὐτὸς τ' ἔστι cum Eph. Jen. 1832, N. 135 sublati hiant constructioni ea fidentius moderi ausus sum, quo verisimiliter est ea per dittographiam ex antecedentibus αὐτὸς τ' εἶη orta esse; nec lenius p. 20 C de εἰ μὴ τι — πολλοὶ statim potuit, quae antegressa peritico glossemate interpretari aucto vidit Coherus de arte interp. p. 142. — Levius est quod p. 20 E cum Bekk. μηδ' ἂν pro μηδὲ ἂν scripsi; gravior, sed mea iudicia non minus certum, quod p. 22 A καὶ ἐλεγκτὸς pro καὶ ἀνέλεγκτος moxque ἐπὶ λόγῳ, usitatum Platoni formulam, pro ἐν ὀλίγῳ ex conj. dedi. Hoc inebitat Schneider. ad Remp. T. I. p. 404; Illi jam Vossius recto sensu ductus ἐμοῖς ἂν ἐλεγκτὸς substitui voluerat, in quo hoc tantum reprehendas, quod ἔνε ἂν cum optativo sermonis leges respiciat, quas καὶ elliptici non violat, cf. Meinek. ad Menand. p. 121; frontae autem, quam Schleierm. in ἀνέλεγκτος sibi cernere visus est, id potius convenit, ut Socrates se quamvis honorificam oraculam omni modo mendacii coarguere studuisse narret. — P. 23 C recepi Fischervi conjecturam μιμούμενοι pro μιμοῦνται, non equidem ut ille propter sequens εἶτα, cui etiam post verba multa locum esse satis constat; sed quod ipsius verbi fluit vis pro ea necessitudine, qua imitandi et tenendi notiones hic confusae, aliunde videtur. Terminaciones μένοι et πται quam facile confusae sint, probat dittographia οἰόμενοι οἰονται Lys. c. 9; nostro autem exemplo haud solum an respondeat Phaedr. p. 253 B, ubi multo certe commodius μιμοῦνται quam μιμοῦμενοι scripseris. — Item p. 23 E ξυντεταμένως H cum Astia pro συντεταγμένως, non tam paucis codd. fretus quam ipsa sententia, quae eandem emendationem Philol. p. 59 A Heusdio commendavit et Republ. VI. p. 499 A librorum quoque testimonio firmatur; adde Euthyd. c. 16 extr. et σπονδὴν καὶ σύνταξιν Sympos. c. 25. — P. 26 A ἡ εἰ διαφθερίω O et BS. ἡ διαφθ. VT; p. 27 E vero, ubi Bekk. et Stallb. particulis ἡ καὶ offensi sunt, satius duxi cum Bäumlingo in Jahn. Archiv. T. VI. p. 545 τοὺς ἡμῖνων pro glossemate circumscribere; nec meliorem fidem videri sequi ταῦτην τῆν γομφήν, quae nisi ex interpretamento v. ταῦτα justam explicationem vix habebunt. — P. 29 D Stallb. secutus sum addendo αἰ ante ἄνδρας, p. 30 D Bakium ad Longin. Rhetor. p. 190 scribendo ἀτιμώσαντων pro ατιμώσαντων, quod jam Stob. Serm. V. 126 duo codd. praebent; p. 31 A ipse debile pulsandi verbum κρούσαντες in ὀρούσαντες mutavi, quod praecipiti Atheniensium temeritati apprimere convenit; neque ibidem mox καὶ εἰ μὲν τι pro καὶ εἰ μὲντοι τι scribere dubitavi, quamquam nequitiam repugnet, si quis τοῖ non iam ex male repetito τι ortum, quam alieno loco illatum et post καὶ reponendum censeat. — P. 31 E καὶ μὴ μοι H pro καὶ μοι μὴ eodem opinor, jure, quo idem Phaed. c. 54 ex optimis codd.

emendandum est. — P. 32 A *αὐ' ἂν καὶ* H, *αὐα καὶ αὐ' ἂν* VST, *αὐ' ἂν* B, *αὐα καὶ ἂν* Astius, inter quos certe media quadam via incedendum fuit; identius ibidem inserui *οὐ' ἀντὶ διακινῶ*, quod etsi ab omnibus libris abest, eandem tamen restituendi facultatem praebet ac Phaed. c. 25 aliisque locis, de quibus cf. Turc. praef. Reipubl. edit. II, p. 9; et quis credat, Socratem, qui statim a principio se *ἐξῶς ἔχειν τῆς ἐν-δεδόξου λέξεως* professus est, nunc iudicialia verba promittere? — Nec p. 32 B temperare mihi potui, quin *καὶ ἐνῆρτί ἐφημεσίῳ* suspecta esse significarem, imperitū scilicet interpretamentum, quī propriū *πρωτά-τως* negotiū ignarus ita tantum Socratem populi voluntati obistere potuisse existimavit, ut contrarium suffragium ferret; certior tamen habeo emendationem, quae in ejusdem capitis fine p. 32 E *ὑμῖν* in *ὑμῶν* mutatū, ut pariter atque p. 17 C et 19 D ipsos iudices testes Socrates ellet, non alios promittat, qui nusquam postea procedunt. — P. 33 D circumscriptendis *καὶ τρωσέσθαι* Stallbaumio parui, qui ex antecedentibus temere repetita censet, eodemque auctore p. 34 D et 36 B cum optimis codd. revocavi in *ἐνδοξος ἀφῆται*, ubi T cum paucis *ὡς ἀφῆν*, tantum scripserunt; mea autem iudicio p. 35 B ex O et V restitui *ὑμᾶς* pro *ἡμᾶς* *χορὴ ποιεῖν*, quam Forsteri conj. miro consensu BST receperunt, quamvis *ὑμᾶς* emendatum sensum praebent; nec plebem, modo aliqua laus haberi velle, facere, nec si singuli faciant, permittere debere. — P. 36 C *ἴαν* et *ἐνταῦθα* *ἡ* non omnimode jungi jam Engelhardius intellexit, sed nescio qua parallelismi stultia excusavit; ego verba e manu-ducta repetitione orta circumscripti, eandemque modelam mox verbis *δο-κεῖν εἶναι* adhibui, ubi adjectum *εἶναι* vim oppositi, quo *δοκεῖν* cum sequente *εἶναι* continetur, plane frangit; p. 39 A contra ipsi Oxon. hoc dedit, ut *ἴαν* post *ἀπυθάνειν* a BST omissum revocarem, nec p. 39 C vocabuli *μὲ* vestigia in eodem exstantia ita spernenda duxi, ut proclivi emendatione *μὲν* abstinerem. — Denique p. 40 B cum Bekk. *ταύτην* pro *ἐαυτήν* scripsi, proximaeque a. 32 *εἴτε* in *εἴ γε* mutavi, non obscuri allucinat codicis fiducia, neque ignarus *εἴτε* etiam ante *εἴ δὲ* inveniri, sed quia praecedentibus *ἢ* — *ἢ* facilis ad *εἴτε* aberratio fuit, δὲ autem quod sequitur nexum magis quam gradationem efficit; quod nisi illic quoque *εἴτε* scribere libuerit, prioris membro, ejus aequa vis est, *τὲ* non conveniunt.

Criton. p. 43 A *πρὸς* *εἰ* O cum VES, *πρὸς* T, nescio cur, quam praecipuam tantum libri particulam amittant. — P. 44 B *ὧς γέ μοι* O, *ὧς γ' ἐμοὶ* VBST, quo laud scio an modestia hujus diei valde minuitur. — Ibid. *αὐτὸν ἐστερησθῆναι* V cum codd. omnibus; *ταῦτ* BST ex Wallii conj. sane speciosa, sed non necessaria, nisi cum Schaefero ad Gregor. Lat. p. 39 etiam aliis locis ut Her. I, 210, VI, 32, VII, 170 articulum *αὐτὸν* libros reddere placeat; immo ipse sic Plato Symp. c. 27 *περὶ αὐτὸν χορὴ εἶναι*, et Republ. X, 2 *πρὸς τὸ ὄν μνησθῆναι*, itemque Hippocrates de aere §. 84: *πρὸς ταλαιπωρεῖν περὶναι*. — P. 46 A *πάντα* *ταῦτα* O et V, quod ex illo etiam p. 54 B restituendum erat; *ταῦτα πάντα* ST cum paucis codd. nec sensu flagitante, quum vel major vis in *πάντα* iusto. — P. 47 C *λόγους* a BS sublatum, quum in optimis codd. existet, circumscribere quum tollere malui; glossema tamen vel

loci inconcinnitas arguit. — Ibid. διόλλυσι O cum VBS, διολλύει T sine idonea auctoritate, cf. Schneider, ad Remp. T. II. p. 230. — P. 48 E πείσας H cum Battmanno, qui Fictivum secutus sic legendum coniecit; vulgo πείσαι constructione prorsus intolerabili, quam nec interpretando editores nec transponendo Nägelsbachius emend. Platon. p. 20 aut Heinichen in progr. Zwiceaviensi 1847 excusant; nisi Nägelsbachii conjecturam sat aliquam ingeniosam ita cum nostra concilies, ut Crito post δρώμεν pergat: ὁς ἐγὼ περὶ πολλοῦ παιδοῦμαι πείσας σε ταῦτα ποιεῖν ἀλλὰ μὴ ἀνοήτως. — P. 50 H ἐν ἧ — λαχόνουσι — γίνονται — διαφθείρονται O, ἐν ἧ ἄν sequi. conj. VBST ex correctura, quam Oxon. quoque secunda manus obtulit. — P. 51 E γεννηταῖς corr. H pro γεννήταις, quam sensus non gentiles sed genitores flagitet. — P. 53 A ἐμμένεις O et V, ἐμμενείς BST ex Schleierm. conj. immemores Leges Socratem jam e carcere egredientem compellantes lingi; unde etiam supra παραβαίνεις.

Phaed. p. 58 B εἰς Δῆλον O et V, εἰς Δῆλόν τε BST cum paucis libris. — P. 58 C τίνα ἦν O, τί ἦν VBST; ut cf. p. 102 A liberumque meum: Gesamm. Abhandlungen p. 64. — P. 58 E ἀνήρ O et V, ἀνὴρ BST, cui semel nomen me ubique codd. lectionem substituisse, praesertim quum p. 98 B etiam ἄνδρα articulo quon exspectes careat; cf. mea ad Luc. Hist. conser. p. 141 et Abh. p. 65. — P. 59 B ὁ Κριτόβουλος O et S. adjuncto utculo, quo VBT careat; ut videtur Critobulus tanquam notus Echecrij significari, idemque etiam patris nomen omitti poterat, quod quia a multis codd. abest neque in Oxon. nisi margini adscriptum legitur, circumscripsi. — Ibid. Φαιδωνίδης O, Φαιδωνίδης VBST; ut haec forma in dies exire debebat, ut Diag. L. V. 81; cf. Boyenm. ad Xenoph. M. Socr. I. 2. 48. — P. 59 D εἰσήμεν O et V, εἰσῆμιν cum Heindordio BST ex vulgaribus grammaticorum praeceptis; ut in talibus codd. auctoritati obtemperandum est. — Ibid. ἡμέρα circumscripsi, quia προτέρως jam dicit vin contineri; alioquin προτίως scribendum erat, quod Thueyd. V. 75 nuper ex optimis libris redditum est. — P. 59 E εἶπεν ἐπιμένειν H cum V, εἶπε περιμένειν BST cum ipso Oxon. aliisque, quos tamen hic praecedens ejusdem verbi usus in errorem induxisse videtur, ut v. c. Philob. p. 47 A ἐπεργάζεται in ἐπεργάζεται et fortasse Sympos. p. 221 B περινοπῶν in παρανοπῶν simili de causa mutaverint; quid intersit docui Abh. p. 66. — Ibid. ἐκέλευεν O, ἐκέλευσεν VBST; ut hujus ipsius verbi saepe inperfl. pro aoristo logi docet Suidensis ad Plut. Them. p. 11. — Ibid. εἰσώρτες O cum VS, εἰσεκδόντες BT, quod correctori deberi ipsius Oxon. secunda manus docet; ut praesens statim intrantes, non ingressos demum Socratem comprehensisse narret. — P. 60 A αὐτὴν O, ταύτην VBST; illud, opinor, familiaris, ut Phaedr. p. 229 E αὐτὰ pro ταύται. — P. 60 B εἰς τὴν κλίτην O cum V, ἐπὶ BST, quod Oxon. quoque correctori placuit, sed propter hanc ipsam causam non minus suspectum est, quam p. 60 C πρότερον, quod et V et plurimi codd. ignorant, moxque c. 4 ἔρηται, cujus in locum antiquam et Oxon. et Vulg. lectionem ἔρωτᾷ restituere non dubitavi. — P. 61 B καὶ ἐπιθόμενον O, qua copula Stallb. graece doctos facile cituros

esse aut neque injuria, nisi eandem recipi videretur, ubi a probatis libra affertur: utrum enim scriptor maluerit, ex his demum cognoscimus. — P. 61 C ἐπὶ τῆς κλίτης Oxon. et Tubing. omittunt; itaque ut glossema circumscripti. — P. 61 D σαφῶς O, σαφῆς VBST; at cf. Euthyphr. c. 7: εἰ μὲντοι ἀληθὺς, ubi ipse Stallb. nunc Bekkerianum ἀληθὺς rejecit. — P. 61 E κατὰ τὴ δὴ οὖν O cum VS, κατὰ τὴ οὖν δὴ BT; cf. Klotz. ad Devar. p. 418. — P. 62 O πρὶν ἀνέγκην τιτὰ θεός O, πρὶν ἂν — ὁ θεός BT; at ἂν sola Heindorffii conj. nititur, quā recte Stallb. opus esse negat; neque ardentem libros nisi correctorū debere Oxon. arguit. — P. 63 A νῦν γὰρ μοι δοκεῖ τι καὶ O cum V, δοκεῖ τί μοι καὶ BST, itidemque mox ex conj. ἀμείνωνς ἐντὼν μὲν αὐτῶν, exceptio Stallbaumio, quem hac de re leges a me in Spec. Plat. p. 38 et Abhh. p. 67 scriptas probare valde laetor. — P. 63 B πιθικώτερον πρὸς ἡμᾶς O, πρὸς ἡμᾶς πιθ. VBST, nulla fere discrimine, nec video cur Stallb. illud quomquam amplexurum esse neget. — P. 63 C αὐτὸς O, πότερον αὐτὸς VBST, quod corrector demum etiam Oxon. intulit; nec melior causa erat voce, ἣ αὐτὴ ἀπολογία et γὰρ post περὶ αὐτοῦ, hominis vel alicui autē διαλέγοντος, quem ne quis cum Heindorffo necessarium putet, conf. Cratyl. c. 7 ἀναγινώσκοντες γὰρ πού λέγονται τοὺς λόγους, ubi itidem participium ad definitivum verbi subjectum relatum est. — P. 64 C καὶ εἶναι τοῦτο ἐκτελέσαι O et V sine articulo post Bekk. ab omnibus recepto, maxime ἄρα μὴ ἄλλο τι ἢ θάνατος, ubi BST male conjunctivum expulerunt; cf. Abhh. p. 69. — P. 64 D αἰτῶν O, σιτίων VBST, non deterius, sed ipsa Oxon. correctura suspectum; praesentium usum testatur Hipp. maj. c. 23, Pallid. a. 16 etc. — P. 65 O μηδὲ τις ἡδονῇ O nec Stallb. improbat, etsi is cum VBT μὴτε servavit; mox demum et ipse αὐτοῖς καλὸν γὰρ post Heindorffium a BT insertum recte abiecit. — P. 66 A εἰλικρινεῖ O, εἰλικρ., VBST, contra veterem et probatum derivationem ex εἰλη, quam etiam porro servabo; cf. Ruhnk. ad Thuc. p. 264 et Schneid. ad Remp. T. II. p. 123. — P. 66 B ἡμᾶς circumscripti, quia in emul. et editionibus certa sede caret; reliquum locum cur sanum judicet, cfr. Abhh. p. 70. — P. 67 C νῦν μοι O, νῦν ἐμοὶ VBST cum Oxon. corr. — P. 68 C πᾶν ἐφη O et V, πᾶν γ' ἐφη BST; at πᾶν arcto cohaerere cum οὕτως ἔχει. — P. 69 B ἀρετῇ μετὰ O et V, ἀρε., ἣ μετὰ BST ex conj. Heindorffii, cuius nulla causa patet, modo interpunctiones sustuleris, quibus μετὰ προσηγορίας a priore ἡ sejungebatur. — P. 69 O ἡνύκαμεν O et V, ἡνυκάμεν post Heindorffium BST ex uno eod. praeter omnem necessitatem, quam enallage numeri ne sic quidem tollatur, et pluralis (omdestitae signum, ut Ion. c. 1 τὰ πρῶτα ἡνεγκάμεθα) ipsi ἀνύειν maxime conveniat; cf. Abhh. p. 71 et Zeitschr. f. d. Alt. 1848. p. 1035, quoniam huic etiam προσδραμήθημεν corrigenti neutiquam obsequar. — P. 70 A laud scio an praestiterit cum prima Oxon. prima ὑποδμήσκη quam ἀποθάνη cum secunda et VBST, quia idem temporis momentum significatur. — P. 70 C κομωδιοποιός O, κομωδιοποιός VBST; cf. Apol. c. 2. — P. 70 D αἱ ψυχὰς ἡμῶν moxque γίγναιτο O, ἡμῶν αἱ ψ., et γένοιτο BT, posterius tamen contra VS. — P. 71 B μείζονος μὲν O et V, μὲν γὰρ BST: et interpolationem arguit.

Oxon. corr. — Ibid. πάντες μὲν οὖν O, πάντες γὰρ VBST. — P. 72 C εἰ ἀποθνήσκου O, καὶ εἰ VBST. — P. 73 B Heindorfii conj. ἐπεὶ τοι αὖτις
 a me defensam jam cum Funkhaeuello in Zeitschr. f. d. Alt. 1848 p.
 602 abjicio; mox autem tuor cum Oxon. ἐλέγμεν pro vulg. λέγομεν,
 quia priores Socratis disputationes respiciit antecedens ἐπιχειρήσεις arguit,
 cui alioquin rectius ἐπιχειρήσεις substitueremus. Ibidem cur πρότερον
 circumscriptum, explicari Abh. p. 74; videndi et remittendi tempora
 non distingui ostendit etiam c. 20 extr. — P. 74 A ἄλλο τῶν τοιοῦτων
 O cum VB, ἄλλο τι τῶν τ. cum ejusdem correctore ST ex dittographia ut
 videtur, quum alii fortasse sequens οὐδὲν omisissent. — P. 74 B τῷ
 μὲν — τῷ δὲ O, τὸ δὲ μὲν — τὸ δὲ VBST, quod eisi pariter ferri potest, in
 Ox. tamen corrigendo demum locum invenit, illidem ut max γὰρ post ἴσως.
 quod nuper etiam Stallb. ausudit; vellem etiam τὸ δὲ post τὴν δὲ vel τὴν δὲ, quod
 Oxoniensis ac corrector quidem novit. — P. 74 D τὸ μὴ scripsi ut Theaet. c.
 20 πολλὰ δὲ τὸ μὴ γένεαι, vel Epistol. VII, p. 353 D ἐπιδείξῃς τὸ
 μὴ . . . πρότερον, quia vulg. τῷ μὴ ferri nequit nec lentior medela ap-
 pareat; vide tamen ne Oxon. lectio τῷ τοιοῦτον εἶναι eo potius ducat,
 ut legamus ἢ ἐνδεὶ τῷ ἐκείνου τοιοῦτον εἶναι, ut p. 93 A πολλὰ
 ἄρα διὰ κινήθηται, magisquē etiam Cratyl. c. 40; ὅσον ἐνδεοῖται αἱ
 εἰκόνες τὰ κατὰ ἔχιν, vel Protag. c. 17; ομιζοῦν τις ἐνδεὶς εἶμι
 πάντ' ἔχειν. Praeterea ἴσως post αὐτὸ ὃ ἴσται a T circumscriptum
 liberari, eandemque vocem ante οἷον ἐκείνο quamvis cancellis inclu-
 sam restitui; quam licet et ipse cum BST damnā, evanescere tamen
 in tanto codd. consensu nolui. — P. 74 E τὸ τοιοῦτον πεπόνθαι
 O et VBS, τοιοῦτον π. T nulla de causa, ut et mox p. 76 A ἐπιστά-
 μτοι τε pro γε. — P. 76 B μὲν τῶν H, μὲντ' αὖ VBST; cf. Boeckh.
 in Minoem p. 162. — P. 77 B αὖτε ante ἀποθνήσκοντος vulgo po-
 situm, correctori deberi Oxon. arguit; rectius egisset corrigendo ἀμύνειν
 pro ἄλλοθεν, quod ex Bekk. conj. recipere non magis dubitavi, quam
 ipsi ST Gorg. c. 47 dubitarunt; ἄλλοθεν enī rei opponatur, aegre de-
 cernas. — P. 77 D ἐκ τοῦ τεθῆναι, moxque αὐτῇ O et V, τοῦ solum et
 αὐτῇ BST, nescio cur. — P. 78 B ἔρεσθαι moxque ἢ ψυχῇ O, ἀντι-
 σθαι et ψυχῇ VBST, quibus bonos libros posthabere nolui; illud tan-
 tum, quod Abh. p. 75 commendavi ποτέρων pro πότερον, nunc retracto,
 postquam Sophist. c. 48 etiam πότερος ad pariterviam significationem
 transferri vidi. — P. 79 A θάμην οὖν βούλει O et VB, εἰ βούλει ST
 ex correctura, quam Oxon. arguit. — Ibid. ἄλλο τι ἡμῶν ἢ V vosque
 cum H. Schmidio krit. Comm. p. 79, qui responsum οὐδὲν ἄλλο recte
 monet ἢ abesse non pati; cf. p. 106 A, Theaet. p. 170 B etc. — P. 79
 B ἀλλὰ ἡμεῖς — λέγομεν O; ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς — ἐλέγμεν priores, nisi
 quod jam Stallb. λέγομεν recepit, quia de communi hominum more, quo
 vocabula usurpant, agitur; imperfecto mox potius c. 27 init. locus est,
 ubi BT Heindorfium seculi λέγομεν scripserant; cf. et Sommer, in See-
 bod. krit. Bibl. 1829, p. 864. — P. 80 B mallem codd. αἰσθητῶν pro
 αἰσθητῶν moxque ὅν pro ὃ δὲ νεκρὸν offerrent; ipse vero Oxon. unum
 tantum mendam tolli omissis in contextu καὶ διαπνεῖσθαι, quae quum
 imperite ab anima ad corpus translata esse appareat, ut illic in margine

tantum leguntur, circumscribere non dubitavi. — P. 82 A φαρὲν O et V, φάρμεν BST; ut ἂν pertinet ad ἔναι, ut c. 51 οὐκ ἂν ποτὶ φαρμεν ἐφελῆσαι. Mox ἑκάστα O pro ἐκάστη, probante Bernhardyio wiss. Synt. p. 430. — P. 83 E κόσμιος O et V sine τε, quod Oxon. corr. demum addit, moxque φαίνονται H pro φασίν ex conjectura, cujus rationes reddidi in Ritschel. Rh. Mos. T. IV. p. 439 et Abhh. p. 80. Falsas virtutis cunctas philosophis vulgus tribuere nusquam legimus; sed ipsum falsas sequi ejusque virtutes simulacra (p. 69 B) tantum esse, quapropter φαίνονται praegresso εἶσιν opponitur. — Ibid. μεταχειριζομένης O et S, μεταχειριζομένην VBT, quod nollem nuper rursus H. Schmidtius talis esset; ambua est tela, philosophia Pendope, cujus opus non debui contra quia hujus irritum fieri ligando, quae illa solverit. — P. 84 B αἰεταὶ αὐτῷ δεῖν O et S, οἰεταὶ δεῖν αὐτῷ V, οὕτως οἰεταὶ δεῖν BT. — P. 84 C λέγεσθαι O et V, λελεχθαι BST manifesta correctura, quam Oxon. quoque margo habet; cf. Abhh. p. 82, ubi etiam interpretationem Stephani adscribente Stallbaumio contra eos defendi, qui τί οὐκ τὰ λεχθέντα juxtaerunt. — P. 84 D διελεθεῖν O, διεξελθεῖν VBST, quod ipsa Oxon. correctura suspectum reddit. — P. 85 B χεῖρῶ H ex conj. pro χείρον, quod aegre cum παρὰ τοῦ δεσπότου ἔχειν coll.; poterant verò etiam χείρον' scribere. — P. 85 C ἂν αἰ circumscripsi, quia ab Oxon. et Vulg. cum plur. eodd. abest; quoniam aegre desiderari facile concedo. — P. 85 D ἡ λόγον omnes libri et VBS. λόγον quae ἡ Heindorfio auctore T, quibus adscribente Stallb. respondi Abhh. p. 83. — P. 86 A διατέμνῃ καὶ διασπῇ O et V, ἡ καὶ BST; ut A. diuini defendarum modi rectius conjuncti cunctas fractioni opponitur. — P. 86 E ἔπειτα δὲ O et V, ἔπειτα BST, quia post πρῶτον μὲν plerumque δὲ abest; potest tamen vel sic poni, nedum post πρότερον, quod non enumerat, sed priora posterioribus opponit. — Ibid. τὸ αὖ ἐπ' ὁρατῶν O et V, ὁ αὖ BST ex Stephani et Heindorfii sententia sane necessarium, si ἐπιστῆσαν παρέχει sequuntur; sed quoniam pauci tantum eodd. addiderunt, haec verba pro glossema haberi quoniam pronomen mutari nullus erit. — P. 87 B ἔστι πῶς οὕς H ex conj. Forsteri pro ἔσας, quod vim imaginis misere infingit. — P. 89 C διασπῆσαι μῖμν Oxon. manus, διασπῆσαι corrector demum cum VBST. — Ibid. πρὸς δύο οὐδ' Ἑρακλῆς V, neque aliud O voluisse videtur, in quo est οὐδ', unde depravatum οὐδ' ἂ cum alijs eodd. BST receperunt; at illa solemnitas proverbii forma est, cf. Zenob. V. 49. — P. 89 D μισόλογοι scripsi pro μισολόγοι, quod non magis fieri poterat quam αἰολόγος, de quo vid. Schaefer. ad Rempubl. T. III. p. 155. — P. 89 E ἡσθησα σὺ ὁ, ἡσθ', οὕτω V, οὕτω BT, οὕτω πως S, minore omnes auctoritate; nisi forte post σὺ etiam πῶς addendum est. — P. 90 B ἀνθρώποις O, ἀνθρ., εἰσι VBST, quo facile caremus. — P. 90 D τοιούτοις τίσι H cum BS, τοιοντοῖσι VT, cujus aegre rationem invenias. — Ibid. τοὺς λόγους circumscripsi ut glossema, quod Oxon. margo demum exhibet. — P. 91 A εἰ μὴ εἰ H pro εἰ μὴ εἴη, quod verbum in hac formula valde languet; meae lectioni in gemino loco Rep. III. p. 411 E etiam eodd. favent. — P. 91 B παρσκα, δὴ O, μὲν δὴ VBST, quod Oxon. secunda demum manus habet. — P. 92 A

δοῦναι H cum VBS, δοῦναι T cum O multisque alijs libris; at praecedens *δοῦναι* antiquum errorem arguit. — P. 93 B *ἐννοεῖν* vulg. et codd. lectionem *μᾶλλον ἐτέρων ἐτέρως ψυχῆς*, quam defendi Abhh. p. 84: *ἐτέρων ἐτέρως ψυχῆν ψυχῆς* cum Heusdio BST, nisi quod Stallb. recte *μᾶλλον* non sustulit; cf. Sommer. L. c. p. 553. Max *ἀμενέων* O, *τιθεμέντων* VBST cum illius correctore; at aoristi vis futuri exacti similibus bene convenit futuro *φήσει*. — P. 93 D *μήτε μᾶλλον μήτε ἥτων* H ex Stallb. conj. quamvis ab ipso deposita pro *μηδέ* — *μηδέ*, quod non arbitror ex sequ. *οὐδὲ δὴ μᾶλλον οὐδὲ ἥτων* defendi posse; ille enim prius *οὐδὲ οὐκ* *etiam non*, quod a nostro loco alienius est. — P. 94 B *πάντοι* pro *παθῆμασι* O et VB indeque *παθῶν*, quod cur spernerem non vidit; nec p. 94 C causa erat retinendae Bekk. conj. *φήσει* pro *φησὶ*, quod eodem iure quo *φαμέν* dictum est; recte autem paulo ante Bekk. *πρόσθεν* pro *ἐμπροσθεν*, addicente Oxon., quem solum in talibus sequi tutum est. — P. 95 B *ἡμῶν βίωσι*. O et VS, *ἡμῶν* VT, quia *ἡμῶν* ad τὸν μέλλοντα λέγεσθαι minus aptum est; ut vide ne tolli *λέγεσθαι* oporteat, praesertim quoniam alia codd. lectio *ἔσσεσθαι* interpolatores sibi ne constituisse quidem ostendat. — P. 95 C *καὶ ἦν ἐν* O et B, *καὶ ὅτι ἦν ἐν* VST nupersis secunda Oxon. manu addicente. — P. 96 D *ᾧων γὰρ* H c. Oxon. omissis *ἔργως*, quod ille superscriptum tantum habet; indidemque mox rest. vulg. *προσθεῖναι* et *δύο γενέσθαι* pro *προσθεῖναι* et *δύο*, quod BST ex rebus correctura receperunt; at nostram defendit sequ. *προσθεῖναι* et c. 49 *προσθεῖναι*, atque διπλήν ad *ὑπερέχειν*, ita ad antecedentem infinitivum *δέξαι* subjectum esse debet. — P. 97 C *καταμεν* circumscripti ut otiosum ortumque ex prava constructione, quam falleret *καὶ* ante *ἐκαστον* *etiam* significare posse, nisi praesint *πάντα καὶ ἐκαστον* jungere ut *πάντα τε καὶ ἐκάστη* Theaetet. c. 4. — P. 97 D *αὐτοῦ ἐκείνου* O, *αὐτοῦ* solum VBST, sensu eodem, at eleganter *ἐκείνου* pro reflexivo positum, ubi peculiaris subjecti vis inverso sententiae ponderi cadit; cf. Lysias Adv. Alc. II. §. 11: *ὃν αἱ νόμοι* — *οὐδένα κρηϊώτερον ἐκείνων ἀποδεικνύουσι*, ubi recte Foeretschius Observ. crit. p. 70 Augeri conj. *ἐαυτῶν* reiecit, pluraque apud Heil. ad Plat. Timol. p. 373. — P. 98 B *ἐλπίδος* ω *ἐταίρος* O, ω *ἐτ. ἐλπ.* VBST. — P. 99 A *καὶ ταῦτα* O, *καὶ ταύτη* VBST, quatenus alteram plurimarum codd. lectionem jam Heideggerius ipseque olim Stallb. probavit; dativo *αἰρέσει* satis respondet praecedens *διὰ ταῦτα*; ut mox p. 101 A *μεγίθυ καὶ διὰ τοῦτο μέγας*, nec nisi declarandi causa parenthetice addicitur *καὶ ταῦτα νῶ πρότερον*. — Ibid. *οἷα* cum BST in *οἷα* mutare nolui, quia utraque formam probam esse ipse Stallb. agnovit, posterioremque complures codd. ex correctura tantum praebent; cf. Schneider. ad Rempubl. T. III. p. 22. — P. 100 D *ἡ χροῖα* O, *ἡ ὅτι* γρ. VBST, quod Oxon. quoque secunda manus addidit; sed sufficit participium *ἔχον* ad causam indicandam, ut c. 50 *ἐν μέσῳ ὅν* pro *ὅτι* — *ἐστὶ*, maxime τοῦδ' *ἐνκα* *βουλόμενος* pro *ὅτι* *βούλεται*. — Ibid. restat *προσγενομένη*, cui T ex Wytt. conj. *προσγενομένη* suffecerant; viduum si quod subest, in aliena re lateat, cf. Abhh. p. 87. — P. 101 D *τὴν ἑαυτοῦ* O pro *αὐτοῦ*, quod correctori deberi ipse Oxon. arguit. — P. 102 D circumscripti *ὑπερέχων* cum Voegellio in praef. Turic. T. XVII.

p. 10, restituitque τὸ αὐτὸ μέγεθος à ST cum Schleierm. exclusum, quia nunc etiam prius *μεγέθει* avie. habet, quem illi ad *ὑπερέχοντα* reitulerant. — P. 103 C *πλεῖστας πρὸς* O, *εἰς* VBST, iidemque mox οὐδ' αὖ, unde vix arbitror positionem conamine inolepere. Oxon. nullique alij offerunt *ὁ δ' αὖ*, unde inserta negatione sexcentis a librariis amissa feci *ὁ δ' οὐκ αὖ*. — P. 103 E τοῦ αὐτοῦ O et VB, τοῦ ἐναντιοῦ ST; at alia causa est sequentium, ubi μετὰ τοῦ ἐναντιοῦ ὀνόματος de specie dicitur, quae praeter suum semper etiam generis nomen adsciscit; uno de genere agitur, quod idem nomen et ipsam semper grati et eunt specie communicant. — P. 104 D αὐτῶ a T sublatum propter eodit. consensum restitui, iure tamen sublatum additis emendat. concessi; nec magis meor mox τὸ ἐναντίον, quod jam Bekk. intellexit sensum pervertere, quā αὐτὸ ad τινι potius referri postulat; immo et p. 105 B ἐν τῷ σώματι cum Voegelia l. e. p. 11 circumscripsi, quamquam huius in locum aliqd substitui facile patiat. — P. 106 D ἀνθρώπων τε γὰρ μοχλοῦ ψυχῇ ἢ O et S, ubi HT γὰρ et ἢ omittunt; item p. 107 C αὐτῶν pro αὐτῶν κεκρίως. — P. 109 D τὸ δὲ δεινότετον pro τὸ δ' εἶναι ταῦτον ex praefata Baiberi conj. scribere non magis dubitari, quam ἀναπτύσσει cum Oxon. et Fisch. pro ἀνάπτειτο: cf. Bast. Epist. crit. p. 39 et Goulting. ad Aristot. Politic. p. 340. — P. 110 B non solum καλὸν sed καλὸν καὶ emendat. includere debebam, hanc enim priscam additamenti formam esse idem quī interpolatorem conarguit Oxon. margo enim aliis permittit docet; perperam VBST καὶ sublati καλὸν ad μῦθον reitulerant. — P. 111 A πολλοῦ O et S, πενταχοῦ VBT parum firma; certior mox vulgata ἄλση, cui non erat cur cum Heindorff BST ἔδη substituerent; quorsum enim similitudinem decurrit, ubi ipsi dii eorum versantur? Timaei glossa, qua Heindorff ducens est, si maxime nostram locum respexit, antiquam tantum lectionis varietatem arguit. — P. 111 D ἐκείνους pro ἐκείτους τοὺς τόπους B ex conj. iterumque p. 112 E ἀναυτες γὰρ πῶς ex Oxon. vestigio πρὸς, quod satius est leniter mutari quam cum VBST prorsus negligi. — P. 113 B τῇ γῇ quamvis de interpretamento suspectum tamen propter eodit. consensum tolli cum T non debebat, nec posterius ἐπανομίζουσι pro ὀνομαζουσι Πυριφλ. hisque ἐναντίας pro ἐναντίος contra Oxon. servandum erat, quamquam horum Stallb. quoque plures tantum mutavit; alia ratio est in principio capitis ἐναντίας δέοντος Ἀχέρουτος, qui non occurrat Oceanus, sed diversus effluit. — P. 114 C ἐπὶ γῆς O et V cum omnibus Platonicis libris, ἐπὶ τῆς γῆς BST cum Eusebio, Theodoro, Stobaeo, quos tamen perspicuitatem magis quam fidem secutos esse credibile est. Iudidem mox ἐμοὶ δοκεῖ et αὐτῆς κόσμῳ pro μοι et αὐτῆς. — P. 116 B ἐκείναις circumscripsi, quia in eodit. certa sede caret Socratemque non cum mulieribus tantum sed etiam cum filiis colloqui par erat; mox autem cum plerisque eodit. revocavi vulg. ὅπερ ἄλλων pro τῶν ἄλλων, quod iis debetur, quī Socratis laudes cum quoquam alio communicari nollent. — P. 117 A κεδδαίνειν et πείθου ab Oxon. oblata pro κερδανεῖν et πείθον Stallb. quoque probat; p. 118 A vero primus ex Oxon. aliisque post οὕτως ἤμιν ὑπέειπε, cujus non exigua vis est: nostris nos oculis inspicere jussit.

Cratyl. p. 383 A αὐτῶν O cum Fisch. et Heind., αὐτῶν VST; at est ipsorum lingua, non sua; cf. ad Phaed. p. 63 A. — P. 383 B αὐτῶν αὐτῶν

Et e vestigiis Oxon. plurimorumque, unde et tantum vulgo ante *ἀντὶ* positum sustuli; *πότερον* cum Stallb. circumscribi opus non erat; nec magis p. 384 B quicquam tollendum erit, modo inserta mecum post *ὥσπερ* pariter, et verba *οὐδὲν ἦτιον* — *πρότερον κριμένον*, quae cuncta Bekk. reclusi, ad servorum comparationem retuleris; eademque mox intolerabilem v. *ἐδιασέντων* post *ἴδμεν* repetitionem sanari palletur recipienda venusta lectione a scholiasta servata *μεδιστόντων*, quod verbum arotem *μεταπλάττειν* collucet; ut si servorum nostrorum nomina pro labitu mutamus, mutatum hoc nomen non minus recte quam prius impositum iudicabitur; acque eum natura illi illorum nomen inditum esse, sed lege et more eorum, qui mutariunt mutalogue utantur. — P. 385 D restitui vulg. *ἐκαστὸς ἐπὶ* expulso *ἐνίοτε*, quod ex Oxon. aliorumque lectione *ἐνίοτε* exscriptum cum Buttmanno BST receperunt; illi vero *ἐκαστὸς ἐνίοτε* per dittographiam cumulata esse videntur, cuius alia quoque passim in hac dialogo vestigia exstant; nec tutiorem p. 386 E Peindorfii conjecturam *ἢ οὐ καὶ αὐταὶ* pro *αὐταὶ* duxi; responsam enim καὶ αὐταὶ ita explicandum est, ut αὐταὶ locum sibi, et πράξεις teneant, καὶ ipsam vim antec. καὶ αὐταὶ repetat, quod ut lat. et ipse pro *etiam* usurpat. — P. 388 C etiam καλῶς post *δύοματι* a Cornario adjectum ejus, quia non difficilis suppletur, quam Phaed. c. 46 *ὁ ποιεῖ* post *ποιεῖν*, quod recte miratur Heind., aliquem elegantissimo scriptori obviare voluisse; mox autem in responsa restitui *ὁ τὴν τέχνην ἔχων*, quorum extremam vocem a BST audissam Oxon. firmat. — Idem p. 390 B *ὁ χρησόμενος* *πράξεως* sine articulo a VBST iterato; tum p. 392 B καὶ *ἐπὶ* καὶ *ὁ* sine te in VBST adjecto, quod conjunctionem utriusque operam, non singulorum facultatem notaret; verum omnes habent c. 43 extr. — P. 392 E verba *τί δὴ ποτε* — *μὰ Διὸς οὐκ ἔργως*, quae vulgo post *παύνεται* μοι leguntur, transposui, quia Socrates non potest, quod modo ipse exprimat, intelligere se negare; confusionis causa in duplici *παύνεται* facile apparet. — P. 393 A Stallb. auctore *βασίλειά* — *δύοματι* circumscripsi, eandemque medetam p. 395 C adhibui verbis *ἄξιον εἶναι ταύτης τῆς ἐπινοίας*, quae interpretandis antecedentibus *ἐμμέτρως* καὶ *σοφῶς* adscripta esse patet; paulo ante autem p. 395 A *ὁ* pro *ὅν* *δόξουν* et *καρτερίαν* pro *καρτερίαν* scripsi ex conj., nisi quod posterius etiam in cod. Ven. exstat. *Ὁ* enim c. optat. in enuncialis relativis sermonis leges respondent, nisi obliqua oratio sit aut ipsum enunciatum rursus a conditione pendens; *καρτερίαν* autem *μονὴν* iam alii ferri non posse viderunt, quorum modelas nostrae facilitatem superare arbitror. — P. 396 B *μὲν ἂν* *τις* *ὁ*, ubi VB *τινὶ*, ST *τί*; et non necesse est *ἀκούσαντι* ad *δόξουν* referri; est datus iudicii pendens ab *ὀφθαλμοῦν* *εἶναι*; consent aliquis subito audientis iudicio contumeliosum esse. — P. 399 B *Εὐτυχίῳ* *δὲ* *ὁ*, *Εὐτυχίῳ* VBST, ejus varietatis penes Keilium iudicium esto. — P. 398 A *ὁπορθόνιοι* *ὁ* et B, *ἐπιχθόνιοι* VST, haque Hesiodum scripsisse verisimile est; autem tamen varietatem a plerisque codd. servatam eo minus evanescere volui, qua eorundem eadem apud Aristid. T. II. p. 230 Dind. exstat. — P. 398 C *τὸν* *δαίμονα* circumscripsi, quia alieno loco legitur summamque interpretamenti suspicionem praebet;

max. autem ex conj. dedi ἀνέλετος pro ὀνόματος et ἡ σὺ ἔχεις pro σὺ ἔχεις, quorum posterius contra Platonis morem huiusmodi orationem efficebat, prius autem omnino explicationem non habebat, quomodo ἡρώς ex nomine ἥρως nominis causa inflexum esse dicebatur. Nam quod Heindorfius interpretatur ut *justum exiret heros*, radicem ἥρως justum nomen esse negaret; malui igitur quamvis audaci mutatione id restituere, quod Plato identidem (p. 395 E et 404 C) nomen huiusmodi propositum fuisse significat, ut levi inflexione originem oeculerent, patiarum iustae, qui itidem passim ἀνέλεσθαι vel ἀνελυσσώδως λέγειν dicuntur; cf. Theaet. c. 34, Republ. I. 7. Ale. II. c. 10 etc. — P. 400 A τοῦ καὶ προχῆν () et V, v. τε καὶ ψ. BST ex duobus huiusmodi libris; nec maiore auctoritate max. εὐροὶ εὐροῖς, ubi εὐροὶ cum O et V omisi. — P. 401 C εὐροῖς pro εὐροῖς his scripsi cum Bergkio Zeno Schr. f. d. Alt. 1843. p. 24, qui hanc ipsam doctam formam esse monuit; neque in tanta Cratylī corruptela p. 402 E ἐπὶ ante τοῦ πρώτου aut p. 404 B ἀπὸ inter καὶ et εἰδέναι ex conj. asserere dubitavi; ἄλλα enim intensivum, quo Stallb. ad Ἀδην ex εἰδέναι derivandum confugit, a Platonis verbis alienum est. — P. 405 B τὸ ante λουγῆ cum O et V abieci moxque cum Heindorfio ad V. Inscr. T. I. p. 860 et Bergkio l. c. scripsi Ἀπὸν pro Ἀπλῶν, ut thessalione dialecto constaret; cf. et Revue archéol. 1844 p. 315. — P. 405 D τὴν ante περὶ τὴν v. Stallb. expunxit; deinde vera sententia postulante non solum ὅν vel ο in ὅρῳ sed etiam τοῦ post τὸ δὲ, quod ferri non posse idem cancellis significavi, leniare medicina in πᾶν mutavi, cuius confusionis etiam Politic. p. 275 E exemplum praebeat. — P. 406 A Ἀνέλετος pro iterato Ἀνέτος ex Stallb. conj. dedi; atque mox v. 23 τὴν ἐκ τοῦ ἡρώος, ubi vulgo praep. deest, jam Heind. restituendum esse intellexit, na paulo ante in καλούμενος quidem iteratum toleravi, sed καλούτο scribendo constructionem iustauravi non maiore, opinor, audacia, quam qua in Phaedro p. 87 loquentem part. ἀπαιτῶν certum in ἀπαιτοῖς mutatum est. — Contra p. 408 cancellos post Heliodorum a BT positos suscepi, et p. 409 A pro dativo δηλοῦντι Heindorfio auctore in BST recepto librorum lectionem δηλοῦν τι revocaui; item p. 409 E εὐροῖς pro εὐροῖς, quod etsi sententia fere pari tamen vel idem non debebant BST recipere, quia mox in responso eadem vox aliorum refertur, videturque Plato hac ipsa de causa rariorem formam usurpasse, ut non probabiliter vel merito sed apposite ad similitudinem interpretandum esse indicaret. — P. 410 B ἀπὸ περὶ τὸν αἶρα θέων II ex conj. pro ἀπὸ θεῶν — θέων, ut structurae consulerem, quae in vulg. misce hnt; praesertim quum huius origo facile pateat, ubi quum proclivi errore θέων in θέων mutatum esset, currendi notio, quam etymologia requirit, alibi intrudenda erat; θέων autem, quod jam in αἶρα inest, in ἀπὸ ex ἀπὸ — θεῶν — ἀπὸ ὅρῳ orto non desiderabimus. — P. 412 A Heind. et Stallb. suadentibus λέγεται scripsi pro λέγει, quod quo referatur non habet; nec p. 413 A dubitavi quamvis repugnante Stallb. veterem meam conjecturam ἄρα pro ἰδίῃ recipere, quia neque is sum qui quod aliqua modo explicari possit illuc tutum habeam, neque ἰδίῃ quomodo commode explicem invenio; ἄρῳ autem nomen, quippe omnium ἀπὸν, cum praep. διὰ

comparari jam c. 14 vidimus. — P. 413 B καὶ ἀρχαῖοναι ex glassmate fluxisse jam Stallb. intellexit; mox autem dubito num recte idem αὐτὸ ante τὸ πῶρ et τὸ θερμὸν defendat, quae vox ad idearum doctrinam pertinens ab elementarum physiologia aliena est; quod si recte primum αὐτὸ interpolando ab igne distinxit, pro secundo simplex αὐτὸ reponendum, restitum pro interpolatione tollendum erat. — P. 415 A πῶς τὸ πολὺ II pro πρὸς τὸ πολὺ, quod cum σημαίνει aegre conveniunt; medelam jam Phaedoni c. 60 exte. adhibitam hic etiam cod. Par. G offeri, neque aliter inf. p. 420 C scribi poterit, ubi vulgo ἡ βουλὴ πρὸς τὴν βολὴν legebatur. — P. 415 D scabram et hincam structuram leniter emendavi addito εἰ post ὥστε, quo facta sequi. ὁρῶντες μὲν ἔχει nunc demum fulerum inventiunt; nec p. 416 dubito quin mea conj. ὀλίγη pro λέγει γο sententiae aequae ac literis concediat; quamquam personarum locum ne sic quidem praestent. — P. 416 C τὰ δὲ μὴ restitui pro Heindorf. conj. a BST recepta ἢ δὲ μὴ, quia non maiore negotio ἐργασθῆναι supplentur, quam Euthyd. c. 6 ἔχουσι post οἱ ἔχοντες ἢ οἱ ἂν μὴ, vel in Simon. fragm. Prolog. c. 30 ἐπράξε post πράξας οὐ . . . κακῶς δ' εἰ κακῶς; malletm mox p. 417 A ejusdem consilium secuti συμπληρωθῆναι τοῖς Sacraῖς continuassent, ubi vulgo interjecta Hermogenis responsio nec inf. κεκλήσθαι nec sequi. τὰ δὲ γὰρ κερδαλέον recto tuto stare patitur; ejusdem generis in eodem p. 419 C hinc ulla dubitatione sustulerunt. — P. 418 E ἀδελφόν O sine ὄν, quod miror Stallb. optimorum eodd. auctoritate extrodere dubitasse; atque ambigi possit p. 419 B utrum Oxon. lectio ἐπανομασθῆναι vulg. ἐπανομασθῆναι an nostrum ἐπανομασθῆναι magis commendat, p. 420 B Heindorfium σὴ pro οὐ λέγεις emendantem fidenter secutus sum. — Ibid. τοῦτο pro τοῦτω μᾶλλον cum O et V revocaui, quia τοῖς pro τίς ἐστι nihil difficultatis habet; sed in hac capitis temperare nullo non potui, quin ὥμην in ὄμην mutarem, quae instinctui divino, quem jamjam huius appropinquare Socrates modo dixit (τίλος γὰρ ἤδη σφί), unico conveniunt; cf. Sophisti. p. 236 D ejusdemque erroris exempla apud Jacobs. ad Achill. Tat. p. 462 et Held. ad Plat. Aemil. Paul. p. 172. — P. 421 B loci frusum a Winkelmanno ad Euthyd. p. 225 excusati lenissima medela visa est male iteratum συγκροτηθῆναι circumscribere; deinde vero cum Bekk. σὺν δὲ dedi pro σὺν ἴσιν, quia Platonis crymologiae ne dialectorum quidem formae respiciant. — P. 421 D, quod semel moneo, ἀπο pro ἀπὸ τρόπου scripsi auctoribus Schaefero anal. p. 51 et Bastio ad Gregor. Cor. p. 211; item ἀγών pro ἀγών, quod vulgari proverbii speciei repugnat; cf. Zenob. II. 45. — P. 422 D δὴ post Heindorfium a BST ante τὰ μὲν ὕστερον insertum eieci; p. 423 B autem cum Oxon. aliisque φωνῇ pro φωνῆς recipere non dubitavi, doctiorem profecto lectionem, quam quae cum Stallb. correctori tribuatur. — P. 423 C μὰ Διὶ in suspensionem vocavi, non quo μὰ Διὶ ἀλλ' οὐδὲ negem, cujus exempla Stallb. ad Gorg. p. 463 suppeditat, sed quia negationis vehementia a Socratis persona et instituto prorsus abhorret; longe commodior hincem verbis locus est ante Hermogenis responsum σὺν ἡμῖν, nude per errorem huc translata esse suspici cor. — P. 423 D ἡ τέχνη ἀνομαστική maxque τί δαὲ δὴ O et S, ἡ ὄνομα.

et τὲ δὲ δὴ VT, adstipulante Schneidern ad Remp. T. II. p. 83; at quo rarius Oxon. prima manus dicit exhibet, eo minus, ubi habet, spernendum esse videtur. — P. 424 D libeorum lectionem ἐπειδὴν ταῦτα (Oxon. πάντα) διαλωμένα τὰ ὄντα ἐν πάντα, ουδὶς δὲ ἀνόματα ἐπιθεῖναι, corruptam esse nunc consentiunt, ipseque Stallb. non circumscribendis tantum τὰ ὄντα defunctus est, sed etiam ἀνόματα in τὰ ὄντα et ἐπιθεῖναι in ἐπισημασθῆναι mutari iussit, Sauppius autem Epist. crit. p. 145 totum locum sic effluxit: ἐπειδὴν πάντα διαλωμένα, τὰ ὄντα ἐν πάντα ἡδη, οὐδὲ δὲ ἀνόματων ἐπιθεῖναι, unde equidem alibi libenter assenti; in ceteris novam lectionem atque commodiorem esse puto. — Audacius regi p. 425 E, ubi quum vulg. εἰ μὴ ἀρα δὴ — ἀπαλλαγόμεν ad deliberativam conjunctivam non sine tormentis revocetur, optimorumque codd. consensus in δὲ corruptionem potius arguit, hanc ita exaltasse suspicor, ut absorpta quacunque casu priori v. βούλει syllaba reliquum in δὲ primum, deinde in δὴ transierit; βούλει structuræ unico convenire verum est. — Contra p. 431 A τὸν post οὕτως ac deinde p. 431 E ἐν ante ἑκατόν τῶν στοιχείων vulgo insertum ipsa codd. auctoritate sustuli, eandemque secutus p. 432 B ἡ οὐδὲν οὐ τοιαυτῶν scripti, ubi BST primum articulum amiserunt, deinde posuerunt; item p. 439 A post ἡς ἡν articulum ante πλὴν a VBST positum moxque c. 44 in Cratylī responso εἶναι post εἰκοίτε δοκίμῳ ὁ Σωκρ. cum Oxon. expulsi ejusdemque fide p. 440 D πάντα τὰ pro πάντα χρήματα scripsi.

Theaet. p. 143 D Ἐγὼν BS, Ἐγὼν δὲ VT; illud commendant Oxon. aliorumque scripturae ἐγὼν vel αἰγὼν οὐ. — P. 143 D αὐτῶν ὁ, ἀνθρώπων VBST, ejus compositi hic acgre causam invenias. — P. 145 A γὰρ μὲν O et V, γὰρ μὲν BST; at sufficit quantum sciam. — P. 146 C ἐπιστήμη II ex conj. Heindorff pro ἐπιστήμη, flagitante, ut optior, sententiā, ejus hoc ipsum notum est, ut Theaetetus universam scientiam multarum enumeratione definiat; quas si singulas scientias appellare voluisset, dixisset δοκοῦσαι δὲ; nunc haec mens est; quicquid a Theodoro dicitur, scientia esse videtur. — P. 148 C αἰσίων cum VBS scribendo Oxon. deservi, quem secuti T αἰσίων ediderunt; at ipse codex iteris ἰβ puncta supraponit, veramque lectionem sequi, αἰσίωντων eodem modo arguit, quo Phaed. p. 92 A praecedens δόξει pro δοξάσει vulg. δοξάει restitui jussit. — P. 149 D καὶ ἐάν γε οἶον δόξη, ἀμβλίσκων II, circumscripta sequi ἀμβλίσκων, quod etsi jam Pall. IV. 208 movit, significandi tamen insolentiam hic quoque notavit, videturque antiqua ditelographia esse, quam nonnulli structuram a ποιεῖν suspensam non intellexerunt. Mox corruptum locum esse etiam νέον δὲ inter ἐάν et δόξη vulgo interpositum docet; cui quam jam Heudius ἀνεμάλον, Heindorffus δέον, Stallb. ἀνεμάλον, Winkelmanus κινούμενον suffecerunt, nulli quoque aliquid periclitandum esse putavi, in quo teneas quae dixi græci. Privatim, §. II. not. 5. — P. 150 C πᾶν τις σοφός O, πᾶν τι σ. VBST; illud satis tuebuntur exempla ab Astio ad Protag. p. 340 D collata, impr. Phaedr. p. 228 B: εἰ μὴ πᾶν τις ἢ μακρός. — P. 151 A πᾶν αὐτοὶ O et S, πᾶν οὗτοι VBT speciose; at vide ne illud Socrates urgeat, in illorum profectibus nullam suam operam

cerni; nec rectius iidem p. 151 C post *οἶονται* spreverant *με*, quod a Plat. qu. Plat. p. 999 oblatum cum Stallb. inserere non dubitavi. — P. 153 A *μη καταγέλαστος* O, *μη οὐ κ.* VBST, poteratque ita scribi, quia interrogationem pro negatione esse constat; necessarium tamen non esse probet geminus locus Sophist. c. 29: *οχολή ποτέ τις οἷός τις ἵσταται . . . μη καταγέλαστος εἶναι τὸ ἐναντία ἀναγκαζόμενος ἐαυτῷ λέγειν.* — P. 153 B *ἐπὶ πολὺ* O, *ὡς ἐπὶ πολὺ* V, *ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ* cum Heindorffo BST, quod esset *plerumque*; at vide ne significantius sit *longe siue valde*, ut Cratyl. c. 29 *ἐπὶ πολὺ ἄπειν* etc. — P. 154 B *ὁ παραμετρούμεθα* O et V, *ὁ παραμετρο.* BST ex Cornarii conj. ab Heindorffo quoque probata, miro errare, quinquam jam Schol. vulgatam non intellexit. Is enim interpretatur *τῷ αἰσθητηρίῳ*, quae interpretatio ad *ἐφαπτόμενον* potius convenit, eaque re effectū, ut vid. docet *παραμετροῦσθαι* et *ἐφάπτεσθαι* perinde habentes *τῷ οὐ ἐφαπτόμεθα* visissim *τὸ ὁ παραμετρούμεθα* jungendum censerent; at longe aliud est *τὸ παραμετρούμενον*, cuius magnitudinem alius rei *comparatione metimur*, sive recte respondet *ἡ παραμετρούμεθα*, quo comparato illud metimur, ut quatuor talorum *comparatione* sex sesquialtero plures, duodecim comparatis dioidio minus esse intelliguntur. Si quid igitur mutandum, *παραμετροῦμεν* legam, ut medium medium traxerit; necessarium tamen ne hoc quidem est, modo ne quis sequens *παραμετρούμενον* passivum esse obliviscatur. — P. 154 E *ἐργασ* O et S, *ἐργά* VBT. — P. 155 E *ζητῶν* H ex conj. pro *αὐτῶν*, audaci mutatione, sed ut optime necessaria, quia pronomini nulla omnino vis appareat. — P. 156 E *ὁτιοῦν* cum VBS revocavi, sed circumscripto simul *χοῖμα*, quod omnes libri pro VBST lectione *χοῖμα* exhibent; facile tamen patiar apud pro hoc vocabulum substitui, quocum etiam *ὁτιοῦν* a T ex optima libris receptum conciliari possit. — P. 157 A *πύσχοι αὐτῶν* O, *π. αὐ. τι* VBST ex Cornarii conj. haudquaquam necessaria, si quidem genitivus commodè ab *ἐνός* regitur; neque aut quod aliquid efficiat aut quod patiatur in ullo eorum firmiter cerni posse. — P. 159 C *καὶ ἐξηγησόμεθα*, quod T ex unius codicis margine quamvis cancellis inclusum post *καθεύδοντα* dñ inseruerant, cum Stallb. prorsus sustuli, eundemque seculus mox p. 159 E *οὐκ οὐν ἐγὼ τς οὐδὲν ἄλλο* scripsi, quod etsi ille ne in novissima quidem editione Platoni reddidit, tamen jam n. 1839 valde verum esse intellexit. — P. 160 A *καὶ ἄλλον ποιῇ τὸ αἰσθανόμενον* O, *καὶ ἄλλο ποιεῖ τὸν αἰσθ.* VT, *καὶ ἄλλον π. τὸν αἰσθ.* BS, etsi Stallb. nota et ipsa priorem lectionem probare videtur; quarum tamen neutri satis confusus equidem structurae circumscribendis potius *καὶ ἄλλον* consului, quae haud scio an veteri ditlographiae in ipsa illa varietate conspicuae originem debeant. — P. 161 E *καὶ ταῦτα πῶς* O et V, *ταῦτα πῶς* BST ex vetere correctura, sed minime necessaria, quoniam jam quae antecedunt ad refutandum Protagoram pertinent. — P. 162 D *ταῖς δημογορίαις* H ex conj. pro *τῆς δημογορίας*, cui genitivo etsi *ὑπακούειν* ipsum non repugnat Legg. IV. p. 704 D exemplaque a Schaefero ad Demosth. T. I. p. 671 aliam ostendunt, eidem tamen in *obediendi* tantum significatione locus esse videtur; hic ubi nihil est quam *animum advertere, aurem praebere*, non genitivum

facilius quam ipsum singularem fero. — P. 164 A οὐπερ ὁρῶν H, ὁρῶν BS, ὁρῶν T cum Oxon.; at hoc praecedens quoque partic. ἐπιστάμενος pro ἐπιστήμων flagitare, illud imperfecto vel aoristo potius mutandum esset; ex optimi igitur codicis vestigiis optativum erui, cuius similis ratio est atque ejus quem Cratyl. p. 395 A tetigi δόξειεν. — P. 166 A ἀποκρινόμενος O et V, ἀποκρινόμενος BST cum duobus libris, nescio cur, quam respondere et labi ejusdem temporis sint. — P. 167 B πανηρώς ψυχῆς ἔξει δοξάζοντας O, πανηρώς...δοξάζοντα VBT, prius etiam S; etsi posterius recte correxit monens, transire ad pluralem numerum usu non rarissimo; at πανηρώς quoque non minus iustum est quam ἐκαστῆς, quod max. amicum fere eodd. suffragia pro ἐκαστῆς substituit jusservit. Quia enim pravam animam habent, hinc afflicti homines optinantur; quia talem id ipsum prava anima efficit, non si sed sibi afflicti Plato eo accuratius dixit, quo facilius ἐκαστῆς συγγενῇ simul etiam ad sequentem χρηστὴν ψυχὴν transferri possunt. — Contra p. 167 C δοκεῖν καὶ εἶναι ex Heindorffii conj. pro δοκεῖν εἶναι recipere non dubitavi, quia et per se vulgata lingua et praecedentes ἀδόθησις καὶ ἀλήθεια in oratoris quoque comparatione simile notionum par requirunt. — P. 168 C προσήρασε μὲν H pro προσήρασαν, quod ferri non posset Schneiderus, Boeckhius (in Minoem p. 180) ipaeque Stallb. tanto consensu pronuntiaverunt, ut egregiae Corais conj. locum negare non poterim; sed p. 169 B εἰ post πρὶν ab Heindorfio desideratum cum BT inserere non magis quam Stallb. aetas sola, ibidemque ἀλλὰ λέγῃ ex Oxon. pro ἀλλὰ ὅγε vel contra VBST restitui, praesertim quam ipse Theodorus non duccendum se sed refutandum Smeral praebat. — P. 174 C οὐδένα λοιπὸν οὐδὲν O, οὐδὲν οὐδένα λ. VBST. — P. 175 C τ' αὖ circumscripti, quia ab Oxon. aliisque abest πάλιν, unde illud τ' αὖ actum esse suspicari; siue emendandum potius quam tollendum videatur, non cum Heinsdio πάλιν, sed simpliciter τὸ commendem. — P. 177 E μὴ γὰρ λέγεται O, μὴ λέγεται VBST; at particula explicat, cur τὸ ὄνομα λέγειν οὐκ ὀμνῇ futurum sit, amicum quia non nomen sed rem memoriam operiet. — P. 178 A ἀμνηστῆν O, ἀμνηστῆν VBST; cf. Eulhyd. p. 281 C, ubi ibidem post ἐξαμνηστῆν simplex ἀμνηστῆν sequitur, pluraque ad Eulhyphr. p. 14 A. — Ibid. veterem meam conjecturam τὸ pro καὶ περὶ τὸν μύλλοντα etiam nunc tucor, non modo quia absurdum videtur nulle ad aliud praeter futurum tempus referri, sed etiam quia totum genus quaeritur, quod inter alia etiam utile comprehendat; nulle igitur non est genus, sed species, cujus genus non in defini potest, ut inter alia etiam futurum tempus continere dicatur. — P. 179 A εἰ μὴ μὴ ἢ BST ex Heindorffii conj. in εἰ πῃ mutatum, sententiaeque ita potius consului, ut αὐτῷ in fine circumscriberem; quo facto hac in re Protagorae inconstantia arguitur, quod quam suo quemque iudicio verum invenire iactasset, ab ipso tamen rerum omnium causas et rationes verissime per discipulis persuaduit; cf. Sophist. c. 20. — P. 179 E καὶ εἰ ἀρχῆς οὐκ O et S edidi, ubi VBT καὶ amicum, eandemque partic. ibidem p. 182 B ante ἐν τοῖς πρόσθεν inserui, mox autem p. 183 A c. Stallb. auctore Lahrsio in Jahrb. Jahrb. 1827. T. IV. p. 155

τὸ ab Heind. et BT ante αὐτῶ λέγειν intussum expunxi, nec p. 183 E εἶναι ab eisdem cum paucis codd. post αἰδοῖός τε μοι adjectum toleravi. — P. 190 C ἐπὶ τῶν — ταύτῃν ἔστι ex Oxon. ejusque cognati. Immo et Coislino aliorumque margine primus in ordinem restitui, ubi VBST post καὶ σοὶ τὸ ὄμμα breviter περὶ τοῦ ἑτέρου addunt: glossæmatæ enim suspicione, ut Stallb. quoque agnovit, prorsus carent, videnturque ex reliquorum potius codd. communi fonte casu aliquo excidisse eoque facto sententiæ terminandæ causa paucis quibusdam verbis satis obscuris suppleta esse. Ibid. ex Oxon. lect. τότε ἕτερον inter τὸ et ἕτερον inserui γὰρ a VBST omissum. — P. 193 C μεταφερουμένη H ex conj. Buttmanni pro μεταφερουμένης, quod ferri non posse etiam Stallb. vidit; hujus autem conj. δεξιὰς εἰς ἀριστέραν μεταφορ. quia duo vocabula mutant, difficillior mihi visa est. — P. 194 A τὸ σημεῖον O, τοῦ σημείου V, unde Heusdio auctore BST τὸ σημεῖον exculpserunt: huic autem conjecturæ antiquissimorum librorum lectionem eo certius præfero, quia hæc propter antecedeus ἀμφοῖν facile in dualem mutari poterat, singularem autem Plato propter sequens ἑκάτερον præcluisse videtur. — P. 196 A αὐτὰ πάντα O et VBS, αὐτὰ τὰ π. T cum Heindorfio præter necessitatem; nam quod Cratyl. c. 39 αὐτὰ τὰ δέκα legimus, contraria exempla Platini. c. 29 ἐν ταύτοις ἐπὶ plane rependitur. — P. 197 C λαβεῖν καὶ ἔχειν O et BC, ἔχων V, ἔχειν T ex Winkelmanii conjectura; ut novissus λαβεῖν καὶ similem postulat. — P. 198 C αὐτὰ post αὐτὴν jam Cornarius tolerare noluit conjectitque ἐντός, quod VB olimque etiam Stallb. secuti sunt, donec hic novissime totum eliminaret; mihi circumscripsisse sufficit. — P. 198 D μεθ' αὐτῶν καὶ H cum BS, quamquam sine idonea codd. auctoritate, quorum plerique partem tantam addunt, quapropter ἢ potius Heindorfius, ἢ cum cod. Veneti correctore Turicenses inseruerunt; mihi καὶ non simplicitate magis quam elegantia structuræ commendatum est. — P. 200 D οὐ γὰρ πᾶν H cum S, πᾶ VBT, sed alterum πᾶ in πᾶν mutandum esse jam Baherus vidit. — P. 203 C τί δὲ et λέγομεν O, τί δὲ δὲ et λέγομεν VBST, itaque p. 204 D λέγομεν, quia ab iis, quæ de παντὶ et πανοι dicenda erant, ad πᾶν et ὅλον transitur. Pædo ante meo paricula τὰ πάντα ἔξ et πάλιν δ' οὐχ ἐν λέγομεν scripsi, ubi VBS cum libris πάντα τὰ et αὐδὲν ediderunt, quamquam priora jam Heindorfius in πᾶν et τὰ, Turicenses in πᾶν τὰ mutarunt. Socrates videtur, ut τὰ πάντα et τὸ πᾶν idem esse demonstrat, primum variis senarii numeri partes enarrat, quibus omnibus sex efficiatur, eundem tamen numerum in omnibus unum esse monet, unde sequitur, ut omne, hoc est sex, cum omnibus (ex paribus) idem sit; hoc igitur ut Theætetus intelligat, primum in senario pluralem numerum, in eodem tamen rursus etiam singularem cognoscere cogitur, quem non intelligo quomodo Stallb. ex οὐδὲν illa repetat, ut ad sequens ἀνάγκη suppleri τι jubeat; immo quem affirmativa respondere volumus, si jam in interrogatione quod affirmet proponere debemus. — P. 209 C ἔξ ὧν εἰ σὺ ὃ ἐμὲ H cum VBS, nisi quod hī ἢ ἐμὲ potius ad explendam codd. lacunam scripserunt, ad σημεῖον τὰ τοῦ

spicientes, ubi ego *μνησθῆναι* respici malim; Tur. cum sicino *ἐξ αὐτῶν εἰσεσι αὐτὸ ἐμὲ*, quo comissi antiqua corruptela propagatur.

Sophist. p. 217 A καὶ τὸ γένη O et V, καὶ γένη BST non exigua codd. fide, sed praeter necessitatem. Item mox *ἄπερ καὶ πρὸς*, ubi BST *ἄπερ πρὸς*; Graeci enim καὶ in correlativis iterare amant, erratique Stallb. qui Oxon. καὶ ignorare narrat. — P. 218 C σὺ καὶ O et VB, σὺ τὸ καὶ ST cum Heindorffio ex uno codice, quem sequendi non iustiter causa est quoniam Cratyl. c. 11. — P. 220 B *ἐντόθεν* B cum Heindorffio, *ἐντόθεν* VST cum codd. plurimis optimisque, sed contra sensum, quandoquidem is potius, qui loca piscatur, *ἐντόθεν* hoc est statim et *εὐαγγέλιον* venatur, quoniam is, qui domi sedens *hic*, *ἐντόθεν*, exspectat, quid rebus passivae capiantur. — P. 222 B *ὁπότερ' ἂν ἢ φίλον εἰρησθεῖ σοι, τοῦτο ἡμῖν διοριστίον* B, *ὁπότερ' ἂν ἢ* — *διοριστίον* VBST, sed Oxon. cum aliis huiusmodi novae libris habet *διοριστίον*, neque opinor Theaeteti est deficiente, sed praescribere, utro modo Eleatem definire vellet: quod quoniam insuper *εἰ σοι φίλον* et similia (Theaet. c. 17, Sophist. c. 1. Protag. c. 35) in obsequia alteri pollicenda solemnia sunt, non ad *φίλον* referre malui, quo fuit *ἢ* in *ἢ* mutandum erat, nisi etiam audacius *ἢ* καὶ *ἢ* *φίλον* scribere vel *φίλον εἰρησθεῖ σοι* cancellis notare vellem. — P. 225 B itemque inferius p. 226 A et 232 B librorum longe plurimorum scripturam *ἀμφισβητικὸν* pro *ἀμφισβητητικὸν* identiter revocavi, non quo eam formam cum *ἀποποιτικὸς* vel *ἀκκοδορικὸς* compararem, sed propter syncopein, quae quam late pateat exempla a me in Schaecklew. Philol. T. II. p. 438 et Lobeckia Paralip. gr. gr. T. I. p. 44 collata abunde probant. — P. 227 B *ἐλλήλασι* O cum plerisque, *ἐλλήλασι* VBST speciosum, sed non magis necessarie, quam Philib. p. 37 B, ubi Stallb. conj. *ἐλλήξε* a Winkelmanno praef. Turic. p. XIV merito reprobata est. — P. 228 A *διαφορὰς διαφορῶν* O iidem cum plerisque, *διαφορὰς διαφορῶν* VBST ex Corn. conj. Galeni loco utraque eandem tamen perversam esse ipsa Heindorffii verbis probes, qui codd. lectionem veram forte ait, si pro *στάσει νόσον* definitio quaereretur; at enim *νόσος* et *στάσις* comparantur, quodque in illam, idem in hanc cadit, ut discidio praecedente corruptela nascatur. — P. 228 C *πειρώμενα*, quod ab Oxon. aliisque omissum jam Tur. circumscripserunt, prorsus expulsi: simul autem sequi *ταύτου τυγχάνειν* circumscripsi, quae ipsa quoniam ad *ὁμῆν* pro glossemate appositae essent, mox in ordinem recepta alterum illud interpolamentum produxisse videntur. — P. 229 C *ἀμαθίαν* S cum paucis libris, sed rectius *ἀμαθία* VBT contra legem, qua nomen semper eundem cum *ὄνομα* casum requirit, nec magis dubitari mox c. 17 *κατὰ τοῦτο* pro *καὶ τοῦτο* ex conj. scribere, quia vix deceat Platonem *hoc quoque* dividi posse iterare, non addentem *quomodo*, ipsaque Theaeteti quaestio *κατὰ τί* antecedentem praepositionem requirit. — P. 231 D *ἢν* post *περὶ τὸ μάθημα* ἡμῖν a BST ex Heindorffii conj. adjectum delavi; quod si Stallb. propter praecedens *ἡμῖν* necessarium esse censet, videat ne lenius fuerit *ἡμῖν* post *ἀνεπάντη* transferri. — P. 232 C *λέγεται οὐκ δὲ* O et VB, *γόνε δὲ* ST cum Heindorffio nulla de causa: immo mox post *φαίνεται γόνε* cum Oxon. *δὲ*

ante sublatum est. — P. 235 A *εἰς γόητα* VRS cum libris paene omni-
bus, *γόητα* T cum Hensdio voc. *εἰς* in *εἰς* mutato et ad antec. conue-
nienter rejecto; quo tamen facto etiam geminum locum Politic. p. 281
relinquere coacti sumus; nostrum eodem iure dicitur quo *εἰς ἀνδρα τέλει*
pro *εἰς ἀνδρὸς τέλος λέγειν*. — P. 236 B *ἀπολαυθῆσαν* H ex conj. pro
ἐκ καλῶ θῆσαν, eireuascriptio simul *οὐκ*, quo aliquot codd. receptam
semel corruptelam fulcire studuerunt; severiore tamen medicina opus
esset jam editores intellexerunt, quamque ego proposui, certe cum sim-
plicitate etiam convenientia commendatur; signif. enim externam quon-
dam concinnitatem, quae facile pro pulchritudine accipitur, ut Cratyl.
c. 42 et Procl. ap. Phil. Bibl. p. 319 de cyclo epicor: *ἀποσυνδύεται τοῖς*
πολλοῖς οὐχ οὐτῶ διὰ τὴν ἀρετὴν ὥς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν
ἐντὶ πρόχειτόν. — Ibid. vel incito Oxon. c. Heind. et Stallb. *μηδ'*
τοιαύτως pro *μηδὲ τίς* moxque *πρὸς τί* pro *πρὸς ὃ* τε ipsa sententia
flagitante scripta, item ut inf. p. 257 D *ἀλλὰ πῇ* pro *ἀλλ'* *ὅπῃ* vel Phil.
leib. p. 37 B *τῷ* pro *ὅτῳ*, Alcob. I. p. 110 C *παῖω* pro *ὁποῖα* etc.; nam
quod Lobbeck. ad Phrynich. p. 57 neminem hodie viventium relativum in
directa interrogatione positum offensurum esse iactavit, merito mirabitur
est Fritzscheius quaeest. Luc. p. 141, nec Winkelmanno ad Euthyd. p. 64
hoc concedamus, ut fervens aetatis abusus ab imperitis libralis in ele-
gantissimum scriptorem transferat. — P. 237 A Itemque inf. p. 258 D
μὴ ποτε τοῦτο θαυρῆς H ex Steinhartii conj. in Melott. Platin. p. 58, quae
certe ad librorum et Stallb. lect. *τοῦτ' οὐθαυρῆ* propius accedit quam
Heindorfii *θαυρῆς*, certatim a Bekkero, Mullachio, Turicensibus recepta,
quamquam interpretatio paulo coartior est: *noti persuadendo subigi*, hoc
est: cave persuaderi illi sinas, ut non entia esse pules. — P. 237 O *τί*
δοκούμεν O et S praecente Winkelmanno, *ἔχειν δοκούμεν* VBT: ut struc-
tura similis illius Phaedr. c. 10: *τί σοι φαίνεται ὁ λόγος οὐχ ὑπερ-*
φωρῶς . . . εἰρησθαι; — P. 237 E *τί* post *λέγειν μὲν* a Tur. sublatum,
quia in Oxon. exstat, reposui, sed cum BS cancellis circumscripsi. —
P. 238 B *μήτε ἐν* O, *μήτε τὸ ἐν* VBST, sed variat in his Plato, qui
cisi mox *ἀπὸ τοῦ ἐν* dixit, paulo post in *οὕτε ἐνὸς οὕτε τῶν πολ-*
λῶν vel sequente articulo τὸ omisit, nequam hic, ubi etiam *πληθος* sine
articulo praecedit. — P. 238 D cum Winkelmanno Oxon. vestigia secu-
tus, qui *ἀπὸ τοῦ περὶ τοῦ ἐν* exhibet, verba *τί δὲ ἐν μέλλω τινὲ ἀλλήν*
λέγειν ἔχομεν vulgo Theaeteto tributa, *τί* in τὸ mutato cum Eleatae
verbis continuavi, Theaetetoque proximum *τί δὲ* in *τί δὴ* conversum tri-
bui, quo facto etiam multo vehementius Eleatae responsum ab ipso vo-
cativo incipit; τὸ δὲ autem *al vero* vel etiam *quam tamen re vera* vocari
posse post Heindorf. ad Theaetet. p. 333 ipse docui ad Lucian. p. 32;
adde Stallb. ad Remp. T. I. p. 89. — P. 238 E *ἐννέως* Oxon. cum
plerisque nec aliter p. 243 B pro vulg. *ἐννέως*, quod vel Schneiderus
ad Bempubl. T. I. p. 69 mordicus retinet, quamquam veteres gramma-
tici illam formam ipsis Atticis concedunt; cf. Eustath. ad Iliad. p. 95.
12 et Etymol. Gud. p. 516. 4. — P. 239 A *ἐνὸς γὰρ εἶδει* O, *ἐν* *τι*
γὰρ ἤδη V, *ἐν* *τι γὰρ ἤδη* ex Heindorfii conj. BS, *ἐν* *ἐνὸς γὰρ εἶδει*
T, quibus omnibus juxta opt. cod. facile caremus. — Ibid. *ἐμὲ γ'* ite

τις H, ἐμὲ γ' ἔτι τί τις VSBT contra opt. cod. auctoritatem, qui τί omittunt; nam quod Stallb. Oxon. ἔτι omittere narrat, Bekkeri errorem secutus est, non Gaisfordium, apud quem clare ἐμὲτετι τίς exstat. Sensus est: quis porro etiam mei rationem habeat? — P. 239 E ἔάν ἐν κατόπτρῳ — λέγῃς τι ut glossoma circumscripti, quasi medela opus esse jam Heind. et Stallb. sectandando ἔάν agnoverunt, in reliquis appositionem esse cui ut Protag. c. 22: τί τοῦτο ἐποιοῦν . . . οὕτω διελεγόμεν: nihil tamen totum ex antecedentibus efficitur esse videtur. — P. 240 B οὐκ ὄντως οὐκ ὄν O. οὐκ ὄν VBS, οὐκ ὄντως ὄν T, male, quia sic dissidium tantum negatur, quam Plato τὸ μὴ ἀληθινὸν ne esse quidem, nedum ὄντως esse declarare velit. Difficilior causa est sequentium, ubi in communi omnium corruptela memi sensum sequi coactus sum, adiutus tamen a vetustis editionibus, quae certe rectius quam VBST et οὐκ οὐν ἀληθῶς et ὄντως pro ὄντως exhibuerunt. Totius loci haec sententia est, ut postquam Eleata speciem ullo modo esse negavit, Theaetetus eandem tamen aliquo modo esse monuit: cui ille: non tamen, inquit, vere, te ipso teste, Theaetetus autem: non quidem vere, sed ut veri simulacrum, qua dicto Eleata disputationem sic concludit: οὐκ ὄν ἀρὰ οὐκ ὄντως ἰσθὶν ὄντως ἢν λέγομεν εἰκόνα. Eandem vero quod vulgo verbis ἀλλ' ἔστι γε μὴν sibi ipsi contradicentem Theaetetumque primum πῶς; quaerentem, deinde ipsum πλὴν γ' εἰκὼν ὄντως respondentem faciant, prorsus abhorrui est, ut mittam oxymoron in εἰκὼν ὄντως, quod in Oxoniensi quidem condonari poterat. — Mox ἀρὰς γὰρ, quod in Oxon. marg. tantum omisa sit, γ' exstat, facile pro glossemate tollas, sequi οὐ in ὄτε mutari; fidentius tamen p. 241 A ejusdem lectione leviter inflexa πρὸς διαμολογημένα pro προσδιαμ., scripsi. Tarcenses vulg. προσδιαμ. servatum, Stallb. Oxon. presse sequitur; mediam, qua ego incessi, viam rationem arbitror, quo majorem vim illud πρὸς antecedenti ἀδιανόητα addit, quod non sine causa nunc contrario quam p. 238 C ordine adjectum est. — P. 241 D languidum additamentum totum circumscripti, quam διαμαχητέον ab Oxon. aliisque nullis absit, hoc autem deinde nulla ejus vis remaneat. — P. 242 D εἰπὼν τὴν δέκον O et S, εἰπὼν πον τὴν δὴ VBT, apte, sed exiguo sententiae discrimine. — P. 242 D ἡμῶν c. Stallb. pro ἡμῶν, quamquam Oxon. vulg. tueri videatur, ex antiquis tamen fontibus eo fidentius recepi, quo certius idem vel sola conj. restitui oportebat. — P. 243 B τοῦτό γε II, τοῦτό τε VBST cum libris, cui tamen quod Stallb. in sequ. οὐχ ἥττον κατὰ τὸ ὄν correlationem quaerit, quidem et personae et temporis discrimen inter utraque sententiam nimium esse arbitror. — P. 243 D πρῶτον δὴ Ὁ et S, πρῶτον τὴν VB, πρῶτον τὴν T minus eleganter; nec tardius mox ἀλλ' ἀρὰ pro ἀλλ' ἀρὰ scribendo Stallb. exemplum secutus sum; non enim simpliciter Interrogat, sed de alterius sententia conjecturam facit. — P. 244 D ἀποδέχουθαί του λέγοντος . . . λόγον οὐκ ἂν ἔχοι ποικίλον ἕως ἐν ὀνόμα ὄν II ex conj. pro ἀποδ. τοῦ . . . ἔχον et ἕως ἐν ὄν μόνον, nisi quod ἔχοι jam Steph. scripsit, quod BST spernere non debebant. Suppleri enim εἰη durissimum foret; sin ex antecedentibus καταγέλαιόν πον repetere pariterque ad ὄνομα referre placeat, sententia prorsus aliena prodibit.

quoniam de λόγῳ tam nomine jungendo agatur; atqui hoc agitur, nomen, qui unum tantum esse concedit, nomen esse concedere possit, quod ratione cariturum (λόγον οὐκ ἔχειν) Eleuta dicit: nomine enim a re distincto duo fore; eodem autem cum hac posito rem quoque vicissim in nomen abituram esse; idque jam ad unum relatum efficit, ut si unum unius nomen sit, unum item nominis unum fiat, quod ipsum altera mea conjectura exprimere conatus sum. Vulgatum εἶνος ἐν οὐ μόνον interpretantur unum, quatenus est unus tantum unum; nec male, nisi haec unius ad se relatio a nominis mentione aliena esset, cuius quomodo unum dici possit, ita deorum apparet, ubi antea dictum est, nomine existente, si praeter nomen nihil existat, nomen quoque unius nihil nisi unum esse posse. Therapium locum esse Stallb. quoque inserto οὐ ante τοῦ δρόματος agnovit; virius emendatio aptior sit, periti iudicent. — P. 245 E πάντας pro πάντων c. Stallb. ex Eusebio dedit; eundemque secutus p. 246 A εἰ τίς τί φησὶ, quod tamen jam Bekk. ex Steph. conj. et aliquot codd. recepit; meo autem periculo ante πέτρας καὶ δρόγας inserui ὡς, quod praecedentis ἀτεχνῶς extrema syllaba absorpsisse videtur; Platonem adversarios non saxa tantum et arbores pro veris habere, sed omnia ad locum mensuram revocare criminatur. — P. 247 D δὴ post εἰ cessit pro δέ, quod ex Heindorfii conj. BST receperunt; at vide ne egregium sensum codd. lectis praebent; fortasse haesitant — jam si tale quid paliantur etc. — P. 248 D personarum distributionem cum Stallb. ad Hensdii mentem direxi; praeterea μανθάνω autem Oxon. pressit secutus ita tantum deservit, ut ὡς τὸ, quod is inter τὸ δὲ et γινώσκω habet, in ὡςτε mutatum ante τὴν οὐσίαν insererem; quo facto acc. c. lat. idoneum fiderem iuvaret, neque verba ὡς τὸ γινώσκω κ. τ. λ., quibus sequentium causa continetur, antecedentibus pro interpretamento adiacere cogimur. — P. 249 D μέντ' ἂν post βαρεῖα a Tur. circumscriptam suspexit non habeo, quia tales particulae etiamsi non ad exclamationem ipsam, tamen ad exclamandi necessitatem referri possunt. — P. 251 A διαθησάμεθα H ex conj. pro διωσάμεθα, cui jam Heind. διωξάμεθα, Stallb. διασπασάμεθα substituit jussit; meam emendationem et antegressa εὐπροσπίατα maxime convenire et ea re commendari arbitror, quod si semel proclivi errore in διαθησάμεθα abierat, διωσάμεθα reponi etiam docto correctori necessarium videri poterat. — P. 253 B κατὰ τὰ τοιαῦτα Q, κατὰ ταῦτα VBST; mox autem pro συνέχοντά ταῦτα, quod Heindorf. iidem in τοιαῦτα mutari voluit, συν. ἄνω substituere maluit, quia συμμύνασθαι δυνατὸν εἶναι non tam ex qualitate τῶν συνεχόντων quam ex ipsa horum existentia praeiit. — P. 253 D ταῦτ' ὅν εἶδος H, ταῦτ' ὅν εἶδος VBST; at perfic. requirunt proximo sequentia ἕτερον ὅν ταῦτ' ὅν. — P. 255 C εἶδος jam a Tur. circumscriptum, quia ab Oxon. abest, praesus sustuli, quoniam ipsa repetitio nihil offensionis habuit. — P. 256 C ἀρ' αὐτῶν H, ἀρ' αὐτῶν V, ἀρ' οὐ τῶν c. Oxon. BT, ἀρὰ τῶν S, hic quidem ad sensum verissimum, sed nimis longe a codd. vestigiis recedens, quibus levi mutatione consulere studui. Οὐ et αὐ in Oxon. passim confunduntur. — P. 256 E κατὰ ταῦτα O moxque τὸ μετὰ cum plurimis, κατὰ ταῦτά et τὰ μετὰ VBST; cf. Spec. Plut. p.

41. — P. 257 D *ἐκείνης* circumscribendi Tur. neque internas neque externas causas habebant; genus facile inde explicatur, quod omne *κινήσις* μέγος ipsam quadammodo *κίνησις* est. — P. 257 E *ἐνός* ab BS cum bonae fidei edd. expulsam, quoniam tamen in Oxon. exstet, abesse nolui; articulum autem a VBT ante *ἐπιθέσεις* insertum ejusdem auctoritate v. Stallb. expuli. — P. 260 A *πρὸς τὸ λόγον* O, *πρὸς τὸ τὸ* Z. VBST, indidemque mox *μηδὲν εἶναι* pro *μηδ' εἶναι*, item p. 261 I *πυλ* pro *ἐπὶ τῶν εἰδῶν*, et p. 262 C *ἀντιμασθῆ* pro *ἀντιμασθῆ*, quo facile explices servandas *ἀντιμασθῆ* τε ὅσα ἀντιμασθῆ τῶν . . . *πραττῶν* τῶν *αἰλ.* *ἐστὶ*; nec p. 262 D optimorum vestigia reliqua insereunda καὶ ante *πεφύκει*, quod illic levī errore posui id verbum legitur. — P. 260 D αὐτὰ *τὸ πῶς ἐστὶ* O et V, *αὐτὰ* om. BST, male profecto, quoniam *ἵνα* per se spectata multis singulorumque discriminibus opposantur; nec multo citius idem mox *κατὰ τὸν ὅν* pro *κατὰ* ad id, quod deinceps memoratur, retulisse videntur. Erat quoniam soblatis Theaeteti et Eleatae nominibus ita continuandum orationem censerent; καὶ μὴν ἐν λόγοις αὐτῶν *ἵνα* τὸ πῶς *ἵνα* καὶ ἀποφασίσαι, ut qualitatis categoria in affirmando et negando posita respiceretur; lenior tamen mediciva visa esset scribere *αὐτῶν*, quoniam haec omnia plana habebis, modo ejus usus recorderis, quo τὸ πῶς haud raro continuam interrogationem interpellat, cf. Pollux, p. 277 E ipsamque nostri locum p. 265 C, ubi interpellationem et Stallb. cum Holmdartha agnosciit et nos significavimus, nisi quoniam τῶν, quod vulgo in principio Eleatae legitur, ad ipsam Theaeteti interrogationem transulsi, ut sequ. oratio plane ab antec. *φῆσμεν* penderet. Possis et τῶν *πῶς*, sicut haud scio an mox p. 266 B ante *ποῖα* articulus ab antec. vocab. *γεγονότα* postrema syllaba haustus sit; certior tamen paulo ante Oxon. emendationem praebuit *οὕτως τὰ μέγος* pro *οὕτως πάντα* τ. μ., cujus interpolamenti quamvis ab omnibus edd. servati origo in promptu est. — In extremis denique Eleatae verbis p. 268 C haec scio an satius fuerit librorum omnium lectionem τῶν δὲ τῆς retinere quam ex Schleierm. conject. cum BST τὸ recipere. Incipit quasi secunda *ἡ τῶν δὲ*, *μνηστῶν δὲ ἂν φῆ* . . . *καρτερῆν εἶναι*, interpositis autem pluribus, quoniam ad μέγος accommodari referrentur, turbat per verba *ταύτης τῆς γενέσεως* demum ad institutionem ordinem reverti potui.

Pollux, p. 257 A *τόχα* δὲ O, *τόχα* δὲ γὰρ VBST, apte, si opti edd. addicerent; ut solius elegantiae causa retinere nolui, praesertim quoniam secus ac Stallb. censet, Platonis librarii saepius addendis qui omittendis particulis peccasse videantur; neque aliter mox de voc. *ἀλλ' ὅν* statuere potui, quod vulgo inter *πλάν* et *ἀνιστάσθαι* interpositum trium optimorum fide tanquam interpretamentum sustuli. — Item p. 2 D *κοινή* O, *κοινή* VBST, quod proxime sequentia commendare non neque sed alterum quoque, ubi libri flagitant, ferri posse ostendit p. 275 ὅν μὴν *ἰδίᾳ* ἀλλὰ *κοινή* τὴν *ἐπιτελεῖαν* ἔχουσαν. — P. 262 C *ἐμικροῦ* H, *τι καὶ σμ.* VBST cum libris; ut optior restringi potius quam amplificari sententiam v. *σμικροῦ* jubet; non *etiam* sed *quamvis* paulo citius etc. — P. 262 D *αὐτὸ*, quod ex prava sequentis *αὐτὸ* repetiti ortum esse videtur, cum Stallb. circumscripsi; item p. 263 D *ὁ*, quoniam

Heind. et Turc. recte expulsam in Oxon. tamen exstat; eodem autem codice duce p. 263 E. scribendo *ἢν* pro *μὴν* lectionem vere correxisse mihi videor. Nam *μὴν* vix apparet quomodo adversativum vim exerceret contra ζωοτροφικὸν genus, quod ipsum ἀγελῶν ζωὸν esse jam dictum est; hoc igitur potius iterat Eleata: imperatorii generis quantum ad animalia alenda pertinebat, gregalium animalium esse vidimus. — P. 264 E ἢ περὶ τὰ περὶ ζήτητων II, ὥστε τ. π. V, ὥς περὶ cum Pseudo T, εἰ περὶ cum plerisque libris BS; quod etsi propter incommendam interpunctionem ipsam recipere valui, corrigenda tamen proxime ad illud accessi. — P. 265 B προτέρων O, πρότερον VBST. — P. 266 C τὸ δὲ γε O, τὸ δὲ VBST; ipse tamen Stallb. illud commendat, Tagicensesque certe gemino loco Euthyd. c. 18 ediderunt ἀλλὰ μὴν τὸ γε εἰ οἶδα ὅτι κ. τ. λ. — P. 268 A τῷ βοῦκόλῳ O et V, βοῦκ. sine articulo BST, nescio cur, quum proxime sequatur ὁ βοῦκορβός. — P. 268 D μέλλομεν ex Stallb. conj. pro μέλλομεν, quod soloseum esse recte Heind. ad Parmen. p. 291 et Orenz. ad Plorid. de pulchr. p. 384 iudicant. Republ. VI. 6 oratione obliqua excusatur. — P. 268 E καὶ τὸ O, καὶ δὲ καὶ τὸ VBST, quod si Stallb. mutilatum putat a grammaticis, quorum verbis δὲ καὶ displicuerit, mihi et potius harum particularum elegantia esse videtur, ut nimis, quum ut parum grammaticis placere possint. — P. 270 A δὲ a Sauppio Act. soc. gr. T. II, p. 421 commendatum nec Stallbaumio improbatum ante τὸ μέγιστον ὅν recepi, quum leviter tantum in δὲ corruptum Oxon. cum aliis exhibeat. — P. 271 B ἐπόμενον pro ἐχόμενον et συνακινουμένον pro — μέν ex Stallb. conj. scriptis, praetereaque cum apt. libris ἐπείθαι vulgo inter ἀναβιβασκόμενος et τῇ προπῇ insertum expunxi, quò facto impedibilissimum locum integritati reddidit arbitror. — Ibid. quod pro vulg. δυνάμεως substitui δυνάστας, etsi ex Oxon. notatum non est, tamen sat bonos libros fidejussores habet et a sententia mince flagitatur; maiorque etiam auctoritas est p. 272 D lectionis ὥστε pro ὥς γε . . . ἀπομνησθῆναι, quam a Stephano temere mutatam ne Stallb. quidem restituisse miror, qui ejusdem usus exempla ad Phaedr. p. 230 B illustravit. — P. 272 E εἰς γῆν VBS cum codd. omnibus, εἰς γῆς T ex conj. Sauppji Act. societ. gr. T. II, p. 423, nescio quomodo obliu. ἐπέρματα ipsius cadendi vires significare, quarum acc. non minore jure cum πιπτόσης conjungi poterat, quam v. c. Euthyd. c. 2: δύο ἢ τοὺς δρόμους περιελλῆσθαι, ut ne speciem quidem soluecismi cum Schneidero ad Romp. T. II, p. 295 agnoscas. — P. 275 B μὲν ἐτι inter τοῦτο et μίζον vulgo interpositum, in Oxon. autem omissum, non magis retinendum duxi, quam p. 275 C τέχνην vulgo ad ἀντιπαρατιχὴν et p. 275 E δεινὸν id τοῦ ἐπόμενον interpretamentum causa adjectum; p. 276 C autem cum Stallb. non solum προτέρω in προτέρω mutavi, sed etiam ὅ ante ἐλλομεν a Turc. cum Oxon. extirpam sententia postulante revocavi, quae μετακινωσθήσθαι et τέμνειν ab ἔδει potius suspendi val; articulus in τοῦτομα relativum sequens ne offendant, cf. Creatyl. c. 13 οὗ ἂν ἡ τοῦ γένους, Theaet. c. 20 ἃ δὲ τινες τὰ φαντάσματα etc. — P. 277 D πάντα post ἀπαντα, pro quo apud Stob. Ecl. eth. II. 1. 14 ἕκαστα est, et γὰρ post ἑαυτὸν interpositum c. Oxon. dolevi, eandemque

secutus p. 278 A ἀνάγοντας pro ἀναγαγόντας scripsi, quo aoristo facile carebis comparato Symp. c. 2: οὐδ' οὖν ἄγων μὲ τι ἀπολογῆσαι, locisque geminis Eur. Hec. 356: διέρχασθαι μ' ἄγων, Soph. Oed. Col. 910 et 1312: στήσω σ' ἄγων etc. — P. 278 D ἐν τισιν ἱσταται H ex Oxon. vestigiis, ubi est ἐν τι συνίσταται: VBST ἐν τισι συνίσταται, ut sequens φέρεται sistendi, non componendi verbo opponi vult. — P. 279 A πολιτικῇ H ex conj. Astii pro πολιτικῆν, quam etiam Stallb. et Croonius in Münchener gel. Anz. 1843, p. 851 probaverunt. — P. 281 C εἰς τὴν καλλίστην O et VBS, εἰς τὴν καλλ. Tur. ex uno codice et priori Stallb. emendatione ab ipsa nunc retractata; cf. ad Sophist. p. 235 A. Ibid. πρὶν αὖ... περιέλωμεν H pro πρὶν αὖ... περιέλωμεν, quovis priorem partem ipse Oxon. c. Vulg. praeiungit; optativi autem eadem ratio est quae Phaed. c. 47: ὥς ἐπὶ τι ἱκανὸν εἶδαις, Tur. ex uno codice. — P. 282 B Croonius l. c. p. 852 scire vult ἡμῶν vulgo post περικιστικῆς positum ad ταλπωλονεργίας potius pertinere, quia haec secundum διακριτικῶν et συγκριτικῶν generis distribuitur; διακριτικῶν autem quia in seqq. non amplius emendatur, eam p. 282 C μεθίστηεν pro μετέωμεν scribendum erat, eodem exemplo quo Sophist. c. 51 et Phileb. c. 39 μεθίστει et δριμύτι de mittenda disputationis parte promiscue usurpantur. — P. 283 D ἡ γὰρ πον μετορητικῇ H ex conj. pro ἡ, cuius nulla vis, nec quam cum γὰρ nec quam cum πὸς iunctura alibi habet, huius loco convenire videtur. — P. 284 D ἐτι δὲ πρὸς V ex Cornarii conj. pro codd. lect. ὅτι δὲ πρὸς τὰ νῦν καλῶς καὶ ἱκανῶς δεικνύται, nisi quod Steph. etiam πρὸς τὸ... δεικνύσθαι scribendum censuit; nihil talius visum est πρὸς τὰ νῦν ad ipsa οὐδοῖ μοι βοηθεῖν referre, circumscripitis quae interpretandi βοηθεῖν causa media interjecta esse videntur. — Ibid. nescio quo errore omnes μεῖζον τι pro μεῖζον τε ἀμα propagaverunt; nec minus certo p. 285 E ἐσθλούς pro ἐσθλῶς jam Benselius Spec. p. 137 rescripsit; difficilior locus est p. 286 B, cui Phaed., Schleierm., Stallb. in medio studuerunt, ut ἦν post δυσχερείας talis et post ὁρατικῆν transferri iuberent; nihil talius visum est ἦν περ pro ἦν περὶ scribere, quo facta μακρολογίαν ad ἀπεδείξασθαι pro obiecto reverteretur, ἦν περ autem nota graeci sermonis elegantia δυσχερείας notationem cum δυσχερῶς ἀπεδείξασθαι l. c. ἐδυσχερῶσαν iungit, ut max. c. 35 ὅν εἰπ. διοικησῶς ὅρον... διοικῆται vel Phaed. c. 43 ἐναντία ἔδειν οὕς ἐπιτείνονται. — P. 286 C τούτων ἕνεκα πάντα H ex conj. Astii pro πάντων, praesertim postquam cum Oxon. verba vulgo sequentia τὰ πρόσθεν expuncta sunt, quae antea infra εἰρησθαι pro subiecto fuerunt. — P. 286 D κενεμῆσθαι H ex conj. pro μινῆσθαι, cui tamen jam Schleierm. μετρίσθαι substitui iussit; meam propius ad codd. vestigia accedere arbitror. — P. 287 D infinitivi fulcendi grātia Astius δὲ post δοκεῖν, Stallb. ἀνάγκη post πιθανόν addi voluit; equidem ὡς circumscribendo simpliciore hanc structuram effecit: ἔστι γὰρ ὁτιοῦν εἰπόντα δοκεῖν κ. τ. λ. — Item p. 287 E loco, si Stallb. audimus, misere depravato hanc medelam adhibui, ut ὁ δὲ post ἄγγειον ex anteo. male repetitum expungerem; eidem tamen quod

Stallb. et Cronius p. 288 E ita indolserunt, ut *συντομομική* circumscribendum censerent, mihi lenius visum est dativum *συντομομικῇ* restituere, quo facta hujus in usum ipsa *φλησιτική* coria delirare dicitur. — Ibid. *προσαγορεύομεν* O et V, *προσαγορεύομεν* BST, nescio cur, quum hujus generis eadem causa sit quae praecedentium, ubi *προσαγορεύομεθα* et *λέγομεν* sine ulla controversia leguntur. — P. 289 B *γένος* τε γὰρ ἐν αὐτοῖς S pro αὐτοῖς, recte. — P. 290 A *τὸς τῶν εμπορευτικῶν* Π ex conj. pro *τῆς τῶν*, non magis, opinor, facili quam necessaria, quia ad questionem, num mercatores et caprunes polliciae artis partem sibi vindicantur sint, inepte responderetur, ad mercatoriam fortasse aspiraturos esse; recte contra magni negotiatores aliquid cum regibus commune habere videntur; cf. Plant. Rud. IV. 2. 27; navibus magnis mercaturam faciam, ad reges rex perhibebat. — P. 291 C *χαλεπὸν* O, *παγχάλεπον* VBST, quod non arbitror ita defendi posse, ut eriticos in tollenda male argutos esse dicas; mihi potius argumini homines simpliciter adjectivi vim addendo ultra modum auxisse videntur; certeque praestabat hic optimorum librorum fidem sequi quam p. 293 A, ubi BST egregiam Steph. correcturam *ὀλίγους δεῖν* pro *δεῖ* immutatio spreverunt, quāquam corruptelae origo in ipso Oxon. errore *ὀλίγους* pro *ὀλίγους* scribentis patet. — Contra p. 293 B et C Oxon. auctoritas καὶ αὐτὸς εὐχάρωντες ignorantis et *πολιτεῖαν* pro *πολιτεῖαν* praebentis fidenter sequenda erat; nec p. 294 E cum eodem *τὸ αὐτὸ σώματα* aut p. 295 A *ἐν* post *πῶς γὰρ* omittere voluit; immo vel p. 295 B *βέλτιον εὐαγρώδην* δὲν secundum eundem sine articulo scripsi, quam *δὲν* non minus comparativum quam positivum adv. *ἐν* recipiat, maxque p. 296 E hoc saltem illi dedi, ut *μη ἐνμφορὰ ἤ*, a Tur. prorsus omissa, cum cancellis in ordinem reciperent. — P. 300 quod eodem doce *τὸ* post *κακὸν* in fine adjecti, tum *δὲ* post *διὰ ταῦτα* omisi, denique *ὅταν* pro *ὅτι* *ἐν ἐπιχειρήσῃ* et *ἕτερον* pro *ἕτερον* *ὃν* scripsi, excusatione vix eger; nec p. 301 *σύνταῦν* ante *καὶ* *τις ἄρα* aut *τε* post *τῶν* *ἀνδρῶν* adeo necessaria visa sunt, ut intus illo retinerentur; contra p. 302 nulla religione impediri potui, quominus vel sine eadd. primum *οἷς* inter *πρώξεις* et *ἑτέρας* insererem, deinde *αἱ περὶ* in *οἱ περὶ τὰ πολιτικά* mutarem. Illud jam Schleierm. requiri intellexit; hoc flagitat κατ' οὐδὲν, pro quo alioquin simplex *οὐδὲν* opus esset; quod etsi Stallb. recte propter sequ. *κατὰ πάντα* positum esse monuit, hinc ipsi tamen etiam reliquam constructionem adaptari oportebat. — P. 303 A *μή* pro *ἥδη* scribendum esse acute vidit Cronius l. c. p. 854, ibidemque *τὸ γε* pro *τὸ* *δὲ* *κατὰ νόμους* Stallb. praestitit; quod vero p. 303 D *τὸ* post *ὁμοῦ* et p. 303 E *δὲ* post *λέγεται γὰρ οὖν* sustuli, Oxon. auctoritate factum est. — P. 304 demum hujus vestigia deserui, primum *τὴν* ante *εἰ δεῖ μανδάνειν* c. Stallb. restituendo verbisque illis integris Eleatae reddendis, deinde vero inserendo p. 304 D *ἡσυχίαν* inter *τοπαράπαν* et *ἔχειν*, quam emendationem etiam pro certa venditare neuliquam velim, tamen et leniorem et sententiae aptiorem existimo, quam si aut cum *ἄσφα λέγειν*, aut cum Schleierm. *ἔχον*, aut cum Stallb. *ἀνέχειν* pro *ἔχειν* scripsissem. — P. 305 E καὶ ante *κατὰ τὸ τῆς ὑφαντικῆς* c. Oxon. etiam

Stallb. omisit, idemque p. 308 D τῶν αὐτῆς ἔργων pro αὐτῆς, p. 309 E ἐπιτρέπειν pro ἐπιτρέψειν iterumque αὐτῆς pro αὐτῆς recte servavit; immo et p. 309 A unice veram emendationem ἀπωθονμένους pro ἀπωθούμενα proposuit, quam ipso audacior recipere non dubitavit; Oxon. vero p. 310 C γαμοῦσί τε καὶ παρὰ τούτων, ubi vulgo καὶ αὐτῶν est, inque ipso dialogi fine συμπλέκειν pro συμπλέκην praebuit, cuius rationem eodem acumine Stallb. aperuit, quo ibidem ὥστ' εἶναι κοινὸν circumscribenda postremaque verba majori Socrati pro minore tribuendae esse vidit.

Ser. Gottingae d. XXII. Mart. a. MDCCCLI.

C Fr. Hermann.

ΕΥΘΥΦΡΩΝ

[ἢ περὶ ὀρίων, πειραστικός.]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΛΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

Σ. 1.

ΕΥΘΥΦΡΩΝ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Ρ. 2

Ι. Τί νεώτερον, ὦ Σώκρατες, γέγονεν, ὅτι σὺ ἄ-
τας ἐν Λυκείῳ καταλιπὼν διατριβάς ἐνθάδε νῦν διατρι-
βεις περὶ τὴν τοῦ βασιλέως στοάν; οὐ γάρ που καὶ σοί
γε δίκη τις οὕσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα ὥσπερ ἐμοί.

ΣΩ. Οὗτοι δὴ Ἀθηναῖοί γε, ὦ Εὐθύφρων, δίκην
αὐτὴν καλοῦσιν, ἀλλὰ γραφὴν.

ΕΥΘ. Τί φῆς; γραφὴν σέ τις, ὥς ἔοικε, γέγρα-
πται; οὐ γὰρ ἐκεῖνό γε καταγνώσομαι, ὥς σὺ ἔτερον. Β

ΣΩ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΕΥΘ. Ἀλλὰ σὲ ἄλλος;

ΣΩ. Πάνυ γε.

ΕΥΘ. Τίς οὗτος;

ΣΩ. Οὐδ' αὐτὸς πάνυ τι γινώσκω, ὦ Εὐθύφρων,
τὸν ἄνδρα· νέος γάρ τις μοι φαίνεται καὶ ἄγνως· ὀνο-
μάξουσιν μέντοι αὐτόν, ὥς ἐγῶμαι, Μέλητον. ἔστι δὲ
τῶν δῆμων Πιτθεύς, εἰ τίνα νῦν ἔχεις Πιτθέα Μέλητον,
οἶον τετανότριχα καὶ οὐ πάνυ εὐγένειον, ἐπίγρυπον δέ.

ΕΥΘ. Οὐκ ἐννοῶ, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ δὴ τίνα γρα-
φὴν σε γέγραπται; C

ΣΩ. Ἦντινα; οὐκ ἀγεννῆ, ἔμοιγε δοκεῖ· τὸ
γὰρ νέον ὄντα τοσοῦτον πρᾶγμα ἐγνωκέναι οὐ φαῦλόν
ἔστιν· ἐκεῖνος γάρ, ὥς φησιν, οἶδε, τίνα τρόπον οἱ
νέοι διαφθείρονται καὶ τίνες οἱ διαφθείροντες αὐτούς.

καὶ κινδυνεύει σοφός τις εἶναι· καὶ τὴν ἐμὴν ἀμαθίαν
κατιδὼν ὥς διαφθείροντος τοὺς ἡλικιώτας αὐτοῦ, ἐρ-
χεται κατηγορήσων μου ὥς πρὸς μητέρα πρὸς τὴν
πόλιν. καὶ φαίνεται μοι τῶν πολιτικῶν μόνος ἀρχεσθαι
D ὀρθῶς· ὀρθῶς γάρ ἐστι τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆ-
ναι, ὅπως ἔσονται ὅ τι ἀριστοί, ὥσπερ γεωργὸν ἀγα-
θὸν τῶν νέων φυτῶν εἰκὸς πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, μετὰ
δὲ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων· καὶ δὴ καὶ Μέλητος ἴσως πρῶ-
3 του μὲν ἡμᾶς ἐκκαθαίρει, τοὺς τῶν νέων τὰς βλάστας
διαφθείροντας, ὥς φησιν· ἔπειτα μετὰ τοῦτο δῆλον ὅτι
τῶν πρεσβυτέρων ἐπιμεληθεὶς πλείστων καὶ μεγίστων
ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γενήσεται, ὥς γε τὸ εἰκὸς ξυμ-
βῆναι ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς ἀρξαμένῳ.

II. ΕΥΘ. Βουλοίμην ἄν, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὀρθῶ-
δῶ, μὴ τοῦναντίον γένηται. ἀτεχνῶς γάρ μοι δοκεῖ ἀφ-
ἰστίως ἀρχεσθαι κακουργεῖν τὴν πόλιν, ἐπιχειρῶν ἀδι-
κεῖν σέ. καὶ μοι λέγε, τί καὶ ποιῶντά σέ φησι διαφθεί-
ρειν τοὺς νέους;

15 ΣΩ. Ἄτοπα, ὦ θαυμάσιε, ὥς οὕτω γ' ἀκοῦσαι.
φησὶ γάρ με ποιητὴν εἶναι θεῶν, καὶ ὥς καινοὺς ποι-
οῦντα θεοὺς, τοὺς δ' ἀρχαίους οὐ νομίζοντα, ἐγράφατο
τούτων αὐτῶν ἕνεκα, ὥς φησιν.

ΕΥΘ. Μανθάνω, ὦ Σώκρατες· ὅτι δὴ σὺ τὸ δαι-
μόνιον φῆς σαυτῷ ἐκάστοτε γίγνεσθαι. ὥς οὖν καινο-
τομοῦντός σου περὶ τὰ θεῖα γέγραπται ταύτην τὴν γρα-
φήν, καὶ ὥς διαβαλὼν δὴ ἐρχεται εἰς τὸ δικαστήριον
εἰδὼς ὅτι εὐδιάβολα τὰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς πολλοὺς
C καὶ ἐμοῦ γάρ τοι, ὅταν τι λέγω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ
τῶν θεῶν, προλέγων αὐτοῖς τὰ μέλλοντα, καταγελωσά-
ναι ὥς μαινομένου. καίτοι οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἀληθὲς εἴρηκα ὡς
προεῖπον, ἀλλ' ὅμως φθονοῦσιν ἡμῖν πᾶσι τοῖς τοιούτοις
ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν χρή φροντίζειν, ἀλλ' ὁμόσε ἵεναι.

III. ΣΩ. ὦ φίλε Εὐθύφρων, ἀλλὰ τὸ μὲν καταγελασθῆναι ἴσως οὐδὲν πρᾶγμα. Ἀθηναίοις γὰρ τοι, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ σφόδρα μέλει, ἂν τινα δεινὸν οἴωνται εἶναι, μὴ μέντοι διδασκαλικὸν τῆς αὐτοῦ σοφίας· ὃν δ' ἂν καὶ ἄλλους οἴωνται ποιεῖν τοιούτους, θυμοῦνται, εἴτ' οὖν φθόνῳ, ὥς σὺ λέγεις, εἴτε δι' ἄλλο τι.

ΕΤΘ. Τούτου οὖν πέρι ὅπως ποτὲ πρὸς ἐμὲ ἔχουσιν, οὐ πάνυ ἐπιθυμῶ πειραθῆναι.

ΣΩ. Ἰσως γὰρ σὺ μὲν δοκεῖς σπάνιον σεαυτὸν παρέχειν καὶ διδάσκειν οὐκ ἐθέλειν τὴν σεαυτοῦ σοφίαν· ἐγὼ δὲ φοβοῦμαι μὴ ὑπὸ φιλανθρωπίας δοκῶ αὐτοῖς ὃ τί περ ἔχω ἐκκεχυμένως παντὶ ἀνδρὶ λέγειν, οὐ μόνον ἄνευ μισθοῦ, ἀλλὰ καὶ προστιθεὶς ἂν ἡδέως, εἴ τίς μου ἐθέλοι ἀκούειν. εἰ μὲν οὖν, ὃ νῦν δὴ ἔλεγον, μέλλοιέν μου καταγελαῖν, ὥσπερ σὺ φῆς σεαυτοῦ, οὐδὲν ἂν εἴη ἀηδὲς παίζοντας καὶ γελῶντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ διαγαγεῖν, εἰ δὲ σπουδάζονται, τοῦτ' ἡδὴ ὅπη ἀποβήσεται ἀδηλον πλὴν ὑμῖν τοῖς μάντεσιν.

ΕΤΘ. Ἄλλ' ἴσως οὐδὲν ἔσται, ὦ Σώκρατες, πρᾶγμα, ἀλλὰ σύ τε κατὰ νοῦν ἀγωνιεῖ τὴν δίκην, οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ τὴν ἐμήν.

IV. ΣΩ. Ἔστι δὲ δὴ σοι, ὦ Εὐθύφρων, τίς ἡ δίκη; φεύγεις αὐτὴν ἢ διώκεις;

ΕΤΘ. Διώκω.

ΣΩ. Τίνα;

ΕΤΘ. Ὅν διώκων αὐτὸν δοκῶ μαίνεσθαι.

ΣΩ. Τί δέ; πετόμενόν τινα διώκεις;

ΕΤΘ. Πολλοῦ γε δεῖ πέτεσθαι, ὅς γε τυγχάνει ὢν εὖ μάλα πρεσβύτης.

ΣΩ. Τίς οὗτος;

ΕΤΘ. Ὁ ἐμὸς πατήρ.

ΣΩ. Ὁ σός, ὦ βέλτιστε;

ΕΤΘ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐστὶ δὲ τί τὸ ἐγκλημα καὶ τίνος ἡ δίκη;

ΕΤΘ. Φόρου, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἡράκλεις! ἡ που, ὦ Εὐθύφρων, ἀγνοεῖται ὑπὸ τῶν πολλῶν ὅπῃ ποτὲ ὀρθῶς ἔχει. οὐ γὰρ οἶμαί γε τοῦ ἐπιτυχόντος ὀρθῶς αὐτὸ πράξει, ἀλλὰ πόρρω που ἤδη σοφίας ἐλαύνοντος.

ΕΤΘ. Πόρρω μέντοι νῆ Δί', ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἐστὶ δὲ τῶν οἰκείων τις ὁ τεθνεὺς ὑπὸ τοῦ σου πατρός; ἡ ὅηλα δὴ· οὐ γὰρ ἂν ποῦ γε ὑπὲρ ἄλλοτρίου ἐπεξήμισθα φόρου αὐτῷ.

ΕΤΘ. Γελοῖον, ὦ Σώκρατες, ὅτι οἷε τι διαφέρειν, εἴτε ἀλλότριος εἴτε οἰκείος ὁ τεθνεὺς, ἀλλ' οὐ τοῦτο μόνον δεῖν φυλάττειν, εἴτε ἐν δίκῃ ἐκτείνειν ὁ κτείνας εἴτε μὴ, καὶ εἰ μὲν ἐν δίκῃ, ἔαν, εἰ δὲ μὴ, ἐπεξιέναι, ἔαν περ ὁ κτείνας συνέστιός σοι καὶ ὁμοτράπεζος ἦ. Ἰσὸν γὰρ τὸ μίasma γίγνεται, ἔαν ξυνῆς τῷ τοιούτῳ ξυνειδώς καὶ μὴ ἀφροσίοις σεαυτὸν τε καὶ ἐκείνον τῇ δίκῃ ἐπεξιῶν. ἐπεὶ ὁ γε ἀποθανὼν πελάτης τις ἦν ἐμός, καὶ ὥς ἐγεωργοῦμεν ἐν τῇ Νάξῳ, ἐδήτευσεν ἐκεῖ παρ' ἡμῖν. παροινήσας οὖν καὶ ὀργισθεὶς τῶν οἰκετῶν τινὲς τῶν ἡμετέρων ἀποσφάττει αὐτόν· ὁ οὖν πατὴρ ξυνδήσας τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καταβαλὼν εἰς τάφρον τινα, πέμπει δεῦρο ἄνδρα πευσόμενον τοῦ ἐξηγητοῦ ὅ τι χρὴ ποιεῖν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τοῦ δεδεμένου ωλιγῶρει τε καὶ ἡμέλει ὥς ἀνδροφόνου καὶ οὐδὲ ὄν πραγμα, εἰ καὶ ἀποθάνοι· ὅπερ οὖν καὶ ἐπαθευ. ὑπὸ γὰρ λιμοῦ καὶ ὄρους καὶ τῶν δεσμῶν ἀποθνήσκει πρὶ τὸν ἄγγελον παρὰ τοῦ ἐξηγητοῦ ἀφικέσθαι. ταῦτα δὲ οὖν καὶ ἀνανακτεῖ ὁ τε πατὴρ καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι, ὅτι ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ ἀνδροφόνου τῷ πατρὶ φόρου ἐπεξέρχομαι οὔτε ἀποκτείναντι, ὥς φασιν ἐκεῖνοι, οὐτ' εἰ ὁ τι μὲ

λιστ' ἀπέκτεινεν, ἀνδροφόνου γε ὄντος τοῦ ἀποθανόν-
τος, οὐ δειν φροντίζειν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου· ἀνόσιον γὰρ
εἶναι τὰ υἱὸν πατρὶ φόνου ἐπεξιέναι· κακῶς εἰδότες, ὧς ἔ
Σώκρατες, τὸ θείον ὥς ἔχει τοῦ ὀσίου τε πέρι καὶ τοῦ
ἀνόσιου.

ΣΩ. Σὺ δὲ δὴ πρὸς Διός, ὦ Εὐθύφρων, οὕτως
ἀκριβῶς οἶσι ἐπίστασθαι περὶ τῶν θείων, ὅπῃ ἔχει, καὶ
τῶν ὀσίων τε καὶ ἀνοσίων, ὥστε τούτων οὕτω πραχθέν-
των, ὥς σὺ λέγεις, οὐ φοβεῖ δικαζόμενος τῷ πατρί,
ὅπως μὴ αὖ σὺ ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνης πράττων;

ΕΥΘ. Οὐδὲν γὰρ ἄν μου ὄφελος εἴη, ὦ Σώκρατες,
οὐδέ τῳ ἄν διαφέρῃ Εὐθύφρων τῶν πολλῶν ἀνθρώ-
πων, εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα πάντα ἀκριβῶς εἰδέην.

V. ΣΩ. Ἄρ' οὖν μοι, ὦ θαυμάσιε Εὐθύφρων, ἡ
κράτιστόν ἐστι μαθητῇ σὺ γενέσθαι καὶ πρὸ τῆς γρα-
φῆς τῆς πρὸς Μέλητον αὐτὰ ταῦτα προκαλεῖσθαι αὐτὸν
λέγοντα, ὅτι ἔγωγε καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τὰ θεία
περὶ πολλοῦ ἐποιούμην εἰδέναι, καὶ νῦν ἐπειδὴ με ἐκεί-
νος αὐτοσχεδιάζοντά φησι καὶ καινοτομοῦντα περὶ τῶν
θείων ἐξαμαρτάνειν, μαθητῆς δὴ γέγονα σός· καὶ εἰ
μὲν, ὦ Μέλητε, φαίην ἄν, Εὐθύφρονα ὁμολογεῖς σο-
φὸν εἶναι τὰ τοιαῦτα καὶ ὀρθῶς νομίζειν, καὶ ἐμὲ ἡγοῦ
καὶ μὴ δικάζον· εἰ δὲ μὴ, ἐκείνῳ τῷ διδασκάλῳ λάχε
δίκην προτερον ἢ ἐμοί, ὥς τοὺς πρεσβυτέρους δια-
φθείροντι, ἐμέ τε καὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα, ἐμὲ μὲν δι-
δάσκοντα, ἐκείνον δὲ νομιστοῦντά τε καὶ κολάζοντα· καὶ
ἐὰν μὴ μοι πεῖθεται μηδ' ἀφίη τῆς δίκης ἢ ἂντ' ἐμοῦ
γράφηται σέ, αὐτὰ ταῦτα λέγειν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἢ
προὔκαλούμην αὐτόν.

ΕΥΘ. Ναὶ μὰ Δί', ὦ Σώκρατες, εἰ ἄρα με ἐπι-
χειρήσεις γράφεσθαι, εὖροίμ' ἄν, ὥς οἶμαι, ὅπῃ σα-
C

θρόος ἐστὶ, καὶ πολὺ ἂν ἡμῖν προτερου περὶ ἐκείνου λόγος ἐγένετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἢ περὶ ἐμοῦ.

ΣΩ. Καὶ ἐγὼ τοι, ὦ φίλε ἐταῖρε, ταῦτα γινώσκων μαθητῆς ἐπιθυμῶ γενέσθαι σός, εἰδὼς ὅτι καὶ ἄλλος πού τις καὶ ὁ Μέλητος οὗτος σέ μὲν οὐδὲ δοκεῖ ὀρεῖν, ἐμὲ δὲ οὕτως ὀξέως καὶ ῥαδίως κατείδεν, ὥστε ἀσεβείας ἐγράψατο. νῦν οὖν πρὸς Διὸς λέγε μοι, ὃ νῦν δὴ σαφῶς εἰδέναι δυσχυρίζον· ποῖόν τι τὸ εὐσεβὲς φῆς εἶναι καὶ τὸ ἀσεβὲς καὶ περὶ φόνου καὶ περὶ τῶν ἄλλων; ἢ οὐ ταυτόν ἐστιν ἐν πάσῃ πράξει τὸ ὅσιον αὐτὸ αὐτῷ, καὶ τὸ ἀνόσιον αὐ τοῦ μὲν ὀσίου παντὸς ἐναντίον, αὐτὸ δὲ αὐτῷ ὅμοιον καὶ ἔχον μίαν τινα ἰδέαν κατὰ τὴν ἀνοσιότητα πάν, ὃ τί περ ἂν μέλλῃ ἀνόσιον εἶναι;

ΕΥΘ. Πάντως δῆπου, ὦ Σώκρατες.

VI. ΣΩ. Λέγε δὴ, τί φῆς εἶναι τὸ ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον;

ΕΥΘ. Λέγω τοίνυν, ὅτι τὸ μὲν ὅσιον ἐστὶν ὅπερ ἐγὼ νῦν ποιῶ, τῷ ἀδικοῦντι ἢ περὶ φόνους ἢ περὶ ἱερῶν κλοπᾶς ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων ἑξαμαρτάνουσι ἐπειεῖναι, εἰάν τε πατήρ ὢν τυγχάνῃ εἰάν τε μήτηρ εἰάν τε ἄλλος ὅστισοῦν, τὸ δὲ μὴ ἐπειεῖναι ἀνόσιον· ἐπεὶ, ὦ Σώκρατες, θεᾶσαι, ὡς μέγα σοι ἐρῶ τεκμήριον τοῦ νόμου ὅτι οὕτως ἔχει, ὃ καὶ ἄλλοις ἤδη εἶπον, ὅτι ταῦτα ὀρθῶς ἂν εἴῃ οὕτω γιγνόμενα, μὴ ἐπιτρέπειν τῷ ἀσεβοῦντι μηδ' ἂν ὅστισοῦν τυγχάνῃ ὢν· αὐτοὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι τυγχάνουσι νομίζοντες τὸν Δία τῶν θεῶν ἄριστον καὶ δικαιοτάτον, καὶ τοῦτον ὁμολογοῦσι τὸν 6 αὐτοῦ πατέρα δῆσαι, ὅτι τοὺς υἱεὺς κατέπινεν οὐκ ἐν δίκῃ, ἀκχεῖρόν γε αὐ τὸν αὐτοῦ πατέρα ἐκτεμεῖν δι' ἕτερα τοιαῦτα· ἐμοὶ δὲ χαλεπαίνουσιν, ὅτι τῷ πατρὶ

εξερχομαι ἀδικοῦντι, καὶ οὕτως αὐτοὶ αὐτοῖς τὰ ἐναν-
α λέγουσι περὶ τε τῶν θεῶν καὶ περὶ ἐμοῦ.

ΣΩ. Ἀρὰ γε, ὦ Εὐθύφρων, τοῦτ' ἐστίν, οὗ ἕνεκα
ἡ γραφὴν φεύγω, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπειδὴν τις περὶ
τῶν θεῶν λέγῃ, δυσχερῶς πως ἀποδέχομαι; [δι' ἃ δὴ,
ζ' εἰκε, φήσῃ τίς με ἐξαμαρτάνειν]. νῦν οὖν εἰ καὶ
ἢ ταῦτα ξυνδοκεῖ τῷ εὖ εἰδότει περὶ τῶν τοιούτων, ἢ
νάγκῃ δὴ, ὥς εἰκε, καὶ ἡμῖν ξυγχωρεῖν. τί γὰρ καὶ
ἤσομεν, οἳ γε αὐτοὶ ὁμολογοῦμεν περὶ αὐτῶν μηδὲν
θεῖναι; ἀλλὰ μοι εἰπὲ πρὸς Φιλίου, σὺ ὥς ἀληθῶς
γεῖ ταῦτα οὕτω γεγονέναι;

ΕΥΘ. Καὶ ἐτι γε τούτων θαυμασιώτερα, ὦ Σώ-
κρατες, ἢ οἳ πολλοὶ οὐκ ἴσασιν.

ΣΩ. Καὶ πόλεμον ἄρα ἡγεῖ σὺ εἶναι τῷ ὄντι ἐν
οἷς θεοῖς πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἔχθρας γε δεινὰς καὶ
ῥάχας καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλά, οἷα λέγεται τε ὑπὸ τῶν
τοιητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γραφέων τὰ τι ἄλλα οὐ
εἰρὰ ἡμῖν καταπεποίκιλται, καὶ δὴ καὶ τοῖς μεγάλοις
Παναθηναίοις ὁ πέπλος μεστὸς τῶν τοιούτων ποικιλμά-
των ἀνάγεται εἰς τὴν ἀκρόπολιν; ταῦτ' ἀληθῆ φῶμεν
εἶναι, ὦ Εὐθύφρων;

ΕΥΘ. Μὴ μόνον γε, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὅπερ ἄρτι
εἶπον, καὶ ἄλλα σοι ἐγὼ πολλά, ἐάνπερ βούλῃ, περὶ
τῶν θείων διηγήσομαι, ἃ σὺ ἀκούων εὖ οἶδ' ὅτι ἐκ-
πλαγήσει.

VII. ΣΩ. Οὐκ ἂν θαυμάζοιμι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
μοι εἰσαυθις ἐπὶ σχολῇς διηγήσει· νυνὶ δέ, ὅπερ ἄρτι
σε ἠρόμην, περὶ σαφέστερον εἰπεῖν. οὐ γὰρ με, ὦ Π-
λάτων, τὸ πρότερον ἱκανῶς ἐδίδαξας ἐρωτήσαντα τὸ
ἔσθιον, ὃ τί ποτ' εἴῃ, ἀλλὰ μοι εἶπες, ὅτι τοῦτο τυγχάνει
ἔσθιον ὄν, ὃ σὺ νῦν ποιεῖς, φόβου ἐπεξιὼν τῷ πατρί.

ΕΥΘ. Καὶ ἀληθῆ γε ἔλεγον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ἴσως. ἀλλὰ γάρ, ὦ Εὐθύφρων, καὶ ἄλλα πολλὰ φῆς εἶναι ὅσια.

ΕΥΘ. Καὶ γὰρ ἔστιν ὅσια.

ΣΩ. Μένησαι οὖν, ὅτι οὐ τοῦτό σοι διεκελευόμην, ἐν τῇ ἢ δύο με διδάξαι τῶν πολλῶν ὁσίων, ἀλλ' ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ εἶδος, ὃ πάντα τὰ ὅσια ὁσιά ἐστιν; ἐφησθα γάρ που μιᾷ ιδέᾳ τὰ τε ἀνόσια ἀνόσια εἶναι καὶ τὰ ὅσια ὅσια· ἢ οὐ μνημευεῖς;

ΕΥΘ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Ταύτην τοίνυν με αὐτὴν διδάξον τὴν ιδέαν, τίς ποτέ ἐστιν, ἵνα εἰς ἐκείνην ἀποβλέπων καὶ χρώμενος αὐτῇ παραδείγματι, ὃ μὲν ἂν τοιοῦτον ᾗ, ὃν ἂν ἢ σὺ ἢ ἄλλος τις πράττει, φῶ ὅσιον εἶναι, ὃ δ' ἂν μὴ τοιοῦτον, μὴ φῶ.

ΕΥΘ. Ἀλλ' εἰ οὕτω βούλει, ὦ Σώκρατες, καὶ οὕτω σοι φράσω.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν βούλομαι γε.

ΕΥΘ. Ἔστι τοίνυν τὸ μὲν τοῖς θεοῖς προσφιλές ὅσιον, τὸ δὲ μὴ προσφιλές ἀνόσιον.

ΣΩ. Παγκάως, ὦ Εὐθύφρων, καὶ ὡς ἐγὼ ἐξήτουν ἀποκρίνασθαι σε, οὕτω νῦν ἀπεκρίνω. εἰ μέντοι ἀληθῶς, τοῦτο οὐπω οἶδα, ἀλλὰ σὺ δῆλον ὅτι ἐπεκδιδάξεις ὡς ἔστιν ἀληθὴ ἢ λέγεις.

ΕΥΘ. Πάνυ μὲν οὖν.

VIII. ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐπισκεψώμεθα, τί λέγομεν. τὸ μὲν θεοφιλές τε καὶ ὁ θεοφιλὴς ἄνθρωπος ὅσιος, τὸ δὲ θεομισὲς καὶ ὁ θεομισῆς ἀνόσιος· οὐ ταῦτόν δ' ἐστίν, ἀλλὰ τὸ ἐναντιώτατον τὸ ὅσιον τῷ ἀνοσίῳ· οὐχ οὕτως;

ΕΥΘ. Οὕτω μὲν οὖν.

ΣΩ. Καὶ εὖ γε φαίνεται εἰρησθαι.

Σ. ΕΥΘ. Δοκῶ, ὦ Σώκρατες· [εἰρηται γάρ].

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὅτι στασιάζουσιν οἱ θεοί, ὧς Εὐθύφρων, καὶ διαφέρονται ἀλλήλοις καὶ ἐχθρα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους, καὶ ταῦτο εἴρηται;

ΕΥΘ. Εἴρηται γάρ.

ΣΩ. Ἐχθραν δὲ καὶ ὀργάς, ὧς ἄριστε, ἢ περὶ τίνων διαφορὰ ποιεῖ; ὧδε δὲ σκοπῶμεν. Ἄρ' ἂν εἰ διαφεροίμεθα ἐγὼ τε καὶ σὺ περὶ ἀριθμοῦ, ὁπότερά πλείω, ἢ περὶ τούτων διαφορὰ ἐχθροὺς ἂν ἡμᾶς ποιοῖ καὶ ὀργίζεσθαι ἀλλήλοις, ἢ ἐπὶ λογισμὸν ἐλθόντες περὶ γε τῶν τοιούτων ταχὺ ἂν ἀπαλλαγείμεν;

ΕΥΘ. Πάννυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ μείζονος καὶ ἐλάττονος εἰ διαφεροίμεθα, ἐπὶ τὸ μετρεῖν ἐλθόντες ταχὺ παύσαιμεθ' ἂν τῆς διαφορᾶς;

ΕΥΘ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Καὶ ἐπὶ γε τὸ ἰστάναι ἐλθόντες, ὥς ἐγὼμαι, περὶ τοῦ βαρυτέρου τε καὶ κουφοτέρου διακριθείμεν ἂν;

ΕΥΘ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Περὶ τίνος δὲ δὴ διενεχθέντες καὶ ἐπὶ τίνα κρίσιν οὐ δυνάμενοι ἀφικέσθαι ἐχθροί τε ἂν ἀλλήλοις εἴμεν καὶ ὀργιζοίμεθα; ἴσως οὐ πρόχειρόν σοί ἐστιν, ἀλλ' ἐμοῦ λέγοντος σκόπει, εἰ τὰδ' ἐστὶ τὸ τε δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον καὶ καλὸν καὶ αἰσχροὺν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν. Ἄρ' οὐ ταῦτά ἐστι, περὶ ὧν διενεχθέντες καὶ οὐ δυνάμενοι ἐπὶ ἱκανὴν κρίσιν αὐτῶν ἐλθεῖν ἐχθροὶ ἀλλήλοις γιγνώμεθα, ὅταν γιγνώμεθα, καὶ ἐγὼ καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πάντες;

ΕΥΘ. Ἄλλ' ἐστὶν αὕτη ἡ διαφορὰ, ὧς Σώκρατες, καὶ περὶ τούτων.

ΣΩ. Τί δέ; οἱ θεοί, ὧς Εὐθύφρων, οὐκ εἴπερ τι διαφέρονται, διὰ ταῦτα διαφέρουσι ἂν;

ΕΥΘ. Πολλὴ ἀνάγκη.

Ε ΣΩ. Καὶ τῶν θεῶν ἄρα, ὧς γενναῖε Εὐθύφρων, ἄλλοι ἄλλα δίκαια ἡγοῦνται κατὰ τὸν σὸν λόγον, καὶ καλὰ καὶ αἰσχροὶ καὶ ἀγαθὰ καὶ κακά· οὐ γὰρ ἂν που ἐστασίαζον ἀλλήλοις, εἰ μὴ περὶ τούτων διεφέρουντο· ἢ γάρ;

ΕΥΘ. Ὅρθως λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἅπερ καλὰ ἡγοῦνται ἕκαστοι καὶ ἀγαθὰ καὶ δίκαια, ταῦτα καὶ φιλοῦσι, τὰ δὲ ἐναντία τούτων μισοῦσιν;

ΕΥΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ταῦτά δέ γε, ὥς σὺ φής, οἱ μὲν δίκαια ἡγοῦνται, οἱ δὲ ἄδικα· περὶ ἃ καὶ ἀμφισβητοῦντες στασιά-
8 ξουσίν τε καὶ πολεμοῦσιν ἀλλήλοις· ἃρ' οὐχ οὕτως;

ΕΥΘ. Οὕτως.

ΣΩ. Ταῦτά ἄρα, ὥς ἔοικε, μισεῖται τε ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ φιλεῖται, καὶ θεομισῇ τε καὶ θεοφιλῇ ταῦτ' ἂν εἴη.

ΕΥΘ. Ἐοικεν.

ΣΩ. Καὶ ὅσια ἄρα καὶ ἀνόσια τὰ αὐτὰ ἂν εἴη, ὧς Εὐθύφρων, τούτῳ τῷ λόγῳ.

ΕΥΘ. Κινδυνεύει.

ΙΧ. ΣΩ. Οὐκ ἄρα ὁ ἡρόμην ἀπεκρίνω, ὧς θαυμάσιε. οὐ γὰρ τοῦτό γε ἡρώτων, ὃ τυγχάνει ταύτῳ ὃν ὀσίον τε καὶ ἀνόσιον· ὃ δ' ἂν θεοφιλὲς ἦ, καὶ θεομισὲς ἐστίν, ὥς ἔοικεν. ὥστε, ὧς Εὐθύφρων, ὃ σὺ νῦν ποιεῖς βτὸν πατέρα κολάζων, οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ τοῦτο δρῶν τῷ μὲν Διὶ προσφιλες ποιεῖς, τῷ δὲ Κρόνῳ καὶ τῷ Οὐρανῷ ἐχθρόν, καὶ τῷ μὲν Ἥφαιστῳ φίλον, τῇ δὲ Ἥρᾳ ἐχθρόν· καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν θεῶν ἕτερος ἑτέρῳ διαφέρεται περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκείνοις κατὰ ταῦτά.

ΕΥΘ. Ἄλλ' οἶμαι, ὧς Σώκρατες, περὶ γε τούτου

τῶν θεῶν οὐδένα ἑτερου ἐτέρῳ διαφέρεισθαι, ὥς οὐ δεῖ δίκην δίδόναι ἐκείνον, ὅς ἂν ἀδίκως τινὰ ἀποκτείνῃ.

ΣΩ. Τί δέ; ἀνθρώπων, ὃ Εὐθύφρων, ἤδη τινὸς ἤκουσας ἀμφισβητοῦντος, ὥς τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα ἢ ἄλλο ἀδίκως ποιοῦντα ὅτιοῦν οὐ δεῖ δίκην δίδόναι;

ΕΥΘ. Οὐδὲν μὲν οὖν παύονται ταῦτ' ἀμφισβητοῦντες καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις. ἀδικοῦντες γὰρ πάμπολλα πάντα ποιοῦσι καὶ λέγουσι φεύγοντες τὴν δίκην.

ΣΩ. Ἡ καὶ ὁμολογοῦσιν, ὃ Εὐθύφρων, ἀδικεῖν, καὶ ὁμολογοῦντες ὅμως οὐ δεῖν φασὶ σφᾶς δίδόναι δίκην;

ΕΥΘ. Οὐδαμῶς τοῦτό γε.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα πᾶν γε ποιοῦσι καὶ λέγουσι. τοῦτο γάρ, οἶμαι, οὐ τολμῶσι λέγειν οὐδ' ἀμφισβητεῖν, ὥς οὐχί, εἶπερ ἀδικοῦσί γε, δοτέον δίκην· ἀλλ', οἶμαι, οὐ φασιν ἀδικεῖν. ἢ γάρ;

ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα ἐκεῖνό γε ἀμφισβητοῦσιν, ὥς οὐ τὸν ἀδικοῦντα δεῖ δίδόναι δίκην· ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἀμφισβητοῦσι, τὸ τίς ἐστὶν ὁ ἀδικῶν καὶ τί δρῶν καὶ πότε.

ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν αὐτὰ γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν, εἶπερ στασιάζουσι περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ὥς ὁ σὸς λόγος, καὶ οἱ μὲν φασιν ἀλλήλους ἀδικεῖν, οἱ δὲ οὐ φασιν; ἐπεὶ ἐκεῖνό γε δήπου, ὃ θαυμάσιε, οὐδεὶς οὔτε θεῶν οὔτε ἀνθρώπων τολμᾷ λέγειν, ὥς οὐ τῷ γε ἀδικοῦντι δοτέον δίκην.

ΕΥΘ. Ναί, τοῦτο μὲν ἀληθὲς λέγεις, ὃ Σώκρατες, τὸ κεφάλαιον.

ΣΩ. Ἀλλ' ἕκαστόν γε, οἶμαι, ὃ Εὐθύφρων, τῶν πραχθέντων ἀμφισβητοῦσιν οἱ ἀμφισβητοῦντες, καὶ

ἄνθρωποι καὶ θεοί, εἴπερ ἀμφισβητοῦσι θεοί· πράξεώς
τινος πέρι διαφερόμενοι οἱ μὲν δικαίως φασὶν αὐτὴν
πεπρωχθῆναι, οἱ δὲ ἀδίκως· ἄρ' οὐχ οὕτως;

ΕΥΘ. Πάνυ γε.

Χ. ΣΩ. Ἴθι νῦν, ὦ φίλε Εὐθύφρων, διδάξου καὶ
ἐμέ, ἵνα σοφώτερος γίνωμαι, τί σοι τεκμηρίον ἐστίν,
ὥς πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ἐκείνον ἀδίκως τεθνηῖναι,
ὅς ἂν ἀνθρώπων ἀνδροφόνος γενόμενος, ξυνδεθείς ὑπὸ
τοῦ δεσπότου τοῦ ἀποθανόντος, φθάσῃ τελευτήσας διὰ
τὰ δεσμά, πρὶν τὸν ξυνδήσαντα παρὰ τῶν ἐξηγητῶν
περὶ αὐτοῦ πυθέσθαι τί χρὴ ποιεῖν, καὶ ὑπὲρ τοῦ
τοιούτου δὴ ὁρθῶς ἔχει ἐπεξεῖναι καὶ ἐπισκηπτεσθαι
φόνου τὸν υἱὸν τῷ πατρί· ἴθι, περὶ τούτων πειρῶ τι
μοι σαφὲς ἐνδείξασθαι, ὥς παντὸς μᾶλλον πάντες θεοὶ
ἡγοῦνται ὁρθῶς ἔχειν ταύτην τὴν προᾶξιν· κἂν μοι
ικανῶς ἐνδείξῃ, ἐγκωμιάζων σε ἐπὶ σοφίᾳ οὐδέποτε
παύσομαι.

ΕΥΘ. Ἄλλ' ἴσως οὐκ ὀλίγον ἔργον ἐστί, ὦ Σώ-
κρατες· ἐπεὶ πάνυ γε σαφῶς ἔχοιμι ἂν ἐπιδείξαι σοι.

ΣΩ. Μανθάνω, ὅτι σοι δοκῶ τῶν δικαστῶν δυσ-
μαθέστερος εἶναι· ἐπεὶ ἐκείνοις γε ἐνδείξει δῆλον ὅτι,
ὥς ἀδικὰ τέ ἐστι καὶ οἱ θεοὶ ἅπαντες τὰ τοιαῦτα μι-
σοῦσιν.

ΕΥΘ. Πάνυ γε σαφῶς, ὦ Σώκρατες, εἰάν περ
ἀκούωσί γέ μου λέγοντος.

Γ. ΧΙ. ΣΩ. Ἄλλ' ἀκούσονται, εἰάνπερ εὖ δοκῇς λέ-
γειν. τότε δέ σου ἐνενόησα ἅμα λέγοντος, καὶ πρὸς
ἐμαυτὸν σκοπῶ· εἰ ὃ τι μάλιστα με Εὐθύφρων διδά-
ξειεν, ὥς οἱ θεοὶ ἅπαντες τὸν τοιούτον θάνατον ἡγοῦν-
ται ἀδικόν εἶναι, τί μᾶλλον ἐγὼ μεμάθηκα παρ' Εὐθύ-
φρονος, τί ποτ' ἐστὶ τὸ ὀσιόν τε καὶ τὸ ἀνόσιον; θεο-
μισὲς μὲν γὰρ τοῦτο τὸ ἔργον, ὥς ἔοικεν, εἴη ἂν· ἀλλὰ

γὰρ οὐ τοῦτω ἐφάνη ἄρτι ὠρισμένα τὸ ὀσιον καὶ μὴ·
τὸ γὰρ θεομισὲς ὂν καὶ θεοφιλὲς ἐφάνη· ὥστε του-
του ἀφίημι σε, ὦ Εὐθύφρων, καὶ εἰ βούλει, πάντες
αὐτὸ ἡγέσθωσαν θεοὶ ἀδικόν καὶ πάντες μισούντων. Ὡ
ἀλλ' ἄρα τοῦτο νῦν ἐπανορθώμεθα ἐν τῷ λόγῳ, ὥς ὁ
μὲν ἂν πάντες οἱ θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιόν ἐστιν, ὁ δ'
ἂν φιλῶσιν, ὀσιον· ὁ δ' ἂν οἱ μὲν φιλῶσιν, οἱ δὲ μι-
σῶσιν, οὐδέτερα ἢ ἀμφοτέρα; ἄρ' οὕτω βούλει ἡμῖν
ὠρίσθαι νῦν περὶ τοῦ ὀσίου καὶ τοῦ ἀνοσίου;

ΕΥΘ. Τί γὰρ κωλύει, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οὐδὲν ἐμέ γε, ὦ Εὐθύφρων, ἀλλὰ σὺ δὴ
τὸ σὸν σκόπει, εἰ τοῦτο ὑποθέμενος οὕτω ῥᾶστά με δι-
δάξεις ὁ ὑπέσχου.

ΕΥΘ. Ἄλλ' ἔγωγε φαίην ἂν τοῦτο εἶναι τὸ ὀσιον, Ὡ
ὁ ἂν πάντες οἱ θεοὶ φιλῶσι, καὶ τὸ ἐναντίον, ὁ ἂν πάν-
τες οἱ θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιον.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπισκοπῶμεν αὐτὸ τοῦτο, ὦ Εὐθύ-
φρων, εἰ καλῶς λέγεται, ἢ ἐώμεν καὶ οὕτως ἡμῶν τε
αὐτῶν ἀποδεχώμεθα καὶ τῶν ἄλλων, εἰάν μόνον φῇ τίς
τι ἔχειν οὕτω, ξυγχωροῦντες ἔχειν; ἢ σκεπτέον τί λέγει
ὁ λέγων;

ΕΥΘ. Σκεπτέον· οἶμαι μέντοι ἔγωγε τοῦτο νυνὶ
καλῶς λέγεσθαι.

ΧΙΙ. ΣΩ. Τάχ', ὦ γαθέ, βέλτιον εἰσόμεθα. ἐννό-
ησον γὰρ τὸ τοιόνδε· ἄρα τὸ ὀσιον, ὅτι ὀσιόν ἐστι, φη-
λεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, ἢ ὅτι φιλεῖται, ὀσιόν ἐστιν;

ΕΥΘ. Οὐκ οἶδ' ὅ τι λέγεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἄλλ' ἐγὼ πειράσομαι σαφέστερον φράσαι.
λέγομέν τι φερόμενον καὶ φέρον, καὶ ἀγόμενον καὶ
ἄγον, καὶ ὁρώμενον καὶ ὁρῶν· καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα
μανθάνεις ὅτι ἕτερα ἀλλήλων ἐστὶ καὶ ἡ ἕτερα.

ΕΥΘ. Ἐγώ γε μοι δοκῶ μανθάνειν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ φιλούμενόν τί ἐστι, καὶ τούτου ἕτερον τὸ φιλοῦν;

ΕΥΘ. Πῶς γὰρ οὐ;

B ΣΩ. Λέγε δὴ μοι, πότερον τὸ φερόμενον, διότι φέρεται, φερόμενόν ἐστιν, ἢ δι' ἄλλο τι;

ΕΥΘ. Οὐκ, ἀλλὰ διὰ τοῦτο.

ΣΩ. Καὶ τὸ ἀγόμενον δὴ, διότι ἄγεται, καὶ τὸ ὁρώμενον, διότι ὁράται;

ΕΥΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα διότι ὁρώμενόν ἐστι, διὰ τοῦτο ὁράται, ἀλλὰ τοῦναντίον διότι ὁράται, διὰ τοῦτο ὁρώμενον· οὐδὲ διότι ἀγόμενόν ἐστι, διὰ τοῦτο ἄγεται, ἀλλὰ διότι ἄγεται, διὰ τοῦτο ἀγόμενον· οὐδὲ διότι φερόμενον, φέρεται, ἀλλὰ διότι φέρεται, φερόμενον. ἄρα κατάδηλον, ὡς Εὐθύφρων, ὃ βούλομαι λέγειν; βούλομαι δὲ τόδε, ὅτι, εἴ τι γίγνεται ἢ τι πάσχει τι, οὐκ ὅτι γιγνόμενόν ἐστι, γίγνεται, ἀλλ' ὅτι γίγνεται, γιγνόμενόν ἐστιν· οὐδ' ὅτι πάσχον ἐστί, πάσχει, ἀλλ' ὅτι πάσχει, πάσχον ἐστίν· ἢ οὐ ξυγχωρεῖς οὕτως;

ΕΥΘ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὸ φιλούμενον ἢ γιγνόμενόν τί ἐστιν ἢ πάσχον τι ὑπό του;

ΕΥΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ τοῦτο ἄρα οὕτως ἔχει, ὥσπερ τὰ πρότερα· οὐκ ὅτι φιλούμενόν ἐστι, φιλεῖται ὑπὸ ὧν φιλεῖται, ἀλλ' ὅτι φιλεῖται, φιλούμενον;

ΕΥΘ. Ἀνάγκη.

D ΣΩ. Τί δὴ οὖν λέγομεν περὶ τοῦ ὁσίου, ὡς Εὐθύφρων; ἄλλο τι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν πάντων, ὥς ὁ σὸς λόγος;

ΕΥΘ. Ναί.

ΣΩ. Ἄρα διὰ τοῦτο, ὅτι ὁσίον ἐστιν, ἢ δι' ἄλλο τι;

ΕΥΘ. Οὐκ, ἀλλὰ διὰ τοῦτο.

ΣΩ. Διότι ἄρα ὁσίον ἐστι, φιλεῖται, ἀλλ' οὐχ ὅτι φιλεῖται, διὰ τοῦτο ὁσίον ἐστίν;

ΕΥΘ. Ἐοικεν.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὲν δὴ διότι γε φιλεῖται ὑπὸ θεῶν, φιλούμενόν ἐστι καὶ θεοφιλὲς * τὸ θεοφιλὲς*.

ΕΥΘ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Οὐκ ἄρα τὸ θεοφιλὲς ὁσίον ἐστίν, ὥς Εὐθύφρων, οὐδὲ τὸ ὁσίον θεοφιλὲς, ὥς σὺ λέγεις, ἀλλ' ἕτερον τοῦτο τούτου.

ΕΥΘ. Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες;

Ε

ΣΩ. Ὅτι ὁμολογοῦμεν τὸ μὲν ὁσίον διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι, ὅτι ὁσίον ἐστίν, ἀλλ' οὐ διότι φιλεῖται, ὅσιον εἶναι· ἢ γάρ;

ΕΥΘ. Ναί.

XIII. ΣΩ. Τὸ δέ γε θεοφιλὲς ὅτι φιλεῖται ὑπὸ θεῶν, αὐτῷ τούτῳ τῷ φιλεῖσθαι θεοφιλὲς εἶναι, ἀλλ' οὐχ ὅτι θεοφιλὲς, διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι.

ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἀλλ' εἰ γε ταὐτὸν ἦν, ὥς φίλε Εὐθύφρων, τὸ θεοφιλὲς καὶ τὸ ὁσίον, εἰ μὲν διὰ τὸ ὁσίον εἶναι ἐφιλεῖτο τὸ ὁσίον, καὶ διὰ τὸ θεοφιλὲς εἶναι ἐφιλεῖτο ἂν τὸ θεοφιλὲς, εἰ δὲ διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ θεῶν τὸ θεοφιλὲς θεοφιλὲς ἦν, καὶ τὸ ὁσίον ἂν διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὁσίον ἦν· νῦν δὲ ὁρᾷς ὅτι ἐναντίως ἔχεται, ὥς παντάπασιν ἐτέρω ὄντι ἀλλήλων. τὸ μὲν γάρ, ὅτι φιλεῖται, ἐστὶν οἶον φιλεῖσθαι· τὸ δ' ὅτι ἐστὶν οἶον φιλεῖσθαι, διὰ τοῦτο φιλεῖται. καὶ κινδυνεύεις, ὥς Εὐθύφρων, ἐρωτώμενος τὸ ὁσίον, ὃ τί ποτ' ἐστι, τὴν μὲν οὐσίαν μοι αὐτοῦ οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι, πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν, ὃ τι πέπονθε τοῦτο τὸ ὁσίον, φιλεῖσθαι ὑπὸ πάντων θεῶν· ὃ τι δὲ ὄν, οὐπω εἶπες. εἰ οὖν σοι Β

φίλον, μή με ἀποκρύψῃ, ἀλλὰ πάλιν εἰπὲ ἐξ ἀρχῆς, τί ποτε ὢν τὸ ὅσιον εἴτε φιλεῖται ὑπὸ θεῶν εἴτε ὅτιδ' ἄσχει· οὐ γὰρ περὶ τούτου διοισόμεθα· ἀλλ' εἰπὲ προθύμως, τί ἐστὶ τὸ τε ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον;

ΕΥΘ. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔχω ἔγωγε ὅπως σοι εἰπῶ ὃ νοῶ. περιέρχεται γὰρ πῶς ἡμῖν ἀεὶ ὃ ἂν προθώμεθα, καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἂν ἰδρυσώμεθα αὐτό.

ΣΩ. Τοῦ ἡμετέρου προγόνου, ὦ Εὐθύφρων, οἷοικεν εἶναι Δαίδαλον τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. καὶ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἐτιθέμην, ἴσως ἂν με ἐπέσκωπτες, ὥς ἄρα καὶ ἐμοὶ κατὰ τὴν ἐκείνου ξυγγένειαν τὰ ἐν τοῖς λόγοις ἔργα ἀποδιδράσκει καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἂν τις αὐτὰ θῇ· νῦν δέ — σὰν γὰρ αἱ ὑποθέσεις εἰσὶν· ἄλλου δὴ τις οὖν δεῖ σκώματος, οὐ γὰρ ἐθέλουσι σοὶ μένειν, ὥς καὶ αὐτῶ σοι δοκεῖ.

ΕΥΘ. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ σχεδὸν τι τοῦ αὐτοῦ σκώματος, ὦ Σώκρατες, δεῖσθαι τὰ λεγόμενα· τὸ γὰρ περιεῖναι τούτοις τοῦτο καὶ μὴ μένειν ἐν τῷ αὐτῷ οὐκ ἐγὼ δεῖμι ὃ ἐντιθείς, ἀλλὰ σὺ μοι δοκεῖς ὃ Δαίδαλος· ἐπεὶ ἐμοῦ γε ἕνεκα ἔμμενεν ἂν ταῦτα οὕτως.

ΣΩ. Κινδυνεύω ἄρα, ὦ ἑταῖρε, ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς δεινότερος γεγονέναι τὴν τέχνην τοσοῦτον, ὅσῳ ὁ μὲν τὰ αὐτοῦ μόνα ἐποίει οὐ μένοντα, ἐγὼ δὲ πρὸς τοῖς ἑμαυτοῦ, ὥς οἶκε, καὶ τὰ ἄλλότρια. καὶ δῆτα τοῦτό μοι τῆς τέχνης ἐστὶ κομψότατον, ὅτι ἄκων εἰμὶ σοφός. ἐβουλόμην γὰρ ἂν μοι τοὺς λόγους μένειν καὶ ἀκινήτως ἰδρῦσθαι μᾶλλον ἢ πρὸς τῇ Δαίδαλου σοφίᾳ. Ε τὰ Ταντάλου χρήματα γενέσθαι. καὶ τούτων μὲν ἄδην· ἐπειδὴ δέ μοι δοκεῖς σὺ τρυφᾶν, αὐτός σοι ξυμπροθυμήσομαι [δειξαι] ὅπως ἂν με διδάξῃς περὶ τοῦ ὀσίου

καὶ μὴ προαποκάμῃς. ἰδὲ γὰρ εἰ οὐκ ἀναγκαῖόν σοι δοκεῖ δίκαιον εἶναι πᾶν τὸ ὅσιον.

ΕΥΘ. Ἐμοιγε.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν καὶ πᾶν τὸ δίκαιον ὅσιον, ἢ το μὲν ὅσιον πᾶν δίκαιον, τὸ δὲ δίκαιον οὐ πᾶν ὅσιον, ἀλλὰ 12 τὸ μὲν αὐτοῦ ὅσιον, τὸ δέ τι καὶ ἄλλο;

ΕΥΘ. Οὐχ ἔπομαι, ὦ Σώκρατες, τοῖς λεγομένοις.

ΣΩ. Καὶ μὴν νεώτερός γέ μου εἰ οὐκ ἔλαττον ἢ ὅσω σοφώτερος· ἀλλ', ὃ λέγω, τρυφᾷς ὑπὸ πλούτου τῆς σοφίας. ἀλλ', ὦ μακάριε, ξύντεινε σαυτόν· καὶ γὰρ οὐδὲ χαλεπὸν κατανοῆσαι ὃ λέγω. λέγω γὰρ δὴ τὸ ἐναντίον ἢ ὃ ποιητὴς ἐποίησεν ὃ ποιήσας

Ζῆνα δὲ τὸν θ' ἔρξαντα, καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν,

Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν· ἵνα γὰρ δέος, ἐνθα καὶ αἰδώς. B

ἐγὼ οὖν τούτῳ διαφέρωμαι τῷ ποιητῇ. — εἰπὼ σοι ὅπη;

ΕΥΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐ δοκεῖ μοι εἶναι, ἵνα δέος, ἐνθα καὶ αἰδώς· πολλοὶ γάρ μοι δοκοῦσι καὶ νόσους καὶ πενίας καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα δεδιότες δεδιέναι μὲν, αἰδεῖσθαι δὲ μηδὲν ταῦτα ἃ δεδίασιν. οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ;

ΕΥΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἄλλ' ἵνα γε αἰδώς, ἐνθα καὶ δέος εἶναι· ἐπεὶ ἔστιν ὅστις αἰδούμενός τι πρᾶγμα καὶ αἰσχυνόμενος οὐ πεφόβηται τε καὶ δέδοικεν ἅμα δόξαν πονηρίας; C

ΕΥΘ. Δέδοικε μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκ ἄρ' ὀρθῶς ἔχει λέγειν ἵνα γὰρ δέος, ἐνθα καὶ αἰδώς· ἀλλ' ἵνα μὲν αἰδώς, ἐνθα καὶ δέος, οὐ μέντοι ἵνα γε δέος, πανταχοῦ αἰδώς. ἐπὶ πλέον γάρ, οἶμαι, δέος αἰδοῦς· μῦθον γὰρ αἰδώς δέους, ὥσπερ ἀριθμοῦ περιττόν, ὥστε οὐχ ἵνα περ ἀριθμός, ἐνθα

καὶ περιττόν, ἵνα δὲ περιττόν, ἐνθα καὶ ἀριθμός. ἐπιγάρ που νῦν γε;

ΕΤΘ. Πάνν γε.

ΣΩ. Τὸ τοιοῦτον τοίνυν καὶ ἐκεῖ λέγων ἡρώτων, ἄρα ἵνα δίκαιον, ἐνθα καὶ ὅσιον, ἢ ἵνα μὲν ὅσιον, ἐνθα καὶ δίκαιον, ἵνα δὲ δίκαιον, οὐ πανταχοῦ ὅσιον· μόριον γάρ τοῦ δικαίου τὸ ὅσιον. οὕτω φῶμεν ἢ ἄλλως σοι δοκεῖ;

ΕΤΘ. Οὐκ, ἀλλ' οὕτω. φαίνει γάρ μοι ὁρθῶς λέγειν.

XIV. ΣΩ. Ὅρα δὴ τὸ μετὰ τοῦτο. εἰ γὰρ μέρος τὸ ὅσιον τοῦ δικαίου, δεῖ δὴ ἡμᾶς, ὥς ἔοικεν, ἐξευρεῖν τὸ ποῖον μέρος ἂν εἴη τοῦ δικαίου τὸ ὅσιον. εἰ μὲν οὖν σύ με ἡρώτας τι τῶν νῦν δὴ, οἷον ποῖον μέρος ἐστὶν ἀριθμοῦ τὸ ἄρτιον καὶ τίς ὢν τυγχάνει οὗτος ὁ ἀριθμός, εἶπον ἂν ὅτι ὅς ἂν μὴ σκαληνὸς ἦ ἀλλ' ἰσοσκελὴς· ἢ οὐ δοκεῖ σοι;

ΕΤΘ. Ἐμοιγε.

E ΣΩ. Πειρῶ δὴ καὶ σὺ ἐμὲ οὕτω διδάξαι, τὸ ποῖον μέρος τοῦ δικαίου ὅσιόν ἐστιν, ἵνα καὶ Μελήτω λέγωμεν μηκέθ' ἡμᾶς ἀδικεῖν μηδ' ἀσεβείας γράφεσθαι, ὥς ἱκανῶς ἤδη παρὰ σοῦ μεμαθηκότας τά τε εὐσεβῆ καὶ ὅσια καὶ τὰ μή.

ΕΤΘ. Τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, τὸ μέρος τοῦ δικαίου εἶναι εὐσεβές τε καὶ ὅσιον, τὸ περὶ τὴν τῶν θεῶν θεραπείαν· τὸ δὲ περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦ δικαίου μέρος.

XV. ΣΩ. Καὶ καλῶς γέ μοι, ὦ Εὐθύφρων, φαίνει 13 λέγειν· ἀλλὰ σμικροῦ τινὸς ἐτι ἐνδεής εἰμι τὴν γὰρ θεραπείαν οὐπω ξυνέημι ἥντινα ὀνομάξεις. οὐ γάρ που λέγεις γε, οἷαί περ καὶ αἱ περὶ τὰ ἄλλα θεραπείαι εἰσι, τοιαύτην καὶ περὶ θεοῦς. λέγομεν γάρ που — οἷον φα-

μέν, ἵππους οὐ πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ ἱππικός· ἦ γάρ;

ΕΤΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἐγὼ γάρ που ἱππικὴν ἵππων θεραπεία.

ΕΤΘ. Ναί.

ΣΩ. Οὐδέ γε κύνας πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ κυνηγετικός.

ΕΤΘ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἐγὼ γάρ που κυνηγετικὴν κυνῶν θεραπεία.

ΕΤΘ. Ναί.

B

ΣΩ. Ἐγὼ δὲ βοηλατικὴν βοῶν.

ΕΤΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἐγὼ δὲ δὴ ὁσιότης τε καὶ εὐσέβεια θεῶν, ὧς Εὐθύφρων; οὕτω λέγεις;

ΕΤΘ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν θεραπεία γε πᾶσα ταῦτόν διαπράττεται; οἷον τοιόνδε· ἐπ' ἀγαθῷ τινί ἐστι καὶ ὠφελεία τοῦ θεράπευομένου, ὥσπερ ὁρᾷς δὴ ὅτι οἱ ἵπποι ὑπὸ τῆς ἱππικῆς θεραπευόμενοι ὠφελοῦνται καὶ βελτίους γίνονται· ἦ οὐ δοκοῦσί σοι;

ΕΤΘ. Ἐμοι γε.

ΣΩ. Καὶ οἱ κύνες γέ που ὑπὸ τῆς κυνηγετικῆς, καὶ οἱ βόες ὑπὸ τῆς βοηλατικῆς, καὶ τὰλλα πάντα ὡσαύτως· ἦ ἐπὶ βλάβῃ οἶε τοῦ θεράπευομένου τὴν θεραπείαν εἶναι;

ΕΤΘ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἀλλ' ἐπ' ὠφελείᾳ;

ΕΤΘ. Πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Ἐγὼ οὖν καὶ ἡ ὁσιότης θεραπεία οὕσα θεῶν ὠφέλειά τέ ἐστι θεῶν καὶ βελτίους τοὺς θεοὺς ποιεῖ; καὶ σὺ τοῦτο ξυγχωρήσῃς ἄν, ὥς ἐπειδάν τι ὅσιον ποιῇς, βελτίω τινὰ τῶν θεῶν ἀπεργάζῃ;

ΕΥΘ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐδὲ γὰρ ἐγώ, ὦ Εὐθύφρων, [οἶμαι σε τοῦτο λέγειν]* πολλοῦ καὶ δέω· ἀλλὰ τούτου δὴ ἔνεκα καὶ ὁ ἀνθρώπου, τίνα ποτὲ λέγοις τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν, οὐχ ἡγούμενός σε τοιαύτην λέγειν.

ΕΥΘ. Καὶ ὁρθῶς γε, ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ τοιαύτην λέγω.

ΣΩ. Εἶεν· ἀλλὰ τίς δὴ θεῶν θεραπεία εἴη ἂν ἡ ὁσιότης;

ΕΥΘ. Ἦνπερ, ὦ Σώκρατες, οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας θεραπεύουσιν.

ΣΩ. Μανθάνω· ὑπηρετική τις ἂν, ὥς ἔοικεν, εἴη θεοῖς.

ΕΥΘ. Πάνυ μὲν οὖν.

XVI. ΣΩ. Ἐχοις ἂν οὖν εἰπεῖν, ἡ ἱατροῖς ὑπηρετική εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν τυγχάνει οὕσα ὑπηρετική; οὐκ εἰς ὑμείας οἶει;

ΕΥΘ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Τί δέ; ἡ ναυπηγοῖς ὑπηρετική εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετική ἐστίν;

E ΕΥΘ. Ἀἴνουν ὅτι, ὦ Σώκρατες, εἰς πλοίου.

ΣΩ. Καὶ ἡ οἰκοδόμοις γέ που εἰς οἰκίας;

ΕΥΘ. Ναί.

ΣΩ. Εἰπέ δὴ, ὦ ἄριστε· ἡ δὲ θεοῖς ὑπηρετική εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετική ἂν εἴη; δῆλον γὰρ ὅτι σὺ οἶσθα, ἐπειδήπερ τά γε θεῖα κάλλιστα γε φηῖς εἰδέναι ἀνθρώπων.

ΕΥΘ. Καὶ ἀληθῆ γε λέγω, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Εἰπέ δὴ πρὸς Διός, τί ποτ' ἐστὶν ἐκεῖνο τὸ πάγκαλον ἔργον, ὃ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται ἡμῖν ὑπηρεταῖς χρώμενοι;

ΕΥΘ. Πολλὰ καὶ καλὰ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Καὶ γὰρ οἱ στρατηγοί, ὧ φίλε· ἀλλ' ὅμως τὸ κεφάλαιον αὐτῶν ῥαδίως ἂν εἴποις, ὅτι νίκην ἐν τῷ πολέμῳ ἀπεργάζονται· ἢ οὐ;

ΕΥΘ. Πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Πολλὰ δέ γ' αἶμαι καὶ καλὰ καὶ οἱ γεωργοί· ἀλλ' ὅμως τὸ κεφάλαιον αὐτῶν ἐστὶ τῆς ἀπεργασίας ἢ ἐκ τῆς γῆς τροφή.

ΕΥΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί δὲ δῆ; τῶν πολλῶν καὶ καλῶν ἂ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται, τί τὸ κεφάλαιόν ἐστι τῆς ἐργασίας;

ΕΥΘ. Καὶ ὀλίγον σοι πρότερον εἶπον, ὧ Σώκρατες, ὅτι πλείονος ἔργου ἐστὶν ἀκριβῶς ταῦτα πάντα ὥς β ἔχει μαθεῖν· τόδε μέντοι σοι ἀπλῶς λέγω, ὅτι ἐὰν μὲν κεχαρισμένα τις ἐπίσταιται τοῖς θεοῖς λέγειν τε καὶ πράττειν εὐχόμενός τε καὶ θύων, ταῦτ' ἐστὶ τὰ ὅσια, καὶ σώζει τὰ τοιαῦτα τοὺς τε ἰδίους οἴκους καὶ τὰ κοινὰ τῶν πύλεων· τὰ δ' ἐναντία τῶν κεχαρισμένων ἀσεβῆ, ἃ δὴ καὶ ἀνατρέπει ἅπαντα καὶ ἀπόλλυσιν.

XVII. ΣΩ. Ἡ πολὺ μοι διὰ βραχυτέρων, ὧ Εὐθύφρων, εἰ ἐβούλον, εἶπες ἂν τὸ κεφάλαιον ὧν ἡρώτων. ἀλλὰ γὰρ οὐ πρόθυμός με εἰ διδάξαι· δηλὸς εἶ. καὶ γὰρ νῦν ἐπειδὴ ἐπ' αὐτῷ ἦσθα, ἀπετράπου· ὃ εἰ οὐ ἀπεκρίνω, ἱκανῶς ἂν ἤδη παρὰ σοῦ τὴν ὁσιότητα ἐμαθῆκη. νῦν δέ — ἀνάγκη γὰρ τὸν ἡρώonta τῷ ἡρώμένῳ ἀκολουθεῖν, ὅπῃ ἂν ἐκεῖνος ὑπάγῃ· τί δὴ αὐτὸς λέγεις τὸ ὅσιον εἶναι καὶ τὴν ὁσιότητα; οὐχὶ ἐπιστήμην τινὰ τοῦ θύειν τε καὶ εὐχεσθαι;

ΕΥΘ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ θύειν ὁφείσθαι ἐστὶ τοῖς θεοῖς, τὸ δ' εὐχεσθαι αἰτεῖν τοὺς θεούς;

ΕΥΘ. Καὶ μάλα, ὧ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἐπιστήμη ἄρα αἰτήσεως καὶ δόσεως θεοῖς
 D ὁσιότης ἂν εἴη ἐκ τούτου τοῦ λόγου.

ΕΥΘ. Πάνυ καλῶς, ὦ Σώκρατες, ξυνήκας ὃ εἶπον.

ΣΩ. Ἐπιθυμητῆς γάρ εἰμι, ὦ φίλε, τῆς σῆς
 σοφίας καὶ προσέχω τὸν νοῦν αὐτῇ, ὥστε οὐ χαμαὶ
 πεσεῖται ὃ τι ἂν εἴπῃς. ἀλλὰ μοι λέξον, τίς αὕτη ἡ ὑπη-
 ρεσία ἐστὶ τοῖς θεοῖς; αἰτεῖν τε φῆς αὐτοὺς καὶ διδόναι
 ἐκείνοις;

ΕΥΘ. Ἐρωγε.

XVIII. ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ τὸ ὀρθῶς αἰτεῖν ἂν εἴη,
 ὧν δεόμεθα παρ' ἐκείνων, ταῦτα αὐτοὺς αἰτεῖν;

ΕΥΘ. Ἀλλὰ τί;

E ΣΩ. Καὶ αὐτὸ διδόναι ὀρθῶς, ὧν ἐκείνοι τυγχά-
 νουσι δεόμενοι παρ' ἡμῶν, ταῦτα ἐκείνοις αὐτὸν ἀντιδω-
 ρεῖσθαι; οὐ γάρ που τεχνικόν γ' ἂν εἴη δωροπορεῖν δι-
 δόντα τῷ ταῦτα ὧν οὐδὲν δεῖται.

ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἐμπορικὴ ἄρα τις ἂν εἴη, ὦ Εὐθύφρων, τέχνη
 ἡ ὁσιότης θεοῖς καὶ ἀνθρώποις παρ' ἀλλήλων.

ΕΥΘ. Ἐμπορικὴ, εἰ οὕτως ἡδιόν σοι ὀνομάζειν.

ΣΩ. Ἀλλ' οὐδὲν ἡδιον ἐμοίγε, εἰ μὴ τυγχάνει
 ἀληθὲς ὄν. φράσον δέ μοι, τίς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς
 τυγχάνει οὐσα ἀπὸ τῶν δώρων ὧν παρ' ἡμῶν λαμβά-
 νουσιν; ἂ μὲν γὰρ διδύασι, παντὶ δῆλον· οὐδὲν γὰρ
 15 ἡμῖν ἐστὶν ἀγαθὸν ὃ τι ἂν μὴ ἐκείνοι δῶσιν· ἂ δὲ παρ'
 ἡμῶν λαμβάνουσι, τί ὠφελοῦνται; ἢ τοσοῦτον αὐτῶν
 πλεονεκτοῦμεν κατὰ τὴν ἐμπορίαν, ὥστε πάντα τὰγαθὰ
 παρ' αὐτῶν λαμβάνομεν, ἐκείνοι δὲ παρ' ἡμῶν οὐδέν;

ΕΥΘ. Ἀλλ' οἶει, ὦ Σώκρατες, τοὺς θεοὺς ὠφε-
 λεῖσθαι ἀπὸ τούτων ἢ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν;

ΣΩ. Ἀλλὰ τί δή ποτ' ἂν εἴη ταῦτα, ὦ Εὐθύφρων,
 τα παρ' ἡμῶν δῶρα τοῖς θεοῖς;

ΕΥΘ. Τί δ' οἶε ἄλλο ἢ τιμὴ τέ καὶ γέρα καὶ ὅπερ ἐγὼ ἄρτι ἔλεγον, χάρις;

ΣΩ. Κεχαρισμένον ἄρα ἐστίν, ὃ Εὐθύφρων, τὸ Β ὅσιον, ἀλλ' οὐχὶ ὠφέλιμον οὐδὲ φίλον τοῖς θεοῖς;

ΕΥΘ. Οἶμαι ἐγώ γε πάντων γε μάλιστα φίλον.

ΣΩ. Τοῦτο ἄρ' ἐστὶν αὖ, ὥς ἔοικε, τὸ ὅσιον, τὸ τοῖς θεοῖς φίλον.

ΕΥΘ. Μάλιστα γε.

XIX. ΣΩ. Θανμάσει οὖν ταῦτα λέγων, εἴαν σοι οἱ λόγοι φαίνωνται μὴ μένοντες ἀλλὰ βαδίζοντες, καὶ ἐμὲ αἰτιάσει τὸν Δαίδαλον βαδίζοντας αὐτοὺς ποιεῖν, αὐτὸς ὢν πολὺ γε τεχνικώτερος τοῦ Δαιδάλου καὶ κύκλῳ περιμόντα ποιῶν; ἢ οὐκ αἰσθάνει ὅτι ὁ λόγος ἡμῖν περιελθὼν πάλιν εἰς ταὐτὸν ἤκει; μέμνησαι γάρ που ὅτι ἐν τῷ ἔμπροσθεν το τε ὅσιον καὶ τὸ θεοφιλὲς οὐ C ταὐτὸν ἡμῖν ἐφάνη, ἀλλ' ἕτερα ἀλλήλων ἢ οὐδὲ μέμνησαι;

ΕΥΘ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Νῦν οὖν οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι τὸ τοῖς θεοῖς φίλον φῆς ὅσιον εἶναι; τοῦτο δ' οὐκ ἄλλο τι ἢ θεοφιλὲς γίγνεται ἢ οὐ;

ΕΥΘ. Πάννυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἢ ἄρτι οὐ καλῶς ὠμολογοῦμεν, ἢ εἰ τότε καλῶς, νῦν οὐκ ὀρθῶς τιθέμεθα.

ΕΥΘ. Ἐοικεν.

XX. ΣΩ. Ἐξ ἀρχῆς ἄρα ἡμῖν πάλιν σκεπτέον, τί ἐστὶ τὸ ὅσιον· ὥς ἐγώ, πρὶν ἂν μάθω, ἐκὼν εἶναι οὐκ ἀποδειλιάσω. ἀλλὰ μὴ με ἀτιμάσης, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ D προσέχων τὸν νοῦν ὃ τι μάλιστα νῦν εἰπὲς τὴν ἀλήθειαν. οἶσθα γάρ, εἴπερ τις ἄλλος ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἀφετέος εἶ, ὥσπερ ὁ Πρωτεύς, πρὶν ἂν εἰπῃς. εἰ γάρ μὴ ἤδησθα σαφῶς τὸ τε ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον, οὐκ ἐστὶν ὅπως ἂν ποτε ἐπεχείρησας ὑπὲρ ἀνδρὸς θητὸς ἄνδρα πρεσβύτην

πατέρα διωκάθειν φόνου, ἀλλὰ καὶ τοὺς θεοὺς ἂν ἐδει-
 σας παρακινδυνεύειν, μὴ οὐκ ὀρθῶς αὐτὸ ποιήσεις,
 καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἡσχύνῃς. νῦν δὲ εὖ οἶδ' ὅτι σα-
 Ε φῶς οἶει εἰδέναι τό τε ὅσιον καὶ μὴ· εἶπε οὖν, ὧ βέλ-
 τιστε Εὐθύφρων, καὶ μὴ ἀποκρύψῃ ὃ τι αὐτὸ ἡγεῖ.

ΕΥΘ. Εἰσαυθις τοίνυν, ὧ Σώκρατες· νῦν γὰρ
 σπεύδω ποι, καὶ μοι ὦρα ἀπιέναι.

ΣΩ. Οἷα ποιεῖς, ὧ ἑταῖρε· ἀπ' ἐλπίδος με κατα-
 βαλὼν μεγάλης ἀπέρχει, ἣν εἶχον, ὥς παρὰ σοῦ μαθὼν
 τὰ τε ὅσια καὶ μὴ καὶ τῆς πρὸς Μέλητον γραφῆς ἀπαλ-
 λάξομαι, ἐνδειξάμενος ἐκείνῳ ὅτι σοφὸς ἤδη παρ' Εὐθύ-
 16 φρονος τὰ θεῖα γέγονα καὶ ὅτι οὐκέτι ὑπ' ἀγνοίας
 αὐτοσχεδιάζω οὐδὲ καινοτομῶ περὶ αὐτά, καὶ δὴ καὶ
 τὸν ἄλλον βίον ὅτι ἄμεινον βιωσοίμην.

1. Ὅτι μὲν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἐμῶν κατηγορῶν, οὐκ οἶδα· ἐγὼ δ' οὐν καὶ αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν ὀλίγου ἑμαυτοῦ ἐπελαθόμην· οὕτω πιθανῶς ἔλεγον. καὶ τοι ἀληθές γε, ὥς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν εἰρήκασι. μάλιστα δὲ αὐτῶν ἐν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν ὧν ἐφεύσαντο, τοῦτο ἐν ᾧ ἔλεγον ὥς χρὴν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι, μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατηθῆτε, ὥς δεινοῦ ὄντος λέγειν. τὸ γὰρ μὴ αἰσχυνοῦναι, ὅτι αὐτίκα ὑπ' ἐμοῦ Β ἐξελεγχθήσονται ἔργῳ, ἐπειδὴν μὴδ' ὁπωστιοῦν φαίνωμαι δεινὸς λέγειν, τοῦτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν ἀναισχυντότατον εἶναι, εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσιν οὗτοι λέγειν τὸν τἀληθῆ λέγοντα· εἰ μὲν γὰρ τοῦτο λέγουσιν, ὁμολογοῖν ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τοῦτους εἶναι ῥήτωρ. οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, ἢ τι ἢ οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασιν· ὑμεῖς δ' ἐμοῦ ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. οὐ μέντοι μὰ Δί', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους, ὥσπερ οἱ τούτων, ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν, οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκὴ λ- C γόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασι· πιστεύω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω, καὶ μὴδεις ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως· οὐδὲ γὰρ ἂν δῆπου πρόεποι, ὦ ἄνδρες, τῇδε τῇ ἡλικίᾳ ὥσπερ μειρακίῳ πλάττοντι λόγους εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. καὶ μέντοι καὶ πάννυ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παρίεμαι· ἐάν δια τῶν αὐτῶν λόγων ἀκούητέ μου ἀπολογουμένου, δι' ὧν περ εἶωθα λέγειν καὶ ἐν

ἀγορᾷ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, ἵνα ὑμῶν πολλοὶ ἀκηκόασι,
 D καὶ ἄλλοθι, μήτε θαυμάζειν μήτε θορυβεῖν τούτου ἕνεκα.
 ἔχει γὰρ οὕτως. νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικαστήριον ἀνα-
 βέβηκα, ἔτη γεγονῶς πλείω ἑβδομήκοντα· ἀτεχνῶς οὖν ξέ-
 νως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως. ὥσπερ οὖν ἂν, εἰ τῷ ὄντι ξένος
 18 ἐτύγχανον ὢν, ξυνεργινώσκετε δῆπου ἂν μοι, εἰ ἐν
 ἐκείνῃ τῇ φωνῇ τε καὶ τῷ τρόπῳ ἔλεγον, ἐν οἷσπερ ἔτε-
 θραμην, καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτο ὑμῶν δεομαι δίκαιον,
 ὥς γ' ἐμοὶ δοκῶ, τὸν μὲν τρόπον τῆς λέξεως ἔαν·
 ἴσως μὲν γὰρ χεῖρων, ἴσως δὲ βελτίων ἂν εἴη· αὐτὸ δὲ
 τοῦτο σκοπεῖν καὶ τούτῳ τὸν νοῦν προσέχειν, εἰ δί-
 καια λέγω ἢ μή· δικαστοῦ μὲν γὰρ αὕτη ἀρετή, ῥή-
 τορος δὲ τάληθῇ λέγειν.

II. Πρῶτον μὲν οὖν δίκαιός εἰμι ἀπολογήσασθαι.
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰ πρῶτά μου ψευδῇ κατη-
 γορημένα καὶ τοὺς πρῶτους κατηγοροὺς, ἔπειτα δὲ πρὸς
 B τὰ ὕστερα καὶ τοὺς ὑστέρους. ἐμοῦ γὰρ πολλοὶ κατή-
 γοροι γεγόνασιν πρὸς ὑμᾶς καὶ πάσαι πολλὰ ἤδη ἔτη
 καὶ οὐδὲν ἀληθές λέγοντες, οὓς ἐγὼ μᾶλλον φοβοῦμαι
 ἢ τοὺς ἀμφὶ Ἄνυστον, καίπερ ὄντας καὶ τούτους δει-
 νοὺς· ἀλλ' ἐκεῖνοι δεινότεροι, ὦ ἄνδρες, οἱ ὑμῶν τοὺς
 πολλοὺς ἐκ παιδων παραλαμβάνοντες ἐπειθύν τε καὶ
 κατηγοροῦν ἐμοῦ [μᾶλλον οὐδὲν ἀληθές], ὥς ἔστι τις
 Σωκράτης, σοφὸς ἀνὴρ, τὰ τε μετέωρα φροντιστής καὶ
 τὰ ὑπὸ γῆς ἅπαντα ἀνεξηγητικῶς καὶ τὸν ἥτις λόγον
 C κρείττω ποιῶν. οὗτοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ ταύτην
 τὴν φήμην κατασκεδάσαντες, οἱ δεινοὶ εἰσὶ μοι κατή-
 γοροι· οἱ γὰρ ἀκούοντες ἡγοῦνται τοὺς ταῦτα ζητοῦν-
 τας οὐδὲ θεοὺς νομίζειν. ἔπειτά εἰσιν οὗτοι οἱ κατήγο-
 ροι πολλοὶ καὶ πολὺν χρόνον ἤδη κατηγορηκότες, ἐτι δὲ
 καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ λέγοντες πρὸς ὑμᾶς, ἐν ᾗ ἂν
 μάλιστα ἐπιστεύσατε, παῖδες ὄντες, ἐμοὶ δ' ὑμῶν καὶ

μειράκια, ἀτεχνῶς ἐρήμην κατηγοροῦντες ἀπολογουμέ-
νου οὐδενός. ὁ δὲ πάντων ἀλογώτατον, ὅτι οὐδὲ τα
ὀνόματα οἷόν τε αὐτῶν εἶδέναι καὶ εἰπεῖν, πλὴν εἴ τις D
κωμωδιοποιὸς τυγχάνει ὧν ὅσοι δὲ φθόνῳ καὶ διαβολῇ
χρώμενοι ὑμᾶς ἀνέπειθον, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ πεπεισμένοι
ἄλλους πείθοντες, οὗτοι πάντες ἀπορώτατοί εἰσιν· οὐδὲ
γὰρ ἀναβιβάσασθαι οἷόν τ' ἐστὶν αὐτῶν ἐνταυθοῖ οὐδ'
ἐλέγχει οὐδένα, ἀλλ' ἀνάγκη ἀτεχνῶς ὥσπερ σκιαμαχεῖν
ἀπολογούμενόν τε καὶ ἐλέγχειν μηδενὸς ἀποκρινομένου.
ἄξιώσατε οὖν καὶ ὑμεῖς, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, διττοὺς μου
τοὺς κατηγοροὺς γεγυῖναι, ἑτέρους μὲν τοὺς ἄρτι κατη-
γορήσαντας, ἑτέρους δὲ τοὺς πάλαι, οὓς ἐγὼ λέγω, καὶ
οἰήθητε δεῖν πρὸς ἐκείνους πρῶτόν με ἀπολογήσασθαι. E
καὶ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνων πρότερον ἤκουσατε κατηγοροῦν-
των, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τῶνδε τῶν ὕστερον. εἰεν·
ἀπολογητέον δὴ, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπιχειρητέον
ὑμῶν ἐξελεῖσθαι τὴν διαβολήν, ἣν ὑμεῖς ἐν πολλῷ 19
χρόνῳ ἔσχετε, ταύτην ἐν οὕτως ὀλίγῳ χρόνῳ. βουλοί-
μην μὲν οὖν ἂν τοῦτο οὕτω γενέσθαι, εἰ τι ἄμεινον
καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοί, καὶ πλεον τί με ποιῆσαι ἀπολο-
γούμενον· οἶμαι δὲ αὐτὸ χαλεπὸν εἶναι, καὶ οὐ πᾶν με
λανθάνει οἷόν ἐστιν. ὅμως τοῦτο μὲν ἵτω ὅπῃ τῷ θεῷ
φίλον, τῷ δὲ νόμῳ πειστέον καὶ ἀπολογητέον.

III. Ἀναλάβωμεν οὖν ἐξ ἀρχῆς, τίς ἡ κατηγο-
ρία ἐστίν, ἐξ ἧς ἡ ἐμὴ διαβολὴ γέγονεν, ἥ δὴ καὶ
πιστεύων Μέλητος με ἐγράψατο τὴν γραφὴν ταύ- B
την. εἰεν· τί δὴ λέγοντες διέβαλλον οἱ διαβάλλοντες;
ὥσπερ οὖν κατηγορῶν τὴν ἀνωμοσίαν δεῖ ἀναγνώ-
ναι αὐτῶν. Σωκράτης ἀδικεῖ καὶ περιεργάζεται ζη-
τῶν τὰ τε ὑπὸ γῆς καὶ τὰ ἐπουράνια, καὶ τὸν ἥττω
λόγον κρείττω ποιῶν, καὶ ἄλλους ταῦτα ταῦτα διδά-
σκων. τοιαύτη τίς ἐστὶ· ταῦτα γὰρ ἑώρατε καὶ αὐτοὶ ἐν C

τῇ Ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ, Σωκράτη τινὰ ἐκεῖ περιφερόμενον, φάσκοντά τε ἀεροβατεῖν καὶ ἄλλην πολλὴν φλυαρίαν φλυαροῦντα, ὧν ἐγὼ οὐδὲν οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν περὶ ἐπαῖω. καὶ οὐχ ὥς ἀτιμάζων λέγω τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην, εἴ τις περὶ τῶν τοιούτων σοφὸς ἐστὶ· μὴ πως ἐγὼ ὑπὸ Μελήτου τσαυτάς δίκας φύγοιμι· ἀλλὰ γὰρ ἐμοὶ τούτων, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν μέτεστι. μάστιγας δ' αὐτοὺς ὑμῶν [τούς] πολλοὺς παρέχομαι, καὶ ἀξιῶ ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν τε καὶ φράζειν, ὅσοι ἐμοῦ πώποτε ἀκηκόατε διαλεγόμενον· πολλοὶ δὲ ὑμῶν οἱ τοιοῦτοί εἰσι· φράξετε οὖν ἀλλήλοις, εἰ πώποτε ἢ σμικρὸν ἢ μέγα ἤκουσέ τις ὑμῶν ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγόμενον· καὶ ἐκ τούτου γνώσεσθε ὅτι τοιαῦτ' ἐστὶ καὶ τὰλλα περὶ ἐμοῦ ἃ οἱ πολλοὶ λέγουσιν.

IV. Ἀλλὰ γὰρ οὔτε τούτων οὐδέν ἐστιν, οὐδέ γ' εἴ τινος ἀκηκόατε ὥς ἐγὼ παιδεύειν ἐπιχειρῶ ἀνθρώπους καὶ χρήματα πράττομαι, οὐδὲ τοῦτο ἀληθές. ἐπεὶ καὶ τοῦτό γέ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι, εἴ τις οἷός τ' εἴη παιδεύειν ἀνθρώπους ὥσπερ Γοργίας τε ὁ Ἀστυνόος καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος καὶ Ἰππίας ὁ Ἠλείος. τούτων γὰρ ἕκαστος, ὧς ἄνδρες, [οἷός τ' ἐστὶν] ἰὼν εἰς ἐκάστην τῶν πόλεων τοὺς νέους, οἷς ἔξεστι τῶν ἐαυτῶν πολιτῶν προῖκα ξυνεῖναι ὧς ἂν βούλωνται, τούτους περὶ τοῦσι τὰς ἐκείνων ξυνουσίας ἀπολιπόντας σφίσι ξυνεῖναι χρήματα δίδοντας καὶ χάριν προσειδέναι. ἐπεὶ καὶ ἄλλος ἀνὴρ ἐστὶ Πάριος ἐνθάδε σοφός, ὃν ἐγὼ ἡσθόμην ἐπιδημοῦντα· ἔτυχον γὰρ προσελθὼν ἀνδρὶ ὃς τετέλεκε χρήματα σοφισταῖς πλείω ἢ ξύμπαντες οἱ ἄλλοι, Καλλιᾷ τῷ Ἰππονίκου· τοῦτον οὖν ἀνηρόμην — ἐστὸν γὰρ αὐτῷ δύο υἱέε — ὧς Καλλιᾷ, ἣν δ' ἐγὼ, εἰ μὲν σου τὸ υἱέε πῶλον ἢ μόσχον ἐγενέσθην, εἴχομεν ἂν αὐτοῖν ἐπιστάτην λαβεῖν καὶ μισθώσασθαι, ὃς ἐμελλεν αὐτῷ καλῶς τε κἀγαθῶς

πυήσειν τὴν προσήκουσαν ἀρετὴν· ἦν δ' αὖ οὗτος ἢ τῶν ἱππικῶν τις ἢ τῶν γεωργικῶν· νῦν δ' ἐπειδὴ ἀνθρώπῳ ἐστὶν, τίνα αὐτοῖν ἐν νῷ ἔχεις ἐπιστάτην λαβεῖν; τίς τῆς τοιαύτης ἀρετῆς, τῆς ἀνθρωπίνης τε καὶ πολιτικῆς, ἐπιστήμων ἐστίν; οἶμαι γὰρ σε ἐσκέφθαι διὰ τὴν τῶν υἱέων κτῆσιν. ἔστι τις, ἔφη ἐγὼ, ἢ οὐ; Πάνυ γε, ἢ δ' ὅς. Τίς, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ ποδαπός, καὶ πόσου διδάσκει; Εὐνὸς, ἔφη, ὃ Σώκρατες, Πάριος, πέντε μνῶν· καὶ ἐγὼ τὸν Εὐνὸν ἐμακάρισα, εἰ ὥς ἀληθῶς ἔχει ταύτην τὴν τέχνην καὶ οὕτως ἐμμελῶς διδάσκει. ἔγωγ' οὖν καὶ αὐτὸς ἐκαλλυνομένην τε καὶ ἡβρυνόμην αὖ, εἰ ἠπιστάμην ταῦτα· ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

V. Ὑπολάβοι αὖ οὖν τις ὑμῶν ἰσως· ἀλλ', ὡς Σώκρατες, τὸ σὸν τί ἐστι πρᾶγμα; πάθεις αἰ διαβολαί σοι αὐταὶ γεγόνασιν; οὐ γὰρ δήπου σοῦ γε οὐδὲν τῶν ἄλλων περιττότερον πραγματευομένου ἔπειτα τοσαύτη φήμη τε καὶ λόγος γέρονεν [εἰ μὴ τι ἔπραττες ἄλλοιόν ἢ οἱ πολλοί]· λέγε οὖν ἡμῖν, τί ἐστίν, ἵνα μὴ ἡμεῖς περὶ σοῦ αὐτοσχεδιάζωμεν. ταυτί μοι δοκεῖ δίκαια λέγειν ὃ ὁ λέγων, κἀγὼ ὑμῖν πειράσομαι ἀποδείξαι, τί ποτ' ἐστι τοῦτο ὃ ἐμοὶ πεποιήκε τό τε ὄνομα καὶ τὴν διαβολήν. ἀκούετε δὴ. καὶ ἰσως μὲν δόξω τισὶν ὑμῶν παλῆειν, εὖ μέντοι ἴστε, πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ. ἐγὼ γάρ, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' οὐδὲν ἄλλ' ἢ διὰ σοφίαν τινὰ τοῦτο τὸ ὄνομα ἐσχηκα. ποίαν δὴ σοφίαν ταύτην; ἥπερ ἐστὶν ἰσως ἀνθρωπίνη σοφία. τῷ ὄντι γὰρ κινδυνεύω ταύτην εἶναι σοφός· οὗτοι δὲ τάχ' αὖ, οὓς ἄρτι ἔλεγον, μεῖζω τινὰ ἢ κατ' ἀνθρώπου σοφίαν σοφοὶ εἶεν, ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω· οὐ γὰρ δὴ ἐγωγε αὐτὴν ἐπίσταμαι, ἀλλ' ὅστις φησὶ ψεύδεται τε καὶ ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἐμῇ λέγει. καὶ μοι, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ δορυβήσητε, μηδ' ἐάν

δόξω τι ὑμῖν μέγα λέγειν· οὐ γὰρ ἐμὸν ἐρῶ τὸν λόγον, ὡς ἂν λέγω, ἀλλ' εἰς ἀξιοχρεῶν ὑμῖν τὸν λέγοντα ἀνοίσω. τῆς γὰρ ἐμῆς, εἰ δὴ τίς ἐστι σοφία καὶ οἷα, μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. Χαιρεφῶντα 21 γὰρ ἴστε πον. οὗτος ἐμός τε ἐταῖρος ἦν ἐκ νέου, καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἐταῖρός τε καὶ ξυνέφυγε τὴν φυγὴν ταύτην καὶ μεθ' ὑμῶν κατήλθε. καὶ ἴστε δὴ οἷος ἦν Χαιρεφῶν, ὥς σφοδρὸς ἐφ' ὃ τι ὁρμήσειε. καὶ δὴ ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν ἐτόλμησε τοῦτο μαντεύσασθαι· καί, ὅπερ λέγω, μὴ θορυβεῖτε, ὦ ἄνδρες· ἥρετο γὰρ δὴ, εἰ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος. ἀνείλεν οὖν ἡ Πυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι. καὶ τούτων πέρι ὁ ἀδελφὸς ὑμῖν αὐτοῦ οὕτως μαρτυρήσει, ἐπειδὴ ἐκείνος τετελεεύτηκεν.

B VI. Σκέψασθε δὲ ὡς ἔνεκα ταῦτα λέγω· μέλλω γὰρ ὑμᾶς διδάξειν, ὅθεν μοι ἡ διαβολὴ γέγονε. ταῦτα γὰρ ἐγὼ ἀκούσας ἐνεθυμούμην οὕτως· τί ποτε λέγει ὁ θεός, καὶ τί ποτε αἰνύσσεται; ἐγὼ γὰρ δὴ οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν ξύνοίδα ἐμαυτῷ σοφός ὢν· τί οὖν ποτὲ λέγει φάσκων ἐμὲ σοφώτατον εἶναι; οὐ γὰρ δήπου ψεύδεται γε· οὐ γὰρ θέμις αὐτῷ. καὶ πολλὸν μὲν χρόνον ἠπόρουν, τί ποτε λέγει, ἔπειτα μόγις πάνυ ἐπὶ ζήτησιν αὐτοῦ τοιαύτην τινὰ ἐτραπόμην. ἤλθον ἐπὶ τινὰ τῶν C δοκούντων σοφῶν εἶναι, ὥς ἐνταῦθα, εἰ πέρ πον, ἐλέγξων τὸ μαντεῖον, καὶ ἀποφανῶν τῷ χρησμῷ ὅτι οὕτως ἐμοῦ σοφώτερός ἐστι, σὺ δ' ἐμὲ ἐφησθα. διασκοπῶν οὖν τοῦτον — ὀνόματι γὰρ οὐδὲν δεῖμαι λέγειν, ἦν δὲ τις τῶν πολιτικῶν, πρὸς ὃν ἐγὼ σκοπῶν τοιοῦτόν τι ἐπαθον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι — καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, ἔδοξε μοι οὗτος ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνθρώποις καὶ μάλιστα ἑαυτῷ, εἶναι δ' οὐ· καίπειτα ἐπειρώμην αὐτῷ δεικνύναι, ὅτι οἶοιτο μὲν εἶναι

σοφός, εἴη δ' οὐ. ἐντεῦθεν οὖν τούτῳ τε ἀπηχθόμην D
καὶ πολλοῖς τῶν παρόντων, πρὸς ἑμαυτὸν δ' οὖν ἀπιὼν
ἐλογιζόμην ὅτι τούτου μὲν τοῦ ἀνθρώπου ἐγὼ σοφώ-
τερός εἰμι· κινδυνεύει μὲν γὰρ ἡμῶν οὐδέτερος οὐδὲν
καλὸν κἀγαθὸν εἶδέναι, ἀλλ' οὗτος μὲν οἶεται τι εἶδέ-
ναι οὐκ εἰδώς, ἐγὼ δέ, ὥσπερ οὖν οὐκ οἶδα, οὐδὲ οἶο-
μαι· ἔοικα γοῦν τούτου γε σμικρῷ τινι αὐτῷ τούτῳ
σοφώτερος εἶναι, ὅτι ἂ μὴ οἶδα οὐδὲ οἶομαι εἶδέναι. ἐν-
τεῦθεν ἐπ' ἄλλον ἢ αὐτῶν ἐκείνου δοκούντων σοφωτέρων
εἶναι, καὶ μοι ταῦτ' αὐτὰ ἔδοξε· καὶ ἐνταῦθα κἀκείνῳ E
καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀπηχθόμην.

VII. Μετὰ ταῦτ' οὖν ἤδη ἐφεξῆς ἦα, αἰσθανόμε-
νος μὲν καὶ λυπούμενος καὶ διδιδῶς ὅτι ἀπηχθανόμην,
ὅμως δὲ ἀναγκαῖον ἔδοκει εἶναι τὸ τοῦ θεοῦ περὶ πλεί-
στον ποιεῖσθαι· ἰτέον οὖν σκοποῦντι τὸν χρησμόν, τί
λέγει, ἐπὶ ἅπαντας τοὺς τι δοκοῦντας εἶδέναι. καὶ νη
τὸν κύνα, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· δεῖ γὰρ πρὸς ὑμᾶς 22
τάληθ' ἡ λέγειν· ἡ μὲν ἐγὼ ἐπαθὼν τι τοιοῦτον· οἱ μὲν
μάλιστα εὐδοκιμοῦντες ἔδοξάν μοι ὀλίγου δεῖν τοῦ πλεί-
στον ἐνδεεῖς εἶναι ζητοῦντι κατὰ τὸν θεόν, ἄλλοι δὲ
δοκοῦντες φανυλότεροι ἐπιεικέστεροι εἶναι ἄνδρες πρὸς
τὸ φρονίμως ἔχειν. δεῖ δὴ ὑμῖν τὴν ἐμὴν πλάνην ἐπι-
δείξαι ὥσπερ πόνοους τινὰς ποιοῦντος, ἵνα μοι κἄν
ἐλεγκτός ἢ μαντεία γένοιτο. μετὰ γὰρ τοὺς πολιτι-
κοὺς ἦα ἐπὶ τοὺς ποιητὰς τοὺς τε τῶν τραγωιδιῶν καὶ
τοὺς τῶν διθυράμβων καὶ τοὺς ἄλλους, ὥς ἐνταῦθα ἐπ' B
αὐτοφώρῳ καταληψόμενος ἑμαυτὸν ἀμαθέστερόν ἐκεί-
νων ὄντα. ἀναλαμβάνων οὖν αὐτῶν τὰ ποιήματα, ἃ μοι
ἔδοκει μάλιστα πεπραγματεῦσθαι αὐτοῖς, διηρώτων ἂν
αὐτοὺς τί λέγοιεν, ἵν' ἅμα τι καὶ μαθηθῶμι παρ' αὐ-
τῶν. αἰσχύνομαι οὖν ὑμῖν εἰπεῖν, ὃ ἄνδρες, τάληθ' ἡ
ὅμως δὲ φητέον. ὥς ἔπος γὰρ εἰπεῖν ὀλίγου αὐτῶν ἅπαν-

τες οἱ παρόντες ἂν βέλτιον ἔλεγον περὶ ὧν αὐτοὶ ἐπεποι-
 ήκεσαν. ἔγνω οὖν καὶ περὶ τῶν ποιητῶν ἐκ λόγου τοῦτο,
 C ὅτι οὐ σοφίᾳ ποιοῖεν ἢ ποιοῖεν, ἀλλὰ φῶσει τιλὴ καὶ
 ἐνθουσιαζόντες, ὥσπερ οἱ θεομάντις καὶ οἱ χρησμοδοί·
 καὶ γὰρ οὗτοι λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλά, ἴσασι δὲ οὐ-
 δὲν ὧν λέγουσι. τοιοῦτόν τι μοι ἐφάνησάν πέθος καὶ
 οἱ ποιηταὶ πεπονθότες· καὶ ἁμαρτήσθουσαν αὐτῶν διὰ τὴν
 ποιήσιν οἰομένων καὶ τὰλλα σοφωτάτων εἶναι ἀνθρώ-
 πων, ἢ οὐκ ἦσαν. ἀπῆα οὖν καὶ ἐντεῦθεν τῷ αὐτῷ
 οἰόμενος περιγεγονέναι, ὥπερ καὶ τῶν πολιτικῶν.

VIII. Τελευτῶν οὖν ἐπὶ τοῦ χειροτέχους ἦα· ἔμει-
 D νεν τῷ γὰρ ξυνηῆδεν οὐδὲν ἐπιστάμενον, ὥς ἔπος εἰπεῖν,
 τούτους δέ γ' ἦδεν ὅτι εὐρήσοιμι πολλὰ καὶ καλά ἐπι-
 σταμένους. καὶ τούτου μὲν οὐκ ἐφυσθῆν, ἀλλ' ἠπί-
 σταντο ἢ ἐγὼ οὐκ ἠπιστάμην καὶ μου ταύτῃ σοφώτεροι
 ἦσαν. ἀλλ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτόν μοι ἔδοξαν
 εἶχειν ἁμαρτήματα, ὅπερ καὶ οἱ πρῆνται, καὶ οἱ ἀγαθοὶ δη-
 μιουργοί· διὰ τὸ τὴν τέχνην καλῶς ἐξεργάζεσθαι βλαπτός
 ἦξιον καὶ τὰλλα τὰ μέγιστα σοφωτάτως εἶναι, καὶ αὐτῶν
 αὕτη ἢ πλημμέλεια ἐκείνην τὴν σοφίαν ἀπέκρυπτεν·
 E ὥστ' ἐμὲ ἑμαυτὸν ἀνθρώπων ὑπὲρ τοῦ χρηστοῦ, πότερα
 θεξαίμην ἢ οὕτως ὥσπερ ἔχω ἔχειν, μῆτε τι σοφὸς ὢν
 τὴν ἐκείνων σοφίαν μῆτε ἀκαθῆς τὴν ἁμαρτίαν, ἢ ἁμ-
 φότερα ἢ ἐκείνοι ἔχουσιν εἶχειν. ἀπεκρινάμην οὖν ἑμει-
 νῶ καὶ τῷ χρησμῷ, ὅτι μοι λυσίτελοί ὥσπερ ἔχω ἔχειν.

IX. Ἐκ ταυτησὶ δὴ τῆς ἐξετάσεως, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
 23 ναῖοι, πολλὰ μὲν ἀπέχθεται μοι γέγονασι καὶ οἶαι χαλε-
 πώταται καὶ βαρύνονται, ὥστε πολλὰς διαβολὰς ἀπ' αὐ-
 τῶν γεγονέναι, ὄνομα δὲ τοῦτο λέγεσθαι, σοφὸς εἶναι.
 οἴονται γάρ με ἐκάστοτε οἱ παρόντες ταῦτα αὐτὸν εἶναι
 σοφόν, ἢ ἂν ἄλλον ἐξελέγξω· τὸ δὲ κινδυνεύει, ὦ ἄν-
 δρες, τῷ ὄντι ὁ θεὸς σοφὸς εἶναι, καὶ ἐν τῷ χρησμῷ

τούτῳ τοῦτο λέγειν, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶ καὶ οὐδενός· καὶ φαίνεται τοῦτ' οὐ λέγειν τὸν Σωκράτη, προσκεχρησθαι δὲ τῷ ἐμῷ ὀνόματι, ἐμὲ παράδειγμα ποιούμενος, ὥσπερ ἂν εἰ εἴποι ὅτι οὗτος ὑμῶν, ὃ ἂν ἄνθρωποι, σοφώτατός ἐστιν, ὅστις ὥσπερ Σωκράτης ἐγνωκεν ὅτι οὐδενὸς ἀξίος ἐστὶ τῇ ἀληθείᾳ πρὸς σοφίαν. ταῦτ' οὖν ἐγὼ μὲν ἔτι καὶ νῦν περιμὼν ζητῶ καὶ ἐρευνῶ κατὰ τὸν θεόν, καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἂν τινα οἶμαι σοφὸν εἶναι· καὶ ἐπειδὴν μοι μὴ δοκῇ, τῷ θεῷ βοηθῶν ἐνδείκνυμαι ὅτι οὐκ ἐστὶ σοφός. καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ἀσχολίας οὔτε τι τῶν τῆς πόλεως πρᾶξαι μοι σχολὴ γέγονεν ἄξιον λόγου οὔτε τῶν οἰκείων, ἀλλ' ἐν πενίᾳ μυρία εἰμὶ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ λατρείαν.

Χ. Πρὸς δὲ ταῦτοις οἱ νέοι μοι ἐπακολουθοῦντες, οἷς μάλιστα σχολὴ ἐστίν, οἱ τῶν πλουσιωτάτων, αὐτόματοι χαίρουσιν ἀκούοντες ἐξεταζομένων τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὐτοὶ πολλάκις ἐμὲ μιμούμενοι εἰς ἐπιχειροῦσιν ἄλλους ἐξετάζειν· κἄπειτα, οἶμαι, εὐρίσκουσι πολλὴν ἀφθονίαν οἰομένων μὲν εἰδέναι τι ἀνθρώπων, εἰδότες δὲ ὀλίγα ἢ οὐδέν. ἐντεῦθεν οὖν οἱ ὑπ' αὐτῶν ἐξεταζόμενοι ἐμοὶ ὀργίζονται, ἀλλ' οὐχ αὐτοῖς, καὶ λέγουσιν ὥς Σωκράτης τίς ἐστὶ μικρώτατος καὶ διαφθείρει τοὺς νέους· καὶ ἐπειδὴν τις αὐτοὺς ἐρωτᾷ, ὅ τι ποιῶν καὶ ὅ τι διδάσκων, ἔχουσι μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, ἀλλ' ἀγνοοῦσιν, ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν ἀπορεῖν, τὰ κατὰ πάντων τῶν φιλοσοφούντων πρόχειρα ταῦτα λέγουσιν, ὅτι τὰ μετέωρα καὶ τὰ ὑπὸ γῆς, καὶ θεοὺς μὴ νομίζειν, καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν. τὰ γὰρ ἀληθῆ, οἶμαι, οὐκ ἂν ἐθέλοιεν λέγειν, ὅτι κατάδηλοι γίνονται προσποιούμενοι μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν. ἄτε οὖν, οἶμαι, φιλότιμοι ὄντες καὶ σφοδροὶ καὶ πολλοί, καὶ ξυνεταμένως καὶ πιθανῶς λέγοντες περὶ ἐμοῦ, ἐμπεπλή-

κασιν ὑμῶν τὰ ἴσα καὶ πύλαι καὶ σφοδρῶς διαβάλλον-
 τες. ἐκ τούτων καὶ Μέλητός μοι ἐπέθετο καὶ Ἄνυτος καὶ
 Ἀύκων, Μέλητός μὲν ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος.
 Ἄνυτος δὲ ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν,
 24 Ἀύκων δὲ ὑπὲρ τῶν ῥητόρων· ὥστε, ὅπερ ἀρχόμενος
 ἐγὼ ἔλεγον, θαυμάζοιμι ἂν εἰ οἷός τ' εἴην ἐγὼ ὑμῶν
 ταύτην τὴν διαβολὴν ἐξελέσθαι ἐν οὕτως ὀλίγῳ χρόνῳ
 οὕτω πολλὴν γεγонуῖαν. ταῦτ' ἐστὶν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, τάληθῇ, καὶ ὑμᾶς οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν
 ἀποκρυψάμενος ἐγὼ λέγω οὐδ' ὑποστειλάμενος. καὶ τοι
 300 οἶδα σχεδὸν ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἀπὸ ἐχθρόν μοι· ὁ καὶ τεκμή-
 ριον ὅτι ἀληθῆ λέγω καὶ ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ διαβολὴ ἢ
 β ἐμὴ καὶ τὰ αἷτια ταῦτά ἐστι. καὶ ἴαν τε νῦν ἐάν τε αὐθις
 ζητήσητε ἡμῖνα, οὕτως εὐρήσετε.

XI. Περὶ μὲν οὖν ὧν οἱ πρότερόι μου κατήγοροί κα-
 τηγόρων αὕτη ἐστὼ ἱκανὴ ἀπολογία πρὸς ὑμᾶς· πρὸς
 δὲ Μέλητον τὸν ἀγαθόν τε καὶ φιλόπολιν, ὡς ἦρσι, καὶ
 τοὺς ὑστέρῳις μετὰ ταῦτα πειράσονται ἀπολογεῖσθαι.
 αὐθις γὰρ δὴ, ὥσπερ ἑτέρων τούτων ὄντων κατηγόρων,
 λάβωμεν αὐτὴν τούτων ἀντωμοσίαν. ἔχει δὲ πῶς ὥδε·
 Σωκράτης φησὶν ἀδικεῖν τοὺς τε νέους διαφθείροντα καὶ
 θεοὺς οὓς ἡ πόλις νομίζει οὐ νομίζοντα, ἕτερα δὲ δαι-
 300 μόνια καὶνὰ. τὸ μὲν δὴ ἔγκλημα τοιοῦτόν ἐστι· τούτου
 δὲ τοῦ ἐγκλήματος ἐν ἑκάστῳ ἐξετάσωμεν. φησὶ γὰρ
 δὴ τοὺς νέους ἀδικεῖν με διαφθείροντα. ἐγὼ δέ, ὦ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, ἀδικεῖν φησὶ Μέλητον, ὅτι σπουδῇ χα-
 ριεντίζεται, ῥαδίως εἰς ἄγῳνας καθιστὰς ἀνθρώπους,
 περὶ πραγμάτων προσποιούμενος σπουδάζειν καὶ κηδε-
 σθαι, ὧν οὐδὲν τῇνῶν πώποτε ἐμέλλησεν. ὥς δὲ τοῦτο
 οὕτως ἔχει, πειράσομαι καὶ ὑμῖν ἐπιδείξαι.

XII. Καὶ μοι δεῦρο, ὦ Μέλητε, εἰπέ· ἄλλο τι ἢ
 β περὶ πολλοῦ ποιεῖ, ὅπως ὡς βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσον-

ται; Ἐρώγε. Ἰθι δὴ νῦν εἰπὲ τούτοις, τίς αὐτοὺς βελτίους ποιεῖ; δῆλον γάρ· ὅτι οἴσθα, μέλον γέ σοι. τὸν μὲν γὰρ διαφθείρουσα ἐξευρών, ὡς φῆς, ἐμὲ εἰσάγεις τοῖσι καὶ κατηγορεῖς· τὸν δὲ δὴ βελτίους ποιοῦντα ἰθι εἰπὲ καὶ μῆνυσσον αὐτοῖς, τίς ἐστίν. ὁρᾷς, ὦ Μέλητε, ὅτι σιγᾶς καὶ οὐκ ἔχεις εἰπεῖν; καὶ τοι οὐκ αἰσχρόν σοι δοκεῖ εἶναι καὶ ἱκανὸν τεκμήριον οὐδ' ἐγὼ λέγω, ὅτι σοι οὐδὲν μεμέληκεν; ἀλλ' εἰπέ, ὦ γράθι, τίς αὐτοὺς ἀμείνους ποιεῖ; Οἱ νόμοι. Ἄλλ' οὐ τοῦτο ἐρωτῶ, ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ τίς ἄνθρωπος, ὅστις πρῶτον καὶ αὐτὸ τοῦτο οἶδε, τοὺς νόμους. Οὗτοι, ὦ Σώκρατες, οἱ δικασταί. Πῶς λέγεις, ὦ Μέλητε; οἶδε τοὺς νέους παιδεύειν οἱοί τέ εἰσι καὶ βελτίους ποιοῦσι; Μάλιστα. Πότερον ἅπαντες, ἢ οἱ μὲν αὐτῶν, οἱ δ' οὐ; Ἄπαντες. Εὖ γε νῆ τὴν Ἥραν λέγεις, καὶ πολλὴν ἀφροσύαν τῶν ὠφελούντων. τί δὲ δῆ; οἶδε οἱ ἀκροαταὶ βελτίους ποιοῦσιν, 25 ἢ οὐ; Καὶ οὗτοι. Τί δὲ οἱ βουλευταί; Καὶ οἱ βουλευταί. Ἄλλ' ἄρα, ὦ Μέλητε, μὴ οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οἱ ἐκκλησιασται, διαφθείρουσι τοὺς νεωτέρους; ἢ κακεῖνοι βελτίους ποιοῦσιν ἅπαντες; Κακεῖνοι. Πάντες ἄρα, ὡς ἔοικεν, Ἀθηναῖοι καλοὺς κάγαθούς ποιοῦσι πλὴν ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ μόνος διαφθείρω. οὕτω λέγεις; Πάνυ σφόδρα ταῦτα λέγω. Πολλὴν γ' ἐμοῦ κατέγνωκας δυστυχίαν. καὶ μοι ἀποκρίναι· ἢ καὶ περὶ ἵππους οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν· οἱ μὲν βελτίους ποιοῦντες αὐτοὺς πάντες ἄνθρωποι εἶναι, εἰς δὲ τίς ὁ διαφθείρων; ἢ τοῦναντίον τούτου πᾶν εἰς μὲν τίς ὁ βελτίους οἶός τ' ὢν ποιεῖν ἢ πᾶν ὁλόγοι, οἱ ἱππικοί· οἱ δὲ πολλοὶ ἰάνπερ ξυνῶσι καὶ χρῶνται ἵπποις, διαφθείρουσιν; οὐχ οὕτως ἔχει, ὦ Μέλητε, καὶ περὶ ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ζώων; πάντως δήπου, ἴαν τε σὺ καὶ Ἄνυτος οὐ φῆτε ἴαν τε φῆτε· πολλὴ γὰρ ἂν τις εὐδαιμονία εἴη περὶ τοὺς νέους, εἰ εἰς

μὲν μόνος αὐτοὺς διαφθείρει, οἱ δ' ἄλλοι ὠφελοῦσιν.
 C ἄλλὰ γάρ, ὦ Μέλητε, ἱκανῶς ἐπιδείκνυσαι ὅτι οὐδεπώ-
 ποτε ἐφρόντισας τῶν νέων, καὶ σαφῶς ἀποφαίνεις τὴν
 σπαντοῦ ἀμέλειαν, ὅτι οὐδέν σοι μεμέληκε περὶ ὧν ἐμὲ
 εἰσάγεις.

XIII. Ἐτι δὲ ἡμῖν εἰπέ, ὦ πρὸς Διός, Μέλητε, πό-
 τερον ἔστιν οἰκεῖν ἄμεινον ἐν πολίταις χρηστοῖς ἢ πο-
 νηροῖς; ὦ τᾶν, ἀποκρίναι· οὐδὲν γάρ τοι χαλεπὸν
 ἐρωτῶ. οὐχ οἱ μὲν πονηροὶ κακὸν τι ἐργάζονται τοὺς
 αἰεὶ ἐργυτάτω ἑαυτῶν ὄντας, οἱ δ' ἀγαθοὶ ἀγαθόν τι;
 Πάνυ γε. Ἔστιν οὖν ὅστις βούλεται ὑπὸ τῶν ξυνόντων
 D βλάπτεσθαι μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; ἀποκρίναι, ὦ ῥαθέ·
 καὶ γὰρ ὁ νόμος κελεύει ἀποκρίνεσθαι. ἔσθ' ὅστις βού-
 λεται βλάπτεσθαι; Οὐ δῆτα. Φέρε δῆ, πότερον ἐμὲ
 εἰσάγεις δεῦρο ὥς διαφθείροντα τοὺς νεωτέρους καὶ πο-
 νηροτέρους ποιῶντα ἐκόντα ἢ ἄκουτα; Ἐκόντα ἔγωγε.
 Τί δῆτα, ὦ Μέλητε; τοσοῦτον σὺ ἐμοῦ σοφώτερος εἰ
 τηλικούτου ὄντος τηλικόσδε ὦν, ὥστε σὺ μὲν ἐγνωκας
 ὅτι οἱ μὲν κακοὶ κακὸν τι ἐργάζονται αἰεὶ τοὺς μάλιστα
 E πλησίον ἑαυτῶν, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἀγαθόν· ἐγὼ δὲ δὴ εἰς
 τοσοῦτον ἀμαθίας ἦκω, ὥστε καὶ τοῦτ' ἄγνωκῶ, ὅτι,
 εἰάν τινα μοχθηρὸν ποιήσω τῶν ξυνόντων, κινδυ-
 30η — νεύσω κακὸν τι λαβεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὥστε τοῦτο τὸ το-
 σοῦτον κακὸν ἐκὼν ποιῶ, ὥς φῆς σύ; ταῦτα ἐγὼ σοι
 οὐ πείθομαι, ὦ Μέλητε, οἶμαι δὲ οὐδὲ ἄλλον ἀνθρώ-
 26 πων οὐδένα· ἀλλ' ἢ οὐ διαφθείρω, ἢ εἰ διαφθείρω, ἄκων,
 ὥστε σύ γε κατ' ἀμφοτέρω ψεύδει. εἰ δὲ ἄκων δια-
 φθείρω, τῶν τοιούτων καὶ ἀκουσίων ἀμαρτημάτων οὐ
 δεῦρο νόμος εἰσάγειν ἐστίν, ἀλλ' ἰδίᾳ λαβόντα διδά-
 σκειν καὶ νουθετεῖν· δῆλον γάρ ὅτι, εἰάν μάνω, πέν-
 σομαι ὅ γε ἄκων ποιῶ. σὺ δὲ ξυγγενέσθαι μὲν μοι καὶ
 διδάξαι ἐφυγες καὶ οὐκ ἠθέλησας, δεῦρο δὲ εἰσάγεις,

οὐ νόμος ἐστὶν εἰσάγειν τοὺς κολάσεως δεομένους, ἀλλ' οὐ μαθήσεως.

XIV. Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο μὲν δῆλον ἤδη ἐστίν, ὃ ἐγὼ ἔλεγον, ὅτι Μελήτω τούτων οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν πάποτε ἐμέλησεν· ὅμως δὲ δὴ λέγε ἡμῖν, πῶς με φῆς διαφθείρειν, ὦ Μέλητε, τοὺς νεωτέρους; ἢ δῆλον δὴ ὅτι κατὰ τὴν γραφήν, ἣν ἐγράψω, θεοὺς διδάσκοντα μὴ νομίζειν οὕς ἡ πόλις νομίζει, ἔτιθα δὲ δαιμόνια καινὰ; οὐ ταῦτα λέγεις ὅτι διδάσκων διαφθείρω; Πάνυ μὲν οὖν σφόδρα ταῦτα λέγω. Πρὸς αὐτῶν τοίνυν, ὦ Μέλητε, τούτων τῶν θεῶν, ὧν νῦν ὁ λόγος ἐστίν, εἰπὲ ἔτι σαφέστερον καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι τουτοισί. ἐγὼ γάρ οὐ δύναμαι μαθεῖν, πότερον λέγεις διδάσκειν με νομίζειν εἶναι τινὰς θεοὺς, καὶ αὐτοὺς ἄρα νομίζω εἶναι θεοὺς, καὶ οὐκ εἰμὶ τὸ παράπαν ἄθεος οὐδὲ ταύτῃ ἀδικῶ, οὐ μέντοι οὕσπερ γε ἡ πόλις, ἀλλ' ἐτέρους, καὶ τοῦτ' ἐστίν ὃ μοι ἐγκαλεῖς, ὅτι ἐτέρους· ἢ παντάπασί με φῆς οὔτε αὐτὸν νομίζειν θεοὺς τοὺς τε ἄλλους ταῦτα διδάσκειν. Ταῦτα λέγω, ὥς τὸ παράπαν οὐ νομίζεις θεοὺς. Ὡς θαυμάσιε Μέλητε, ἵνα τί ταῦτα λέγεις; οὐδὲ ἥλιον οὐδὲ σελήνην ἄρα νομίζω θεοὺς εἶναι, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι; Μὰ Δί', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπεὶ τὸν μὲν ἥλιον λίθον φησὶν εἶναι, τὴν δὲ σελήνην γῆν. Ἀναξαγόρου οἶε κατηγορεῖν, ὦ φίλε Μέλητε, καὶ οὕτω καταφρονεῖς τῶνδε καὶ οἶε αὐτοὺς ἀπείρους γραμμάτων εἶναι, ὥστε οὐκ εἰδέναι ὅτι τὰ Ἀναξαγόρου βιβλία τοῦ Κλαζομενίου γέμει τούτων τῶν λόγων; καὶ δὴ καὶ οἱ νέοι ταῦτα παρ' ἐμοῦ μαυθάνουσιν, ἃ ἔξουστιν ἐνίοτε, εἰ πάνυ πολλοῦ, δραχμῆς ἐκ τῆς ὀρχήστρας πριαμένους Σωκράτους καταγελᾶν, ἂν προσποιῇται ἑαυτοῦ εἶναι, ἄλλως τε καὶ οὕτως ἄτοπα ὄντα, ἀλλ' ὦ πρὸς Διός, οὕτωςό σοι δοκῶ οὐδένα νομίζειν θεὸν εἶναι;

Οὐ μέντοι μὰ Δι' οὐδ' ὁπωστιοῦν. Ἀπιστός γ' εἰ, ὦ Μέλητε, καὶ ταῦτα μέντοι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς, σαυτῷ. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ οὕτως, ὥς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάνυ εἶναι ὑβριστῆς καὶ ἀκόλαστος, καὶ ἀτεχνῶς τὴν γραφὴν ταύτην ὑβρεῖ τινὶ καὶ ἀκολασίᾳ καὶ νεότητι γράψασθαι. ἔοικε
 27 γὰρ ὥσπερ αἰνιγμα ξυντιθέντι διαπειρωμένῳ, ἄρα γνώσεται Σωκράτης ὁ σοφὸς δὴ ἐμοῦ χαριεντιζομένου καὶ ἐναντί' ἐμαυτῷ λέγοντος, ἢ ἐξαπατήσω αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀκούοντας; οὗτος γὰρ ἐμοὶ φαίνεται τὰ ἐναντία λέγειν αὐτὸς ἐαυτῷ ἐν τῇ γραφῇ, ὥσπερ ἂν εἰ εἴποι· ἀδικεῖ Σωκράτης θεοὺς οὐ νομίζων, ἀλλὰ θεοὺς νομίζων. καὶ τοι τοῦτό ἐστι πείζοντος.

XV. Συνεπισκέψασθε δὴ, ὦ ἄνδρες, ἢ μοι φαίνεται ταῦτα λέγειν· σὺ δὲ ἡμῖν ἀποκρίναι, ὦ Μέλητε·
 B ὑμεῖς δέ, ὅπερ κατ' ἀρχὰς ὑμᾶς παρητησάμην, μέμνησθέ μοι μὴ θορυβεῖν, ἐὰν ἐν τῷ εἰωθότῳ τρόπῳ τοὺς λόγους ποιῶμαι. ἔστιν ὅστις ἀνθρώπων, ὦ Μέλητε· ἀνθρώπεια μὲν νομίζει πράγματ' εἶναι, ἀνθρώπους δὲ οὐ νομίζει· ἀποκρινέσθω, ὦ ἄνδρες, καὶ μὴ ἄλλα καὶ ἄλλα θορυβεῖτω· ἔσθ' ὅστις ἵππους μὲν οὐ νομίζει εἶναι, ἱππικὰ δὲ πράγματα; ἢ αὐλητὰς μὲν οὐ νομίζει, αὐλητικά δὲ πράγματα; οὐκ ἔστιν, ὦ ἄριστε ἀνδρῶν· εἰ μὴ σὺ βούλει ἀποκρίνασθαι, ἐγὼ σοὶ λέγω καὶ τοῖς ἄλλοις ταυτοισί. ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ γε ἀποκρίναι·
 C ἔσθ' ὅστις δαιμόνια μὲν νομίζει πράγματ' εἶναι, δαίμονας δὲ οὐ νομίζει; Οὐκ ἔστιν. Ὡς ὠνησας, ὅτι μόγις ἀπεκρίνω ὑπὸ τουτωνὶ ἀναγκαζόμενος. οὐκοῦν δαιμόνια μὲν φῆς με καὶ νομίζειν καὶ διδάσκειν, εἰτ' οὖν καινὰ εἴτε παλαιά· ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε νομίζω κατὰ τὸν σὸν λόγον, καὶ ταῦτα καὶ διωμόσω ἐν τῇ ἀντιγραφῇ. εἰ δὲ δαιμόνια νομίζω, καὶ δαίμονας δῆπου πολλὴ ἀνάγκη νομίζειν μέ ἐστιν· οὐχ οὕτως ἔχει;

ἔχει δὴ· τίθῃμι γάρ σε ὁμολογοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἀποκρίνεις. τοὺς δὲ δαίμονας οὐχὶ ἤτοι θεοὺς γε ἡγοῦμεθα D ἢ θεῶν παῖδας; φῆς ἢ οὐ; Πάνυ γε. Οὐκοῦν εἴπερ δαίμονας ἡγοῦμαι, ὥς σὺ φῆς, εἰ μὲν θεοὶ τινὲς εἰσιν οἱ δαίμονες, τοῦτ' ἂν εἴῃ ὃ ἐγὼ φημί σε αἰνύττεσθαι καὶ χαριεντίζεσθαι, θεοὺς οὐχ ἡγοῦμενον φάναι ἐμὲ θεοὺς αὖ ἡγείσθαι πάλιν, ἐπειδὴ περ γε δαίμονας ἡγοῦμαι· εἰ δ' αὖ οἱ δαίμονες θεῶν παῖδες εἰσι νόθοι τινὲς ἢ ἐκ νυμφῶν ἢ ἐκ τινων ἄλλων, ὧν δὴ καὶ λέγονται, τίς ἂν ἀνθρώπων θεῶν μὲν παῖδας ἡγοῖτο εἶναι, θεοὺς δὲ μὴ; ὁμοίως γάρ ἂν ἄτοπον εἴη, ὥσπερ ἂν εἰ τις ἱππῶν μὲν παῖδας ἡγοῖτο ἢ καὶ ὄνων [τοὺς ἡμίονους], ἱπ- E πους δὲ καὶ ὄνους μὴ ἡγοῖτο εἶναι. ἀλλ', ὦ Μέλητε, οὐκ ἔστιν ὅπως σὺ ταῦτα οὐχὶ ἀποπειρώμενος ἡμῶν ἐγράψω [τὴν γραφὴν ταύτην] ἢ ἀπορῶν ὃ τι ἐγκαλοῖς ἐμοὶ ἀληθὲς ἀδίκημα· ὅπως δὲ σὺ τινα πείθοις ἔν καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ἀνθρώπων, ὥς οὐ τοῦ αὐτοῦ ἐστὶ καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα ἡγείσθαι, καὶ αὖ τοῦ αὐτοῦ μῆτε δαίμονας μῆτε θεοὺς μῆτε ἦρωας, οὐδεμία μηχανή 28 ἐστίν.

XVI. Ἄλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥς μὲν ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ κατὰ τὴν Μελήτου γραφὴν, οὐ πολλῆς μοι δοκεῖ εἶναι ἀπολογίας, ἀλλ' ἱκανὰ καὶ ταῦτα· ὃ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν εἶλεγον, ὅτι πολλή μοι ἀπέχθεια γέ- γουσε καὶ πρὸς πολλοὺς, εὖ ἴστε ὅτι ἀληθὲς ἐστί. καὶ τοῦτ' ἐστίν ὃ ἐμὲ αἰρήσει, εἴνπερ αἰρῇ, οὐ Μελήτος οὐδὲ Ἄνυτος, ἀλλ' ἢ τῶν πολλῶν διαβολή τε καὶ φθόρος. αἱ δὴ πολλοὺς καὶ ἄλλους καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἥρη- κεν, οἶμαι δὲ καὶ αἰρήσειν· οὐδὲν δὲ δεινὸν μὴ ἐν ἐμοὶ H στῇ. ἴσως δ' ἂν οὖν εἴποι τις· εἰτ' οὐκ αἰσχύνηι, ὦ Σώκρατες, τοιοῦτον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύσας, ἐξ οὗ κινδύ-

νεύεις νυνὶ ἀποθανεῖν; ἐγὼ δὲ τούτῳ ἂν δίκαιον λόγον
 ἀντείποιμι, ὅτι οὐ καλῶς λέγεις, ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἶσι
 δεῖν κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἢ τεθνάναι. ἄνδρα
 ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελός ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον
 σκοπεῖν, ὅταν πράττῃ, πότερον δίκαια ἢ ἀδίκᾳ πράττει,
 καὶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἔργα ἢ κακοῦ. φαῦλοι γὰρ ἂν τῷ
 γε σὺ λόγῳ εἶεν τῶν ἡμιθέων ὅσοι ἐν Τροίᾳ τετελευτή-
 κασιν· οἳ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Θέτιδος υἱός, ὅς τοσοῦτον
 τοῦ κινδύνου κατεφρόνησε παρὰ τὸ αἰσχρὸν τι ὑπομεί-
 ναι, ὥστε ἐπειδὴ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ προθυμουμένῳ
 Ἑκτορᾷ ἀποκτείνειν, θεὸς οὕσα, οὕτωςί πως, ὥς ἐγώ-
 μαι· ὦ παῖ, εἰ τιμωρήσεις Πατρόκλῳ τῷ ἐταίρῳ τὸν
 φόνον καὶ Ἑκτορᾷ ἀποκτενεῖς, αὐτὸς ἀποθάνει· αὐτίκα
 γὰρ τοι, φησί, μεθ' Ἑκτορᾷ πότμος ἑοῖμος· ὁ δὲ ταῦτ'
 ἀκούσας τοῦ μὲν θανάτου καὶ τοῦ κινδύνου ὠλιγό-
 ρησε, πολὺν δὲ μᾶλλον δαΐσας τὸ ζῆν κακὸς ὢν καὶ τοῖς
 φίλοις μὴ τιμωρεῖν, αὐτίκα, φησί, τεθναίνην δίκην
 ἐπιθεῖς τῷ ἀδικούντι, ἵνα μὴ ἐνθάδε μένω καταγέλα-
 στος παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἄχθος ἀρούρης. μὴ αὐτὸν
 οἶσι φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου; οὕτω γὰρ ἔχει,
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ· οὐδ' ἂν τις ἑαυτὸν τάξῃ
 ἢ ἡγησάμενος βέλτιστον εἶναι ἢ ὑπ' ἄρχοντος ταχθῇ,
 ἐνταῦθα δεῖ, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, μένοντα κινδυνεύειν, μη-
 δὲν ὑπολογιζόμενον μήτε θάνατον μήτε ἄλλα μηδὲν
 πρὸ τοῦ αἰσχροῦ.

XVII. Ἐγὼ οὖν δεινὰ ἂν εἶην εἰργασμένος, ὦ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ, ὅτε μὲν με οἱ ἄρχοντες ἔταττον,
 οὓς ὑμεῖς εἴλεσθε ἄρχειν μου, καὶ ἐν Ποτιδαίᾳ καὶ ἐν
 Ἀμφιπόλει καὶ ἐπὶ Ἀηλίου, τότε μὲν οὐ ἐκεῖνοι ἔταττον
 ἔμενον ὥσπερ καὶ ἄλλος τις καὶ ἐκινδύνευσεν ἀποθανεῖν,
 τοῦ δὲ θεοῦ τάττοντος, ὥς ἐγὼ ᾤσθην τε καὶ ὑπέλαβον,
 φιλοσοφούντά με δεῖν ζῆν καὶ ἐξετάζοντα ἑμαυτὸν καὶ

τους ἄλλους, ἐνταῦθα δὲ φοβηθεῖς ἢ θάνατον ἢ ἄλλο 29
 ὅτιοῦν πρῶγμα λίποιμι τὴν τάξιν. θεινὸν μὲντ' ἂν εἴη,
 καὶ ὥς ἀληθῶς τότ' ἂν με δικαίως εἰσάγοι τις εἰς δικα-
 στήριον, ὅτι οὐ νομίζω θεοὺς εἶναι ἀπειθῶν τῇ μαντείᾳ
 καὶ δεδιὼς θάνατον καὶ οἰόμενος σοφὸς εἶναι οὐκ ὦν.
 τὸ γὰρ τοι θάνατον δεδιέναι, ὧ ἄνδρες, οὐδὲν ἄλλο
 ἐστὶν ἢ δοκεῖν σοφὸν εἶναι μὴ ὄντα· δοκεῖν γὰρ εἰδέναι
 ἐστὶν ἂ οὐκ οἶδεν. οἶδε μὲν γὰρ οὐδεὶς τὸν θάνατον
 οὐδ' εἰ τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ πάντων μέγιστον ὂν τῶν
 ἀγαθῶν, δεδίασι δ' ὥς εὖ εἰδότες ὅτι μέγιστον τῶν
 κακῶν ἐστὶ. καὶ τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία ἐστὶν αὕτη ἢ B
 ἐπονείδιστος, ἢ τοῦ οἴεσθαι εἰδέναι ἂ οὐκ οἶδεν; ἐγὼ
 δέ, ὧ ἄνδρες, τούτῳ καὶ ἐνταῦθα ἴσως διαφέρω τῶν
 πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰ δὴ τῷ σοφώτερός του φαίην
 εἶναι, τούτῳ ἂν, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἱκανῶς περὶ τῶν ἐν Ἄιδου
 οὕτω καὶ οἴομαι οὐκ εἰδέναι· τὸ δὲ ἀδικεῖν καὶ ἀπειθεῖν
 τῷ βελτίονι, καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, ὅτι κακὸν καὶ αἰσ-
 χρὸν ἴστιν οἶδα. πρὸ οὖν τῶν κακῶν, ὧν οἶδα ὅτι κακά
 ἐστίν, ἂ μὴ οἶδα εἰ ἀγαθὰ ὄντα τυγχάνει οὐδέποτε φοβή-
 σομαι οὐδὲ φεύξομαι· ὥστε οὐδ' εἰ με νῦν ὑμεῖς ἀφίετε
 Ἀνύτῳ ἀπιστήσαντες, ὃς ἔφη ἢ τὴν ἀρχὴν οὐ δεῖν ἐμὲ C
 δεῦρο εἰσελθεῖν ἢ, ἐπειδὴ εἰσῆλθον, οὐχ οἶόν τε εἶναι
 τὸ μὴ ἀποκτεῖναι με, λέγων πρὸς ὑμᾶς ὡς, εἰ διαφρευ-
 ξοίμην, ἤδη ἂν ὑμῶν οἱ υἱεῖς ἐπιτηδεύοντες ἂ Σωκρά-
 τῆς διδάσκει πάντες παντάπασι διαφθαρήσονται, — εἰ
 μοι πρὸς ταῦτα εἰποίτε· ὧ Σώκρατες, νῦν μὲν Ἀνύτῳ
 οὐ πεισόμεθα, ἀλλ' ἀφίμεν σε, ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ'
 ᾧτε μηκέτι ἐν ταύτῃ τῇ ζητήσῃ διατρίβειν μηδὲ φιλοσο-
 φεῖν· ἐὰν δὲ ἄλῳς ἐτι τοῦτο πράττων, ἀποθάνει· εἰ οὖν
 με, ὅπερ εἶπον, ἐπὶ τούτοις ἀφίετε, εἶποιμ' ἂν ὑμῖν D
 ὅτι ἐγὼ ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀσπάζομαι μὲν καὶ
 φιλῶ, πείσομαι δὲ μᾶλλον τῷ θεῷ ἢ ὑμῖν, καὶ ἕωσπερ

ἂν ἐμπνέω καὶ οἶός τε ὦ, οὐ μὴ παύσωμαι φιλοσοφῶν
 καὶ ὑμῖν παρακελευόμενός τε καὶ ἐνδεικνύμενος ὅτῳ
 ἂν αἰεὶ ἐντυγχάνω ὑμῶν, λέγων οἷά περ εἰώθα, ὅτι ὦ
 ἄριστε ἀνδρῶν, Ἀθηναῖος ὢν, πόλεως τῆς μεγίστης καὶ
 εὐδοκιματάτης εἰς σοφίαν καὶ ἰσχύν, χρημάτων μὲν οὐκ
 αἰσχύνει ἐπιμελούμενος, ὅπως σοι ἔσται ὡς πλεῖστα,
 E καὶ δόξης καὶ τιμῆς, φρονήσεως δὲ καὶ ἀληθείας καὶ
 τῆς ψυχῆς, ὅπως ὡς βελτίστη ἔσται, οὐκ ἐπιμελεῖ οὐδὲ
 φροντίζει; καὶ εἰάν τις ὑμῶν ἀμφισβητῇ καὶ φῇ ἐπι-
 μελεῖσθαι, οὐκ εὐθύς ἀφήσω αὐτόν οὐδ' ἄπειμι, ἀλλ'
 ἐρήσομαι αὐτόν καὶ ἐξετάσω καὶ ἐλέγξω, καὶ εἰάν μοι
 μὴ δοκῇ κεκτηῖσθαι ἀρετήν, φάναι δέ, οὐκ οἶδ' ὅτι τὰ
 30 πλείστου ἄξια περὶ ἐλαχίστου ποιεῖται, τὰ δὲ φραυλότερα
 περὶ πλείονος. ταῦτα καὶ νεωτέρῳ καὶ πρεσβυτέρῳ, ὅτῳ
 ἂν ἐντυγχάνω, ποιήσω, καὶ ξένῳ καὶ ἰσθῶ, μᾶλλον δὲ
 τοῖς ἁπλοῖς, ὅσῳ μου ἐγγυτέρῳ ἔσθ' ἐγένει. ταῦτα γὰρ κε-
 λεύει ὁ θεός, εὐ ἴσθε, καὶ ἐγὼ οἶομαι οὐδέν πω ὑμῖν μετ-
 ξον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τῇν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπη-
 ρεσίαν. οὐδέν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι ἢ περὶ
 B θῶν ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μήτε σω-
 μάτων ἐπιμελεῖσθαι μήτε χρημάτων πρότερον μηδὲ
 B οὐτῶ σφόδρα ὡς τῆς ψυχῆς, ὅπως ὡς ἀρίστη ἔσται, λέ-
 γων ὅτι οὐκ ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρε-
 τῆς χρήματα καὶ τὰλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα
 καὶ ἰδία καὶ δημοσία. εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων δια-
 φθεῖρω τοὺς νέους, ταῦτ' ἂν εἴη βλαβερά· εἰ δέ τις μέ-
 φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδέν λέγει. πρὸς ταῦτα,
 φαίην ἂν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἢ πεῖθεσθε Ἀνύτῳ ἢ μὴ, καὶ
 ἢ ἀφίετε ἢ μὴ ἀφίετε, ὡς ἐμοῦ οὐκ ἂν ποιήσοντος ἄλλα,
 C οὐδ' εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι.

XVIII. Μὴ θορυβεῖτε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐμ-
 μένατέ μοι οἷς ἐδεήθην ὑμῶν, μὴ θορυβεῖν ἐφ' οἷς ἂν

λέγω, ἀλλ' ἀκούειν· καὶ γὰρ, ὥς ἐγὼ οἶμαι, ὀνήσεσθε ἀκούοντες. μέλλω γὰρ οὖν ἅττα ὑμῖν ἐρεῖν καὶ ἄλλα, ἐφ' οἷς ἴσως βοήσεσθε· ἀλλὰ μηδαμῶς ποιεῖτε τοῦτο. εὖ γὰρ ἴστε, ἐὰν ἐμὲ ἀποκτείνητε τοιοῦτον ὄντα, οἷον ἐγὼ λέγω, οὐκ ἐμὲ μέλτω βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτούς· ἐμὲ μὲν γὰρ οὐδὲν ἂν βλάβειεν οὔτε Μέλητος οὔτε Ἄνυτος· οὐδὲ γὰρ ἂν δύναιτο· οὐ γὰρ οἶομαι θεμιτὸν εἶναι D ἀμείνονι ἀνδρὶ ὑπὸ χείρονος βλάπτεσθαι. ἀποκτείνειε μὲντ' ἂν ἴσως ἢ ἐξελάσειεν ἢ ἀτιμώσειεν· ἀλλὰ ταῦτα οὗτος ἴσως οἶσται καὶ ἄλλος τις που μεγάλα κακά, ἐγὼ δ' οὐκ οἶομαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ποιεῖν ἢ οὗτος νυνὶ ποιεῖ, ἄνδρα ἀδίκως ἐπιχειρεῖν ἀποκτινύναι. νῦν οὖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ἀπολογεῖσθαι, ὥς τις ἂν οἶοιτο, ἐλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, μὴ τι ἐξαμάρτητε περὶ τὴν τοῦ θεοῦ δύσιν ὑμῖν ἐμοῦ καταψηφισάμενοι. ἐὰν γὰρ ἐμὲ ἀποκτείνητε, οὐ ῥαδίως ἄλλον E τοιοῦτον εὗρήσετε, ἀτεχνῶς, εἰ καὶ γελοιότερον εἰπεῖν, προσκείμενον τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὥσπερ ἱππῳ μεγάλῳ μεν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθεστέρω καὶ θεομένῳ ἐγείρεσθαι ὑπὸ μύωπός τινος· οἷον δὴ μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ἐμὲ τῇ πόλει προστεθεικέναι τοιοῦτόν τινα, ὃς ὑμᾶς ἐγείρων καὶ πείθων καὶ ὀνειδίζων ἕνα ἑκα- 31 στον οὐδὲν παύομαι τὴν ἡμέραν ὅλην πανταχοῦ προσκαθίζων. τοιοῦτος οὖν ἄλλος οὐ ῥαδίως ὑμῖν γενήσεται, ὧ ἄνδρες, ἐλλ' ἐὰν ἐμοὶ πισθήσθε, φείσεσθέ μου· ὑμεῖς δ' ἴσως τάχ' ἂν ἀχθόμενοι, ὥσπερ οἱ νυστάζοντες ἐγειρόμενοι, ὀρούσαντες ἂν με, πειθόμενοι Ἄνυτῳ, ῥαδίως ἂν ἀποκτείναιτε, εἴτα τὸν λοιπὸν βίον καθεύδοντες διατελοῖτ' ἂν, εἰ μὴ τινα ἄλλον ὁ θεὸς ὑμῖν ἐπιπέμψει κηδόμενος ὑμῶν. ὅτι δ' ἐγὼ τυγχάνω ὦν τοιαύτος, οἷος ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῇ πόλει δεδοσθαι, ἐν- θενδὲ ἂν κατανοήσαίτε· οὐ γὰρ ἀνθρωπίνῳ ἔοικε τὸ B

ἐμὲ τῶν μὲν ἑμαυτοῦ ἀπάντων ἡμεληκέναι καὶ ἀνέχεσθαι τῶν οἰκείων ἀμελουμένων τοσαῦτα ἤδη ἔτη, τὸ δὲ ὑμέτερον πράττειν αἰεὶ, ἰδίᾳ ἐκάστῳ προσιόντα ὥστερ πατέρα ἢ ἀδελφὸν πρῆσβύτερον, πείθοντα ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς. καὶ εἰ μὲν τι ἀπὸ τούτων ἀπέλανον καὶ μισθὸν λαμβάνων ταῦτα παρεκελευόμην, εἶχον ἂν τινα λόγον· νῦν δὲ ὁρᾶτε δὴ καὶ αὐτοί, ὅτι οἱ κατηγοροὶ τᾶλλα πάντα ἀναισχυντῶς οὕτω κατηγοροῦντες τοῦτό γε οὐχ οἷοί τε ἐργένοντο ἀπαναισχυνηθῆσαι παρὰσχόμενοι μάρτυρα, ὥς ἐγὼ ποτὲ τινα ἢ ἐπραξάμην μισθὸν ἢ ἤτησα. ἱκανὸν γάρ, οἶμαι, ἐγὼ παρέχομαι τὸν μάρτυρα, ἀληθῆ ὥς λέγω, τὴν πενίαν.

XIX. Ἴσως ἂν οὖν δόξειεν ἄτοπον εἶναι, ὅτι δὴ ἐγὼ ἰδίᾳ μὲν ταῦτα συμβουλευώ περὶ οὐκ ἀπολυτῶν καὶ πολυπραγμονῶ, δημοσίᾳ δὲ οὐ τόλμῳ ἀναβαίνων εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον συμβουλεύειν τῇ πόλει. τούτου δὲ αἰτιὸν ἐστίν ὃ ὑμεῖς ἐμοῦ πολλάκις ἀκηκόατε πολλαχού λέγοντος, ὅτι μοι θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον γίγνεται [φωνή], ὃ δὴ καὶ ἐν τῇ γραφῇ ἐπικωμωδῶν Μέλητος ἐγράψατο· ἐμοὶ δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον φωνὴ τις γιγνομένη, ἣ ὅταν γένηται, αἰεὶ ἀποτρέπει με τούτου, ὃ ἂν μέλλω πράττειν, προτρέπει δὲ οὐποτε· τοῦτ' ἐστίν ὃ μοι ἐναντιοῦται τὰ πολιτικὰ πράττειν. καὶ παγκάως γέ μοι δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι· εὖ γάρ ἴστε, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ πάλαι ἐπεχείρησα πράττειν τὰ πολιτικὰ πράγματα, πάλαι ἂν ἀπολώλῃ καὶ οὗτ' ἂν ὑμᾶς ὠφελήκη οὐδὲν οὗτ' ἂν ἑμαυτόν. καὶ μὴ μοι ἄχθεσθε λέγοντι τᾷληθῆ· οὐ γάρ ἐστιν ὅστις ἀνθρώπων σωθήσεται οὔτε ὑμῖν οὔτε ἄλλῳ πλήθει οὐδενὶ γνησίως ἐναντιούμενος καὶ διακωλύων πολλὰ ἄδικοα καὶ παράνομα ἐν τῇ πόλει γίνεσθαι, ἀλλ' ἀναγκαῖόν ἐστι τὸν τῷ ὄντι μαχόμενον ὑπὲρ τοῦ δικαίου, καὶ εἰ

μέλλει ὀλίγον χρόνον σωθήσεσθαι, ἰδιωτεύειν ἀλλὰ μὴ δημοσιεύειν.

XX. Μεγάλα δ' ἔγωγε ὑμῖν τεκμήρια παρέξομαι τούτων, οὐ λόγους, ἀλλ' ὃ ὑμεῖς τιμᾶτε, ἔργα. ἀκούσατε δὴ μου τὰ ἔμοι ξυμβεβηκότα, ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὐδ' ἂν ἐνὶ ὑπεικάθοιμι παρὰ τὸ δίκαιον δείσας θάνατον, μὴ ὑπείκων δὲ ἅμ' ἂν καὶ ἀπολοίμην. ἐρῶ δὲ ὑμῖν φορτικὰ μὲν καὶ οὐ δικανικά, ἀληθῆ δέ. ἐγὼ γάρ, ὡς Ἀθηναῖοι, ἄλλην μὲν ἀρχὴν οὐδεμίαν πώποτε ἤρξα ἐν τῇ πόλει, ἐβούλευσα δέ· καὶ ἔτυχεν ἡμῶν ἡ φυλὴ Ἀντιοχίς πρυτανεύουσα, ὅτε ὑμεῖς τοὺς δέκα στρατηγούς τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας ἐβούλεσθε ἀθρόους κρίνειν, παρανόμως, ὥς ἐν τῷ ὑστέρω χρόνῳ πᾶσιν ὑμῖν ἔδοξε. τότε ἐγὼ μόνος τῶν πρυτάνεων ἠναντιώθην ὑμῖν μηδὲν ποιεῖν παρὰ τοὺς νόμους [καὶ ἐναντία ἐψηφισάμην], καὶ ἐτοίμων ὄντων ἐνδεικνύναι με καὶ ἐπ' αὐτοῖς τῶν ῥητόρων, καὶ ὑμῶν κελευόντων καὶ βοώντων, μετὰ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου ὄμην μᾶλλον μὲν δεῖν διακινδυνεύειν ἢ μεθ' ὑμῶν γενέσθαι μὴ δίκαια βουλευομένων, φοβηθέντα δεσμὸν ἢ θάνατον. καὶ ταῦτα μὲν ἦν ἔτι δημοκρατομένης τῆς πόλεως· ἐπειδὴ δὲ ὀλιγαρχία ἐγένετο, οἱ τριάκοντα αὖ μετεπεψφάμενοι με πέμπτον αὐτὸν εἰς τὴν θόλον προσέταξαν ἀγαγεῖν ἐκ Σαλαμῖνος Λέοντα τὸν Σαλαμῖνιον, ἵν' ἀποθάνῃ· οἳα δὴ καὶ ἄλλοις ἐκεῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέταττον, βουλόμενοι ὥς πλείστους ἀναπληῆσαι αἰτιῶν· τότε μέντοι ἐγὼ οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ αὖ ἐνεδειξάμην, ὅτι ἔμοι θανάτου μὲν μέλει, εἰ μὴ ἀγροικότερον ἦν εἰπεῖν, οὐδ' ὅτι οὐν, τοῦ δὲ μηδὲν ἄδικον μηδ' ἀνόσιον ἐργάζεσθαι, τοῦτου δὲ το πᾶν μέλει. ἐμὲ γὰρ ἐκείνη ἡ ἀρχὴ οὐκ ἐξέπληξεν οὕτως ἰσχυρὰ οὕσα, ὥστε ἄδικόν τι ἐργάσασθαι, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς θόλου ἐξήλθομεν, οἱ μὲν τέτταρες ὄχον-

το εἰς Σαλαμῖνα καὶ ἤγαγον Λέοντα, ἐγὼ δὲ ᾠχό-
 μην ἀπιὼν οἴκαδε. καὶ ἴσως ἂν διὰ ταῦτ' ἀπέθανον, εἰ
 Ε μὴ ἡ ἀρχὴ διὰ ταχέων κατελύθη· καὶ τούτων ὑμῶν ἔσον-
 ται πολλοὶ μάρτυρες.

XXI. Ἀρ' οὖν ἂν με οἴεσθε τοσάδε ἔτη διαγενέ-
 σθαι, εἰ ἔπραττον τὰ δημόσια, καὶ πράττων ἀξίως ἀν-
 δρὸς ἀγαθοῦ ἰβοῖθουν τοῖς δικαίοις καί, ὥσπερ χρή,
 τοῦτο περὶ πλείστον ἐποιούμην; πολλοῦ γε δεῦ, ὃ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι. οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλος ἀνθρώπων οὐδεὶς.
 33 ἀλλ' ἐγὼ διὰ παντὸς τοῦ βίου δημοσίᾳ τε, εἰ πού τι
 ἔπραξα, τοιούτος φανοῦμαι, καὶ ἰδίᾳ ὃ αὐτὸς οὗτος,
 οὐδενὶ πώποτε ξυγχαρήσας οὐδὲν παρὰ τὸ δίκαιον οὔτε
 ἄλλῳ οὔτε τούτων οὐδενί, οὓς οἱ διαβάλλοντές με φασιν
 ἔμοῦς μαθητὰς εἶναι. ἐγὼ δὲ διδάσκαλος μὲν οὐδενὸς
 πώποτ' ἐγενόμην· εἰ δέ τίς μου λέγοντος καὶ τὰ ἑμαν-
 τοῦ πράττοντος ἐπιθυμεῖ ἀκούειν, εἴτε νεώτερος εἴτε
 πρεσβύτερος, οὐδενὶ πώποτε ἐφθόνησα, οὐδὲ χρήματα
 Β μὲν λαμβάνων διαλέγομαι, μὴ λαμβάνων δ' οὐ, ἀλλ'
 ὁμοίως καὶ πλουσίῳ καὶ πένητι παρέχω ἑμαντὸν ἔρω-
 τᾶν, καὶ ἴαν τις βούληται ἀποκρινόμενος ἀκούειν ὃν
 ἂν λέγω. καὶ τούτων ἐγὼ εἴτε τις χρηστὸς γίγνεται
 εἴτε μὴ, οὐκ ἂν δικαίως τὴν αἰτίαν ὑπέχοιμι, ὢν μήτε
 ὑπισχόμεν μὴδενὶ μὴδὲν πώποτε μάθημα μήτε ἐδίδαξα·
 εἰ δέ τίς φησὶ παρ' ἐμοῦ πώποτε τι μαθεῖν ἢ ἀκουῖ-
 σαι ἰδίᾳ ὃ τι μὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εὖ ἴστε ὅτι οὐκ
 ἀληθὴ λέγει.

XXII. Ἀλλὰ διὰ τί δὴ ποτε μετ' ἐμοῦ χαίρουσί τινες
 Ο πολὺν χρόνον διατρίβοντες; ἀκηκόατε, ὃ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι· πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐγὼ εἶπον, ὅτι ἀκούον-
 τες χαίρουσιν ἐξεταζομένοις τοῖς οἰομένοις μὲν εἶναι σο-
 φοῖς, οὖσι δ' οὐ· ἔστι γὰρ οὐκ ἀηδὲς. ἐμοὶ δὲ τοῦτο,
 ὥς ἐγὼ φημι, προστέτακται ὑπὸ τοῦ θεοῦ πράττειν καὶ

ἐκ μαντείων καὶ ἐξ ἐνυπνίων καὶ παντὶ τρόπῳ, ὅπερ
 τίς ποτε καὶ ἄλλη θεία μοῖρα ἀνθρώπῳ καὶ ὅτιοῦν προσ-
 ἔταξε πράττειν. ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἀληθῆ ἴσθι
 καὶ εὐλέγκτα. εἰ γὰρ δὴ ἔρωγε τῶν νέων τοὺς μὲν δια-
 φθεῖρω, τοὺς δὲ διέφθαρχα, χορὴν δῆπου, εἴτε τινὲς ὁ
 αὐτῶν πρεσβύτεροι γενόμενοι ἔγνωσαν ὅτι νέοις οὕσιν
 αὐτοῖς ἐγὼ κακὸν πώποτε τι ξυνεβούλευσα, νυνὶ αὐτοὺς
 ἀναβαλόντας ἐμοῦ κατηγορεῖν [καὶ τιμωρεῖσθαι]. οἱ δὲ
 μὴ αὐτοὶ ἤθελον, τῶν οἰκείων τινὰς τῶν ἐκείνων, πα-
 τέρας καὶ ἀδελφούς καὶ ἄλλους τοὺς προσήκοντας, εἶπερ
 ὑπ' ἐμοῦ τι κακὸν ἐπεπόνθεσαν αὐτῶν οἱ οἰκεῖοι, νῦν
 μεμνησθαι καὶ τιμωρεῖσθαι. πάντως δὲ πάρεσιν αὐτῶν
 πολλοὶ ἔνταυθοι, οὓς ἐγὼ ὄρω, πρῶτον μὲν Κρίτων οὐ-
 τοσί, ἐμὸς ἡλικιώτης καὶ δημότης, Κριτοβούλου τοῦδε
 πατήρ· ἔπειτα Λυσανίας ὁ Σφήτιος, Αἰσχίνου τοῦδε
 πατήρ· ἐπὶ Ἀντιφῶν ὁ Κηφισιεὺς οὐτοσί, Ἐπιγένους
 πατήρ· ἄλλοι τοίνυν οὗτοι, ὧν οἱ ἀδελφοὶ ἐν ταύτῃ τῇ
 διατριβῇ γερόνασι, Νικόστρατος, ὁ Θεοδοτίδου, ἰδελ-
 φὸς Θεόδωτου — καὶ ὁ μὲν Θεόδοτος τετελεύτηκεν, ὥστε
 οὐκ ἂν ἐκείνός γε αὐτοῦ καταδεηθείη —, καὶ Πάραλος
 ὅδε, ὁ Δημοδόκου, οὗ ἦν Θεάγης ἀδελφός· ὅδε δὲ Ἀδεί- 34
 μαντος, ὁ Ἀρίστωνος, οὗ ἀδελφός οὐτοσί Πλάτων, καὶ
 Αἰαντόδωρος, οὗ Ἀπολλόδωρος ὅδε ἀδελφός, καὶ ἄλλους
 πολλοὺς ἐγὼ ἔχω ὑμῖν εἰπεῖν, ὧν τινὰ ἐχρῆν μάλιστα
 μὲν ἐν τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ παρασχέσθαι Μέλητον μάρτυρα·
 εἰ δὲ τότε ἐπελάθετο, νῦν παρασχέσθω, ἐγὼ παραχωρῶ,
 καὶ λιγέτω, εἰ τι ἔχει τοιοῦτον. ἀλλὰ τούτου πᾶν τοῦ-
 ναντίον εὐρήσατε, ὦ ἄνδρες, πάντας ἐμοὶ βοηθεῖν ἐτοι-
 μους τῷ διαφθεύοντι, τῷ κακὰ ἐργαζομένῳ τοὺς οἰ-
 κείους αὐτῶν, ὧς φασὶ Μέλητος καὶ Ἄνυτος. αὐτοὶ μὲν Β
 γὰρ οἱ διεφθαρμένοι τάχ' ἂν λόγον ἔχοιεν βοηθοῦντες·
 οἱ δὲ ἀδιάφθαρτοι, πρεσβύτεροι ἤδη ἄνδρες, οἱ τούτων

προσέχοντες, τίνα ἄλλον ἔχουσι λόγον βοηθοῦντες ἐμοὶ ἄλλ' ἢ τὸν ὀρθόν τε καὶ δίκαιον, ὅτι ξυνίστασι Μελήτω μὲν ψευδομένῳ, ἐμοὶ δὲ ἀληθεύοντι;

- XXIII. Ἐἴεν δὴ, ὦ ἄνδρες· ἃ μὲν ἐγὼ ἔχοιμ' ἂν ἀπολογεῖσθαι, σχεδὸν ἐστί ταῦτα καὶ ἄλλα ἴσως τοιαῦτα.
- C τάχα δ' ἂν τις ὑμῶν ἀγανακτήσειεν ἀναμνησθεὶς ἑαυτοῦ, εἰ ὁ μὲν καὶ ἐλάττω ταντοῦτ' τοῦ ἀγῶνος ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος ἐδεήθη τε καὶ ἱκέτευσε τοὺς δικαστάς μετὰ πολλῶν δακρύων, παιδίᾳ τε αὐτοῦ ἀναβιβασάμενος, ἵνα ὅ τι μάλιστα ἐλεηθείη, καὶ ἄλλους τῶν οἰκείων καὶ φίλων πολλούς, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄρα τούτων ποιήσω, καὶ ταῦτα κινδυνεύων, ὥς ἂν δόξαιμι, τὸν ἔσχατον κίνδυνον· τάχ' οὖν τις ταῦτα ἐννοήσας ἀνθαδέστερον ἂν πρὸς με σχοίη, καὶ ὀργισθεὶς αὐτοῖς τούτοις θεῖτο ἂν μετ'
- D ὀργῆς τὴν ψῆφον. εἰ δὴ τις ὑμῶν οὕτως ἔχει, — οὐκ ἄξιόν μὲν γάρ ἐγωγε· εἰ δ' οὖν, ἐπιεικῇ ἂν μοι δοκῶ πρὸς τοῦτον λέγειν λέγων ὅτι ἐμοί, ὦ ἄριστε, εἰσὶ μὲν πού τινες καὶ οἰκείοι· καὶ γὰρ τοῦτο αὐτὸ τὸ τοῦ Ὁμήρου. οὐδ' ἐγὼ ἀπὸ θρυλὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης πέφυκα, ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων, ὥστε καὶ οἰκεῖοί μοι εἰσι καὶ υἱεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τρεῖς, εἰς μὲν μειράκιον ἤδη, δύο δὲ παιδίᾳ· ἀλλ' ὅμως οὐδέν' αὐτῶν δεῦρο ἀναβιβασάμενος δεήσομαι ὑμῶν ἀποσηφίσεσθαι. τί δὴ οὖν οὐδέν τούτων ποιή-
- E σω; οὐκ ἀνθαδιζόμενος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' ὑμᾶς ἀτιμάζων, ἀλλ' εἰ μὲν θαρραλέως ἐγὼ ἔχω πρὸς θάνατον ἢ μὴ, ἄλλος λόγος, πρὸς δ' οὖν δόξαν καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν καὶ ὅλῃ τῇ πόλει οὗ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι ἐμὲ τούτων οὐδὲν ποιεῖν καὶ τηλικόνδε ὄντα καὶ τοῦτο τοῦνομα ἔχοντα, εἴτ' οὖν ἀληθὲς εἴτ' οὖν ψεῦδος· ἀλλ' οὖν δε-
- 35 δογμένον γέ ἐστι τὸ Σωκράτη διαφέρειν τινὶ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. εἰ οὖν ὑμῶν οἱ δοκοῦντες διαφέρειν εἴτε σοφία εἴτε ἀνδρεία εἴτε ἄλλῃ ἡτινιοῦν ἀρετῇ τοιοῦ-

τοι ἔδονται, αἰσχρὸν ἂν εἴη· οἷον περ ἐγὼ πολλάκις
 ἐώρακά τινας, ὅταν κρίνονται, δοκοῦντας μὲν τι εἶναι,
 θαυμάσια δὲ ἐργαζομένους, ὥς δεινὸν τι οἰομένους πεί-
 σισθαι ἢ ἀποθανοῦνται, ὥσπερ ἀθανάτων ἐσομένων,
 εἰν ὑμεῖς αὐτοὺς μὴ ἀποκτείνητε· οἱ ἐμοὶ δοκοῦσιν αἰ-
 σχύνῃν τῇ πόλει περιάπτειν, ὥστ' ἂν τινα καὶ τῶν ξένων
 ὑπολάβειν ὅτι οἱ διαφέροντες Ἀθηναίων εἰς ἀρετήν, οὓς B
 αὐτοὶ ἑαυτῶν ἐν τε ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς
 προκρίνουσιν, οὗτοι γυναικῶν οὐδὲν διαφέρουσι. ταῦτα
 γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε ὑμᾶς χρή ποιεῖν τοὺς
 δοκοῦντας καὶ ὅτι οὖν εἶναι, οὔτ', ἂν ἡμεῖς ποιῶμεν,
 ὑμᾶς ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ τοῦτο αὐτὸ ἐνδείκνυσθαι, ὅτι
 πολὺ μᾶλλον καταψηφισθῇ τοῦ τὰ ἐλεεινὰ ταῦτα δρά-
 ματα εἰσάγοντος καὶ καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιούντος
 ἢ τοῦ ἡσυχίαν ἄγοντος.

XXIV. Χωρὶς δὲ τῆς δόξης, ὧ ἄνδρες, οὐδὲ δίκαιόν
 μοι δοκεῖ εἶναι δεῖσθαι τοῦ δικαστοῦ οὐδὲ δεόμενον ἀπο- C
 φεύγειν, ἀλλὰ διδάσκειν καὶ πείθειν. οὐ γὰρ ἐπὶ τούτῳ
 κἀθηται ὁ δικαστής, ἐπὶ τῷ καταχαρίζεσθαι τὰ δίκαια,
 ἀλλ' ἐπὶ τῷ κρίνειν ταῦτα· καὶ ὁμώμοκεν οὐ χαριεῖσθαι
 οἷς ἂν δοκῇ αὐτῷ, ἀλλὰ δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους.
 οὐκ οὖν χρή οὔτε ἡμᾶς ἐθίζειν ὑμᾶς ἐπιορκεῖν, οὔθ' ὑμᾶς
 ἐθίζεσθαι· οὐδέτεροι γὰρ ἂν ἡμῶν εὐσεβοῖεν. μὴ οὖν
 ἀξιούτέ με, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα δεῖν πρὸς ὑμᾶς
 πράττειν, ἃ μήτε ἡγοῦμαι καλὰ εἶναι μήτε δίκαια μήτε
 ὅσια, ἄλλως τε μέντοι νῆ Δία πάντως καὶ ἀσεβείας φεύ- D
 γοντα ὑπὸ Μελήτου τούτου. σαφῶς γὰρ ἂν, εἰ πεί-
 θοιμι ὑμᾶς καὶ τῷ δεῖσθαι βιαζοίμην ὁμωμοκότας, θεοὺς
 ἂν διδάσκοιμι μὴ ἡγεῖσθαι ὑμᾶς εἶναι, καὶ ἀτεχνῶς ἀπο-
 λογούμενος κατηγοροῖην ἂν ἑαυτοῦ ὥς θεοὺς οὐ νο-
 μίζω. ἀλλὰ πολλοῦ δεῖ οὕτως ἔχειν· νομίζω τε γάρ, ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥς οὐδεὶς τῶν ἐμῶν κατηγορῶν, καὶ

ὑμῖν ἐπιτρέπω καὶ τῷ θεῷ κρῖναι περὶ ἐμοῦ ὅπη μέλλει
ἐμοὶ τε ἄριστα εἶναι καὶ ὑμῖν.

E XXV. Τὸ μὲν μὴ ἀγανακτεῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
36 ἐπὶ τούτῳ τῷ γεγονότι, ὅτι μου κατεψηφίσασθε, ἄλλα τέ
μοι πολλὰ συμβάλλεται, καὶ οὐκ ἀνέλπιστόν μοι γέγονε
τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον θαυμάζω ἐκατέ-
ρων τῶν ψήφων τὸν γεγονότα ἀριθμόν. οὐ γὰρ ὥμην
ἐγώ γε οὕτω παρ' ὀλίγον ἔσεσθαι, ἀλλὰ παρὰ πολὺ· νῦν
δὲ, ὥς ἔοικεν, εἰ τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν ψή-
φων, ἀποπεφεύγη ἄν. Μέλητον μὲν οὖν, ὥς ἐμοὶ
δοκῶ, καὶ νῦν ἀποπέφευγα, καὶ οὐ μόνον ἀποπέ-
φευγα, ἀλλὰ παντὶ δήλουν τοῦτό γε, ὅτι, εἰ μὴ ἀνέβη
Ἄνυτος καὶ Λύκων κατηγορήσοντες ἐμοῦ, κἂν ὥφλε
B χιλίας δραχμὰς, οὐ μεταλαβὼν τὸ πέμπτον μέρος τῶν
ψήφων.

XXVI. Τιμᾶται δ' οὖν μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου. εἰεν·
ἐγὼ δὲ δὴ τίνας ὑμῖν ἀντιτιμίσομαι, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;
ἢ δήλουν ὅτι τῆς ἀξίας; τί οὖν; τί ἄξιός εἰμι παθεῖν ἢ ἀπο-
τίσαι, ὅ τι μαθὼν ἐν τῷ βίῳ οὐχ ἡσυχίαν ἤγον, ἀλλ'
ἀμελήσας ὥνπερ οἱ πολλοί, χρηματισμοῦ τε καὶ οἰκονο-
μίας καὶ στρατηγιῶν καὶ δημηγοριῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀρ-
χῶν καὶ ξυνωμοσιῶν καὶ στάσεων τῶν ἐν τῇ πόλει γιγνο-
μένων, ἡγησάμενος ἑμαυτὸν τῷ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι
C ἢ ὥστε εἰς ταῦτ' ἴοντα σώζεσθαι, ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἦα,
οἱ ἐλθὼν μήτε ὑμῖν μήτε ἑμαυτῷ ἐμελλόν μηδὲν ὄφελος
εἶναι, ἐπὶ δὲ τὸ ἰδίᾳ ἕκαστον ἰὼν εὐεργετεῖν τὴν μεγί-
στην εὐεργεσίαν, ὥς ἐγὼ φημι, [ἐνταῦθα ἦα], ἐπιχειρῶν
ἕκαστον ὑμῶν πείθειν μὴ πρότερον μήτε τῶν ἑαυτοῦ
μηδεὶν ἐπιμελεῖσθαι, πρὶν ἑαυτοῦ ἐπιμεληθεῖν, ὅπως
ὥς βέλτιστος καὶ φρονιμώτατος ἔσοιτο, μήτε τῶν τῆς

πόλεως, πρὶν αὐτῆς τῆς πόλεως, τῶν τε ἄλλων οὕτω
κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελεῖσθαι· τί οὖν εἰμὶ ἄξιος
παθεῖν τοιοῦτος ὢν; ἀγαθόν τι, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, D
εἰ δεῖ γε κατὰ τὴν ἀξίαν τῇ ἀληθείᾳ τιμᾶσθαι· καὶ ταῦτά
γε ἀγαθὸν τοιοῦτον, ὅ τι ἂν πρότεροι ἐμοί. τί οὖν πρότεροι
ἄνδρες πένητι εὐεργέτῃ, δομένῳ ἄγειν σχολὴν ἐπὶ τῇ
ὑμῶν πατρὶσι παρακελεύσει; οὐκ ἔσθ' ὅ τι μᾶλλον, ὃ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πρότεροι οὕτως, ὥς τὸν τοιοῦτον ἄνδρα ἐν
πρυτανείᾳ σιτεῖσθαι, πολὺ γε μᾶλλον ἢ εἰ τις ὑμῶν
ἵππῳ ἢ ξυνορίδι ἢ ξεύγῃ νενίκηκεν Ὀλυμπίασιν. ὁ μὲν
γὰρ ὑμᾶς ποιεῖ εὐδαίμονας δοκεῖν [εἶναι], ἐγὼ δὲ εἶναι·
καὶ ὁ μὲν τροφῆς οὐδὲν δεῖται, ἐγὼ δὲ δεῖμαι. εἰ οὖν E
δεῖ με κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι, τούτου τι- 37
μῶμαι, ἐν πρυτανείᾳ σιτηθεὶς.

XXVII. Ἰσως οὖν ὑμῖν καὶ ταυτὶ λέγων παραπλη-
σίως δοκῶ λέγειν ὥσπερ περὶ τοῦ οἴκτου καὶ τῆς ἀντι-
βολήσεως, ἀπαυθαδιζόμενος· τὸ δὲ οὐκ ἔστιν, ὃ Ἀθη-
ναῖοι, τοιοῦτον, ἀλλὰ τοιόνδε μᾶλλον. πίπτεισμαι ἐγὼ
ἐκὼν εἶναι μηδὲνα ἀδικεῖν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ὑμᾶς τοῦτο
οὐ πείθω· ὀλίγον γὰρ χρόνον ἀλλήλοις διειλεγμεθα·
ἐπεὶ, ὥς ἐγώ μαι, εἰ ἦν ὑμῖν νόμος, ὥσπερ καὶ ἄλλοις
ἀνθρώποις, περὶ θανάτου μὴ μίαν ἡμέραν μόνον κρί- B
νειν, ἀλλὰ πολλὰς, ἐπέισθητε ἂν· νῦν δ' οὐ ῥάδιον ἐν
χρόνῳ ὀλίγῳ μεγάλας διαβολὰς ἀπολύεσθαι. πεπεισμένος
δὲ ἐγὼ μηδὲνα ἀδικεῖν πολλοῦ δέω ἐμαυτὸν γε ἀδική-
σειν καὶ κατ' ἐμαυτοῦ ἐρεῖν αὐτός, ὥς ἄξιός εἰμι του
κακοῦ καὶ τιμῆσεσθαι τοιούτου τινὸς ἐμαυτῷ, τί δείδεις;
ἢ μὴ πάθω τοῦτο, οὗ Μέλητος μοι τιμᾶται, ὅ φημι οὐκ
εἰδέναι οὐτ' εἰ ἀγαθὸν οὐτ' εἰ κακόν ἐστιν; ἀντὶ τούτου
δὲ ἔλωμαι ὢν εὖ οἶδ' ὅτι κακῶν ὄντων, τούτου τιμη-
σάμενος; πότερον δεσμοῦ; καὶ τί με δεῖ ξῆν ἐν δεσμο-
τηρίῳ, δουλεύοντα τῇ ἀεὶ καθισταμένῃ ἀρχῇ, τοῖς ἐν- C

δεκα; ἀλλὰ χρημάτων, καὶ δεδέσθαι ἕως ἂν ἐκτίσω;
 ἀλλὰ ταυτόν μοι ἐστίν, ὅπερ νῦν δὴ ἔλεγον· οὐ γὰρ
 ἐστί μοι χρημάτων, ὅπόθεν ἐκτίσω. ἀλλὰ δὴ φυγῆς τι-
 μήσωμαι; ἴσως γὰρ ἂν μοι τούτου τιμήσαιτε. πολλή
 μέντ' ἂν με φιλοψυχία ἔχοι, εἰ οὕτως ἀλόγιστός εἰμι,
 ὥστε μὴ δύνασθαι λογίζεσθαι, ὅτι ὑμεῖς μὲν ὄντες πο-
 λῖταις μου οὐχ οἷοί τε ἐγένεσθε ἐνεγκεῖν τὰς ἐμὰς διατρι-
 βὰς καὶ τοὺς λόγους, ἀλλ' ὑμῖν βαρύτεραι γεγόνασιν καὶ
 ἐπιφθονώτεραι, ὥστε ζητεῖτε αὐτῶν νυνὶ ἀπαλλαγῆναι.
 ἄλλοι δὲ ἄρα αὐτὰς οἴσουσι ῥαδίως. πολλοῦ γε δεῖ, ὃ
 Ἀθηναῖοι. καλὸς οὖν ἂν μοι ὁ βίος εἴη ἐξελθόντι τηλι-
 κῶδε ἀνθρώπῳ ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλιν πόλεως ἀμειβο-
 μένῳ καὶ ἐξελευνομένῳ ξῆν. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, ὅποι
 ἂν ἔλθῃ, λέγοντος ἐμοῦ ἀκροάσονται οἱ νέοι ὥσπερ
 ἐνθάδε· καὶ μὲν τούτους ἀπελαύνω, οὗτοι ἐμὲ αὐτοὶ
 ἐξελῶσι, πελθόντες τοὺς πρεσβυτέρους· ἐὰν δὲ μὴ ἀπε-
 λῶνῃ, οἱ τούτων πατέρες τε καὶ οἰκεῖοι δι' αὐτοὺς
 τούτους.

XXVIII. Ἰσως οὖν ἂν τις εἴποι· σιγῶν δὲ καὶ ἡσυ-
 χίαν ἄγων, ὃ Σώκρατες, οὐχ οἷός τ' ἔσει ἡμῖν ἐξελθὼν
 ξῆν; τοῦτ' δὴ ἐστὶ πάντων χαλεπώτατον πείσαι τινας
 ὑμῶν. ἐάν τε γὰρ λέγω ὅτι τῷ θεῷ ἀπειθεῖν τοῦτ' ἐστὶ
 καὶ διὰ τοῦτ' ἀδύνατον ἡσυχίαν ἄγειν, οὐ πείσεσθέ μοι
 38 ὥς εἰρωνευομένῳ· ἐάν τ' αὖ λέγω ὅτι καὶ τυγχάνει μέ-
 γιστον ἀγαθὸν ὃν ἀνθρώπῳ τοῦτο, ἐκάστης ἡμέρας περὶ
 ἀρετῆς τοὺς λόγους ποιεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων, περὶ ὧν
 ὑμεῖς ἐμοῦ ἀκούετε διαλεγομένου καὶ ἐμαυτὸν καὶ ἄλ-
 λους ἐξετάζοντος, ὁ δὲ ἀνεξέταστος βίος οὐ βιωτὸς ἀν-
 θρώπῳ, ταῦτα δ' ἔτι ἥττον πείσεσθέ μοι λέγοντι. τὰ
 δὲ ἔχει μὲν οὕτως, ὥς ἐγὼ φημι, ὃ ἄνδρες, πείθειν δὲ
 οὐ ῥαδίον. καὶ ἐγὼ ἂμ' οὐκ εἴθισμαι ἐμαυτὸν ἀξιούην
 κακοῦ οὐδενός. εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι χρημάτων, ἐτιμῆσάμην

ἂν χρημάτων ὅσα ἐμελλον ἐκτίσειν· οὐδὲν γὰρ ἂν ἐβλά- B
βην· νῦν δέ — οὐ γὰρ ἔστιν, εἰ μὴ ἄρα ὅσον ἂν ἐγὼ
δυναίμην ἐκτίσαι, τοσούτου βούλεσθ' ἐμοὶ τιμῆσαι. ἴσως
δ' ἂν δυναίμην ἐκτίσαι ὑμῖν μὲν ἀργυρίου· τοσούτου
οὖν τιμῶμαι. Πλάτων δὲ ὅδε, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ
Κρίτων καὶ Κριτόβουλος καὶ Ἀπολλόδωρος κελεύουσί
με τριάκοντα μνῶν τιμῆσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι·
τιμῶμαι οὖν τοσούτου, ἐγγυηταὶ δ' ὑμῖν ἔσονται τοῦ
ἀργυρίου οὗτοι ἀξιόχρεοι. C

XXIX. Οὐ πολλοῦ γ' ἔνεκα χρόνου, ὃ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ὄνομα ἔξετε καὶ αἰτίαν ὑπὸ τῶν βουλομένων τὴν
πόλιν λαιδερεῖν, ὡς Σωκράτῃ ἀπεικόνετε, ἄνδρα σο-
φόν· φήσουσι γὰρ δὴ με σοφὸν εἶναι, εἰ καὶ μὴ εἰμί, οἱ
βουλόμενοι ὑμῖν ὀνειδίζειν. εἰ οὖν περιεμείνατε ὀλίγον
χρόνον, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ἂν ὑμῖν τοῦτο ἐγένετο·
ὁρᾶτε γὰρ δὴ τὴν ἡλικίαν, ὅτι πόρρω ἤδη ἔστι τοῦ βίου,
θανάτου δὲ ἐγγύς. λέγω δὲ τοῦτο οὐ πρὸς πάντας ὑμᾶς,
ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐμοῦ καταψηφισαμένους θάνατον. λέγω D
δὲ καὶ τόδε πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους. ἴσως με οἴεσθε,
ὃ ἄνδρες, ἀπορία λόγων ἑαλωκέναι τοιούτων, οἷς ἂν
ὑμᾶς ἐπεισα, εἰ ὥμην δεῖν ἅπαντα ποιεῖν καὶ λέγειν,
ὥστε ἀποφυγεῖν τὴν δίκην. πολλοῦ γε δεῖ. ἀλλ' ἀπορία
μὲν ἑάλωκα, οὐ μέντοι λόγων, ἀλλὰ τόλμης καὶ ἀναι-
σχυντίας καὶ τοῦ ἐθέλειν λέγειν πρὸς ὑμᾶς τοιαῦτα, οἷ
ἂν ὑμῖν ἡδιστ' ἦν ἀκούειν, θρηνηοῦντός τέ μου καὶ ὀδυ-
ρομένου καὶ ἄλλα ποιοῦντος καὶ λέγοντος πολλὰ καὶ E
ἀνάξια ἐμοῦ, ὡς ἐγὼ φημι· οἷα δὲ καὶ εἰθισθε ὑμεῖς
τῶν ἄλλων ἀκούειν. ἀλλ' οὔτε τότε ᾤθηθην δεῖν ἔνεκα
τοῦ κινδύνου προῦξαι οὐδὲν ἀνελεύθερον, οὔτε νῦν μοι
μεταμείλει οὕτως ἀπολογησαμένῳ, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αἰ-

ροῦμαι ὥδε ἐπολογησάμενος τεθνάναι ἢ ἐκείνως ζῆν
 οὔτε γὰρ ἐν δίκῃ οὔτ' ἐν πολέμῳ οὔτ' ἐμὲ οὔτ' ἄλλον οὐ-
 39 δένα δεῖ τοῦτο μηχανᾶσθαι, ὅπως ἀποφεύξεται πᾶν ποιῶν
 θάνατον. καὶ γὰρ ἐν ταῖς μάχαις πολλάκις δῆλον γίνε-
 ται ὅτι τό γε ἀποθανεῖν ῥᾶον ἢν τις ἐκφυγεῖ καὶ ὅπλα
 ἀφείδῃ καὶ ἐφ' ἱκετεῖαν τραπόμενος τῶν διωκόντων· καὶ
 ἄλλαι μηχαναὶ πολλαὶ εἰσιν ἐν ἐκάστοις τοῖς κινδύνοις,
 ὥστε διαφεύγειν θάνατον, εἴαν τις τολμᾷ πᾶν ποιεῖν καὶ
 λέγειν. ἀλλὰ μὴ οὐ τοῦτ' ἢ χαλεπόν, ὥ ἄνδρες, θάνατον
 ἐκφυγεῖν, ἀλλὰ πολὺν χαλεπώτερον πονηροῖαν· θᾶττον
 B γὰρ θανάτου θεῖ. καὶ νῦν ἐγὼ μὲν ἅτε βραδύς ὢν καὶ
 πρᾶσβύτης ὑπὸ τοῦ βραδυτέρου ἐάλων, οἱ δ' ἐμοὶ κατήγο-
 ροὶ ἅτε δεινοὶ καὶ ὀξεῖς οὗτες ὑπὸ τοῦ θᾶττονος, τῆς κα-
 κίας. καὶ νῦν ἐγὼ μὲν ἄπειμι ὑφ' ὑμῶν θανάτου δίκην
 ὄφλων, οὗτοι δ' ὑπὸ τῆς ἀληθείας ὠφληκότες μοχθηρίαν
 καὶ ἀδικίαν. καὶ ἐγὼ τε τῷ τιμήματι ἐμμένω καὶ οὗτοι.
 ταῦτα μὲν πού τῳ οὕτω καὶ ἴδει σχεῖν, καὶ οἶμαι αὐτὰ
 μετρίως ἔχειν.

XXX. Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ ὑμῖν χρησμο-
 C δῆσαι, ὃ καταψηφισάμενοί μου· καὶ γὰρ εἰμὶ ἤδη ἐν-
 ταῦθα, ἐν ᾧ μάλιστα ἄνθρωποι χρησμοφθοῦσιν, ὅταν
 μέλλωσιν ἀποθανεῖν. φημι γάρ, ὡ ἄνδρες, οἱ ἐμὲ
 ἀπεκτόνατε, τιμωρίαν ὑμῖν ἤξειν εὐθύς μετὰ τὸν ἐμὸν
 θάνατον πολὺν χαλεπωτέραν τῇ Δί' ἢ οἶαν ἐμὲ ἀπεκτό-
 νατε· νῦν γὰρ τοῦτο εἰργάσασθε οἰόμενοι μὲν ἀπαλλάξε-
 σθαι τοῦ διδόναι ἐλεγχον τοῦ βίου, τὸ δὲ ὑμῖν πολὺν ἐναν-
 τίον ἀποβήσεται, ὥς ἐγὼ φημι. πλείους ἔσονται ὑμᾶς οἱ
 D ἐλέγχοντες, οὓς νῦν ἐγὼ κατεῖχον, ὑμεῖς δὲ οὐκ ἠσθάνε-
 σθε· καὶ χαλεπώτεροι ἔσονται ὅσῳ νεώτεροί εἰσι, καὶ
 ὑμεῖς μᾶλλον ἀγανακτήσετε. εἰ γὰρ οἴεσθε ἀποκτείνοντες
 ἀνθρώπους ἐπισχῆσειν τοῦ ὄνειδίζειν τινὰ ὑμῖν ὅτι οὐκ
 ὀρθῶς ζήτε, οὐκ ὀρθῶς διανοεῖσθε· οὐ γὰρ ἐσθ' αὕτη

ἢ ἀπαλλαγὴ οὔτε πᾶν δυνατὴ οὔτε καλὴ, ἀλλ' ἐκείνη καὶ καλλίστη καὶ ῥάστη, μὴ τοὺς ἄλλους κολουεῖν, ἀλλ' ἑαυτὸν παρασκευάζειν ὅπως ἔσται ὡς βέλτιστος. ταῦτα μὲν οὖν ὑμῖν τοῖς καταψηφισαμένοις μαντευσάμενος ἀπαλάττωμαι.

R

XXXI. Τοῖς δὲ ἀποψηφισαμένοις ἡδέως ἂν διαλεχθεῖν ὑπὲρ τοῦ γεγονότος τουτουῖ πράγματος, ἐν ᾧ οἱ ἄρχοντες ἀσχολίαν ἄρουνσι καὶ οὐκ ἔρχονται οἱ ἐλθόντες με δεῖ τεθνάναι. ἀλλὰ μοι, ὦ ἄνδρες, παρκαμίνετε τοσοῦτον χρόνον· οὐδὲν γὰρ κωλύει διαμυθολογῆσαι πρὸς ἀλλήλους, ἕως ἔξεστιν. ὑμῖν γὰρ ὡς φίλοις οὐσιν ἐπιδει- 40
ξαι ἐθέλω τὸ νυνὶ μοι ξυμβεβηκὸς τί ποτε νοεῖ. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί — ὑμᾶς γὰρ δικαστὰς καλῶν ὀρθῶς ἂν καλοῖην — θαυμάσιόν τι γέγονεν. ἡ γὰρ εἰωθυῖά μοι μαντικὴ ἢ τοῦ δαιμονίου ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παντὶ πᾶν πυκνὴ αἰεὶ ἦν καὶ πᾶν ἐπὶ σμικροῖς ἐναντιοιμένη, εἴ τι μέλλοιμι μὴ ὀρθῶς πράξειν· νυνὶ δὲ ξυμβέβηκέ μοι, ἅπερ ὁρᾶτε καὶ αὐτοί, ταυτὶ ἅ γε δὴ οἰηθεῖν ἂν τις καὶ νομίζεται ἔσχατα κακῶν εἶναι. ἐμοὶ δὲ οὔτε ἐξιώντι ἔωθεν οἰκοθεν ἠνεντιώθη τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον, οὔτε ἡνίκα ἀνέ- B
βαινον ἐνταυθοῖ ἐπὶ τὸ δικαστήριον, οὔτ' ἐν τῷ λόγῳ οὐδαμοῦ μέλλοντί τι ἔρεῖν· καίτοι ἐν ἄλλοις λόγοις πολλαχοῦ δὴ με ἐπέσχε λέγοντα μεταξὺ· νυνὶ δὲ οὐδαμοῦ περὶ ταύτην τὴν πράξιν οὔτ' ἐν ἔργῳ οὐδενὶ οὔτ' ἐν λόγῳ ἠνεντιώσται μοι. τί οὖν αἴτιον εἶναι ὑπολαμβάνω; ἐγὼ ἡμῖν ἔρω· κινδυνεύει γὰρ μοι τὸ ξυμβεβηκὸς τοῦτο ἀγαθὸν γεγενῆσθαι, καὶ οὐκ ἔσθ' ὅπως ἡμεῖς ὀρθῶς ὑπολαμβάνομεν, ὅσοι οἰόμεθα κακὸν εἶναι τὸ τεθνάναι. μέγα C
μοι τεκμήριον τούτου γέγονεν· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἠνεντιώθη ἂν μοι τὸ εἰωθὸς σημεῖον, εἰ μὴ τι ἐμελλον ἐγὼ ἀγαθὸν πράξειν.

XXXII. Ἐννοήσωμεν δὲ καὶ τῇδε, ὡς πολλὰ ἐλπίς

ἔστιν ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι. δυοῖν γὰρ θάτερόν ἐστι τὸ
 τεθνάναι· ἢ γὰρ οἷον μὴδὲν εἶναι μὴδ' αἰσθησὶν μηδε-
 μίαν μηδενὸς ἔχειν τὸν τεθνεῶτα, ἢ κατὰ τὰ λεγόμενα
 μεταβολή τις τυγχάνει οὕσα καὶ μετοίκησις τῇ ψυχῇ τοῦ
 τόπου τοῦ ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον. καὶ εἰ γε μηδεμία
 D αἰσθησίς ἐστιν, ἀλλ' οἷον ὕπνος, ἐπειδὴν τις καθευδὼν
 μὴδ' ὄναρ μὴδὲν ὄρεῖ, θανατάσιον κέρδος ἂν εἴη ὁ θάνα-
 τος. ἐγὼ γὰρ ἂν οἶμαι, εἴ τινα ἐκλεξάμενον δέοι ταύτην
 τὴν νύκτα, ἐν ἣ οὕτω κατέδαρθεν, ὥστε μὴδ' ὄναρ ἰδεῖν,
 καὶ τὰς ἄλλας νύκτας τε καὶ ἡμέρας τὰς τοῦ βίου τοῦ
 ἑαυτοῦ ἀντιπαραθέντα ταύτῃ τῇ νυκτὶ δέοι σκεψάμενον
 εἰπεῖν, πόσας ἄμεινον καὶ ἡδιον ἡμέρας καὶ νύκτας ταύ-
 τῃς τῆς νυκτὸς βεβίωκεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, οἶμαι ἂν
 E μὴ ὅτι ἰδιώτην τινα, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα εὐαριθμή-
 τους ἂν εὖρεῖν αὐτὸν ταύτας πρὸς τὰς ἄλλας ἡμέρας καὶ
 νύκτας. εἰ οὖν τοιοῦτον ὁ θάνατός ἐστι, κέρδος ἐρωγα-
 λέω· καὶ γὰρ οὐδὲν πλείων ὁ πᾶς χρόνος φαίνεται οὕτω
 δὴ εἶναι ἢ μία νύξ. εἰ δ' αὖ οἷον ἀποδημῆσαι ἐστὶν ὁ
 θάνατος ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἀληθὴ ἐστὶ τὰ
 λεγόμενα, ὥς ἄρα ἐκεῖ εἰσὶν ἅπαντες οἱ τεθνεῶτες, τί
 μείζον ἀγαθὸν τοῦτον εἴη ἂν, ὃ ἄνδρες δικασταί; εἰ
 41 γὰρ τις ἀφικόμενος εἰς Ἄιδου, ἀπαλλαγὴς τούτων τῶν
 φασκόντων δικαστῶν εἶναι, εὐρήσει τοὺς ἀληθῶς δικα-
 στάς, οἵπερ καὶ λέγονται ἐκεῖ δικάζειν, Μίνως τε καὶ
 Ῥαδάμανθυς καὶ Αἰακὸς καὶ Τριπτόλεμος καὶ ἄλλοι
 ὅσοι τῶν ἡμιθέων δίκαιοι ἐγένοντο ἐν τῷ ἑαυτῶν βίῳ,
 ἄρα φανύλη ἂν εἴη ἡ ἀποδημία; ἢ αὖ Ὅρφεϊ ξυργανέσθαι
 καὶ Μουσαίῳ καὶ Ἡσιόδῳ καὶ Ὀμήρῳ ἐπὶ πόσῳ ἂν τις
 δέξαιτ' ἂν ὁμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ πολλάκις ἐθέλω τεθνά-
 ναι, εἰ ταῦτ' ἐστὶν ἀληθὴ· ἐπεὶ ἔμοιγε καὶ αὐτῷ θαν-
 B μαστὴ ἂν εἴη ἢ διατριβὴ αὐτόθι, ὅποτε ἐντύχοιμι Παλα-
 μῆδει καὶ Αἰαντι τῷ Τελαμῶνος καὶ εἰ τις ἄλλος τῶν

παλαιῶν διὰ κρίσιν ἄδικον τέθνηκεν, ἀντιπαρεβάλλοντι τὰ ἑμῶν τοῦ πάθη πρὸς τὰ ἐκείνων, ὥς ἐγὼ οἶμαι, οὐκ ἂν ἀγῶδες εἴη. καὶ δὴ τὸ μέριστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα καὶ ἐρευνῶντα ὥσπερ τοὺς ἐνταῦθα διάγειν, τίς αὐτῶν σοφός ἐστι καὶ τίς οἴεται μὲν, ἔστι δ' οὐ. ἐπὶ πόσῳ δ' ἂν τις, ὃ ἄνδρες δικασταί, δέξαιτο ἐξετάσαι τὸν ἐπὶ Τροίᾳ ἀγαρόντα τὴν πολλὴν στρατιάν ἢ Ὀδυσσεύα ἢ Σίσυφον, ἢ ἄλλους μυρίους ἂν τις εἴποι καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας; οἷς ἐκεῖ διαλέγεσθαι καὶ ξυνεῖναι καὶ ἐξετάζειν ἀμύχανον ἂν εἴη εὐδαιμονίας. πάντως οὐ δῆπου τούτου γε ἕνεκα οἱ ἐκεῖ ἀποκτείνουσι· τὰ τε γὰρ ἄλλα εὐδαιμονέστεροί εἰσιν οἱ ἐκεῖ τῶν ἐνθάδε, καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν χρόνον ἄθάνατοί εἰσιν, εἴπερ γε τὰ λεγόμενα ἀληθῆ ἐστίν.

XXXIII. Ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς χοή, ὦ ἄνδρες δικασταί, εὐέλπιδας εἶναι πρὸς τὸν θάνατον, καὶ ἐν τι τοῦτο διανοεῖσθαι ἀληθές, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν οὐδὲν οὔτε ζῶντι οὔτε τελευτήσαντι, οὐδὲ ἀμελεῖται ὑπὸ θεῶν τὰ τούτου πράγματα· οὐδὲ τὰ ἑμὰ νῦν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου γέγονεν, ἀλλὰ μοι δηλὸν ἐστὶ τοῦτο, ὅτι ἤδη τεθνάναι καὶ ἀπηλλάχθαι πραγμάτων βέλτιον ἦν μοι. διὰ τοῦτο καὶ ἑμὲ οὐδαμοῦ ἀπέτρεψε τὸ σημεῖον, καὶ ἔρωγε τοῖς καταψηφισαμένοις μου καὶ τοῖς κατηγόροις οὐ πᾶν χαλεπαίνω. καίτοι οὐ ταύτῃ τῇ διανοίᾳ κατεψηφίζοντό μου καὶ κατηγόρουν, ἀλλ' αἰσόμενοι βλάπτειν τοῦτο αὐτοῖς ἄξιον μέμφεσθαι. τοσοῦτον μὲντοι αὐτῶν δέομαι τοὺς νείεις μου, ἐπειδὴν ἡβήσωσι, τιμωρήσασθε, ὦ ἄνδρες, ταῦτά τε αὐτὰ λυποῦντες, ἅπερ ἐγὼ ὑμᾶς ἐλύπων, ἐὰν ὑμῖν δοκῶσιν ἢ χρημάτων ἢ ἄλλου του πρότερον ἐπιμελεῖσθαι ἢ ἀρετῆς, καὶ ἐὰν δοκῶσί τι εἶναι μηδὲν ὄντες, ὀνειδίζετε αὐτοῖς, ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἐπιμελοῦνται ὧν δεῖ, καὶ οἴονται τι εἶναι ὄντες.

42 οὐδενὸς ἄξιον. καὶ εἰν ταῦτα ποιῆτε, δίκαια πεπονθὼς
ἐγὼ ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν αὐτὸς τε καὶ οἱ υἱεῖς. ἀλλὰ γὰρ ἤδη
ὥρα ἀπιέναι, ἐμοὶ μὲν ἀποθανουμένῳ, ὑμῖν δὲ βιωσομέ-
νοις· ὑπότεροι δὲ ἡμῶν ἔρχονται ἐπὶ ἄμεινον πρᾶγμα,
ἄδηλον παντὶ πλὴν ἡ τῷ θεῷ.

“Κρίτων.”

Ὁ Πλάτων ἐκκρίνει 419-348 — Μαδελίς τῷ Κρίτῳ. 469.
Ἡ ἀφελεινία τοῦ φιλοσοφίας ἐστὶν ἔλαττον. ἢ το ἢ
ἐλάττω τοῦ ἀνθρώπου, το γινώσκει σαυτὸν.
Ἄνθρωπος τοῦ γινώσκοντος ἑμῶν δὲν δύναμιδα καὶ
ἀποκρίνωται ἀρχαῖς γνώσεσι —
Πᾶσα ἀρετὴ εἶναι ἐπιστήμη (= ἀντιλήψις)
Ἡ κακία εἶναι ἀπολίμνη αἰσθητῶν γινώσκοντων
οὐδεὶς ἐμὸν κακόν —
Τὸν θεόν εὐρίσκω ἢ τῷ ἐσωτερικῷ φωνῇ
καὶ συνευρίσκω (= τὸ δαμνύνον).
τὴν ἐμὴν ἐφευρίσκει διὰ τοῦ διακρίνου
Ὁ Πλάτων συνευρίσκει τὴν ἀρετήν
τοῦ ζωγράφου —
Βάσις τοῦ φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος εἶναι
αἱ ἰδέαι = οἱ γενεοὶ καὶ αἰώνιοι ἔσαν
τοῦ ὄντων. οἱ πόροι τοῦ κόσμου = ἡ οὐσία
τοῦ ὄντος = τοῦ θεοῦ.

Τὸν ζωγράφον καλεῖσθαι διὰ
τοῦ Ἀριστοκρατικός = ἀρχαῖος
διὰ τὴν κακίαν ἀντιπροσώπων τοῦ
ἐπαγγελματικῆς γένους. Ὁ Κρίτων πε-
ρὶ τὰς αἰτίων τοῦ δ. τὰ ἀποδράν. Ἡ
ἀποδράν τοῦ ἀναγκασμοῦ ἀφ' ἧς ἐστὶν
τοῦτον τοῦ καὶ ὁ χάριν τοῦ φέροντος τοῦ.

Ὁ δὲ γὰρ ἐκμεταίμαλα τοῦ Κρίτωνος ἐν-
 ρισκαίει καὶ ἐκμεταίμαλα τῶν παλαιῶν. δὲ παρὰ
 τῇ τοῦ Κρίτωνος γὰρ σημασίᾳ, ὡς ἡ παρὰ
 τοῖς εἰσὶν ἀδικία ἐκείνη διὰ τῶν παλαιῶν.
 ταῦτα ἀνασφραγίσαντες αἱ γὰρ αἱ ἐν τῇ
 ΚΡΙΤΩΝ

[ἡ περὶ πρακτέου, ἡθικός.]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ
 ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΡΙΤΩΝ.

St. I.
 p. 43

1. Τί τῆνικάδε ἀφίξει, ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρό ἔτι ἄ
 ἐστίν;

ΚΡ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Πηνίκα μάλιστα;

ΚΡ. Ὅρθρος βαθύς.

ΣΩ. Θαυμάζω, ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμοκτη-
 ρίου φύλαξ ὑπακοῦσαι.

ΚΡ. Ξυνήθης ἤδη μοι ἐστίν, ὦ Σώκρατες, διὰ τὸ
 πολλάκις δεῦρο φοιτᾶν, καί τι καὶ εὐεργέτηται ὑπ' ἐμοῦ.

ΣΩ. Ἄρτι δὲ ἦκεις ἢ πάλαι;

ΚΡ. Ἐπιεικῶς πάλαι.

ΣΩ. Εἰτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ
 παρακάθησαι;

B

ΚΡ. Οὐ μὰ τὸν Δί', ὦ Σώκρατες, οὐδ' ἂν αὐτὸς
 ἠθέλον ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι. ἀλλὰ καὶ
 σοῦ πάλαι θαυμάζω αἰσθανόμενος ὡς ἠδέως καθεύδεις·
 καὶ ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγῃς. καὶ
 πολλάκις μὲν δὴ σε καὶ πρότερον ἐν παντὶ τῷ βίῳ εὐδαι-
 μόνισα τοῦ τρόπου, πολὺ δὲ μάλιστα ἐν τῇ νῦν παρεστῶσῃ
 ξυμφορᾷ, ὡς ἡαδίως αὐτὴν καὶ πράως φέρεις.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ἄν, ὦ Κρίτων, πλημμελὲς εἴη ἀγα-
 νακτεῖν τηλικούτον ὄντα, εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν.

C

ΚΡ. Καὶ ἄλλοι, ὦ Σώκρατες, τηλικοῦτοι ἐν τοιαύ-

ταῖς ξυμφοραῖς ἀλλίσκονται, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοὺς ἐπι-
λύεται ἢ ἡλικία τὸ μὴ οὐχὶ ἀρνασθεῖν τῇ παρουσίᾳ τύχῃ.

ΣΩ. Ἔστι ταῦτα. ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρὸς ἀφίξει;

ΚΡ. Ἀγγελίαν, ὦ Σώκρατες, φέρων χαλεπὴν, οὐ
σοί, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτη-
δεύουσιν πᾶσι καὶ χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν, ἣν ἐγὼ, ὥς ἐμοὶ
δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύνταί' ἂν ἐνέγκαιμι.

ΣΩ. Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίκεται ἐκ Δήλου,
π οὐ δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με;

ΚΡ. Οὐ τοι δὴ ἀφίκεται, ἀλλὰ δοκεῖ μὲν μοι ἤξειν
τήμερον ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἤκοντές τινες ἀπὸ Σου-
νίου καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δηλὸν οὖν ἐκ τούτων
τῶν ἀγγέλων] ὅτι ἤξει τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰς
αὐριον ἔσται, ὦ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν.

II. ΣΩ. Ἄλλ', ὦ Κρίτων, τύχῃ ἀγαθῇ. εἰ ταύτη
τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτη ἔστω. οὐ μέντοι οἶμαι ἤξειν
44 αὐτὸ τήμερον.

ΚΡ. Πόθεν τοῦτο τεκμαίρει;

ΣΩ. Ἐγὼ σοὶ ἐρῶ. τῇ γάρ που ὑστεραία δεῖ με
ἀποθνήσκειν ἢ ἢ ἂν ἔλθῃ τὸ πλοῖον.

ΚΡ. Φασί γέ τοι δὴ οἱ τούτων κύριοι.

ΣΩ. Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ
ἤξειν, ἀλλὰ τῆς ἐτέρας. τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τίνος ἐνυ-
πνίου, ὃ ἐώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτός
καὶ κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τινὶ οὐκ ἐγείραι με.

ΚΡ. Ἦν δὲ δὴ τί τὸ ἐνύπνιον;

ΣΩ. Ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθούσα καλὴ καὶ
B εὐειδής, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με καὶ εἰπεῖν·
ὦ Σώκρατες, ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἴκοιο.

ΚΡ. Ὡς ἄτοπον τὸ ἐνύπνιον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἐναργὲς μὲν οὖν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ὦ
Κρίτων.

III. ΚΡ. Ἄν γε, ὥς ἐριζεν. ἀλλ', ὃ δαιμόνιε

Σώκρατες, ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πείθου καὶ σώθητι ὥς

ἐμοί, ἐὰν σὺ ἀποθάνης, οὐ μία ξυμπορά ἐστίν, ἀλλὰ

χωρὶς μὲν σοῦ ἐστερηθῆσαι τοιοῦτον ἐπιτηδεῖον, οἷον
ἐγὼ οὐδένα μὴ ποτε εὐρήσω, ἔτι δὲ καὶ πολλοὺς δόξα,
οὐ ἐμὲ καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασιν, [ὥς] οἷός τ' ὦν σε σώξουσιν,
εἰ ἡθέλον ἀναλίσκειν χρήματα, ἀμελήσαι καίτοι τίς ἂν
αἰσχρῶν εἴη ταύτης δόξα ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος
ποιεῖσθαι ἢ φίλους; οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοί,
ὥς σὺ αὐτὸς οὐκ ἡθέλησας ἐπιέναι ἐνθένδε ἡμῶν προ-
θυμουμένων.

ΣΩ. Ἀλλὰ τί ἡμῖν, ὦ μακάριε Κρίτων, οὕτω τῆς
τῶν πολλῶν δόξης μέλει; οἱ γὰρ ἐπιεικέστατοι, ὧν μάλ-
λον ἄξιον φροντίζειν, ἡγήσονται αὐτὰ οὕτω πεπραχθαι,
ὥσπερ ἂν πραχθῇ.

ΚΡ. Ἀλλ' ὁρᾷς δὴ ὅτι ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, καὶ
τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλειν. αὐτὰ δὲ δῆλα τὰ παρόντα
τυνέ, ὅτι οἷός τ' εἶσιν οἱ πολλοὶ οὐ τὰ σμικρότατα τῶν
κακῶν ἐξεργάζεσθαι, ἀλλὰ τὰ μέγιστα σχεδόν, ἐὰν τις
ἐν αὐτοῖς διαβέβλημένος ᾖ.

ΣΩ. Εἰ γὰρ ὥφελον, ὦ Κρίτων, οἷοί τε εἶναι οἱ
πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἷοί τε ἦσαν
αὐτὸ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα, καὶ καλῶς ἂν εἶχε· νῦν δὲ
οὐδέτερον οἷοί τε· οὔτε γὰρ φρόνιμον οὔτε ἄφρονα δυ-
νατοὶ ποιῆσαι, ποιοῦσι δὲ τοῦτο ὅ τι ἂν τύχῃσιν.

IV. ΚΡ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω· τάδε δέ, ὦ
Σώκρατες, εἰπέ μοι. ἀρὰ γε μὴ ἐμοῦ προμηθεῖ καὶ τῶν
ἄλλων ἐπιτηδεῖων, μὴ, ἐὰν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθῃς, οἱ
συκοφάνται ἡμῖν πράγματα παρέχωσιν ὥς σὲ ἐνθένδε
ἐκκλέψασι, καὶ ἀναγκασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν
ἀποβαλεῖν ἢ συχνὰ χρήματα, ἢ καὶ ἄλλο τι πρὸς τοῖς
παθεῖν; εἰ γάρ τι τοιοῦτον φοβεῖ, ἔασον αὐτὸ καί- 45

ρειν· ἡμεῖς γάρ που δίκαιοι ἔσμεν σώσαντές σε κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον καὶ εἰ δέη ἔτι τοῦτον μεῖζω. ἀλλ' ἐμοὶ πεῖθου καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖ.

ΣΩ. Καὶ ταῦτα προμηθεύμαι, ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά.

ΚΡ. Μήτε τοίνυν ταῦτα φοβοῦ· καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ τ' ἀργυρίον ἔστιν, ὃ θέλουσι λαβόντες τινὲς σῶσαί σε καὶ ἐξαγαγεῖν ἐνθάδε. ἔπειτα οὐχ ὀρθῶς τούτους τοὺς συγκοφάντας ὥς εὐτελεῖς, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολ-
 Β λου ἀργυρίου; σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρήματα, ὥς ἐγῶμαι, ἱκανά· ἔπειτα καὶ εἰ τι ἐμοῦ κηδόμενος οὐκ οἶει δεῖν ἀναλίσκειν τὰμά, ξένοι οὗτοι ἐνθάδε ἔτοιμοι ἀναλίσκειν· εἰς δὲ κεκόμικεν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀργύριον ἱκανόν, Σιμμίας ὁ Θηβαῖος· ἔτοιμος δὲ καὶ Κέβης καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνν. ὥστε, ὅπερ λέγω, μήτε ταῦτα φο-
 βούμενος ἀποκάμης σαυτὸν σῶσαι. μήτε ὃ ἔλεγες ἐν τῷ
 δικαστηρίῳ δυσχερές σοι γενέσθω, ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις
 ἐξελθὼν ὅ τι χρῶο σαυτῷ· πολλαχού μὲν γὰρ καὶ ἄλ-
 C λοσε ὅποι ἂν ἀφίκη ἀγαπήσουσί σε· εἰ δὲ βούλη εἰς
 Θετταλίαν ἵεναι, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι, οἳ σε περὶ πολ-
 λου ποιήσονται καὶ ἀσφάλειάν σοι παρέξονται, ὥστε σε
 μηδένα λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν.

V. Ἐτι δέ, ὦ Σώκρατες, οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἐξὸν σωθῆναι· καὶ τοιαῦτα σπεύδεις περὶ σεαυτοῦ γενέσθαι, ἅπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ σου σπεύσαιέν τε καὶ ἐσπενσαν σὲ διαφθεῖ-
 ραι βουλόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τοὺς υἱεῖς τοὺς
 σαυτοῦ ἐμοιγε δοκεῖς προδιδόναι, οὓς σοι ἐξὸν καὶ ἐκ-
 1) θρέψαι καὶ ἐκπαιδεῦσαι οἰκῇσει καταλιπών, καὶ τὸ σὸν
 μέρος, ὅ τι ἂν τύχῃσι, τοῦτο πράξουσι· τεύξονται δέ,
 ὥς τὸ εἰκός, τοιούτων οἰάπερ εἶπωτε γίγνεσθαι ἐν ταῖς
 ὀρφανίαις περὶ τοὺς ὀρφανούς. ἢ γὰρ οὐ χρή ποιεῖσθαι

παῖδας, ἢ ξυνδιαταλαιπωρεῖν καὶ τρέφοντα καὶ παῖδευ-
 οντα· σὺ δέ μοι δοκεῖς τὰ ῥαθυμότατα αἰρεῖσθαι· χορὴ
 δέ, ἅπερ ἂν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἀνδρείος ἔλοιτο, ταῦτα
 αἰρεῖσθαι, φάσκοντά γε δὴ ἀρετῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου
 ἐπιμελεῖσθαι. ὣς ἔρωγε καὶ ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν Ε
 σῶν ἐπιτηδεῖων αἰσχύνομαι, μὴ δόξῃ ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ
 περὶ σέ ἀνανδρίᾳ τινὶ τῇ ἡμετέρᾳ πεπραῆχθαι, καὶ ἡ
 εἰσοδος τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὥς εἰσῆλθεῖς ἐξὸν
 μὴ εἰσελθεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγὼν τῆς δίκης ὥς ἐγένετο, καὶ
 τὸ τελευταῖον δὴ τουτί, ὥσπερ κατέρεως τῆς πρά-
 ξεως, κακίᾳ τινὶ καὶ ἀνανδρίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ [διαπνευ-
 γέναι ἡμᾶς δοκεῖν,] οὔτινές σε οὐχὶ ἐσώσαμεν οὐδὲ σὺ 46
 σσαντόν, οἷόν τε ὄν καὶ δυνατόν, εἴ τι καὶ σμικρὸν
 ἡμῶν ὄφελος ἦν. ταῦτ' οὖν, ὦ Σώκρατες, ὅρα μὴ ἅμα
 τῷ κακῷ καὶ αἰσχροῦ ἢ σοὶ τε καὶ ἡμῖν. ἀλλὰ βουλευέου,
 μᾶλλον δὲ οὐδὲ βουλευέσθαι ἔτι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλευ-
 εῖσθαι. μία δὲ βουλή· τῆς γὰρ ἐπιούσης νυκτὸς πάντα
 ταῦτα δεῖ πεπραῆχθαι. εἰ δέ τι περιμενουμέν, ἀδύνα-
 τον καὶ οὐκ ἔτι οἷόν τε. ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ, ὦ Σώκρα-
 τες, πείθου μοι καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποίει.

VI. ΣΩ. Ὁ φίλε Κρίτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ Β
 ἀξία, εἰ μετὰ τινος ὀρθότητος εἴη· εἰ δὲ μὴ, ὅσῳ μεί-
 ζων, τοσούτῳ χαλεπωτέρα. σκοπεῖσθαι οὖν χορὴ ἡμᾶς,
 εἴτε ταῦτα πρακτέον εἴτε μὴ· ὥς ἐγὼ οὐ μόνον νῦν ἀλλὰ
 καὶ αἰ τοιοῦτος, οἷος τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἄλλῳ πεῖθεσθαι
 ἢ τῷ λόγῳ, ὃς ἂν μοι λογιζομένῳ βέλτιστος φαίνεται.
 τοὺς δὲ λόγους, οὓς ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἔλεγον, οὐ δύ-
 ναμαι νῦν ἐκβαλεῖν, ἐπειδὴ μοι ἤδε ἡ τύχη γέγονεν,
 ἀλλὰ σχεδόν τι ὅμοιοι φαίνονται μοι, καὶ τοὺς αὐτοὺς
 πρὸς βεβούω καὶ τιμῷ ὥσπερ καὶ πρότερον· ὦν ἔαν μὴ C
 βελτίῳ ἔχωμεν λέρειν ἐν τῷ παρόντι, εὖ ἴσθι ὅτι οὐ
 μὴ σοὶ ξυγχωρήσω, οὐδ' ἂν πλείω τῶν νῦν παρόντων

ὅν πολλῶν δύναμις ὥσπερ παῖδας ἡμᾶς μορμολύτ-
 ται, δεσμοὺς καὶ θανάτους ἐπιπέμπουσα καὶ χρη-
 σιμῶν ἀποτρέψει. πῶς οὖν ἂν μετριώτατα σκοποί-
 σαι αὐτά; δι' ἃ πρῶτον μὲν τοῦτον τὸν λόγον ἀναλά-
 ροιται, ὃν σὺ λέγεις περὶ τῶν δοξῶν, πότερον καλῶς
 ἐλέγεται ἢ ἄσπετον ἢ οὐ, ὅτι ταῖς μὲν δεῖ τῶν δοξῶν προσέ-
 D χεῖν τὸν νοῦν, ταῖς δὲ οὐ· ἢ πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν ἀπο-
 θνήσκειν καλῶς ἐλέγεται, νῦν δὲ καταδηλὸς ἄρα ἐγένετο,
 ὅτι ἄλλως ἔνεκα λόγου ἐλέγεται, ἣν δὲ παιδιὰ καὶ φλυα-
 ρία ὥς ἀληθῶς; ἐπιθυμῶ δ' ἔρωγε ἐπισκέψασθαι, ὧ
 Κρίτων, κοινῇ μετὰ σοῦ, εἰ τί μοι ἀλλοιότερος φανεί-
 ται, ἐπειδὴ ὧδε ἔχω, ἣ ὁ αὐτός, καὶ ἐάσομεν χαίρειν ἢ
 πεισόμεθα αὐτῷ. ἐλέγεται δὲ πῶς, ὡς ἐγὼμαι, ἐκάστοτε
 ὧδε ὑπὸ τῶν οἰομένων τί λέγειν, ὥσπερ νῦν δὴ ἐγὼ
 ἐλεγον, ὅτι τῶν δοξῶν, ἅς οἱ ἄνθρωποι δοξάζουσιν, δεοί
 E τὰς μὲν περὶ πολλοῦ ποιῆσθαι, τὰς δὲ μὴ. τοῦτο πρὸς
 θεῶν, ὧ Κρίτων, οὐ δοκεῖ καλῶς σοι λέγεσθαι; σὺ
 γάρ, ὅσα γε τάνθρωπεία. ἐκτὸς εἰ τοῦ μέλλειν ἀπο-
 47 θνήσκειν αὐρίον, καὶ οὐκ ἂν σε παρακρούοι ἢ παροῦσα
 | ξυμφορὰ· σκόπει δὴ· οὐχ ἱκανῶς δοκεῖ σοι λέγεσθαι,
 ὅτι οὐ πάσας χρή τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν,
 ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐ; [οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μὲν,
 τῶν δ' οὐ;] τί φῆς; ταῦτα οὐχὶ καλῶς λέγεται;

KP. Καλῶς.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς τιμᾶν, τὰς δὲ πο-
 νηρὰς μὴ;

KP. Ναί.

ΣΩ. Χρησταὶ δὲ οὐχ αἱ τῶν φρονίμων, πονηραὶ
 δὲ αἱ τῶν ἀφρόνων;

KP. Πῶς δ' οὐ;

VII. ΣΩ. Φέρε δὴ, πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα ἐλέγεται,
 γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων πότερον παν-

τοὺς ἀνδρὺς ἐπαίνω καὶ φόγω καὶ δόξῃ τὸν νοῦν προσέχει, ^Β
ἢ ἐνὸς μόνου ἐκείνου, ὃς ἂν τυγχάνῃ ἰατρὸς ἢ παιδοτρ^α-
βης ὢν;

ΚΡ. Ἐνὸς μόνου.

ΣΩ. Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χοῇ τοὺς φόγους καὶ ἀσπά-
ζεσθαι τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἐνὸς ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τοὺς
τῶν πολλῶν.

ΚΡ. Ἀἴλα δὴ /

ΣΩ. Ταύτῃ ἄρα αὐτῷ πρακτέον καὶ γυμναστέον
καὶ ἐδεστέον γε καὶ ποτέον, ἥ ἂν τῷ ἐνὶ δοκῇ τῷ ἐπιστάτῃ
καὶ ἐπαῖοντι, μᾶλλον ἢ ἡ ξύμπασιν τοῖς ἄλλοις.

ΚΡ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Εἶεν. ἀπειθήσας δὲ τῷ ἐνὶ καὶ ἀτιμάσας αὐ- ^Ο
τοῦ τὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμήσας δὲ τοὺς τῶν
πολλῶν [λόγους] καὶ μηδὲν ἐπαλόντων, ἄρα οὐδὲν κακὸν
πείσεται;

ΚΡ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Τί δ' ἔστι τὸ κακὸν τοῦτο; καὶ ποῦ τείνει, καὶ
εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος;

ΚΡ. Ἀἴλλον ὅτι εἰς τὸ σῶμα· τοῦτο γὰρ διόλλυσι.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τᾶλλα, ὃ Κρίτων,
οὕτως, ἵνα μὴ πάντα δῖωμεν, καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων
καὶ ἀδίκων καὶ αἰσχυρῶν καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ κα-
κῶν, περὶ ὧν νῦν ἡ βουλή ἡμῶν ἐστὶ, πότερον τῇ τῶν πολ-
λῶν δόξῃ δεῖ ἡμᾶς ἔπεισθαι καὶ φοβεῖσθαι αὐτήν, ἢ τῇ τοῦ ^Δ
ἐνὸς, εἰ τίς ἐστὶν ἐπαῖων, ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φο-
βεῖσθαι μᾶλλον ἢ ξύμπαντας τοὺς ἄλλους; ὃ εἰ μὴ ἀκο-
λουθήσομεν, διαφθεροῦμεν ἐκεῖνο καὶ λωβησόμεθα, ὃ τῷ
μὲν δικαίῳ βέλτιον ἐγγίγνεται, τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπώλλυτο. ἢ
οὐδὲν ἐστὶ τοῦτο;

ΚΡ. Οἶμαι ἔγωγε, ὃ Σώκρατες.

VIII. ΣΩ. Φέρε δὴ, εἰὰν τὸ ὑπὸ τοῦ ὕμεινον μὲν
PLATO I.

βέλτιον γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον διολέσωμεν πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαίωντων δόξῃ,
 Ε ἄρα βιωτὸν ἡμῖν ἐστὶ διεφθαρμένον αὐτοῦ; ἐστὶ δὲ που
 τοῦτο τὸ σῶμα· ἢ οὐχί;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐστὶ μεταμοχθηροῦ καὶ
 διεφθαρμένου σώματος;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἀλλὰ μετ' ἐκείνου ἄρα ἡμῖν βιωτὸν διεφθα-
 ρμένον, ᾧ τὸ ἄδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνίνησιν;
 ἢ φανυλότερον ἡγοούμεθα εἶναι τοῦ σώματος ἐκεῖνο, ὃ τί
 48 ποτ' ἐστὶ τῶν ἡμετέρων, περὶ ὃ ἢ τε ἀδικία καὶ ἡ δικαιο-
 σύνη ἐστίν;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἀλλὰ τιμιώτερον;

ΚΡ. Πολύ γε.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα, ᾧ βέλτιστε, πᾶν ἡμῖν οὕτω φρον-
 τιστέον, τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅ τι ὁ ἐπαίων
 περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ὁ εἷς, καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια.
 ὥστε πρῶτον μὲν ταύτῃ οὐκ ὀρθῶς εἰσηγεῖ, εἰσηγούμενος
 τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν περὶ τῶν δι-
 καίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων. ἀλλὰ μὲν
 δὴ, φαίη γ' ἄν τις, οἷός τ' εἶδιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτιν-
 9 νύναι;

ΚΡ. Δῆλα δὴ καὶ ταῦτα· φαίη γὰρ ἄν, ᾧ Σώ-
 κρατες.

ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ', ᾧ θαυμάσιε, οὗτός τε
 ὁ λόγος, ὃν διεληλύθαμεν, ἔμοιγε δοκεῖ ὁμοῖος εἶναι
 [τῷ] καὶ πρότερον· καὶ τόνδε αὖ σκοπεῖ, εἰ ἔτι μένει ἡμῖν
 ἢ οὐ, ὅτι οὐ τὸ ξῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ
 εὖ ξῆν.

ΚΡ. Ἀλλὰ μένει.

ΣΩ. Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταῦτόν ἐστι, μένει ἢ οὐ μένει;

ΚΡ. Μένει.

ΙΧ. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὁμολογουμένων τοῦτο σκεπτέον, πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνθένδε πειραῖσθαι ἐξιέναι μὴ ἀφιέντων Ἀθηναίων, ἢ οὐ δίκαιον· καὶ ἐὰν μὲν φράνῃται δίκαιον, πειρώμεθα, εἰ δὲ μὴ, ἐῷμεν. ἄς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις περὶ τε ἀναλώσεως χρημάτων καὶ δόξης καὶ παίδων τροφῆς, μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ὦ Κρίτων, σκέμματα ἢ τῶν ῥαδίως ἀποκτινύντων καὶ ἀναβιωσκομένων γ' ἂν, εἰ οἱοί τε ἦσαν, οὐδενὶ ξὺν νόῳ, τούτων τῶν πολλῶν. ἡμῖν δ', ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτως αἰρεῖ, μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἢ ἡ ὅπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν, πότερον δίκαια πράξομεν καὶ χρήματα τελοῦντες τούτοις τοῖς ἐμὲ ἐνθένδε ἐξάξουσι καὶ χάριτας, καὶ αὐτοὶ δ' ἐξαγοντές τε καὶ ἐξαγόμενοι, ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀδικήσομεν ταῦτα πάντα ποιοῦντες· καὶ φαινώμεθα ἄδικοι αὐτὰ ἐργαζόμενοι, μὴ οὐ δέῃ ὑπολογίζεσθαι οὐτ' εἰ ἀποθνήσκειν δεῖ παραμένοντας καὶ ἡσυχίαν ἄγοντας, οὔτε ἄλλο ὅτιοῦν πάσχειν πρὸ τοῦ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Καλῶς μὲν μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες, ὅρα δὲ τί δρώμεν.

ΣΩ. Σκοπῶμεν, ὦ γαθέ, κοινῇ, καὶ εἴ πῃ ἔχεις ἀντιλέγειν ἐμοὶ λέγοντος, ἀντίλεγε, καὶ σοὶ πείσομαι· εἰ δὲ μὴ, παῦσαι ἤδη, ὦ μακάριε, πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον, ὥς χρὴ ἐνθένδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι· ὥς ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πείσας σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ μὴ ἄκοντος. ὅρα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχήν, ἐὰν σοὶ ἱκανῶς λέγῃται, καὶ πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον, ἢ ἂν μάλιστα οἴῃ.

ΚΡ. Ἀλλὰ πειράσομαι.

Χ. ΣΩ. Οὐδενὶ τρόπῳ φαιδὺν ἐκόντας ἀδικητέον

εἶναι, ἢ τινὲς μὲν ἀδικητέον τρόπον, τινὲς δὲ οὐ; ἢ οὐδαμῶς τό γε ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθὸν οὔτε καλόν, ὥς πολλὰ-
 κίς ἡμῖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὁμολογήθη· [ὅπερ
 καὶ ἄρτι ἐλέγετο] ἢ πᾶσαι ἡμῖν ἐκεῖναι αἱ πρόσθεν ὁμο-
 λογίαι ἐν ταῖςδε ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσί,
 καὶ πάσαι, ὦ Κρίτων, ἄρα τηλικοῖδε [γέροντες] ἄνδρες
 Β πρὸς ἀλλήλους σπουδῇ διαλεγόμενοι ἐλάθομεν ἡμᾶς
 αὐτοὺς παίδων οὐδὲν διαφέροντες; ἢ παντὸς μᾶλλον
 οὕτως ἔχει, ὥσπερ τότε ἐλέγετο ἡμῖν, εἴτε φασὶν οἱ
 πολλοὶ εἴτε μὴ, καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶνδε χαλεπώτερα
 πάσχειν εἴτε καὶ πραότερα, ὅμως τό γε ἀδικεῖν τῷ ἀδι-
 κοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει ὃν παντὶ τρόπον;
 φάμεν ἢ οὐ;

ΚΡ. Φαμέν.

ΣΩ. Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὥς οἱ
 Ὀ πολλοὶ οἴονται, ἐπειδὴ γε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Τί δὲ δῆ; κακουργεῖν δεῖ, ὦ Κρίτων, ἢ οὐ;

ΚΡ. Οὐ δεῖ δῆ πού, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τί δέ; ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα, ὥς
 οἱ πολλοὶ φασί, δίκαιον ἢ οὐ δίκαιον;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Τὸ γάρ πού κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους τοῦ
 ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει.

ΚΡ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ οὔτε κακῶς ποιεῖν
 οὐδένα ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὅτιοῦν πάσῃ ὑπ' αὐτῶν.
 καὶ ὅρα, ὦ Κρίτων, ταῦτα καθομολογῶν, ὅπως μὴ
 Δ παρὰ δόξαν ὁμολογήσῃς. οἶδα γάρ ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα
 καὶ δοκεῖ καὶ δόξει, οἷς οὖν οὕτω δέδοκται καὶ οἷς μὴ,

τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή, ἀλλ' ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν, ὁρῶντας τὰ ἀλλήλων βουλευ-
ματα. σκόπει δὴ οὖν καὶ σὺ εὖ μάλα, πότερον κοινωνεῖς
καὶ ξυνδοκεῖ σοι, καὶ ἀρχώμεθα ἐντεῦθεν βουλευόμενοι,
ὥς οὐδέποτε ὁρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀδικεῖν οὔτε τοῦ
ἀνταδικεῖν οὔτε κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρῶντα
κακῶς. ἢ ἀφίστασαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς; ἐμοὶ
μὲν γὰρ καὶ πάλαι οὕτω καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ, σοὶ δ' εἴ πῃ ἑ
ἄλλη δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε. εἰ δὲ ἐμμένεις τοῖς
πρόσθεν, τὸ μετὰ τοῦτο ἄκουε.

ΚΡ. Ἀλλ' ἐμμένω τε καὶ ξυνδοκεῖ μοι· ἀλλὰ λέγε.

ΣΩ. Λέγω δὴ αὖ τὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον δ' ἐρωτῶ·
πότερον ἂ ἂν τις ὁμολογήσῃ τῷ δίκαια ὄντα ποιητέον ἢ
ἐξαπατητέον;

ΚΡ. Ποιητέον.]

[XI. ΣΩ. Ἐκ τούτων δὴ ἄθρει. ἀπιόντες ἐνθὲνδε
ἡμεῖς μὴ πείσαντες τὴν πόλιν πότερον κακῶς τιὰς ποι- 50
οῦμεν, καὶ ταῦτα οὐς ἥκιστα δεῖ, ἢ οὐ; καὶ ἐμμένομεν
οἷς ὁμολογήσαμεν δίκαιοις οὖσιν ἢ οὐ;

ΚΡ. Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς
ὃ ἐρωτᾷς· οὐ γὰρ ἐννοῶ. Λ

ΣΩ. Ἀλλ' ὥδε σκόπει. εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθὲνδε
εἶτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλ-
θόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ἐπιστάντες
ἔροιντο· εἶπέ μοι, ὦ Σώκρατες, τί ἐν νῶ ἔχεις ποιεῖν;
ἄλλο τι ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ, ὃ ἐπιχειρεῖς, διανοεῖ τοὺς
τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι καὶ ξύμπασαν τὴν πόλιν τὸ β
σὸν μέρος; ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶ-
ναι καὶ μὴ ἀνατετράφθαι, ἐν ᾗ αἱ γενόμεναι δίκαι μῆ-
δὲν ἰσχύουσιν, ἀλλ' ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίγνονται
καὶ διαφθείρονται; τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων, πρὸς ταῦτα

καὶ ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἂν τις ἔχοι, ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου, ὃς τὰς δίκας τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι. ἢ ἐροῦμεν πρὸς αὐτούς ὅτι ἡδίκηει γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις καὶ οὐκ
 C ὀρθῶς τὴν δίκην ἔκρινε; ταῦτα ἢ τί ἐροῦμεν;

|| ΚΡ. Ταῦτα νῆ Δί', ὦ Σώκρατες.

XII. ΣΩ. Τί οὖν, ἂν εἰπωσιν οἱ νόμοι· ὦ Σώ-
 κρατες, ἢ καὶ ταῦτα ὁμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοί, ἢ ἐμ-
 μένειν ταῖς δίκαις αἷς ἂν ἡ πόλις δικάξῃ; εἰ οὖν αὐτῶν
 θαυμάζοιμεν λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν ὅτι ὦ Σώκρα-
 τες, μὴ θαύμαζε τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνου, ἐπειδὴ
 καὶ εἰώθας χρῆσθαι τῷ ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι.
 D φέρε γάρ, τί ἐγκαλῶν ἡμῖν καὶ τῇ πόλει ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς
 ἀπολλύναι; οὐ πρῶτον μὲν σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς, καὶ
 δι' ἡμῶν ἐλάβρανε τὴν μητέρα σου ὁ πατήρ καὶ ἐφύ-
 τευσέ σε; φράσον οὖν, τούτοις ἡμῶν, τοῖς νόμοις τοῖς
 περὶ τοὺς γάμους, μέμφει τι ὥς οὐ καλῶς ἔχουσιν; οὐ
 μέμφομαι, φαίην ἂν. ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ γενομέ-
 νου τροφήν τε καὶ παιδείαν, ἐν ἣ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης;
 ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τούτοις τιταγ-
 μένοι νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῷ σε ἐν
 μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν; καλῶς, φαίην ἂν.
 εἶεν. ἐπειδὴ δὲ ἐγένου καὶ ἐξετράφης καὶ ἐπαιδεύθης,
 ἔχοις ἂν εἰπεῖν πρῶτον μὲν ὥς οὐχὶ ἡμέτερος ἦσθα καὶ
 ἐκγονος καὶ δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι; καὶ
 εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, ἄρ' ἐξ ἴσου οἶσι εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον
 καὶ ἡμῖν, καὶ ἅττ' ἂν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, καὶ
 σοὶ ταῦτα ἀντιποιεῖν οἶσι δίκαιον εἶναι; ἢ πρὸς μὲν
 ἄρα σοὶ τὸν πατέρα οὐκ ἐξ ἴσου ἦν τὸ δίκαιον καὶ πρὸς
 τὸν δεσπότην, εἰ σοὶ ὦν ἐτύγχανεν, ὥστε, ἅπερ πά-
 σχοις, ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν, οὔτε κακῶς ἀκούοντα ἀν-
 θι τιλέγειν οὔτε τυπτόμενον ἀντιτύπτειν οὔτε ἄλλα τοι-

αὐτὰ πολλὰ· πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα καὶ τοὺς νόμους
 ἐξέσται σοι, ὥστε, ἐάν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς ἀπολλύναι
 δίκαιον ἡγοῦμενοι εἶναι, καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους
 καὶ τὴν πατρίδα καθ' ὅσον δύνασαι ἐπιχειρήσεις ἀν-
 απολλύναι, καὶ φήσεις ταῦτα ποιῶν δίκαια πράττειν, ὃ
 τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος; ἢ οὕτως εἰ σοφός,
 ὥστε λέληθέ σε ὅτι μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων ἀπολλύμε-
 προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἢ πατρὶς καὶ σε-
 μνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοῖρᾳ καὶ παρὰ B
 θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι, καὶ σέβει-
 σθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπείκειν καὶ θωπεύειν πατρίδα χα-
 λειπαίνουσαν ἢ πατέρα, καὶ ἢ πείθειν ἢ ποιεῖν ἢ ἂν κε-
 λεύῃ, καὶ πάσχειν, ἐάν τι προσιᾷται παθεῖν, ἥσυχίαν
 ἄρουτα, ἐάν τε τύπτεσθαι ἐάν τε δεῖσθαι, ἐάν τε εἰς
 πόλεμον ἄγῃ τρωθησόμενον ἢ ἀποθανούμενον, ποιη-
 τέον ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει, καὶ οὐχὶ ὑπε-
 κτέον οὐδὲ ἀναχωρητέον οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν, ἀλλὰ H
 καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχοῦ ποιητέον
 ἢ ἂν κελεύῃ ἢ πόλις καὶ ἢ πατρίς, ἢ πείθειν αὐτήν ἢ C
 τὸ δίκαιον πέφυκε, βιάζεσθαι δ' οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα
 οὔτε πατέρα, πολὺ δὲ τούτων ἔτι ἦττον τὴν πατρίδα;
 τί φήσομεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἀληθῆ λέγειν τοὺς
 νόμους ἢ οὐ;

ΚΡ. Ἐμοίγε δοκεῖ.

* XIII. ΣΩ. Σκόπει τοίνυν, ὦ Σώκρατες, φάται
 ἂν ἴσως οἱ νόμοι, εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, ὅτι
 οὐ δίκαια ἡμᾶς ἐπιχειρεῖς δοῦν ἢ νῦν ἐπιχειρεῖς. ἡμεῖς
 γὰρ σε γεννήσαντες, ἐκτρέψαντες, παιδεύσαντες, μετα-
 δόντες ἀπάντων ὧν οἱοί τ' ἡμεῖς καλῶν σοὶ καὶ τοῖς
 ἄλλοις πᾶσι πολίταις, ὅμως προαγορεύομεν τῷ ἔξουσίαν D
 πεποιηκέναι Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ, ἐπειδὴν δοκι-
 μασθῇ καὶ ἴδῃ τὰ ἐν τῇ πόλει πράγματα καὶ ἡμᾶς τοὺς

νόμους, ὃ ἂν μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς, ἐξεῖναι λαβόντα τὰ αὐτοῦ ἀπιέναι ὅποι ἂν βούληται. καὶ οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων ἐμποδῶν ἐστὶν οὐδ' ἀπαγορεύει, εἴαν τέ τις βούληται ὑμῶν εἰς ἀποικίαν ἰέναι, εἰ μὴ ἀρέσκοιμεν ἡμεῖς τα καὶ ἡ πόλις, εἴαν τε μετοικεῖν ἄλλοσέ ποι ἔλθῶν, ἰέναι. Εἰ ἐκεῖσε ὅποι ἂν βούληται, ἔχοντα τὰ αὐτοῦ. ὅς δ' ἂν ὑμῶν παραμείνῃ, ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τάς τε δίκας δικάζομεν καὶ τὰλλα τὴν πόλιν διοικοῦμεν, ἤδη φαμέν τοῦτον ὁμολογηκέναι ἐργῶ ἡμῖν ἃ ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν ποιήσῃ ταῦτα, καὶ τὸν μὴ πειθόμενον τριχῇ φαμέν ἀδικεῖν, ὅτι τε γενηταις οὖσιν ἡμῖν οὐ πείθεται, καὶ ὅτι τροφεῦσι, καὶ ὅτι ὁμολογήσας ἡμῖν πείθεσθαι οὔτε πείθεται οὔτε 52 πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιοῦμεν, προτιθέντων ἡμῶν καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιταττόντων ποιεῖν ἃ ἂν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφιέντων ὄνοιν θάτερα, ἢ πείθειν ἡμᾶς ἢ ποιεῖν, τῶντων οὐδέτερα ποιεῖ.

XIV. Ταῦταις δὴ φαμεν καὶ σέ, ὦ Σώκρατες, ταῖς κίτταις ἐνέξεσθαι, εἴπερ ποιήσεις ἃ ἐπινοεῖς, καὶ οὐχ ἡκιστα Ἀθηναίων σέ, ἀλλ' ἐν τοῖς μάλιστα. καί οὖν ἐγὼ εἰποιμι· διὰ τί δὴ; ἴσως ἂν μου δικαίως καθάπτοιτο λέγοντες, ὅτι ἐν τοῖς μάλιστα Ἀθηναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὁμολογηκῶς τυγχάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν. φαίει γὰρ ἂν 53 ὅτι ὦ Σώκρατες, μέγαρα ἡμῖν τούτων τεκμηρία ἐστίν, ὅτι σοὶ καὶ ἡμεῖς ἡρέσκομεν καὶ ἡ πόλις· οὐ γὰρ ἂν ποτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερόντως ἐν αὐτῇ ἐπεδήμεις, εἰ μὴ σοὶ διαφερόντως ἡρεσκε; καὶ οὐτ' ἐπὶ γεωρίαν πώποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἀπαξ εἰς Ἰσθμόν, οὔτε ἄλλοσε οὐδαμῶσε, εἰ μὴ ποι στρατευσόμενος, οὔτε ἄλλην ἀποδημίαν ἐποιήσω πώποτε, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως οὐδ' ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι, ἀλλὰ ἡμεῖς σοὶ ἱκανοὶ ἦμεν 54 καὶ ἡ ἡμετέρα πόλις· οὕτω σφόδρα ἡμᾶς ἡροῦ, καὶ ὁμο-

λόγους καθ' ἡμᾶς πολιτεύεσθαι, τὰ τε ἄλλα καὶ παῖδας
 ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ὥς ἀρεσκούσης σοι τῆς πόλεως. ἔτι
 τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ ἔξῃν σοι φυγῆς τιμήσασθαι, εἰ
 ἐβούλουν, καὶ ὅπερ νῦν ἀκούσης τῆς πόλεως ἐπιχειρεῖς,
 τότε ἐκούσης ποιῆσαι. σὺ δὲ τότε μὲν ἐκαλλωπίζου ὥς
 οὐκ ἀγανακτῶν, εἰ δέοι τεθνάναι σε, ἀλλ' ἡροῦ, ὥς
 ἐφησθα, πρὸ τῆς φυγῆς θάνατον· νῦν δὲ οὐτ' ἐκείνους
 τοὺς λόγους αἰσχύνει, οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπει,
 ἐπιχειρῶν διαφθεῖραι, πράττεις τε ἅπερ ἂν δοῦλος φαν- D
 λότατος πράξειεν, ἀποδιδράσκειν ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς
 ξυνθήκας τε καὶ τὰς ὁμολογίας, καθ' ἃς ἡμῖν ξυνέθου
 # πολιτεύεσθαι. πρῶτον μὲν οὖν ἡμῖν τοῦτ' αὐτὸ ἀπό-
 κριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν φάσκοντές σε ὁμολογηκέναι
 πολιτεύεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργῳ, ἀλλ' οὐ λόγῳ, ἢ οὐκ
 ἀληθῆ. τί φῶμεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἄλλο τι ἢ
 ὁμολογῶμεν;

ΚΡ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες. *

ΣΩ. Ἄλλο τι οὖν, ἂν φαίεν, ἢ ξυνθήκας τὰς πρὸς
 ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις, οὐχ ὑπ' ἀνάγκης
 ὁμολογήσας οὐδὲ ἀπατηθεὶς οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
 ἀναγκασθεὶς βουλευσασθαι, ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἐβδομηκόντα,
 ἐν οἷς ἔξῃν σοι ἀπίεσαι, εἰ μὴ ἡρέσκομεν ἡμεῖς μηδὲ
 δίκαιαι ἐφαίνοντό σοι αἱ ὁμολογίαι εἶναι. σὺ δὲ οὔτε
 ἀκκεδαίμονα προηροῦ οὔτε Κρήτην, ἃς δὴ ἐκάστοτε φῆς
 εὐνομεῖσθαι, οὔτε ἄλλην οὐδεμίαν τῶν Ἑλληνίδων πό- E
 λεων οὐδὲ τῶν βαρβαρικῶν, ἀλλ' ἐλάττω ἐξ αὐτῆς ἀπι- 53
 δήμησας ἢ οἱ χωλοὶ τε καὶ τυφλοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀνάπηροι·
 οὕτω σοι διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἡρεσκειν ἢ
 πόλις τε καὶ οἱ νόμοι ἡμεῖς δῆλον ἐκείνῃ γὰρ ἂν πόλις
 ἀρέσκοι ἄντε νόμων; νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμένεις τοῖς ὁμο-
 λογημένοις; ἐὰν ἡμῖν γε πείθῃ, ὦ Σώκρατες· καὶ οὐ
 καταγέλαστός γε ἔσει ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθὼν.

XV. Σκόπει γὰρ δὴ, ταῦτα παραβάς καὶ ἐξαμαρ-
 τάνων τι τούτων τί ἀγαθὸν ἐργάσει σαυτὸν ἢ τοὺς ἐπι-
 B τηθεῖλους τοὺς σαυτοῦ. ὅτι μὲν γὰρ κινδυνεύουσιν γέ σου
 οἱ ἐπιτήδαιοι καὶ αὐτοὶ φεύγειν καὶ στερηθῆναι τῆς πό-
 λεως ἢ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι, σχεδὸν τι δῆλον. αὐτὸς
 δὲ πρῶτον μὲν ἐὰν εἰς τῶν ἐγγύτατά τινα πόλεων ἐλθῇς,
 ἢ Θήβαζε ἢ Μέγαράδε — εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφοτέρω —
 πολέμιος ἦξεις, ὦ Σώκратες, τῇ τούτων πολιτείᾳ, καὶ
 ὅσοι περ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων, ὑποβλέφονται σε
 C διαφθορέα ἡγούμενοι τῶν νόμων, καὶ βεβαιώσεις τοῖς
 δικασταῖς τὴν δόξαν, ὥστε δοκεῖν ὁρθῶς τὴν δίκην δι-
 κάσαι· ὅστις γὰρ νόμων διαφθορεὺς ἐστὶ, σφόδρα πον-
 ὁξείην ἂν νέων γε καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορεὺς
 εἶναι. πότερον οὖν φεῦξαι τὰς τε εὐνομουμένας πόλεις
 καὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς κοσμιωτάτους; καὶ τοῦτο ποιοῦντι
 ἔρα ἄξιόν σοι ξῆν ἔσται; ἢ πλησιιάσεις τούτοις καὶ ἀναι-
 ρηνητήσεις διαλεγόμενος — τίνας λόγους, ὦ Σώκратες,
 ἢ οὐσπερ ἐνθάδε, ὡς ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη πλείστου
 ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις καὶ τὰ νόμιμα καὶ οἱ νόμοι; καὶ
 D οὐκ οἶσι ἄσχημον [ἂν] φανείσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους
 πρᾶγμα; οἶσθαί γε χρῆ. ἀλλ' ἐκ μὲν τούτων τῶν τό-
 πων ἀπαρεῖς, ἦξεις δὲ εἰς Θετταλίαν παρὰ τοὺς ξένους
 τοὺς Κρίτωνος· ἐκεῖ γὰρ δὴ πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολα-
 σία, καὶ ἴσως ἂν ἡδέως σου ἀκούοιεν ὡς γελοῖως ἐκ τοῦ
 δεσποτωρίου ἀπεδιδράσκεις σκευὴν τέ τινα περιθέμενος.
 ἢ διφθέραν λαβὼν ἢ ἄλλα οἷα δὴ εἰώθασιν ἐνσκευάζε-
 σθαι οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυτοῦ μετ-
 ἀλλάξας· ὅτι δὲ γέρον ἀνὴρ σμικροῦ χρόνου τῷ βίῳ
 E λοιποῦ ὄντος, ὡς τὸ εἶκος, ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως
 ἐπιθυμεῖν ξῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβάς, οὐδεὶς
 ὅς ἐρεῖ; ἴσως, ἂν μὴ τινα λυπῇς· εἰ δὲ μὴ, ἀκούσει, ὦ
 Σώκратες, πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ. ὑπερχόμενος δὴ

βιώσει πάντας ἀνθρώπους καὶ δουλεύων· τί ποίων ἢ
 εὐωχούμενος ἐν Θετταλίᾳ, ὥσπερ ἐπὶ δειπνον ἀποδεδη-
 μηκῶς εἰς Θετταλίαν; λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ περὶ δικαιο-
 σύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ποῦ ἡμῖν ἔσονται; ἀλλὰ 54
 ὁ γὰρ τῶν παίδων ἕνεκα βούλει ξῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐκθρέψῃς
 καὶ παιδεύσῃς; τί δαί; εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς ἀγαγὼν
 θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ
 τοῦτό σου ἀπολαύσωσιν; ἢ τοῦτο μὲν οὐ, αὐτοῦ δὲ τρε-
 φόμενοι σοῦ ζῶντος βέλτιον θρέφονται καὶ παιδεύουν-
 ται, μὴ ξυνόντος σου αὐτοῖς; οἱ γὰρ ἐπιτηδεῖοι οἱ σοὶ
 ἐπιμελήσονται αὐτῶν, πότερον ἂν εἰς Θετταλίαν ἀπο-
 δημήσῃς, ἐπιμελήσονται, ἂν δὲ εἰς Αἰδου ἀποδημήσῃς,
 οὐχὶ ἐπιμελήσονται; εἴπερ γέ τι ὄφελος αὐτῶν ἐστὶ τῶν
 σοὶ φασκόντων ἐπιτηδεῶν εἶναι, οἴεσθαι γε χρή. B

XVI. Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, πειθόμενος ἡμῖν τοῖς
 σοῖς τροφεῦσι μήτε παῖδας περὶ πλείονος ποιοῦ μήτε
 τὸ ξῆν μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ δικαίου, ἵνα εἰς Αἰδου
 ἰλθὼν ἔχῃς ταῦτα πάντα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ ἄρ-
 χουσιν· οὕτε γὰρ ἐνθάδε σοὶ φαίνεται ταῦτα πράττειν
 ἀμεινον εἶναι οὐδὲ δικαιότερον οὐδὲ ὑσιώτερον, οὐδὲ
 ἄλλω τῶν σῶν οὐδενί, οὔτε ἐκείσε ἀφικομένῳ ἀμεινον
 ἔσται. ἀλλὰ νῦν μὲν ἡδικοῦμενος ἄπει, ἂν ἀπέῃς, οὐχ
 ὑπ' ἡμῶν τῶν νόμων ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων· ἂν δὲ ἐξέλ- C
 θῇς οὕτως αἰσχροῶς ἀνταδικήσας τε καὶ ἀντικακουργή-
 σας, τὰς σπαντοῦ ὁμολογίας τε καὶ ξυνθήκας τὰς πρὸς
 ἡμᾶς παραβὰς καὶ κακὰ ἐργασάμενος τούτους οὓς ἡκιστα
 ἔδει, σπαντόν τε καὶ φίλον καὶ πατρίδα καὶ ἡμᾶς, ἡμεῖς
 τέ σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελ-
 φοὶ οἱ ἐν Αἰδου νόμοι οὐκ εὐμενῶς σε ὑποδέχονται,
 εἰδότες ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχείρησας ἀπολέσαι τὸ σὸν μέρος.
 ἀλλὰ μὴ σε πείσῃ Κρίτων ποιεῖν ἃ λέγει μᾶλλον ἢ ἡμεῖς. D

XVII. Ταῦτα, ὦ φίλε ἑταῖρε Κρίτων, εὖ ἴσθι ὅτι

ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες τῶν αὐ-
λῶν δοκοῦσιν ἀκούειν, καὶ ἐν ἐμοὶ αὕτη ἡ ἡχὴ τούτων
τῶν λόγων βομβεῖ καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων
ἀκούειν· ἀλλὰ ἴσθι, ὅσα γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα, ἐάν
τι λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς. ὅμως μέντοι εἴ τι
οἶμι πλέον ποιήσῃν, λέγε.

ΚΡ. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔχω λέγειν.

Ε ΣΩ. Ἐὰ τοίνυν, ὦ Κρίτων, καὶ πράττωμεν ταύτη,
ἐπειδὴ ταύτη ὁ θεὸς ὑφηγεῖται.

ΦΑΙΔΩΝ

[ἢ περὶ ψυχῆς, ἡθικός.]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ
ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, ΦΑΙΔΩΝ, ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ,
ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΕΒΗΣ, ΣΙΜΜΙΑΣ, ΚΡΙΤΩΝ,
Ο ΤΩΝ ΕΝΔΕΚΑ ΤΠΗΡΕΤΗΣ.

St. L.
p. 57

1. Αὐτός, ὃ Φαίδων, παρεγένον Σωκράτει ἐκείνη ἡ
τῇ ἡμέρᾳ, ἣ τὸ φάρμακον ἔπιεν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἢ ἄλ-
λου του ἡμιούσας;

ΦΑΙΔ. Αὐτός, ὃ Ἐχέκρατες.

ΕΧ. Τί οὖν δὴ ἐστὶν ἅττα εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θά-
νατου; καὶ πῶς ἐτελεύτα; ἡδέως γὰρ ἂν ἐγὼ ἀκούσαιμι.
καὶ γὰρ οὔτε τῶν πολιτῶν Φλιασίων οὐδεὶς πάνν τι ἐπι-
χωριάζει τὰ νῦν Ἀθήναζε, οὔτε τις ξένος ἀφίκεται χρόνου
συχνοῦ ἐκεῖθεν, ὅστις ἂν ἡμῖν σαφές τι ἀγγεῖλαι οἴος τ' ὅτι
ἦν περὶ τούτων, πλήν γε δὴ ὅτι φάρμακον πιὼν ἀποθά-
ναι· τῶν δὲ ἄλλων οὐδὲν εἶχε φράζειν.

ΦΑΙΔ. Οὐδὲ τὰ περὶ τῆς δίκης ἄρα ἐπύθεσθε ὃν 58
τρόπον ἐγένετο;

ΕΧ. Ναί, ταῦτα μὲν ἡμῖν ἡγγεῖλέ τις, καὶ ἐθανυμά-
ζοιεν γε ὅτι πάλα γενομένης αὐτῆς πολλῶ ὕστερον φαί-
νεται ἀποθανών. τί οὖν ἦν τοῦτο, ὃ Φαίδων;

ΦΑΙΔ. Τύχη τις αὐτῷ, ὃ Ἐχέκρατες, συνέβη· ἔτυχε
γὰρ τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης ἢ πρῶμνα ἐστεμμένη τοῦ
πλοίου ὃ εἰς Ἀῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν.

ΕΧ. Τοῦτο δὲ δὴ τί ἐστίν;

ΦΑΙΔ. Τοῦτό ἐστι τὸ πλοῖον, ὥς φασιν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ Ὁμήσεὺς ποτε εἰς Κρήτην τοὺς δις ἐπτά ἐκείνους ὄχετο
 B ἄγων καὶ ἔσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. τῷ οὖν Ἀπόλλωνι εὖξαντο, ὥς λέγεται, τότε, εἰ σωθίεν, ἐκάστου ἔτους θεωρίαν ἀπαΐειν εἰς Δῆλον· ἣν δὴ αἰεὶ καὶ νῦν ἐτι ἐξ ἐκείνου κατ' ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ πέμπουσιν. ἐπειδὴν οὖν ἄρ-
 ξονται τῆς θεωρίας, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ-
 τῷ καθαρεῦειν τὴν πόλιν καὶ δημοσίᾳ μηδὲνα ἀποκτι-
 νύναι, πρὶν ἂν εἰς Δῆλον ἀφίκηται τὸ πλοῖον καὶ πάλιν
 δεῦρο· τοῦτο δ' ἐνίοτε ἐν πολλῷ χρόνῳ γίγνεται, ὅταν
 C τύχῳσιν ἄνεμοι ἀπολαβόντες αὐτοὺς. ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῆς
 θεωρίας, ἐπειδὴν ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος στέψη τὴν
 πρύμναν τοῦ πλοίου· τοῦτο δ' ἔτυχεν, ὥσπερ λέγω, τῇ
 προτεραίᾳ τῆς δίκης γερονός. διὰ ταῦτα καὶ πολὺς χρό-
 νος ἐγένετο τῷ Σωκράτει ἐν τῷ δεσμιωτηρίῳ ὁ μεταξὺ τῆς
 δίκης τε καὶ τοῦ θανάτου.

II. **ΕΧ.** Τί δὲ δὴ τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὦ
 Φαίδων; τίνα ἦν τὰ λεχθέντα καὶπραχθέντα, καὶ τίνες οἱ
 παραγενόμενοι τῶν ἐπιτηδείων τῷ ἀνδρὶ; ἢ οὐκ εἶων οἱ
 ἄρχοντες παρῆναι, ἀλλ' ἔρημος ἐτελεύτα φίλων;

D **ΦΑΙΔ.** Οὐδαμῶς, ἀλλὰ παρῆσαν τινες καὶ πολ-
 λοί γε.

ΕΧ. Ταῦτα δὴ πάντα προθυμήθητι ὥς σαφέστατον
 ἡμῖν ἀπαγγεῖλαι, εἰ μὴ τίς σοι ἀσχολία τυγχάνει οὐσα.

ΦΑΙΔ. Ἀλλὰ σχολάζω γε καὶ πειράσσομαι ὑμῖν διη-
 γήσασθαι· καὶ γὰρ τὸ μεμνηῖσθαι Σωκράτους καὶ αὐτὸν
 λέγοντα καὶ ἄλλον ἀκούοντα ἔμοιγε αἰεὶ πάντων ἡδιστον.

ΕΧ. Ἀλλὰ μὲν, ὦ Φαίδων, καὶ τοὺς ἀκουσομένους
 γε τοιοῦτους ἐτέρους ἔχεις· ἀλλὰ πειρῶ ὥς ἂν δύνῃ ἀκρι-
 βέστατα διελθεῖν πάντα.

E **ΦΑΙΔ.** Καὶ μὲν ἐγὼ γε θαυμάσια ἔπαθον παραγε-
 νόμενος. οὔτε γὰρ ὡς θανάτῳ παρόντα με ἀνδρὸς ἐπιτη-

δείου ἔλεος εἰσῆι· εὐδαίμων γάρ μοι ἀνὴρ ἐφαίνετο, ὃ
 Ἐχέκρατες, καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, ὥς ἀδελῶς καὶ
 γευναιῶς ἐτελεύτα, ὥστε μοι ἐκείνον παρίστασθαι μὴδ'
 εἰς Αἶδου ἰόντα ἄνευ θείας μοίρας ἵκναι, ἀλλὰ κακέισε
 ἀφικόμενον εὖ πράξειν, εἴπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος. διὰ δὲ 59
 ταῦτα οὐδὲν πάνυ μοι ἔλεεινὸν εἰσῆι, ὥς εἰκὸς ἂν δόξειεν
 εἶναι παρόντι πένθει· οὔτε αὖ ἡδονὴ ὥς ἐν φιλοσοφίᾳ
 ἡμῶν ὄντων, ὥσπερ εἰώθουμεν· καὶ γὰρ οἱ λόγοι τοιοῦ-
 τοί τινες ἦσαν· ἀλλ' ἀτεχνῶς ἄτοπόν τί μοι πάθος παρῆν
 καὶ τις ἀήθης κραῖσις ἀπὸ τῆς ἡδονῆς συγκεκραμένη
 ὁμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς λύπης, ἐνθυμουμένῳ ὅτι αὐτίκα ἐκεί-
 νος ἔμελλε τελευτᾶν. καὶ πάντες οἱ παρόντες σχεδὸν τι
 οὕτω διεκειμένθα, ὅτε μὲν γελῶντες, ἐνίοτε δὲ δακρύον-
 τες, εἰς δὲ ἡμῶν καὶ διαφερόντως, Ἀπολλόδωρος· οἶσθα
 γάρ που τὸν ἄνδρα καὶ τὸν τρόπον αὐτοῦ.

ΕΧ. Πῶς γὰρ οὖν;

ΦΑΙΔ. Ἐκείνός τε τοίνυν παντάπασιν οὕτως εἶχε,
 καὶ αὐτὸς ἔργω ἐτεταράγμην καὶ οἱ ἄλλοι.

ΕΧ. Ἐτυχον δέ, ὦ Φαίδων, τίνες παραγενόμενοι;

ΦΑΙΔ. Οὗτός τε δὴ ὁ Ἀπολλόδωρος τῶν ἐπιχωρίων
 παρῆν καὶ ὁ Κριτόβουλος καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ [Κρίτων],
 καὶ ἔτι Ἑρμογένης καὶ Ἐπιγένης καὶ Αἰσχίνης καὶ Ἀντι-
 σθένης· ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος ὁ Παιανιεὺς καὶ Μενέξε-
 νος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων· Πλάτων δέ, οἶμαι,
 ἦσθ' ἐναι.

ΕΧ. Ἔννοι δέ τινες παρῆσαν;

ΦΑΙΔ. Ναί, Σιμρίας τί γε ὁ Θηβαῖος καὶ Κέβης καὶ
 Φαιδωνίδης, καὶ Μεγαρόθεν Εὐκλείδης τε καὶ Τερψίων.

ΕΧ. Τί δέ; Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρ-
 γένοντο;

ΦΑΙΔ. Οὐδ' ἤτα· ἐν Αἰγινῇ γὰρ ἐλέγοντο εἶναι.

ΕΧ. Ἄλλος δέ τις παρῆν;

ΦΑΙΔ. Σχεδόν τι οἶμαι τούτους παραγενέσθαι.

ΕΧ. Τί οὖν δὴ; τίνες, φῆς, ἦσαν οἱ λόγοι;

- III. ΦΑΙΔ. Ἐγὼ σοι ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι
 D διηγήσασθαι. αἰεὶ γὰρ δὴ καὶ τὰς πρόσθεν ἡμέρας εἰώθει-
 μεν φοιτᾶν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν Σωκράτη, συλ-
 λεγόμενοι ἔωθεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐν ᾧ καὶ ἡ δίκη ἐγέ-
 νετο· πλησίον γὰρ ἦν τοῦ δεσμοτηρίου. περιεμύμενον
 οὖν ἐκάστοτε, ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμοτήριον, διατρίβον-
 τες μετ' ἀλλήλων· ἀνεώγετο γὰρ οὐ πρό- ἔπειδ' ἂν ἀνοι-
 χθεῖν, εἰσῆμιεν παρὰ τὸν Σωκράτη καὶ τὰ πολλὰ διημε-
 ρεύομεν μετ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ τότε πρωταίτερον ξυνελέ-
 γημεν. τῇ γὰρ προτεραίᾳ [ἡμέρᾳ] ἔπειδ' ἔξήλθομεν ἐκ
 R τοῦ δεσμοτηρίου ἐσπέρας, ἐπυθόμεθα ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ
 Ἀῆλου ἀφίγμενον εἶη. παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλήλοις ἡκεῖν
 ὡς πρωταίτατα εἰς τὸ εἰωθός. καὶ ἤκομεν καὶ ἡμῖν ἐξελ-
 θῶν ὁ θυρωρός, ὅσπερ εἰώθει ὑπακούειν, εἶπεν ἐπιμέ-
 νειν καὶ μὴ πρότερον παριέναι, ἕως ἂν αὐτὸς κελεύσῃ·
 λύουσι γάρ, ἔφη, οἱ ἑνδεκα Σωκράτη καὶ παραγγέλλου-
 σιν ὅπως ἂν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τελευτήσῃ. οὐ πολὺν δ' οὖν
 χρόνον ἐπισχῶν ἦκε καὶ ἐκέλευεν ἡμᾶς εἰσιέναι. εἰσιόν-
 60 τες οὖν κατελαμβάνομεν τὸν μὲν Σωκράτη ἄρτι λελυμέ-
 νον, τὴν δὲ Ξανθίππην, γινώσκεις γάρ, ἔχουσαν τε τὸ
 παιδίον αὐτοῦ καὶ παρακαυημένην. ὡς οὖν εἶδεν ἡμᾶς ἡ
 Ξανθίππη, ἀνευφήμησέ τε καὶ τοιαῦτ' ἅττα εἶπεν, οἷα δὴ
 εἰσῆθασιν αἱ γυναῖκες, ὅτι ὦ Σώκρατες, ὕστατον δὴ σε
 προσεροῦσι νῦν οἱ ἐπιτήδειοι καὶ σὺ τούτους. καὶ ὁ Σω-
 κράτης βλέψας εἰς τὸν Κρίτωνα, ὦ Κρίτων, ἔφη, ἀπαρέτω
 τις αὐτὴν οἶκαδε. καὶ ἐκείνην μὲν ἀπὴγόν τινες τῶν τοῦ
 B Κρίτωνος βοῶσάν τε καὶ κοπτομένην· ὁ δὲ Σωκράτης
 ἀνακαθίζόμενος εἰς τὴν κλίνην συνέκαμψέ τε τὸ σκέλος
 καὶ ἐξέτριψε τῇ χειρὶ, καὶ τρίβων ἅμα, ὡς ἄτοπον, ἔφη,
 ὦ ἄνδρες, εἰσὶν ἐν τούτῳ, ὃ καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι

ἡδὺ· ὥς θαυμασίως πέφυκε πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶ-
 ναι, τὸ λυπηρόν, τῷ ἅμα μὲν αὐτῷ μὴ ἐθέλειν παραγίγνε-
 σθαι τῷ ἀνθρώπῳ, ἐὰν δέ τις διώκῃ τὸ ἕτερον καὶ λαμ-
 βάνῃ, σχεδόν τι ἀναγκάσθαι λαμβάνειν καὶ τὸ ἕτερον,
 ὥσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς συνημμένῳ δὺ' ὄντε. καὶ μοι δο-
 κεῖ, ἔφη, εἰ ἐνενόησεν αὐτὰ Αἰσωπος, μῦθον ἂν συνθεῖ-
 ναι, ὥς ὁ θεὸς βουλόμενος αὐτὰ διαλλάξαι πολεμοῦντα,
 ἐπειδὴ οὐκ ἡδύνατο, ξυνῆψεν εἰς ταῦτόν αὐτοῖς τὰς κορυ-
 φάς, καὶ διὰ ταῦτα ὧ ἂν τὸ ἕτερον παραγίγηται ἐπακο-
 λουθεῖ ὕστερον καὶ τὸ ἕτερον. ὥσπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι
 εἰσικεν, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἦν ἐν τῷ σκέλει [πρότερον]
 τὸ ἀλγεινόν, ἦκειν δὴ φαίνεται ἐπακολουθεῖν τὸ ἡδύ.

IV. Ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβὼν Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώ-
 κρατες, ἔφη, εὐ γ' ἐποίησας ἀναμνήσας με. περὶ γάρ τοι
 τῶν ποιημάτων ὧν πεποίηκας ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου D
 λόγους καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον καὶ ἄλλοι τινές
 με ἤδη ἤρουντο, ἀτὰρ καὶ Εὐηνὸς πρώην, ἥ τί ποτε διανο-
 ηθεῖς, ἐπειδὴ δεῦρο ἤλθες, ἐποίησας αὐτά, πρότερον οὐ-
 δὲν πώποτε ποιήσας. εἰ οὖν τί σοι μέλει τοῦ ἔχειν ἐμὲ Εὐ-
 ηνῷ ἀποκρίνασθαι, ὅταν με αὐθις ἐρωτᾷ, εὐ οἶδα γὰρ ὅτι
 ἐρήσεται, εἰπέ, τί χρὴ με λέγειν. Λέγε τοίνυν, ἔφη, αὐτῷ,
 ὦ Κέβης, τάληθῃ, ὅτι οὐκ ἐκείνῳ βουλόμενος οὐδὲ τοῖς
 ποιήμασιν αὐτοῦ ἐντίτεχνος εἶναι ἐποίησα ταῦτα· ἥδειν
 γὰρ ὥς οὐ θάδιον εἶη· ἀλλ' ἐνυπνίων τινῶν ἀποπειρώ- E
 μενος τί λέγει, καὶ ἀφοσιούμενος εἰ ἄρα πολλάκις ταύτην
 τὴν μουσικὴν μοι ἐπιτάττει ποιεῖν. ἦν γὰρ δὴ ἅττα τοι-
 ᾗδε· πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸ ἐνύπτιον ἐν τῷ παρελ-
 θόντι βίῳ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλῃ ὅψει φαινόμενον, τὰ αὐτὰ δὲ
 λέγον, ὦ Σώκρατες, ἔφη, μουσικὴν ποιεῖ καὶ ἐργάζου. καὶ
 ἐγὼ ἐν γε τῷ πρόσθεν χρόνῳ ὅπερ ἐπραττον τοῦτο ὑπε-
 λάμβανον αὐτό μοι παρακελεύεσθαι τε καὶ ἐπικελεύειν, 61
 ὥσπερ οἱ τοῖς θεοῦσι διακελευόμενοι, καὶ ἐμοὶ οὕτω τὸ

ἐνύπνιον ὅπερ ἐπραττον τοῦτο ἐπιελεῦειν, μουσικὴν ποιεῖν, ὡς φιλοσοφίας μὲν οὔσης μεγίστης μουσικῆς, ἐμοῦ δὲ τοῦτο πράττοντος· νῦν δ' ἐπειδὴ ἢ τε δίκη ἐγένετο καὶ ἢ τοῦ θεοῦ ἐορτὴ διεκώλυέ με ἀποθνήσκειν, ἔδοξε χρῆναι, εἰ ἄρα πολλάκις μοι προστάττοι τὸ ἐνύπνιον ταύτην τὴν δημώδη μουσικὴν ποιεῖν, μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν. ἀσφαλέστερον γὰρ εἶναι μὴ ἀπιέναι πρὶν ἀφοσιώσασθαι ποιήσαντα ποιήματα καὶ πειθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. οὕτω δὴ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα, οὐ ἦν ἡ παροῦσα θυσία· μετὰ δὲ τὸν θεόν, ἐνόησας ὅτι τὸν ποιητὴν δεοί, εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, ποιεῖν μύθους, ἀλλ' οὐ λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦ μυθολογικός, διὰ ταῦτα δὴ οὓς προχείρους εἶχον καὶ ἡπιστάμην μύθους τοὺς Αἰσωπῶν, τοὺτους ἐποίησα, οἷς πρώτοις ἐνέτυχον.

V. Ταῦτα οὖν, ὦ Κέβης, Εὐνήνῳ φράξε, καὶ ἐρῶσθαι καί, ἂν σωφρονῇ, ἐμὲ διώκειν ὡς τάχιστα. ἀπειμι δέ, ὡς εἴοικε, τήμερον· κελεύουσι γὰρ Ἀθηναῖοι. καὶ ὁ Σιμίας, Οἷον παρακελεύει, ἔφη, τοῦτο, ὦ Σώκρατες, Εὐνήνῳ; πολλὰ γὰρ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρὶ· σχεδὸν οὖν ἐξ ὧν ἐγὼ ἤσθημαι οὐδ' ὅπως τι οὖν σοι ἐκὼν εἶναι πείσεται. τί δαί; ἢ δ' ὅς· οὐ φιλόσοφος Εὐνήνός; Ἐμοίγε δοκεῖ, ἔφη ὁ Σιμίας. Ἐθελήσει τοίνυν, ἔφη, καὶ Εὐνήνός καὶ πᾶς ὅτῳ ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος μέτεστιν. οὐ μέντοι γ' ἴσως βιάσεται αὐτόν· οὐ γάρ φασι θεμιτὸν εἶναι. καὶ ἅμα λέγων ταῦτα καθῆκε τὰ σκέλη [ἀπὸ τῆς κλίνης] ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ καθεζόμενος οὕτως ἤδη τὰ λοιπὰ διελέγετο. ἤρετο οὖν αὐτὸν ὁ Κέβης· Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἑαυτὸν βιάσθαι, ἐθέλειν δ' ἂν τῷ ἀποθνήσκοντι τὸν φιλόσοφον ἐπεσθαι; τί δέ, ὦ Κέβης; οὐκ ἀκηκόατε σύ τε καὶ Σιμίας περὶ τῶν τοιούτων Φιλολάῳ συγγεγονότας; Οὐδέν γὰρ σαφέως, ὦ Σώκρατες. Ἀλλὰ μὴν καὶ γὰρ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτῶν

λέγω· ἃ μὲν οὖν τυγχάνω ἀκηκοώς, φθόνος οὐδεὶς λέγειν. καὶ γὰρ ἴσως καὶ μάλιστα πρέπει μέλλοντα ἐκέλευε ἄποδημεῖν διασκοπεῖν τε καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεῖ, ποῖαν τινὰ αὐτὴν οἴομεθα εἶναι· τί γὰρ ἂν τις καὶ ποιοῖ ἄλλο ἐν τῷ μέτρῳ ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ;

VI. Κατὰ τί δὴ οὖν ποτὲ οὐ φασι θεμιτὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν ἀποκτινύναι, ὃ Σωκράτης; ἥδη γὰρ ἔγωγε, ὅπερ νῦν δὴ σὺ ἤρου, καὶ Φιλολάου ἤκουσα, ὅτε παρ' ἡμῖν διητᾶτο, ἥδη δὲ καὶ ἄλλων τινῶν, ὥς οὐ δέοι τοῦτο ποιεῖν· σαφὲς δὲ περὶ αὐτῶν οὐδενὸς πώποτε οὐδὲν ἀκηκοα. Ἀλλὰ προθυμεῖσθαι χρή, ἔφη· τάχα γὰρ ἂν καὶ ἀκούσαις. ἴσως μέντοι θαυμαστόν σοι φανεῖται, εἰ τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπλοῦν ἐστὶ καὶ οὐδέποτε τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ, ὥσπερ καὶ τὰλλα, ἐστὶν ὅτε καὶ οἷς βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν· οἷς δὲ βέλτιον τεθνάναι, θαυμαστόν ἴσως σοι φαίνεται, εἰ τοῦτοις τοῖς ἀνθρώποις μὴ ὅσιόν ἐστιν αὐτοὺς ἑαυτοὺς εὖ ποιεῖν, ἀλλ' ἄλλον δεῖ περιμενεῖν εὐεργέτην. καὶ ὁ Κέβης ἠρώμα ἐπιγελάσας, Ἴττω Ζεὺς, ἔφη, τῇ αὐτοῦ φωνῇ εἰπών. Καὶ γὰρ ἂν δόξαιεν, ἔφη ὁ Σωκράτης, οὕτω γ' εἶναι ἄλογον· οὐ μέντοι ἄλλ' ἴσως ἔχει τινὰ λόγον. ὁ μὲν οὖν ἐν ἀποραρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, (ὥς ἐν τινι φρουρᾷ ἐσμὲν οἱ ἄνθρωποι καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λυεῖν οὐδ' ἀποδιδράσκειν) μέγας τέ τίς μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥάδιος διδεῖν· οὐ μέντοι ἀλλὰ τόδε γέ μοι δοκεῖ, ὃ Κέβης, εὖ λέγεσθαι, τὸ θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμέλουμένους καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι· ἢ σοὶ οὐ δοκεῖ οὕτως; Ἐμοιγε, ἔφη ὁ Κέβης. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, καὶ σὺ ἂν τῶν σπαντοῦ κτημάτων εἴ τι αὐτὸ ἑαυτὸ ἀποκτινύνῃ, μὴ σήμερις σου ὅτι βούλει αὐτὸ τεθνάναι, χαλεπαίνουσιν ἂν αὐτῷ, καὶ εἰ τίνα ἔχουσιν τιμωρίαν, τιμωροῖτο ἂν; Πάνυ γ', ἔφη. Ἴσως τοίνυν ταύτη οὐκ ἄλογον, μὴ πρότερον αὐτῶν

ἀποκτινύναι δεῖν, πρὶν ἀνάγκην τινὰ θεὸς ἐπιπέμψῃ, ὥσπερ καὶ τὴν νῦν παρούσαν ἡμῖν.

- VII. Ἀλλ' εἰκός, ἔφη ὁ Κέβης, τοῦτό γε φαίνεται. ὃ μέντοι νῦν δὴ ἔλεγες, τὸ τοὺς φιλοσόφους ῥαδίως ἂν ἐθέλῃν ἀποθνήσκειν, ἔοικε τοῦτο, ὃ Σώκρατες, ἀτόπῳ, D εἶπερ ὁ νῦν δὴ ἐλέγομεν εὐλόγως ἔχει, τὸ θεὸν τε εἶναι τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα εἶναι. τὸ γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς φρονιμωτάτους ἐκ ταύτης τῆς θεραπειᾶς ἀπιόντας, ἐν ἧ ἐπιστατούσιν αὐτῶν οἵπερ ἄριστοὶ εἰσὶ τῶν ὄντων ἐπιστάται θεοί, οὐκ ἔχει λόγον. οὐ γάρ που αὐτὸς γε αὐτοῦ οἶεται ἄμεινον ἐπιμελήσεσθαι ἐλεύθερος γενόμενος· ἀλλ' ἀνόητος μὲν ἄνθρωπος τάχ' ἂν οἰήθῃ ταῦτα, φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότου, καὶ E οὐκ ἂν λογίζοιτο ὅτι οὐ δεῖ ἀπὸ γε τοῦ ἀγαθοῦ φεύγειν, ἀλλ' ὅ τι μάλιστα παραμένειν, διὸ ἀλογίστως ἂν φεύγοι· ὃ δὲ νοῦν ἔχων ἐπιθυμοῖ που ἂν αἰεὶ εἶναι παρὰ τῷ αὐτοῦ βελτίονι. καίτοι οὕτως, ὃ Σώκρατες, τὸνναντίον εἶναι εἰκός ἢ ὃ νῦν δὴ ἐλέγετο· τοὺς μὲν γὰρ φρονίμους ἀγανακτεῖν ἀποθνήσκοντας πρέπει, τοὺς δ' ἄφρονας χαίρειν. ἀκούσας οὖν ὁ Σωκράτης ἡσθῆναι τέ μοι ἔδοξε τῇ τοῦ 63 Κέβητος πραγματείᾳ, καὶ ἐπιβλέψας εἰς ἡμᾶς Ἀεὶ τοι, ἔφη, ὁ Κέβης λόγους τινὰς ἀνερευνᾷ, καὶ οὐ πάντῃ εὐθέως ἐθέλει πείθεσθαι ὅ τι ἂν τις εἴπῃ. Καὶ ὁ Σιμμίας Ἀλλὰ μὲν, ἔφη, ὃ Σώκρατες, νῦν γέ μοι δοκεῖ τι καὶ αὐτῷ λέγειν Κέβης· τί γὰρ ἂν βουλόμενοι ἄνδρες σοφοὶ ὥς ἀληθῶς δεσπότας ἀμείρους αὐτῶν φεύγοιεν καὶ ῥαδίως ὑπαλλάττοιτο αὐτῶν; καὶ μοι δοκεῖ Κέβης εἰς σὲ τείνειν τὸν λόγον, ὅτι οὕτω ῥαδίως φέρεις καὶ ἡμᾶς ἀπολείπων καὶ ἄρ- B χοντας ἀγαθούς, ὥς αὐτὸς ὁμολογεῖς, θεούς. Δίκαια, ἔφη, λέγετε. οἶμαι γὰρ ἡμᾶς λέγειν ὅτι χρή με πρὸς ταῦτα ἀπολογήσασθαι ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ. Πάννυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας.

VIII. Φέρε δὴ, ἢ δ' ὅς, πειραθῶ πιθανώτερον πρὸς ὑμᾶς ἀπολογησασθαι ἢ πρὸς τοὺς δικαστάς. ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, εἰ μὲν μὴ ᾧμην ἤξειν πρῶτον μὲν παρὰ θεοὺς ἄλλους σοφοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, ἔπειτα καὶ παρ' ἀνθρώπους τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἡδίκουν ἂν οὐκ ἀγανακτῶν τῷ θανάτῳ· νῦν δὲ εὖ ἴστε ὅτι παρ' ἀνδρας τε ἐλπίσω ἀφίξεσθαι ἀγαθοὺς· C καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν πάνυ δυσχρησαίμην· ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δεσπότης πάνυ ἀγαθοὺς ἤξειν, εὖ ἴστε ὅτι, εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων, δυσχρησαίμην ἂν καὶ τοῦτο. ὥστε διὰ ταῦτα οὐχ ὁμοίως ἀγανακτῶ, ἀλλ' εὐελπίς εἰμι εἶναι τι τοῖς τετελευτηκόσι καὶ, ὥσπερ γε καὶ πάλαι λέγεται, πολὺ ἄμεινον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς. Τί οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες; αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην ἐν νῷ ἔχεις ἀπιέναι, ἢ καὶ ἡμῖν μεταδοίης; κοινὸν D γάρ δὴ ἐμοιγε δοκεῖ καὶ ἡμῖν εἶναι ἀγαθὸν τοῦτο, καὶ ἅμα σοι ἀπολογία ἔσται, ἐὰν ἄπερ λέγεις ἡμᾶς πείσης. Ἀλλὰ πειράσομαι, ἔφη. πρῶτον δὲ Κρίτωνα τόνδε σκεψώμεθα, τί ἐστίν ὃ βούλεισθαι μοι δοκεῖ πάλαι εἰπεῖν. Τί δέ, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κρίτων, ἄλλο γε ἢ πάλαι μοι λέγει ὃ μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον, ὅτι χρηὶ σοι φράζειν ὥς ἐλάχιστα διαλύεσθαι; φησὶ γὰρ θερμαίνεσθαι μᾶλλον διαλεγόμενους, δεῖν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ· εἰ δὲ μὴ, εὐίστε ἀναγκάζεσθαι καὶ δις καὶ τρίς E πίνειν τοὺς τι τοιοῦτον ποιοῦντας. καὶ ὁ Σωκράτης, Ἔα, ἔφη, χαίρειν αὐτόν· ἀλλὰ μόνον τὸ ἑαυτοῦ παρασκευάζεται ὡς καὶ δις δάσων, ἐὰν δὲ δέῃ, καὶ τρίς. Ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι ἦδεν, ἔφη ὁ Κρίτων· ἀλλὰ μοι πάλαι πράγματα παρῆχει. Ἔα αὐτόν, ἔφη. ἀλλ' ὑμῖν δὴ τοῖς δικασταῖς βούλομαι ἤδη τὸν λόγον ἀποδοῦναι, ὥς μοι φαίνεται εἰκότως ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ διατρέψας τὸν βίον θαρρεῖν μέλλων ἀποθανεῖσθαι καὶ εὐελπίς εἶναι ἐκεῖ μὲ- 64

γιστα οἴσσεσθαι ἀγαθὰ, ἐπειδὴν τελευτήσῃ· πῶς ἂν οὖν δὴ τοῦθ' οὕτως ἔχοι, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέρβης, ἐγὼ πειράσομαι φράσαι.

IX. Κινδυνεύουσι γὰρ ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας λεληθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι. εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ἄτοπον δῆπου ἂν εἴη προθυμεῖσθαι μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο, ἥκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν, ὃ πάλαι προεθυμοῦντό τε καὶ ἐπετήδευον. καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας Νῆ τὸν Λία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ πάνυ γέ με νῦν δὴ γελασέοντα ἐποίησας γελάσαι. οἶμαι γὰρ ἂν δὴ τοὺς πολλοὺς αὐτὸ τοῦτο ἀκούσαντας δοκεῖν εὐ πάνυ εἰρησθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας καὶ ξυμφάναι ἂν τοὺς μὲν παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους καὶ πάνυ, ὅτι τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες θανατῶσι καὶ σφᾶς γε οὐ λεληθήσιν ὅτι ἄξιοί εἰσι τοῦτο πάσχειν. Καὶ ἀληθῆ γ' ἂν λέγοιεν, ὦ Σιμμία, πλήν γε τοῦ σφᾶς μὴ λεληθέναι. λέληθε γὰρ αὐτοὺς ἢ τε θανατῶσι καὶ ἢ ἄξιοί εἰσι θανάτου καὶ οἷον θανάτου οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι. εἰπωμεν γάρ, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, χαίρειν εἰπόντες ἐκείνοις· ἡγοῦμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι; Πάνυ γε, ἔφη ὑπολαβὼν ὁ Σιμμίας. Ἄρα μὴ ἄλλο τι ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴν; καὶ εἶναι τοῦτο τεθνάναι, χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλλαγὴν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγείσαν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι; ἄρα μὴ ἄλλο τι ἢ θάνατος ἢ τοῦτο; Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη. Σκέψαι δὴ, ὦ γυῖε, ἐάν ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῇ ἅπερ καὶ ἐμοί. ἐκ γὰρ τούτων D μᾶλλον οἶμαι ἡμᾶς εἴσεσθαι περὶ ὧν σκοποῦμεν. φαίνεται σοι φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπονδακέναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλουμένας τὰς τοιάσδε, οἷον σίτων τε καὶ ποτῶν; Ἐκίστά γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας. Τί δέ; τὰς τῶν

ἀφροδισίων; Οὐδαμῶς. Τί δέ; τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα
θεραπείας δοκεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι ὁ τοιοῦτος; οἷον
ἱματίων διαφερόντων κτήσεις καὶ ὑποδημάτων καὶ τοὺς
ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα πότερον τιμᾶν
σοι δοκεῖ ἢ ἀτιμάζειν, καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη μετέ- B
χειν αὐτῶν; Ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὃ γε ὡς ἀληθῶς
φιλόσοφος. Οὐκοῦν ὅπως δοκεῖ σοι, ἔφη, ἢ τοῦ τοιούτου
πραγματεία οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθ' ὅσον δύνα-
ται ἀφεστάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετραφθῆαι;
Ἐμοιγε. Ἀρ' οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις δῆλός
ἐστίν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὃ τι μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ 65
τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων; Φαίνεται. Καὶ δοκεῖ γέ πον, ὦ Σιμμία, τοῖς
πολλοῖς ἀνθρώποις, ὃ μὴδὲν ἡδὺ τῶν τοιούτων μὴδὲ
μετέχει αὐτῶν, οὐκ ἄξιον εἶναι ξῆν, ἀλλ' ἐγγύς τι τείνειν
τοῦ τεθνάναι ὃ μὴδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν αἰ διὰ τοῦ
σώματος εἶσιν. Πάνν μὲν οὖν ἀληθὴ λέγεις.

Χ. Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν; #
πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα ἢ οὐ, ἐάν τις αὐτὸ ἐν τῇ ξη-
τήσῃ κοινωνὸν συμπαραλαμβάνῃ; οἷον τὸ τοιόνδε λέγω· B
ἄρα ἔχει ἀλήθειάν τινα ὅψις τε καὶ ἀκοή τοῖς ἀνθρώποις,
ἢ τὰ γε τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ἡμῖν αἰετὶ θρυλοῦσιν, ὅτι
οὐτ' ἀκούομεν ἀκριβὲς οὐδὲν οὔτε ὁρῶμεν; καίτοι εἰ
αὗται τῶν περὶ τὸ σῶμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβεῖς εἰσὶ μὴδὲ
σαφεῖς, σχολῇ αἰ γε ἄλλαι· πᾶσαι γάρ πον τούτων φανλό-
τερά εἰσιν ἢ σοι οὐ δοκοῦσιν; Πάνν μὲν οὖν, ἔφη. Πότε
οὖν, ἢ δ' ὅς, ἢ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἀπτεται; ὅταν μὲν
γὰρ μετὰ τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, δῆλον ὅτι
τότε ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ. Ἀληθὴ λέγεις. Ἀρ' οὖν οὐκ 6
ἐν τῷ λογίζεσθαι, εἴπερ πον ἄλλοθι, κατάδηλον αὐτῇ
γίνεται τι τῶν ὄντων; Ναί. Λογίζεται δὲ γέ πον τότε
κάλλιστα, ὅταν μὴδὲν τούτων αὐτὴν παραλυπῇ, μήτε

ἀκοή μήτε ὄψις μήτε ἀλγηδὼν μηδέ τις ἡδονή, ἀλλ' ὅτι
 μάλιστα αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίγνεται ἑῷσα χαίρειν τὸ σῶμα,
 καὶ καθ' ὅσον δύναται μὴ κοινωνοῦσα αὐτῷ μηδ' ἀπο-
 μένη ὀρέγεται τοῦ ὄντος. Ἔστι ταῦτα. Οὐκοῦν καὶ ἐν-
 10 ταῦθα ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιστα ἀτιμάζει τὸ σῶμα
 καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ δὲ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίγνε-
 σθαι; Φαίνεται. Τί δὲ δὴ τὰ τοιαῦτα, ὦ Σιμμία; φαμέν τι
 εἶναι δίκαιον αὐτὸ ἢ οὐδέν; Φαμέν μέντοι νῆ Δία. Καὶ
 καλὸν γέ τι καὶ ἀγαθόν; Πῶς δ' οὐ; Ἡδὴ οὖν πῶποτε
 τι τῶν τοιοῦτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες; Οὐδαμῶς, ἡ δ' ὅς.
 Ἀλλ' ἄλλη τι νὶ αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω
 αὐτῶν; λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὕψους,
 ἰσχύος, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας, ὃ
 15 E τυγχάνει ἕκαστον ὄν· ἄρα διὰ τοῦ σώματος αὐτῶν τάλη-
 θέστατον θεωρεῖται, ἡ ᾧδ' ἔχει· ὅς ἂν μάλιστα ἡμῶν καὶ
 ἀκριβέστατα παρασκευάσῃται αὐτὸ ἕκαστον διανοηθῆναι
 περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗτος ἂν ἐγγύτατα τοι τοῦ γινῶναι ἕκα-
 στον; Πάνυ μὲν οὖν. Ἄρ' οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσῃε
 καθαρώτατα, ὅστις ὅτι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ τοι ἐφ'
 ἕκαστον, μήτε τὴν ὄψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι
 66 μὴτε τινὰ ἄλλην αἰσθήσιν ἐφέλκων μηδεμίαν μετὰ τοῦ
 λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὐτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ
 χρώμενος αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἰλικρινὲς ἕκαστον ἐπιχειροῦ
 ἰθηρεῦεν τῶν ὄντων, ἀπαλλαγὴς ὅτι μάλιστα ὀφθαλμῶν
 τε καὶ ὄτων καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν ὑμπαντος τοῦ σώματος,
 ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἑῷτος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι
 ἀληθείαν τε καὶ φρόνησιν, ὅταν κοινωνῇ, ἄρ' οὐχ οὗτός
 ἐστίν, ὦ Σιμμία, εἶπερ τις καὶ ἄλλος, ὃ τευξόμενος τοῦ
 ὄντος; Τεθρογῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἀληθῆ λέγεις, ὦ
 Σώκρατες.

B XI. Οὐκοῦν ἀνάγκη, ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρί-
 στασθαι δόξαν τοιάνδε τινὰ τοῖς γνησίως φιλοσόφοις,

ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους τοιαῦτ' ἅττα λέγειν, ὅτι κινδυνεύει τοι ὥσπερ ἀτραπὸς τις [ἡμᾶς] ἐκφέρειν μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει, ὅτι, ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν καὶ ξυμπεφυρμένην ἢ ἡμῶν ἢ ψυχὴ μετὰ τοῦ τοιούτου κακοῦ, οὐ μὴ ποτε κτησώμεθα ἱκανῶς οὐ ἐπιθυμοῦμεν· φαινὲν δὲ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. μυρίας μὲν γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν· ἔτι δὲ ἂν τινες νόσοι C προσπέσωσιν, ἐμποδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν. ἐρώτων δὲ καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν καὶ φλυαρίας ἐμπίπλησιν ἡμᾶς πολλῆς, ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. καὶ γὰρ πολέμους καὶ στάσεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει ἢ τὸ σῶμα καὶ αἱ τοῦτου ἐπιθυμίαι. διὰ γὰρ τῶν τῶν χρημάτων κτήσιν πάντες οἱ πόλεμοι ἡμῖν γίνονται, τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα, δουλεύοντες τῇ τοῦτου θερα- D πείᾳ· καὶ ἐκ τοῦτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας περὶ διὰ πάντα ταῦτα. τὸ δ' ἔσχατον πάντων ὅτι, ἐάν τις ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ καὶ τραπώμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὐτὸ πανταχοῦ παραπίπτειν θόρυβον παρέχει καὶ ταραχὴν καὶ ἐκπλήττει, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπ' αὐτοῦ καθορᾶν ἀληθείας, ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται ὅτι, εἰ μέλλομεν ποτε καθαρῶς τι εἰσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θιατέον αὐτὰ τὰ E πράγματα· καὶ τότε, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἔσται οὐ ἐπιθυμοῦμεν τε καὶ φαινὲν ἐρασταὶ εἶναι, φρονήσεως, ἐπειδὴν τελευτήσωμεν, ὡς ὁ λόγος σημαίνει, ζῶσι δὲ οὐ. εἰ γὰρ μὴ οἷόν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν καθαρῶς γινῶναι, δυοῖν θάτερον, ἢ οὐδαμοῦ ἔστι κτήσασθαι τὸ εἰδέναι ἢ τελευτήσασθαι· τότε γὰρ αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἔσται ἡ ψυχὴ χωρὶς 67 τοῦ σώματος, πρότερον δ' οὐ. καὶ ἐν τῷ ἂν ζῶμεν, οὕτως, ὡς ἔοικεν, ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἐάν ὅ τι μάλιστα

μηδὲν ὁμιλῶμεν τῷ σώματι μηδὲ κοινωνῶμεν, ὅτι μὴ
 πᾶσα ἀνάγκη, μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως,
 ἀλλὰ καθαρεύωμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἕως ἄν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπο-
 λύσῃ ἡμᾶς· καὶ οὕτω μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς
 τοῦ σώματος ἀφροσύνης, ὥς τὸ εἰκός, μετὰ τοιούτων τε
 ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι' ἡμῶν αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές·
 B τοῦτο δ' ἐστὶν ἴσως τὸ ἀληθές. μὴ καθαρῷ γὰρ καθαρῷ
 ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ. τοιαῦτα οἶμαι, ὦ Σιμμία,
 ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἀλλήλους λέγειν τε καὶ δοξάζειν
 πάντας τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς· ἢ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως;
 Παντός γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες.

Ζ XII. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ, ὡς
 ἐταῖρε, πολλὴ ἐλπίς ἀφικομένῳ οἱ ἐγὼ πορεύομαι, ἐκεῖ
 ἱκανῶς, εἴπερ που ἄλλοθι, κτήσεσθαι τοῦτο οὐ ἔνεκα ἢ
 πολλὴν πραγματεία ἡμῶν ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ γέγονεν,
 C ὥστε ἢ γε ἀποδημία ἢ νῦν μοι προστεταγμένη μετὰ ἀγα-
 θῆς ἐλπίδος γίγνεται καὶ ἄλλῳ ἀνδρὶ, ὃς ἡγεῖται οἱ παρε-
 σκευάσθαι τὴν διάνοιαν ὥσπερ κεκαθαρμένην. Πάνν μὲν
 οὖν, ἔφη ὁ Σιμμία. Κἀθαρσίς δὲ εἶναι ἄρ' οὐ τοῦτο ξυμ-
 βαίνει, ὅπερ πάλαι ἐν τῷ λόγῳ λέγεται, τὸ χωρίζειν ὅτι
 μάλιστα ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν καὶ ἐθίσαι αὐτὴν
 καθ' αὐτὴν πανταχόθεν ἐκ τοῦ σώματος συναγείρεσθαι
 τε καὶ ἀθροίζεσθαι, καὶ οἰκεῖν κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἐν τῷ
 D νῦν παρόντι καὶ ἐν τῷ ἔπειτα μόνῃν καθ' αὐτήν, ἐκλυο-
 μένῃν ὥσπερ ἐκ δεσμών ἐκ τοῦ σώματος; Πάνν μὲν οὖν,
 ἔφη. Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ
 χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος; Παντάπασί γ', ἢ δ' ὅς.
 Λύειν δὲ γε αὐτήν, ὥς φασιν, προθυμοῦνται αἰεὶ μάλιστα
 καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφοῦντες ὀρθῶς, καὶ τὸ μελέτημα αὐτὸ
 τοῦτό ἐστι τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς
 ἀπὸ σώματος, ἢ οὐ; Φαίνεται. Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ
 ἔλεγον, γελοῖον ἐν εἰῇ ἑνδρα παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν ἐν

τῷ βίῳ ὃ τι ἐγγυτάτω ὄντα τοῦ τεθνάναι οὕτω ξῆν, καὶ
 πειθ' ἤκουτος αὐτῷ τούτου ἀγανακτεῖν; οὐ γελοῖον;
 Πῶς δ' οὐ; Τῷ ὄντι ἄρα, ἔφη, ὦ Σιμμία, οἱ ὀρθῶς φιλοσο-
 φοῦντες ἀποθνήσκουσιν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἥμισυ
 αὐτοῖς ἀνθρώπων φοβερόν. ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει. εἰ γὰρ
 διαβέβληνται μὲν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ'
 αὐτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου
 εἰ φοβοῦντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ αὖ ἀλογία εἴη, εἰ
 μὴ ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν, οἱ ἀφικομένοις ἐλπίς ἐστίν οὐ διὰ
 βίου ἥρων τυχεῖν· ἥρων δὲ φρονήσεως· ὥς τε διεβέβληντο, 68
 τούτου ἀπηλλάχθαι ξυνόντος αὐτοῖς; ἡ ἀνθρωπίνων μὲν
 παιδικῶν καὶ γυναικῶν καὶ υἱῶν ἀποθανόντων πολλοὶ
 δὲ ἐκόντες ἠθέλησαν εἰς Αἶδου ἐλθεῖν, ὑπὸ ταύτης ἀγό-
 μενοι τῆς ἐλπίδος, τῆς τοῦ ὄψεσθαι τε ἐκεῖ ὧν ἐπιθυμοῦν
 καὶ ξυνέσεσθαι· φρονήσεως δὲ ἄρα τις τῷ ὄντι ἥρων, καὶ
 λαβὼν σφόδρα τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα, μηδαμοῦ ἄλλοθι
 ἐντεύξεσθαι αὐτῇ ἀξίως λόγου ἢ ἐν Αἶδου, ἀγανακτήσει
 τε ἀποθνήσκων καὶ οὐκ ἄσμενος εἰσιν αὐτόσε; οἰεσθαι γε
 69
 χορή, ἐὰν τῷ ὄντι γ' ἦ, ὥς ἱταῖρε, φιλόσοφος· σφόδρα γὰρ
 αὐτῷ ταῦτα δόξει, μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρώς ἐντεύξεσθαι
 φρονήσει ἄλλ' ἢ ἐκεῖ. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι
 ἔλεγον, οὐ πολλὴ αὖ ἀλογία εἴη, εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον
 ὁ τοιοῦτος; Πολλὴ μέντοι νῆ Δία, ἡ δ' ὅς.

XIII. Οὐκοῦν ἱκανὸν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀν-
 δρὸς ὅν αὖ ἰδῆς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι,
 ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος ἀλλὰ τις φιλοσώματος; ὁ αὐτὸς
 δὲ που οὗτος τυγχάνει ὧν καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλό-
 70
 τιμος, ἥτοι τὰ ἕτερα τούτων ἢ ἀμφοτέρω. Πάνν, ἔφη,
 ἔχει οὕτως ὥς λέγεις. Ἀρ' οὖν, ἔφη, ὦ Σιμμία, οὐ καὶ ἡ ὀνο-
 μαζομένη ἀνδρεία τοῖς οὕτω διακειμένοις μάλιστα προσή-
 κει; Πάντως δῆπου, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη, ἣν
 καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσι σωφροσύνην, τὸ περὶ τὰς ἐπιθυ-

- μίας μὴ ἐπτοῆσθαι ἀλλ' ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, ἄρ' οὐ τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς μάλιστα τοῦ σώματος ὀλιγωροῦσίν τε καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ ζῶσιν; Ἀνάγκη, ἔφη. Εἰ γὰρ ἐπιελήσεις, ἢ δ' ὅς, ἐννοῆσαι τὴν γε τῶν ἄλλων ἀνδρείαν τε καὶ σωφροσύνην, δοῖε σοι εἶναι ἄτοπος. Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες; Οἶσθα, ἢ δ' ὅς, ὅτι τὸν θάνατον ἡγοῦνται πάντες οἱ ἄλλοι τῶν μεγάλων κακῶν εἶναι; Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκοῦν φόβῳ μειζόνων κακῶν ὑπομένουσιν αὐτῶν οἱ ἀνδρεῖοι τὸν θάνατον, ὅταν ὑπομένωσιν; Ἔστι ταῦτα. Τῷ δεδιέναι ἄρα καὶ δέει ἀνδρεῖοι εἶσι πάντες πλὴν οἱ φιλόσοφοι. καίτοι ἄτο-
- Β πόν γε δέει τινὰ καὶ δειλὸν ἀνδρεῖον εἶναι. Πάνυ μὲν οὖν. Τί δέ; οἱ κόσμιοι αὐτῶν οὐ ταύτῃ τοῦτο πεπόνθασιν· ἀκολασία τινὲ σώφρονές εἰσι; καίτοι φασὶν γέ που ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει τούτῳ ὅμοιον εἶναι τὸ πάθος τὸ περὶ ταύτην τὴν εὐήθη σωφροσύνην· φοβούμενοι γὰρ ἐτέρων ἡδονῶν στερηθῆναι καὶ ἐπιθυμοῦντες ἐκείνων, ἄλλων ἀπέχονται ὑπ' ἄλλων κρατούμενοι. καίτοι
- 69 καλοῦσιν γε ἀκολασίαν τὸ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἄρχεσθαι· ἀλλ' ὅμως ξυμβαίνει αὐτοῖς κρατούμενοις ὑπ' ἡδονῶν κρατεῖν ἄλλων ἡδονῶν. ταῦτο δ' ὅμοιον ἐστὶν ὃ νῦν δὴ ἐλέγετο, τῷ τρόπῳ τινὰ δι' ἀκολασίαν αὐτοὺς σεσωφρονίσθαι. Ἔοικε γάρ. Ὁ μακάριε Σιμμία, μὴ γὰρ οὐχ αὕτη ἢ ἡ ὀρθὴ πρὸς ἀρετὴν ἀλλαγὴ, ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς καὶ λύπας πρὸς λύπας καὶ φόβον πρὸς φόβον καταλλάττεσθαι, καὶ μείζω πρὸς ἐλάττω, ὥσπερ νομίσματα, ἀλλ' ἢ ἐκεῖνο μόνον τὸ νόμισμα ὀρθόν, ἀνθ' οὗ δεῖ ἅπαντα ταῦτα καταλλάττεσθαι, φρό-
- Β νησις, καὶ τούτου μὲν πάντα καὶ μετὰ τούτου ὠνούμενά τε καὶ πιπρασκόμενα τῷ ὄντι ἢ καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ξυλλήβδην ἀληθείας ἀρετὴ μετὰ φρονήσεως, καὶ προσγυγνομένων καὶ ἀπογυγνομένων καὶ ἡδονῶν καὶ φόβων καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων· χωριζόμενα δὲ φρονήσεως καὶ ἀλλαττόμενα ἀντὶ ἀλλήλων, μὴ

σκιαγραφία τις ἢ ἡ τοιαύτη ἀρετὴ καὶ τῶ ὄντι ἀνδραποδώ-
 δης τε καὶ οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς ἔχουσα, τὸ δ' ἀληθὲς τῶ
 ὄντι ἢ καθ' αὐτοὺς τις τῶν τοιούτων πάντων, καὶ ἡ σωφρο-
 σύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ αὐτὴ ἡ φρόνησις
 μὴ καθαρὸς τις ἢ. καὶ κινδυνεύουσι καὶ οἱ τὰς τελετὰς
 ἡμῖν οὗτοι καταστήσαντες οὐ φαῦλοί τινες εἶναι, ἀλλὰ τῶ
 ὄντι πάσαι αἰνύττεσθαι ὅτι ὅς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς
 "Αἶδον ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται, ὁ δὲ κεκαθαρμένος
 τε καὶ τετελεσμένος ἐκείσε ἀφικόμενος μετὰ θεῶν οἰκήσει.
 εἰσὶ γὰρ δὴ, φασι, οἱ περὶ τὰς τελετὰς, ναρθηκοφόροι μὲν
 πολλοί, βάκχοι δέ τε παῦροι· οὗτοι δ' εἰσὶ κατὰ τὴν ἐμὴν
 δόξαν οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεφιλοσοφηκότες ὁρθῶς. ὦν δὲ καὶ
 ἐγὼ κατὰ γε τὸ δυνάτων οὐδὲν ἀπέλειπον ἐν τῷ βίῳ ἀλλὰ
 παντὶ τρόπῳ προὔθυμήθην γενέσθαι· εἰ δὲ ὁρθῶς προὔ-
 θυμήθην καὶ τι ἡνύσαμεν, ἐκείσε ἐλθόντες τὸ σαφὲς εἰσό-
 μεθα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, ὀλίγον ὕστερον, ἵος ἐμοὶ δοκεῖ. ταῦτ'
 οὖν ἐγὼ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἀπολογοῦμαι, ὥς εἰ-
 κώτως ὑμᾶς τε ἀπολείπων καὶ τοὺς ἐνθάδε δεσπότας οὐ χα-
 λεπῶς φέρω οὐδ' ἀγανακτῶ, ἡγνούμενος κακῆς τοῦδεν ἡττον ἢ
 ἐνθάδε δεσπόταις τε ἀγαθοῖς ἐντεύξεσθαι καὶ ἐταίροις τοῖς
 δὲ πολλοῖς ἀπιστίαν παρέχει· εἰ τι οὖν ὑμῖν πιθανώτερός
 εἴμι ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ἢ τοῖς Ἀθηναίων δικασταῖς, εὖ ἂν ἔχοι.

XIV. Εἰπόντος δὲ τοῦ Σωκράτους ταῦτα ὑπολαβὼν
 ὁ Κέβης ἔφη· ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν ἄλλα ἡμοῖς δοκεῖ
 καλῶς λήγεσθαι, τὰ δὲ περὶ τῆς ψυχῆς πολλὴν ἀπιστίαν
 παρέχει τοῖς ἀνθρώποις, μὴ ἐπειδὰν ἀπαλλαγῇ τοῦ σώ-
 ματος οὐδαμοῦ ἔτι ἢ, ἀλλ' ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ διαφθίρηται
 τε καὶ ἀπολλύηται, ἢ ἂν ὁ ἄνθρωπος ἀποθάνῃ· εὐθὺς
 ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος καὶ ἐκβαλνούσα ὥσπερ
 πνεῦμα ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα οἰχεται διαπτομένη καὶ
 οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἢ. ἐπεὶ, εἶπερ εἴη πον αὐτὴ καθ' αὐτὴν
 ξυνηθροισμένη καὶ ἀπηλλαγμένη τούτων τῶν κακῶν ὧν

σὺ νῦν δὴ διήλθεις, πολλὴν ἂν ἐλπίς εἴη καὶ καλή, ὥς Σώ-
 B κρατες, ὡς ἀληθῆ ἔστιν ἢ σὺ λέγεις· ἀλλὰ τοῦτο δὴ ἴσως
 οὐκ ὀλίγης παραμυθίας δεῖται καὶ πίστεως, ὡς ἔστι τε ἡ
 ψυχὴ ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τινα δύναμιν ἔχει
 καὶ φρόνησιν. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὥς Κέβης·
 ἀλλὰ τί δὴ ποιῶμεν; ἢ περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυ-
 θολογῶμεν, εἴτε εἰκὸς οὕτως ἔχειν εἴτε μή; Ἐγὼ γ' οὖν,
 ἔφη ὁ Κέβης, ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι, ἣντινα δόξαν ἔχεις
 περὶ αὐτῶν. Οὐκ οὖν γ' ἂν οἶμαι, ἢ δ' ὅς ὁ Σωκράτης,
 C εἰπεῖν τινὰ νῦν ἀκούσαντα, οὐδ' εἰ κωμωδιοποιὸς εἴη, ὡς
 ἀδολεσχῶ καὶ οὐ περὶ προσηκόντων τοὺς λόγους ποιοῦμαι.
 εἰ οὖν δοκεῖ, χρεὶ διασκοπεῖσθαι.

XV. Σκεψώμεθα δὲ αὐτὸ τῇδε πῃ, εἴτε ἄρα ἐν Ἀΐδου
 εἶδιν αἱ ψυχαὶ τελευτησάντων τῶν ἀνθρώπων εἴτε καὶ οὐ.
 παλαιὸς μὲν οὖν ἔστι τις λόγος, οὗ μεμνήμεθα, ὡς εἰσὶν
 ἐνθάδε ἀφικόμεναι ἐκεῖ, καὶ πάλιν γε δευρὸ ἀφικνουῦν-
 ται καὶ γίνονται ἐκ τῶν τεθνεώτων· καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως
 ἔχει, πάλιν γίνεσθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τοὺς ζῶντας,
 D ἄλλο τι ἢ εἰεν ἂν αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐκεῖ; οὐ γὰρ ἂν που πάλιν
 ἐγίγνοντο μὴ οὔσαι, καὶ τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον τοῦ
 ταῦτ' εἶναι, εἰ τῷ ὄντι φανερόν γίγνοιτο ὅτι οὐδαμῶθεν
 ἄλλοθεν γίνονται οἱ ζῶντες ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων· εἰ δὲ
 μὴ ἔστι τοῦτο, ἄλλου ἂν του δέοι λόγου. Πάνν μὲν οὖν,
 ἔφη ὁ Κέβης. Μὴ τοίνυν κατ' ἀνθρώπων, ἢ δ' ὅς, σκό-
 πει μόνον τοῦτο, εἰ βούλει ῥᾶον μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ
 ζώων πάντων καὶ φυτῶν, καὶ ξυλληβὴν ὅσαπερ ἔχει γέ-
 νεσιν, περὶ πάντων ἴδωμεν, ἃρ' οὕτως γίγνεται πάντα,
 E οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία, ὅσοις τυγχά-
 νει ὃν τοιοῦτόν τι, οἷον τὸ καλὸν τῷ αἰσχυρῷ ἐναντίον που
 καὶ δίκαιον ἀδίκῳ, καὶ ἄλλα δὴ μυρία οὕτως ἔχει. τοῦτο
 σὺν σκεψώμεθα, ἃρα ἀναγκαῖον, ὅσοις ἔστι τι ἐναντίον, μη-
 δαμῶθεν ἄλλοθεν αὐτὸ γίνεσθαι ἢ ἐκ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου.

οἷον ὅταν μείζον τι γίγνηται, ἀνάγκη που ἐξ ἐλάττονος ὄντος πρότερον ἔπειτα μείζον γίνεσθαι; Ναί. Οὐκοῦν καὶ ἐλάττω γίγνηται, ἐκ μείζονος ὄντος πρότερον ὅστις 71 ἰσχυροτέρου τοῦ ἀσθενέστερου καὶ ἐκ βραδυτέρου τοῦ θάπτοντος; Πάνυ γε. Τί δέ; ἂν τι χεῖρον γίγνηται, οὐκ ἐξ ἀμεινονος, καὶ ἂν δικαιότερον, ἐξ ἀδικωτέρου; Πῶς γὰρ οὔ; Ἰκανῶς οὖν, ἔφη, ἔχομεν τοῦτο, ὅτι πάντα οὕτω γίγνεται, ἐξ ἐναντίων τὰ ἐναντία πράγματα; Πάνυ γε. Τί δ' αὖ; ἔστι τι καὶ τοιούδης ἐν αὐτοῖς, οἷον μεταξὺ ἀμφοτέρων πάντων τιῶν ἐναντίων δυοῖν ὄντων δύο γενέσεις, ἀπὸ μὲν τοῦ ἐτέρου ἐπὶ τὸ ἕτερον, ἀπὸ δ' αὖ τοῦ ἑτέρου πάλιν ἐπὶ B τὸ ἕτερον· μείζονος μὲν πράγματος καὶ ἐλάττονος μεταξὺ αὐξήσεις καὶ φθίσεις, καὶ καλοῦμεν οὕτω τὸ μὲν αὐξάνεσθαι, τὸ δὲ φθίνειν; Ναί, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, καὶ ψύχεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ πάντα οὕτω, καὶ εἰ μὴ χρῶμεθα τοῖς ὀνόμασιν ἐνιαχοῦ, ἀλλ' ἐργῶ γοῦν πανταχοῦ οὕτως ἔχειν ἀναγκαῖον, γίνεσθαι τε αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων γενέσειν τε εἶναι ἐξ ἐκατέρων εἰς ἄλληλα; Πάνυ μὲν οὖν, ἢ δ' ὅς.

XVI. Τί οὖν; ἔφη, τῷ ζῆν ἔστι τι ἐναντίον, ὥσπερ C τῷ ἐρηγορεῖναι τὸ καθεύδειν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τί; Τὸ τεθνάναι, ἔφη. Οὐκοῦν ἐξ ἀλλήλων τε γίγνεται ταῦτα, εἴπερ ἐναντία ἐστί, καὶ αἱ γενέσεις εἰδὼν αὐτοῖν μεταξὺ δύο δυοῖν ὄντων; Πῶς γὰρ οὔ; Τὴν μὲν τοίνυν ἐτέραν συζυγίαν ὣν νῦν δὴ ἔλεγον ἐγὼ σοι, ἔφη, ἐρῶ, ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὴν καὶ τὰς γενέσεις· σὺ δέ μοι τὴν ἑτέραν λέγω δὲ τὸ μὲν καθεύδειν, τὸ δὲ ἐρηγορεῖναι, καὶ ἐκ τοῦ καθεύδειν τὸ ἐρηγορεῖναι γίνεσθαι καὶ ἐκ τοῦ ἐρηγορεῖναι τὸ καθεύδειν, καὶ τὰς γενέσεις αὐτοῖν τὴν μὲν κα- D ταδαρθάναι εἶναι, τὴν δὲ ἀνεγείρεσθαι. Ἰκανῶς σοι, ἔφη, ἢ οὔ; Πάνυ μὲν οὖν. Λέγε δὴ μοι καὶ σὺ, ἔφη, οὕτω περὶ

ζωῆς καὶ θανάτου. οὐκ ἐναντίον μὲν φῆς τῷ ζῆν τὸ τε-
θνήναι εἶναι; Ἐγώ γε. Γίγνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων; Ναί. Ἐξ
οὗν τοῦ ζῶντος τί τὸ γιγνόμενον; Τὸ τεθνηκός, ἔφη. Τί
δὲ, ἡ δ' ὅς, ἐκ τοῦ τεθνεώτος; Ἀναγκαῖον, ἔφη, ὁμολο-
γεῖν ὅτι τὸ ζῶν. Ἐκ τῶν τεθνεώτων ἄρα, ὦ Κέρβης, τὰ
E ζῶντά τε καὶ οἱ ζῶντες γίνονται; Φαίνεται, ἔφη. Εἰσὶν
ἄρα, ἔφη, αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐν Ἄιδου. Ἔοικεν. Οὐκοῦν καὶ
τοῖν γενεσέοιν τοῖν περὶ ταῦτα ἢ γ' ἑτέρα σαφὴς οὐσα τυγ-
χάνει· τὸ γὰρ ἀποθνήσκειν σαφὲς δήπου, ἢ οὐ; Πάννυ
μὲν οὖν, ἔφη. Πῶς οὖν, ἡ δ' ὅς, ποιήσομεν; οὐκ ἀντα-
ποδώσομεν τὴν ἐναντίαν γένεσιν, ἀλλὰ ταύτῃ χωλὴ ἔσται
ἢ φύσις; ἢ ἀνάγκη ἀποδοῦναι τῷ ἀποθνήσκειν ἐναντίαν
τινὰ γένεσιν; Πάντως που, ἔφη. Τίνα ταύτην; Τὸ ἀνα-
βιώσκεσθαι. Οὐκοῦν, ἡ δ' ὅς, εἴπερ ἔστι τὸ ἀναβιώσκε-
72 σθαι, ἐκ τῶν τεθνεώτων ἂν εἴη γένεσις εἰς τοὺς ζῶντας
αὕτη, τὸ ἀναβιώσκεσθαι; Πάννυ γε. Ὁμολογεῖται ἄρα
ἡμῖν καὶ ταύτῃ τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι
οὐδὲν ἥττον ἢ τοὺς τεθνεώτας ἐκ τῶν ζῶντων· τοῦτου δὲ
ὄντος ἱκανόν που ἐδόκει τεκμήριον εἶναι ὅτι ἀναγκαῖον
τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι που, ὅθεν δὴ πάλιν γί-
γνεσθαι. Δοκεῖ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὁμολογημέ-
νων ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν.

XVII. Ἰδὲ τοίνυν οὕτως, ἔφη, ὦ Κέρβης, ὅτι οὐδ'
ἀδίκως ὁμολογήκαμεν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. εἰ γὰρ μὴ αἰεὶ ἀντ-
B αποδιδόη τὰ ἑτέρα τοῖς ἑτέροις γιγνόμενα ὥσπερ εἰ κύ-
κλω περιμόντα, ἀλλ' εὐθελὰ τις εἴη ἢ γένεσις ἐκ τοῦ ἐτέ-
ρου μόνον εἰς τὸ καταρτικὸν καὶ μὴ ἀνακάμπτει πάλιν
ἐπὶ τὸ ἕτερον μηδὲ καμπὴν ποιοῖτο, οἷσθ' ὅτι πάντα τε-
λευτῶντα τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη καὶ τὸ αὐτὸ πάθος ἂν
πάθοι καὶ παύσαιτο γιγνόμενα; Πῶς λέγεις, ἔφη. Οὐδὲν
χαλεπόν, ἡ δ' ὅς, ἐννοῆσαι ὃ λέγω· ἀλλ' οἶον εἰ τὸ κατα-
δαρθάνειν μὲν εἴη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταποδιδόη

γιγνόμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος, οἷσθ' ὅτι τελευτῶντα πάντα λῆρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειε καὶ οὐδαμοῦ ἂν φάνοιτο, διὰ τὸ καὶ τὰλλα πάντα ταῦτόν ἐκείνῳ πεπονθέναι, καθεύδειν. καὶν εἰ ξυγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μὴ, ταχὺ ἂν τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου γερονὸς εἴη, ὁμοῦ πάντα χρήματα. ὥσαύτως δέ, ὦ φίλε Κέβης, εἰ ἀποθνήσκοι μὲν πάντα, ὅσα τοῦ ξῆν μεταλάβοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο, ἅθ' οὐ πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι καὶ μηδὲν ξῆν; εἰ γὰρ ἐκ μὲν τῶν ἄλλων τὰ ζῶντα γίγνοιτο, τὰ δὲ ζῶντα θνήσκοι, τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντα καταναλωθῆναι εἰς τὸ τεθνάναι; Οὐδὲ μία μοι δοκεῖ, ἔφη ὁ Κέβης, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μοι δοκεῖς παντάπασιν ἀληθῆ λέγειν. Ἔστι γάρ, ἔφη, ὦ Κέβης, ὡς ἔμοι δοκεῖ, παντὸς μᾶλλον οὕτω, καὶ ἡμεῖς αὐτὰ ταῦτα οὐκ ἔξαπατάμενοι ὁμολογοῦμεν, ἀλλ' ἔστι τῷ ὄντι καὶ τὸ ἀναβιώσκεισθαι καὶ ἐκ τῶν τεθνεῶτων τοὺς ζῶντας γίγνεσθαι καὶ τὰς τῶν τεθνεῶτων ψυχὰς εἶναι, καὶ ταῖς μὲν γ' ἀγαθαῖς ἄμεινον εἶναι, ταῖς δὲ κακαῖς κακίον.

XVIII. Καὶ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης ὑπολαβὼν, καὶ κατ' ἐκείνόν γε τὸν λόγον, ὦ Σώκρατες, εἰ ἀληθὴς ἐστίν, ὃν σὺ εἰπὼν θάμα λέγειν, ὅτι ἡμῖν ἡ μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀνάμνησις τυγχάνει οὐσα, καὶ κατὰ τοῦτον ἀνάγκη που ἡμᾶς ἐν προτέρῳ τιτὴ χρόνῳ μεμαθηκέναι ἢ νῦν ἀναμνησκόμεθα· τοῦτο δὲ ἀδύνατον, εἰ μὴ ἦν ποτ' ἡμῶν ἡ ψυχὴ πρὶν ἐν τῷδε τῷ ἀνθρώπινῳ εἶδει γενέσθαι· ὥστε καὶ ταύτῃ ἀθάνατόν τι ἔοικεν ἡ ψυχὴ εἶναι. Ἄλλ', ὦ Κέβης, ἔφη ὁ Σιμμίας ὑπολαβὼν, ποῖαι τούτων αἱ ἀποδείξεις; ὑπόμνησόν με· οὐ γὰρ σφόδρα ἐν τῷ παρόντι μέμνημαι. Ἐνὶ μὲν λόγῳ, ἔφη ὁ Κέβης, καλλίστῳ, ὅτι ἐρωτώμενοι οἱ ἄνθρωποι, εἰάν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγουσι πάντα ἢ ἔχει· καίτοι εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὐτοῖς ἐπιστήμη

- ἐνούσα καὶ ὀρθὸς λόγος, οὐκ ἂν οἰοίτ' ἦσαν τοῦτο ποιή-
 σαι. **Β** ἔπειτα ἰάν τις ἐπὶ τὰ διαγράμματα ἄγῃ ἢ ἄλλο τι
 τῶν τοιούτων, ἐνταῦθα σαφέστατα κατηγορεῖ ὅτι τοῦτο
 οὕτως ἔχει. Εἰ δὲ μὴ ταύτῃ γε, ἔφη, πείθει, ὦ Σιμμία,
 ὁ Σωκράτης, σκέψαι ἂν τῇδὲ πῇ σοι σκοπομένῳ συνδόξῃ.
 ἀπιστεῖς γὰρ δὴ, πῶς ἡ καλουμένη μάθησις ἀνάμνησις
 ἐστίν; Ἀπιστιῶ μὲν ἔγωγε, ἡ δ' ὅς ὁ Σιμμίας, οὐ, ἀντὶ δὲ
 τοῦτο, ἔφη, δέομαι παθεῖν περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀναμνησθῆ-
 ναι. καὶ σχεδὸν γε ἐξ ὧν Κέβης ἐπεχειρησε λέγειν ἤδη μέ-
 μνημαι καὶ πείθομαι· οὐδὲν μὲντ' ἂν ἦττον ἀκούοιμι νῦν,
Γ σὺ πῇ ἐπεχείρησας λέγειν. Τῇδε ἔγωγε, ἡ δ' ὅς. ὁμολο-
 γοῦμεν γὰρ δὴ πού, εἰ τίς τι ἀναμνησθήσεται, δεῖν αὐτὸν
 τοῦτο πρότερόν ποτε ἐπίστασθαι. Πάνυ γε, ἔφη. Ἄρ' οὖν
 καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, ὅταν ἐπιστήμη παραγίγνηται τρό-
 πῳ τοιούτῳ, ἀνάμνησιν εἶναι; λέγω δὲ τίνα τρόπον; τόνδε·
 ἰάν τις τι [πρότερον] ἢ ἰδῶν ἢ ἀκούσας ἢ τινα ἄλλην αἰ-
 σθησιν λαβὼν μὴ μόνον ἐκεῖνο γνῶ, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐν-
 νοήσῃ, οὐ μὴ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη ἀλλ' ἄλλη, ἄρ' οὐχὶ τοῦτο
Δ δικαίως ἐλέγομεν ὅτι ἀνεμνήσθη, οὐ τὴν ἐννοίαν ἔλαβεν;
 Πῶς λέγεις; Οἶον τὰ τοιαῦτα· ἄλλη που ἐπιστήμη ἀνθρώ-
 που καὶ λύρας. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν οἶσθα ὅτι οἱ ἱρα-
 σταί, ὅταν ἰδῶσι λύραν ἢ ἱμάτιον ἢ ἄλλο τι οἷς τὰ παιδικὰ
 αὐτῶν εἴωθε χρῆσθαι, πάσχουσι τοῦτο· ἐγνωσάν τε τὴν
 λύραν καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔλαβον τὸ εἶδος τοῦ παιδός, οὐ
 ἦν ἡ λύρα; τοῦτο δ' ἐστὶν ἀνάμνησις· ὥσπερ γε καὶ Σιμ-
 μίαν τις ἰδὼν πολλάκις Κέβητος ἀνεμνήσθη, καὶ ἄλλα που
 μυρία τοιαῦτ' ἂν εἴη. Μυρία μέντοι νῆ Δέ, ἔφη ὁ Σιμ-
Ε μίας. Οὐκοῦν, ἡ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον ἀνάμνησις τίς ἐστι;
 μάλιστα μέντοι, ὅταν τις τοῦτο πάθῃ περὶ ἐκεῖνα ἃ ὑπὸ
 χρόνου καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν ἤδη ἐπελέληστο; Πάνυ μὲν
 οὖν, ἔφη. Τί δέ; ἡ δ' ὅς. Ἔστιν ἵππον γεγραμμένον ἰδόντα
 καὶ λύραν γεγραμμένην ἀνθρώπου ἀναμνησθῆναι, καὶ

Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον Κέβητος ἀναμνησθῆναι;
 Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον αὐ-
 τοῦ Σιμμίου ἀναμνησθῆναι; Ἔστι μέντοι, ἔφη. 74

ΧΙΧ. Ἄρ' οὖν οὐ κατὰ πάντα ταῦτα ξυμβαίνει τὴν
 ἀνάμνησιν εἶναι μὲν ἀφ' ὁμοίων, εἶναι δὲ καὶ ἀπ' ἀνο-
 μοίων; Ξυμβαίνει. Ἄλλ' ὅταν γε ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἀναμι-
 νησκηταί τις τι, ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖον τόδε προσπᾶσχειν,
 ἐννοεῖν εἴτε τι ἐλλείπει τοῦτο κατὰ τὴν ὁμοιότητα εἴτε μη
 ἐκείνου οὐδ' ἀνεμνήσθῃ; Ἀνάγκη, ἔφη. Σκόπει δὴ, ἡ δ'
 ὅς, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει. φάμεν πού τι εἶναι ἴσον, οὐ ξύ-
 λον λέγω ξύλῳ οὐδὲ λίθον λίθῳ οὐδ' ἄλλο τῶν τοιού-
 των οὐδέν, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα πάντα ἕτερόν τι, αὐτὸ τὸ
 ἴσον· φῶμέν τι εἶναι ἢ μῆδέν; Φῶμεν μέντοι νῆ Δί', ἔφη. B
 ὁ Σιμμίας, θαυμαστώσ γε. Ἡ καὶ ἐπιστάμεθα αὐτὸ ὃ
 ἔστιν; Πάνυ γε, ἡ δ' ὅς. Πόθεν λαβόντες αὐτοῦ τὴν ἐπι-
 στήμην; ἄρ' οὐκ ἐξ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἢ ξύλα ἢ λίθους
 ἢ ἄλλ' ἅττα ἰδόντες ἴσα, ἐκ τούτων ἐκεῖνο ἐνενοήσαμεν,
 ἕτερον ὃν τούτων; ἢ οὐχ ἕτερόν σοι φαίνεται; σκόπει δὲ
 καὶ τῇδε. ἄρ' οὐ λίθοι μὲν ἴσοι καὶ ξύλα ἐνίοτε ταῦτ' ὄντα
 τῷ μὲν ἴσα φαίνεται, τῷ δ' οὐ; Πάνυ μὲν οὖν. Τί δέ;
 αὐτὰ τὰ ἴσα ἔστιν ὅτε ἄνισά σοι ἐφάνη, ἢ ἡ ἰσότης ἀνισό- C
 τής; Οὐδεπώποτε γε, ὦ Σώκρατες. Οὐ ταῦτόν ἄρ' ἔστιν,
 ἡ δ' ὅς, ταῦτά τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον. Οὐδαμῶς μοι
 φαίνεται, ὦ Σώκρατες. Ἀλλὰ μὴν ἐκ τούτων γ', ἔφη, τῶν
 ἴσων, ἑτέρων ὄντων ἐκείνου τοῦ ἴσου, ὅμως αὐτοῦ τὴν
 ἐπιστήμην ἐννενόηκας τε καὶ εἰληφας; Ἀληθέστατα, ἔφη,
 λέγεις. Οὐκοῦν ἢ ὁμοίου ὄντος τούτοις ἢ ἀνομοίου; Πάνυ
 γε. Διαφέρει δέ γε, ἡ δ' ὅς, οὐδέν· ἕως ἄν ἄλλο ἰδὼν ἀπὸ
 ταύτης τῆς ὀψεως ἄλλο ἐννοήσῃς, εἴτε ὁμοιον εἴτε ἀνό- D
 μοιον, ἀναγκαῖον, ἔφη, αὐτὸ ἀνάμνησιν γεγόνέναι. Πάνυ
 μὲν οὖν. Τί δέ; ἡ δ' ὅς· ἢ πᾶσχομέν τι τοιοῦτον περὶ τὰ
 ἐν τοῖς ξύλοις τε καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν τοῖς ἴσοις· ἄρτι

φαίνεται ἡμῖν οὕτως ἴσα εἶναι ὥσπερ αὐτὸ ὃ ἐστὶν ἴσον,
 ἢ ἐρδεῖ τι ἐκείνου τὸ μὴ τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἴσον, ἢ οὐ-
 δέν; Καὶ πολὺ γε, ἔφη, ἐνδεῖ. Οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν, ὅτι
 τίς τι ἰδὼν ἐννοήσῃ, ὅτι βούλεται μὲν τοῦτο, ὃ νῦν ἐγὼ
 ὀρῶ, εἶναι οἷον ἄλλο τι τῶν ὄντων, ἐνδεῖ δὲ καὶ οὐ δύνα-
 E ται τοιοῦτον εἶναι [ἴσον] οἷον ἐκεῖνο, ἀλλ' ἐστὶ φανλότε-
 ρον, ἀναγκαῖον ποῦ τὸν τοῦτο ἐννοοῦντα τυχεῖν προειδότα
 ἐκεῖνο ᾧ φησιν αὐτὸ προσεικέναι μὲν, ἐνδεεστέρως δὲ
 ἔχειν; Ἀνάγκη. Τί οὖν; τὸ τοιοῦτον πεπόνθαμεν καὶ
 ἡμεῖς, ἢ οὐ, περὶ τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον; Παντάπασι
 γε. Ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς προειδέναι τὸ ἴσον πρὸ ἐκείνου
 75 τοῦ χρόνου, ὅτε τὸ πρῶτον ἰδόντες τὰ ἴσα ἐννοήσαμεν,
 ὅτι ὀρέγεται μὲν πάντα ταῦτ' εἶναι οἷον τὸ ἴσον, ἔχει δὲ
 ἐνδεεστέρως. Ἔστι ταῦτα. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ὁμολογοῦ-
 μεν, μὴ ἄλλοθεν αὐτὸ ἐννοηθῆναι μηδὲ δυνατόν εἶναι
 ἐννοῆσαι ἄλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἰδεῖν ἢ ἄφασθαι ἢ ἐκ τινος ἄλλης
 τῶν αἰσθήσεων· ταῦτόν δὲ πάντα ταῦτα λέγω. Ταῦτόν
 γάρ ἐστιν, ᾧ Σώκρατες, πρὸς γε ὃ βούλεται δηλῶσαι ὁ
 λόγος. Ἀλλὰ μὲν δὴ ἐκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι
 B ὅτι πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐκείνου τε ὀρέγεται τοῦ
 ὃ ἐστὶν ἴσον, καὶ αὐτοῦ ἐνδεεστερά ἐστίν· ἢ πῶς λέγομεν;
 Οὕτως. Πρὸ τοῦ ἄρα ἄρξασθαι ἡμεῖς, ὀρᾶν καὶ ἀκούειν
 καὶ τᾶλλα αἰσθάνεσθαι τυχεῖν ἔδει ποῦ εἰληφότας ἐπι-
 στήμην αὐτοῦ τοῦ ἴσου ὃ τι ἐστίν, εἰ ἐμέλλομεν τὰ ἐκ τῶν
 αἰσθήσεων ἴσα ἐκεῖσε ἀνοίσειν, ὅτι προθυμεῖται μὲν πάν-
 τα τοιαῦτα εἶναι οἷον ἐκεῖνο, ἐστὶ δὲ αὐτοῦ φανλότερα.
 Ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, ᾧ Σώκρατες. Οὐκοῦν γε-
 νόμενοι εὐθύς ἐωρῶμέν τε καὶ ἠκούομεν καὶ τὰς ἄλλας
 C αἰσθήσεις εἰχομεν; Πάνν γε. Ἔδει δέ γε, φασί, πρὸ τού-
 των τὴν τοῦ ἴσου ἐπιστήμην εἰληφέναι; Ναί. Πρὶν γε-
 νέσθαι ἄρα, ὥς εἰσικεν, ἀνάγκη ἡμῖν αὐτὴν εἰληφέναι.
 Ἔσικεν.

XX. Οὐκοῦν εἰ μὲν λαβόντες αὐτὴν πρὸ τοῦ γενέ-
σθαι ἔχοντες ἐγενόμεθα, ἠπιστάμεθα καὶ πρὶν γενέσθαι
καὶ εὐθύς γενόμενοι οὐ μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ μείζον καὶ
τὸ ἐλαττον ἀλλὰ καὶ ξύμπαντα τὰ τοιαῦτα; οὐ γὰρ περὶ
τοῦ ἴσου νῦν ὁ λόγος ἡμῖν μᾶλλον τι ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ
καλοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου καὶ ὀσίου καί,
ὅπερ λέγω, περὶ ἀπάντων οἷς ἐπισφραγιζόμεθα τοῦτο ὃ ἔ-
στι, καὶ ἐν ταῖς ἐρωτήσεσιν ἐρωτῶντες καὶ ἐν ταῖς ἀπο-
κρίσεσιν ἀποκρινόμενοι. ὥστε ἀναγκαῖον ἡμῖν εἶναι τού-
των ἀπάντων τὰς ἐπιστήμας πρὸ τοῦ γενέσθαι εἰληφέναι.
Ἔστι ταῦτα. Καὶ εἰ μὲν γε λαβόντες ἐκάστοτε μὴ ἐπιλε-
λήσμεθα, ^{ἐκείνην} γινώσκοντες αἰεὶ γίνεσθαι καὶ αἰεὶ διὰ βίου εἰδέναι·
τὸ γὰρ εἰδέναι τοῦτ' ἐστί, λαβόντα του ἐπιστήμην ἔχειν
καὶ μὴ ἀπολαλεῖναι· ἢ οὐ τοῦτο λήθην λέγομεν, ὃ Σιμ-
μία, ἐπιστήμης ἀποβολήν; Πάντως δήπου, ἔφη, ὦ Σώκρα-
τες, Εἰ δέ γε, οἶμαι, λαβόντες πρὶν γενέσθαι γινόμενοι
ἀπωλέσαμεν, ὕστερον δὲ ταῖς αἰσθήσεσι χρῶμενοι περὶ
ταῦτα ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστήμας, ὥς ποτε καὶ
πρὶν εἰχομεν, ἅρ' οὐχ ὃ καλοῦμεν μανθάνειν, οἰκείαν ἐπι-
στήμην ἀναλαμβάνειν ἂν εἴη; τοῦτο δέ που ἀναμιμνή-
σκεσθαι λέγοντες ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν; Πάνυ γε. Δυνατὸν
γὰρ δὴ τοῦτο γ' ἐφάνη, αἰσθόμενόν τι ἢ ἰδόντα ἢ ἀκού-
σαντα ἢ τινα ἄλλην αἰσθήσειν λαβόντα ἕτερόν τι ἀπὸ τού-
του ἐννοῆσαι ὃ ἐπελέληστο, ὃ τοῦτο ἐπλησίαξεν ἀνόμοιον
ὢν ἢ ὃ ὅμοιον· ὥστε, ὅπερ λέγω, δυοῖν θάτερον, ἥτοι
ἐπιστάμενοί γε αὐτὰ γεγόναμεν καὶ ἐπιστάμεθα διὰ βίου
πάντες, ἢ ὕστερον, οὓς φαμεν μανθάνειν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ
ἀναμιμνήσκονται οὗτοι, καὶ ἡ μάθησις ἀνάμνησις ἂν εἴη.
Καὶ μάλα δὴ οὕτως ἔχει, ὦ Σώκρατες.

XXI. Πότερον οὖν αἰρεῖ, ὦ Σιμμία, ἐπισταμένους
ἡμᾶς γεγονέναι, ἢ ἀναμιμνήσκεσθαι ὕστερον ὢν πρότερον ἢ
ἐπιστήμην εἰληφότες ἡμεν; Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ

παρόντι ἐλέσθαι. Τί δέ; τόδε ἔχεις ἐλέσθαι, καὶ πῇ σοι δοκεῖ περὶ αὐτοῦ· ἀνὴρ ἐπιστάμενος περὶ ὧν ἐπίσταται ἔχει ἂν δοῦναι λόγον ἢ οὐ; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Ἡ καὶ δοκοῦσί σοι πάντες ἔχειν διδόναι λόγον περὶ τούτων ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν; Βουλοίμην μὲν ταῦν, ἔφη ὁ Σιμμίας· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον φοβοῦμαι μὴ αὐριου τηρικᾶδε οὐκέτι ἢ ἀνθρώπων οὐδεὶς ἀξίως οἶός τε τοῦτο ποιῆσαι. Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι ἐπίστασθαι γε, ἔφη, ὦ Σιμμία, πάντες αὐτά; Οὐδαμῶς. Ἀναμνησκονται ἄρα ἅ ποτε ἔμαθον; Ἀνάγκη. Πότε λαβοῦσαι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν; οὐ γὰρ δὴ ἀπ' οὐ γε ἀνθρώποι γεγόναμεν. Οὐ δῆτα. Πρότερον ἄρα. Ναί. Ἦσαν ἄρα, ὦ Σιμμία, αἱ ψυχὰ καὶ πρότερον, πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπῳ εἶδει, χωρὶς σωμάτων, καὶ φρόνησιν εἶχον. Εἰ μὴ ἄρα ἅμα γιγνώμενοι λαμβάνομεν, ὦ Σώκρατες, ταύτας τὰς ἐπιστήμας· οὗτος γὰρ λείπεται ἐτι ὁ χρόνος. Εἰεν, ὦ ἑταῖρε· ἀπόλλυμεν δὲ αὐτὰς ἐν ποίῳ ἄλλῳ χρόνῳ; οὐ γὰρ δὴ ἔχοντές γε αὐτὰς γιγνώμεθα, ὥς ἄρτι ὠμολογήσαμεν· ἢ ἐν τούτῳ ἀπόλλυμεν, ἐν ᾧ περ καὶ λαμβάνομεν; ἢ ἔχεις ἄλλον τινὰ εἰπεῖν χρόνον; Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἔλαθον ἐμμενὸν οὐδὲν εἰπῶν.

XXII. Ἄρ' οὖν οὕτως ἔχει, ἔφη, ἡμῖν, ὦ Σιμμία; εἰ μὲν ἔστιν ἡ θρυλοῦμεν αἰεὶ, καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία, καὶ ἐπὶ ταύτην τὰ ἐκ τῶν αἰσθη-
E σεων πάντα ἀναφέρομεν, ὑπάρχουσάν προτέρων ἀνευ-
ρίσκοντες ἡμετέραν οὐσαν, καὶ ταῦτα ἐκείνη ἀπεικάζο-
μεν, ἀναγκαῖον, οὕτως ὥσπερ καὶ ταῦτα ἔστιν, οὕτως καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι καὶ πρὶν γεγενῆσθαι ἡμᾶς· εἰ δὲ μὴ ἔστι ταῦτα, ἄλλως ἂν ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη; Ἄρ' οὕτως ἔχει, καὶ ἴση ἀνάγκη ταῦτά τε εἶναι καὶ τὰς ἡμετέ-
ρας ψυχὰς πρὶν καὶ ἡμᾶς γεγενῆσθαι, καὶ εἰ μὴ ταῦτα, οὐδὲ τάδε; Ὑπερφνωδῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Σιμμίας, δοκεῖ μοι

ἢ αὐτῇ ἀνάγκῃ εἶναι, καὶ εἰς καλόν γε καταφεύγει ὁ λόγος
 εἰς τὸ ὁμοίως εἶναι τὴν τε ψυχὴν ἡμῶν πρὶν γενέσθαι 77
 ἡμᾶς καὶ τὴν οὐσίαν ἣν σὺ νῦν λέγεις. οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε
 οὐδὲν οὕτω μοι ἐναργὲς ὅν ὡς τοῦτο, τὰ πάντα τὰ τοιαῦτα
 εἶναι ὡς οἶόν τε μάλιστα, καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ τάλλα
 πάντα ἃ σὺ νῦν δὴ ἔλεγες· καὶ ἔμοιγε ἱκανῶς ἀποδέδει-
 κται. Τί δὲ δὴ Κέβητι; ἔφη ὁ Σωκράτης· δεῖ γὰρ καὶ Κέ-
 βητα πείθειν. Ἰκανῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἔγωγε οἶμαι
 καίτοι καρτερώτατος ἀνθρώπων ἐστὶ πρὸς τὸ ἀπιστεῖν
 τοῖς λόγοις· ἀλλ' οἶμαι οὐκ ἐνδεῶς τοῦτο πεπεισθαι αὐ-
 τόν, ὅτι πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς ἢ ἡμῶν ἢ ψυχῇ. B

XXIII. Εἰ μέντοι καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν ἔτι ἔσται,
 οὐδ' αὐτῷ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀποδεδεῖχθαι,
 ἀλλ' ἔτι ἐνίστηκεν ὁ νῦν δὴ Κέβης ἔλεγε, τὸ τῶν πολλῶν,
 ὅπως μὴ ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυνται ἡ
 ψυχὴ καὶ αὐτῇ τοῦ εἶναι τοῦτο τέλος ἦ. τί γὰρ κωλύει γί-
 γνεσθαι μὲν αὐτὴν καὶ ξυνίστασθαι ἀμόθεν ποθεν καὶ εἶ-
 ναι πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπειον σῶμα ἀφικέσθαι, ἐπειδὴν δὲ
 ἀφίκεται καὶ ἀπαλλάττεται τούτου, τότε καὶ αὐτὴν τελευ-
 τᾶν καὶ διαφθεῖρεσθαι; Εὐὲ λέγεις, ἔφη, ὦ Σιμμία, ὁ Κέ- C
 βης. φαίνεται γὰρ ὥσπερ ἡμῖν ἀποδεδεῖχθαι οὐ δεῖ, ὅτι
 πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς ἢ ἡμῶν ἢ ψυχῇ· δεῖ δὲ προσἀποδεί-
 ξαι ὅτι καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν οὐδὲν ἦττον ἔσται ἢ
 πρὶν γενέσθαι, εἰ μέλλει τέλος ἢ ἀποδείξις ἔχειν. Ἀποδέ-
 δεικται μὲν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὁ Σωκράτης,
 καὶ νῦν, εἰ θέλετε συνθεῖναι τούτῳ τε τὸν λόγον εἰς ταῦ-
 τόν καὶ ὃν πρὸ τούτου ὡμολογήσαμεν, τὸ γίγνεσθαι πᾶν
 τὸ ζῶν ἐκ τοῦ τεθνεῶτος. εἰ γὰρ ἐστὶ μὲν ἡ ψυχὴ καὶ πρό-
 τερον, ἀνάγκη δ' αὐτῇ εἰς τὸ ζῆν ἰούσῃ τε καὶ γιγνομένη D
 μηδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ θανάτου καὶ ἐκ τοῦ τεθνάναι
 γίγνεσθαι, πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνῃ

εἶναι, ἐπειδὴ γε δεῖ αὐτοῖς αὐτὴν γίνεσθαι; ἀποδέδεικται μὲν οὖν ὅπερ λέγετε καὶ νῦν.

XXIV. Ὅμως δέ μοι δοκεῖς σύ τε καὶ Σιμμίας ἡδέως ἂν καὶ τοῦτον διαπραγματεύσασθαι τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον, καὶ δεδιέναι τὸ τῶν παιδῶν, μὴ ὥς ἀληθῶς ὁ ἄνεμος αὐτὴν ἐκβαίνουσαν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσᾷ καὶ διασκεδάν-
 νουσιν, ἄλλως τε καὶ ὅταν τύχη τις μὴ ἐν νηνεμία ἀλλ' ἐν
 μεγάλῳ τινὶ πνεύματι ἀποθνήσκων. καὶ ὁ Κέβης ἐπιγελά-
 σας ὧς δεδιότων, ἔφη, ὦ Σώκратες, πειρῶ ἀναπεῖθαι·
 μᾶλλον δὲ μὴ ὥς ἡμῶν δεδιότων, ἀλλ' ἴσως ἐνι τις καὶ ἐν
 ἡμῖν παῖς, ὅστις τὰ τοιαῦτα φοβεῖται· τοῦτον οὖν πειρώ-
 μεθα πείθειν μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον ὥσπερ τὰ μορμολύ-
 κεια. Ἀλλὰ χρή, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐπάδειν αὐτῷ ἐκάστης
 ἡμέρας, ἕως ἂν ἐξεπάσῃτε. Πόθεν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρα-
 78 τες, τῶν τοιούτων ἀγαθὸν ἐπαθὸν ληψόμεθα, ἐπειδὴ σύ,
 ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεis; Πολλὴ μὲν ἡ Ἑλλάς, ἔφη, ὦ Κέ-
 βης, ἐν ᾗ ἐννεσίαι πον ἀγαθοὶ ἄνδρες, πολλὰ δὲ καὶ τὰ τῶν
 βαρβάρων γένη, οὓς πάντας χρή διερευνᾶσθαι ζητούντας
 τοιοῦτον ἐπαθὸν, μήτε χρημάτων φειδομένους μήτε πό-
 νων, ὥς οὐκ ἔστιν εἰς ὃ τι ἂν εὐκαιρότερον ἀναλίσκοιτε
 χρήματα. ζητεῖν δὲ χρή καὶ αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων· ἴσως
 γὰρ ἂν οὐδὲ ὁρῶντες εὕροιτε μᾶλλον ὑμῶν δυναμένους
 τοῦτο ποιεῖν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ, ἔφη, ὑπάρξει, ὁ Κέβης·
 B ὅθεν δὲ ἀπελίπομεν ἐκπνέλωμεν, εἰ σοι ἡδομένῳ ἐστίν.
 Ἀλλὰ μὴν ἡδομένῳ γε· πῶς γὰρ οὐ μέλλει; Καλῶς, ἔφη,
 λέγεις.

XXV. Οὐκοῦν τοιόνδε τι, ἥ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, δεῖ
 ἡμᾶς ἐρεῖσθαι ἑαυτούς, τῷ ποῖῳ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο
 τὸ πάθος πάσχειν, τὸ διασκεδάννυσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ
 ποίου τινὸς δεδιέναι μὴ πάθῃ αὐτό, καὶ τῷ ποῖῳ τινὶ οὐ·
 καὶ μετὰ τοῦτο αὐτὸν ἐπισκέψασθαι πότερον ἡ ψυχὴ ἐστὶ, καὶ
 ἐκ τούτων θαρρεῖν ἢ δεδιέναι ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς;

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἄρ' οὖν τῷ μὲν ξυντεθέντι τε καὶ
 ξυνθέντῳ ὄντι φύσει προσήκει τοῦτο πάσχειν, διαιρεθῆ- C
 ναι ταύτῃ ἢ περ ξυντεθέντῃ· εἰ δέ τι τυγχάνει ὃν ἀξύνθε-
 τον, τούτῳ μόνῳ προσήκει μὴ πάσχειν ταῦτα, εἴπερ τῷ
 ἄλλῳ; Δοκεῖ μοι, ἔφη, οὕτως εἶναι, ὁ Κέβης. Οὐκοῦν
 ἄπερ αἰεὶ κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως ἔχει, ταῦτα μάλιστα C
 εἰκὸς εἶναι τὰ ἀξύνθετα, τὰ δὲ ἄλλοτ' ἄλλως καὶ μηδέποτε
 κατὰ ταῦτά, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ ξύνθετα; Ἐμοιγε δοκεῖ οὕ-
 τως. Ἰωμεν δῆ, ἔφη, ἐπὶ ταῦτα ἔφ' ἅπερ ἐν τῷ ἔμπρο-
 σθεν λόγῳ. αὐτὴ ἡ οὐσία ἧς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι καὶ D
 ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πότερον ὡσαύτως αἰεὶ ἔχει
 κατὰ ταῦτά ἢ ἄλλοτ' ἄλλως; αὐτὸ τὸ ἴσον, αὐτὸ τὸ καλόν, E
 αὐτὸ ἕκαστον ὃ ἔστι, τὸ ὄν, μὴ ποτε μεταβολὴν καὶ ἥτιν-
 οὔν ἐνδέχεται; ἢ αἰεὶ αὐτῶν ἕκαστον ὃ ἔστι, μονοειδὲς ὃν F
 αὐτὸ καθ' αὐτό, ὡσαύτως κατὰ ταῦτά ἔχει καὶ οὐδέποτε
 οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται; Ὡσαύ-
 τως, ἔφη, ἀνάγκη, ὁ Κέβης, κατὰ ταῦτά ἔχειν, ὡς Σώκρα-
 τες. Τί δὲ τῶν πολλῶν καλῶν, οἷον ἀνθρώπων ἢ ἵππων G
 ἢ ἱματίων ἢ ἄλλων ὠντινωτοῦν τοιοῦτων, ἢ ἰσῶν ἢ κα-
 λῶν ἢ πάντων τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων; ἄρα κατὰ ταῦτά
 ἔχει, ἢ πᾶν τοῦναντίον ἐκείνοις οὔτε αὐτά αὐτοῖς οὔτε
 ἀλλήλοις οὐδέποτε, ὥς ἔπος εἰπεῖν, οὐδαμῶς κατὰ ταῦτά
 ἔστιν; Οὕτως αὖ, ἔφη, ταῦτα, ὁ Κέβης· οὐδέποτε ὡσαύ-
 τως ἔχει. Οὐκοῦν τούτων μὲν καὶ ἄψαισι καὶ ἰδοῖσι καὶ H
 ταῖς ἄλλαις αἰσθηθεσιν αἰσθητοῖσι, τῶν δὲ κατὰ ταῦτά ἐχόν-
 των οὐκ ἔστιν ὅτῳ ποτ' ἂν ἄλλῳ ἐπιλάβοιτο ἢ τῷ τῆς δια-
 νοίας λογισμῷ, ἀλλ' ἔστιν αἰεὶ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐχ ὁρατά;
 Παντάπασι, ἔφη, ἀληθῆ λέγεις.

XXVI. Θῶμεν οὖν βούλει, ἔφη, δύο εἶδη τῶν ὄν-
 των, τὸ μὲν ὁρατόν, τὸ δὲ ἀειδές; Θῶμεν, ἔφη. Καὶ τὸ μὲν
 ἀειδὲς αἰεὶ κατὰ ταῦτά ἐχόν, τὸ δὲ ὁρατὸν μηδέποτε κατὰ
 ταῦτά; Καὶ τοῦτο, ἔφη, θῶμεν. Φέρε δῆ, ἢ δ' ὅς, ἄλλο
 οὐδὲν

Β τι ἡμῶν αὐτῶν ἢ τὸ μὲν σῶμά ἐστι, τὸ δὲ ψυχὴ; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη. Ποτέρῳ οὖν ὁμοιότερον τῷ εἶδει φαίμεν εἶναι καὶ ξυγγενέστερον τὸ σῶμα; Παντί, ἔφη, ταῦτό γε δήλον, ὅτι τῷ ὁρατῷ. Τί δὲ ἡ ψυχὴ; ὁρατὸν ἢ ἀειδές; Οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη. Ἀλλὰ ἡμεῖς γε τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ μὴ τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει λέγομεν· ἢ ἄλλη τι νὶ οἷ; Τῇ τῶν ἀνθρώπων. Τί οὖν περὶ ψυχῆς λέγομεν; ὁρατὸν εἶναι ἢ οὐχ ὁρατόν; Οὐχ ὁρατόν. Ἀειδές C ἄρα; Ναί. Ὁμοιότερον ἄρα ψυχὴ σώματός ἐστι τῷ ἀειδεῖ, τὸ δὲ τῷ ὁρατῷ. Πᾶσα ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.

✓ XXVII. Οὐκοῦν καὶ τόδε πάσαι ἐλέγομεν, ὅτι ἡ ψυχὴ, ὅταν μὲν τῷ σώματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τι ἢ διὰ τοῦ ὁρᾶν ἢ διὰ τοῦ ἀκούειν ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως — τοῦτο γάρ ἐστι τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν τι —, τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ σὺδέποτε κατὰ ταῦτά ἔχοντα, καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται καὶ ἰλιγγιᾷ ὥσπερ μεθύουσα, ὅτε τοιούτων D ἐφαπτομένη; Πάνυ γε. Ὅταν δέ γε αὐτὴ καθ' αὐτὴν σκοπῇ, ἐκεῖσε οἴχεται εἰς τὸ καθαρὸν τε καὶ αἰεὶ ὄν καὶ ἀθάνατον καὶ ὡσαύτως ἔχον, καὶ ὡς συγγενὲς οὔσα αὐτοῦ αἰεὶ μετ' ἐκείνου τε γίγνεται, ὅταν περ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γένηται καὶ ἐξῇ αὐτῇ, καὶ πέπανταί τε τοῦ πλάνου καὶ περὶ ἐκεῖνα αἰεὶ κατὰ ταῦτά ὡσαύτως ἔχει, ὅτε τοιούτων ἐφαπτομένη· καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ πάθημα φρόνησις κέκληται; Παντάπασιν, ἔφη, καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες. Ποτέρῳ οὖν αὖ σοι δοκεῖ τῷ εἶδει καὶ ἐκ τῶν ἐμ- E προσθεῖν καὶ ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ψυχὴ ὁμοιότερον εἶναι καὶ ξυγγενέστερον; Πᾶς ἂν ἔμοιγε δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, συγχωρῆσαι, ὦ Σώκρατες, ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ δυσμαθέστατος, ὅτι ὅλῳ καὶ παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχὴ τῷ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον ἢ τῷ μὴ. Τί δὲ τὸ σῶμα; Τῷ ἐτέρῳ. = τῷ ἀειδεῖ καὶ τῷ ὁρατῷ.

XXVIII. Ὅρα δὲ καὶ τῆδε, ὅτι, ἐπειδὴν ἐν τῷ αὐτῷ ὥσι ψυχὴ καὶ σῶμα, τῷ μὲν δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι ἢ φύ- 80
σις προστάττει, τῇ δὲ ἄρχειν καὶ δεσπόζειν· καὶ κατὰ
ταῦτα αὐτὸ πότερόν σοι δοκεῖ ὁμοιον τῷ θείῳ εἶναι, καὶ πό-
τερον τῷ θνητῷ; ἢ οὐ δοκεῖ σοι τὸ μὲν θεῖον οἶον ἄρχειν
τε καὶ ἡγεμονεύειν πεφυκέναι, τὸ δὲ θνητὸν ἄρχεσθαι
τε καὶ δουλεύειν; Ἐμοιγε. Ποτέρῳ οὖν ἡ ψυχὴ ἔοικεν;
Ἀῆλα δὴ, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ τῷ θείῳ, τὸ δὲ
σῶμα τῷ θνητῷ. Σκόπει δὴ, ἔφη, ὦ Κέβης, εἰ ἐκ πάντων
τῶν εἰρημένων τάδε ἡμῖν ξυμβαίνει, τῷ μὲν θείῳ καὶ
ἀθανάτῳ καὶ νοητῷ καὶ μονοειδεῖ καὶ ἀδιαλύτῳ καὶ αἰεὶ B
ὡσαύτως κατὰ ταῦτα ἔχοντι ἑαυτῷ ὁμοιότατον εἶναι ψυχῇ,
τῷ δ' ἀνθρωπίνῳ καὶ θνητῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ πολυειδεῖ
καὶ διαλυτῷ καὶ μηδέποτε κατὰ ταῦτα ἔχοντι ἑαυτῷ ὁμοιό-
τατον αὐτὸ εἶναι σῶμα. ἔχομέν τι παρὰ ταῦτα ἄλλο λέγειν,
ὦ φίλε Κέβης, ὥς οὐχ οὕτως ἔχει; Οὐκ ἔχομεν.

XXIX. Τί οὖν; τούτων οὕτως ἔχόντων ἄρ' οὐχὶ σώ-
ματι μὴν ταχὺ διαλύεσθαι προσήκει, ψυχῇ δὲ αὐτὸ παρὰ-
παν ἀδιαλύτῳ εἶναι ἢ ἐγγύς τι τούτου; Πῶς γὰρ οὐ; Ἐν- C
νοεῖς οὖν, ἔφη, ὅτι, ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ ἀνθρωπος, τὸ
μὲν ὁρατὸν αὐτοῦ, τὸ σῶμα, καὶ ἐν ὁρατῷ κείμενον, ὃ δὴ
νεκρὸν καλοῦμεν, ὃ προσήκει διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν
[καὶ διαπνεῖσθαι], οὐκ εὐθὺς τούτων οὐδὲν πέπονθεν,
ἀλλ' ἐπιεικῶς συχνὸν ἐπιμένει χρόνον, εἰ μὴν τις καὶ
χαριέντως ἔχων τὸ σῶμα τελευτήσῃ καὶ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ, D
καὶ πάννυ μάλιστα. συμπεσὼν γὰρ τὸ σῶμα καὶ ταριχευθὲν,
ὥσπερ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ταριχευθέντες, ὀλίγου ὅλου μένει
ἀμήχανον ὅσον χρόνον. ἔνια δὲ μέρη τοῦ σώματος, καὶ αὖ D
σαπῇ, ὅσα τὰ καὶ νεῦρα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ὅμως ὥς
ἐπος εἰπεῖν ἀθάνατά ἐστιν· ἢ οὐ; Ναί. Ἡ δὲ ψυχὴ ἄρα,
τὸ ἀειδὲς, τὸ εἰς τοιοῦτον τόπον ἕτερον οἰχόμενον γεν-
ναῖον καὶ καθαρόν καὶ ἀειδὴ, εἰς Αἴδου ὥς ἀληθῶς, παρὰ

τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν, οἷ, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, αὐ-
 τίκα καὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἰτέον, αὕτη δὲ δὴ ἡμῖν ἡ τοιαύτη καὶ
 οὕτω πεφυκυῖα ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος εὐθύς δια-
 πεφύσεται καὶ ἀπόλωλεν, ὥς φασιν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι;
 R πολλοῦ γε δεῖ, ὦ φίλε Κέβης τε καὶ Σιμμία, ἀλλὰ πολλῷ
 μᾶλλον ὧδε ἔχει· ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάττηται, μὴδὲν
 τοῦ σώματος ξυνεφέλλουσα, ἕτε οὐδὲν κοινωνοῦσα αὐτῷ
 ἐν τῷ βίῳ ἐκοῦσα εἶναι, ἀλλὰ φεύγουσα αὐτὸ καὶ συνη-
 θροισμένη αὐτῇ εἰς αὐτήν, ἕτε μελετῶσα ἀεὶ τοῦτο —
 τοῦτο δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ὀρθῶς φιλοσοφοῦσα καὶ τῷ
 81 ὄντι τεθνάναι μελετῶσα ἡμδίως· ἢ οὐ τοῦτ' ἂν εἴη μελέτη
 θαρρέτου; Παντάπασι γε. Οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα εἰς
 τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ αἰεὶδὲς ἀπέρχεται, τὸ θεῖον τε καὶ ἀθά-
 νατον καὶ φρόνιμον, οἷ ἀφικομένη ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαί-
 μονι εἶναι, πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρόων ἐρώ-
 των καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπείων ἀπηλλαγ-
 μένῃ, ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμνημένων, ὥς ἀλη-
 θῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ τῶν θεῶν διάγουσα; οὕτω
 φῶμεν, ὦ Κέβης, ἢ ἄλλως;

B XXX. Οὕτω νῦν Δ', ἔφη ὁ Κέβης. Ἐὰν δέ γε, οἶμαι,
 μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος ἀπαλλάττηται,
 ἕτε τῷ σώματι ἀεὶ ξυνοῦσα καὶ τοῦτο θεραπεύουσα καὶ
 ἐρώσα καὶ γεροητευμένη ὑπ' αὐτοῦ ὑπὸ τε τῶν ἐπιθυμιῶν
 καὶ ἡδονῶν, ὥστε μὴδὲν ἄλλο δοκεῖν εἶναι ἀληθὲς ἄλλ' ἢ
 τὸ σωματοειδές, οὗ τις ἂν ἄψαιτο καὶ ἰδοι καὶ πίοι καὶ φά-
 γοι καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια χρήσαιτο, τὰ δὲ τοῖς ὅμμασι
 σκοτῶδες καὶ αἰεῖδες, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφία ἀρετόν,
 τοῦτο δὲ εἰθισμένη μισεῖν τε καὶ τρέμειν καὶ φεύγειν,
 C οὕτω δὴ ἔχουσιν οἷσι ψυχὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἰλικρινῆ
 ἀπαλλάξεσθαι; Οὐδ' ὅπωςτιοῦν, ἔφη. Ἀλλὰ διειλημέ-
 νην γε, οἶμαι, ὑπὸ τοῦ σωματοειδούς, ὃ αὐτῇ ἡ ὁμιλία
 τε καὶ ξυνουσία τοῦ σώματος διὰ τὸ ἀεὶ ξυνεῖναι καὶ δια-

τὴν πολλὴν μελέτην ἐνεποίησε ξύμφυτον; Πάνυ γε. Ἐμβριχθὲς δέ γε, ὦ φίλε, τοῦτο οἰεσθαι χοῆ εἶναι καὶ βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ ὁρατόν· ὃ δὴ καὶ ἔχουσα ἡ τοιαύτη ψυχὴ βαρύνεται τε καὶ ἔλκεται πάλιν εἰς τὸν ὁρατὸν τόπον, φόβῳ τοῦ ἀειδοῦς τε καὶ Ἰδίου, ὥσπερ λέγεται, περὶ τὰ μνήματά τε καὶ τοὺς τάφους κυλινδουμένη, περὶ ἃ δὴ καὶ ὁ ὠπρὴν ἔτι ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οἷα παρέχονται αἱ τοιαῦται ψυχαὶ εἰδωλα, αἱ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι ἀλλὰ τοῦ ὁρατοῦ μετέχουσαι, διὸ καὶ ὁρῶνται. Εἰκὸς γε, ὦ Σώκρατες. Εἰκὸς μέντοι, ὦ Κέβης· καὶ οὐ τί γε τὰς τῶν ἀγαθῶν ταύτας εἶναι, ἀλλὰ τὰς τῶν φανύλων, αἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀναγκαζοῦνται πλανᾶσθαι δίκην τίνουσαι τῆς προτέρας τροφῆς κακῆς οὔσης· καὶ μέχρι γε τούτου πλανῶνται, ἕως ἂν τῇ τοῦ ξυμπακολουθοῦντος τοῦ σώματος τοιδοῦς ἐπιθυμίᾳ πάλιν ἐνδεθῶσιν εἰς σῶμα.

XXXI. Ἐνδούνται δέ, ὥσπερ εἰκὸς, εἰς τοιαῦτα ἢ ἢ ἵπποι· ἅτι ἂν καὶ μεμελετηκῶσι τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ. Τὰ ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώκρατες; Οἷον τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοποσίας μεμελητηκότας καὶ μὴ διευλαβημένους εἰς τὰ τῶν ὄνων γένη καὶ τῶν τοιούτων θηρίων εἰκὸς ἐνδύεσθαι· ἢ οὐκ οἶει; Πάνυ μὲν οὖν εἰκὸς λέγεις. Τοὺς δέ γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς προτετιμηκότας εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ λεοράκων καὶ ἱκτίνων γένη· ἢ ποῖ ἂν ἄλλοσέ φαμεν τὰς τοιαύτας εἶναι; Ἀμέλει, ἔφη ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, δῆλα δὴ καὶ τᾶλλα, οἱ ἂν ἕκαστα τοι, κατὰ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητας τῆς μελέτης; Ἀῖνον δὴ, ἔφη· πῶς δ' οὐ; Οὐκοῦν εὐδαιμονίστατοι, ἔφη, καὶ τούτων εἰσι καὶ εἰς βέλτιστον τόπον ἰόντες οἱ τὴν δημοτικὴν τε καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν ἐπιτετηδευκότες, ἣν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην, ἐξ ἑθους τε καὶ μελέτης γεγρονυῖαν ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ; Πῇ δὴ οὗτοι εὐδαιμονέστα-

τοι; Ὅτι τούτους εἰκός ἐστιν εἰς τοιοῦτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι πολιτικόν τε καὶ ἡμέρον γένος, ἢ που μελιττῶν ἢ σφηκῶν ἢ μυρμηκῶν, ἢ καὶ εἰς ταῦτόν γε πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ γίνεσθαι ἐξ αὐτῶν ἀνδρας μετρίους. Εἰκός.

XXXII. Εἰς δέ γε θεῶν γένος μὴ φιλοσοφῆσαι καὶ παντελῶς καθαρῶ ἀπιόντι οὐ θέμις ἀφικνεῖσθαι ἀλλ' ἢ τῷ φιλομαθεῖ. ἀλλὰ τούτων ἕνεκα, ὧς ἑταῖρε Σιμμία τε καὶ Κέβης, οἱ ὁρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀπέχονται τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἐπιθυμιῶν ἀπασῶν καὶ καρτεροῦσι καὶ οὐ παραδιδόασιν αὐταῖς αὐτούς, οὐ τι οἰκοφθορίαν τε καὶ πέναν φοβούμενοι, ὥσπερ οἱ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι οὐδὲ αὖ ἀτιμίαν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας δεδιότες, ὥσπερ οἱ φίλαρχοί τε καὶ φιλότιμοι, ἐπειτα ἀπέχονται αὐτῶν. Οὐ γὰρ ἄν πρόποι, ἔφη, ὧς Σώκρατες, ὁ Κέβης. Οὐ μέντοι μὰ Δι', ἢ δ' ὅς. τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἅπασιν, ἔφη, ὧς Κέβης, ἐκείνοι, οἷς τι μέλει τῆς αὐτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες οὐ κατὰ ταῦτα πορεύονται αὐτοῖς, ὥς οὐκ εἰδόσιν ὅπῃ ἔρχονται, αὐτοὶ δὲ ἡγούμενοι οὐ δεῖν ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν καὶ τῇ ἐκείνης λύσει τε καὶ καθαρῶ ταύτῃ τρέπονται ἐκείνην ἐπόμενοι, ἢ ἐκείνη ὑφηγεῖται.

XXXIII. Πῶς, ὧς Σώκρατες; Ἐγὼ ἐρῶ, ἔφη. γινώσκουσι γάρ, ἢ δ' ὅς, οἱ φιλομαθεῖς ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία ἀτεχνῶς διαδεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένην, ἀναγκαζομένην δὲ ὥσπερ δι' εἰργμοῦ διὰ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι' αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ ἀμαθίᾳ κυλινδουμένην, καὶ τοῦ εἰργμοῦ τὴν δεινότητα κατιδοῦσα ὅτι δι' ἐπιθυμίας ἐστίν, ὥς ἂν μάλιστα αὐτὸς ὁ δεδεμένος ξυλλήπτωρ εἴη τοῦ δεδέσθαι, — ὅπερ οὖν λέγω, γινώσκουσιν οἱ φιλομαθεῖς ὅτι οὕτω παραλαβοῦσα ἡ φιλοσοφία ἔχουσαν αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡρέμα περιμυθεῖται καὶ λύειν ἐπιχειρεῖ,

ἐνδεικνυμένη ὅτι ἀπάτης μὲν μεστή ἡ διὰ τῶν ὁμμάτων
 σκέψις, ἀπάτης δὲ ἡ διὰ τῶν ὠτῶν καὶ τῶν ἄλλων αἰσθη-
 σεων, πείθουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναχωρεῖν ὅσον μὴ
 ἀνάγκη αὐτοῖς χοῖσθαι, αὐτὴν δὲ εἰς αὐτὴν ξυλλέγεσθαι
 καὶ ἀθροίζεσθαι παρακελευομένη, πιστεύειν δὲ μηδενὶ
 ἄλλῳ ἢ αὐτὴν αὐτῇ, ὅτι ἂν νοήσῃ αὐτὴ καθ' αὐτὴν B
 αὐτὸ καθ' αὐτὸ τῶν ὄντων· ὅτι δ' ἂν δι' ἄλλων σκοπῇ
 ἐν ἄλλοις ὄν ἄλλο, μηδὲν ἡγεῖσθαι ἀληθές· εἶναι δὲ τὸ
 μὲν τοιοῦτον αἰσθητόν τε καὶ ὁρατόν, ὃ δὲ αὐτὴ ὁρᾷ νοη-
 τόν τε καὶ αἰδέες. ταύτῃ οὖν τῇ λύσει οὐκ οἰομένη δεῖν
 ἐναντιοῦσθαι ἢ τοῦ ὡς ἀληθῶς φιλοσόφου ψυχῇ οὕτως
 ἀπέχεται τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ λυπῶν καὶ
 φόβων καθ' ὅσον δύναται, λογιζομένη ὅτι, ἐπειδὴν τις
 σφόδρα ἡσθῇ ἢ φοβηθῇ ἢ λυπηθῇ ἢ ἐπιθυμήσῃ, οὐδὲν
 τοσοῦτον κακὸν ἐπαθεῖν ἀπ' αὐτῶν ὅσον ἂν τις οἰήθῃ,
 οἷον ἢ νοσήσας ἢ τι ἀναλώσας διὰ τὰς ἐπιθυμίας, ἀλλ' ὃ C
 πάντων μέγιστόν τε κακὸν καὶ ἐσχάτον ἐστὶ, τοῦτο πάσχει
 καὶ οὐ λογίζεται αὐτό. Τί τοῦτο, ὦ Σώκρατες; ἔφη ὁ Κέ-
 βης. Ὅτι ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται ἅμα τε
 ἡσθῆναι ἢ λυπηθῆναι σφόδρα ἐπὶ τῷ καὶ ἡγεῖσθαι, περὶ
 ὃ ἂν μάλιστα τοῦτο πάσχη, τοῦτο ἐναργέστατόν τε εἶναι
 καὶ ἀληθέστατον, οὐχ οὕτως ἔχον· ταῦτα δὲ μάλιστα τὰ
 ὁρατά· ἢ οὐ; Πάνυ γε. Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ πάθει μάλ-
 ιστα καταδεῖται ψυχὴ ὑπὸ σώματος; Πῶς δὴ; Ὅτι ἐκά- D
 στη ἡδονὴ καὶ λύπη ὥσπερ ἦλον ἔχουσα προσηλοῖ αὐτὴν
 πρὸς τὸ σῶμα καὶ προσπερὸν καὶ ποιεῖ σωματοειδῇ, δο-
 ξάζουσιν αὐτὰ ἀληθῆ εἶναι ἅπερ ἂν καὶ τὸ σῶμα φῇ. ἐκ
 γὰρ τοῦ ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν ἀναγ-
 κάζεται, οἶμαι, ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος γίνεσθαι
 καὶ οἷα μηδέποτε καθαρώς εἰς Ἰδου ἀφικέσθαι, ἀλλ' αἰεὶ
 τοῦ σώματος ἀναπλέα ἐξίεναι, ὥστε ταχὺ πάλιν πίπτειν
 εἰς ἄλλο σῶμα καὶ ὥσπερ σπειρομένη ἐμφύεσθαι, καὶ ἐκ

Ε. τούτων ἄμοιρος εἶναι τῆς τοῦ θεοῦ τε καὶ καθαρῶ καὶ μονοειδοῦς συνουσίας. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κέβης, ὃ Σώκρατες.

XXXIV. Τούτων τοίνυν ἕνεκα, ὃ Κέβης, οἱ δικαίως φιλομαθεῖς κόσμιοί εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι, οὐχ ὧν οἱ πολλοὶ
 84 ἕνεκα φαίνονται· ἢ σὺ οἶει; Οὐ δῆτα ἔγωγε. Οὐ γὰρ ἄλλ' οὕτω λογίσαιτ' ἂν ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου, καὶ οὐχ ἂν οἴηθείη τὴν μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἑαυτὴν λύειν, λύου-
 σης δὲ ἐκείνης αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς καὶ λύπαις ἑαυτὴν πάλιν αὖ ἐγκαταδεῖν καὶ ἀνήνυτον ἔργον πράττειν, Πηνελόπης τινὰ ἐναντίως ἰστὸν μεταχειριζομένης· ἀλλὰ γαλήνην τούτων παρασκευάζουσα, ἐπομένη τῷ λογισμῷ καὶ αἰὲν ἐν τούτῳ οὔσα, τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ
 Β τὸ ἀδόξαστον θεωμένη καὶ ὑπ' ἐκείνου τρεφομένη, ξῆν τε οἴεται οὕτω δεῖν, ἕως ἂν ξῇ, καὶ ἐπειδὰν τελευτήσῃ, εἰς τὸ συγγενὲς καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον ἀφικομένη ἀπηλλάχθαι τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν. ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης τροφῆς οὐδὲν δεινὸν μὴ φοβηθῇ, ταῦτά γ' ἐπιτηδεύσασα, ὃ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὅπως μὴ διασπασθεῖσα ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν ἀνέμων διαφυνθηθεῖσα καὶ διαπτομένη οἰχεται καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ᾗ.

✓ C XXXV. Σιγὴ οὖν ἐγένετο ταῦτα εἰπόντος τοῦ Σωκράτους ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ αἰτὸς τε πρὸς τῷ εἰρημένῳ λόγῳ ἦν ὁ Σωκράτης, ὥς ἰδεῖν ἐφαίνετο, καὶ ἡμῶι οἱ πλείστοι. Κέβης δὲ καὶ Σιμμίας σμικρὸν πρὸς ἀλλήλα διελεγέσθην· καὶ ὁ Σωκράτης ἰδὼν αὐτῶ ἤρετο· Τί; ἔφη ὑμῖν τὰ λεχθέντα μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λέγεσθαι; πολλὰ γὰρ δὴ ἔτι ἔχει ὑποψίας καὶ ἀντιλαβάς, εἴ γε δὴ τις αὐτὶ μέλλει ἱκανῶς διεξιέναι. εἰ μὲν οὖν τι ἄλλο σκοπεῖσθαι οὐδὲν λέγω· εἰ δὲ τι περὶ τούτων ἀπορεῖτον, μηδὲν ἂν
 D οκνήσητε καὶ αὐτοὶ εἰπεῖν καὶ διελθεῖν, εἴ πῃ ὑμῖν φαίνεται βέλτιον λεχθῆναι, καὶ πῶς καὶ ἐμὲ συμπαράλαβεῖν, εἴ τι

μᾶλλον οἴεσθε μετ' ἐμοῦ εὐπορήσειν. καὶ ὁ Σιμμίας ἔφη·
 Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, τᾷληθῇ σοι ἐρῶ. πάσαι γὰρ ἡμῶν
 ἐκάτερος ἀπορῶν τὸν ἕτερον προωθεῖ καὶ κελεύει ἐρείσθαι
 διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν μὲν ἀκοῦσαι, ὀκνεῖν δὲ ὄχλον παρέχειν,
 μὴ σοι ἀηδὲς ἢ διὰ τὴν παροῦσαν ξυμφορὰν. καὶ ὡς ἀκού-
 σας ἐγέλασέ τε ἡρέμα καὶ φησι, Βαβαί, ὦ Σιμμία· ἢ που
 χαλεπῶς ἂν τοὺς ἄλλους [ἀνθρώπους] πείσαιμι ὥς οὐ Ε
 ξυμφορὰν ἡγοῦμαι τὴν παροῦσαν τύχην, ὅτε γε μὴδ' ὑμᾶς
 δύναμαι πείθειν, ἀλλὰ φοβεῖσθε μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν
 διακείμει ἢ ἐν τῷ πρόσθεν βίῳ· καί, ὥς εἰοικε, τῶν κύ-
 κνων δοκῶ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι τὴν μαντικὴν, οἳ ἐπει-
 δὲν αἰσθάνονται ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀποθανεῖν, ἄδοντες καὶ ἐν
 τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὴ πλείστα καὶ μάλιστα ἄδουσι, 83
 γεγηθότες ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν θεὸν ἀπιέναι, οὐ περ
 εἰσὶ θεράποντες. οἱ δὲ ἄνθρωποι διὰ τὸ αὐτῶν δέος τοῦ
 θανάτου καὶ τῶν κύκνων καταψεύδονται, καὶ φασιν αὐ-
 τοὺς θρηνοῦντας τὸν θάνατον ὑπὸ λύπης ἐξάδειν, καὶ οὐ
 λογίζονται ὅτι οὐδὲν ὄρνεον ἄδει ὅταν πεινῇ ἢ ἡμεῖς ἢ τινα
 ἄλλην λύπην λυπῇται, οὐδὲ αὐτὴ ἢ τε ἀηδῶν καὶ χελιδῶν
 καὶ ὁ ἔποψ, ἃ δὴ φασὶ διὰ λύπην θρηνοῦντα ἄδειν· ἀλλ'
 οὔτε ταῦτά μοι φαίνεται λυπούμενα ἄδειν οὔτε οἱ κύκνοι,
 ἀλλ' αἶτε, οἶμαι, τοῦ Ἀπόλλωνος ὄντες μαντικοὶ τέ εἰσι καὶ Β
 προειδότες τὰ ἐν Αἴδου ἀγαθὰ ἄδουσι καὶ τέρπονται ἐκεί-
 νην τὴν ἡμέραν διαφερόντως ἢ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ.
 ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἡγοῦμαι ὁμόδουλός τε εἶναι τῶν κύκνων
 καὶ τερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ, καὶ οὐ χεῖρω ἐκείνων τὴν μαν-
 τικὴν ἔχειν παρὰ τοῦ δεσπότου, οὐδὲ δυσθυμότερον αὐ-
 τῶν τοῦ βίου ἀπαλλάττεσθαι. ἀλλὰ τούτου γε θυεκα λέ-
 γειν τε χρὴ καὶ ἐρωτᾶν ὅ τι ἂν βούλησθε, ἕως [ἂν οἱ]
 Ἀθηναίων ἐώσω ἄνδρες ἑνδεκα. Καλῶς, ἔφη, λέγεις, ὁ
 Σιμμίας· καὶ ἐγὼ τέ σοι ἐρῶ ὃ ἀπορῶ, καὶ αὐτὸς δὲ, ἢ οὐκ C
 ἀποδέχεται τὰ εἰρημένα. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ, ὦ Σώκρατες,

περὶ τῶν τοιούτων ἴσως ὥσπερ καὶ σοὶ τὸ μὲν σαφὲς εἰδέναι ἐν τῷ νῦν βίῳ ἢ ἀδύνατον εἶναι ἢ παγχάλεπόν τι, τὸ μέντοι καὶ τὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν μὴ οὐχὶ παντὶ τρόπῳ ἐλέγχειν καὶ μὴ προαφίστασθαι, πρὶν ἂν πανταχῇ σκοπῶν ἀπειρή τις, πάνυ μαλθακοῦ εἶναι ἀνδρός· δεῖν γὰρ περὶ αὐτὰ ἐν γέ τι τούτων διαπράξασθαι, ἢ μαθεῖν ὅπῃ ἔχει ἢ εὐρεῖν ἢ, εἰ ταῦτα ἀδύνατον, τὸν γοῦν βέλτιστον τῶν ἀνθρωπίνων λόγων λαβόντα καὶ δυσδεξελεγκτότατον, ἐπὶ τούτου ὀχυρῶμενον ὥσπερ ἐπὶ σχεδίας κινδυνεύοντα διαπλεῦσαι τὸν βίον, εἰ μὴ τις δύναιτο ἀσφαλέστερον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιότερου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι. καὶ ὅτῃ καὶ νῦν ἔγωγε οὐκ ἐπισχυνθήσομαι ἐρέσθαι, ἐπειδὴ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις, οὐδὲ μακρὸν αἰτιάσομαι ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ὅτι νῦν οὐκ εἶπον ἃ ἐμοὶ δοκεῖ. ἐμοὶ γάρ, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ καὶ πρὸς ἑμαυτὸν καὶ πρὸς τόνδε σκοπῶ τὰ εἰρημένα, οὐ πάνυ φαίνεται ἱκανῶς εἰρησθαι.

XXXVI. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἰσως γάρ, ἔφη, ὦ ἐταῖρε, ἀληθῆ σοι φαίνεται· ἀλλὰ λέγε, ὅπῃ δὴ οὐχ ἱκανῶς ταύτη ἐμοιγε, ἢ ὃ' ὅς, ἢ δὴ καὶ περὶ ἁρμονίας ἂν τις καὶ λύρας τε καὶ χορδῶν τὸν αὐτὸν τοῦτον λόγον εἴποι, ὥς ἢ μὲν ἁρμονία ἀόρατόν τι καὶ ἀσώματον καὶ ἀγχαλόν τι

καὶ θείον ἔστιν ἐν τῇ ἡρμωσμένῃ λύρᾳ, αὐτὴ δ' ἢ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ σώματά τε καὶ σωματοειδῆ καὶ ξύνθετα καὶ γεώδη ἔστι καὶ τοῦ θνητοῦ ξυγγεινῇ. ἐπειδὴ οὖν ἢ κατὰ τὴν τὴν λύραν ἢ διατέμῃ καὶ διαρρήξῃ τὰς χορδὰς, εἰ τις δυσχυρίζοιτο τῷ αὐτῷ λόγῳ ὥσπερ σὺ, ὥς ἀνάγκη εἶναι τὴν ἁρμονίαν ἐκείνην καὶ μὴ ἀπολωλέναι· οὐδεμία γὰρ μηχανὴ ἂν εἴη τὴν μὲν λύραν εἶναι διερωγνυῶν τῶν χορδῶν καὶ τὰς χορδὰς θνητοειδεῖς οὖσας, τὴν δὲ ἁρμονίαν ἀπολωλέναι τὴν τοῦ θείου τε καὶ ἀθανάτου

ὁμοφυῇ τε καὶ ξυγγεινῇ, προτέραν τοῦ θνητοῦ ἀπολομέ-

νην· ἀλλὰ φαίη ἀνάγκη ἔτι πον εἶναι αὐτήν τὴν ἁρμο-
νίαν, καὶ πρότερον τὰ ξύλα καὶ τὰς χορδὰς κατασαπῆσε-
σθαι, πρὶν τι ἐκείνην παθεῖν, — καὶ γὰρ οὖν, ὃ Σώ-
κρατες, οἶμαι ἔγωγε καὶ αὐτόν σε τοῦτο ἐντεθυμῆσθαι,
ὅτι τοιοῦτόν τι μάλιστα ὑπολαμβάνομεν τὴν ψυχὴν εἶναι,
ὥσπερ ἐντεταμένου τοῦ σώματος ἡμῶν καὶ ξυνεχομένου
ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ καὶ τοιούτων
τινῶν, κρᾶσιν εἶναι καὶ ἁρμονίαν αὐτῶν τούτων τὴν ψυ- 6
χὴν ἡμῶν, ἐπειδὴν ταῦτα καλῶς καὶ μετρίως κραθῇ πρὸς
ἄλληλα. εἰ οὖν τυγχάνει ἡ ψυχὴ οὕσα ἁρμονία τις, δηλοῦν
ὅτι, ὅταν χαλασθῇ τὸ σῶμα ἡμῶν ἀμέτρως ἢ ἐπιταθῇ ὑπὸ
νόσων καὶ ἄλλων κακῶν, τὴν μὲν ψυχὴν ἀνάγκη εὐθύς
ὑπάρχει ἀπολωλέναι, καίπερ οὕσαν θειοτάτην, ὥσπερ καὶ
αἱ ἄλλαι ἁρμονίαι αἱ τ' ἐν τοῖς φθόγγοις καὶ αἱ ἐν τοῖς τῶν
δημιουργῶν ἔργοις πᾶσι, τὰ δὲ λείψανα τοῦ σώματος ἐκά-
στου πολὺν χρόνον παραμένειν, ἕως ἄν ἡ κατακαυθῇ ἢ
κατασαπῇ. ὅρα οὖν πρὸς τοῦτον τὸν λόγον τί φήσομεν, 10
ἐάν τις ἄξιός κρᾶσιν οὕσαν τὴν ψυχὴν τῶν ἐν τῷ σώματι
ἐν τῷ καλουμένῳ θανάτῳ πρώτην ἀπόλλυσθαι.

XXXVII. Διαβλέψας οὖν ὁ Σωκράτης, ὥσπερ τὰ
πολλὰ εἰσώθει, καὶ μειδιάσας, Δίκαία μέντοι, ἔφη, λέγει
ὁ Σιμμίας. εἰ οὖν τις ὑμῶν εὐπορώτερος ἐμοῦ, τί οὐκ
ἀπεκρίνατο; καὶ γὰρ οὐ φαύλως ἔοικεν ἀποκρίναι τοῦ λό-
γου. δοκεῖ μέντοι μοι χρῆναι πρὸ τῆς ἀποκρίσεως ἔτι πρό-
τερον Κέβητος ἀκοῦσαι, τί αὐτὸς ὅδε ἐγκαλεῖ τῷ λόγῳ, ἵνα 15
χρόνου ἐγγενομένου βουλευσώμεθα τί ἐροῦμεν, ἔπειτα
δὲ ἀκούσαντας ἢ ξυγχαρεῖν αὐτοῖς, ἐάν τι δοκῶσι προσέ-
δειν, ἐάν δὲ μὴ, οὕτως ἤδη ὑπερδικεῖν τοῦ λόγου. ἀλλ' ^{οὐκ ἔστι}
ἄγε, ἢ δ' ὅς, ὃ Κέβης, λέγε, τί ἦν τὸ σε αὐτὸν θροῦτον ^{ὡς δὲ λέγει =}
[ἀπιστίαν παρέχει]. Λέγω δὴ, ἢ δ' ὅς ὁ Κέβης. ἐμοὶ γὰρ ^{οὐκ ἔστι}
φαίνεται ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ ὁ λόγος εἶναι, καί, ὅπερ ἐν τοῖς ^{ὡς δὲ λέγει =}
ἐμπροσθεν ἐλέγομεν, ταύτῃ ἐγκλημα ἔχειν. ὅτι μὲν γὰρ 87 ^{2ον. αὐτὸν}

- ἦν ἡμῶν ἢ ψυχὴ καὶ πρὶν εἰς τόδε τὸ εἶδος ἔλθειν, οὐκ ἀνατίθεμαι μὴ οὐχὶ πάνυ χαριέντως καί, εἰ μὴ ἐπαχθέες ἐστὶν εἶπειν, πάνυ ἱκανῶς ἀποδεδείχθαι· ὥς δὲ καὶ ἀποθανόντων ἡμῶν ἐτι πον εἶσται, οὐ μοι δοκεῖ τῇδε. ὥς μὲν οὐκ ἰσχυρότερον καὶ πολυχρονιώτερον ψυχὴ σώματος, οὐ ξυγχωρῶ τῇ Σιμμίῳ ἀντιλήψει· δοκεῖ γάρ μοι πᾶσι τούτοις πάνυ πολὺ διαφέρειν. τί οὖν, ἂν φαίῃ ὁ λόγος, ἐτι ἀπιστεῖς, ἐπειδὴ γε ὁρᾷς ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου τό
- B** γε ἀσθενέστερον ἐτι οὐ; τὸ δὲ πολυχρονιώτερον οὐ δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον εἶναι ἐτι σώζεσθαι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ; πρὸς δὴ τοῦτο τόδε ἐπίσκεισαι, εἰ τί λέγω· εἰκόμος γάρ τινος, ὥς ἔοικε, κἀγὼ ὥσπερ Σιμμία δέομαι. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ὁμοίως λέγεσθαι ταῦτα, ὥσπερ ἂν τις περὶ ἀνθρώπου ὑφάντου πρεσβύτου ἀποθανόντος λέγοι τοῦτον τὸν λόγον, ὅτι οὐκ ἀπόλωλεν ὁ ἀνθρώπος ἀλλ' ἔστι πον σῶς, τεκμήριον δὲ παρέχοιτο θοιμάτιον ὃ ἡμπεύχετο αὐτὸς ὑφηνάμενος, ὅτι ἐστὶ σῶν καὶ οὐκ ἀπόλωλε, καὶ εἰ τις ἀπιστοῖ
- C** αὐτῷ, ἀνερωτῶν πότερον πολυχρονιώτερόν ἐστι τὸ γένος ἀνθρώπου ἢ ἱματίου ἐν χρεῖα τε ὄντος καὶ φορομένου, ἀποκριναμένου δέ τινος ὅτι πολὺ τὸ τοῦ ἀνθρώπου, οἴοιτο ἀποδεδείχθαι ὅτι παντὸς ἄρα μᾶλλον ὃ γε ἀνθρώπος σῶς ἐστίν, ἐπειδὴ τό γε ὀλιγοχρονιώτερον οὐκ ἀπόλωλε. τὸ δ' οἶμαι, ὦ Σιμμία, οὐχ οὕτως ἔχει· σκόπει γὰρ καὶ σὺ ἃ λέγω. πᾶς γὰρ ἂν ὑπολάβοι ὅτι εὐηθες λέγει ὁ τοῦτο λόγων· ὁ γὰρ ὑφάντης οὗτος πολλὰ κατατρίψας τοιαῦτα ἱμάτια καὶ ὑφηνάμενος ἐκείνων μὲν ὕστερος ἀπόλωλε πολ-
- D** λῶν ὄντων, τοῦ δὲ τελευταίου, οἶμαι, πρότερος, καὶ οὐδὲν τι μᾶλλον τούτου ἔσκεν ἀνθρώπος ἐστὶν ἱματίου φανλότερον οὐδ' ἀσθενέστερον. τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην, οἶμαι, εἰκόνα δέξαιτ' ἂν ψυχὴ πρὸς σῶμα, καὶ τις λέγων αὐτὰ ταῦτα περὶ αὐτῶν μέτρι' ἂν μοι φανόιτο λέγειν, ὥς ἢ μὲν ψυχὴ πολυχρόνιον ἐστι, τὸ δὲ σῶμα ἐσθενέστερον καὶ ὀλι-

γοχρωναίτερον· ἀλλὰ γὰρ ἂν φαίη ἐκάστην τῶν ψυχῶν
 πολλὰ σώματα κατατρίβειν, ἄλλως τε καὶ εἰ πολλὰ ἔτι
 βιώη· εἰ γὰρ ἴσῃσι τὸ σῶμα καὶ ἀπολλύοιτο ἐτιζῶντος τοῦ
 ἀνθρώπου, ἀλλ' ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ κατατρίβόμενον ἀνυφαί- B
 νοι, ἀναγκαῖον μὲντ' ἀνείη, ὅποτε ἀπολλύοιτο ἡ ψυχὴ,
 τὸ τελευταῖον ὕφασμα τυχεῖν αὐτὴν ἔχουσαν καὶ τούτου
 μόνου προτίθαι ἀπόλλυσθαι, ἀπολομένης δὲ τῆς ψυχῆς
 τότε ἤδη τὴν φύσιν τῆς ἀσθενείας ἐπιδεικνύοι τὸ σῶμα
 καὶ ταχὺ σαπὲν διοίχοιτο. ὥστε ταύτῃ τῷ λόγῳ οὐπω
 ἄξιον πιστεύσαντα θαρρεῖν, ὥς, ἐπειδὴ ἀποθάνωμεν, ἐτι
 που ἡμῶν ἡ ψυχὴ ἔστιν. εἰ γὰρ τις καὶ πλέον ἐτι τῷ λέγοντι 88
 ἢ ἂν σὺ λέγεις συγχωρήσεις, δοὺς αὐτῷ μὴ μόνον ἐν τῷ πρῶν
 καὶ γενέσθαι ἡμᾶς χρόνῳ εἶναι ἡμῶν τὰς ψυχὰς, ἀλλὰ μη-
 δὲν κωλύειν καὶ ἐπειδὴ ἀποθάνωμεν ἐρίων ἐτι εἶναι καὶ
 ἔσεσθαι καὶ πολλάκις γενήσεσθαι καὶ ἀποθανεῖσθαι αὐ-
 θις· οὕτω γὰρ αὐτὸ φύσει ἰσχυρὸν εἶναι, ὥστε πολλάκις
 γιγνομένην ψυχὴν ἀντέχειν· δοὺς δὲ ταῦτα ἐκείνο μηκέτι
 συγχωροῦ, μὴ οὐ ποιεῖν αὐτὴν ἐν ταῖς πολλάκις γενέσεσι
 καὶ τελευτῶσάν γε ἐν τινι τῶν θανάτων παντάπασιν
 ἀπόλλυσθαι· τοῦτον δὲ τὸν θάνατον καὶ αὐτὴν τὴν διά- B
 λυσιν τοῦ σώματος, ἢ τῇ ψυχῇ φέρει ὄλεθρον, μηδένα
 φαίη εἶδέναι· ἀδύνατον γὰρ εἶναι ὁτιοῦν αἰσθάνεσθαι
 ἡμῶν· εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, οὐδενὶ προσήκει θάνατον
 θαρροῦντι μὴ οὐκ ἀνοήτως θαρρεῖν, ὅς ἂν μὴ ἔχη ἀποδει-
 ξαι ὅτι ἔστι ψυχὴ παντάπασιν ἀθάνατόν τε καὶ ἀνώλε-
 θρον· εἰ δὲ μή, ἀνάγκη ἐἶναι αἰετὸν τὸν μέλλοντα ἀποθα-
 νεῖσθαι δεδιέναι ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, μὴ ἐν τῇ νῦν ταῦ
 σώματος διαξεύξει παντάπασιν ἀπόληται.

XXXVIII. Πάντες οὖν ἀκούσαντες εἰπόντων αὐτῶν
 ἀηδῶς διετέθημεν, ὥς ὕστερον ἐλέγομεν πρὸς ἀλλήλους, ὅ
 ὅτι ὑπὸ τοῦ ἔμπροσθεν λόγου σφόδρα πεπεισμένους ἡμᾶς
 πάλιν ἐδόκουν ἀναταράξαι καὶ εἰς ἀπιστίαν καταβαλεῖν

οὐ μόνον τοῖς προειρημένοις λόγοις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὕστερον μέλλοντα φηθήσεσθαι, μὴ οὐδενὸς ἄξιον εἶμεν κοῖται ἢ καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ ἄπιστα ἦ.

ΕΧ. Νῆ τοὺς θεοὺς, ὦ Φαίδων, συγγινώμην γε ἔχω ὑμῖν. καὶ γὰρ αὐτὸν με νῦν ἀκούσαντά σου τοιοῦτόν τι λέγειν πρὸς ἑμαυτὸν ἐπέρχεται· τίνοι οὖν ἐτι πιστεύομεν λόγῳ; ὥς γὰρ σφόδρα πιθανὸς ὢν, ὃν ὁ Σωκράτης ἔλεγε λόγον, νῦν εἰς ἀπιστίαν καταπέπτωκε. θαυμαστῶς γὰρ μου ὁ λόγος οὗτος ἀντιλαμβάνεται καὶ νῦν καὶ αἰεὶ, τὸ ἐρμυνίαν τινὰ ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχὴν, καὶ ὥσπερ ὑπέμνησέ με φηθεῖς ὅτι καὶ αὐτῷ μοι ταῦτα προὑδέδοκτο· καὶ πάντῃ δέομαι πάλιν ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς ἄλλου τινὸς λόγον, ὅς με πείσει ὥς τοῦ ἀποθανόντος οὐ συναποθνήσκει ἡ ψυχὴ. λέγε οὖν πρὸς Διός, πῇ ὁ Σωκράτης μετέλθε τὸν λόγον; καὶ πότερον κἀκεῖνος, ὥσπερ ὑμᾶς φηίς, ἐνδηλὸς τι ἐγένετο ἄχθόμενος ἢ οὐ, ἀλλὰ πρῶτος ἐβοήθει τῷ λόγῳ; καὶ ἔκτανός ἔβουλήθη ἢ ἐνδεῶς; πάντα ἡμῖν δέλεθε ὥς δύνασθαι ἀκριβέστατα.

ΦΑΙΔ. Καὶ μὲν, ὦ Ἐχέκρατες, πολλάκις θαυμάσας Σωκράτη οὐ πώποτε μᾶλλον ἡγάσθην ἢ τότε παραγενόμενος. τὸ μὲν οὖν ἔχειν ὃ τι λέγει ἐκεῖνος ἴσως οὐδὲν ἄτοπον· ἀλλ' ἔργως μάλιστα ἐθαύμασα αὐτοῦ πρῶτον μὲν τοῦτο, ὥς ἡδέως καὶ εὐμενῶς καὶ ἀγαμέως τῶν νεανίσκων τὸν λόγον ἀπεδέξατο, ἔπειτα ἡμῶν ὥς ὀξέως ᾗσθητο ὁ πεπύθυμενος ὑπὸ τῶν λόγων, ἔπειτα ὥς εὖ ἡμᾶς ἰάσατο καὶ ὥσπερ πεφρονότα καὶ ἡτημένους ἀνεκαλέσατο καὶ προὔτρψε πρὸς τὸ παρῆσθαι τε καὶ ξυνοπεῖν τὸν λόγον.

ΕΧ. Πῶς δὴ;

ΦΑΙΔ. Ἐγὼ ἔρω. ἔτυχον γὰρ ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ καθήμενος παρὰ τὴν κλίνην ἐπὶ χαμαιζήλῳ τινός, ὁ δὲ ἐπὶ πολὺ ὑψηλοτέρου ἢ ἐγώ. καταψήσας οὖν μου τὴν κεφαλὴν

καὶ ξυμπιέσας τὰς ἐπὶ τῷ αὐχένι τρίχας — εἰώθει γάρ, ὅποτε τύχοι, παίζειν μου εἰς τὰς τρίχας — Ἀθρίον δὲ, ἔφη, ἴσως, ὦ Φαίδων, τὰς καλὰς ταύτας κόμας ἀποκέρει. Ἔοικεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Σώκρατες. Οὐκ, ἂν γε ἐμοὶ πείθῃ. Ἀλλὰ τίς ἦν δ' ἐγώ. Τήμερον, ἔφη, καὶ γὰρ τὰς ἐμὰς καὶ σὺ ταύτας, εἴπερ γε ἡμῖν ὁ λόγος τελευτήσῃ καὶ μὴ δυνώμεθα αὐτὸν ἀναβιάσασθαι. καὶ ἐγὼ ἂν, εἰ σὺ εἶην καὶ με διαφεύγοι ὁ λόγος, ἐνορκον ἂν ποιησαίμην ὥσπερ Ἀργεῖοι, μὴ πρότερον κομήσειν, πρὶν ἂν νικήσω ἀνιμαχόμενος τὸν Σιμμίῳ τε καὶ Κέβητος λόγον. Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, πρὸς δύο λέγεται οὐδ' Ἡρακλῆς οἶός τε εἶναι. Ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἔφη, τὸν Ἰόλεων παρακάλει, ὥς ἐτι φῶς ἐστίν. Παρακαλῶ τοίνυν, ἔφη, οὐχ ὥς Ἡρακλῆς, ἀλλ' ὥς Ἰόλεως τὸν Ἡρακλῆ. Οὐδὲν διοίσει, ἔφη.

XXXIX. Ἀλλὰ πρῶτον εὐλαβηθῶμιν τι πάθος μὴ κάθωμεν. Τὸ ποῖον; ἦν δ' ἐγώ. Μὴ γενώμεθα, ἢ δ' ὅς, μισόλογοι, ὥσπερ οἱ μισάνθρωποι γινόμενοι· ὥς οὐκ ἔστιν, ἔφη, ὃ τι ἂν τις μείζον τοῦτου κακὸν πάθοι ἢ λόγους μισήσας. γίννεται δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τρόπου μισολογία τε καὶ μισανθρωπία. ἢ τε γὰρ μισανθρωπία ἐνδύεται ἐκ τοῦ σφόδρα τιλ πιστεῦσαι ἄνευ τέχνης, καὶ ἡγήσασθαι παντίπεσσι γε ἀληθῆ εἶναι καὶ ὑγιᾶ καὶ πιστὸν τὸν ἄνθρωπον, ἔπειτα ὀλίγον ὕστερον εὐρεῖν τοῦτον ποιηρᾶν τε καὶ ἄπιστον καὶ αὐτίς ἕτερον· καὶ ὅταν τοῦτο πολλάκις πάθῃ τις, καὶ ὑπὸ τούτων μάλιστα οὐς ἂν ἡγήσαιο οἰκαιοτάτους τε καὶ ἔταροτάτους, τελευτῶν δὲ θανάτῳ προσκρούων μισεῖ τε πάντας καὶ ἡρεῖται οὐδενὸς οὐδὲν ὑγιᾶ εἶναι τὸ παράπαν. ἢ οὐκ ἡσθησάμην σὺ τοῦτο γινόμενον; Πάνν γε, ἦν δ' ἐγώ. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, αἰσχρόν, καὶ δῆλον ὅτι ἄνευ τέχνης τῆς περὶ τάνθρωπείας ὁ τοιοῦτος χρῆσθαι ἐπιχειρεῖ τοῖς ἀνθρώποις; εἰ γὰρ που μετὰ τέχνης ἐχρήτο, ὥσπερ ἔχει, οὕτως ἂν ἡγήσατο, τοὺς μὲν χρηστοὺς καὶ πονηροὺς

- 90 σφόδρα ὀλίγους εἶναι ἑκατέρους, τοὺς δὲ μεταξὺ πλεί-
 στους. Πῶς λέγεις; ἔφη· ἐγώ. Ὡσπερ, ἣ δ' ὅς, περὶ τῶν
 σφόδρα σμικρῶν καὶ μεγάλων· οἷσι τι σπανιότερον εἶναι
 ἢ σφόδρα μέγαν ἢ σφόδρα σμικρὸν ἐξευρεῖν ἄνθρωπον ἢ
 κύνα ἢ ἄλλο ὅτιον; ἢ αὖ ταχὺν ἢ βραδύν, ἢ αἰσχρὸν ἢ
 καλόν, ἢ λευκὸν ἢ μέλανα; ἢ οὐκ ἤσθησαι ὅτι πάντων τῶν
 τοιούτων τὰ μὲν ἕκαστα τῶν ἐσχάτων σπάνια καὶ ὀλίγα, τὰ
 δὲ μεταξὺ ἄφθονα καὶ πολλὰ; Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ. Οὐκ-
 B οὖν οἶσι, ἔφη, εἰ πονηρίας ἄγων προτεθείη, πάνυ ἂν
 ὀλίγους καὶ ἐνταῦθα τοὺς πρώτους φανῆναι; Εἰκὸς γε,
 ἦν δ' ἐγώ. Εἰκὸς γάρ, ἔφη· ἀλλὰ ταῦτη μὲν οὐχ ὅμοιοι
 οἱ λόγοι τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ σοῦ νῦν δὴ προέχοντος ἐγώ
 ἐφισπόμην, ἀλλ' ἐκείνη ἦ, ἐπειδὴν τις πιστεύσῃ λόγῳ τιμῇ
 ἀληθεῖ εἶναι ἄνευ τῆς περὶ τοὺς λόγους τέχνης, καίπειτα
 ὀλίγον ὕστερον αὐτῷ δόξῃ ψευδὴς εἶναι, ἐνίοτε μὲν ὦν,
 ἐνίοτε δ' οὐκ ὦν, καὶ αὐθις ἕτερος καὶ ἕτερος· καὶ μάλιστα
 C δὴ οἱ περὶ τοὺς ἀντιλογικοὺς λόγους διατρίψαντες οἶσθ'
 ὅτι τελευτῶντες οἴονται σοφώτατοι γεγρονέναι τε καὶ κα-
 ταγενοηκέναι μόνοι ὅτι οὔτε τῶν πραγμάτων οὐδενὸς
 οὐδὲν ὕγιες οὐδὲ βέβαιον οὔτε τῶν λόγων, ἀλλὰ πάντα τὰ
 ὄντα ἀτεχνῶς ὥσπερ ἐν Εὐρίπῳ ἄνω καὶ κάτω στρέφεται
 καὶ χρόνον οὐδένα ἐν οὐδενὶ μένει. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη·
 ἐγώ, ἀληθῆ λέγεις. Οὐκοῦν, ὦ Φαίδων, ἔφη, οἰκτρὸν
 ἐν εἴῃ τὸ πάθος, εἰ ὅντος δὴ τινος ἀληθοῦς καὶ βεβαίου
 D λόγου καὶ δυνατοῦ κατανοῆσαι, ἔπειτα διὰ τὸ παραγίγνε-
 σθαι τοιούτοις τισὶ λόγοις τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν δοκοῦσιν
 ἀληθέειν εἶναι, τοτὲ δὲ μή, μὴ ἑαυτὸν τις αἰτιῶτο μηδὲ
 τὴν ἑαυτοῦ ἀτεχνίαν, ἀλλὰ τελευτῶν διὰ τὸ ἀλγεῖν ἄσμε-
 νος ἐπὶ τοὺς λόγους ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν αἰτίαν ἀπώσκειτο καὶ
 ἤδη τὸν λοιπὸν βίον μισῶν τε καὶ λοιδορῶν [τοὺς λόγους]
 διατελοῖ, τῶν δὲ ὄντων τῆς ἀληθείας τε καὶ ἐπιστήμης στε-
 ρηθεῖν. Νῆ τὸν Δία, ἦν δ' ἐγώ, οἰκτρὸν διῆτα.

XL. Ἡρώτην μὲν τοίνυν, ἔφη, τοῦτο εὐλαβηθῶμεν, καὶ μὴ παρῴωμεν εἰς τὴν ψυχὴν, ὥς τῶν λόγων κινδυνεύει καὶ οὐδὲν ὑγιὲς εἶναι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅτι ἡμεῖς οὐπω ὑγιὲς ἔχομεν, ἀλλ' ἀνδριστέον καὶ προθυμητέον ὑγιῶς ἔχειν, σοὶ μὲν οὖν καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦ ἔπειτα βίου παντὸς ἔνεκα, ἐμοὶ δὲ αὐτοῦ ἔνεκα τοῦ θανάτου· ὥς κινδυνεύω 91 ἔγωγε ἐν τῷ παρόντι περὶ αὐτοῦ τούτου οὐ φιλοσόφως ἔχειν, ἀλλ' ὥσπερ οἱ πᾶν ἀπαίδευτοι φιλονείκως. καὶ γὰρ ἐκείνοι ὅταν περὶ τὸν ἀμφισβητήσωσιν, ὅπῃ μὲν ἔχει περὶ ὧν ἂν ὁ λόγος ἢ οὐ φροντίζουσιν, ὅπως δὲ ἂν αὐτοὶ ἔθεντο ταῦτα δοῖσι τοῖς παροῦσι, τοῦτο προθυμοῦνται, καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ ἐν τῷ παρόντι τοσοῦτον μόνον ἐκείνων διοίσειν· οὐ γὰρ ὅπως τοῖς παροῦσιν ἂν ἐγὼ λέγω δοῖσι ἀληθῆ εἶναι προθυμηθήσομαι, εἰ μὴ εἰ πάρεργον, ἀλλ' ὅπως αὐτῷ ἐμοὶ ὅ τι μάάλιστα δοῖσι οὕτως ἔχειν. λογίζο- B μαι γάρ, ὡ φίλε ἑταῖρε· θέασαι ὥς πλεονεκτικῶς· εἰ μὲν τυγχάνει ἀληθῆ ὄντα ἃ ἐγὼ λέγω, καλῶς δὴ ἔχει τὸ πείσθῃναι· εἰ δὲ μηδὲν ἐστι τελευτήσαντι, ἀλλ' οὐν τοῦτόν γε τὸν χρόνον αὐτὸν τὸν πρὸ τοῦ θανάτου ἦντιν τοῖς παροῦσιν ἀηδὴς εἶσομαι ὁδυρόμενος. ἡ δὲ ἄγνοιά μοι αὕτη οὐ ξυνδιατελεῖ, κακὸν γὰρ ἂν ἦν, ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον ἀπολείται. παρεσκευασμένος δὴ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, οὕτως ἐρχομαι ἐπὶ τὸν λόγον· ὁμῖς μέντοι, ἂν ἐμοὶ πείθησθε, σμικρὸν φροντίσαντες Σωκράτους, τῆς δὲ C ἀληθείας πολὺ μᾶλλον, ἢ ἂν μὲν τι ὑμῖν δοκῶ ἀληθὲς λέγειν, ξυνομολογήσατε, εἰ δὲ μή, παντὶ λόγῳ ἀντιτείνετε, εὐλαβούμενοι ὅπως μὴ ἐγὼ ὑπὸ προθυμίας ἄρα ἐαυτὸν τε καὶ ὑμᾶς ἐξαπατήσας ὥσπερ μέλιττα τὸ κέντρον ἐγκαταλιπὼν οἰχῆσομαι.

XLI. Ἄλλ' ἵτέον, ἔφη. πρῶτόν με ὑπομνήσατε ἃ ἐλέγετε, ἢ μὴ φαίνωμαι μεμνημένος. Σιμμίας μὲν γάρ, ὥς ἐγὼμαι, ἀπιστεῖ τε καὶ φοβεῖται μὴ ἢ ψυχὴ ὅμως καὶ

- D θειότερον καὶ κάλλιον ὃν τοῦ σώματος προαπολλύηται ἐν ἁρμονίᾳ εἶδει οὕσα· Κέβης δέ μοι ἔδοξε τοῦτο μὲν ἐμοὶ συγγωρεῖν, πολυχροσιώτερόν γε εἶναι ψυχὴν σώματος, ἀλλὰ τὸδε ἄδηλον παντί, μὴ πολλὰ δὴ σώματα καὶ πολ- λάκις κατατρίψασα ἢ ψυχὴν τὸ τελευταῖον σῶμα καταλι- ποῦσα νῦν αὐτὴ ἀπολλύηται, καὶ ἢ αὐτὸ τοῦτο θάνατος, ψυχῆς ὕλεθρος. ἐπεὶ σῶμά γ' αἰὲ ἀπολλύμενον οὐδὲν παύεται. ἄρα ἄλλ' ἢ ταυτ' ἐστίν, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης,
- E ἃ δεῖ ἡμᾶς ἐπισκοπεῖσθαι; Ξυνωμολογεῖταιν δὴ ταυτ' εἶναι ἅμφω. Πότερον οὖν, ἔφη, πάντας τοὺς ἔμπροσθεν λόγους οὐκ ἀποδέχεσθε, ἢ τοὺς μὲν, τοὺς δ' οὐ; Τοὺς μὲν, ἐφά- την, τοὺς δ' οὐ. Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, περὶ ἐκείνου τοῦ λόγου λέγετε, ἐν ᾧ ἔφαμεν τὴν μάθησιν ἀνάμνησιν εἶναι, καὶ τούτου οὕτως ἔχοντος ἀναγκαίως ἔχειν ἄλλοθι που πρό- 92 τερον ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχὴν, πρὶν ἐν τῷ σώματι ἐνδε- θῆναι; Ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης, καὶ τότε θαυμαστώδως ὥς ἐπεῖσθην ἰπὲ αὐτοῦ καὶ νῦν ἐμμένω ὥς οὐδεὶν λόγῳ. Καὶ μὴν, ἔφη ὁ Σιμμία, καὶ αὐτὸς οὕτως ἔχω, καὶ πάνν ἂν θαυμάζοιμι, εἰ μοι περὶ γε τούτου ἄλλο ποτὲ δόξειεν. καὶ ὁ Σωκράτης, Ἄλλ' ἀνάγκη σοι, ἔφη, ὦ ξένη Θηβαίε, ἄλλα δόξαι, εἰάνπερ μεῖνῃ ἥδε ἢ οἷσις, τὸ ἁρμονίαν μὲν εἶναι ξύνθετον πρᾶγμα, ψυχὴν δὲ ἁρμονίαν τινὰ ἐκ τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἐντεταμένων συγγεῖσθαι. οὐ γάρ που ἀποδέξει
- B γε σαυτοῦ λέγοντος, ὡς πρότερον ἦν ἁρμονία συγγεῖμένη, πρὶν ἐκεῖνα εἶναι ἐξ ὧν ἔδει αὐτὴν ξυντεθῆναι· ἢ ἀπο- δέξει; Οὐδαμῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Αἰσθάνει οὖν, ἢ δ' ὅς, ὅτι ταυτὰ σοι συμβαίνει λέγειν, ὅταν φῆς μὲν εἶναι τὴν ψυχὴν πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπου εἰδός τε καὶ σῶμα ἀφικέ- σθαι, εἶναι δ' αὐτὴν συγγεῖμένην ἐκ τῶν οὐδέπω ὄντων; οὐ γάρ δὴ ἁρμονία γέ σοι τοιοῦτόν ἐστιν ᾧ ἀπεικάξεις, ἀλλὰ πρότερον καὶ ἢ λύρα καὶ αἶ χορδαὶ καὶ οἱ φθόγγοι
- C ἔτι ἀνέροστοι ὄντες γίνονται, τελευταῖον δὲ πάντων

ξυνίσταται ἡ ἁρμονία καὶ πρῶτον ἀπόλλυται. οὗτος οὖν
 σοι ὁ λόγος ἐκείνῳ πῶς ξυνέσεται; Οὐδαμῶς, ἔφη ὁ Σιμ-
 μίας. Καὶ μήν, ἢ δ' ὅς, πρέπει γε εἶπερ τῷ ἄλλῳ λόγῳ
 ξυνωδῶ εἶναι καὶ τῷ περὶ ἁρμονίας. Πρέπει γάρ, ἔφη ὁ
 Σιμμίας. Οὗτος τοίνυν, ἔφη, σοὶ οὐ ξυνωδός, ἀλλ' ὅρα·
 πότερον αἰρεῖ τῶν λόγων, τὴν μέθυσιν ἀνάμνησιν εἶναι
 ἢ ψυχὴν ἁρμονίαν; Πολὺ μᾶλλον, ἔφη, ἐκείνον, ὃ Σώ-
 κρατες. ὅδε μὲν γάρ μοι γέγονεν ἄνευ ἀποδείξεως μετὰ
 εἰκότος τινὸς καὶ εὐπρεπείας, ὅθεν καὶ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ ^D
 ἄνθρωποις· ἐγὼ δὲ τοῖς διὰ τῶν εἰκότων τὰς ἀποδείξεις
 ποιουμένοις λόγοις ξύνουδα οὖσιν ἀλαξόσι, καὶ ἂν τις αὐ-
 τοὺς μὴ φυλάττηται, εὖ μάλα ἐξαπατῶσι, καὶ ἐν γεωμε-
 τρίᾳ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. ὁ δὲ περὶ τῆς ἀναμνήσεως
 καὶ μαθήσεως λόγος δι' ὑποθέσεως ἀξίας ἀποδέξασθαι
 εἰρηται. ἑρρήθη γάρ που οὕτως ἡμῶν εἶναι ἢ ψυχὴ καὶ
 πρὶν εἰς σῶμα ἀφικέσθαι, ὥσπερ αὐτῆς ἐστὶν ἢ οὐσία
 ἔχουσα τὴν ἐπωνυμίαν τὴν τοῦ ὁ ἐστίν. ἐγὼ δὲ ταύτην, ^E
 ὥς ἐμαυτὸν πεῖθω, ἱκανῶς τε καὶ ὀρθῶς ἀποδέδεγμαi.
 ζήνάκη οὖν μοι, ὥς τοικε, διὰ ταῦτα μήτε ἐμαυτοῦ μήτε
 ἄλλον ἀποδέχεσθαι λέγοντος ὥς ψυχὴ ἐστὶν ἁρμονία.

XLI. Τί δέ, ἢ δ' ὅς, ὃ Σιμμίας, τῆδε; δοκεῖ σοι ἁρ-
 μονία ἢ ἄλλη τιὰ συνθέσει προσήκειν ἄλλως πῶς ἔχειν
 ἢ ὥς ἂν ἐκεῖνα ἔχη ἐξ ὧν ἂν ξυγκέηται; Οὐδαμῶς. Οὐδὲ ⁹³
 μὴν ποιεῖν τι, ὥς ἐγῶμαι, οὐδέ τι πάσχειν ἄλλο παρ' ἃ ἂν
 ἐκείνα ἢ ποιῇ ἢ πάσχη; Συνέφη. Οὐκ ἄρα ἡγεῖσθαι γε
 προσήκει ἁρμονίαν τούτων ἐξ ὧν ἂν ξυντεθῇ, ἀλλ' ἔπε-
 σθαι. Συνεδόκει. Πολλοῦ ἄρα δεῖ ἐναντία γε ἁρμονία
 κινηθῆναι ἢ φθιέζεσθαι ἢ τι ἄλλο ἐναντιωθῆναι τοῖς
 αὐτῆς μέρεσιν. Πολλοῦ μέντοι, ἔφη. Τί δέ; οὐχ οὕτως
 ἁρμονία πέφυκεν εἶναι ἐκάστη ἁρμονία, ὥς ἂν ἀρμοσθῇ;
 Οὐ μὲν θάνω, ἔφη. Ἦ οὐχί, ἢ δ' ὅς, ἂν μὲν μᾶλλον ἁρ- ^B
 μοσθῇ καὶ ἐπὶ πλέον, εἶπερ ἐνδέχεται τοῦτο γίνεσθαι,

μᾶλλον τε ἢν ἁρμονία εἴη καὶ πλείων, εἰ δ' ἦττόν τε καὶ ἐπ'
 ἔλαττον, ἦττόν τε καὶ ἐλάττω; Πάννυ γε. Ἡ οὖν ἐστὶ
 τοῦτο περὶ ψυχὴν, ὥστε καὶ κατὰ τὸ σμικρότατον μᾶλλον
 ἑτέραν ἑτέρας ψυχῆς ἐπὶ πλεόν καὶ μᾶλλον ἢ ἐπ' ἔλαττον
 καὶ ἦττον αὐτὸ τοῦτο εἶναι, ψυχὴν; Οὐδ' ὁπωσισίου, ἔφη.
 Φέρε δὴ, ἔφη, πρὸς Διός· λέγεται ψυχὴ ἢ μὲν νοῦν τε
 ἔχειν καὶ ἀρετὴν καὶ εἶναι ἀγαθὴν, ἢ δὲ ἄσπαιον τε καὶ μο-
 C χθηρίαν καὶ εἶναι κακὴν; καὶ ταῦτα ἀληθῶς λέγεται; Ἀλη-
 θῶς μέντοι. Τὸν οὖν θεμέσιον ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι τί
 τις φῆσαι ταῦτα οὕτως εἶναι ἐν ταῖς ψυχαῖς, τὴν τε ἀρετὴν
 καὶ τὴν κακίαν; πότερον ἁρμονίαν αὖ τινεσὶ ἄλλην καὶ
 ἀναρμονσίαν; καὶ τὴν μὲν ἡρμόσθαι, τὴν ἀγαθὴν, καὶ
 ἔχειν ἐν αὐτῇ ἁρμονίαν οὕση ἄλλην ἁρμονίαν, τὴν δὲ ἀναρ-
 μουστον αὐτὴν τε εἶναι καὶ οὐκ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἄλλην; Οὐκ
 ἔχω ἔγωγε, ἔφη ὁ Σιμμίας, εἰπεῖν· δῆλον δὲ ὅτι τοιαῦτ'
 D αἶψ' αὖν λέγοι ὁ ἐκείνου ὑποθέμενος. Ἀλλὰ προσωμολόγη-
 ται, ἔφη, μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἦττον ἑτέραν ἑτέρας ψυχὴν
 ψυχῆς εἶναι· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ὁμολόγημα, μηδὲν μᾶλλον
 μηδ' ἐπὶ πλεόν, μηδὲ ἦττον μηδ' ἐπ' ἔλαττον ἑτέραν ἑτέ-
 ρας ἁρμονίαν ἁρμονίας εἶναι· ἢ γάρ; Πάννυ γε. Τὴν δέ
 γε μηδὲν μᾶλλον μηδὲ ἦττον ἁρμονίαν οὕσαν μήτε μᾶλλον
 μήτε ἦττον ἡρμόσθαι· ἐστὶν οὕτως; Ἔστιν. Ἡ δὲ μήτε
 μᾶλλον μηδ' ἦττον ἡρμωσμένη ἐστὶν ὅτι πλεόν ἢ ἔλαττον
 ἁρμονίας μετέχει, ἢ τὸ ἴσον; Τὸ ἴσον. Οὐκοῦν ψυχὴ
 E ἐπειδὴ οὐδὲν μᾶλλον οὐδὲ ἦττον ἄλλη ἄλλης αὐτὸ τοῦτο
 ψυχὴ ἐστίν, οὐδὲ δὴ μᾶλλον οὐδὲ ἦττον ἡρμωσται; Οὕτως.
 Τοῦτο δέ γε πεπονθυῖα οὐδὲν πλεόν ἀναρμονστιάς οὐδὲ
 ἁρμονίας μετέχει ἄν; Οὐ γάρ οὖν. Τοῦτο δ' αὖ πεπον-
 θυῖα ἂν τι πλεόν κακίας ἢ ἀρετῆς μετέχει ἑτέρα ἑτέ-
 ρας, εἴπερ ἢ μὲν κακία ἀναρμονστία, ἢ δὲ ἀρετὴ ἁρμονία
 εἴη; Οὐδὲν πλεόν. Μᾶλλον δέ γε πον, ὦ Σιμμία, κατὰ
 94 τὸν ὁρθὸν λόγον κακίας οὐδεμία ψυχὴ μεθέξει, εἴπερ ἀρ-

μονία εἶστί· ἁρμονία γὰρ δήπου παντελῶς αὐτὸ τοῦτο οὖσα ἁρμονία ἀναρμωστίᾳ οὐποτ' ἂν μετάρχοι. Οὐ μέντοι. Οὐδέ γε δήπου ψυχὴ, οὖσα παντελῶς ψυχὴ, κακίας. Πῶς γὰρ ἐκ γε τῶν προειρημένων; Ἐκ τούτου ἄρα τοῦ λόγου ἡμῖν πᾶσαι ψυχαὶ πάντων ζώων ὁμοίως ἀγαθαὶ εἰσονται, εἴπερ ὁμοίως ψυχαὶ πεφύκασιν αὐτὸ τοῦτο ψυχαί εἶναι. Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκратες. Ἡ καὶ καλῶς δοκεῖ, ἣ δ' ὅς, οὕτως λέγεσθαι, καὶ πάσχειν ἂν ταῦτα ὁ λόγος, εἰ ὁρθὴ ἢ ὑπόθεσις ἦν, τὸ ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι; Οὐδ' ὁπωσιστὸν, ἔφη.

XLIII. Τί δέ; ἣ δ' ὅς· τῶν ἐν ἀνθρώπῳ πάντων ἐσθ' ὅ τι ἄλλο λέγεις ἄρχειν ἢ ψυχὴν, ἄλλως τε καὶ φρόνημον; Οὐκ ἔγωγε. Πότερον ξυγχωροῦσαν τοῖς κατὰ τὸ σῶμα πάθειν ἢ καὶ ἐναντιουμένην; λέγω δὲ τὸ τοιόνδε, οἷον καύματος ἐνόητος καὶ δίψους ἐπὶ τούναντίον ἔλκειν, τὸ μὴ πίνειν, καὶ πείνης ἐνούσης ἐπὶ τὸ μὴ ἐσθίειν, καὶ ἄλλα μυρία που ὁρῶμεν ἐναντιουμένην τὴν ψυχὴν τοῖς κατὰ τὸ σῶμα· ἢ οὐ; Πάνν μὲν οὖν. Οὐκοῦν αὖ ὁμολογήσαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν μήποτ' ἂν αὐτήν, ἁρμονίαν γε οὖσαν, ἐναντία ἄδειν οἷς ἐπιτείνοιτο καὶ χαλῶτο καὶ πάλλοιτο καὶ ἄλλο ὅτιοῦν πάθος πάσχοι ἐκεῖνα ἐξ ὧν τυγχάνει οὖσα, ἀλλ' ἐπεσθαι ἐκείνοις καὶ οὐποτ' ἂν ἡγεμονεύειν; Ὁμολογήσαμεν, ἔφη· πῶς γὰρ οὐ; Τί οὖν; νῦν οὐ πᾶν τούναντίον ἡμῖν φαίνεται ἐργαζομένη, ἡγεμονεύουσα τε ἐκείνων πάντων ἐξ ὧν φησὶ τις αὐτὴν εἶναι, καὶ ἐναντιουμένη ὀλίγου πάντα διὰ παντός τοῦ βίου καὶ δεσπόζουσα πάντας τρόπους, τὰ μὲν χαλεπώτερον κολάζουσα καὶ μετ' ἑλγηδύνων, τὰ τε κατὰ τὴν γυμναστικὴν καὶ τὴν ἰατρικὴν, τὰ δὲ πραότερον, καὶ τὰ μὲν ἀπειλοῦσα, τὰ δὲ νουθετοῦσα, ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ὀρεγαῖς καὶ φόβοις ὥς ἄλλη οὖσα ἄλλω πράγματι διαλεγόμενη; οἷον που καὶ Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσεΐα πεποίηκεν, οὐ λέγει τὸν Ὀδυσσεῖα

στηθος δὲ πλήξας καρδίην ἡνίπαπε μύθῳ·

- τέτλαθι δὴ, καρδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.
 ἄρ' οἶσι πάντων ταῦτα ποιῆσαι διαρροσύμενον ὡς ἁρμονίας
 αὐτῆς οὔσης καὶ οἷας ἄγασθαι ὑπὸ τῶν τοῦ σώματος πα-
 θῶν, ἀλλ' οὐχ οἷας ἄγειν τε ταῦτα καὶ δεσπόζειν, καὶ οὔ-
 σης αὐτῆς πολὺ θειωτέρου τινὸς πράγματος ἢ καθ' ἁρμο-
 νίαν; *Νῆ Δία, ὦ Σωκράτης, ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκ ἄρα, ὦ*
ἄριστε, ἡμῖν οὐδ' ἀμῇ καλῶς ἔχει ψυχὴν ἁρμονίαν τινὰ
 95 *φάναι εἶναι· οὔτε γὰρ ἄν, ὡς ἔοικεν, Ὀμήρῳ θεῶν ποιη-*
τῇ ὁμολογοῖμεν οὔτε αὐτοὶ ἡμῖν αὐτοῖς. Ἐχει οὕτως,
ἔφη.

- XLIV. *Εἰεν δὴ, ἡ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, τὰ μὲν Ἀρμο-*
νίας ἡμῖν τῆς Θηβαϊκῆς ἱλαίᾳ πῶς, ὡς ἔοικε, μετρίως γέ-
γονε· τί δὲ δὴ τὰ Κάδμου, ἔφη, ὦ Κέβης, πῶς ἱλασόμεθα
καὶ τίνι λόγῳ; Σὺ μοι δοκεῖς, ἔφη ὁ Κέβης, ἐξευρήσειν·
ταυτοὺν γοῦν τὸν λόγον τὸν πρὸς τῶν ἁρμονίαν θαυμα-
σιῶς μοι εἶπες ὡς παρὰ δούξαν. Σιμμίον γὰρ λέγοντος,
 11 *ὅτε ἠπόρει, πάνυ ἐθαύμαζον, εἴ τι ἔξει τις χρήσασθαι τῷ*
λόγῳ αὐτοῦ· πάνυ οὖν μοι ἀτόπως ἔδοξεν εὐθύς τὴν
πρώτην ἐφοδὸν οὐδέ ξασθαι τοῦ σου λόγον. ταῦτά δὴ οὐκ
ἂν θαυμάσαιμι καὶ τὸν τοῦ Κάδμου λόγον εἰ πάθοι. Ὡς
ῥαθὲ, ἔφη ὁ Σωκράτης, μὴ μέγα λέγε, μὴ τις ἡμῶν βα-
σκανία περιτρέψῃ τὸν λόγον τὸν μέλλοντα [λέγεσθαι]. ἀλλὰ
θὴ ταῦτα μὲν τῷ θεῷ μελήσει, ἡμεῖς δὲ Ὀμηρικῶς ἐργῶς
λέοντες πειρώμεθα εἰ ἄρα τί λέγεις. ἐστὶ δὲ δὴ τὸ κεφάλαιον
ὧν ζητεῖς· ἀξιοῖς ἐπιδειχθῆναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν
 13 *ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον οὔσαν, εἰ φιλόσοφος ἀνὴρ*
μέλλων ἀποθανεῖσθαι, θαρρῶν τε καὶ ἡγνούμενος ἀποθα-
νῶν ἐκεῖ εὖ πράξειν διαφερόντως ἢ εἰ ἐν ἄλλῳ βίῳ βίου
ἐτελεύτα, μὴ ἀνύπτόν τε καὶ ἡλίθιον θάρρος θαρρήσει.
τὸ δὲ ἀποφαίνειν ὅτι ἰσχυρόν τί ἐστὶν ἡ ψυχὴ καὶ θεοειδὲς
καὶ ἦν ἐτι πρότερον, πρὶν ἡμᾶς ἀνθρώπους γενέσθαι,

οὐδὲν κωλύειν φῆς πάντα ταῦτα μνησέειν ἀθανασίαν μὲν
 μή, ὅτι δὲ πολυχρόνιον τέ ἐστι ψυχὴ καὶ ἦν που πρότερον
 ἀμύχανον ὅσον χρόνον καὶ ἤδει τε καὶ ἔπραττε πόλλ' ἄττα·
 ἀλλὰ γὰρ οὐδέν τι μᾶλλον ἦν ἀθάνατον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ
 εἰς ἀνθρώπου σῶμα ἐλθεῖν ἀρχὴ ἦν αὐτῇ ὀλέθρου, ὥσπερ
 νόσος· καὶ ταλαιπωρουμένη τε δὴ τοῦτον τὸν βίον ξφῆ καὶ
 τελευτῶσά γε ἐν τῷ καλουμένῳ θανάτῳ ἀπολλύοιτο. δια-
 φέρειν δὲ δὴ φῆς οὐδὲν εἴτε ἀπαξ εἰς σῶμα ἔρχεται εἴτε πολ-
 λάκις, πρὸς γε τὸ ἕκαστον ἡμῶν φοβεῖσθαι· προσήκειν
 γὰρ φοβεῖσθαι, εἰ μὴ ἀνόητος εἴη, τῷ μὴ εἰδότει μηδ' ἔχοντι
 λόγον δίδοναι ὡς ἀθάνατόν ἐστι. τοιαῦτ' ἄττα ἐστίν,
 οἶμαι, ὧ Κέβης, ἃ λέγεις· καὶ ἐξεπίτηδες πολλάκις ἀνα-
 λαμβάνω, ἵνα μὴ τι διαφύγῃ ἡμᾶς, εἰ τί τι βούλει προσθῆς
 ἢ ἀφέλῃς. καὶ ὁ Κέβης, Ἄλλ' οὐδὲν ἔρωγα ἐν τῷ παρόντι,
 ἔφη, οὐτ' ἀφελεῖν οὔτε προσθεῖναι δέομαι· ἐστὶ δὲ ταῦτα
 ἃ λέγω.

XLV. Ὁ οὖν Σωκράτης συχνὸν χρόνον ἐπισχῶν καὶ
 πρὸς ἐαυτὸν τι σκεψάμενος, Οὐ φανῦλον πρᾶγμα, ἔφη, ὧ
 Κέβης, ζητεῖς· ὅλως γὰρ δεῖ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς
 τὴν αἰτίαν διαπραγματεῦσασθαι. ἐγὼ οὖν σοι δίδειμι περὶ 96
 αὐτῶν, εἰ βούλῃ, τὰ γ' ἐμὰ πάθη· ἐπιτα ἂν τί σοι χρή-
 σιμον φαίνεται ὧν ἂν λέγω, πρὸς τὴν περὶ αὐτῶν λό-
 γους χρήσει. Ἀλλὰ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης, βούλομαι γε. Ἄκουε
 τοίνυν ὡς ἐροῦντος. ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὧ Κέβης, νέος ὢν θαυ-
 μαστῶς ὡς ἐπεθύμησα ταύτης τῆς σοφίας, ἦν δὴ καλοῦσαι
 περὶ φύσεως ἱστορίαν. ὑπερήφανος γάρ μοι ἐδόκει εἶναι,
 εἰδέναι τὰς αἰτίας ἑκάστου, διὰ τί γίγνεται ἕκαστον καὶ
 διὰ τί ἀπόλλυται καὶ διὰ τί ἐστι· καὶ πολλάκις ἐμαυτὸν
 ἄνω κάτω μετέβαλλον σκοπῶν πρῶτον τὰ τοιαῦτα, ἃρ' ἐπει-
 δὲν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν σηπεδόνα τινὰ λάβῃ, ὥς
 τινες ἔλεγον, τότε δὴ τὰ ζῶα ξυντρέφεται· καὶ πότερον τὸ
 αἰμά ἐστιν ᾧ φρονοῦμεν, ἢ ὁ ἀήρ ἢ τὸ πῦρ, ἢ τούτων μὲν

οὐδέν, ὃ δὲ ἐγκέφαλός ἐστιν ὃ τὰς αἰσθήσεις παρέχων τοῦ
 ἀκούειν καὶ ὁρᾶν καὶ ὁσφραίνεσθαι, ἐκ τούτων δὲ γί-
 γναιτο μνήμη καὶ δόξα, ἐκ δὲ μνήμης καὶ δόξης λαβοῦσης
 τὸ ἡρεμεῖν κατὰ ταῦτα γίνεσθαι ἐπιστήμην· καὶ αὐτῶν
 τῶν τὰς φθορὰς σκοπῶν, καὶ τὰ περὶ τὸν οὐρανὸν τε καὶ
 τὴν γῆν πάθη, τελευτῶν οὕτως ἐμαυτῷ ἐδοξά προδόντα
 τὴν σκέψιν ἀφύης εἶναι, ὥς οὐδὲν χρήμα. τεκμήριον δὲ
 σοὶ ἐρῶ ἱκανόν· ἐγὼ γὰρ ἂ καὶ πρότερον σαφῶς ἠπιστά-
 μην, ὥς γε ἐμαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκουν, τότε ὑπὸ ταύ-
 τῃς σκέψεως οὕτω σφόδρα ἐτυφλώθην, ὥστε ἀπίμα-
 θον καὶ ταῦτα ἂ πρὸ τοῦ ὄμην εἰδέναι, περὶ ἄλλων τε
 πολλῶν καὶ διὰ τί ἄνθρωπος αὐξάνεται. τοῦτο γὰρ ὄμην
 πρὸ τοῦ παντὶ δήλον εἶναι, ὅτι διὰ τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν·
 D ἐπειδὴν γὰρ ἐκ τῶν σιτιῶν ταῖς μὲν σαρκὶ σάρκες προσ-
 γένωνται, τοῖς δὲ ὅστοις ὅστα, καὶ οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν
 λόγον καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ αὐτῶν αἰεὶ ἐκάστοις προσγέ-
 νηται, τότε δὴ τὰν ὀλίγον ὄγκον ὄντα ὕστερον πολὺν γε-
 γονέναι, καὶ οὕτω γίνεσθαι τὸν σμικρὸν ἄνθρωπον
 μέγαν· οὕτω τότε ὄμην· οὐ δοκῶ σοὶ μετρίως; Ἐμοιγε,
 ἔφη ὁ Κέβης. Σκέψαι δὴ καὶ τάδε ἐτι. ὄμην γὰρ ἱκανῶς
 μοι δοκεῖν, ὅποτε τις φαίνοιτο ἄνθρωπος παραστάς μέγας
 σμικρῷ μείζων εἶναι αὐτῇ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἵππος ἵππου·
 E καὶ ἐτι γε τούτων ἐναρτέστερα, τὰ θεῶν μοι ἐδόκει τῶν
 ὀκτώ πλείονα εἶναι διὰ τὸ δύο αὐτοῖς προσθεῖναι, καὶ τὸ
 δίπην τοῦ πηχυαίου μείζον εἶναι διὰ τὸ ἡμίσει αὐτοῦ
 ὑπερέχειν. Νῦν δὲ δὴ, ἔφη ὁ Κέβης, τί σοὶ δοκεῖ περὶ
 αὐτῶν; Πύρραι πον, ἔφη, νῆ. Αἶ? ἔμε εἶναι τοῦ οἶσθαι
 περὶ τούτων τὸν τὴν αἰτίαν εἰδέναι, ὃς γε οὐκ ἀποδέχομαι
 ἐμαυτοῦ οὐδὲ ὧς, ἐπειδὴν ἐνί τις προσεῖθ' ἐν, ἢ τὸ ἐν ᾧ
 προσετίθῃ δύο γέγονεν, ἢ τὸ προστεθὲν καὶ ᾧ προσετίθῃ
 97 διὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ ἑτέρου τῷ ἑτέρῳ δύο ἐγένετο
 θαυμαζῶ γὰρ εἰ, ὅτε μὲν ἑκατέρου αὐτῶν χωρὶς ἀλλήλων

ἦν, ἐν ᾧ ἑκάτερον ἦν καὶ οὐκ ἦσθην τότε δύο, ἐπεὶ δ'
 ἐπλησίασαν ἀλλήλοις, αὕτη ἄρα αἰτία αὐτοῖς ἐγένετο δύο
 γενέσθαι, ἢ ξύννοδος τοῦ πλησίον ἀλλήλων τεθῆναι. οὐδὲ
 γε ὧς, ἐάν τις ἐν διασχίσει, δύναμαι ἐτι πείθεσθαι ὥς αὕτη
 αὐ αἰτία γέγονεν, ἢ σχίσις, τοῦ δύο γεγονέναι· ἐναντία
 γὰρ γίνεσθαι ἢ τότε αἰτία τοῦ δύο γίνεσθαι· τότε μὲν γὰρ
 ἢ τι ξυνήγετο πλησίον ἀλλήλων καὶ προσετίθεται ἑτερον
 ἑτέρῳ, νῦν δ' ὅτι ἀπάγεται καὶ χωρίζεται ἑτερον ἀφ' ἑτέ-
 ρου. οὐδὲ γε δι' ὅ τι ἐν γίνεσθαι ὥς ἐπίσταμαι ἐτι πείθω
 ἐμαυτόν, οὐδ' ἄλλα οὐδὲν ἐνὶ λόγῳ δι' ὅ τι γίνεσθαι ἢ
 ἀπόλλυται ἢ ἔστι, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τῆς μεθόδου,
 ἀλλὰ τιν' ἄλλον τρόπον αὐτὸς εἰκῇ φύρω, τοῦτον δὲ οὐ-
 δαμῇ προσέμεναι.

XLVI. Ἄλλ' ἀκούσας μὲν ποτε ἐκ βιβλίου τινός, ὥς
 ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιννώσκοντος, καὶ λέγοντος ὥς ἄρα
 Z V
 νοῦς ἐστὶν ὁ διακοσμῶν τε καὶ πάντων αἰτίας, ταύτη δὴ
 τῇ αἰτίᾳ ἦσθην τε καὶ ἐδοξέ μοι τρόπον τινὰ εὖ ἔχειν τὸ
 τὸν νοῦν εἶναι πάντων αἰτίον, καὶ ἡγησάμην, εἰ τοῦθ'
 οὕτως ἔχει, τὸν γε νοῦν κοσμοῦντα πάντα [κοσμεῖν] καὶ
 ἑκάστον τιθέναι ταύτη ὅπῃ αὐ βέλτιστα ἔχη· εἰ οὖν τις
 βούλοιο τὴν αἰτίαν εὑρεῖν περὶ ἐκάστου, ὅπῃ γίνεσθαι ἢ
 ἀπόλλυται ἢ ἔστι, τοῦτο δεῖν περὶ αὐτοῦ εὑρεῖν, ὅπῃ βέλ-
 τιστον αὐτῷ ἐστὶν ἢ εἶναι ἢ ἄλλο ὅτιοῦν πάσχειν ἢ ποιεῖν
 ἐκ δὲ δὴ τοῦ λόγου τούτου οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν προσήκειν
 D
 ἀνθρώπῳ καὶ περὶ αὐτοῦ ἐκείνου καὶ περὶ τῶν ἄλλων,
 ἀλλ' ἢ τὸ ἀριστον καὶ τὸ βέλτιστον. ἀνεγκαλὸν δὲ εἶναι
 τὸν αὐτὸν τοῦτον καὶ τὸ χεῖρον εἰδέναι· τὴν αὐτὴν γὰρ
 εἶναι ἐπιστήμην περὶ αὐτῶν. ταῦτα δὴ λογιζόμενος ἄσμε-
 νος εὐρηκέναι ὄμην διδάσκαλον τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄν-
 των κατὰ νοῦν ἐμαυτῷ, τὸν Ἀναξαγόραν, καὶ μοι φράσαι
 πρῶτον μὲν πότερον ἢ γῆ πλατεῖα ἐστὶν ἢ στερογγύλη,
 ἐπειδὴ δὲ φράσειεν, ἐπεκδιηγῆσθαι τὴν αἰτίαν καὶ τὴν
 98

ἀνάγκην, λέγοντα τὸ ἄμεινον καὶ ὅτι αὐτὴν ἄμεινον ἦν τοιαύτην εἶναι· καὶ εἰ ἐν μέσῳ φαίη εἶναι αὐτήν, ἐπεκδιηγῆσθαι ὥς ἄμεινον ἦν αὐτήν ἐν μέσῳ εἶναι· καὶ εἰ μοι ταῦτα ἀποφαινοίτο, παρεσκευάσμεν ὥς οὐκέτι ποθεσόμενος αἰτίας ἄλλο εἶδος, καὶ δὴ καὶ περὶ ἡλίου οὕτω
 98 παρεσκευάσμεν, ὡσαύτως πευσόμενος, καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον, τάχους τε πέρι πρὸς ἄλληλα καὶ τροπῶν καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων, πῇ ποτὲ ταῦτ' ἄμεινόν ἐστιν ἕκαστον καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἢ πάσχει. οὐ γὰρ ἂν ποτε αὐτὸν ὦμην, φάσκοντά γε ὑπὸ νοῦ αὐτὰ κεκοσμησθαι, ἄλλην τινα αὐτοῖς αἰτίαν ἐπενεργεῖν ἢ ὅτι βέλτιστον
 B αὐτὰ οὕτως ἔχειν ἐστὶν ὥσπερ ἔχει· ἕκαστῳ οὖν αὐτὸν ἀποδιδόντα τὴν αἰτίαν καὶ κοινῇ πᾶσι τὸ ἕκαστῳ βέλτιστον ὦμην καὶ τὸ κοινὸν πᾶσιν ἐπεκδιηγῆσθαι ἀγαθόν· καὶ οὐκ ἂν ἀπεδόμην πολλοῦ τὰς ἐλπίδας, ἀλλὰ πάνυ σπουδῇ λαβὼν τὰς βίβλους ὥς τάχιστα οἷός τ' ἦν ἀνεγλύνωσκον, ἵν' ὥς τάχιστα εἰδείην τὸ βέλτιστον καὶ τὸ χεῖρον.

XLVII. Ἀπὸ δὴ θαυμαστῆς ἐλπίδος, ᾧ ἐταῖρε, ὥχόμενον φερόμενος, ἐπειδὴ προῖων καὶ ἀναγιννώσκων ὁρῶ ἀνδρα τῷ μὲν νῶ οὐδὲν χρώμενον οὐδὲ τινος αἰτίας ἐπαι-
 C τιώμενον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα, ἀέρας δὲ καὶ αἰθέρας καὶ ὕδατα αἰτιώμενον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα. καί μοι ἔδοξεν ὁμοιότατον πεπονθέναι ὥσπερ ἂν εἰ τις λέγων ὅτι Σωκράτης πάντα ὅσα πράττει νῶ πράττει, κἄπειτα ἐπιχειρήσας λέγειν τὰς αἰτίας ἕκαστου ἂν πράττω, λέγοι πρῶτον μὲν ὅτι διὰ ταῦτα νῦν ἐνθάδε κάθημαι, ὅτι ξύγκειται μου τὸ σῶμα ἐξ ὀστέων καὶ νεύρων, καὶ τὰ μὲν ὅσῃ ἐστὶ στερεὰ καὶ διαφυνὰς ἔχει χωρὶς ἀπ' ἀλλή-
 D λων, τὰ δὲ νεῦρα οἷα ἐπιτείνεσθαι καὶ ἀνίσθαι, περιам-
 πέχοντα τὰ ὅσῃ μετὰ τῶν σαρκῶν καὶ δέρματος ὃ ξυνέχει αὐτά· αἰωρουμένων οὖν τῶν ὀστέων ἐν ταῖς αὐτῶν ξυμ-

βουλαῖς χαλῶντα καὶ ξυντείνοντα τὰ νεῦρα κάμπτεσθαι
 που ποιεῖ οἷόν τ' εἶναι ἐμὲ νῦν τὰ μέλη, καὶ διὰ ταύτην
 τὴν αἰτίαν ξυγκαμφθεὶς ἐνθάδε κάθημαι· καὶ αὖ περὶ
 τοῦ διαλέγεσθαι ὑμῖν ἐτέρας τοιαύτας αἰτίας λέγοι, φωνάς
 τε καὶ ἀέρας καὶ ἀκοάς καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα αἰτιώμε-
 νος, ἀμελήσας τὰς ὡς ἀληθῶς αἰτίας λέγειν, ὅτι ἐπειδὴ Ε
 Ἀθηναίους ἔδοξε βέλτιον εἶναι ἐμοῦ καταψηφίσασθαι, διὰ
 ταῦτα δὴ καὶ ἐμοὶ βέλτιον αὖ δέδοκται ἐνθάδε καθῆσθαι,
 καὶ δικαιότερον παραιμένοντα ὑπέχειν τὴν δίκην ἢ ἂν
 κελεύσωσιν· ἐπεὶ νῆ τὸν κύνα, ὡς ἐγώ μαι, πάλαι ἂν
 ταῦτα τὰ νεῦρά τε καὶ τὰ ὅσῃ ἢ περὶ Μέγαρα ἢ Βοιωτοὺς 99
 ἦν, ὑπὸ δούξης φερόμενα τοῦ βελτίστου, εἰ μὴ δικαιότερον
 ὦμην καὶ κάλλιον εἶναι πρὸ τοῦ φεύγειν τε καὶ ἀποδι-
 δράσκειν ὑπέχειν τῇ πόλει δίκην ἢ ντίν' ἂν τάττη. ἀλλ'
 αἷτια μὲν τὰ τοιαῦτα καλεῖν λίαν ἄτοπον· εἰ δέ τις λέγοι
 ὅτι ἄνευ τοῦ τὰ τοιαῦτα ἔχειν, καὶ ὅσῃ καὶ νεῦρα καὶ ὅσα
 ἄλλα ἔχω, οὐκ ἂν οἷός τ' ἦν ποιεῖν τὰ δόξαντά μοι, ἀληθῆ
 ἂν λέγοι· ὡς μέντοι διὰ ταῦτα ποιεῖ ἃ ποιεῖ καὶ ταῦτα νῦν
 πράττω, ἀλλ' οὐ τῇ τοῦ βελτίστου αἰρίσει, πολλὴ ἂν καὶ Η
 μακρὰ θάθυμία εἴη τοῦ λόγον. τὸ γὰρ μὴ διελέσθαι οἷόν
 τ' εἶναι ὅτι ἄλλο μὲν τί ἐστὶ τὸ αἷτιον τῷ ὄντι, ἄλλο δ'
 ἐκεῖνο ἄνευ οὗ τὸ αἷτιον οὐκ ἂν ποτ' εἴη αἷτιον· ὃ δὴ μοι
 φαίνονται ψηλαφῶντες οἱ πολλοὶ ὥσπερ ἐν σκότει, ἄλλο-
 τρώ ὀνόματι προσχωρόμενοι, ὡς αἷτιον αὐτὸ προσαγορεύ-
 ειν. διὸ δὴ καὶ ὁ μὲν τις δίνην περιτιθεὶς τῇ γῇ ὑπὸ τοῦ
 οὐρανοῦ μένειν δὴ ποιεῖ τὴν γῆν, ὁ δὲ ὥσπερ καρδόπον
 πλατεῖα βάθρον τὸν ἀέρα ὑπερείδει· τὴν δὲ τοῦ ὡς οἷόν
 τε βέλτιστα αὐτὰ τεθῆναι δύναμιν οὕτω νῦν κελσθαι, Θ
 ταύτην οὔτε ζητοῦσιν οὔτε τινα οἶονται δαιμονίαν ἰσχὺν
 ἔχειν, ἀλλὰ ἡγοῦνται τούτου Ἀτλαντα ἂν ποτε ἰσχυρότε-
 ρον καὶ ἀθανατώτερον καὶ μᾶλλον ἅπαντα ξυνέχοντα
 ἔβευρεῖν, καὶ ὡς ἀληθῶς τάχαθὸν καὶ δέον ξυνδεῖν καὶ

ξυνέχειν οὐδέν οἴονται. ἐγὼ μὲν οὖν τοιαύτης αἰτίας, ὅπῃ ποτὲ ἔχει, μαθητὴς ὄνουσιν ἥδιστ' ἂν γενοίμην· ἐπειδὴ
 11 δὲ ταύτης ἰσπερὴν ἦν καὶ οὗτ' αὐτὸς εὑρεῖν οὔτε παρ' ἄλλου μαθεῖν οἷός τε ἐγενόμην, τὸν δεύτερον πλοῦν ἐπὶ τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν ἢ πεπραγμάτευμαι, βούλει σοι, ἔφη, ἐπίδειξιν ποιήσωμαι, ὦ Κέβης; Τπερφυῶς μὲν οὖν, ἔφη, ὥς βούλομαι.

✓ XLVIII. Ἐδοξε τοίνυν μοι, ἡ δ' ὅς, μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπείρηκα τὰ ὄντα σκοπῶν, δεῖν εὐλαβηθῆναι μὴ πάθοιμι ὅπερ οἱ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωροῦντες καὶ σκοπούμενοι· διαφθείρονται γὰρ που ἐνιοὶ τὰ ὄμματα, εἴαν μὴ ἐν ὕδατι ἢ τινι τοιούτῳ σκοπῶνται τὴν εἰκόνα
 15 αὐτοῦ, τοιοῦτόν τι καὶ ἐγὼ διανοήθην, καὶ ἔδωκα μὴ παντάπασιν τὴν ψυχὴν τυφλωθῆναι βλέπων πρὸς τὰ πράγματα τοῖς ὄμμασι καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων ἐπιχειρῶν ἅπτεσθαι αὐτῶν. ἔδοξε δὴ μοι χρῆναι εἰς τοὺς λόγους καταφυγόντα ἐν ἐκείνοις σκοπεῖν τῶν ὄντων τὴν ἀλήθειαν. ἴσως μὲν οὖν ᾧ εἰκάξω τρόπον τινὰ οὐκ εἰσικεν.
 100 οὐ γὰρ πάντῃ συγχωρῶ τὸν ἐν τοῖς λόγοις σκοπούμενον τὰ ὄντα ἐν εἰκόσι μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὸν ἐν τοῖς ἔργοις· ἀλλ' οὖν διὰ ταύτη γε ὥρμησα, καὶ ὑποθέμενος ἐκάστοτε λόγον ὃν ἂν κρίνω ἐρρωμενέστατον εἶναι, ἃ μὲν ἂν μοι δοκῇ τούτῳ συμφωνεῖν, τίθηναι ὥς ἀληθῆ ὄντα, καὶ περὶ αἰτίας καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, ἃ δ' ἂν μὴ, ὥς οὐκ ἀληθῆ. βούλομαι δὲ σοι σαφέστερον εἰπεῖν ἢ λέγω· οἶμαι γὰρ σε νῦν οὐ μανθάνειν. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη ὁ Κέβης, οὐ σφόδρα.

105 XLIX. Ἄλλ', ἡ δ' ὅς, ὥδε λέγω, οὐδὲν καινόν, ἀλλ' ἅπερ αἰεὶ καὶ ἄλλοτε καὶ ἐν τῷ παρεληλυθότι λόγῳ οὐδὲν πείπασμαι λέγων. ἔρχομαι γὰρ διὰ ἐπιχειρῶν σοι ἐπιδείξασθαι τῆς αἰτίας τὸ εἶδος ὃ πεπραγμάτευμαι, καὶ εἰμι πάλιν ἐπ' ἐκείνα τὰ πολυθρόλητα καὶ ἄρχομαι ἀπ' ἐκείνων,

ὑποθέμενος εἶναι τι καλὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ ἀγαθὸν
 καὶ μέγα καὶ τὰλλα πάντα· ἂ εἴ μοι δίδως τε καὶ συγχω-
 ρεῖς εἶναι ταῦτα, ἐλπίζω σοι ἐκ τούτων τὴν τε αἰτίαν ἐπι-
 δεῖξιν καὶ ἀνευρῆσιν, ὥς ἀθάνατον ἢ ψυχὴν. Ἀλλὰ μὴν,
 ἔφη ὁ Κέβης, ὥς διδόντος σοι οὐκ ἂν φθάνοις περαίνων. C
 Σκόπει δὴ, ἔφη, τὰ ἑξῆς ἐκείνοις, εἴν σοι ξυνδοκῇ ὥσπερ
 ἔμοι. φαίνεται γάρ μοι, εἴ τί ἐστιν ἄλλο καλὸν πλὴν αὐτὸ
 τὸ καλόν, οὐδὲ δι' ἑν ἄλλο καλὸν εἶναι ἢ διότι μετέχει
 ἐκείνου τοῦ καλοῦ· καὶ πάντα δὴ οὕτω λέγω. τῇ τοιαύτῃ
 αἰτίᾳ συγχωρεῖς; Συγχωρῶ, ἔφη. Οὐ τοίνυν, ἢ δ' ὅς, ἔτι
 μανθάνω οὐδὲ δύναμαι τὰς ἄλλας αἰτίας τὰς σοφὰς ταύ-
 τας γιγνώσκειν· ἀλλ' ἐάν τις μοι λέγῃ δι' ὃ τι καλὸν
 ἐστιν ὁτιοῦν, ἢ χροῶμα εὐανθὲς ἔχον ἢ σχῆμα ἢ ἄλλο ὁτιοῦν E
 τῶν τοιούτων, τὰ μὲν ἄλλα χαίρειν ἐγώ, ταράττομαι
 γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι, τοῦτο δὲ ἀπλῶς καὶ ἀτίχνως
 καὶ ἰσως εὐήθως ἔχω παρ' ἑμαυτῷ, ὅτι οὐκ ἄλλο τι ποιεῖ
 αὐτὸ καλὸν ἢ ἢ ἐκείνου τοῦ καλοῦ εἴτε παρουσία εἴτε κοι-
 νωνία εἴτε ὅπῃ δὴ καὶ ὅπως προσγενομένη· οὐ γὰρ ἔτι
 τοῦτο δυσχνρίζομαι, ἀλλ' ὅτι τῷ καλῷ πάντα τὰ καλὰ
 γίγνεται καλὰ. τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ ἀσφαλέστατον εἶναι
 καὶ ἑμαυτῷ ἀποκρίνασθαι καὶ ἄλλῳ, καὶ τούτου ἐχόμενος
 ἠγοῦμαι οὐκ ἂν ποτε πεισεῖν, ἀλλ' ἀσφαλὲς εἶναι καὶ ἔμοι B
 καὶ ὅτρωυν ἄλλῳ ἀποκρίνασθαι, ὅτι τῷ καλῷ τὰ καλὰ
 γίγνεται καλὰ· ἢ οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ; Δοκεῖ. Καὶ μεγέθει
 ἄρα τὰ μεγάλα μεγάλα καὶ τὰ μείζω μείζω, καὶ σμικρότητι
 τὰ ἐλάττω ἐλάττω; Ναι. Οὐδὲ σὺν ἄρ' ἂν ἀποδέχοιο, εἴ
 τις τινα φαίῃ ἑτέρου ἑτέρου τῇ κεφαλῇ μείζω εἶναι, καὶ τὸν
 ἐλάττω τῷ αὐτῷ τούτῳ ἐλάττω, ἀλλὰ διαμαρτύροιο ἂν 101
 ὅτι σὺ μὲν οὐδὲν ἄλλο λέγεις ἢ ὅτι τὸ μὲν μείζον πᾶν ἑτε-
 ρον ἑτέρου οὐθενὶ ἄλλῳ μείζον ἐστιν ἢ μεγέθει, καὶ διὰ
 τοῦτο μείζον, διὰ τὸ μέγεθος, τὸ δὲ ἐλάττον οὐθενὶ ἄλλῳ
 ἐλάττον ἢ σμικρότητι, καὶ διὰ τοῦτο ἐλάττον, διὰ τὴν σμικ-

κρότητα, φοβούμενος, οἶμαι, μή τις σοι ἐναντίος λόγος ἀπαντήσῃ, ἐὰν τῇ κεφαλῇ μείζονά τινα φῆς εἶναι καὶ ἐλάττω, πρῶτον μὲν τῷ αὐτῷ τὸ μείζον μείζον εἶναι καὶ τὸ ἐλαττον ἐλαττον, ἐπειτα τῇ κεφαλῇ σμικρᾷ οὖσῃ τὸ
 B μείζω μείζω εἶναι, καὶ τοῦτο δὴ τέρας εἶναι, τὸ σμικρῷ τινὶ μέγαν τινὰ εἶναι· ἢ οὐκ ἂν φοβοῖτο ταῦτα; καὶ ὁ Κέβης γελάσας, Ἔγωγε, ἔφη. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, τὰ δέκα τῶν ὀκτῶ δυοῖν πλείω εἶναι, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὑπερβάλλειν, φοβοῖτο ἂν λέγειν, ἀλλὰ μὴ πλήθει καὶ διὰ τὸ πλήθος; καὶ τὸ δλίπηχυ τοῦ πηχυαίου ἡμίσει μείζον εἶναι, ἀλλ' οὐ μέγισται; ὁ αὐτὸς γάρ που φόβος. Πάνυ γε, ἔφη. Τί δέ; ἐνὶ ἐνὸς προστεθέντος τὴν πρόσθεσιν αἰτίαν εἶναι
 C τοῦ δύο γενέσθαι ἢ διασχισθέντος τὴν σχίσιν οὐκ εὐλαβοῖτο ἂν λέγειν; καὶ μέγα ἂν βοῶνς ὅτι οὐκ οἶσθα ἄλλως πως ἕκαστον γιγνόμενον ἢ μετασχὼν τῆς ἰδίας οὐσίας ἕκαστον οὐκ ἂν μετάσχη, καὶ ἐν ταύτοις οὐκ ἔχεις ἄλλην τινὰ αἰτίαν τοῦ δύο γενέσθαι ἀλλ' ἢ τὴν τῆς δυάδος μετάσχεσιν, καὶ δεῖν τοῦτου μετασχεῖν τὰ μέλλοντα δύο ἔσεσθαι, καὶ μονάδος ὃ ἂν μέλλῃ ἐνέσεσθαι, τὰς δὲ σχίσεις ταύτας καὶ προσθέσεις καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας κομψείας ἐφῆς ἂν χαίρειν, παρεῖς ἀποκρίνασθαι τοῖς σκευτοῦ
 D σοφωτέροις· σὺ δὲ δεδιώς ἂν, τὸ λεγόμενον, τὴν ἑαυτοῦ σχιάν καὶ τὴν ἀπειρίαν, ἐχόμενος ἐκείνου τοῦ ἀσφαλοῦς τῆς ὑποθέσεως, οὕτως ἀποκρίναιο ἂν. εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἔχοιτο, χαίρειν ἐφῆς ἂν καὶ οὐκ ἀποκρίναιο, ἕως ἂν τὰ ἀπ' ἐκείνης ὀρμηθέντα σκέψαιο, εἰ σοὶ ἀλλήλοις συμφωνεῖ ἢ διαφωνεῖ· ἐπειδὴ δὲ ἐκείνης αὐτῆς δέοι σε διδόναι λόγον, ὥσαυτως ἂν διδοίης, ἄλλην αὖ ὑπόθεσιν ὑποθέμενος, ἣτις τῶν ἄνωθεν βελτίστη φαί-
 E νοιτο, ἕως ἐπὶ τι ἱκανὸν ἔλθοις, ἅμα δὲ οὐκ ἂν φύγοιο ὥσπερ οἱ ἀντιλογικοὶ περὶ τε τῆς ἀρχῆς διαλεγόμενος καὶ τῶν ἐξ ἐκείνης ὀρμημένων, εἶπερ βούλοιό τι τῶν ὄντων

εὐρεῖν. ἐκείνοις μὲν γὰρ ἴσως οὐδὲ εἰς περὶ τούτου λόγος οὐδὲ φροντίς· ἱκανοὶ γὰρ ὑπὸ σοφίας ὁμοῦ πάντα κυκλῶν-
τες ὅμως δύνασθαι αὐτοὶ αὐτοῖς ἀρέσκειν· σὺ δ' εἴπερ εἰ
τῶν φιλοσόφων, οἶμαι ἂν ὡς ἐγὼ λέγω ποιοῖς. Ἀληθὲς- 102
στατα, ἔφη, λέγεις, ὅ τε Σιμμία εἶμα καὶ ὁ Κέβης.

ΕΧ. Νὴ Δία, ὦ Φαίδων, εἰκότως γε· θαυμαστὸς γάρ μοι δοκεῖ ὡς ἐναργῶς τῷ καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντι εἰ-
πεῖν ἐκεῖνος ταῦτα.

ΦΑΙΔ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Ἐχέκρατες, καὶ πᾶσι τοῖς
παροῦσιν ἔδοξεν.

ΕΧ. Καὶ γὰρ ἡμῖν τοῖς ἀποῦσι, νῦν δὲ ἀκούουσιν,
ἀλλὰ τίνα δὴ ἦν τὰ μετὰ ταῦτα λεχθέντα;

1. ΦΑΙΔ. Ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, ἐπεὶ αὐτῷ ταῦτα
ἐκνεχωρήθη, καὶ ὁμολογεῖτο εἶναι τι ἕκαστον τῶν εἰδῶν β
καὶ τούτων τᾶλλα μεταλαμβάνοντα αὐτῶν τούτων τὴν
ἐπωνυμίαν ἴσχειν, τὸ δὴ μετὰ ταῦτα ἡρώτα, Εἰ δὴ, ἦ δ'
ὅς, ταῦτα οὕτω λέγεις, ἄρ' οὐχ, ὅταν Σιμμίαν Σωκρά-
τους φῆς μείζω εἶναι, Φαίδωνος δὲ ἐλάττω, λέγεις τότε εἶ-
ναι ἐν τῷ Σιμμία ἀμφοτέρω, καὶ μέγεθος καὶ σμικρότητα;
Ἔγωγε. Ἀλλὰ γάρ, ἦ δ' ὅς, ὁμολογεῖς τὸ τὸν Σιμμίαν
ὑπερέχειν Σωκράτους οὐχ ὡς τοῖς ῥήμασι λέγεται οὕτω
καὶ τὸ ἀληθὲς ἔχειν, οὐ γὰρ που πεφυκέναι Σιμμίαν ὑπερ-
εἶναι τούτῳ τῷ Σιμμίαν εἶναι, ἀλλὰ τῷ μεγέθει ὃ τυγχά-
ναι ἔχων· οὐδ' αὖ Σωκράτους ὑπερέχειν, ὅτι Σωκράτης
ὁ Σωκράτης ἐστίν, ἀλλ' ὅτι σμικρότητα ἔχει ὁ Σωκράτης
πρὸς τὸ ἐκείνου μέγεθος; Ἀληθῆ. Οὐδέ γε αὖ ὑπὸ Φαί-
δωνος ὑπερέχεσθαι τῷ ὅτι Φαίδων ὁ Φαίδων ἐστίν, ἀλλ'
ὅτι μέγεθος ἔχει ὁ Φαίδων πρὸς τὴν Σιμμίον σμικρότητα·
Ἔστι ταῦτα. Οὕτως ἄρα ὁ Σιμμίας ἐπωνυμίαν ἔχει σμι-
κρός τε καὶ μέγας εἶναι, ἐν μέσῳ ὦν ἀμφοτέρων, τοῦ μὲν
τῷ μεγέθει ὑπερέχειν τὴν σμικρότητα [ὑπερέχων], τῷ δὲ δ
τὸ μέγεθος τῆς σμικρότητος παρέχων ὑπερέχων. καὶ ἅμα

μειδιάσας, "Εοικα, ἔφη, καὶ ξυγγραφικῶς εἶρεῖν, ἀλλ' οὐ
 ἔχει γέ που ὥς λέγω. Ξυνέφη. Λέγω δὲ τοῦδ' ἔνεκα, βου-
 λόμενος δοῖναι σοὶ ὑπὲρ ἐμοί. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται οὐ μόνον
 αὐτὸ τὸ μέγεθος οὐδέποτε' ἐθέλειν ἅμα μέγα καὶ σμικρὸν
 εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν μέγεθος οὐδέποτε προσδέχε-
 σθαι τὸ σμικρὸν οὐδ' ἐθέλειν ὑπερέχεσθαι, ἀλλὰ δοῖναι τὸ
 ἑτερον, ἢ φεῖγναι καὶ ὑπεκχωρεῖν, ὅταν αὐτῷ προσή τὸ
 ἐναντίον, τὸ σμικρὸν, ἢ προσελθόντος ἐκείνου ἀπολωλέ-
 ναι· ὑπομένον δὲ καὶ δεξάμενον τὴν σμικρότητα οὐκ ἐθέ-
 λειν εἶναι ἕτερον ἢ ὅπερ ἦν. ὥσπερ ἐγὼ δεξάμενος καὶ
 ὑπομείνας τὴν σμικρότητα, καὶ ἔτι ὢν ὅσπερ εἰμί, οὗτος ὁ
 αὐτὸς σμικρὸς εἰμί· ἐκεῖνο δὲ οὐ τετόλμηκε μέγα ὄν σμι-
 κρὸν εἶναι· ὥς δ' αὐτίως καὶ τὸ σμικρὸν τὸ ἐν ἡμῖν οὐκ
 ἐθέλει ποτὲ μέγα γίνεσθαι οὐδὲ εἶναι, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν
 τῶν ἐναντίων ἔτι ὄν ὅπερ ἦν ἅμα τοῦναντίον γίνεσθαι
 103 τε καὶ εἶναι, ἀλλ' ἦτοι ἀπέρχεται ἢ ἀπόλλυται ἐν τούτῳ
 τῷ παθήματι. Παντάπασιν, ἔφη ὁ Κέβης, οὕτω φαίνε-
 ταί μοι.

ΙΙ. Καὶ τις εἶπε τῶν παρόντων ἀκούσας — ὅστις
 δ' ἦν, οὐ σαφῶς μέμνημαι — Πρὸς θεῶν, οὐκ ἐν τοῖς
 πρόσθεν ἡμῖν λόγοις αὐτὸ τὸ ἐναντίον τῶν νυνὶ λεγομέ-
 νων ὡμολογεῖτο, ἐκ τοῦ ἐλάττονος τὸ μείζον γίνεσθαι
 καὶ ἐκ τοῦ μείζονος τὸ ἐλάττον, καὶ ἀτεχνῶς αὕτη εἶναι ἡ
 γένεσις, τοῖς ἐναντίοις ἐκ τῶν ἐναντίων; νῦν δέ μοι δοκεῖ
 λέγεσθαι ὅτι τοῦτο οὐκ ἂν ποτε γένοιτο. καὶ ὁ Σωκράτης
 παραβαλὼν τὴν κεφαλὴν καὶ ἀκούσας, Ἀνδρικῶς, ἔφη,
 Β ἀπεμνημόνευκας, οὐ μέντοι ἐννοεῖς τὸ διαφέρειν τοῦ τε
 νῦν λεγομένου καὶ τοῦ τότε. τότε μὲν γὰρ ἐλέγετο ἐκ τοῦ
 ἐναντίου πράγματος τὸ ἐναντίον πρᾶγμα γίνεσθαι, νῦν
 δὲ ὅτι αὐτὸ τὸ ἐναντίον ἑαυτῷ ἐναντίον οὐκ ἂν ποτε γέ-
 νοιτο, οὔτε τὸ ἐν ἡμῖν οὔτε τὸ ἐν τῇ φύσει. τότε μὲν γάρ,
 ὦ φίλε, περὶ τῶν ἐχόντων τὰ ἐναντία ἐλέγομεν, ἐπονομά-

ζοντες αὐτὰ τῇ ἐκείνων ἐπωνυμίᾳ, νῦν δὲ περὶ ἐκείνων αὐτῶν ὧν ἐνόητων ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν τὰ ὀνομαζόμενα· αὐτὰ δ' ἐκεῖνα οὐκ ἂν ποτέ φάμεν ἐθελῆσαι γένεσιν ἄλλῃ-
λων δέξασθαι. καὶ ἅμα βλέψας πρὸς τὸν Κέβητα εἶπεν, Ἄρα μὴ πον, ἔφη, ὦ Κέβης, καὶ σέ τι τούτων ἐτάραξεν ὧν ὅδε εἶπεν; ὁ δ', Οὐκ αὖ, ἔφη, ὁ Κέβης, οὕτως ἔχω· καί-
τοι οὐτι λέγω ὥς οὐ πολλά με ταράττει. Ξυνωμολογήκα-
μεν ἄρα, ἢ δ' ὅς, ἀπλῶς τοῦτο, μηδέποτε ἐναντίον ἑαυτοῦ
τὸ ἐναντίον ἴσσεσθαι. Παντάπασιν, ἔφη.

LI. Ἐτι δὴ μοι καὶ τόδε σκέψαι, ἔφη, εἰ ἄρα ξυν-
ωμολογήσεις. Θερμόν τι καλεῖς καὶ ψυχρόν; Ἔγωγε. Ἄρ'
ὅπερ χιόνα καὶ πῦρ; Μὰ Δι' οὐκ ἔγωγε. Ἄλλ' ἑτερόν τι δ
πυρὸς τὸ θερμὸν καὶ ἑτερόν τι χιόνος τὸ ψυχρόν; Ναί.
Ἀλλὰ τόδε γ' οἶμαι δοκεῖ σοι, οὐδέποτε χιόνα γ' οὐσαν δε-
ξαμένην τὸ θερμόν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέγομεν,
ἔτι ἴσσεσθαι ὅπερ ἦν, χιόνα καὶ θερμόν, ἀλλὰ προσιώντος
τοῦ θερμοῦ ἢ ὑπεκχωρήσειν αὐτῷ ἢ ἀπολεισθαι. Πάνυ
γε. Καὶ τὸ πῦρ γε αὖ προσιώντος τοῦ ψυχροῦ αὐτῷ ἢ
ὑπεξίεναι ἢ ἀπολεισθαι, οὐ μέντοι ποτὲ τολμήσειν δεξά-
μενον τὴν ψυχρότητα ἔτι εἶναι ὅπερ ἦν, πῦρ καὶ ψυχρόν.
Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἔστιν ἄρ', ἢ δ' ὅς, περὶ ἐνια τῶν ε
τοιούτων, ὥστε μὴ μόνον αὐτὸ τὸ εἶδος ἀξιοῦσθαι τοῦ
αὐτοῦ ὀνόματος εἰς τὸν αἰ χρόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι, ὃ
ἔστι μὲν οὐκ ἐκεῖνο, ἔχει δὲ τὴν ἐκείνου μορφὴν αἰεὶ ὕταν-
περ ἦ. ἔτι δ' ἐν τοῖσδε ἴσως ἔσται σαφέστερον ὃ λέγω. τὸ
γὰρ περιττὸν αἰεὶ πον δεῖ τούτου τοῦ ὀνόματος τυγχάνειν,
ὅπερ νῦν λέγομεν· ἢ οὐ; Πάνυ γε. Ἄρα μόνον τῶν ὄν-
των, τοῦτο γὰρ ἐρωτῶ, ἢ καὶ ἄλλο τι, ὃ ἔστι μὲν οὐχ ὅπερ
τὸ περιττόν, ὅμως δὲ δεῖ αὐτὸ μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος 104
καὶ τοῦτο καλεῖν αἰεὶ, διὰ τὸ οὕτω πεφυκέναι ὥστε τοῦ
περιττοῦ μηδέποτε ἀπολείπεσθαι; λέγω δὲ αὐτὸ εἶναι οἶον
καὶ ἡ τριάς πέπονθε καὶ ἄλλα πολλά. σκόπει δὲ περὶ τῆς

τριάδος· ἄρα οὐ δοκεῖ σοι τῷ τε αὐτῆς ὀνόματι αἰεὶ προσ-
 αγορευτέα εἶναι καὶ τῷ τοῦ περιττοῦ, ὅντος οὐχ οὐπερ τῆς
 τριάδος; ἀλλ' ὅμως οὕτω πῶς πέφυκε καὶ ἡ τριάς καὶ ἡ
 πεμπτάς καὶ ὁ ἡμίονος τοῦ ἀριθμοῦ ἅπας, ὥστε οὐκ ὦν
 B ὕπερ τὸ περιττὸν αἰεὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐστὶ περιττός· καὶ αὐ-
 τὰ δύο καὶ τὰ τέτταρα καὶ ἅπας ὁ ἕτερος αὐτοῦ στίχος τοῦ
 ἀριθμοῦ οὐκ ὦν ὕπερ τὸ ἄρτιον ὅμως ἕκαστος αὐτῶν ἄρ-
 τios ἐστὶν αἰεὶ· ξυγχωρεῖς ἢ οὐ; Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη. "Ο-
 τοίνυν, ἔφη, βούλομαι δηλώσαι, ἄθρει. ἔστι δὲ τόδε, ὅτι
 φαίνεται οὐ μόνον ἐκεῖνα τὰ ἐναντία ἄλληλα οὐ δεχόμενα,
 ἀλλὰ καὶ ὅσα οὐκ ὄντα ἀλλήλοις ἐναντία ἔχει αἰεὶ τάναν-
 τία, οὐδὲ ταῦτα εἴκοις δεχομένοις ἐκείνην τὴν ιδέαν ἢ ἄν
 τῇ ἐν αὐτοῖς οὕση ἐναντία ἢ, ἀλλ' ἐπιούσης αὐτῆς ἤτοι
 C ἀπολλύμενα ἢ ὑπεκχωροῦντα. ἢ οὐ φήσομεν τὰ τρία καὶ
 ἀπολείσθαι πρότερον καὶ ἄλλο ὅτιοῦν πείσεσθαι, πρὶν
 ὑπομεῖναι ἔτι τρία ὄντα ἄρτια γενέσθαι; Πάννυ μὲν οὖν,
 ἔφη ὁ Κέβης. Οὐδὲ μὴν, ἢ δ' ὅς, ἐναντίον γέ ἐστι δυνάς
 τριάδι. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐκ ἄρα μόνον τὰ εἶδη τὰ ἐναντία
 οὐχ ὑπομένει ἐπιόντα ἄλληλα, ἀλλὰ καὶ ἄλλ' αἵτα τὰ ἐναν-
 τία οὐχ ὑπομένει ἐπιόντα. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

LIII. Βούλει οὖν, ἢ δ' ὅς, εἰν οἷόι τε ὤμεν, ὁρισώ-
 D μεθα ὅποια τούτ' ἐστίν; Πάννυ γε. Ἀρ' οὖν, ἔφη, ὦ Κέ-
 βης, τάδε εἰη ἄν, ἃ ὅτι ἂν κατὰσχῃ, μὴ μόνον ἀναγκάξῃ
 τὴν αὐτοῦ ιδέαν αὐτὸ ἰσχεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐναντίου [αὐτοῦ]
 αἰεὶ τινος; Πῶς λέγεις; Ὅσπερ ἄρτι ἐλέγομεν. οἶσθα γὰρ
 δῆπον ὅτι ἂν ἢ τῶν τριῶν ιδέα κατὰσχῃ, ἀνάγκη αὐτοῦ
 οὐ μόνον τρισὶν εἶναι ἀλλὰ καὶ περιττοῖς. Πάννυ γε. Ἐπ-
 τὸ τοιοῦτον δὴ, φημέν, ἢ ἐναντία ιδέα ἐκείνη τῇ μορφῇ
 ἢ ἂν τοῦτο ἀπεργάζηται, οὐδέποτε ἂν ἔλθοι. Οὐ γάρ
 Εἰργάζεται δέ γε ἢ περιττή; Ναί. Ἐναντία δὲ ταύτῃ ἢ τοῦ
 K ἄρτιου; Ναί. Ἐπὶ τὰ τρία ἄρα ἢ τοῦ ἄρτιου ιδέα οὐδέποτε
 ἦξει. Οὐ δῆτα. Ἀμοιβὰ δὴ τοῦ ὁρτίου τὰ τρία. Ἀμοιβὰ

Ανάρτιος ἄρ' ἢ τριῶς. *Ναί.* Ὁ τοίνυν ἔλεγον ὀρίσασθαι, ποῖα οὐκ ἐναντία τινὶ ὄντα ὅμως οὐδέχεται αὐτὸ [τὸ ἐναντίον], οἷον νῦν ἢ τριῶς τῷ ἀρτίῳ οὐκ οὔσα ἐναντία οὐδέν τι μᾶλλον αὐτὸ δέχεται, τὸ γὰρ ἐναντίον ἀεὶ αὐτῷ ἐπιφέρει, καὶ ἡ δυὰς τῷ περιττῷ καὶ τὸ πῦρ τῷ ψυχρῷ καὶ ἄλλα 105 πάμπολλα — ἀλλ' ὅρα δὴ εἰ οὕτως ὀρίζει, μὴ μόνον τὸ ἐναντίον τὸ ἐναντίον μὴ δέχασθαι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο ὃ ἂν ἐπιφέρει τι ἐναντίον ἐκείνῳ, ἐφ' ὃ τι ἂν αὐτὸ ἴη, αὐτὸ τὸ ἐπιφέρειν τὴν τοῦ ἐπιφερομένου ἐναντιότητα μηδέποτε δέξασθαι. πάλιν δὲ ἀναμιμνήσκου· οὐ γὰρ χεῖρον πολ- λάκις ἀκούειν. τὰ πέντε τὴν τοῦ ἀρτίου οὐδέχεται, οὐδὲ τὰ δέκα τὴν τοῦ περιττοῦ, τὸ διπλάσιον· τοῦτο μὲν οὖν καὶ αὐτὸ ἄλλῳ ἐναντίον, ὅμως δὲ τὴν τοῦ περιττοῦ οὐδέ- χεται· οὐδὲ δὴ τὸ ἡμιόλιον οὐδὲ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα, τὸ ἡμισυ, τὴν τοῦ ὅλου, καὶ τριτημόριον αὐτὸ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, εἴπερ ἔπει τε καὶ ξυνδοκεῖ σοι οὕτως. Πάνυ σφό- δρα καὶ ξυνδοκεῖ, ἔφη, καὶ ἔπομαι.

LIV. Πάλιν δὴ μοι, ἔφη, ἐξ ἀρχῆς λέγε. καὶ μὴ μοι ὃ ἂν ἐρωτῶ ἀποκρίνου, ἀλλὰ μιμούμενος ἐμὲ. λέγω δὲ παρ' ἣν τὸ πρῶτον ἔλεγον ἀποκρισιν, τὴν ἀσφαλῆ ἐκείνην, ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ἄλλην ὁρῶν ἀσφάλειαν. εἰ γὰρ ἐροῖς με, ὃ ἂν τί [ἐν τῷ σώματι] ἐγγένηται, θερμὸν ἔσται, οὐ τὴν ἀσφαλῆ σοι ἐρῶ ἀποκρισιν ἐκείνην τὴν ἀμαθῆ, ὅτι ὃ ἂν θερμότης, ἀλλὰ κομψοτέραν ἐκ τῶν νῦν, ὅτι ὃ ἂν πῦρ· οὐδὲ ἂν ἔρη, ὃ ἂν σώματι τί ἐγγένηται, νοσήσει, οὐκ ἐρῶ ὅτι ὃ ἂν νόσος, ἀλλ' ὃ ἂν πυρετός· οὐδ' ὃ ἂν ἀριθμῷ τί ἐγγένηται, περιττός ἔσται, οὐκ ἐρῶ ὃ ἂν περι- τότης, ἀλλ' ὃ ἂν μονάς, καὶ τὰ ἄλλα οὕτως. εἰ δὲ ἤδη ἱκανῶς οἶσθ' ὅτι βούλομαι. Ἀλλὰ πάνυ ἱκανῶς, ἔφη. Ἀποκρίνου δὴ, ἢ δ' ὅς, ὃ ἂν τί ἐγγένηται σώματι, ζῶν ἔσται; Ὡς ἂν ψυχῇ, ἔφη. Οὐκοῦν ἀεὶ τοῦτο οὕτως ἔχει; Ὡς γὰρ οὐχί; ἢ δ' ὅς. Ἡ ψυχὴ ἔρα ὅτι ἂν αὐτὴ κατὰ-

σχη, αἰὲ ἥκει ἐπ' ἐκεῖνο φέρουσα ζωὴν; Ἦκει μέντοι ἔφη. Πότερον δ' ἐστὶ τι ζωὴ ἐναντίον ἢ οὐδέν; Ἔστιν, ἔφη. Τί; Θάνατος. Οὐκοῦν ἡ ψυχὴ τὸ ἐναντίον ὃ αὐτὴ ἐπιφέρει ἀλλ' οὐ μὴ ποτε δέξηται. ὥς ἐκ τῶν πρόσθεν ὁμολόγηται; Καὶ μάλα σφόδρα, ἔφη ὁ Κέβης.

LV. Τί οὖν; τὸ μὴ δεχόμενον τὴν τοῦ ἄρτιου ιδέαν τέ νῦν δὴ οὐνομάζομεν; Ἀνάστιον, ἔφη. Τὸ δὲ δίκαιον μὴ δεχόμενον καὶ ὃ ἂν μουσιζόν μὴ δέχεται; Ἀμουσον, ἔφη, τὸ δὲ ἄδικον. Εἰλον' ὃ δ' ἂν θάνατον μὴ δέχεται, τί καλοῦμεν; Ἀθάνατον, ἔφη. Οὐκοῦν ἡ ψυχὴ οὐ δέχεται θάνατον; Οὐ. Ἀθάνατον ἄρα ἡ ψυχὴ; Ἀθάνατον. Εἰεν, ἔφη· τοῦτο μὲν δὴ ἀποδεδιχθαι φώμεν· ἢ πῶς δοκεῖ; Καὶ μέγα γε λανθῶς, ὦ Σώκρατες. Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, ὦ Κέβης; εἰ τῷ ἀναρτίῳ ἀνεγκαῖον ἦν ἀνώλεθρον εἶναι, ἄλλο 106 τι τὰ τρία ἢ ἀνώλεθρα ἂν ἦν; Πῶς γάρ οὐ; Οὐκοῦν εἰ καὶ τὸ ἄθερμον ἀνεγκαῖον ἦν ἀνώλεθρον εἶναι, ὅποτε τις ἐπὶ χιῶνα θερμὸν ἐπαγάγοι, ὑπεξῆει ἂν ἡ χιὼν οὐσα σῶς καὶ ἀτηκτος; οὐ γάρ ἂν ἀπώλετό γε, οὐδ' αὖ ὑπομένουσα ἐδέξατο' ἂν τὴν θερμότητα. Ἀλλ' ἦ, ἔφη, λέγεις. Ὡσαύτως, οἶμαι. καὶ εἰ τὸ ἄψυκτον ἀνώλεθρον ἦν, ὅποτε ἐπὶ τὸ πῦρ ψυχρόν τι ἐπήει, οἴποτε' ἂν ἀπεσβέννυτο οὐδ' ἀπώλλυτο, ἀλλὰ σιῶν ἂν ἀπελθὼν ὦχετο. Ἀνάγκη, ἔφη. B Οὐκοῦν καὶ ὧδε, ἔφη. ἀνάγκη περὶ τοῦ ἀθανάτου εἰπεῖν; εἰ μὲν τὸ ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν, ἀδύνατον ψυχῇ, ὅταν θάνατος ἐπ' αὐτὴν ἵη, ἀπόλλυσθαι· θάνατον μὲν γάρ οἱ δὴ ἐκ τῶν προειρημένων οὐ δέξεται οὐδ' ἐστὶ τεθνηκνῖα, ὥσπερ τὰ τρία οὐκ ἐστὶ, ἔφαμεν, ἄρτιον, οὐδέ γ' αὖ τὸ περιττόν, οὐδὲ δὴ τὸ πῦρ ψυχρόν, οὐδέ γε ἡ ἐν τῷ πυρὶ θερμότης. ἀλλὰ τί κωλύει, φαίη ἂν τις, ἄρτιον μὲν τὸ περιττόν μὴ γίνεσθαι ἐπιόντος τοῦ ἄρτιου, ὥσπερ C ὁμολόγηται, ἀπολομένου δὲ αὐτοῦ ἄντ' ἐκείνου ἄρτιον γεγενῆσθαι; τῷ ταῦτα λέγοντι οὐκ ἂν ἔχοιμεν διαμάχεσθαι

ὅτι οὐκ ἀπόλλυται· τὸ γὰρ ἀνάρτιον οὐκ ἀνώλεθρόν ἐστιν· ἐπεὶ εἰ τοῦτο ὁμολόγητο ἡμῖν, ὁαδίως ἂν διεμαχόμεθα ὅτι ἐπελθόντος τοῦ ἀρτίου τὸ περιττὸν καὶ τὰ τρία οἴχεται ἀπίοντα· καὶ περὶ πυρὸς καὶ θερμοῦ καὶ τῶν ἄλλων οὕτως ἂν διεμαχόμεθα. ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ νῦν περὶ τοῦ ἀθανάτου, εἰ μὲν ἡμῖν ὁμολογεῖται καὶ ἀνώλεθρον εἶναι, ψυχὴ ἂν εἴη πρὸς τῷ ἀθάνατος εἶναι καὶ ἀνώλεθρος· εἰ δὲ μή, ἄλλου ἂν δεοί λόγον. Ἄλλ' οὐδὲν δεῖ. ἔφη, τούτου γε ἔνεκα· σχολῇ γὰρ ἂν τι ἄλλο φθορὰν μὴ δέχοιτο, εἰ γε τὸ ἀθάνατον αἰδίδιον ὃν φθορὰν δέξεται.

LVI. Ὁ δὲ γε θεός, οἶμαι, ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ζωῆς εἶδος καὶ εἰ τι ἄλλο ἀθάνατόν ἐστι, παρὰ πάντων ἂν ὁμολογηθεῖη μηδέποτε ἀπόλλυσθαι. Παρὰ πάντων μέντοι νῆ Δία, ἔφη, ἀνθρώπων τέ γε καὶ ἔτι μᾶλλον, ὥς ἐγὼ μάλ', παρὰ θεῶν. Ὅποτε δὴ τὸ ἀθάνατον καὶ ἀδιάφθορόν ἐστιν, ἄλλο τι ψυχὴ ἢ, εἰ ἀθάνατος τυγχάνει οὕσα, καὶ ἀνώλεθρος ἂν εἴη; Πολλὴ ἀνάγκη. Ἐπιόντος ἄρα θανάτου ἐπὶ τὸν ἀνθρώπον τὸ μὲν θνητόν, ὥς ἔοικεν, αὐτοῦ ἀποθνήσκει, τὸ δ' ἀθάνατον σῶν καὶ ἀδιάφθορον οἴχεται ἀπίον, ὑπεκχωρῆσαν τῷ θανάτῳ. Φαίνεται. Παντὸς μᾶλλον ἄρα, ἔφη, ὦ Κέβης, ψυχὴ ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρον, καὶ τῷ ὄντι ἔσονται ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐν Αἰ- 107
δου. Οὐκοῦν ἐγώ γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλο τι λέγειν οὐδέ πη ἀπιστεῖν τοῖς λόγοις. ἀλλ' εἰ δὴ τι Σιμμίας ὅδε ἢ τις ἄλλος ἔχει λέγειν, εὖ ἔχει μὴ κατασιγήσαι· ὥς οὐκ οἶδα εἰς ὅντιν' αἱ τις ἄλλον καιρὸν ἀναβάλλοιτο ἢ τὸν νῦν παρόντα, περὶ τῶν τοιούτων βουλόμενος ἢ τι εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι. Ἀλλὰ μήν, ἢ δ' ὅς ὁ Σιμμίας, οὐδ' αὐτὸς ἔχω ἔτι ὅπῃ ἀπιστῶ ἔκ γε τῶν λεγομένων· ὑπὸ μέντοι τοῦ μεγέθους περὶ ὧν οἱ λόγοι εἰσὶ, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀτιμάζων, ἀναγκάζομαι ἀπιστίαν ἔτι ἔχειν

παρ' ἑμαυτῷ περὶ τῶν εἰρημένων. Οὐ μόνον γ', ἔφη, ὦ Συμμία, ὁ Σωκράτης, ἀλλὰ ταῦτά τε εὖ λέγεις, καὶ τὰς ὑποθέσεις τὰς πρώτας, καὶ εἰ πιστὰ ὑμῖν εἰσὶν, ὅμως ἐπισκεπτεῖται σαφέστερον· καὶ εἰς αὐτὰς ἱκανῶς διέληται, ὥς ἐγῶμαι, ἀκολουθήσετε τῷ λόγῳ, καθ' ὅσον δυνατόν μάλιστα ἀνθρώπῳ ἐπακολουθήσαι· καὶ τοῦτο αὐτὸ σαφές γένηται, οὐδὲν ζητήσετε περαιτέρω. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

LVII. Ἀλλὰ τὸδε γ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, δίκαιον δια-
 ρογήσθαι, ὅτι, εἴπερ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, ἐπιμελείας δὴ
 δεῖται οὐχ ὑπὲρ τοῦ χρόνου τούτου μόνου, ἐν ᾧ καλοῦμεν
 τὸ ζῆν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ παντός, καὶ ὁ κίνδυνος νῦν δὴ καὶ
 ὁδοῖεν ἂν δεινὸς εἶναι, εἴ τις αὐτῆς ἀμελήσει. εἰ μὲν γάρ
 ἦν ὁ θάνατος τοῦ παντός ἀπαλλαγὴ, ἔροιαμεν ἂν ἦν τοῖς
 κακοῖς ἀποθανοῦσι τοῦ τε σώματος ἅμα ἀπηλλάχθαι καὶ
 τῆς αὐτῶν κακίας μετὰ τῆς ψυχῆς· νῦν δὲ ἐπειδὴ ἀθάνατος
 φαίνεται οὕσα, οὐδεμία ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλῃ ἀποφυγὴ κα-
 κῶν οὐδὲ σωτηρία πλὴν τοῦ ὥς βελτίστην τε καὶ φρονι-
 μωτάτην γενέσθαι. οὐδὲν γὰρ ἕλλοι ἔχουσα εἰς Αἴδου ἢ
 ψυχὴ ἔρχεται πλὴν τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς, ἃ δὴ καὶ
 μέγιστα λέγεται ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν τὸν τελευτήσαντα
 εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκείσε πορείας· λέγεται δὲ οὕτως, ὥς
 ἅρα τελευτήσαντα ἕκαστον ὁ ἐκύστου δαίμων, ὅσπερ ζῶν
 τὰ εἰλήχει, οὗτος ἄγειν ἐπιχειρεῖ εἰς δὴ τινα τόπον, οἷ δὲ
 τοὺς ξυλλεγέντας διαδικασαμένους εἰς Αἴδου πορεύεσθαι
 μετὰ ἡγεμόνος ἐκείνου ᾧ δὴ προστέκεται τοὺς ἐνθύνδε
 ἐκείσε πορεύσαι· τυχόντας δ' ἐκεῖ ὧν δεῖ τυχεῖν καὶ μεί-
 ναντας ὃν χρόνόν αἴλλος δεῦρο πάλιν ἡγεμῶν κομίζει
 ἐν πολλαῖς χρόνου καὶ μακραῖς περιόδοις. ἔστι δὲ ἅρα ἡ
 108 πορεία οὐχ ὥς ὁ Αἰσχύλου Τηλέφος λέγει· ἐκεῖνος μὲν
 γὰρ ἀπλὴν οἴμον φησιν εἰς Αἴδου φέρειν, ἢ δ' οὔτε ἀπλὴ
 οὔτε μία φαίνεται μοι εἶναι. οὐδὲ γὰρ ἂν ἡγεμόνων ἔδει·
 οὐ γὰρ πού τις ἂν διαμάρτοι οὐδαμῶς μιᾶς ὁδοῦ οὔσης.

νῦν δὲ ἔοικε σχίσσεις τε καὶ περιόδους πολλὰς ἔχειν· ἀπὸ
 τῶν ὁσίων τε καὶ νομίμων τῶν ἐνθάδε τεκμαιρομενος
 λέγω. ἡ μὲν οὖν κοσμία τε καὶ φρόνιμος ψυχὴ ἐπεταί τε
 καὶ οὐκ ἀγνοεῖ τὰ παρόντα· ἡ δὲ ἐπιθυμητικῶς τοῦ σώ-
 ματος ἔχουσα, ὅπερ ἐν τῷ ἔμπροσθεν εἶπον, περὶ ἐκεῖνο
 πολλὴν χρόνον ἐπτοημένη καὶ περὶ τὸν ὁρατὸν τόπον, πολλὰ ^B
 ἀντιτείνουσα καὶ πολλὰ παθοῦσα, βίᾳ καὶ μόγις ὑπὸ τοῦ
 προστεταγμένου δαίμονος οἴχεται ἀγομένη. ἀφικομένην
 δὲ ὅθι περ αἱ ἄλλαι, τὴν μὲν ἀκάθαρτον καὶ τι πεποη-
 κυῖαν τοιοῦτον, ἡ φρόνων ἐδίκων ἡμμένην ἢ ἄλλ' ἅττα
 τοιαῦτα εἰργασμένην, ἃ τούτων ἀδελφὰ τε καὶ ἀδελφῶν
 ψυχῶν ἔργα τυγχάνει ὄντα, ταύτην μὲν ἅπας φεύγει τε
 καὶ ὑπεκτρέπεται καὶ οὔτε ξυνέμπορος οὔτε ἡγεμὼν ἐθέ-
 λει γίγνεσθαι, αὐτὴ δὲ πλανᾶται ἐν πάσῃ ἐχομένη ἀπορίᾳ, ^C
 ἕως ἂν δὴ τινες χρόνοι γένωνται, ὧν ἐξελθόντων ὑπ'
 ἀνάγκης φέρεται εἰς τὴν αὐτῇ πρόπουσαν οἴκησιν· ἡ δὲ
 καθαρῶς τε καὶ μετρίως τὸν βίον διεξεληθοῦσα, καὶ ξυνεμ-
 πόρων καὶ ἡγεμόνων θεῶν τυχοῦσα, ᾤκησε τὸν αὐτῇ ἐκά-
 στη τόπον προσήκοντα. εἰσὶ δὲ πολλοὶ καὶ θαυμαστοὶ τῆς
 γῆς τόποι, καὶ αὐτὴ οὔτε οἷα οὔτε ὅση δοξάζεται ὑπὸ τῶν
 περὶ γῆς εἰωθότων λέγειν, ὥς ἐγὼ ὑπὸ τινος πέπεισμαι.

LVIII. Καὶ ὁ Σιμμίας, Πῶς ταῦτα, ἔφη, λέγεις, ὦ ^D
 Σώκρατες; περὶ γάρ τοι τῆς γῆς καὶ αὐτὸς πολλὰ διὰ ἀκή-
 κοᾶ, οὐ μέντοι ταῦτα ἃ σὲ πείθει· ἡδέως ἂν οὖν ἀκού-
 σαιμι. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σιμμία, οὐχ ἡ Γλαύκου τέχνη γέ
 μοι δοκεῖ εἶναι διηγῆσασθαι ἃ γ' ἐστίν· ὥς μέντοι ἀληθῆ,
 χαλεπώτερόν μοι φαίνεται ἢ κατὰ τὴν Γλαύκου τέχνην,
 καὶ ἅμα μὲν ἐγὼ ἴσως οὐδ' ἂν οἶός τε εἶην, ἅμα δέ, εἰ καὶ
 ἡπιστάμην, ὁ βίος μοι δοκεῖ ὁ ἐμός, ὦ Σιμμία, τῷ μήκει
 τοῦ λόγου οὐκ ἔξαρκειν. τὴν μὲντοι ἰδέαν τῆς γῆς, οἷαν
 πέπεισμαι εἶναι, καὶ τοὺς τόπους αὐτῆς οὐδέν με κωλύει ^E
 λέγειν. Ἀλλ', ἔφη ὁ Σιμμίας, καὶ ταῦτα ἀρκεῖ. Πέπεισμαι

- τοίνυν, ἢ δ' ὅς, ἐγὼ ὥς πρῶτον μὲν, εἰ ἔστιν ἐν μέσῳ τῷ οὐρανῷ περιφερῆς οὐσα, μηδὲν αὐτῇ δεῖν μήτε ἄερος πρὸς
- 109 τὸ μὴ πεσεῖν μήτε ἄλλης ἀνάγκης μηδεμιᾶς τοιαύτης, ἀλλὰ ἱκανὴν εἶναι αὐτὴν ἴσχειν τὴν ὁμοιότητα τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ἑαυτῷ πάντῃ καὶ τῆς γῆς αὐτῆς τὴν ἰσορροπίαν· ἰσόρροπον γὰρ πρᾶγμα ὁμοίου τινὸς ἐν μέσῳ τεθὲν οὐχ ἔξει μᾶλλον οὐδ' ἦττον οὐδαμῶσε κλιθῆναι, ὁμοίως δ' ἔχον ἀκλινὲς μενεῖ. πρῶτον μὲν, ἢ δ' ὅς, τοῦτο πέπεισμαι. Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη ὁ Σιμμίας. Ἐπὶ τοίνυν, ἔφη, πάμμεγάρ
- B τί εἶναι αὐτό, καὶ ἡμᾶς οἰκεῖν τοὺς μέχρι Ἑρακλείων στηλῶν ἀπὸ Φάσιδος ἐν σμικρῷ τινὶ μορίῳ, ὥσπερ περὶ τέλμα μύρμηκας ἢ βατράχους περὶ τὴν θάλατταν οἰκοῦντας, καὶ ἄλλους ἄλλοθι πολλοὺς ἐν πολλοῖς τοιοῦτοις τόποις οἰκεῖν. εἶναι γὰρ πανταχῇ περὶ τὴν γῆν πολλὰ κοῖλα καὶ παντοδαπὰ καὶ τὰς ιδέας καὶ τὰ μεγέθη, εἰς ἃ ξυνερορηκέναι τό τε ὕδωρ καὶ τὴν ὁμίχλην καὶ τὸν ἄερα· αὐτὴν δὲ τὴν γῆν καθαρὰν ἐν καθαρῷ κεῖσθαι τῷ οὐρανῷ, ἐν ᾧ περ
- C ἔστί τὰ ἄστρα, ὃν δὴ αἰθέρα ὀνομάζειν τοὺς πολλοὺς τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰωθότων λέγειν· οὗ δὴ ὑποστάθμην ταῦτα εἶναι καὶ ξυρρεῖν ἀεὶ εἰς τὰ κοῖλα τῆς γῆς. ἡμᾶς οὖν οἰκοῦντας ἐν τοῖς κοίλοις αὐτῆς λεληθέναι καὶ οἰεσθαι ἄνω ἐπὶ τῆς γῆς οἰκεῖν, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐν μέσῳ τῷ πυθμένι τοῦ πελάγους οἰκῶν οἰοιτό τε ἐπὶ τῆς θαλάττης οἰκεῖν καὶ διὰ τοῦ ὕδατος ὄρων τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα τὴν θάλατταν ἡγοῖτο οὐρανὸν εἶναι, διὰ δὲ βραδυ-
- D τῆτά τε καὶ ἀσθένειαν μηδεπώποτε ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς θαλάττης ἀφικόμενος μηδὲ ἑωρακὼς εἶη, ἐκδύς καὶ ἀνακύνψας ἐκ τῆς θαλάττης εἰς τὸν ἐνθάδε τόπον, ὅσῳ καθαρώτερος καὶ καλλίῳν τυγχάνει ὢν τοῦ παρὰ σφίσι, μηδὲ ἄλλου ἀκηκῶς εἶη τοῦ ἑωρακότες. ταῦτόν δὲ τοῦτο καὶ ἡμᾶς πεπονθέναι· οἰκοῦντας γὰρ ἐν τινὶ κοίλῳ τῆς γῆς οἰεσθαι ἐπάνω αὐτῆς οἰκεῖν, καὶ τὸν ἄερα οὐρανὸν καλεῖν, ὥς διὰ

τούτου οὐρανοῦ ὄντος τὰ ἄστρα χωροῦνται· τὸ δὲ δεινό-
 τaton, ὅπ' ἀσθενείας καὶ βραδυτήτος οὐχ οἷους τε εἶναι ἔ-
 ἡμᾶς διεξιελθεῖν ἐπ' ἐσχατον τὸν αἴρα· ἐπεὶ, εἴ τις αὐτοῦ
 ἐπ' ἄκρα ἔλθοι ἢ πτηνὸς γενόμενος ἀναπτοῖτο, κατιδεῖν
 ἂν ἀνακύψαντα, ὥσπερ ἐνθάδε οἱ ἐκ τῆς θαλάττης ἰχθυεῖς
 ἀνακύπτουντες ὁρῶσι τὰ ἐνθάδε, οὕτως ἂν τινα καὶ τὰ ἐκεῖ
 κατιδεῖν, καὶ εἰ ἡ φύσις ἱκανὴ εἴη ἀνέχεσθαι θεωροῦσα,
 γινῶναι ἂν ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθῶς οὐρανὸς καὶ τὸ ἀλη-
 θῶς φῶς καὶ ἡ ὥς ἀληθῶς γῆ. ἥδε μὲν γὰρ ἡ γῆ καὶ οἱ λί- 110
 θοὶ καὶ ἅπας ὁ τόπος ὁ ἐνθάδε διεφθαρμένα ἐστὶ καὶ κα-
 ταβεβρωμένα, ὥσπερ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ ὑπὸ τῆς ἄλμης,
 καὶ οὔτε φύεται οὐδὲν ἄξιον λόγου ἐν τῇ θαλάττῃ, οὔτε
 τέλειον, ὥς ἐπος εἰπεῖν, οὐδὲν ἐστὶ, σήραγγες δὲ καὶ ἄμ-
 μος καὶ πηλὸς ἀμήχανος καὶ βύρβοροι εἰσιν, ὅπου ἂν καὶ
 γῆ ἦ, καὶ πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν κάλλη κρίνεσθαι οὐδ' ὅπως-
 τιοῦν ἄξια· ἐκεῖνα δὲ αὐτῶν παρ' ἡμῖν πολὺ ἂν ἐτι
 πλεον φανερῇ διαφέρειν. εἰ γὰρ δεῖ καὶ μῦθον λέγειν [κα- 115
 λόν], ἄξιον ἀκοῦσαι, ὦ Σιμμία, οἷα τυγχάνει τὰ ἐπὶ τῆς
 γῆς ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ ὄντα. Ἀλλὰ μὲν, ἔφη ὁ Σιμμίης, ὦ
 Σώκρατες, ἡμεῖς γε τούτου τοῦ μύθου ἡδέως ἂν ἀκού-
 σαιμεν.

LIX. Λέγεται τοίνυν, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, πρῶτον μὲν
 εἶναι τοιαύτη ἡ γῆ αὐτὴ ἰδεῖν, εἴ τις ἄνωθεν θεωρῶτο, ὥσπερ
 αἱ δωδεκάσκυτοι σφαῖραι, ποικίλη, χρώμασι διελημμένη,
 ὧν καὶ τὰ ἐνθάδε εἶναι χρώματα ὥσπερ δεῖγματα, οἷς δὴ
 οἱ γραφεῖς καταχρῶνται· ἐκεῖ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ τοιού- 120
 των εἶναι, καὶ πολὺ ἐτι ἐκ λαμπροτέρων καὶ καθαρωτέ-
 ρων ἢ τούτων· τὴν μὲν γὰρ ἀλουργὴν εἶναι καὶ θανμαστὴν
 τὸ κάλλος, τὴν δὲ χρυσοειδῆ, τὴν δὲ ὄση λευκὴ γύψου ἢ
 χιόνος λευκοτέραν, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων χρωμάτων ξυγκει-
 μένην ὡσαύτως, καὶ ἐτι πλειόνων καὶ καλλιόνων ἢ ὅσα
 ἡμεῖς ἑωράκαμεν. καὶ γὰρ αὐτὰ ταῦτα τὰ κοῖλα αὐτῆς,

- ὑδατός τε καὶ ἀέρος ἐκπλεα ὄντα, χρώματός τι εἶδος παρ-
D ἔχουσθαι στίλβοντα ἐν τῇ τῶν ἄλλων χρωμάτων ποικιλίᾳ,
 ὥστε ἐν τι αὐτῆς εἶδος ξυνεχὲς ποικίλον φαντάζεσθαι. ἐν
 δὲ ταύτῃ οὕσῃ τοιαύτῃ ἀνὰ λόγον τὰ φνόμενα φύεσθαι,
 δένδρα τε καὶ ἄνθη καὶ τοὺς καρπούς· καὶ αὖ τὰ ὄρη
 ὡσαύτως καὶ τοὺς λίθους ἔχειν ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον τήν
 τε λειότητα καὶ τὴν διαφάνειαν καὶ τὰ χρώματα καλλίω·
 ὧν καὶ τὰ ἐνθάδε λιθίδια εἶναι ταῦτα τὰ ἀγαπώμενα μό-
E ρια, σάροδιά τε καὶ ἰάσπιδας καὶ σμαράγδους καὶ πάντα
 τὰ τοιαῦτα· ἐκεῖ δὲ οὐδὲν ὅ τι οὐ τοιοῦτον εἶναι καὶ ἐτι
 τούτων καλλίω. τὸ δ' αἷτιον τούτου εἶναι, ὅτι ἐκείνοι οἱ
 λίθοι εἰσὶ καθαροὶ καὶ οὐ κατεδηδεσμένοι οὐδὲ διεφθαρ-
 μένοι ὥσπερ οἱ ἐνθάδε ὑπὸ σηπεδύνης καὶ ἄλμης ὑπὸ τῶν
 δεῦρο ξυνερούηκόντων, ἃ καὶ λίθοις καὶ γῇ καὶ τοῖς ἄλλοις
 ζώοις τε καὶ φυτοῖς αἴσχη τε καὶ νόσους παρέχει. τὴν δὲ
 γῆν αὐτὴν κεκοσμησθαι τούτοις τε ἔπασσι καὶ ἐτι χρυσῶ
111 τε καὶ ἀργύρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις αὖ τοῖς τοιούτοις· ἐκφανῇ
 γὰρ αὐτὰ πεφυκέναι, ὄντα πολλὰ πλήθει καὶ μεγάλα καὶ
 πολλαχοῦ τῆς γῆς, ὥστε αὐτὴν ἰδεῖν εἶναι θέαμα εὐδαι-
 μόνων θεατῶν. ζῶα δ' ἐπ' αὐτῇ εἶναι ἄλλα τε πολλὰ καὶ
 ἀνθρώπους, τοὺς μὲν ἐν μεσογαίᾳ οἰκοῦντας, τοὺς δὲ
 περὶ τὸν ἀέρα, ὥσπερ ἡμεῖς περὶ τὴν θάλατταν, τοὺς δὲ
 ἐν νήσοις ἃς περιρρεῖν τὸν ἀέρα πρὸς τῇ ἡπείρῳ οὕσας·
 καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅπερ ἡμῖν τὸ ὕδωρ καὶ ἡ θάλαττα ἐστὶ πρὸς
B τὴν ἡμετέραν χρεῖαν, τοῦτο ἐκστὶ τὸν ἀέρα, ὃ δὲ ἡμῖν ὁ
 αἴθρ, ἐκείνοις τὸν αἰθέρα. τὰς δὲ ὥρας αὐτοῖς κρᾶσιν ἔχειν
 τοιαύτην, ὥστε ἐκείνους ἀνόσους εἶναι καὶ χρόνον τε ζῆν
 πολὺ πλείω τῶν ἐνθάδε, καὶ ὄψει καὶ ἀκοῇ καὶ ὁσφρήσει
 καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἡμῶν ἀφροστάναι τῇ αὐτῇ ἀποστά-
 σει, ἥπερ ἐῖς τε ὕδατος ἀφρόστηκε καὶ αἰθήρ ἀέρος πρὸς
 καθαρότητα. καὶ δὴ καὶ θεῶν ἄλση τε καὶ λερὰ αὐτοῖς εἶ-
 ναι, ἐν οἷς τῶ ὄντι οἰκητάς θεοὺς εἶναι, καὶ φήμας τε καὶ

μαυτείας καὶ αἰσθήσεις τῶν θεῶν καὶ τοιαύτας ξυνουσίας
 γίνεσθαι αὐτοῖς πρὸς αὐτούς· καὶ τὸν γε ἥλιον καὶ σε- C
 λήνην καὶ ἄστρα ὁράσθαι ὑπ' αὐτῶν οἷα τυγχάνει ὄντα,
 καὶ τὴν ἄλλην εὐδαιμονίαν τούτων ἀκόλουθον εἶναι.

LX. Καὶ ὅλην μὲν δὴ τὴν γῆν οὕτω πεφυκέναι καὶ
 τὰ περὶ τὴν γῆν· τόπους δ' ἐν αὐτῇ εἶναι κατὰ τὰ ἐγκοίλα
 αὐτῆς κύκλῳ περὶ ὅλην πολλούς, τοὺς μὲν βαθυτέρους
 καὶ ἀναπεπταμένους μᾶλλον ἢ ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν, τοὺς
 δὲ βαθυτέρους ὄντας τὸ χάσμα αὐτοὺς ἐλαττον ἔχειν τοῦ
 παρ' ἡμῖν τόπον, ἐστὶ δ' οὗς καὶ βραχυτέρους τῷ βάθει D
 τοῦ ἐνθάδε εἶναι καὶ πλατυτέρους· τούτους δὲ πάντας
 ὑπὸ γῆν εἰς ἀλλήλους συντετρῆσθαι τε πολλαχῇ καὶ κατὰ
 στενότερα καὶ εὐρύτερα, καὶ διεξόδους ἔχειν, ἢ πολὺ μὲν
 ὕδωρ εἶναι ἐξ ἀλλήλων εἰς ἀλλήλους ὥσπερ εἰς κρατῆρας,
 καὶ ἀετῶν ποταμῶν ἀμήχανα μεγέθη ὑπὸ τὴν γῆν καὶ
 θερμῶν ὑδάτων καὶ ψυχρῶν, πολὺ δὲ πῦρ καὶ πυρὸς με-
 γάλους ποταμούς, πολλοὺς δὲ ὑγροῦ πηλοῦ καὶ καθαρω-
 τέρου καὶ βορβορωδεστέρου, ὥσπερ ἐν Σικελίᾳ οἱ πρὸ E
 τοῦ ῥύακος πηλοῦ ῥέοντες ποταμοὶ καὶ αὐτὸς ὁ ῥύαξ· ὧν
 δὴ καὶ ἐκείνους τοὺς τόπους πληροῦσθαι, ὧν ἂν ἐκάστοις
 τύχῃ ἐκάστωτε ἢ περιρροή γιγνομένη. ταῦτα δὲ πάντα κι-
 νεῖν ἄνω καὶ κάτω ὥσπερ αἰώραν τινὰ ἐνουσαν ἐν τῇ γῇ·
 ἐστὶ δὲ ἄρα αὕτη ἡ αἰώρα διὰ φύσιν τοιάνδε τινά. ἐν τι
 τῶν χασμάτων τῆς γῆς ἄλλως τε μέγιστον τυγχάνει ὄν καὶ
 διαμπερὲς τετρημένον δι' ὅλης τῆς γῆς, τοῦτο ὅπερ Ὅμη- 112
 ρος εἶπε, λέγων αὐτὸ

τῆλε μάλ', ἥχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον·
 ὃ καὶ ἄλλοι καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν
 Τάρταρον κεκλήκασιν. εἰς γὰρ τοῦτο τὸ χάσμα συρρέουσί
 τε πάντες οἱ ποταμοὶ καὶ ἐκ τούτου πάλιν ἐκρέουσιν· γί-
 γνονται δὲ ἕκαστοι τοιοῦτοι δι' οἷας ἂν καὶ τῆς γῆς ῥέωσιν.
 ἣ δ' αἰτία ἐστὶ τοῦ ἐκρεῖν τε ἐντεῦθεν καὶ εἰσερεῖν πάντα τὰ B

ρεύματα, ὅτι πνυθμένα οὐκ ἔχει οὐδὲ βάσιν τὸ ἴγρον τοῦτο·
 κίωρεῖται δὴ καὶ κυμαίνει ἄνω καὶ κάτω, καὶ ὁ ἀήρ καὶ τὸ
 πνεῦμα τὸ περὶ αὐτὸ ταῦτόν ποιεῖ· ξυνέπεται γὰρ αὐτῷ
 καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπ' ἐκεῖνα τῆς γῆς ὀρμήσῃ καὶ ὅταν εἰς τὸ
 ἐπὶ τὰδε, καὶ ὥσπερ τῶν ἀναπνεύοντων αἰεὶ ἐκπνεῖ τε καὶ
 ἀναπνεῖ ῥέον τὸ πνεῦμα, οὕτω καὶ ἐκεῖ ξυναιωρούμενον
 τῷ ὕγρῳ τὸ πνεῦμα δεινούς τινας ἀνέμους καὶ ἀμυχάνους
 παρέχεται καὶ εἰσιὼν καὶ ἐξιὼν. ὅταν τε οὖν [ὀρμήσαν]
 C ὑποχωρήσῃ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν τόπον τὸν δὴ κάτω καλούμε-
 νον, τοῖς κατ' ἐκεῖνα τὰ ρεύματα διὰ τῆς γῆς εἰσρεῖ τε καὶ
 πληροῖ αὐτὰ ὥσπερ οἱ ἐπαντλοῦντες· ὅταν τε αὖ ἐκείθεν
 μὲν ἀπολίπῃ, δεῦρο δὲ ὀρμήσῃ, τὰ ἐνθάδε πληροὶ αὐθις,
 ἵα δὲ πληρωθέντα ῥεῖ διὰ τῶν ὀχετῶν καὶ διὰ τῆς γῆς, καὶ
 εἰς τοὺς τόπους ἕκαστα ἀφικνούμενα, εἰς οὓς ἕκαστους
 ὁδοποιεῖται, θαλάττας τε καὶ λίμνας καὶ ποταμούς καὶ
 κρήνας ποιεῖ· ἐντεῦθεν δὲ πάλιν δυνάμενα κατὰ τῆς γῆς,
 D τὰ μὲν μακροτέρους τόπους περιελθόντα καὶ πλείους, τὰ
 δὲ ἐλάττους καὶ βραχυτέρους, πάλιν εἰς τὸν Τάραντον
 ἐμβάλλει, τὰ μὲν πολὺ κατωτέρω ἢ ἐπηντλείτο, τὰ δὲ ὀλί-
 γον· πάντα δὲ ὑποκάτω εἰσρεῖ τῆς ἐκροῆς. καὶ ἕνα μὲν
 καταντικρὺ ἢ εἰσρεῖ ἐξέπεσεν, ἕνα δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος·
 ἔστι δὲ ἅ παντάπασιν κύκλῳ περιελθόντα, ἢ ἅπαξ ἢ καὶ
 πλεονάκις περιελιχθέντα περὶ τὴν γῆν ὥσπερ οἱ ὄφεις, εἰς
 τὸ δυνατόν κάτω καθέντα πάλιν ἐμβάλλει. δυνατόν δ'
 E ἔστιν ἐκατέρωσε μέχρι τοῦ μέσου καθέναι, πέρα δ' οὐ·
 ἀναντες γὰρ πῶς ἀμφοτέροις τοῖς ρεύμασι τὸ ἐκατέρωθεν
 γίγνεται μέρος.

LXI. Τὰ μὲν οὖν δὴ ἄλλα πολλὰ τε καὶ μεγάλα καὶ
 παντοδαπὰ ρεύματ' ἐστὶ· τυγχάνει δ' ἄρα ὄντα ἐν τού-
 τοις τοῖς πολλοῖς τέτταρ' ἅττα ρεύματα, ὧν τὸ μὲν μέγι-
 στον καὶ ἐξωτάτω ῥέον πέρι κύκλῳ ὁ καλούμενος Ὁκεα-
 νός ἐστι, τούτου δὲ καταντικρὺ καὶ ἐναντίως ῥέων Ἀχέ-

ρων, ὅς δ' ἐρήμων τε τόπων ῥεῖ ἄλλων καὶ δὴ καὶ ὑπὸ γῆν
 ῥέων εἰς τὴν λίμνην ἀφικνεῖται τὴν Ἀχερουσιάδα, οὗ αἱ 118
 τῶν τετελευτηκότων ψυχὰς τῶν πολλῶν ἀφικνοῦνται καὶ
 τινὰς εἰμαρμένους χρόνους μέινουσιν, αἱ μὲν μακροτέρους,
 αἱ δὲ βραχυτέρους, πάλιν ἐκπέμπονται εἰς τὰς τῶν ζώων
 γενέσεις. τρίτος δὲ ποταμὸς τούτων κατὰ μέσον ἐκβάλλει,
 καὶ ἐγγὺς τῆς ἐκβολῆς ἐκπίπτει εἰς τόπον μέγαν πύρρῳ
 πολλῶν καιόμενον, καὶ λίμνην ποιεῖ μετὰ τῆς παρ' ἡμῖν
 θαλάττης, ζέουσιν ὕδατος καὶ πηλαῦ· ἐντεῦθεν δὲ χωρεῖ
 κύκλῳ θαλαρὸς καὶ πηλώδης, περιελιττόμενος δὲ [τῇ γῇ] B
 ἄλλοσέ τε ἀφικνεῖται καὶ παρ' ἑσχατὰ τῆς Ἀχερουσιάδος
 λίμνης, οὗ ξυμμιγνύμενος τῷ ὕδατι· περιελιχθεὶς δὲ πολ-
 λάκις ὑπὸ γῆς ἐμβάλλει κατωτέρῳ τοῦ Τάρταρον· οὗτος
 δ' ἐστὶν ὃν ὀνομάζουσι Πυριφλεγέθοντα, οὗ καὶ οἱ θύα-
 κες ἀποσπάσματα ἀναφυσῶσιν ὅπῃ ἂν τύχῃσι τῆς γῆς.
 τοῦτον δ' αὖ καταντικρὺ ὁ τέταρτος ἐκπίπτει εἰς τόπον
 πρῶτον θεινόν τε καὶ ἄγριον, ὡς λέγεται, χρῶμα δὲ ἔχοντα
 ἴσον οἷον ὁ κυανός, ὃν δὴ ἐπονομάζουσι Στύγιον, καὶ C
 τὴν λίμνην, ἣν ποιεῖ ὁ ποταμὸς ἐμβάλλων, Στύγα· ὁ δ'
 ἐμπεσὼν ἐνταῦθα καὶ θεινὰς δυνάμεις λαβὼν ἐν τῷ ὕδατι,
 δὺς κατὰ τῆς γῆς, περιελιττόμενος χωρεῖ ἐναντὶος τῷ
 Πυριφλεγέθοντι καὶ ἀπαντὰ ἐν τῇ Ἀχερουσιάδι λίμνῃ ἐξ
 ἐναντίας· καὶ οὐδὲ τὸ τοῦτου ὕδωρ οὐδεὶς μίγνυται, ἀλλὰ
 καὶ οὗτος κύκλῳ περιελθὼν ἐμβάλλει εἰς τὸν Τάρταρον
 ἐναντὶος τῷ Πυριφλεγέθοντι· ὄνομα δὲ τούτῳ ἐστίν, ὡς
 οἱ ποιητὰς λέγουσι, Κωκυτός.

LXII. Τούτων δὲ οὕτω πεφυκότων, ἐπειδὴν ἀφί- D
 κωνται οἱ τετελευτηκότες εἰς τὸν τόπον οἱ ὁ δαίμων ἑκα-
 στον κομίζει, πρῶτον μὲν διεδικάσαντο οἱ τε καλῶς καὶ
 ὁσίως βιώσαντες καὶ οἱ μὴ. καὶ οἱ μὲν ἂν δόξωσι μέσως
 βεβιωκέναι, πορευθέντες ἐπὶ τὸν Ἀχέροντα, ἀναβάντες
 ἂ δὴ αὐτοῖς ὀχήματά ἐστιν, ἐπὶ τούτων ἀφικνοῦνται εἰς

- τὴν λίμνην, καὶ ἐκεῖ οἰκοῦσί τε καὶ καθαιρόμενοι τῶν τι
 ἀδικημάτων διδόντες δίκας ἀπολύονται, εἰ τίς τι ἡδίκηκε.
 E τῶν τε εὐεργεσιῶν τιμὰς φέρονται κατὰ τὴν ἄξιαν ἕκα-
 στος· οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν
 ἁμαρτημάτων, ἢ ἱεροσυλίας πολλὰς καὶ μεγάλας ἢ φόνους
 ἀδίκους καὶ παρανόμους πολλοὺς ἐξειργασμένοι, ἢ ἄλλα
 ὅσα τοιαῦτα τυγχάνει ὄντα, τούτους δὲ ἢ προσήκουσα
 μοῖρα ὀρίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὐποτε ἐκβαίνουσιν.
 οἳ δ' ἂν ἰσχύειν μὲν, μεγάλα δὲ δόξωσιν ἁμαρτημέναι
 ἁμαρτήματα, οἷον πρὸς πατέρα ἢ μητέρα ὑπ' ὀργῆς βλαίων
 114 τι πράξαντες, καὶ μεταμέλον αὐτοῖς τὸν ἄλλον βίον βιω-
 σιν, ἢ ἀνδροφόνου τοιούτῳ τινὶ ἄλλῳ τρόπῳ γένωνται,
 τούτους δὲ ἐμπέσειν μὲν εἰς τὸν Τάρταρον ἀνάγκη, ἐμπε-
 σόντας δὲ αὐτοὺς καὶ ἐνιαυτὸν ἐκεῖ γενομένους ἀβάλλει
 τὸ κύμα, τοὺς μὲν ἀνδροφόνους κατὰ τὸν Κωκυτὸν, τοὺς
 δὲ πατραλοίας καὶ μητραλοίας κατὰ τὸν Πυριφλεγέθοντα·
 ἐπειδὴν δὲ φερόμενοι γένωνται κατὰ τὴν λίμνην τὴν Ἀχε-
 ρουσιᾶδα, ἐνταῦθα βοῶσιν τε καὶ κηλοῦσιν, οἳ μὲν οὖς
 ἀπέκτειναν, οἳ δὲ οὖς ὕβρισαν, καλέσαντες δ' ἰκετεύουσι
 II καὶ δέονται ἑῶσαι σφᾶς ἐκβῆναι εἰς τὴν λίμνην καὶ δέξα-
 σθαι, καὶ ἑᾶν μὲν πείσωσιν, ἐκβαίνουσί τε καὶ λήγουσι
 τῶν κακῶν, εἰ δὲ μὴ, φέρονται αὐθις εἰς τὸν Τάρταρον
 καὶ κειθὲν πάλιν εἰς τοὺς ποταμούς, καὶ ταῦτα πάσχοντες
 οὐ πρότερον παύονται, πρὶν ἂν πείσωσιν οὓς ἡδίκησαν·
 αὕτη γὰρ ἡ δίκη ὑπὸ τῶν δικαστῶν αὐτοῖς ἐτάχθη. οἳ δὲ
 δὴ ἂν δόξωσι διαφερόντως πρὸς τὸ ὀσίως βίωσαι, οὗτοί
 εἰσὶν οἳ τῶνδε μὲν τῶν τόπων τῶν ἐν τῇ γῇ ἔλευθεροῦμε-
 C νοί τε καὶ ἀπαλλαττόμενοι ὥσπερ δεσμωτηρίων, ἄνω δὲ
 εἰς τὴν καθαρὰν οἰκισιν ἀφικνούμενοι καὶ ἐπὶ γῆς οἰκί-
 ζόμενοι. τούτων δὲ αὐτῶν οἳ φιλοσοφίᾳ ἱκανῶς καθηρα-
 μένοι ἄνευ τε σωμάτων ζῶσι τὸ παράπαν εἰς τὸν ἔπειτα
 χρόνον, καὶ εἰς οἰκήσεις ἔτι τούτων καλλίους ἀφικνοῦν-

ται, ὥς οὔτε βράδιον δηλώσαι οὔτε ὁ χρόνος ἱκανὸς ἐν τῷ παρόντι. ἀλλὰ τούτων δὴ ἕνεκα χορὴ ὦν διεληλύθαμεν, ὦ Σιμμία, πᾶν ποιεῖν, ὥστε ἀρετῆς καὶ φρονήσεως ἐν τῷ βίῳ μετασχεῖν· καλὸν γάρ τὸ ἄθλον καὶ ἡ ἐλπίς μεγάλη.

LXIII. Τὸ μὲν οὖν ταῦτα δυσχυρίσασθαι οὕτως ὅ
 ἔχειν, ὥς ἐγὼ διελέλυνθα, οὐ πρέπει νοῦν ἔχοντι ἄνδρι·
 ὅτι μέντοι ἢ ταῦτ' ἐστὶν ἢ τοιαῦτ' ἅττα περὶ τὰς ψυχὰς
 ἡμῶν καὶ τὰς οἰκήσεις, ἐπείπερ ἀθάνατόν γε ἡ ψυχὴ φαί-
 νεται οὕσα, τοῦτο καὶ πρέπειν ἐμοὶ δοκεῖ καὶ ἄξιον κινδου-
 νεῦσαι οἰομένῳ οὕτως ἔχειν· καλὸς γὰρ ὁ κίνδυνος· καὶ
 χορὴ τὰ τοιαῦτα ὥσπερ ἐπάδειν ἑαυτῷ, διὸ δὴ ἐγώ γε καὶ
 πάλαι μηκύνω τὸν μῦθον. ἀλλὰ τούτων δὴ ἕνεκα θαρρεῖν
 χορὴ περὶ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ ἄνδρα, ὅστις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν
 ἄλλας ἡδονὰς τὰς περὶ τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἶασε ἡ
 χαίρειν, ὥς ἄλλοτριούς τε ὄντας καὶ πλέον θάτερον ἡγη-
 σάμενος ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ περὶ τὸ μανθάνειν ἐσπού-
 दाσέ τε καὶ κοσμήσας τὴν ψυχὴν οὐκ ἄλλοτρίῳ ἀλλὰ τῷ
 αὐτῆς κόσμῳ, σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία
 καὶ ἐλευθερία καὶ ἀληθεία, οὕτω περιμένει τὴν εἰς Αἴδου 115
 πορείαν, ὥς πορευσόμενος ὅταν ἢ εἰμαρμένη καλῇ. ὑμεῖς
 μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης καὶ οἱ ἄλλοι, εἰσ-
 αὔθεις ἐν τινι χρόνῳ ἕκαστοι πορεύσεσθε· ἐμὲ δὲ νῦν ἡδὴ
 καλεῖ, φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός, ἢ εἰμαρμένη, καὶ σχεδὸν τί
 μοι ὦρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν· δοκεῖ γάρ δὴ βέλ-
 τιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον καὶ μὴ πράγ-
 ματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν νεκρὸν λούειν.

LXIV. Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ ὁ Κρίτων, Εἶεν,
 ἔφη, ὦ Σώκρατες· τί δὲ τούτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιστέλλεις ἢ περὶ ἡ
 τῶν παίδων ἢ περὶ ἄλλου του, ὅ τι ἂν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς
 ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῖμεν; Ἀπερ ἄε λέγω, ἔφη, ὦ Κρί-

των, οὐδὲν καινότερον· ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι
 ὑμεῖς καὶ ἑμοὶ καὶ τοῖς ἑμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι
 ποιήσετε ἅτ' ἂν ποιῆτε, καὶ μὴ νῦν ὁμολογήσητε· εἰ
 δὲ ὑμῶν μὲν αὐτῶν ἐμελήτε, καὶ μὴ θέλητε ὥσπερ κατ'
 ἴχνη κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν
 χρόνῳ ξῆν, οὐδ' εἰν πολλὰ ὁμολογήσητε ἐν τῷ παρόντι
 καὶ σφόδρα, οὐδὲν πλεον ποιήσετε. Ταῦτα μὲν τοίνυν
 προθυμηθήσόμεθα, ἔφη, οὕτω ποιεῖν· θάπτωμεν δέ σε
 τίνα τρόπον; Ὅπως ἂν, ἔφη, βούλησθε, εἰάνπερ γε λαβητέ
 με καὶ μὴ ἐκφυγῶ ὑμᾶς. γελῶσας δὲ αὖτε ἡσυχῇ καὶ πρὸς
 ἡμᾶς ἀποβλέψας εἶπεν, Οὐ πείθω, ἔφη, ὦ ἄνδρες, Κρί-
 τωνα, ὡς ἐγὼ εἰμι οὗτος ὁ Σωκράτης, ὁ νυνὶ διαλεγόμενος
 καὶ διατάττων ἕκαστον τῶν λεγομένων, ἀλλ' οἰεταί με
 ἐκείνους εἶναι, ὃν ὄφεται ὀλίγον ὕστερον νεκρὸν, καὶ ἐρωτᾷ
 D δὴ, πῶς με θάπτῃ· ὅτι δὲ ἐγὼ πάλαί πολὺν λόγον πε-
 ποιήμαι, ὡς, ἐπειδὴν πῶς τὸ φάρμακον, οὐκέτι ὑμῖν παρα-
 μενῶ, ἀλλ' οἰχήσομαι ἀπὼν εἰς μακάρων δὴ τινος εὐδαι-
 μονίας, ταῦτά μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν, παραμυθού-
 μενος ἑμαὶ μὲν ὑμᾶς, ἅμα δ' ἑμαυτόν. ἐγγυήσασθε οὖν
 με πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην ἢ ἣν οὗτος
 πρὸς τοὺς δικαστάς ἡγγυᾶτο. οὗτος μὲν γὰρ ἢ μὴν παρα-
 μενεῖν· ὑμεῖς δὲ ἢ μὴν μὴ παραμενεῖν ἐγγυήσασθε, ἐπει-
 E δὴν ἀποθάνω, ἀλλὰ οἰχήσεσθαι ἀπιόντα, ἵνα Κρίτων
 ὄξον φέρῃ, καὶ μὴ ὄρῶν μου τὸ σῶμα ἢ καιόμενον ἢ κατ-
 ορυττόμενον ἀγανακτῇ ὑπὲρ ἑμοῦ ὡς δεινὰ πάσχοντος,
 μηδὲ λέγῃ ἐν τῇ ταφῇ, ὡς ἢ προτίθεται Σωκράτῃ ἢ ἐκφέ-
 ρει ἢ κατορύττει. εὐ γὰρ ἴσθι, ἢ δ' ὅς, ὦ ἄριστε Κρίτων,
 τὸ μὴ καλῶς λέγειν οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τοῦτο πλημμελές,
 ἀλλὰ καὶ κακὸν τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς. ἀλλὰ θαρρεῖν τε
 χρὴ καὶ φάναι τοῦμόν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν οὐ-
 116 τως ὅπως ἂν σοι φίλον ἢ καὶ μάλιστα ἡγῇ νόμιμον
 εἶναι.

LXV. Ταῦτ' εἰπὼν ἐκεῖνος μὲν ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι ὥς λουσόμενος, καὶ ὁ Κρίτων εἶπετο αὐτῷ, ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμένειν. περιεμένομεν οὖν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημένων καὶ ἀνασκοποῦντες, τοτὲ δ' αὖ περὶ τῆς ξυμφορᾶς διεξιόντες, ὅση ἡμῖν γεγενηία εἴη, ἀτεχνῶς ἡγούμενοι ὥσπερ πατρὸς στερηθέντες διαΐξιν ὄρφανοὶ τῶν ἐπειτα βίον. ἐπειδὴ δὲ ἐλούσατο καὶ B ἤνέχθη παρ' αὐτὸν τὰ παιδία — δύο γὰρ αὐτῷ υἱεῖς σμικροὶ ἦσαν, εἰς δὲ μέγας — καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες ἀφίκοντο, [ἐκείναις] ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος διαλεχθεῖς τε καὶ ἐπιστείλας ἅττα ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδία ἀπέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἦκε παρ' ἡμᾶς. καὶ ἦν ἤδη ἐγγὺς ἡλίου δυσμιῶν· χρόνον γὰρ πολὺν διέτριψεν ἐνδον. ἐλθὼν δ' ἐκαθέζετο λελουμένος, καὶ οὐ πόλλ' ἅττα μετὰ ταῦτα διελέχθη, καὶ ἦκεν ὁ τῶν ἔνδεκα ὑπηρέτης καὶ στὰς παρ' αὐτόν, Ὁ Σώκρατες, ἔφη, οὐ καταγνώσσομαι C σοῦ ὅπερ ἄλλων καταγινώσκω, ὅτι μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνται, ἐπειδὴν αὐτοῖς παραγγέλλω πίνειν τὸ φάρμακον ἀναγκαζόντων τῶν ἀρχόντων. σὲ δ' ἐγὼ καὶ ἄλλως ἐγνώκα ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ γενναιότατον καὶ πραότατον καὶ ἀριστον ἄνδρα ὅντα τῶν πώποτε δευρὸ ἀφικομένων, καὶ δὴ καὶ νῦν εὖ οἶδ' ὅτι οὐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις, γινώσκεις γὰρ τοὺς αἰτίους, ἀλλ' ἐκείνοις. νῦν οὖν, οἶσθα γὰρ ἃ ἤλθον ἀγγέλλων, χαῖρέ τε καὶ πειρῶ ὥς ἔβστα φέρειν D τὰ ἀναγκαῖα. καὶ ἅμα δακρύσας μεταστρεφόμενος ἀπῆει. καὶ ὁ Σωκράτης ἀναβλέψας πρὸς αὐτόν, Καὶ σύ, ἔφη, χαῖρε, καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν. καὶ ἅμα πρὸς ἡμᾶς, Ὡς ἀστείος, ἔφη, ὁ ἄνθρωπος· καὶ παρὰ πάντα μοι τὸν χρόνον προσῆει καὶ διελέγετο ἐνίοτε καὶ ἦν ἀνδρῶν λήστος, καὶ νῦν ὥς γενναίως με ἀποδακρύει. ἀλλ' ἄγε δὴ, ὦ Κρίτων, πειδώμεθα αὐτῷ, καὶ ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον,

εἰ τέτριπται· εἰ δὲ μή, τριψάτω ὁ ἄνθρωπος· καὶ ὁ Κρί-
 Ε τῶν, Ἄλλ' οἶμαι, ἔφη, ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἐτι ἥλιον εἶναι
 ἐπὶ τοῖς ὄρεσι καὶ οὐπω δεδυνέναι. καὶ ἅμα ἐγὼ οἶδα καὶ
 ἄλλους πάνν ὅψε πίνοντας, ἐπειδὰν παραγγελθῇ αὐτοῖς,
 δειπνήσαντάς τε καὶ πίνοντας εὖ μάλα, καὶ ξυγγενομένους
 γ' ἐνίοις ὧν ἂν τύχωσιν ἐπιθυμοῦντες. ἀλλὰ μηδὲν ἐπεί-
 γου· ἐτι γὰρ ἐγχωρεῖ. καὶ ὁ Σωκράτης, Εἰκότως γ', ἔφη,
 ὦ Κρίτων, ἐκεῖνοί τε ταῦτα ποιοῦσιν, οὓς σὺ λέγεις, οἶον-
 ται γὰρ κερδαίνειν ταῦτα ποιήσαντες, καὶ ἔγωγε ταῦτα
 117 εἰκότως οὐ ποιήσω· οὐδὲν γὰρ οἶμαι κερδαίνειν ὀλίγον
 ὕστερον πῶν ἄλλο γε ἢ γέλωτα ὀφλήσειν παρ' ἐμαυτῷ,
 γλιχόμενος τοῦ ξῆν καὶ φειδόμενος οὐδενὸς ἐτι ἐνόοντος.
 ἀλλ' ἴθι, ἔφη, πιθοῦ καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖ.

LXVI. Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἐνευσσε τῷ παιδὶ πλη-
 σίον ἐστῶτι, καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον δια-
 τρίψας ἤκεν ἄγων τὸν μέλλοντα διδόναι τὸ φάρμακον, ἐν
 κύλικι φέροντα τετριμμένον· ἰδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν
 ἄνθρωπον, Εἰεν, ἔφη, ὦ βέλτιστε, σὺ γὰρ τούτων ἐπιστή-
 μων, τί χρή ποιεῖν; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἢ πῶντα περιεῖναι.
 Β ἕως ἂν σου βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται, ἔπειτα κατα-
 κεῖσθαι· καὶ οὕτως αὐτὸ ποιήσει. καὶ ἅμα ὥρεξε τὴν
 κύλικα τῷ Σωκράτει· καὶ ὅς λαβὼν καὶ μάλα ἴλεως,
 ὦ Ἐχέκρατες, οὐδὲν τρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ
 χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει ταυ-
 ρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνθρωπον, Τί λέγεις,
 ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πόματος πρὸς τὸ ἀποσπείσαι
 τι; ἔξεστιν, ἢ οὐ; Τοσοῦτον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τρί-
 βομεν, ὅσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι πλεῖν. Μανθάνω,
 C ἢ δ' ὅς· ἀλλ' εὐχεσθαι γέ που τοῖς θεοῖς ἔξεστί τε καὶ χρή,
 τὴν μετοίκησιν τὴν ἐνθ' ἐνδὲ ἐκείσε εὐτυχῇ γενέσθαι· ἃ δὴ
 καὶ ἐγὼ εὐχομαί τε καὶ γένοιτο ταύτῃ. καὶ ἅμα εἰπὼν

ταῦτα ἐπισχόμενος καὶ μάλα εὐχερώς καὶ εὐκόλως ἐξέπιε.
 καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπικεικῶς οἰοί τε ἦσαν κατ-
 ἔχειν τὸ μὴ θακρύνειν, ὥς δὲ εἶδομεν πίνοντά τε καὶ πε-
 πωκότα, οὐκ ἐτι, ἀλλ' ἐμοῦ γε βίᾳ καὶ αὐτοῦ ἀστακτὶ ἐχώ-
 ρει τὰ δάκρυα, ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀπέκλαιον ἑμαυτόν·
 οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ τὴν ἑμαυτοῦ τύχην, οἷον
 ἀνδρὸς ἑταίρου ἐστερημένος εἶην. ὁ δὲ Κρίτων ἐτι πρότε- D
 ρος ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ' ἦν κατέχειν τὰ δάκρυα, ἐξ-
 ανεῖστη. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐ-
 δὲν ἐπαύετο θακρύνων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχησάμενος
 κλαίων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε τῶν
 παρόντων, πλην γε αὐτοῦ Σωκράτους. ἐκεῖνος δέ, Οἶα,
 ἔφη, ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι. ἐγὼ μέντοι οὐχ ἥκιστα τούτου
 ἕνεκα τὰς γυναῖκας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημι-
 λοῦεν· καὶ γὰρ ἀκήκοα, ὅτι ἐν εὐφημίᾳ χρόνῳ τελευτᾶν E
 ἀλλ' ἡσυχίαν τε ἄγετε καὶ καρτερεῖτε. καὶ ἡμεῖς ἀκού-
 σαντες ἡσυχνῆμεν τε καὶ ἐπέσχομεν τοῦ θακρύνειν. ὁ δὲ
 περιελθὼν, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθαι ἔφη τὰ σκέλη, κατεκλί-
 θη ὑπτίος· οὕτω γὰρ ἐκίλευεν ὁ ἀνθρωπος· καὶ ἅμα
 ἐφαπτόμενος αὐτοῦ οὗτος ὁ δοὺς τὸ φάρμακον, διαλιπὼν
 χρόνον ἐπεσκόπει τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη, καύπνιτα
 σφόδρα πιάσας αὐτοῦ τὸν πόδα ἤρετο, εἰ αἰσθάνοιτο· ὁ
 δ' οὐκ ἔφη· καὶ μετὰ τοῦτο αὐθις τὰς κνήμας· καὶ ἐπαν- 118
 ιὼν οὕτως ἡμῖν αὐτοῖς ἐπεδείκνυτο, ὅτι ψύχοιτό τε καὶ
 πῆγνυτο. καὶ αὐτὸς ἤπτετο καὶ εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴν πρὸς
 τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε οἰχήσεται. ἥδη οὖν σχεδόν
 τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἥτρον ψυχόμενα, καὶ ἐγκαλυψάμε-
 νος, ἕνεκεκάλυπτο γὰρ, εἶπεν, ὃ δὴ τελευταῖον ἐφθέρξατο,
 ὦ Κρίτων, ἔφη, τῷ Ἀσκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτρονόνα·
 ἀλλ' ἀπόδοτε καὶ μὴ ἀμελήσητε. Ἀλλὰ ταῦτα, ἔφη, ἔσται,
 ὁ Κρίτων· ἀλλ' ὅρα, εἰ τι ἄλλο λέγεις. ταῦτα ἐρομένου

αὐτοῦ οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ὀλίγον χρόνον διαλι-
πὼν ἐκινήθη τε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν αὐτόν, καὶ
ὃς τὰ ὄμματα ἔστησεν· ἰδὼν δὲ ὁ Κρίτων ξυνέλαβε τὸ
στόμα τε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. ἦδε ἡ τελευταίη, ᾧ Ἐχέκρα-
τες, τοῦ ἐταίρου ἡμῖν ἐγένετο, ἀνδρός, ὡς ἡμεῖς φαίμεν
ἂν, τῶν τότε ὧν ἐπειράθημεν ἀρίστου καὶ ἄλλως φρονι-
μωτάτου καὶ δικαιοτάτου.

ΚΡΑΤΥΛΟΣ

[ἢ περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων, λογικός.]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

St. L

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, ΚΡΑΤΥΛΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ

p.
383

1. ΕΡΜ. Βούλει οὖν καὶ Σωκράτει τῷδε ἀνακοινώσωμ τὸν λόγον;

ΚΡ. Εἴ σοι δοκεῖ.

ΕΡΜ. Κρατύλος φησὶν ὅδε, ὦ Σώκρατες, ὀνόματος ὀρθότητα εἶναι ἐκάστῳ τῶν ὄντων φύσει πεφυκυῖαν, καὶ οὐ τοῦτο εἶναι ὄνομα ὃ ἂν τινες ξυνθέμενοι καλεῖν καλῶσι, τῆς αὐτῶν φωνῆς μόριον ἐπιφθεγγόμενοι, ἀλλὰ ὀρθότητά τινα τῶν ὀνομάτων πεφυκέναι καὶ Ἑλλήσι καὶ βαρβάροις τὴν αὐτὴν ἅπασιν. ἐρωτῶ οὖν αὐτὸν ἐγώ, ἢ αὐτῷ πότερον Κρατύλος τῇ ἀληθείᾳ ὄνομά ἐστιν ἢ οὐ· ὃ δὲ ὁμολογεῖ [αὐτῷ γε τοῦτο ὄνομα εἶναι]. Τί δὲ Σωκράτει; ἐφην ἐγώ. Σωκράτης, ἢ ὃ' ὅς. Οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις πᾶσιν, ὅπερ καλοῦμεν ὄνομα ἕκαστον, τοῦτ' ἐστὶν ἐκάστῳ ὄνομα; ὃ δέ, Οὐκοῦν σοί γε, ἢ δ' ὅς, ὄνομα Ἑρμογένους, οὐδὲ ἂν πάντες καλῶσιν ἀνθρώποι. καὶ ἐμοῦ ἐρωτῶντος καὶ προθυμουμένου εἰδέναι ὃ τί ποτε λέγει, οὔτε ἀποσαφεῖ οὐδὲν εἰρωνεύεται τε πρὸς με, προσ- 384 ποιούμενός τι αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ διανοεῖσθαι ὥς εἰδὼς περὶ αὐτοῦ, ὃ εἰ βούλοιο σαφῶς εἰπεῖν, ποιήσειεν ἂν καὶ ἐμὲ ὁμολογεῖν καὶ λέγειν ἅπερ αὐτὸς λέγει. εἰ οὖν πῃ ἔχεις συμβαλεῖν τὴν Κρατύλου μαντείαν, ἥδέως ἂν ἀκούσαιμι· μᾶλλον δὲ αὐτῷ σοι ὅπη δοκεῖ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, ἔτι ἂν ἥδιον πυθοίμην, εἴ σοι βουλομένῳ ἐστίν.

ΣΩ. Ὡ καὶ Ἰππονίκου Ἐρμόγευες, παλαιὰ παροι-
 Β μία ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ ἔστιν ὅπῃ ἔχει μαθεῖν· καὶ δὴ καὶ
 τὸ περὶ τῶν ὀνομάτων οὐ σμικρὸν τυγχάνει ὄν μάθημα.
 εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ἤδη ἀκηκόη παρὰ Προδίκου τὴν πεντηκον-
 τὰδραχμον ἐπίδειξιν, ἣν ἀκούσαντι ὑπάρχει περὶ τοῦτο
 πεπαιδευθεῖσθαι, ὥς φησὶν ἐκεῖνος, οὐδὲν ἂν ἐκώλυέ σε αὐ-
 τικὰ μάλ᾽ εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν περὶ ὀνομάτων ὀρθότη-
 τος· νῦν δὲ οὐκ ἀκήκοα, ἀλλὰ τὴν δραχμιαίαν· οὐκ οὖν
 C οἶδα πῇ ποτε τὸ ἀληθὲς ἔχει περὶ τῶν τοιούτων. συζητεῖν
 μέντοι ἑτοιμός εἰμι καὶ σοὶ καὶ Κρατύλῳ κοινῇ. ὅτι δὲ οὐ
 φησί σοι Ἐρμαγένη ὄνομα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, ὥσπερ ὑπ-
 οπτεύω αὐτὸν σκώπτειν· οἴεται γὰρ ἴσως σε χρημάτων
 ἐρίεμενον κτήσεως ἀποτυγχάνειν ἐκάστοτε. ἀλλ', ὃ νῦν
 δὴ ἔλεγον, εἰδέναι μὲν τὰ τοιαῦτα χαλεπὸν, εἰς τὸ κοινὸν
 δὲ καταθέμενος χορὴ σκοπεῖν εἴτε ὥς σὺ λέγεις ἔχει εἴτε ὡς
 Κρατύλος.

II. ΕΡΜ. Καὶ μὴν ἔγωγε, ὦ Σώκратες, πολλάκις
 D δὴ καὶ τοῦτω διαλεχθεὶς καὶ ἄλλοις πολλοῖς, οὐ δύναμαι
 πεισθῆναι ὥς ἄλλη τις ὀρθότης ὀνόματος ἢ ξυνθήκη καὶ
 ὁμολογία. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ, ὃ τι ἂν τίς τῶ θῇται ὄνομα,
 τοῦτο εἶναι τὸ ὀρθόν· καὶ ἂν αὐτίς γε ἕτερον μεταθῇται,
 ἐκεῖνο δὲ μηκέτι καλῇ, οὐδὲν ἦττον τὸ ὕστερον ὀρθὸς
 ἔχειν τοῦ προτέρου, ὥσπερ, εἰ τοῖς οἰκέταις ἡμεῖς μετατι-
 θέμεθα, οὐδὲν ἦττον τοῦτ' εἶναι ὀρθόν τὸ μετατεθὲν τοῦ
 προτέρου κειμένου· οὐ γὰρ φύσει ἐκάστῳ πεφυκέναι
 ὄνομα οὐδὲν οὐδενί, ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει τῶν μεθιστάν-
 των τε καὶ καλούντων. εἰ δὲ πῃ ἄλλη ἔχει, ἑτοιμὸς ἔγωγε
 E καὶ μανθάνειν καὶ ἀκούειν οὐ μόνον παρὰ Κρατύλου,
 ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλου ὁτιοῦν.

385 ΣΩ. Ἴσως μέντοι τί λέγεις, ὦ Ἐρμόγευες· σκεψά-
 μεθα δέ. ὃ ἂν θῇ καλεῖν τις ἕκαστον, τοῦτ' ἔστιν ἐκάστου
 ὄνομα;

ΕΡΜ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Καὶ ἐὰν ιδιώτης καλῇ καὶ ἐὰν πόλις;

ΕΡΜ. Φημί.

ΣΩ. Τί οὖν; ἐὰν ἐγὼ καλῶ ὅτιοῦν τῶν ὄντων, οἷον ὃ νῦν καλοῦμεν ἄνθρωπον, ἐὰν ἐγὼ τοῦτο ἵππον προσάγορεύω, ὃ δὲ νῦν ἵππον, ἄνθρωπον, ἔσται δημοσίᾳ μὲν ὄνομα ἄνθρωπος τῷ αὐτῷ, ἰδίᾳ δὲ ἵππος; καὶ ἰδίᾳ μὲν αὖ ἄνθρωπος, δημοσίᾳ δὲ ἵππος; οὕτω λέγεις;

ΕΡΜ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

B

III. ΣΩ. Φέρε δὴ μοι τόδε εἰπέ. καλεῖς τι ἀληθῆ λέγειν καὶ ψευδῆ;

ΕΡΜ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἴη ἂν λόγος ἀληθοῦς, ὃ δὲ ψευδής;

ΕΡΜ. Πάνν γε.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὗτος, ὅς ἂν τὰ ὄντα λέγῃ ὡς ἔστιν, ἀληθής· ὅς δ' ἂν ὡς οὐκ ἔστι, ψευδής;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ἐστὶν ἄρα τοῦτο, λόγῳ λέγειν τὰ ὄντα τε καὶ μή;

ΕΡΜ. Πάνν γε.

ΣΩ. Ὁ λόγος δ' ἔστιν ὁ ἀληθὴς πότερον ὅλος μὲν ἀληθής, τὰ μόρια δ' αὐτοῦ οὐκ ἀληθῆ;

ΕΡΜ. Οὔκ, ἀλλὰ καὶ τὰ μόρια.

ΣΩ. Πότερον δὲ τὰ μὲν μεγάλα μόρια ἀληθῆ, τὰ δὲ σμικρὰ οὐ· ἢ πάντα;

ΕΡΜ. Πάντα, οἶμαι ἔγώ γε.

ΣΩ. Ἐστὶν οὖν ὃ τι λέγεις λόγου σμικρότερον μέρος ἄλλο ἢ ὄνομα;

ΕΡΜ. Οὔκ, ἀλλὰ τοῦτο σμικρότατον.

ΣΩ. Καὶ τὸ ὄνομα ἄρα τὸ τοῦ ἀληθοῦς λόγου λεγεται;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ἀληθὲς γάρ γε, ὥς φησ.

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δὲ τοῦ ψευδοῦς μόριον οὐ ψεῦδος;

ΕΡΜ. Φημί.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα ὄνομα ψεῦδος καὶ ἀληθὲς λέγειν, εἶπερ καὶ λόγον;

ΕΡΜ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Ὁ ἂν ἄρα ἕκαστος φῇ τῷ ὀνόματι εἶναι, τοῦτο ἔστιν ἑκάστῳ ὄνομα;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ἡ καὶ ὅποσα ἂν φῇ τις ἑκάστῳ ὀνόματα εἶναι, τοσαῦτα ἔσται καὶ τότε ὅποیان φῇ;

ΕΡΜ. Οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ὀνόματος ἄλλην ὀρθότητα ἢ ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἕτερον εἶναι καλεῖν ἑκάστῳ ὄνομα, ὃ ἐγὼ ἐθέμην, σοὶ δὲ ἕτερον, ὃ ἂν σύ. οὕτω δὲ καὶ ταῖς πόλεσιν ὁρῶ ἰδίᾳ ἑκάσταις ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς κείμενα ὀνόματα, καὶ Ἑλλησι παρὰ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, καὶ Ἑλλησι παρὰ βαρβάρους.

IV. ΣΩ. Φέρε δὴ ἰδῶμεν, ὦ Ἑρμόγενες, πότερον καὶ τὰ ὄντα οὕτως ἔχειν σοι φαίνεται, ἰδίᾳ αὐτῶν ἢ οὐσία εἶναι ἑκάστῳ, ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγε, λέγων πάντων 386 χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον, ὥς ἄρα οἶα μὲν ἂν ἐμοὶ φαίνεται τὰ πράγματα εἶναι, τοιαῦτα μὲν ἔστιν ἐμοί, οἶα δ' ἂν σοί, τοιαῦτα δ' αὖ σοί· ἢ ἔχειν δοκεῖ σοι αὐτὰ αὐτῶν τινὰ βεβαιότητα τῆς οὐσίας;

ΕΡΜ. Ἦδη ποτὲ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἀπορῶν καὶ ἐνταῦθα ἐξηνέχθην εἰς ἅπερ Πρωταγόρας λέγει· οὐ πάνυ τι μέντοι μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν.

ΣΩ. Τί δέ; ἐς τόδε ἤδη ἐξηνέχθης, ὥστε μὴ πάνυ σοι δοκεῖν εἶναι τινα ἄνθρωπον πονηρόν;

ΕΡΜ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἀλλὰ πολλάκις δὴ αὐτὸ

πέπονθα, ὥστε μοι δοκεῖν πάννυ πονηροὺς εἶναι τινὰς ἀνθρώπους, καὶ μάλα συχνούς.

ΣΩ. Τί δέ; πάννυ χρηστοὶ οὐπω σοι ἔδοξαν εἶναι ἄνθρωποι;

ΕΡΜ. Καὶ μάλα ὀλίγοι.

ΣΩ. Ἐδοξαν δ' οὖν;

ΕΡΜ. Ἐμοιγε.

ΣΩ. Πῶς οὖν τοῦτο τίθεσαι; ἄρ' ὥδε· τοὺς μὲν πάννυ χρηστοὺς πάννυ φρονίμους, τοὺς δὲ πάννυ πονηροὺς πάννυ ἄφρονας;

ΕΡΜ. Ἐμοιγε δοκεῖ οὕτως.

ΣΩ. Οἷόν τε οὖν ἐστίν, εἰ Πρωταγόρας ἀληθῆ ἔλεγε καὶ ἐστὶν αὕτη ἡ ἀλήθεια, τὸ οἶα ἂν δοκῇ ἐκάστω τοιαῦτα καὶ εἶναι, τοὺς μὲν ἡμῶν φρονίμους εἶναι, τοὺς δὲ ἄφρονας;

ΕΡΜ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Καὶ ταῦτά γε, ὥς ἐγὼμαι, σοὶ πάννυ δοκεῖ, φρονήσεως οὔσης καὶ ἀφροσύνης μὴ πάννυ δυνατὸν εἶναι Πρωταγόραν ἀληθῆ λέγειν. οὐδὲν γὰρ ἂν πού τῃ ἀληθείᾳ ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου φρονημώτερος εἴη, εἴπερ ἂν ἐκάστω δοκῇ ἐκάστω ἀληθῆ ἔσται.

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

V. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατ' Εὐθύδημόν γε, οἶμαι, σοὶ δοκεῖ πᾶσι πάντα ὁμοίως εἶναι ἅμα καὶ αἰεὶ. οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως εἶεν οἱ μὲν χρηστοί, οἱ δὲ πονηροί, εἰ ὁμοίως ἅπασι καὶ αἰεὶ ἀρετὴ τε καὶ κακία εἴη.

ΕΡΜ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μήτε πᾶσι πάντα ἐστὶν ὁμοίως ἅμα καὶ αἰεὶ, μήτε ἐκάστω ἰδίᾳ ἕκαστον τῶν ὄντων ἐστι, δῆλον δὴ ὅτι αὐτὰ αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντά τινα βεβαίον ἐστι τὰ πράγματα, οὐ πρὸς ἡμᾶς οὐδὲ ὑφ' ἡμῶν, ἐλκόμενα ἄνω

καὶ κάτω τῷ ἡμετέρῳ φαντάσματι, ἀλλὰ καθ' αὐτὰ πρὸς τὴν αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντα ἤπερ πέφυκεν.

ΕΡΜ. Δοκεῖ μοι, ὦ Σώκρατες, οὕτως ἔχειν.

ΣΩ. Πότερον οὖν αὐτὰ μὲν ἂν εἴη οὕτω πεφυκότα, αἱ δὲ πράξεις αὐτῶν οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον; ἢ οὐ καὶ αὐταὶ ἐν τι εἶδος τῶν ὄντων εἰσὶν αἱ πράξεις;

ΕΡΜ. Πάνν γε καὶ αὐταί.

227 ΣΩ. Κατὰ τὴν αὐτῶν ἄρα φύσιν καὶ αἱ πράξεις πράττονται, οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν δόξαν. οἷον ἐάν τι ἐπιχειρήσωμεν ἡμεῖς τῶν ὄντων τέμνειν, πότερον ἡμῖν τμητέον ἕκαστον ὥς ἂν ἡμεῖς βουλώμεθα καὶ ᾧ ἂν βουληθῶμεν, ἢ ἐὰν μὲν κατὰ τὴν φύσιν βουληθῶμεν ἕκαστον τέμνειν τοῦ τέμνειν τε καὶ τέμνεσθαι καὶ ᾧ πέφυκε, τεμνόμεν τε καὶ πλέον τι ἡμῖν ἔσται καὶ ὀρθῶς πράξομεν τοῦτο, ἐὰν δὲ παρὰ φύσιν, ἐξαμαρτησόμεθα τε καὶ οὐδὲν πράξομεν;

13 ΕΡΜ. Ἐμοιγε δοκεῖ οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἐὰν κάειν τι ἐπιχειρήσωμεν, οὐ κατὰ πᾶσαν δόξαν δεῖ κάειν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὀρθήν; αὕτη δ' ἔστιν ἣ πέφυκεν ἕκαστον κάεσθαι τε καὶ κάειν καὶ ᾧ πέφυκεν;

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τᾶλλα οὕτως;

ΕΡΜ. Πάνν γε.

VI. ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τὸ λέγειν μίᾳ τις τῶν πράξεων ἔστιν;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Πότερον οὖν ἢ ἂν τῷ δοκῇ λεκτέον εἶναι, ταύτη λέγων ὀρθῶς λέξεις, ἢ ἐὰν μὲν ἢ πέφυκε τὰ πράγματα λέγειν τε καὶ λέγεσθαι καὶ ᾧ, ταύτη καὶ τοῦτω λέγη, πλεον
C τέ τι ποιήσει καὶ ἔρεῖ, ἐὰν δὲ μή, ἐξαμαρτήσεται τε καὶ οὐδὲν ποιήσει;

ΕΡΜ. Οὕτω μοι δοκεῖ, ὥς λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦ λέγειν μῶριον τὸ ὀνομάζειν· ὀνομάζοντες γάρ ποῦ λέγουσι τοὺς λόγους.

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὀνομάζειν προᾶξίς τίς ἐστίν, εἴπερ καὶ τὸ λέγειν προᾶξίς ἦν περὶ τὰ πράγματα;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Αἱ δὲ προᾶξεις ἐφάνησαν ἡμῖν οὐ πρὸς ἡμᾶς ὁ οὔσαι, ἀλλ' αὐτῶν τινα ἰδίαν φύσιν ἔχουσαι;

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὀνομαστέον ἣ πέφυκε τὰ πράγματα ὀνομάζειν τε καὶ ὀνομάζεσθαι καὶ ᾧ, ἀλλ' οὐχ ἣ ἂν ἡμεῖς βουλευθῶμεν, εἴπερ τι τοῖς ἔμπροσθεν μέλλει ὁμολογούμενον εἶναι; καὶ οὕτω μὲν ἂν πλέον τι ποιοῖμεν καὶ ὀνομάζοιμεν, ἄλλως δὲ οὔ;

ΕΡΜ. Φαίνεται μοι.

VII. ΣΩ. Φέρε δὴ, ὃ ἔδει τέμνειν, ἔδει τῷ, φαιμέν, τέμνειν;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὃ ἔδει κερκίζειν, ἔδει τῷ κερκίζειν, καὶ ὃ ἔδει τρυπᾶν, ἔδει τῷ τρυπᾶν;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ ὃ ἔδει δὴ ὀνομάζειν, ἔδει τῷ ὀνομάζειν;

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

388

ΣΩ. Τί δὲ ἦν ἐκεῖνο ᾧ ἔδει τρυπᾶν;

ΕΡΜ. Τρύπανον.

ΣΩ. Τί δὲ ᾧ κερκίζειν;

ΕΡΜ. Κερκίς.

ΣΩ. Τί δὲ ᾧ ὀνομάζειν;

ΕΡΜ. Ὀνομα.

ΣΩ. Εὖ λέγεις. ὄργανον ἄρα τί ἐστὶ καὶ τὸ ὄνομα.

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Εἰ οὖν ἐγὼ ἐροίμην· τί ἦν ὄργανον ἡ κερκίς; οὐχ ὧ^ς κερκίζομεν;

ΕΡΜ. Ναί.

Β ΣΩ. Κερκίζοντες δὲ τί δοῶμεν; οὐ τὴν κρόκην καὶ τοὺς στήμονας συγκεχυμένους διακρίνομεν;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ τρυπάνου ἔξεις οὕτως εἰπεῖν καὶ περὶ τῶν ἄλλων;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἐχεις δὴ καὶ περὶ ὀνόματος οὕτως εἰπεῖν; ὄργανῳ ὄντι τῷ ὀνόματι ὀνομάζοντες τί ποιοῦμεν;

ΕΡΜ. Οὐκ ἔχω λέγειν.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν διδάσκομέν τι ἀλλήλους καὶ τὰ πράγματα διακρίνομεν ἢ ἔχει;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

Ⅷ ΣΩ. Ὅνομα ἄρα διδασκαλικὸν τί ἐστὶν ὄργανον καὶ διακριτικὸν τῆς οὐσίας, ὥσπερ κερκίς ὑφάσματος.

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ὑφαντικὸν δέ γε ἡ κερκίς;

ΕΡΜ. Πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Ὑφαντικὸς μὲν ἄρα κερκίδι καλῶς χρῆσεται· καλῶς δ' ἐστὶν ὑφαντικῶς· διδασκαλικὸς δὲ ὀνόματι· καλῶς δ' ἐστὶ διδασκαλικῶς.

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Τῷ τίνας οὖν ἔργῳ ὁ ὑφάντης καλῶς χρῆσεται, ὅταν τῇ κερκίδι χρῆται;

ΕΡΜ. Τῷ τοῦ τέκτονος.

ΣΩ. Πᾶς δὲ τέκτων ἢ ὁ τὴν τέχνην ἔχων;

ΕΡΜ. Ὁ τὴν τέχνην.

Δ ΣΩ. Τῷ τίνας δὲ ἔργῳ ὁ τρυπητὴς καλῶς χρῆσεται, ὅταν τῷ τρυπάνῳ χρῆται;

ΕΡΜ. Τῷ τοῦ χαλκέως.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν πᾶς χαλκεὺς ἢ ὁ τὴν τέχνην ἔχων;

ΕΡΜ. Ὁ τὴν τέχνην ἔχων.

ΣΩ. Εἶεν. τῷ δὲ τίνος ἔργῳ ὁ διδασκαλικὸς χρήσεται, ὅταν τῷ ὀνόματι χρῆται;

ΕΡΜ. Οὐδὲ τοῦτ' ἔχω.

ΣΩ. Οὐδὲ τοῦτό γ' ἔχεις εἰπεῖν, τίς παραδίδωσιν ἡμῖν τὰ ὀνόματα οἷς χρῶμεθα;

ΕΡΜ. Οὐ δηῖτα.

ΣΩ. Ἄρ' οὐχὶ ὁ νόμος δοκεῖ σοι εἶναι ὁ παραδιδούς αὐτά;

ΕΡΜ. Ἐοικεν.

ΣΩ. Νομοθέτου ἄρα ἔργῳ χρήσεται ὁ διδασκαλικός, ἔσταν ὀνόματι χρῆται;

ΕΡΜ. Δοκεῖ μοι.

ΣΩ. Νομοθέτης δέ σοι δοκεῖ πᾶς εἶναι ἀνὴρ ἢ ὁ τὴν τέχνην ἔχων;

ΕΡΜ. Ὁ τὴν τέχνην.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα παντὸς ἀνδρός, ὧς Ἐρμόγενης, ὄνομα θέσθαι ἐστίν, ἀλλὰ τίνος ὀνοματούργου· οὗτος δ' ἐστίν, 389 ὧς εἰοικεν, ὁ νομοθέτης, ὃς δὴ τῶν δημιουργῶν σπανιώτατος ἐν ἀνθρώποις γίγνεται.

ΕΡΜ. Ἐοικεν.

ΙΧ. ΣΩ. Ἴδι δὴ, ἐπίσκεψαι, ποῖ βλέπων ὁ νομοθέτης τὰ ὀνόματα τίθεται; ἐκ τῶν ἔμπροσθεν δὲ ἀνάσκεψαι. ποῖ βλέπων ὁ τέκτων τὴν κερκίδα ποιεῖ; ἄρ' οὐ πρὸς τοιοῦτόν τι ὃ πέφυκε κερκίζειν;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί δέ; ἂν καταγῇ αὐτῷ ἡ κερκὶς ποιοῦντι, πό- B τερον πάλιν ποιήσῃ ἄλλην πρὸς τὴν κατεαγυῖαν βλέπων, ἢ πρὸς ἐκεῖνο τὸ εἶδος, πρὸς ὃπερ καὶ ἦν κατέαξεν ἐποίει;

ΕΡΜ. Πρὸς ἐκεῖνο, ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐκεῖνο δικαιοτάτ' ἂν αὐτὸ ὃ ἔστι κερ-
κίς καλέσαιμεν;

ΕΡΜ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴν δέῃ λεπτῶ ἱματίῳ ἢ παχεῖ ἢ
λιγῶ ἢ ἑρεῶ ἢ ὁποιοῦν τινὶ κερκίδα ποιεῖν, πάσας μὲν
δεῖ τὸ τῆς κερκίδος ἔχειν εἶδος, οἷα δ' ἐκάστω καλλίστῃ πέ-
C φυνκε, ταύτην ἀποδιδόναι τὴν φύσιν εἰς τὸ ἔργον ἑκάστον;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὴ ὀργάνων ὁ αὐτὸς τρό-
πος· τὸ φύσει ἐκάστω πεφυκὸς ὄργανον ἐξευρόντα δεῖ
ἀποδοῦναι εἰς ἐκεῖνο, ἐξ οὗ ἂν ποιῇ τὸ ἔργον, οὐχ οἷον
ἂν αὐτὸς βουλευθῇ, ἀλλ' οἷον πέφυκε. τὸ φύσει γὰρ ἐκά-
στω, ὥς ἔοικε, τρύπανον πεφυκὸς εἰς τὸν σίδηρον δεῖ ἐπί-
στασθαι τιθέναι.

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ τὴν φύσει κερκίδα ἐκάστω πεφυκυῖαν εἰς
τὸ ξύλον.

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

D ΣΩ. Φύσει γὰρ ἦν ἐκάστω εἶδει ὑφάσματος, ὥς ἔοι-
κεν, ἐκάστη κερκίς, καὶ τὰ ἄλλα οὕτως.

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν, ὦ βέλτιστε, καὶ τὸ ἐκάστω φύσει πε-
φυκὸς ὄνομα τὸν νομοθέτην ἐκείνον εἰς τοὺς φθόγγους
καὶ τὰς συλλαβὰς δεῖ ἐπίστασθαι τιθέναι, καὶ βλέποντα
πρὸς αὐτὸ ἐκεῖνο, ὃ ἔστιν ὄνομα, πάντα τὰ ὀνόματα ποι-
εῖν τε καὶ τίθεσθαι, εἰ μέλλει κύριος εἶναι ὀνομάτων θέ-
της; εἰ δὲ μὴ εἰς τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἑκάστος ὁ νομοθέ-
της τίθησιν, οὐδὲν δεῖ τοῦτο ἄγνοεῖν· οὐδὲ γὰρ εἰς τὸν
E αὐτὸν σίδηρον ἅπας χαλκεὺς τίθησι, τοῦ αὐτοῦ ἕνεκα
ποιῶν τὸ αὐτὸ ὄργανον· ἀλλ' ὅμως, ἕως ἂν τὴν αὐτὴν
390 ἰδέαν ἀποδιδῶ, ἐάν τε ἐν ἄλλῳ σιδήρῳ, ὅμως ὀρθῶς ἔχει

το ὄργανον, εἴαν τε ἐνθάδε εἴαν τε ἐν βαρβάροις τις ποιῇ.
ἦ γάρ;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτως ἀξιῶσεις καὶ τὸν νομοθέτην
τόν τε ἐνθάδε καὶ τὸν ἐν τοῖς βαρβάροις, ἕως ἂν τὸ τοῦ
ὀνόματος εἶδος ἀποδιδῶ τὸ προσῆκον ἐκάστω ἐν ὁποιασ-
οῦν συλλαβαῖς, οὐδὲν χείρῳ νομοθέτην εἶναι τὸν ἐνθάδε
ἢ τὸν ὁπουοῦν ἄλλοθι;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

Χ. ΣΩ. Τίς οὖν ὁ γνωσόμενος εἰ τὸ προσῆκον εἰ- Β
δος κερκίδος ἐν ὁποιοῦν ξύλῳ κείται; ὁ ποιήσας, ὁ τέ-
κτων, ἢ ὁ χρησόμενος ὑφάντης;

ΕΡΜ. Εἰκὸς μὲν μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, τὸν χρη-
σόμενον.

ΣΩ. Τίς οὖν ὁ τῷ τοῦ λυροποιοῦ ἔργῳ χρησόμενος;
ἄρ' οὐχ οὗτος, ὃς ἐπίσταιτο ἂν ἐργαζομένῳ κάλλιστα ἐπι-
στατεῖν καὶ εἰργασμένον γνῶναι εἰτ' εὖ εἰργασται εἴτε μή;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τίς;

ΕΡΜ. Ὁ κιθαριστής.

ΣΩ. Τίς δὲ ὁ τῷ τοῦ ναυπηγοῦ;

ΕΡΜ. Κυβερνήτης. C

ΣΩ. Τίς δὲ τῷ τοῦ νομοθέτου ἔργῳ ἐπιστατήσείῃ τ'
ἂν κάλλιστα καὶ εἰργασμένον κρίνειε καὶ ἐνθάδε καὶ ἐν
τοῖς βαρβάροις; ἄρ' οὐχ ὅσπερ χρήσεται;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐχ ὁ ἐρωτᾶν ἐπιστάμενος οὗτός ἐστιν;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἀποκρίνεσθαι;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Τὸν δὲ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπισταμενον
ἄλλο τι σὺ καλεῖς ἢ διαλεκτικόν;

ΕΡΜ. Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο.

Δ ΣΩ. Τέκτονος μὲν ἄρα ἔργον ἐστὶ ποιῆσαι πηδά-
λιον ἐπιστατοῦντος κυβερνήτου, εἰ μέλλει καλὸν εἶναι τὸ
πηδάλιον.

ΕΡΜ. Φαίνεται.

ΣΩ. Νομοθέτου δέ γε, ὥς ἔοικεν, ὄνομα, ἐπιστά-
την ἔχοντος διαλεκτικὸν ἄνδρα, εἰ μέλλει καλῶς ὀνόματα
θήσεσθαι.

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Κινδυνεύει ἄρα, ὦ Ἑρμόγευες, εἶναι οὐ φαύ-
λον, ὥς σὺ οἶει, ἢ τοῦ ὀνόματος θέσις, οὐδὲ φαύλων ἀν-
δρῶν οὐδὲ τῶν ἐπιτυχόντων, καὶ Κρατύλος ἀληθῆ λέγει
Ε λέγων φύσει τὰ ὀνόματα εἶναι τοῖς πράγμασι, καὶ οὐ
πάντα δημιουργὸν ὀνομάτων εἶναι, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνον
τὸν ἀποβλέποντα εἰς τὸ τῇ φύσει ὄνομα ὃν ἐκάστω καὶ
δυνάμενον αὐτοῦ τὸ εἶδος τιθέναι εἰς τε τὰ γράμματα καὶ
τὰς συλλαβὰς.

ΕΡΜ. Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ὅπως χρή πρὸς ἃ λέ-
γεις ἐναντιοῦσθαι. ἴσως μέντοι οὐ ῥάδιόν ἐστιν οὕτως
391 ἐξαίφνης πεισθῆναι, ἀλλὰ δοκῶ μοι ὥδε ἂν μᾶλλον πει-
σθῆσεσθαι σοι, εἰ μοι δείξιας, ἥντινα φῆς εἶναι τὴν φύ-
σει ὁρθότητα ὀνόματος.

ΣΩ. Ἐγὼ μὲν, ὦ μακάριε Ἑρμόγευες, οὐδεμίαν
λέγω, ἀλλ' ἐπελάθου γε ὧν ὀλίγον πρότερον ἔλεγον, ὅτι
οὐκ εἰδείην ἀλλὰ σκεψοίμην μετὰ σοῦ. νῦν δὲ σκοπομέ-
νοις ἡμῖν, ἐμοί τε καὶ σοί, τοσοῦτον μὲν ἤδη φαίνεται
παρὰ τὰ πρότερα, φύσει τέ τινα ὁρθότητα ἔχον εἶναι τὸ
Β ὄνομα καὶ οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐπίστασθαι καλῶς αὐτὸ
πράγματι ὁτρωοῦν θέσθαι· ἢ οὐ;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΧΙ. ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο χρή ζητεῖν, εἴπερ
ἐπιθυμεῖς εἰδέναι, ἥτις ποτ' αὐ ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ὁρθότης.

ΕΡΜ. Ἀλλὰ μὴν ἐπιθυμῶ γε εἰδέναι.

ΣΩ. Σκόπει τοίνυν.

ΕΡΜ. Πῶς οὖν χρὴ σκοπεῖν;

ΣΩ. Ὄρθοτάτη μὲν τῆς σκέψεως, ᾧ ἑταῖρε, μετὰ τῶν ἐπισταμένων, χρήματα ἐκείνοις τελούντα καὶ χάριτας κατατιθέμενον. εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ σοφισταί, οἷσπερ καὶ ὁ ἀδελφός σου Καλλίας πολλά τελέσας χρήματα σοφὸς δοκεῖ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐγκρατὴς εἰ τῶν πατρῶων, λιπαρεὺν χρὴ τὸν ἀδελφὸν καὶ δεῖσθαι αὐτοῦ διδάξαι σε τὴν ὀρθότητα περὶ τῶν τοιούτων, ἣν ἔμαθες παρὰ Πρωταγόρου.

ΕΡΜ. Ἀτοπος μὲντ' ἂν εἴη μου, ᾧ Σώκρατες, ἡ δέησις, εἰ τὴν μὲν ἀλήθειαν τὴν Πρωταγόρου ὅλως οὐκ ἀποδέχομαι, τὰ δὲ τῇ τοιαύτῃ ἀληθείᾳ ὀηθέντα ἀγαπήνῃ ὡς του ἄξια.

ΣΩ. Ἀλλ' εἰ μὴ αὐτὸ σε ταῦτα ἀρέσκει, παρ' Ὀμήρου χρὴ μανθάνειν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ποιητῶν.

ΕΡΜ. Καὶ τί λέγει, ᾧ Σώκρατες, Ὀμηρος περὶ ὀνομάτων, καὶ ποῦ;

ΣΩ. Πολλαχού· μέγιστα δὲ καὶ κάλλιστα ἐν οἷς διορῖζει ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἅ τε οἱ ἄνθρωποι ὀνόματα καλοῦσι καὶ οἱ θεοί. ἢ οὐκ οἶε αὐτὸν μέγα τι καὶ θαυμάσιον λέγειν ἐν τούτοις περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος; δῆλον γὰρ δὴ ὅτι οἷ γε θεοὶ αὐτὰ καλοῦσι πρὸς ὀρθότητα ἅπερ ἔστι φύσει ὀνόματα· ἢ σὺ οὐκ οἶε;

ΕΡΜ. Εὖ οἶδα μὲν οὖν ἔγωγε, εἶπερ καλοῦσιν, ὅτι ὀρθῶς καλοῦσιν. ἀλλὰ ποῖα ταῦτα λέγεις;

ΣΩ. Οὐκ οἶσθα ὅτι περὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν τῇ Τροίᾳ, ὃς ἐμονομάχει τῷ Ἡφαίστῳ, ὃν Ξάνθον, φησί, καλεοῦσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον;

ΕΡΜ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Τί οὖν δὴ; οὐκ οἶε τοῦτο σεμνὸν τι εἶναι, 392

γνωῖναι ὅπῃ ποτὲ ὀρθῶς ἔχει ἐκείνον τὸν ποταμὸν Ξάν-
θον καλεῖν μᾶλλον ἢ Σκαμάνδρον; εἰ δὲ βούλει, περὶ τῆς
ορνιθὸς ἣν λέγει ὅτι

χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν,
φραῦλον ἡγρεῖ τὸ μάθημα, ὅσῳ ὀρθότερόν ἐστι καλεῖσθαι
χαλκίς κυμίνδιδος τῷ αὐτῷ ὀρνέῳ; ἢ τὴν Βατίειάν τε καὶ
Μυρίνην, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ τούτου τοῦ ποιητοῦ καὶ ἄλ-
λων; ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως μείζω ἐστὶν ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σὲ
ἐξευρεῖν· ὁ δὲ Σκαμάνδριός τε καὶ ὁ Ἀστυάναξ ἀνθρωπι-
νότερον διασκέψασθαι, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ῥᾶον, ἢ φησὶν
ὀνόματα εἶναι τῷ τοῦ Ἐκτορος νείϊ, τίνα ποτὲ λέγει τὴν
ὀρθότητα αὐτῶν. οἶσθα γὰρ δήπου ταῦτα τὰ ἔπη, ἐν οἷς
ἔνεστιν ἃ ἐγὼ λέγω.

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Πότερον οὖν οἶει Ὅμηρον ὀρθότερον ἡγρεῖσθαι
τῶν ὀνομάτων κεῖσθαι τῷ παιδί, τὸν Ἀστυάνακτα ἢ τὸν
Σκαμάνδριον;

ΕΡΜ. Οὐκ ἔχω λέγειν.

ο XII. ΣΩ. Ὡς δὴ σκόπει. εἰ τις ἔροιτό σε, πότερον
οἶει ὀρθότερον καλεῖν τὰ ὀνόματα τοὺς φρονιμωτέρους
ἢ τοὺς ἀφρονεστέρους;

ΕΡΜ. Δῆλον δὴ ὅτι τοὺς φρονιμωτέρους φαίην ἄν.

ΣΩ. Πότερον οὖν αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς πόλεσι φρο-
νιμωτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες, ὥς τὸ ὅλον εἰ-
πεῖν γένος;

ΕΡΜ. Οἱ ἄνδρες.

ΣΩ. Οὐκοῦν οἶσθα ὅτι Ὅμηρος τὸ παιδίον τὸ τοῦ
Ἐκτορος ὑπὸ τῶν Τρώων φησὶ καλεῖσθαι Ἀστυάνακτα,
δ Σκαμάνδριον δὲ δηλὸν ὅτι ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἐπειδὴ οἷ
γε ἄνδρες αὐτὸν Ἀστυάνακτα ἐκάλουν;

ΕΡΜ. Ἐοικέ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ Ὅμηρος τοὺς Τρωᾶς σοφωτέρους ἡγεῖτο ἢ τὰς γυναῖκας αὐτῶν;

ΕΡΜ. Οἶμαι ἔγωγε.

ΣΩ. Τὸν Ἀστύνακτα ἄρα ὀρθότερον ᾔετο κελσθαι τῷ παιδί ἢ τὸν Σκαμάνδριον;

ΕΡΜ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τί δὴ ποτε; οὐ γάρ πω οὐδ' αὐτὸς ἔγωγε μανθάνω, ὧς Ἑρμόγενες· σὺ δὲ μανθάνεις;

ΕΡΜ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Σκοπῶμεν δὴ διὰ τί ποτε. ἢ αὐτὸς ἡμῖν κάλλιστα ὑφηγεῖται τὸ διότι; φησὶ γάρ·

οἷος γάρ σφιν ἔρυντο πόλιν καὶ τείχεα μακρά.

Ε

διὰ ταῦτα δὴ, ὥς ἔοικεν, ὀρθῶς ἔχει καλεῖν τὸν τοῦ σωτῆρος υἱὸν Ἀστύνακτα τούτου ὃ ἔσωξεν ὁ πατήρ αὐτοῦ, ὥς φησιν Ὅμηρος.

ΕΡΜ. Φαίνεται μοι.

ΣΩ. Ἄλλ' ἄρα, ὧς γὰρ θέ, καὶ τῷ Ἑκτορι αὐτὸς ἔθετο τὸ ὄνομα Ὅμηρος;

ΕΡΜ. Τί δὴ;

ΣΩ. Ὅτι μοι δοκεῖ καὶ τοῦτο παραπλήσιόν τι εἶναι τῷ Ἀστύνακτι, καὶ ἔοικεν Ἑλληνικοῖς ταῦτα τὰ ὀνόματα. ὁ γὰρ ἄναξ καὶ ὁ ἔκτωρ σχεδόν τι ταὐτὸν σημαίνει [βασίλικα ἀμφοτέρω εἶναι τὰ ὀνόματα]· οὐ γὰρ ἄν τις ἄναξ ᾗ, καὶ ἔκτωρ δῆπου ἐστὶ τούτου· δηλὸν γὰρ ὅτι κρατεῖ τε αὐτοῦ καὶ κέκτηται καὶ ἔχει αὐτό. ἢ οὐδέν σοι δοκᾷ λέγειν, ἀλλὰ λανθάνω καὶ ἑμαυτὸν οἰόμενός τινος ὥσπερ ἔχρους ἐφάπτεσθαι τῆς Ὀμήρου δόξης περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος;

ΕΡΜ. Μὰ Δί' οὐ σύ γε, ὥς ἐμοὶ δοκεῖς, ἀλλὰ ἴσως του ἐφάπτει.

XIII. ΣΩ. Δίκαιόν γέ τοι ἐστίν, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, τον λέοντος ἔκγονον λέοντα καλεῖν καὶ τὸν ἵππου ἔκγονον

ἵππον. οὐ τι λέγω, ἐὰν ὥσπερ τέρας γένηται ἐξ ἵππου ἄλλο
 Ο τι ἢ ἵππος, ἀλλὰ οὐ ἂν ἦ τοῦ γένους ἔκγονον τὴν φύσιν,
 τοῦτο λέγω· ἐὰν βοὸς ἔκγονον φύσει ἵππος παρὰ φύσιν
 τέκη μύσχον, οὐ πῶλον κλητέον ἀλλὰ μύσχον· οὐδ' ἂν ἐξ
 ἀνθρώπου, οἶμαι, μὴ τὸ ἀνθρώπου ἔκγονον γένηται, ἀλλ'
 ἐὰν τὸ ἔκγονον, ἀνθρώπος κλητέος· καὶ τὰ δένδρα ὡσαύ-
 τως καὶ τὰλλα ἅπαντα· ἢ οὐ ξυνδοκεῖ;

ΕΡΜ. Ξυνδοκεῖ.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις· φύλαττε γὰρ με, μή πη παρὰ
 κρούσωμαι σε. κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐκ βασι-
 Δ λέως γίγνηται τι ἔκγονον, βασιλεὺς κλητέος· εἰ δὲ ἐν ἐτέ-
 ραις συλλαβαῖς ἢ ἐν ἐτέραις τὸ αὐτὸ σημαίνει, οὐδὲν
 πρᾶγμα, οὐδ' εἰ πρόσκειται τι γράμμα οὐδ' εἰ ἀφῆρηται,
 οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο, ἕως ἂν ἐγκρατής ἢ ἡ οὐσία τοῦ πρᾶγ-
 ματος δηλουμένη ἐν τῷ ὀνόματι.

ΕΡΜ. Πῶς τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. Οὐδὲν ποικίλον, ἀλλ' ὥσπερ τῶν στοιχείων
 οἶσθα ὅτι ὀνόματα λέγομεν, ἀλλ' οὐκ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα,
 πλὴν τεττάρων, τοῦ ε καὶ τοῦ υ καὶ τοῦ ο καὶ τοῦ ω· τοῖς
 Ε δ' ἄλλοις φωνήσεσι τε καὶ ἀφώνοις οἶσθα ὅτι περιτιθέντες
 ἄλλα γράμματα λέγομεν, ὀνόματα ποιοῦντες· ἀλλ' ἕως ἂν
 αὐτοῦ δηλουμένην τὴν δύναμιν ἐντιθῶμεν, ὀρθῶς ἔχει
 ἐκεῖνο τὸ ὄνομα καλεῖν, ὃ αὐτὸ ἡμῖν δηλώσει, οἷον τὸ βῆτα·
 ὀρθῶς ὅτι τοῦ η καὶ τοῦ τ καὶ τοῦ α προστεθέντων οὐδὲν
 ἐλύπησεν, ὥστε μὴ οὐχὶ τὴν ἐκείνου τοῦ στοιχείου φύσιν
 δηλῶσαι ὅλῳ τῷ ὀνόματι οὐ βρούλετο ὁ νομοθέτης· οὕτως
 ἠπιστήθη καλῶς θέσθαι τοῖς γράμμασι τὰ ὀνόματα.

ΕΡΜ. Ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ βασιλέως ὁ αὐτὸς λόγος;
 394 ἔσται γὰρ ποτ' ἐκ βασιλέως βασιλεὺς, καὶ ἐξ ἀγαθοῦ ἀγα-
 θός, καὶ ἐκ καλοῦ καλός, καὶ τὰλλα πάντα οὕτως, ἐξ ἐκά-
 στον γένους ἕτερον τοιοῦτον ἔκγονον, ἐὰν μὴ τέρας γίγνη-

ται· κλητέον δὴ τὰ αὐτὰ ὀνόματα. ποικίλλειν δὲ ἔξεστι ταῖς συλλαβαῖς, ὥστε δόξαι ἂν τῷ ἰδιωτικῶς ἔχοντι ἕτερα εἶναι ἀλλήλων τὰ αὐτὰ ὄντα· ὥσπερ ἡμῖν τὰ τῶν ἰατρῶν φάρμακα, χρώμασιν ἢ ὁσμαῖς πεποικιλμένα, ἄλλα φαίνεται τὰ αὐτὰ ὄντα, τῷ δὲ γε ἰατρῷ, ἅτε τὴν δύναμιν τῶν φαρμάκων σκοποῦμένῳ, τὰ αὐτὰ φαίνεται, καὶ οὐκ ἐκπλήττεται ὑπὸ τῶν προσόντων. οὕτω δὲ ἴσως καὶ ὁ ἐπιστάμενος περὶ ὀνομάτων τὴν δύναμιν αὐτῶν σκοπεῖ, καὶ οὐκ ἐκπλήττεται, εἴ τι πρόσκειται γράμμα ἢ μετάκειται ἢ ἀφίρηται, ἢ καὶ ἐν ἄλλοις παντέπασιν γραμμασὶν ἴσθιν ἢ τοῦ ὀνόματος δύναμιν. ὥσπερ ὁ νῦν δι' ἐλέγομεν, Ἀστυνάναξ τε καὶ Ἐκτωρ οὐδὲν τῶν αὐτῶν γραμμάτων ἔχει πλὴν τοῦ τ, ἀλλ' ὅμως ταὐτὸν σημαίνει. καὶ Ἀρχέπολις γε τῶν μὲν γραμμάτων τί ἐπικοινωνεῖ; δηλοῖ δὲ ὅμως τὸ αὐτό· καὶ ἄλλα πολλὰ ἴσθιν, ἃ οὐδὲν ἀλλ' ἢ βασιλέα σημαίνει· καὶ ἄλλα γε αὖ στρατηγόν, οἷον Ἀγίς καὶ Πολέμαρχος καὶ Εὐπόλεμος· καὶ ἰατρικά γε ἕτερα, Ἰατροκλῆς καὶ Ἀκισίμβροτος· καὶ ἕτερα ἂν ἴσως συχνὰ εὗροιμεν ταῖς μὲν συλλαβαῖς καὶ τοῖς γραμμασὶ διαφωροῦντα, τῇ δὲ δυνάμει ταὐτὸν φθιγγόμενα. φαίνεται οὕτως ἢ οὐ;

ΕΡΜ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Τοῖς μὲν δὴ κατὰ φύσιν γιγνομένοις τὰ αὐτὰ τὸ ἀποδοτέον ὀνόματα.

ΕΡΜ. Πάνν γε.

XIV. ΣΩ. Τί δὲ τοῖς παρὰ φύσιν, οἳ ἂν ἐν τέρατος εἶδει γένωνται; οἷον ὅταν ἐξ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ θεοσεβοῦς ἀσεβῆς γένηται, ἃς οὐχ ὥσπερ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, καὶ ἵππος βοῦς ἐκγονον τέκη, οὐ τοῦ τεκόντος δήπου ἔδει τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ τοῦ γένους οὐ εἶη;

ΕΡΜ. Πάνν γε.

ΣΩ. Καὶ τῷ ἐκ τοῦ εὐσεβοῦς ἄρα γενομένῳ ἀσεβεῖ τὸ τοῦ γένους ὄνομα ἀποδοτέον.

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐ θεόφιλον, ὥς ἔοικεν, οὐδὲ Μνησίθεον οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδέν, ἀλλ' ὅ τι τὰναντία τούτοις σημαίνει, ἐάνπερ τῆς ὀρθότητος τυγχάνῃ τὰ ὀνόματα.

ΕΡΜ. Παντός γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ὡσπερ γε καὶ ὁ Ὀρέστης, ὃ Ἐρμόγενης, κινδυνεύει ὀρθῶς ἔχειν, εἴτε τις τύχῃ ἔθετο αὐτῷ τὸ ὄνομα εἴτε καὶ ποιητής τις, τὸ θηριῶδες τῆς φύσεως καὶ τὸ ἄγριον αὐτοῦ καὶ τὸ ὀρεινὸν ἐνδεικνύμενος τῷ ὀνόματι.

395 ΕΡΜ. Φαίνεται οὕτως, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἔοικε δέ γε καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ κατὰ φύσιν τὸ ὄνομα εἶναι.

ΕΡΜ. Φαίνεται.

ΣΩ. Κινδυνεύει γάρ τοιοῦτός τις εἶναι ὁ Ἀγαμέμνων, οἷος ἂν δόξειεν αὐτῷ διαπονεῖσθαι καὶ καρτερεῖν, τέλος ἐπιτιθεῖς τοῖς δόξασιν δι' ἀρετήν. σημείον δ' αὐτοῦ ἢ ἐν Τροίᾳ μονή τοῦ πλήθους τε καὶ καρτερία. ὅτι οὖν ἀγαστός κατὰ τὴν ἐπιμανῆν οὗτος ὁ ἀνὴρ, ἐνσημαίνει τὸ
B ὄνομα ὁ Ἀγαμέμνων. ἴσως δὲ καὶ ὁ Ἀτρεὺς ὀρθῶς ἔχει. ὅ τε γὰρ τοῦ Χρυσίππου αὐτῷ φόνος καὶ ἂν πρὸς τὸν Θυεστην ὥς ὡμὰ διεπράττετο, πάντα ταῦτα ζημιώδη καὶ ἀτηρὰ πρὸς ἀρετήν. ἢ οὖν τοῦ ὀνόματος ἐπωνυμία σμικρὸν παρακλίνει καὶ ἐπικεκάλυπται, ὥστε μὴ πᾶσι δηλοῦν τὴν φύσιν τοῦ ἀνδρός· τοῖς δ' ἐπαίουνσι περὶ ὀνομάτων ἱκανῶς δηλοῖ ὃ βούλεται ὁ Ἀτρεὺς. καὶ γὰρ κατὰ τὸ ἀτει-
C ρές καὶ κατὰ τὸ ἄτρεστον καὶ κατὰ τὸ ἀτηρὸν πανταχῇ ὀρθῶς αὐτῷ τὸ ὄνομα κεῖται. δοκεῖ δέ μοι καὶ τῷ Πέλοπι τὸ ὄνομα ἐμμέτρως κεῖσθαι· σημαίνει γὰρ τοῦτο τοῦτομα τὸν τὰ ἐγγὺς ὀρῶντα [ἄξιον εἶναι ταύτης τῆς ἐπωνυμίας].

ΕΡΜ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Οἷόν που καὶ κατ' ἐκείνον λέγεται τοῦ ἀνδρός

ἐν τῷ τοῦ Μυρτίλου φόνῳ οὐδὲν οἷον τε γενέσθαι προ-
νοηθῆναι οὐδὲ προϊδεῖν τῶν πόρρω τῶν εἰς τὸ πᾶν γένος,
ὅσῃς αὐτὸ δυστυχίας ἐνεπίμπλη, τὸ ἐγγὺς μόνου ὁρῶν καὶ
τὸ παραχρῆμα — τοῦτο δ' ἐστὶ πέλας — ἡνίκα προεθν- D
μεῖτο λαβεῖν παντὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἱπποδαμείας γάμον.
τῷ δὲ Ταντάλῳ καὶ πᾶς ἂν ἡγήσατο τοῦνομα ὀρθῶς
καὶ κατὰ φύσιν τεθῆναι, εἰ ἀληθῆ τὰ περὶ αὐτὸν λε-
γόμενα.

ΕΡΜ. Τὰ ποῖα ταῦτα;

ΣΩ. Ἄ τέ που ἐτι ζῶντι δυστυχήματα ἐγένετο πολλὰ
καὶ δεινὰ, ὧν καὶ τέλος ἡ πατὴρ αὐτοῦ ὅλη ἀνετράπετο,
καὶ τελευτήσαντι ἐν Ἄιδου ἢ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τοῦ λίθου
τανταλεῖα θαυμαστῶς ὥς ξύμφωνος τῷ ὀνόματι· καὶ ἄτε- E
χνῶς ἔοικεν, ὥσπερ ἂν εἴ τις βουλόμενος ταλάντατον ὀνο-
μάσαι ἀποκρυπτόμενος ὀνομάσειε καὶ εἰποι ἄντ' ἐκείνου
Τάνταλον, τοιοῦτόν τι καὶ τούτῳ τὸ ὄνομα ἔοικεν ἐκπο-
ρίσαι ἢ τύχη τῆς φήμης. φαίνεται δὲ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ
λεγομένῳ τῷ Αἰὶ παγκάλως τὸ ὄνομα κεῖσθαι· ἐστὶ δὲ οὐ 396
ῥᾶδιον κατανοῆσαι. ἄτεχνῶς γάρ ἐστιν οἶον λόγος τὸ τοῦ
Αἰὸς ὄνομα· διελόντες δὲ αὐτὸ διχῇ οἱ μὲν τῷ ἑτέρῳ μέρει,
οἱ δὲ τῷ ἑτέρῳ χρώμεθα· οἱ μὲν γὰρ Ζῆναι, οἱ δὲ Αἰα κα-
λουσί· συντιθέμενα δ' εἰς ἓν δηλοῖ τὴν φύσιν τοῦ θεοῦ,
ὃ δὴ προσήκειν φαμέν ὀνόματι οἷῳ τε εἶναι ἀπεργάζεσθαι.
οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὅστις ἐστὶν αἰτιος
μᾶλλον τοῦ ξῆν ἢ ὁ ἄρχων τε καὶ βασιλεὺς τῶν πάντων.
συμβαίνει οὖν ὀρθῶς ὀνομάζεσθαι οὗτος ὁ θεὸς εἶναι, δι' B
ὃν ξῆν αἰὲ πᾶσι τοῖς ζῶσιν ὑπάρχει. διείληπται δὲ δίχα,
ὥσπερ λέγω, ἓν ὃν τὸ ὄνομα, τῷ Αἰὶ καὶ τῷ Ζηνί. τοῦτον
δὲ Κρόνου υἱὸν εἶναι ὑβριστικὸν μὲν ἂν τις δόξειεν
εἶναι ἀκούσαντι ἐξαίφνης, εὐλογον δέ, μεγάλης τινὸς
διανοίας ἔχοντον εἶναι τὸν Αἰα· κόρον γὰρ σημαίνει οὐ
παῖδα, ἀλλὰ τὸ καθαρόν αὐτοῦ καὶ ἀκήρατον τοῦ νοῦ.

ἔστι δὲ αὐτός Οὐρανοῦ υἱός, ὡς λόγος· ἡ δὲ αὖ ἐς τὸ ἄνω
 Ο ὄψις καλῶς ἔχει τοῦτο τὸ ὄνομα καλεῖσθαι, οὐρανία, ὁρῶ-
 σα τὰ ἄνω, ὅθεν δὴ καὶ φασιν, ὡς Ἑρμόγενης, τὸν καθαρὸν
 νοῦν παραγίνεσθαι οἱ μετεωρολόγοι, καὶ τῷ οὐρανῷ
 ὁρθῶς τὸ ὄνομα καλεῖσθαι· εἰ δ' ἐμμενήμεν τὴν Ἡσιόδου
 γενεαλογίαν, τίνας ἔτι τοὺς ἀνωτέρω προγόνους λέγει
 τούτων, οὐκ ἂν ἐπαυόμην διεξιῶν, ὡς ὁρθῶς αὐτοῖς τὰ
 ὀνόματα κεῖται, ἕως ἀπεπειράθην τῆς σοφίας ταυτησί τί
 ποιήσει, εἰ ἄρα ἀπερεῖ ἢ οὐ, ἢ ἐμοὶ ἐξαίφνης νῦν οὐτως
 προσπέπτωκεν ἄρτι οὐκ οἶδ' ὀπόθεν.

D EPM. Καὶ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, ἔτεχνως γέ μοι δο-
 κεῖς ὥσπερ οἱ ἐνθουσιῶντες ἐξαίφνης χρησιμῶδεῖν.

XV. ΣΩ. Καὶ αἰτιῶμαι γέ, ὦ Ἑρμόγενης, μάλιστα
 αὐτὴν ἀπὸ Εὐθύφρονος τοῦ Προσπαλτίου προσπεπτωκέ-
 ναι μοι. ἔωθεν γάρ πολλαὶ αὐτῷ συνῆν καὶ παρεῖχον τὰ
 ὧτα. κινδυνεύει οὖν ἐνθουσιῶν οὐ μόνον τὰ ὧτά μου
 ἐμπληῆσαι τῆς δαιμονίας σοφίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς ἐπει-
 λῆφθαι. δοκεῖ οὖν μοι χρῆναι οὐτως αἱ ἡμᾶς ποιῆσαι· τὸ
 E μὲν τήμερον εἶναι χρήσασθαι αὐτῇ καὶ τὰ λοιπὰ περὶ τῶν
 ὀνομάτων ἐπισκέψασθαι, αὐριον δ' ἂν καὶ ὑμῖν ξυνδοκῇ,
 ἀποδιοπομπησόμενά τε αὐτὴν καὶ καθαρούμεθα ἐξευρόν-
 τες ὅστις τὰ τοιαῦτα δεινὸς καθάριεν, εἴτε τῶν ἱερέων τις

397 εἴτε τῶν σοφιστῶν.

EPM. Ἄλλ' ἐγὼ μὲν ξυγχωρῶ· πάνν γάρ ἂν ἡδέως
 τὰ ἐπίλοιπα περὶ τῶν ὀνομάτων ἀκούσαιμι.

ΣΩ. Ἄλλὰ χρὴ οὕτω ποιεῖν. πόθεν οὖν βούλει ἀρ-
 ξώμεθα διασκοποῦντες, ἐπειδήπερ εἰς τύπον τινὰ ἐμβε-
 βήκαμεν, ἵνα εἰδῶμεν εἰ ἄρα ἡμῖν ἐπιμαρτυρήσει αὐτὰ τὰ
 ὀνόματα μὴ πάνν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου οὕτως ἕκαστα κεῖ-
 B σθαι, ἀλλ' ἔχειν τινὰ ὁρθότητα; τὰ μὲν οὖν τῶν ἡρώων
 καὶ ἀνθρώπων λεγόμενα ὀνόματα ἴσως ἂν ἡμᾶς ἐξαπατή-
 σαιε. πολλὰ μὲν γάρ αὐτῶν κεῖται κατὰ προγόνων ὁμωνυ-

μίας, οὐδὲν προσῆκον ἐνίοις, ὥσπερ κατ' ἀρχὰς ἐλέγομεν, πολλὰ δὲ ὥσπερ εὐχόμενοι τίθενται, οἷον Εὐτυχεύειν καὶ Σωσίαν καὶ Θεόφιλον καὶ ἄλλα πολλά. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα δοκεῖ μοι χρῆναι ἔαν· εἰκὸς δὲ μάλιστα ἡμᾶς εὐρεῖν τὰ ὀρθῶς κείμενα περὶ τὰ ἀεὶ ὄντα καὶ πεφυνκότες. ἔσπουδάσθαι γὰρ ἐνταῦθα μάλιστα πρέπει τὴν θέσιν τῶν ὀνομάτων· ἴσως δ' ἕνια αὐτῶν καὶ ὑπὸ θειοτέρας δυνάμεως ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐτέθη.

ΕΡΜ. Δοκεῖς μοι καλῶς λέγειν, ὦ Σώκρατες.

ΧVI. ΣΩ. Ἀρ' οὖν οὐ δίκαιον ἀπὸ τῶν θεῶν ἄρ-
χεσθαι σκοπουμένους, πῇ ποτὲ αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄνομα οἱ
θεοὶ ὀρθῶς ἐκλήθησαν;

ΕΡΜ. Εἰκὸς γε.

ΣΩ. Τοιοῦτο ταῖνυν ἔγωγε ὑποπτεύω· φαίνονται μοι οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα τοὺς μόνους τοὺς θεοὺς ἡγεῖσθαι, οὗσπερ νῦν πολλοὶ τῶν βαρβάρων, ἡλιον καὶ σελήνην καὶ γῆν καὶ ἄστρα καὶ οὐρανόν· ἅτε οὖν αὐτὰ ὀρῶντες πάντα ἀεὶ ἰόντα δρόμῳ καὶ θέοντα, ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως τῆς τοῦ θεῖν θεοὺς αὐτοὺς ἐπονομάσαι· ὕστερον δὲ κατανοοῦντες τοὺς ἄλλους πάντας ἤδη τούτῳ τῷ ὀνόματι προσαγορεύειν. εἰκὲ τι ὃ λέγω τῇ ἀληθείᾳ ἢ οὐδέν;

ΕΡΜ. Πάνν μὲν οὖν ἔοικεν.

ΣΩ. Τί οὖν ἂν μετὰ τοῦτο σκοποῖμεν; ἢ δήλον δὴ ὅτι δαίμονάς τε καὶ ἥρωας καὶ ἀνθρώπους;

ΕΡΜ. Δαίμονας.

ΣΩ. Καὶ ὡς ἀληθῶς, ὦ Ἐρμόγενης, τί ἂν ποτε νοοῖς τὸ ὄνομα οἱ δαίμονες; σκέψαι ἂν τί σοι δόξω εἰπεῖν.

ΕΡΜ. Λέγε μόνον.

ΣΩ. Οἶσθα οὖν τίνας φησὶν Ἡσίοδος εἶναι τοὺς δαίμονας;

ΕΡΜ. Οὐκ ἐννοῶ.

ΣΩ. Οὐδὲ ὅτι χρυσοῦν γένος τὸ πρῶτόν φησι γενέσθαι τῶν ἀνθρώπων;

ΕΡΜ. Οἶδα τοῦτό γε.

ΣΩ. Λέγει τοίνυν περὶ αὐτοῦ,
 398 αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ' ἐκάλυψεν,
 οἱ μὲν δαίμονες ἀγνοοῖ ὑποχθόνιοι καλέονται,
 ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

ΕΡΜ. Τί οὖν δῆ;

ΣΩ. Ὅτι οἶμαι ἐγὼ λέγειν αὐτὸν τὸ χρυσοῦν γένος οὐκ ἐκ χρυσοῦ πεφυκός, ἀλλ' ἀγαθὸν τε καὶ καλόν. τεκμήριον δέ μοι ἔστιν, ὅτι καὶ ἡμᾶς φησὶ σιδηροῦν εἶναι γένος.

ΕΡΜ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τῶν νῦν οἶε ἂν φάναι αὐτὸν εἶ τις ἀγαθὸς ἔστιν, ἐκείνου τοῦ χρυσοῦ γένους εἶναι;

ΕΡΜ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Οἱ δ' ἀγαθοὶ ἄλλο τι ἢ φρόνιμοι;

ΕΡΜ. Φρόνιμοι.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν παντὸς μᾶλλον λέγει, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τοὺς δαίμονας· ὅτι φρόνιμοι καὶ δαήμονες ἦσαν, δαίμονας αὐτοὺς ὠνόμασε. καὶ ἐν γε τῇ ἀρχαίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ αὐτὸ συμβαίνει τὸ ὄνομα. λέγει οὖν καλῶς καὶ αὐτός καὶ ἄλλοι ποιηταὶ πολλοί, ὅσοι λέγουσιν ὥς, ἐπειδὴν τις ἀγαθὸς ὢν τελευτήσῃ, μεγάλην μοῖραν καὶ
 C τιμὴν ἔχει καὶ γίγνεται δαίμων κατὰ τὴν τῆς φρονήσεως ἐπωνυμίαν. ταύτῃ οὖν τίθεμαι καὶ ἐγὼ [τὸν δαήμονα] πάντ' ἄνδρα, ὃς ἂν ἀγαθὸς ᾖ, δαιμόνιον εἶναι καὶ ζῶντα καὶ τελευτήσαντα, καὶ ὁρθῶς δαίμονα καλεῖσθαι.

ΕΡΜ. Καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ, ὦ Σώκρατες, τούτου πάννυ σοι σύμφηφος εἶναι. ὁ δὲ δὴ ἤρως τί ἂν εἴῃ;

ΣΩ. Τοῦτο δὲ οὐ πάννυ χαλεπὸν ἐννοῆσαι. σμικρὸν

γὰρ παρῆκται αὐτῶν τὸ ὄνομα, δηλοῦν τὴν ἐκ τοῦ ἔρωτος γένεσιν.

ΕΡΜ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Οὐκ οἶσθα ὅτι ἡμίθεοι οἱ ἥρωες;

ΕΡΜ. Τί οὖν;

ΣΩ. Πάντες δήπου γερόνασιν ἐρασθέντος ἢ θεοῦ ἢ θνητῆς ἢ θνητοῦ θεῆς. εἰς οὖν σκοπῆς καὶ τοῦτο κατὰ τὴν Ἀττικὴν τὴν παλαιὰν φωνήν, μᾶλλον εἰσεῖ· δηλώσει γὰρ σοι ὅτι παρὰ τὸ τοῦ ἔρωτος ὄνομα, ὅθεν γερόνασιν οἱ ἥρωες, σμικρὸν παρηγμένον ἐστὶν ἀνίγματος χάριν. καὶ ἤτοι τοῦτο λέγει τοὺς ἥρωας, ἢ ὅτι σοφοὶ ἦσαν καὶ ῥήτορες δεινοὶ καὶ διαλεκτικοί, ἐρωτᾶν ἱκανοὶ ὄντες· τὸ γὰρ εἶρεν λέγειν ἐστίν. ὅπερ οὖν ἄρτι λέγομεν, ἐν τῇ Ἀττικῇ φωνῇ λεγόμενοι οἱ ἥρωες ῥήτορες τινες καὶ ἐρωτητικοὶ Ε συμβαίνουσιν, ὥστε ζητόρων καὶ σοφιστῶν γένος γίγνεται τὸ ἠρωϊκὸν φύλον. ἀλλὰ οὐ τοῦτο χαλεπὸν ἐστὶν ἐννοῆσαι, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τί ποτε ἀνθρωποι καλοῦνται ἢ σὺ ἔχεις εἰπεῖν;

XVII. ΕΡΜ. Πόθεν, ὦ γὰθῆ, ἔχω; οὐδ' εἴ τι οἶός τ' ἂν εἶην εὐρεῖν, οὐ συντείνω διὰ τὸ ἡγεῖσθαι σὲ μᾶλλον εὐρήσειν ἢ ἐμαυτόν.

ΣΩ. Τῇ τοῦ Εὐθύφρονος ἐπιπνοίᾳ πιστεύεις, ὥς 399
ῥοικας.

ΕΡΜ. Ἀἴλα δῆ.

ΣΩ. Ὅρθῶς γε σὺ πιστεύων· ὥς καὶ νῦν γέ μοι φαίνομαι κομφῶς ἐννενοηκέναι, καὶ κινδυνεύσω, εἰ μὴ εὐλαβῶμαι, εἰ τήμερον σοφώτερος τοῦ δέοντος γενέσθαι. σκόπει δὲ ὃ λέγω. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ τοιόνδε δεῖ ἐννοῆσαι περὶ ὀνομάτων, ὅτι πολλάκις ἐπεμβάλλομεν γράμματα, τὰ δ' ἐξαιροῦμεν, παρ' ὃ βουλούμεθα ὀνομαζόντες, καὶ τὰς ὁξύτητας μεταβάλλομεν. οἶον Αἰὶ φίλος· τοῦτο Β ἵνα ἀντὶ δῆματος ὄνομα ἡμῖν γένηται, τό τε ἕτερον αὐτό-

θεν ἰώτα ἐξείλομεν καὶ ἀντὶ ὀξείας τῆς μέσης συλλαβῆς βαρεῖαν ἐφθεργάμεθα. ἄλλων δὲ τοῦναντίον ἐμβάλλομεν γράμματα, τὰ δὲ βαρυτέρα* οὐχύτερα* φθεγγόμεθα.

ΕΡΜ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τούτων τοίνυν ἓν καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων ὄνομα πέποιθεν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. ἐκ γὰρ ῥήματος ὄνομα γέρονεν, ἐνὸς γράμματος τοῦ ἄλφα ἐξαιρεθέντος καὶ βαρυτέρας τῆς τελευτῆς γενομένης.

ΕΡΜ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ὡδε. σημαίνει τοῦτο τὸ ὄνομα ὁ ἄνθρωπος ὅτι τὰ μὲν ἄλλα θηρία ὧν ὀρθᾷ οὐδὲν ἐπισκοπεῖ οὐδὲ ἀναλογίζεται οὐδὲ ἀναθρεῖ, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἅμα εἶδρακε — τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ὅπωπε — καὶ ἀναθρεῖ καὶ λογίζεται τοῦτο ὁ ὅπωπεν. ἐντεῦθεν δὲ δὴ μόνον τῶν θηρίων ὀρθῶς ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὠνομάσθη, ἀναθρῶν ἂ ὅπωπεν.

ΕΡΜ. Τί οὖν; τὸ μετὰ τοῦτο ἔρωμαί σε, ὃ ἡδέως ἂν πυνθίμην;

ΣΩ. Πάνν γε.

ΕΡΜ. Ὡσπερ τοίνυν μοι δοκεῖ τούτοις ἐξῆς εἶναι τι χρῆμα. ψυχὴν γὰρ που καὶ σῶμα καλοῦμεν τοῦ ἀνθρώπου.

ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΕΡΜ. Πειρώμεθα δὴ καὶ ταῦτα διελεῖν, ὥσπερ τὰ ἐμπροσθεν.

ΣΩ. Ψυχὴν λέγεις ἐπισκέψασθαι, ὥς εἰκότως τούτου τοῦ ὀνόματος τυγχάνει, ἔπειτ' αὖ τὸ σῶμα;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ὡς μὲν τοίνυν ἐκ τοῦ παραχρῆμα λέγειν, οἶμαί τι τοιοῦτον νοεῖν τοὺς τὴν ψυχὴν ὀνομάσαντας, ὥς τοῦτο ἄρα, ὅταν παρῇ τῷ σώματι, αἰτιόν ἐστι τοῦ ξῆν αὐτῷ, τὴν τοῦ ἀναπνεῖν δύναμιν παρέχον καὶ ἀναψύχον, ἅμα δὲ ἐκλείποντος τοῦ ἀναψύχοντος τὸ σῶμα ἀπόλλυται τε καὶ τε-

λευτᾷ· ὅθεν δὴ μοι δοκοῦσιν αὐτὸ ψυχὴν καλέσαι. εἰ δὲ βούλει, ἔχε ἡρέμα· δοκῶ γάρ μοι τι καθορᾶν πιθανώτερον τούτου τοῖς ἀμφὶ Εὐθύφρονα. τούτου μὲν γάρ, ὥς ἐμοὶ 400 δοκεῖ, καταφρονήσαιεν ἂν καὶ ἡγήσαιντο φορτικὸν εἶναι· τόδε δὲ σκόπει, εἰ ἄρα καὶ σοὶ ἄρεσθῃ.

ΕΡΜ. Λέγε μόνον.

ΣΩ. Τὴν φύσιν παντὸς τοῦ σώματος, ὥστε καὶ ξῆν καὶ περιέναι, τί σοι δοκεῖ ἔχειν τε καὶ ὀχεῖν ἄλλο ἢ ψυχὴ;

ΕΡΜ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. Τί δέ; καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀπάντων φύσιν οὐ πιστεύεις Ἀναξαγόρᾳ νοῦν καὶ ψυχὴν εἶναι τὴν διακοσμοῦσαν καὶ ἔχουσαν;

ΕΡΜ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Καλῶς ἄρα ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχοι τῇ δυνάμει ταύτῃ, ἣ φύσιν ὀχεῖ καὶ ἔχει, φυσέχην ἐπονομάζειν. ἔξεστι β δὲ καὶ ψυχὴν κομψευόμενον λέγειν.

ΕΡΜ. Πάνν μὲν οὖν, καὶ δοκεῖ γέ μοι τοῦτο ἐκείνου τεχνικώτερον εἶναι.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ἔστι· γελοῖον μέντοι φαίνεται ὥς ἀληθῶς ὀνομαζόμενον ὥς ἐτέθη.

ΕΡΜ. Ἀλλὰ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο πῶς φῶμεν ἔχειν;

ΣΩ. Τὸ σῶμα λέγεις;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Πολλαχῇ μοι δοκεῖ τοῦτό γε· ἂν μὲν καὶ σμικρόν τις παρὰ κλίνη, καὶ πάνν. καὶ γὰρ σῆμά τινες φασιν αὐτὸ εἶναι τῆς ψυχῆς, ὥς τε θαμμένης ἐν τῷ νῦν παρόντι· γ καὶ διότι αὐτὸ τούτῳ σημαίνει ἂ ἂν σημαίνει ἢ ψυχὴ, καὶ ταύτῃ σῆμα ὀρθῶς καλεῖσθαι. δοκοῦσι μέντοι μοι μάλιστα θέσθαι οἱ ἀμφὶ Ὀρφέα τοῦτο τὸ ὄνομα, ὥς δίκην διδούσης τῆς ψυχῆς, ὧν δὴ ἔνεκα δίδωσι· τοῦτον δὲ περιβολὸν ἔχειν, ἵνα σώζηται, δεσμοπηγίου εἰκόνα· εἶναι οὖν τῆς ψυχῆς τοῦτο, ὥσπερ αὐτὸ ὀνομάζεται, ἕως ἂν

ἐκτίσῃ τὰ ὀφειλόμενα, τὸ σῶμα, καὶ οὐδὲν δεῖν παράγειν οὐδὲ γράμμα.

D XVIII. EPM. Ταῦτα μὲν μοι δοκεῖ ἱκανῶς, ὦ Σώ-
κρατες, εἰρησθαι· περὶ δὲ τῶν θεῶν τῶν ὀνομάτων, οἶον
καὶ περὶ τοῦ Διὸς νῦν δὴ ἔλεγες, ἔχοιμεν ἄν που κατὰ τὸν
αὐτὸν τρόπον ἐπισκέψασθαι, κατὰ τίνα ποτὲ ὀρθότητα
αὐτῶν τὰ ὀνόματα κεῖται;

ΣΩ. Ναὶ μὰ Δία ἡμεῖς γε, ὦ Ἐρμόγενης, εἶπερ γε
νοῦν ἔχοιμεν, ἔνα μὲν τὸν κάλλιστον τρόπον, ὅτι περὶ
θεῶν οὐδὲν ἴσμεν, οὔτε περὶ αὐτῶν οὔτε περὶ τῶν ὀνο-
μάτων, ἅττα ποτὲ ἑαυτοὺς καλοῦσι· δῆλον γὰρ ὅτι ἐκεί-
νοί γε τὰληθῆ καλοῦσι. δεύτερος δ' αὖ τρόπος ὀρθότητος,
E ὥσπερ ἐν ταῖς εὐχαῖς νόμος ἐστὶν ἡμῖν εὐχεσθαι, οἵτινές
τε καὶ ὀπόθεν χαίρουσιν ὀνομαζόμενοι, ταῦτα καὶ ἡμᾶς
401 αὐτοὺς καλεῖν, ὥς ἄλλο μηδὲν εἰδότας· καλῶς γὰρ δὴ
ἔμοιγε δοκεῖ νενομίσθαι. εἰ οὖν βούλει, σκοπῶμεν ὥσπερ
προειπόντες τοῖς θεοῖς ὅτι περὶ αὐτῶν οὐδὲν ἡμεῖς σκεψό-
μεθα — οὐ γὰρ ἀξιούμεν οἰοί τ' ἄν εἶναι σκοπεῖν — ἀλλὰ
περὶ τῶν ἀνθρώπων, ἥντινά ποτε δόξαν ἔχοντες ἐτίθεντο
αὐτοῖς τὰ ὀνόματα· τοῦτο γὰρ ἀνεμέσθητον.

EPM. Ἀλλὰ μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, μετρίως λέγειν,
καὶ οὕτω ποιῶμεν.

B ΣΩ. Ἄλλο τι οὖν ἂν Ἐστίας ἀρχώμεθα κατὰ τὸν
νόμον;

EPM. Δίκαιον γοῦν.

ΣΩ. Τί οὖν ἂν τις φαίη διανοοῦμενον τὸν ὀνομά-
σαντα Ἐστίαν ὀνομάσαι;

EPM. Οὐ μὰ τὸν Δία οὐδὲ τοῦτο οἶμαι ῥάδιον εἶναι.

ΣΩ. Κινδυνεύουσι γοῦν, ὦ γαθὲ Ἐρμόγενης, οἱ
πρῶτοι τὰ ὀνόματα τιθέμενοι οὐ φαῦλοι εἶναι, ἀλλὰ με-
τεωρολόγοι καὶ ἀδολέσχαι τινές.

EPM. Τί δὴ;

ΣΩ. Καταφαίνεται μοι ἡ θέσις τῶν ὀνομάτων ποι-
 ούτων τινῶν ἀνθρώπων εἶναι, καὶ ἐάν τις τὰ ξενικά ὀνό- C
 ματα ἀνασκοπῇ, οὐχ ἡττον ἀνευρίσκεται ὁ ἕκαστον βούλε-
 ται. οἶον καὶ ἐν τούτῳ, ὃ ἡμεῖς οὐσίαν καλοῦμεν, εἰσὶν οὐ
 ἔσσιαν καλοῦσιν, οἳ δ' αὖ ὠσίαν. πρῶτον μὲν οὖν κατὰ τὸ
 ἑτερον ὄνομα τούτων ἡ τῶν πραγμάτων οὐσία Ἑστία κα-
 λείσθαι ἔχει λόγον· καὶ ὅτι γε αὖ ἡμεῖς τὸ τῆς οὐσίας μετ-
 ἔχον ἔστιαν φαμέν, καὶ κατὰ τοῦτο ὀρθῶς ἂν καλοῖτο
 Ἑστία· εἰκότα μὲν γὰρ καὶ ἡμεῖς τὸ παλαιὸν ἔσσιαν καλεῖν
 τὴν οὐσίαν. ἐτι δὲ καὶ κατὰ τὰς θυσίας ἂν τις ἐννοήσας
 ἡγήσαιο οὕτω νοεῖν ταῦτα τοὺς τιθεμένους· τὸ γὰρ πρὸ D
 πάντων θεῶν τῇ Ἑστίᾳ πρώτη προθύειν εἰκὸς ἐκείνους
 οἵτινες τὴν πάντων οὐσίαν Ἑστίαν ἐπωνόμασαν. ὅσοι δ'
 αὖ ὠσίαν, σχεδόν τι αὖ οὗτοι καθ' Ἡράκλειτον ἂν ἡγοῖντο
 τὰ ὄντα εἶναι τε πάντα καὶ μένειν οὐδέν· τὸ οὖν αἴτιον
 καὶ τὸ ἀρχηγὸν αὐτῶν εἶναι τὸ ὠθοῦν, ὅθεν δὴ καλῶς
 ἔχειν αὐτὸ ὠσίαν ὀνομάσθαι. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ ὡς
 παρὰ μηδὲν εἰδότην εἰρήσθω· μετὰ δ' Ἑστίαν δίκαιον E
 ῥέαν καὶ Κρόνον ἐπισκέψασθαι. καίτοι τό γε τοῦ Κρόνου
 ὄνομα ἤδη διήλθομεν. ἴσως μέντοι οὐδὲν λέγω.

XIX. EPM. Τί δὴ, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ὡς γὰρ ἐννεόηκά τι σμῆνος σοφίας.

EPM. Ποῖον δὴ τοῦτο;

ΣΩ. Γελοῖον μὲν πάνυ εἶπεῖν, οἶμαι μέντοι τινὰ 402
 πιθανότητα ἔχον.

EPM. Τίνα ταύτην;

ΣΩ. Τὸν Ἡράκλειτόν μοι δοκῶ καθορᾶν παλαιὰ
 ἅττα σοφὰ λέγοντα, ἀτεχνῶς τὰ ἐπὶ Κρόνον καὶ ῥέας, ἃ
 καὶ Ὀμηρος ἔλεγεν.

EPM. Πῶς τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. Λέγει που Ἡράκλειτος ὅτι πάντα χωρεῖ καὶ

οὐδὲν μένει, καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα λέγει
ὥς οἷς ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης.

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

Β *ΣΩ.* Τί οὖν; δοκεῖ σοι ἀλλοιότερον Ἡρακλείτου
νοεῖν ὃ τιθέμενος τοῖς τῶν ἄλλων θεῶν προγούνοις Ῥέαν
τε καὶ Κρόνον; ἄρα οἶει ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου αὐτὸν ἀμ-
φοτέρους γενεμάτων ὀνόματα θέσθαι, ὥσπερ αὖ Ὀμηρος
Ῥακεανὸν τε θεῶν γενεσὶν φησι καὶ μητέρα Τηθύν· οἶμαι
δὲ καὶ Ἡσίοδος. λέγει δέ που καὶ Ὀρφεὺς ὅτι

Ῥακεανὸς πρῶτος καλλίρροος ἦρξε γάμοιο,

Γ ὅς ῥα κασιγνήτην ὁμομήτορα Τηθύν ὄπνιεν.

ταῦτ' οὖν σκοπεῖ ὅτι καὶ ἑλλήλοις συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὰ
τοῦ Ἡρακλείτου πάντα τείνει.

ΕΡΜ. Φαίνει τί μοι λέγειν, ὦ Σώκρατες· τὸ μέντοι
τῆς Τηθύος οὐκ ἐννοῶ ὄνομα τί βούλεται.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ὀλίγον αὐτὸ λέγει ὅτι πηγῆς
ὄνομα ἐπικεκρυμμένον ἐστί. τὸ γὰρ διακτινόμενον καὶ τὸ
Δ ἡθούμενον πηγῆς ἀπείκασμά ἐστιν· ἐκ δὲ τούτων ἀμφο-
τέρων τῶν ὀνομάτων ἡ Τηθύς τὸ ὄνομα ξύγκειται.

ΕΡΜ. Τοῦτο μὲν, ὦ Σώκρατες, κομφόν.

ΣΩ. Τί δ' οὐ μέλλει; ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο; τὸν μὲν
Αἰαεῖτομεν.

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Τοὺς ἀδελφούς δὴ αὐτοῦ λέγωμεν, τὸν τε Πο-
σειδῶ καὶ τὸν Πλούτωνα καὶ τὸ ἕτερον ὄνομα ὃ ὀνομάζου-
σιν αὐτόν.

ΕΡΜ. Πάνν γε.

ΣΩ. Τὸ μὲν τοῖνυν τοῦ Ποσειδῶνός μοι φαίνεται
Ε ὀνομάσθαι ὑπὸ τοῦ πρώτου ὀνομάσαντος, ὅτι αὐτὸν βαδί-
ζοντα ἐπέσχευεν ἡ τῆς θαλάττης φύσις καὶ οὐκέτι εἶασε
προελθεῖν, ἀλλ' ὥσπερ δεσμὸς τῶν ποδῶν αὐτῷ ἐγένετο.
τον οὖν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ταύτης θεὸν ὀνόμασε

Ποσειδῶνα, ὥς ποσίδεσμον ὄντα· τὸ δὲ εἰ ἔγκειται ἴσως εὐπρεπείας ἕνεκα. τάχα δὲ οὐκ ἂν τοῦτο λέγοι, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ σῆγμα δύο λάβδα τὸ πρῶτον ἐλέγετο, ὥς πολλὰ εἰδότης 403 τοῦ θεοῦ. ἴσως δὲ ἀπὸ τοῦ σείειν ὁ σείων ὠνόμασται· πρόσκειται δὲ τὸ πῖ καὶ τὸ δέλτα. τὸ δὲ Πλούτωνος, τοῦτο μὲν κατὰ τὴν τοῦ πλούτου δύσιν, ὅτι ἐκ τῆς γῆς κάτωθεν ἀνίεται ὁ πλοῦτος, ἐπωνομάσθη· ὁ δὲ Ἀιδης, οἱ πολλοὶ μὲν μοι δοκοῦσιν ὑπολαμβάνειν τὸ αἰδὲς προσειρησθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ, καὶ φοβούμενοι τὸ ὄνομα Πλούτωνα καλοῦσιν αὐτόν.

ΕΡΜ. Σοὶ δὲ πῶς φαίνεται, ὦ Σώκρατες;

B

XX. ΣΩ. Πολλαχῇ ἔμοιγε δοκοῦσιν οἱ ἀνθρώποι διημαρτημέναι περὶ τούτου τοῦ θεοῦ τῆς δυνάμεως καὶ φοβέσθαι αὐτόν οὐκ ἄξιον. ὅτι τε γάρ, ἐπειδὴν ἅπαξ τις ἡμῶν ἀποθάνῃ, εἰ ἐκεῖ ἐστί, φοβοῦνται, καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος παρ' ἐκείνον ἀπέρχεται, καὶ τοῦτο πεφόβηται· τὰ δ' ἔμοι δοκεῖ πάντα ἐς ταῦτόν τι συντείνειν, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ὄνομα.

ΕΡΜ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Ἐγὼ σοι ἐρῶ, ἃ γέ μοι φαίνεται. εἰπὲ γάρ μοι, ὁ δεσμός ζωῶν ὀφρῶν, ὥστε μένειν ὀπνοῦν, πότερος ἰσχυρότερός ἐστιν, ἀνάγκη ἢ ἐπιθυμία;

ΕΡΜ. Πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες, ἡ ἐπιθυμία.

ΣΩ. Οἶε οὖν τὸν Ἀιδην οὐκ ἂν πολλοὺς ἐκφείρειν, εἰ μὴ τῷ ἰσχυροτάτῳ δεσμῷ ἔδει τοὺς ἐκέισε ἰόντας;

ΕΡΜ. Ἀῖλαι δὴ.

ΣΩ. Ἐπιθυμία ἄρα τινὲς αὐτούς, ὥς ἔοικε, δεῖ, εἴπερ τῷ μεγίστῳ δεσμῷ δεῖ, καὶ οὐκ ἀνάγκη.

ΕΡΜ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπιθυμίαι αὖ πολλάί εἰσιν;

ΕΡΜ. Ναί.

D ΣΩ. Τῇ μεγίστῃ ἄρα ἐπιθυμίᾳ τῶν ἐπιθυμιῶν δεῖ αὐτούς, εἴπερ μέλλει τῷ μεγίστῳ δεσμῷ κατέχειν.

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ἔστιν οὖν τις μείζων ἐπιθυμία ἢ ὅταν τις τῶ συνῶν οἴηται δι' ἐκείνον ἔσεσθαι ἀμείνων ἀνὴρ;

ΕΡΜ. Μὰ Δί' οὐδ' ὅπωςτιοῦν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Διὰ ταῦτα ἄρα φῶμεν, ὦ Ἐρμόγενης, οὐδένα δεῦρο ἐθελῆσαι ἀπελθεῖν τῶν ἐκεῖθεν, οὐδὲ αὐτὰς τὰς Σειρήνας, ἀλλὰ κατακεκλησθαι ἐκείνας τε καὶ τοὺς
E ἄλλους πάντας· οὕτω καλοὺς τινας, ὥς ἔοικεν, ἐπισταταὶ λόγους λέγειν ὁ Αἰδης, καὶ ἔστιν, ὥς γε ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ὁ θεὸς οὗτος τέλεος σοφιστῆς τε καὶ μέγας εὐεργέτης τῶν παρ' αὐτῷ, ὅς γε καὶ τοῖς ἐνθάδε τοσαῦτα ἀγαθὰ ἐνίησιν· οὕτω πολλὰ αὐτῷ τὰ περιόντα ἐκεῖ ἔστι, καὶ τὸν Πλούτωνα ἀπὸ τούτου ἔσχε τὸ ὄνομα. καὶ τὸ αὐτὸ μὴ ἐθέλειν συνεῖναι τοῖς ἀνθρώποις ἔχουσι τὰ σώματα, ἀλλὰ τότε
404 συγγίγνεσθαι ἐπειδὴν ἡ ψυχὴ καθαρὰ ἢ πάντων τῶν περὶ τὸ σῶμα κακῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, οὗ φιλόσοφον δοκεῖ σοι εἶναι καὶ εὖ ἐντεθυμημένον, ὅτι οὕτω μὲν ἂν κατέχοι αὐτοὺς δήσας τῇ περὶ ἀρετὴν ἐπιθυμίᾳ, ἔχοντας δὲ τὴν τοῦ σώματος πτόησιν καὶ μανίαν οὐδ' ἂν ὁ Κρόνος δύναιτο ὁ πατήρ συγκατέχειν αὐτῷ ἐν τοῖς δεσμοῖς δήσας τοῖς αὐτοῦ λεγομένοις;

ΕΡΜ. Κινδυνεύεις τί λέγειν, ὦ Σώκρατες.

B ΣΩ. Καὶ τό γε ὄνομα ὁ Αἰδης, ὦ Ἐρμόγενης, πολ-
λου δεῖ ἀπὸ τοῦ ἀειδοῦς ἐπωνομάσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ πάντα τὰ καλὰ αἰεὶ εἰδέναι, ἀπὸ τούτου ὑπὸ τοῦ νομοθέτου Αἰδης ἐκλήθη.

XXI. ΕΡΜ. Εἴεν· τί δὲ δῆ; Αἰμητράν τε καὶ Ἥραν καὶ Ἀπόλλω καὶ Ἀθηνᾶν καὶ Ἥφαιστον καὶ Ἄρη καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς πῶς λέγομεν;

ΣΩ. Αἰμητὴρ μὲν φαίνεται κατὰ τὴν δόσιν τῆς ἐδω-

δῆς διδοῦσα ὥς μήτηρ κεκληῖσθαι, Ἥρα δὲ ἐρατή τις, ὥσπερ οὖν καὶ λέγεται ὁ Ζεὺς αὐτῆς ἐρασθεὶς ἔχειν. Ἰσως ὁ δὲ μετεωρολογῶν ὁ νομοθέτης τὸν ἄερα Ἥραν ὠνόμασεν ἐπικρυπτόμενος, θεὸς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τελευτῇ· γνούς δ' ἄν, εἰ πολλάκις λέγεις τὸ τῆς Ἥρας ὄνομα. Φερεφάττα δέ, πολλοὶ μὲν καὶ τοῦτο φοβοῦνται τὸ ὄνομα καὶ τὸν Ἀπόλλω, ὑπὸ ἀπειρίας, ὥς εἰκεν, ὀνομάτων ὀρθότητος. καὶ γὰρ μεταβάλλοντες σκοποῦνται τὴν Φερσεφόνην, καὶ δεινὸν αὐτοῖς φαίνεται· τὸ δὲ μηνύει σοφὴν εἶναι τὴν θεοῦ· ἅτε γὰρ φερομένων τῶν πραγμάτων τὸ ἐφαπτόμενον καὶ ἐπαφῶν καὶ δυνάμενον ἐπακολουθεῖν σοφία ἂν εἴη. Φερέπαφα οὖν διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἐπαφὴν τοῦ φερομένου ἢ θεοῦ ἂν ὀρθῶς καλεῖτο, ἢ τοιοῦτόν τι· δι' ὅπερ καὶ σύνεστιν αὐτῇ ὁ Αἰδὸς σοφὸς ὢν, διότι τοιαύτη ἐστὶ. νῦν δὲ αὐτῆς ἐκκλίνουσι τὸ ὄνομα, εὐστομίαν περὶ πλείονος ποιοῦμενοι τῆς ἀληθείας, ὥστε Φερεφάτταν αὐτὴν καλεῖν. ταῦτόν δὲ καὶ περὶ τὸν Ἀπόλλω, ὅπερ λέγω, πολλοὶ πεφόβηται περὶ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὥς τι θεινὸν μηνύοντος· ἢ οὐκ ἥσθησαι;

ΕΡΜ. Πάνυ μὲν οὖν, καὶ ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τὸ δέ γ' ἐστίν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, κάλλιστα κείμενον πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ.

ΕΡΜ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Ἐγὼ πειράσομαι φράσαι ὃ γέ μοι φαίνεται· οὐ γὰρ ἔστιν ὃ τι ἂν μᾶλλον ὄνομα ἤρμοσεν ἔν ὃν τέτταρσι 405 δυνάμεσι ταῖς τοῦ θεοῦ, ὥστε πασῶν ἐφάπτεσθαι καὶ δηλοῦν τρόπον τινὰ μουσικὴν τε καὶ μαντικὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ τοξικὴν.

ΕΡΜ. Λέγε δὴ· ἄτοπον γὰρ τί μοι λέγεις τὸ ὄνομα εἶναι.

XXII. ΣΩ. Εὐάρμοστον μὲν οὖν, ἅτε μουσικοῦ ὄντος τοῦ θεοῦ· πρῶτον μὲν γὰρ ἡ κάθαρσις καὶ οἱ κα-

φαρμοὶ καὶ κατὰ τὴν ἰατρικὴν καὶ κατὰ τὴν μαντικὴν καὶ
 B αἰ τοῖς ἰατρικοῖς φαρμάκοις καὶ αἰ τοῖς μαντικοῖς περιθι-
 ώσεις τε καὶ λουτρά τὰ ἐν τοῖς τοιοῦτοις καὶ αἰ περιθράν-
 σεις, πάντα ἐν τι ταῦτα δύναται ἂν, καθαρὸν παρέχειν
 τὸν ἄνθρωπον καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν·
 ἢ οὐ;

ΕΡΜ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ καθαιρὼν θεὸς καὶ ὁ ἀπολούων τε
 καὶ ἀπολύων τῶν τοιούτων κακῶν οὗτος ἂν εἴη;

ΕΡΜ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Κατὰ μὲν τοίνυν τὰς ἀπολύσεις τε καὶ ἀπο-
 C λούσεις, ὡς ἱατρὸς ὢν τῶν τοιούτων, ἀπολούων ἂν ὀρ-
 θῶς καλοῖτο· κατὰ δὲ τὴν μαντικὴν καὶ τὸ ἀληθές τε καὶ
 τὸ ἀπλοῦν (ταῦτόν γάρ ἐστιν), ὥσπερ οὖν οἱ Θετταλοὶ κα-
 λοῦσιν αὐτόν, ὀρθότατ' ἂν καλοῖτο· Ἀπλοῦν γάρ φασι
 πάντες Θετταλοὶ τοῦτον τὸν θεόν. διὰ δὲ τὸ αἰεὶ βολῶν
 ἐγκρατής εἶναι τοξικῇ αἰεὶ βάλλων ἐστί. κατὰ δὲ τὴν μου-
 σικὴν δεῖ ὑπολαβεῖν, ὥσπερ τὸν ἀκόλουθόν τε καὶ τὴν
 ἄκοιτιν, ὅτι τὸ ἄλφα σημαίνει πολλαχοῦ τὸ ὁμοῦ, καὶ ἐν-
 ταῦθα τὴν ὁμοῦ πόλησιν καὶ περὶ τὸν οὐρανόν, οὓς δὴ
 D πόλους καλοῦσι, καὶ περὶ τὴν ἐν τῇ οὔδῃ ἁρμονίαν, ἣ δὴ
 συμφωνία καλεῖται, ὅτι ταῦτα πάντα, ὡς φασιν οἱ κομ-
 ποὶ περὶ μουσικὴν καὶ ἀστρονομίαν, ἁρμονία τινὲ πολεῖ
 ἅμα πάντα· ἐπιστατεῖ δὲ οὗτος ὁ θεὸς τῇ ἁρμονίᾳ ὁμοπο-
 λῶν αὐτὰ πάντα καὶ κατὰ θεοὺς καὶ κατ' ἀνθρώπους·
 ὥσπερ οὖν τὸν ὁμοκέλευθον καὶ ὁμόκοιτιν ἀκόλουθον καὶ
 ἄκοιτιν ἐκαλέσαμεν, μεταβαλόντες ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ ἄλφα,
 οὕτω καὶ Ἀπόλλωνα ἐκαλέσαμεν, ὃς ἦν ὁμοπολῶν, ἔτερον
 E λάβδα ἐμβαλόντες, ὅτι ὁμώνυμον ἐγίγνετο τῷ χαλεπῷ
 ὀνόματι. ὅπερ καὶ νῦν ὑποπτεύοντες τινες διὰ τὸ μὴ ὀρ-
 θῶς σκοπεῖσθαι τὴν δύναμιν τοῦ ὀνόματος φοβοῦνται
 αὐτὸ ὡς σημαῖνον φθορὰν τινα· τὸ δὲ πού, ὥσπερ ἄρτι

ἐλέγετο, πασῶν ἐφαπτόμενον κείται τῶν τοῦ θεοῦ δυνά- 406
 μων, ἀπλοῦ, ἀεὶ βάλλοντος, ἀπολούοντος, ὁμοπολούν-
 τος. τὰς δὲ Μούσας τε καὶ ὅλως τὴν μουσικὴν ἀπὸ τοῦ
 μῶσθαι, ὡς εἴκει, καὶ τῆς ζητήσεώς τε καὶ φιλοσοφίας τὸ
 ὄνομα τοῦτο ἐπωνόμασε. Αἰτιᾷ δὲ ἀπὸ τῆς πραότητος τῆς
 θεοῦ, κατὰ τὸ ἐθέλημονα εἶναι ὧν ἂν τις δέηται. ἴσως δὲ
 ὡς οἱ ξένοι καλοῦσι· πολλοὶ γὰρ Αἰθῶ καλοῦσιν· εἴκειν
 οὖν πρὸς τὸ μὴ τραχὺ τοῦ ἥθους ἀλλ' ἡμερόν τε καὶ λεῖον
 Αἰεθῶ κεκληθῆναι ὑπὸ τῶν τοῦτο καλούντων. Ἄρτεμις B
 δὲ τὸ ἄρτεμις φαίνεται καὶ τὸ κόσμιον, διὰ τὴν τῆς παρ-
 θενίας ἐπιθυμίαν· ἴσως δὲ ἄρτεως ἱστορεῖ τὴν θεὸν ἐκά-
 λεσαν ὁ καλέσας, τάχα δ' ἂν καὶ ὡς τὸν ἄροτον μισησάσης
 τὸν ἀνδρὸς ἐν γυναικί· ἢ διὰ τούτων τι ἢ διὰ πάντα
 ταῦτα τὸ ὄνομα τοῦτο ὁ τιθέμενος ἔθετο τῇ θεῷ.

XXIII. EPM. Τί δὲ ὁ Διώνυσός τε καὶ ἡ Ἀφροδίτη;

ΣΩ. Μεγάλα, ὦ καὶ Ἰππονίκον, ἐρωτᾷς. ἀλλ' ἴσθι
 γὰρ καὶ σπουδαίως εἰρημένος ὁ τρόπος τῶν ὀνομάτων
 τούτοις τοῖς θεοῖς καὶ παιδικῶς. τὸν μὲν οὖν σπουδαῖον C
 ἄλλους τινὰς ἐρώτα, τὸν δὲ παιδικὸν οὐδὲν καλύει διελ-
 θεῖν· φιλοπαίσμονες γὰρ καὶ οἱ θεοί. ὅτε γὰρ Διώνυσος
 εἶη ἂν ὁ διδοὺς τὸν οἶνον, Διδοίνυσος ἐν παιδιᾷ καλού-
 μενος· οἶνος δ', ὅτι οἰεσθαι νοῦν ἔχειν ποιεῖ τῶν πινόν-
 των τοὺς πολλοὺς οὐκ ἔχοντας, οἴονους δικαιοτάτ' ἂν κα-
 λοῖτο. περὶ δὲ Ἀφροδίτης οὐκ ἄξιον Ἡσιόδῳ ἀντιλέγειν,
 ἀλλὰ ξηγῶρεῖν ὅτι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀφροῦ γένεσιν Ἀφρο-
 δίτη καλεῖται.

EPM. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀθηναῖς Ἀθηναῖός γ' ὦν, ὦ D
 Σώκρατες, ἐπιλήσει, οὐδ' Ἡφαίστου τε καὶ Ἄρεως.

ΣΩ. Οὐδὲ εἰκόσ γε.

EPM. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ μὲν ἕτερον ὄνομα αὐτῆς οὐ χαλε-
 πὸν εἰπεῖν δι' ὃ κείται.

ΕΡΜ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Παλλάδα που αὐτήν καλοῦμεν.

ΕΡΜ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις ὀρχή-
 15 σεως ἡγούμενοι τεθῆναι ὀρθῶς ἄν, ὥς ἐγῶμαι, ἡγοίμεθα·
 τὸ γὰρ που ἢ αὐτὸν ἢ τι ἄλλο μετεωρίζειν ἢ ἀπὸ τῆς γῆς
 407 ἢ ἐν ταῖς χερσὶ πάλλιν τε καὶ πάλλεσθαι καὶ ὀρχεῖν καὶ
 ὀρχεῖσθαι καλοῦμεν.

ΕΡΜ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Παλλάδα μὲν τοίνυν ταύτη.

ΕΡΜ. Καὶ ὀρθῶς γε. ἀλλὰ δὴ τὸ ἕτερον πῶς λέγεις;

ΣΩ. Τὸ τῆς Ἀθηνᾶς;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Τοῦτο ἐμβριθέστερον, ὦ φίλε. εἰκάσι δὴ καὶ
 οἱ παλαιοὶ τὴν Ἀθηνᾶν νομίζουσιν ὥσπερ οἱ νῦν περὶ Ὀμη-
 ρον δεινοί. καὶ γὰρ τούτων οἱ πολλοὶ ἐξηγούμενοι τὸν
 Β ποιητὴν φασὶ τὴν Ἀθηνᾶν αὐτὸν νοῦν τε καὶ διάνοιαν
 πεποιημένα, καὶ ὃ τὰ ὀνόματα ποιῶν εἰσὶ τοιοῦτόν τι
 περὶ αὐτῆς διανοεῖσθαι, ἔτι δὲ μειζόνως λέγων θεοῦ νόη-
 σιν ὥσπερ εἰ λέγει ὅτι ἡ θεονόα ἐστὶν αὕτη, τῷ ἄλφα ξενι-
 κῶς ἀντὶ τοῦ ἦτα χρησάμενος καὶ τὸ ἰῶτα καὶ τὸ σίγμα
 ἀφελών. ἴσως δὲ οὐδὲ ταύτη, ἀλλ ὥς τὰ θεῖα νοούσης
 αὐτῆς διαφερόντως τῶν ἄλλων Θεονόην ἐκάλεσεν. οὐδὲν
 δὲ ἀπέχει καὶ τὴν ἐν τῷ ἦθει νόησιν ὥς οὕσαν τὴν θεὸν
 C ταύτην Ἡθονόην μὲν βούλεσθαι προσεῖπεῖν· παραγα-
 γὼν δὲ ἢ αὐτὸς ἢ τινες ὕστερον ἐπὶ τὸ κάλλιον, ὥς ᾤοντο,
 Ἀθηνᾶν ἐκάλεσαν.

ΕΡΜ. Τί δὲ δὴ; τὸν Ἡφαιστον πῃ λέγεις;

ΣΩ. Ἡ τὸν γενναῖον τὸν φάεος ἱστορὰ ἐρωτᾷς;

ΕΡΜ. Ἔοικα.

ΣΩ. Οὐκοῦν οὗτος μὲν παντὶ δῆλος Φαῖστος ὢν, τὸ
 ἦτα προσελκυσάμενος;

ΕΡΜ. Κινδυνεύει, ἔάν μή πῇ σοι, ὥς ἔοικεν, ἔτι ἄλλη δόξη.

ΣΩ. Ἄλλ' ἵνα μὴ δόξη, τὸν Ἄρη ἐρώτα.

ΕΡΜ. Ἐρωτῶ.

ΣΩ. Οὐκοῦν, εἰ μὲν βούλει, κατὰ τὸ ἄρρεν τε καὶ ὁ κατὰ τὸ ἀνδρεῖον Ἄρης ἂν εἴη· εἰ δ' αὖ κατὰ τὸ σκληρόν τε καὶ ἀμετάστροφον, ὃ δὴ ἄρρατον καλεῖται, καὶ ταύτη ἂν πανταχῇ πολεμικῶ θεῶ πρόποι Ἄρη καλεῖσθαι.

ΕΡΜ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐκ μὲν οὖν τῶν θεῶν πρὸς θεῶν ἀπαλλαγῶμεν· ὥς ἐγὼ δέδοικα περὶ αὐτῶν διαλέγεσθαι· περὶ δὲ ἄλλων ὧν τινων βούλει πρόβαλλέ μοι, ὅφρα ἴδῃαι οἷοι Εὐθύφρονας ἵπποι.

ΕΡΜ. Ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα, ἔτι γε ἐν ἐρόμένός σε Ε περὶ Ἑρμοῦ, ἐπειδὴ με καὶ σὺ φησι Κρατύλος Ἑρμογένη εἶναι. πειρώμεθα οὖν τὸν Ἑρμῆν σκέψασθαι, τί καὶ νοεῖ τὸ ὄνομα, ἵνα καὶ εἰδῶμεν εἰ τί ὅδε λέγει.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἔοικε περὶ λόγον τι εἶναι ὁ Ἑρμῆς, καὶ τὸ ἐρμηνεῖα εἶναι καὶ τὸ ἄγγελον καὶ τὸ κλοπικόν τε καὶ τὸ ἀπατηλὸν ἐν λόγοις καὶ τὸ ἀγοραστικόν, 408 περὶ λόγον δύναμιν ἐστὶ πᾶσα αὕτη ἡ πραγματεία· ὅπερ οὖν καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, τὸ εἶρειν λόγον χρεῖα ἐστὶ, τὸ δέ, οἷον καὶ Ὅμηρος πολλαχοῦ λέγει, ἐμήσατο φησί, τοῦτο δὲ μηχανήσασθαι ἐστίν. ἐξ ἀμφοτέρων οὖν τούτων τὸν τὸ λέγειν τε καὶ τὸν λόγον μηχανήμενον — τὸ δὲ λέγειν δὴ ἐστὶν εἶρειν — τοῦτον τὸν θεὸν ὥσπερ εἰ ἐπιτάττει ἡμῖν ὁ νομοθέτης· ὃ ἄνθρωποι, ὅς τὸ εἶρειν ἐμήσατο, δικαίως ἂν καλοῖτο ὑπὸ ὑμῶν Εἰρέμης· νῦν δὲ ἡμεῖς, ὥς οἴομεθα, καλλωπίζοντες τὸ ὄνομα Ἑρμῆν καλοῦμεν. καὶ ἢ γε Ἰρις ἀπὸ τοῦ εἶρειν ἔοικε κεκλημένη, ὅτι ἄγγελος ἦν.

ΕΡΜ. Νῆ τὸν Δία, εὖ ἄρα μοι δοκεῖ Κρατύλος λέ-

γειν τὸ ἐμὲ μὴ εἶναι Ἑρμογένη· οὐκ οὖν εὐμήχανός γέ εἰμι λόγον.

XXIV. ΣΩ. Καὶ τό γε τὸν Πᾶνα τοῦ Ἑρμοῦ εἶναι υἱὸν διφυῆ ἔχει τὸ εἶκός, ὧ ἑταῖρε.

Q EPM. Πῶς δῆ;

ΣΩ. Οἶσθα ὅτι ὁ λόγος τὸ πᾶν σημαίνει καὶ κυκλεῖ καὶ πολεῖ αἰεὶ, καὶ ἔστι διπλοῦς, ἀληθὴς τε καὶ ψευδής.

ERM. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκ οὖν τὸ μὲν ἀληθὲς αὐτοῦ λεῖον καὶ θείον καὶ ἄνω οἰκοῦν ἐν τοῖς θεοῖς, τὸ δὲ ψεῦδος κάτω ἐν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ τραχὺ καὶ τραγικόν· ἐνταῦθα γὰρ πλεῖστοι οἱ μῦθοί τε καὶ τὰ ψεῦδη ἔστί, περὶ τὸν τραγικὸν βίον.

ERM. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ὅρθως ἄρα ὁ πᾶν μηνύων καὶ αἰεὶ πολλῶν Πάν ἀπόλος εἴη, διφυῆς Ἑρμοῦ υἱός, τὰ μὲν ἄνωθεν λεῖος, τὰ δὲ κάτωθεν τραχὺς καὶ τραγοειδής. καὶ ἔστιν ἥτοι λόγος ἢ λόγον ἀδελφός ὁ Πάν, εἶπερ Ἑρμοῦ υἱός ἐστιν· ἀδελφῷ δὲ εἰκέναι ἀδελφὸν οὐδὲν θαυμαστόν. ἀλλ' ὅπερ ἐγὼ ἔλεγον, ὧ μακάριε, ἀπαλλαγῶμεν ἐκ τῶν θεῶν.

ERM. Τῶν γε τοιούτων, ὧ Σώκρατες, εἰ βούλει. περὶ δὲ τῶν τοιῶνδε τί σε κωλύει διελθεῖν, οἷον ἡλίον τε καὶ σελήνης καὶ ἄστρον καὶ γῆς καὶ αἰθέρος καὶ αἴρος
E καὶ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ὥρων καὶ ἐνιαυτοῦ;

ΣΩ. Συχνὰ μὲν μοι προστάτεις, ὅμως δέ, εἶπερ σοι κεχαρισμένον ἔσται, ἐθέλω.

ERM. Καὶ μὴν χαριεῖ.

ΣΩ. Τί δῆ οὖν πρῶτον βούλει; ἢ ὥσπερ εἶπες τὸν ἥλιον διελθῶμεν;

ERM. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἐοικε τοίνυν κατάδηλον γενόμενον ἂν μᾶλλον,
409 εἰ τῷ Δωρικῷ τις ὀνόματι χρῶτο. ἄλιον γὰρ καλοῦσιν

οἱ Ἀσθρεῖς· ἄλλιος οὖν εἴη μὲν ἂν κατὰ τὸ ἀλλίξειν εἰς ταὐτὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὴν ἀνατείλῃ, εἴη δ' ἂν καὶ τῷ περὶ τὴν γῆν αἰεὶ εἰλεῖν ἰῶν, εἰκοίκοι δ' ἂν καὶ ὅτι ποικίλλει ἰῶν τὰ γιγνόμενα ἐκ τῆς γῆς· τὸ δὲ ποικίλλειν καὶ αἰολεῖν ταυτόν.

ΕΡΜ. Τί δὲ ἡ σελήνη;

ΣΩ. Τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα φαίνεται τὸν Ἀναξαγόραν πιέζειν.

ΕΡΜ. Τί δὴ;

ΣΩ. Ἔοικε δηλοῦν τι παλαιότερον, ὃ ἐκεῖνος νεωστὶ ἔλεγεν, ὅτι ἡ σελήνη ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς. B

ΕΡΜ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Τὸ μὲν πού σέλας καὶ τὸ φῶς ταυτόν.

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Νέον δὲ πού καὶ ἔνον αἰεὶ ἐστὶ περὶ τὴν σελήνην τοῦτο τὸ φῶς, εἶπερ ἀληθῆ οἱ Ἀναξαγόρειοι λέγουσι· κύκλῳ γάρ πού αἰεὶ αὐτὴν περιῶν νέον αἰεὶ ἐπιβάλλει, ἔνον δὲ ὑπάρχει τὸ τοῦ προτέρου μηνός.

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Σελαναῖαν δὲ γε καλοῦσιν αὐτὴν πολλοί.

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ὅτι δὲ σέλας νέον τε καὶ ἔνον ἔχει αἰεὶ, σελασνονεοάεια μὲν δικαιοτάτ' ἂν τῶν ὀνομάτων καλοῖτο, συγκεκροτημένον δὲ σελαναία κέκληται. C

ΕΡΜ. Διθυραμβῶδες γε τοῦτο τοῦτομα, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ τὸν μῆνα καὶ τὰ ἄστρα πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ὁ μὲν μείς ἀπὸ τοῦ μειοῦσθαι εἴη ἂν μέγης ὀρθῶς κεκλημένος, τὰ δ' ἄστρα ἔοικε τῆς ἀστραπῆς ἐπωνμίαν ἔχειν. ἡ δὲ ἀστραπή, ὅτι τὰ ὅλα ἀναστρέφει, ἀναστρωπὴ ἂν εἴη, νῦν δὲ ἀστραπή καλλωπισθεῖσα κέκληται.

ΕΡΜ. Τί δὲ τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ;

ΣΩ. Τὸ πῦρ ἀπορῶ· καὶ κινδυνεύει ἥτοι ἡ τοῦ Εὐ- D

θύφρονός με μοῦσα ἐπιλελοιπέναι, ἢ τοῦτό τι παργάλε-
πον εἶναι. σκέψαι οὖν ἦν εἰσάγω μηχανὴν ἐπὶ πάντα τὰ
τοιαῦτα, ἃ ἂν ἀπορῶ.

ΕΡΜ. Τίνα δὴ;

ΣΩ. Ἐγὼ σοι ἔρω. ἀπόκριναι γάρ μοι· ἔχεις ἂν εἶ-
πεῖν πῦρ κατὰ τίνα τρόπον καλεῖται;

ΕΡΜ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

XXV. ΣΩ. Σκέψαι δὴ ὃ ἐγὼ ὑποπτεύω περὶ αὐ-
τοῦ. ἐννοῶ γάρ ὅτι πολλὰ οἱ Ἕλληνες ὀνόματα ἄλλως τε
Ε καὶ οἱ ὑπὸ τοῖς βαρβάροις οἰκοῦντες παρὰ τῶν βαρβάρων
εἰλήφασιν.

ΕΡΜ. Τί οὖν δὴ;

ΣΩ. Εἴ τις ζητοῖ ταῦτα κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν φωνὴν
ὥς εἰκότως κεῖται, ἀλλὰ μὴ κατ' ἐκείνην, ἐξ ἧς τὸ ὄνομα
τιγχάνει ὅν, οἴσθα ὅτι ἀποροῖ ἂν.

ΕΡΜ. Εἰκότως γε.

410 ΣΩ. Ὅρα τοίνυν καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα τὸ πῦρ μή τι
βαρβαρικὸν ἦ. τοῦτο γάρ οὔτε ῥάδιον προσάψαι ἐστὶν
Ἑλληνικῇ φωνῇ, φανεροί τ' εἰσὶν οὕτως αὐτὸ καλοῦντες
Φρύγες, σμικρόν τι παρακλίνοντες· καὶ τό γε ὕδωρ καὶ
τὰς κύνας καὶ ἄλλα πολλά.

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐ τοίνυν δεῖ ταῦτα προσβιάζεσθαι, ἐπεὶ ἔχοι
γ' ἂν τις εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. τὸ μὲν οὖν πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ
Ε ταύτη ἀπωθοῦμαι· ὃ δὲ δὴ ἀῆρ ἄρά γε, ὃ Ἐρμόγενης, ὅτι
αἶρει τὰ ἀπὸ τῆς γῆς, ἀῆρ κέκληται; ἢ ὅτι αἶε ῥεῖ; ἢ ὅτι
πνεῦμα ἐξ αὐτοῦ γίγνεται ῥέοντος; οἱ γὰρ ποιηταὶ πονεῖν τὰ
πνεύματα ἀήτας καλοῦσιν· ἴσως οὖν λέγει, ὥσπερ ἂν εἰ
εἴποι πνευματόρρουν, ἀητόρρουν [ὅθεν δὴ βούλεται αὐ-
τὸν οὕτως εἰπεῖν, ὅτι ἐστὶν ἀῆρ]. τὸν δὲ αἰθέρα τῇδε πῇ
ὑπολαμβάνω, ὅτι αἶε περὶ τὸν αἶρα θείων ἀειθεῆρ δικαίως
ἂν καλοῖτο. γῇ δὲ μᾶλλον σημαίνει ὃ βούλεται, ἔάν τις

γαῖαν ὀνομάσῃ. γαῖα γάρ γεννήτειρα ἂν εἴη ὀρθῶς κα- C
κλημένη, ὥς φησὶν Ὅμηρος· τὸ γὰρ γεγάσι γεγεννη-
σθαι λέγει. εἶεν· τί οὖν ἡμῖν ἦν τὸ μετὰ τοῦτο;

ΕΡΜ. Ὁραί, ὦ Σώκρατες, καὶ ἐνιαυτὸς καὶ ἔτος.

ΣΩ. Αἱ μὲν δὴ ὦραι Ἀττικιστὶ ὥς τὸ παλαιὸν ᾔη-
τέον, εἴπερ βούλει τὸ εἰκὸς εἰδέναι· ὦραι γὰρ εἰσι διὰ τὸ
ὀρίζειν χειμῶνάς τε καὶ θέρη καὶ πνεύματα καὶ τοὺς καρ-
ποὺς τοὺς ἐκ τῆς γῆς· ὀρίζουσai δὲ δικαίως ἂν ὦραι κα-
λοῖντο. ἐνιαυτὸς δὲ καὶ ἔτος κινδυνεύει ἕν τι εἶναι. τὸ γὰρ D
τὰ φερόμενα καὶ τὰ γιγνόμενα ἐν μέρει ἕκαστον προάγον
εἰς φῶς καὶ αὐτὸ ἐν αὐτῷ ἐξετάζον, τοῦτο, ὥσπερ ἐν τοῖς
προσθεῖν τὸ τοῦ Διὸς ὄνομα δίχα διηρημένον οἱ μὲν Ζῆνα,
οἱ δὲ Δία ἐκάλουν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα οἱ μὲν ἐνιαυτόν,
ὅτι ἐν ἑαυτῷ, οἱ δὲ ἔτος, ὅτι ἐτάζει, ὃ δὲ ὅλος λόγος ἐστὶ
τὸ ἐν αὐτῷ ἐτάζον τοῦτο προσαγορευέσθαι ἕν ὃν δίχα,
ὥστε δύο ὀνόματα γεγενῆσθαι, ἐνιαυτόν τε καὶ ἔτος, εἰς
ἑνὸς λόγον.

ΕΡΜ. Ἀλλὰ ὁῖτα, ὦ Σώκρατες, πολὺ ἐπιδίδως. E

ΣΩ. Πάρορ ἤδη, οἶμαι, φαίνομαι σοφίας ἐλαύνειν.

ΕΡΜ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Τάχα μᾶλλον φήσεις.

XXVI. ΕΡΜ. Ἀλλὰ μετὰ τοῦτο τὸ εἶδος ἔγωγε 411
ἠδέως ἂν θεασάμην ταῦτα τὰ καλὰ ὀνόματα, τίνι ποτὲ
ὀρθότητι κεῖται, τὰ περὶ τὴν ἀρετὴν, οἷον φρόνησις τε
καὶ σύνεσις καὶ δικαιοσύνη καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα πάντα.

ΣΩ. Ἐγείρεις μὲν, ὦ ἑταῖρε, οὐ φαῦλον γένος ὀνο-
μάτων· ὅμως δὲ ἐπειδήπερ τὴν λεοντὴν ἐνδέδυνκα, οὐκ
ἀποδεικνύον, ἀλλ' ἐπισκεπτέον, ὥς ἔοικε, φρόνησιν καὶ
σύνεσιν καὶ γνώμην καὶ ἐπιστήμην καὶ τᾶλλα δὴ ἅ φῆς
πάντα ταῦτα τὰ καλὰ ὀνόματα.

ΕΡΜ. Πάνν μὲν οὖν οὐ δεῖ ἡμᾶς προαποστῆναι. B

ΣΩ. Καὶ μὴν, νῆ τὸν κύνα, δοκῶ γέ μοι οὐ κακῶς

μαντεύεσθαι ὃ καὶ νῦν δὴ ἐνενόησα, ὅτι οἱ πάντες παλαιοὶ
 ἄνθρωποι οἱ τιθέμενοι τὰ ὀνόματα παντὸς μᾶλλον, ὥσπερ
 καὶ τῶν νῦν οἱ πολλοὶ τῶν σοφῶν, ὑπὸ τοῦ πυκνὰ περι-
 στρέφεσθαι ζητοῦντες, ὅπῃ ἔχει τὰ ὄντα, αἰεὶ ἰλιγγιῶσι,
 καὶ περὶ αὐτοῖς φαίνεται περιφέρεσθαι τὰ πράγματα καὶ
 πάντα φέρεσθαι. αἰτιῶνται δὴ οὐ τὸ ἐνδον τὸ παρὰ
 σφίσι πάθος αἴτιον εἶναι ταύτης τῆς δόξης, ἀλλ' αὐτὰ τὰ
 πράγματα οὕτω πεφυκέναι, οὐδὲν αὐτῶν μόνιμον εἶναι
 οὐδὲ βέβαιον, ἀλλὰ εἶναι καὶ φέρεσθαι καὶ μεστὰ εἶναι
 πάσης φορᾶς καὶ γενέσεως αἰεὶ. λέγω δὲ ἐννοήσας πρὸς
 πάντα τὰ νῦν δὴ ὀνόματα.

ΕΡΜ. Πῶς δὴ τοῦτο, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οὐ κατενόησας ἴσως τὰ ἄρτι λεγόμενα, ὅτι
 παντάπασιν ὥς φερομένοις τε καὶ φέουσιν καὶ γιγνομένοις
 τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα ἐπικείται.

ΕΡΜ. Οὐ πάντως ἐνεδυμήθην.

ΣΩ. Καὶ μὴν πρῶτον μὲν τοῦτο, ὃ πρῶτον εἶπομεν,
 παντάπασιν ὥς ἐπὶ τοιούτων ἐστίν.

ΕΡΜ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ἡ φρόνησις· φορᾶς γὰρ ἐστὶ καὶ ἡ οὐ νόησις.
 εἴη δ' ἂν καὶ ὄνησιν ὑπολαβεῖν φορᾶς· ἀλλ' οὐν περὶ γε
 τὸ φέρεσθαι ἐστίν. εἰ δὲ βούλει, ἡ γνώμη παντάπασιν δη-
 λοῖ γονῆς σκέψιν καὶ νόμησιν· τὸ γὰρ νομᾶν καὶ τὸ σκο-
 πεῖν ταυτόν. εἰ δὲ βούλει, αὐτὸ ἡ νόησις τοῦ νέου ἐστίν
 εἰς· τὸ δὲ νέαι εἶναι τὰ ὄντα σημαίνει γιγνόμενα αἰεὶ εἶ-
 ναι· τούτου οὐν ἐφίεσθαι τὴν ψυχὴν μνηύει τὸ ὄνομα ὃ
 θέμενος τὴν νεόεσιν. οὐ γὰρ νόησις τὸ ἀρχαῖον ἐκαλεῖτο,
 ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἦτα εἰ ἔδει λέγειν δύο, νεόεσιν. σωφροσύνη
 δὲ σωτηρία οὐ νῦν δὴ ἐσκέμμεθα, φρονήσεως. καὶ μὴν ἡ
 γε ἐπιστήμη μνηύει ὥς φερομένοις τοῖς πράγμασιν ἐπομέ-
 νης τῆς ψυχῆς τῆς ἀξίας λόγου, καὶ οὔτε ἀπολειπομένης
 οὔτε προθεούσης· διὸ δὴ ἐκβάλλοντας δεῖ τὸ εἰ πιστήμην

αὐτὴν ὀνομάζειν. σύνεσις δ' αὖ οὕτω μὲν δόξειεν ἂν ὥσπερ συλλογισμὸς εἶναι· ὅταν δὲ συνιέναι λέγεται, ταῖν-
 τὸν παντάπασι τῷ ἐπίστασθαι συμβαίνει λεγόμενον· συμ-
 πορεύεσθαι γὰρ λέγει τὴν ψυχὴν τοῖς πράγμασι τὸ συνιέναι. B
 ναι. ἀλλὰ μὴν ἢ γε σοφία φορᾶς ἐφάπτεσθαι σημαίνει.
 σκοτωδέστερον δὲ τοῦτο καὶ ξενικώτερον· ἀλλὰ δεῖ ἐκ
 τῶν ποιητῶν ἀναμιμνήσκεισθαι ὅτι πολλαχοῦ λέγουσι περὶ
 ὅτου ἂν τύχωσι τῶν ἀρχομένων ταχὺ προΐναι, ἐσύθη
 φασί. Λακωνικῶ δὲ ἀνδρὶ τῶν εὐδοκίμων καὶ ὄνομα ἦν
 Σοῦς· τὴν γὰρ ταχεῖαν ὁρμὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦτο
 καλοῦσι. ταύτης οὖν τῆς φορᾶς ἐπαφὴν σημαίνει ἡ σο-
 φία, ὥς φερομένων τῶν ὄντων. καὶ μὴν τό γε ἀγαθόν,
 τοῦτο τῆς φύσεως πάσης τῷ ἀγαστῷ βούλεται τὸ ὄνομα C
 ἐπικεῖσθαι. ἐπειδὴ γὰρ πορεύεται τὰ ὄντα, ἐν μὲν ἄρ'
 αὐτοῖς τάχος, ἐν δὲ βραδυτής. ἔστιν οὖν οὐ πᾶν τὸ ταχύ,
 ἀλλὰ τὸ αὐτοῦ ἀγαστόν. τοῦ θοοῦ δὴ τῷ ἀγαστῷ αὕτη ἢ
 ἐπὶωνυμία ἐστί, τὸ ἀγαθόν.

XXVII. Δικαιοσύνη δέ, ὅτι μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ δικαίου
 συνέσει τοῦτο κεῖται τὸ ὄνομα, ῥᾷδιον συμβαλεῖν· αὐτὸ
 δὲ τὸ δίκαιον χαλεπόν. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἔοικε μέγρι μὲν του
 ὁμολογεῖσθαι παρὰ πολλῶν, ἔπειτα δὲ ἀμφισβητεῖσθαι.
 ὅσοι γὰρ ἡγοῦνται τὸ πᾶν εἶναι ἐν πορείᾳ, τὸ μὲν πολὺ D
 αὐτοῦ ὑπολαμβάνουσι τοιοῦτόν τι εἶναι, οἷον οὐδὲν ἄλλο
 ἢ χωρεῖν, διὰ δὲ τούτου παντὸς εἶναι τι διεξιόν, δι' οὗ
 πάντα τὰ γιννόμενα γίνεσθαι· εἶναι δὲ τάχιστον τοῦτο
 καὶ λεπτότατον. οὐ γὰρ ἂν δύνασθαι ἄλλως διὰ τοῦ ἰόν-
 τος εἶναι παντός, εἰ μὴ λεπτότατόν τε ἦν, ὥστε αὐτὸ μη-
 δὲν στέγειν, καὶ τάχιστον, ὥστε χοῆσθαι ὥσπερ ἔστιν
 τοῖς ἄλλοις. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπιτροπεύει τὰ ἄλλα πάντα δια-
 ἰόν, τοῦτο τὸ ὄνομα ἐκλήθη ὀρθῶς δίκαιον, εὐστομίας E
 ἕνεκα τὴν τοῦ ἀπάπα δύναμιν προσλαβόν. μέχρι μὲν οὖν
 ἐνταῦθα, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, παρὰ πολλῶν ὁμολογεῖται

413 τοῦτο εἶναι τὸ δίκαιον· ἐγὼ δέ, ὦ Ἐρμούγενες, ἄτε λιπαρῆς
 ὦν περὶ αὐτοῦ, ταῦτα μὲν πάντα διαπέπνυσμαι ἐν ἀπορ-
 ρήτοις, ὅτι τοῦτ' ἐστὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ αἴτιον — δι' ὃ
 γὰρ γίγνεται, τοῦτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον — καὶ Δία καλεῖν ἔφη-
 τις τοῦτο ὀρθῶς ἔχειν διὰ ταῦτα· ἐπειδὴν δ' ἡρέμα αὐ-
 τοὺς ἐπανερωτῶ ἀκούσας ταῦτα μηδὲν ἤτιον, τί οὖν ποτ'
 ἔστιν, ὦ ἄριστε, δίκαιον, εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει; δοκῶ τε
 ἤδη μακρότερα τοῦ προσήκοντος ἐρωτᾶν καὶ ὑπὲρ τὰ
 B ἐσκαμμένα ἄλλεσθαι. ἱκανῶς γὰρ μέ φασι πεπύσθαι [καὶ
 ἀκηκοέναι], καὶ ἐπιχειροῦσι, βουλόμενοι ἀποσιμπλάναι
 με, ἄλλως ἄλλα ἤδη λέγειν, καὶ οὐκέτι συμφωνοῦσιν. ὁ
 μὲν γὰρ τίς φησὶ τοῦτο εἶναι δίκαιον, τὸν ἥλιον· τοῦτον
 γὰρ μόνον διαδόντα καὶ κᾶοντα ἐπιτροπεύειν τὰ ὄντα.
 ἐπειδὴν οὖν τῷ λέγω αὐτὸ ἄσμενος ὥς καλόν τι ἀκηκοώς,
 καταγελαῖ μου οὗτος ἀκούσας καὶ ἐρωτᾷ, εἰ οὐδὲν δίκαιον
 οἶμαι εἶναι ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἐπειδὴν ὁ ἥλιος δύῃ. λιπα-
 C ροῦντος οὖν ἐμοῦ ὅ τι αὐτὸς ἐκεῖνος λέγει αὐτό, τὸ πῦρ φησί·
 τοῦτο δὲ οὐ ὁμόδιόν ἐστιν εἰδέναι· ὁ δὲ οὐκ αὐτὸ πῦρ φη-
 σὶν, ἀλλὰ [αὐτὸ] τὸ θερμὸν τὸ ἐν τῷ πυρὶ ἐνόν. ὁ δὲ τού-
 των μὲν πάντων καταγελαῖν φησὶν, εἶναι δὲ τὸ δίκαιον ὃ
 λέγει Ἀναξαγόρας, νοῦν εἶναι τοῦτο· αὐτοκράτορα γὰρ
 αὐτὸν ὄντα καὶ οὐδενὶ μεμιγμένον πάντα φησὶν αὐτὸν
 κοσμεῖν τὰ πράγματα διὰ πάντων ἴοντα. ἐνταῦθα δὴ ἐγώ,
 ὦ φίλε, πολὺ ἐν πλείονι ἀπορία εἰμὶ ἢ πρὶν ἐπιχειρῆσαι
 D μανθάνειν περὶ τοῦ δικαίου, ὅ τί ποτ' ἐστιν. ἀλλ' οὖν
 οὐπὲρ ἔνεκα ἐσκοποῦμεν, τό γε ὄνομα τοῦτο φαίνεται
 αὐτῷ διὰ ταῦτα κείσθαι.

ΕΡΜ. Φαίνει μοι, ὦ Σώκρατες, ταῦτα μὲν ἀκηκοέ-
 ναι του καὶ οὐκ αὐτοσχεδιάζειν.

ΣΩ. Τί δὲ τᾶλλα;

ΕΡΜ. Οὐ πάνν.

XXVIII. ΣΩ. Ἄκουε δὴ· ἴσως γὰρ ἂν σε καὶ τὰ

ἐπίλοιπα ἐξαπατήσασμαι, ὥς οὐκ ἀκηκοὼς λέγω. μετὰ γὰρ δικαιοσύνην τί ἡμῖν λείπεται; ἀνδρείααν, οἶμαι, οὐπω διήλθομεν. ἀδικία μὲν γὰρ δῆλον ὅτι ἐστὶν ὄντως ἐμπόδι-
σμα τοῦ διαίοντος, ἀνδρεία δὲ σημαίνει, ὥς ἐν μάχῃ ἐπο-
νομαζομένης τῆς ἀνδρείας· μάχην δ' εἶναι ἐν τῷ ὄντι, εἰ-
περ ῥεῖ, οὐκ ἄλλα τι ἢ τὴν ἐναντίαν ῥοήν· ἐὰν οὖν τις
ἐξέλῃ τὰ δέλτια τοῦ ὀνόματος τῆς ἀνδρείας, αὐτὸ μνηύει
τὸ ἔργον τὸ ὄνομα ἢ ἀνδρεία. δῆλον οὖν ὅτι οὐ πάσῃ ῥοῇ
ἢ ἐναντία ῥοῇ ἀνδρεία ἐστίν, ἀλλὰ τῇ παρὰ τὸ δίκαιον
θεούσης· οὐ γὰρ ἂν ἐπηνείτο ἡ ἀνδρεία. καὶ τὸ ἄρρεν καὶ
ὁ ἀνὴρ ἐπὶ παραπλησίῳ τινὶ τούτῳ ἐστί, τῇ ἄνω ῥοῇ.
γονὴ δὲ γονὴ μοι φαίνεται βούλεσθαι εἶναι. τὸ δὲ θῆλυ
ἀπὸ τῆς θηλῆς τι φαίνεται ἐπωνομάσθαι· ἡ δὲ θηλὴ ἄρά
γε, ὧς Ἐρμούγενες, ὅτι τεθηλέναι ποιεῖ, ὥσπερ τὰ ἀρ-
δόμενα;

ΕΡΜ. Ἐοικέ γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Καὶ μὴν αὐτό γε τὸ θάλλειν τὴν αὔξην μοι δο-
κεῖ ἀπεικάζειν τὴν τῶν νέων, ὅτι ταχεῖα καὶ ἐξαίρυνθια
γίγνεται. οἷόν περ οὖν μεμίμηται τῷ ὀνόματι, συναρμό-
σας ἀπὸ τοῦ θείν καὶ ἄλλεσθαι τὸ ὄνομα. ἀλλ' οὐ γὰρ
ἐπισκοπεῖς με ὥσπερ ἐκτός δρόμον φερόμενον, ἐπειδὴν
λείων ἐπιλάβωμαι· λοιπὰ δὲ ἡμῖν ἔτι συχνά ἐστι τῶν δο-
κούντων σπουδαίων εἶναι.

ΕΡΜ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ὡν γ' ἐστὶν ἐν καὶ τέχνην ἰδεῖν, ὅ τί ποτε βού-
λεται εἶναι.

ΕΡΜ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτό γε ἔξιν τοῦ σημαίνει, τὸ μὲν
ταῦ ἀφελόντι, ἐμβαλόντι δὲ τὸ οὐ μετὰξὺ τοῦ χι καὶ τοῦ
νῦ καὶ τοῦ ἦτα;

ΕΡΜ. Καὶ μάλα γε γλίσχρως, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ὡ μακάριε, οὐκ οἶσθ' ὅτι τὰ πρῶτα ὀνόματα

τεθέντα κατακέχωσται ἤδη ὑπὸ τῶν βουλομένων τραγω-
δεῖν αὐτά, περιτιθέντων γράμματα καὶ ἐξαιρούντων εὐ-
στομίας ἔνεκα καὶ πανταχῇ στρεφόντων καὶ ὑπὸ καλλω-
πισμοῦ καὶ ὑπὸ χρόνου. ἐπεὶ ἐν τῷ κατόπτρῳ οὐ δοκεῖ
σοι ἄτοπον εἶναι τὸ ἐμβεβλησθαι τὸ ὄψ; ἀλλὰ τοιαῦτα,
D οἶμαι, ποιῶσιν οἱ τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζον-
τες, τὸ δὲ στόμα πλατύνοντες, ὥστ' ἐπεμβάλλοντες πολλὰ
ἐπὶ τὰ πρῶτα ὀνόματα τελευτῶντες ποιῶσι μὴδ' ἂν ἓνα
ἀνθρώπων συνεῖναι ὅ τι ποτε βούλεται τὸ ὄνομα· ὥσπερ
καὶ τὴν σφίγγα ἀντὶ φινγγὸς σφίγγα καλοῦσι, καὶ ἄλλα
πολλά.

ΕΡΜ. Ταῦτα μὲν ἔστιν οὕτως, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Εἰ δ' αὖ τις ἐάσει καὶ ἐντιθέναι καὶ ἐξαιρεῖν
ἅττ' ἂν βούληται τις εἰς τὰ ὀνόματα, πολλὴ εὐπορία ἔσται
καὶ πᾶν ἂν παντί τις ὄνομα πράγματι προσαρμόσειεν.

E ΕΡΜ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἀληθῆ μέντοι. ἀλλὰ τὸ μέτριον, οἶμαι, δεῖ
φυλάττειν καὶ τὸ εἶκος σὲ τὸν σοφὸν ἐπιστάτην.

ΕΡΜ. Βουλοίμην ἔν.

XXIX. ΣΩ. Καὶ ἐγὼ σοι ξυμβούλομαι, ὦ Ἑρμό-
415 γενες. ἀλλὰ μὴ λίαν, ὦ δαιμόνιε, ἀκριβολογοῦ, μὴ μ-
ἀπογνιώσῃς μένεος. ἔρχομαι γὰρ ἐπὶ τὴν κορυφὴν ὧν εἴ-
ρηκα, ἐπειδὴν μετὰ τέχνην μηχανὴν ἐπισκεψώμεθα. μη-
χανὴ γὰρ μοι δοκεῖ τῶν ἄνερν ἐπὶ πολὺν σημεῖον εἶναι· τὸ
γὰρ μήκος πῶς τὸ πολὺ σημαίνει· ἐξ ἀμφοῖν οὖν τούτοι-
ν ξύγκειται, μήκους τε καὶ τοῦ ἄνερν, τὸ ὄνομα ἢ μηχανή.
ἀλλ', ὅπερ δὴ νῦν εἶπον, ἐπὶ τὴν κορυφὴν δεῖ τῶν εἰρη-
μένων ἐλθεῖν· ἀρετὴ γὰρ καὶ κακία ὅ τι βούλεται τὰ ὀνό-
B ματα ζητητέα. τὸ μὲν οὖν ἕτερον οὕτω καθορῶ, τὸ δ'
ἕτερον δοκεῖ μοι κατάδηλον εἶναι. ξυμφωνεῖ γὰρ τοῖς ἑμ-
προσθεν πᾶσιν. ἅτε γὰρ ἰόντων τῶν πραγμάτων, πᾶν τὸ
κακῶς ἰὸν κακία ἂν εἴῃ· τοῦτο δὲ ὅταν ἐν ψυχῇ ᾗ, τὸ

κακῶς ἵέναι ἐπὶ τὰ πράγματα, μάλιστα τὴν τοῦ ὅλου ἐπω-
 νυμίαν ἔχει τῆς κακίας. τὸ δὲ κακῶς ἵέναι ὃ τί ποτ' ἐστὶ,
 δοκεῖ μοι δηλοῦν καὶ ἐν τῇ δειλίᾳ, ὃ οὐπὼ διήλθομεν ἀλλ'
 ὑπερέβημεν, δέον αὐτὸ μετὰ τὴν ἀνδρείαν σκέψασθαι. C
 δοκοῦμεν δέ μοι καὶ ἄλλα πολλὰ ὑπερβεβηκέναι. ἡ δ' οὖν
 δειλία τῆς ψυχῆς σημαίνει δεσμὸν εἶναι ἰσχυρόν· τὸ γὰρ
 λίαν ἰσχύς τίς ἐστὶ· δεσμὸς οὖν ὁ λίαν καὶ ὁ μέγιστος τῆς
 ψυχῆς ἡ δειλία ἂν εἴη· ὥσπερ γε καὶ ἡ ἀπορία κακόν, καὶ
 πᾶν, ὡς ἔοικεν, ὃ τι ἂν ἐμποδῶν ἢ τῷ ἵέναι καὶ πορεύ-
 εσθαι. τοῦτ' οὖν φαίνεται τὸ κακῶς ἵέναι δηλοῦν, τὸ
 ἰσχυμένως τε καὶ ἐμποδιζομένως πορεύεσθαι, ὃ δὴ ψυχὴν
 ὕταν ἔχῃ, κακίας μεστὴ γίγνεται. εἰ δ' ἐπὶ τοιούτοις ἡ κα-
 κία ἐστὶ τοῦνομα, τούναντίον τούτου ἡ ἀρετὴ ἂν εἴη, ση-
 μαῖνον πρῶτον μὲν εὐπορίαν, ἔπειτα λελυμένην τὴν ὁρὴν D
 τῆς ἀγαθῆς ψυχῆς εἶναι αἰεὶ, ὥστε εἰ τὸ ἄσχετως καὶ τὸ
 ἀκωλύτως αἰεὶ ὄρεον ἐπωνυμίαν εἰληφεν, ὡς ἔοικε, τοῦτο
 τοῦνομα, ὀρθῶς μὲν ἔχει ἀειρείτην καλεῖν· ἰσως δὲ αἰρε-
 τὴν λέγει, ὡς οὔσης ταύτης τῆς ἕξως αἰρετωτάτης· ξυγ-
 κεκρότηται δὲ καὶ καλεῖται ἀρετή. καὶ ἰσως με αὐτὴν φη-
 σεις πλάττειν· ἐγὼ δὲ φημι, εἴπερ ὃ ἐμπροσθεν εἶπον
 ὀρθῶς ἔχει, ἡ κακία, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα τὴν ἀρετὴν ὀρ- E
 θῶς ἔχειν.

ΕΡΜ. Τὸ δὲ δὴ κακόν, δι' οὗ πολλὰ τῶν ἐμπροσθεν 416
 εἰρηκας, τί ἂν νοῖ τοῦνομα;

ΣΩ. Ἀτοπόν τι νῆ Δί' ἔμοιγε δοκεῖ καὶ χαλεπὸν
 ὑμβαλεῖν. ἐπάγω οὖν καὶ τούτῳ ἐκείνην τὴν μηχανήν.

ΕΡΜ. Ποίαν ταύτην;

ΣΩ. Τὴν τοῦ βαρβαρικοῦ τι καὶ τοῦτο φάναι εἶναι.

ΕΡΜ. Καὶ ἔοικας γε ὀρθῶς λέγοντι. ἀλλ' εἰ δοκεῖ,
 ταῦτα μὲν ἔωμεν, τὸ δὲ καλὸν καὶ τὸ αἰσχρὸν πειρώμεθα
 ἰδεῖν, πῇ εὐλόγως ἔχει.

ΣΩ. Τὸ μὲν τοίνυν αἰσχρὸν καὶ δὴ κατάδηλόν μοι

φαίνεται ὁ νοεῖ· καὶ τοῦτο γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν ὁμολογεῖται. τὸ γὰρ ἐμποδίζον καὶ ἰσχον τῆς ῥοῆς τὰ ὄντα λοιδορεῖν μοι φαίνεται διὰ παντὸς ὁ τὰ ὀνόματα τιθεῖς, καὶ νῦν τῷ αἰεὶ ἰσχοντι τὸν ῥοῦν τοῦτο τοῦνομα ἔθετο ἀεισχοροῦν· νῦν δὲ συγκροτήσαντες αἰσχρὸν καλοῦσιν.

ΕΡΜ. Τί δὲ τὸ καλόν;

ΣΩ. Τοῦτο χαλεπώτερον κατανοῆσαι. καίτοι ὀλίγη γε αὐτὸ ἁρμονία μόνον καὶ μήκει τοῦ οὐ παρῆται.

ΕΡΜ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Τῆς διανοίας τις ἔοικεν ἐπωνυμία εἶναι τοῦτο τὸ ὄνομα.

ΕΡΜ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Φέρε, τί οἶσι σὺ εἶναι τὸ αἷτιον κληθῆναι ἐκαστῶ τῶν ὄντων; ἄρ' οὐκ ἐκεῖνο τὸ τὰ ὀνόματα θέμενον;

ΕΡΜ. Πάντως πον.

ΣΩ. Οὐκοῦν διάνοια ἂν εἴη τοῦτο ἥτοι θεῶν ἢ ἀνθρώπων ἢ ἀμφοτέρων;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ καλέσαν τὰ πράγματα καὶ τὸ καλὸν ταυτόν ἐστι τοῦτο, διάνοια;

ΕΡΜ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὅσα μὲν ἂν νοῦς τε καὶ διάνοια ἐργάζεται, ταυτὰ ἐστι τὰ ἐπαινετά, τὰ δὲ μὴ, ψεκτά;

ΕΡΜ. Πάνν γε.

ΣΩ. Τὸ οὖν ἱατρικὸν ἱατρικὰ ἐργάζεται καὶ τὸ τεκτονικὸν τεκτονικά; ἢ πῶς λέγεις;

ΕΡΜ. Οὕτως ἔγωγε.

ΣΩ. Καὶ τὸ καλὸν ἄρα καλά;

ΕΡΜ. Δεῖ γέ τοι.

ΣΩ. Ἔστι δέ γε τοῦτο, ὥς φαμεν, διάνοια;

ΕΡΜ. Πάνν γε.

ΣΩ. Ὅρθῶς ἄρα φρονήσεως αὕτη ἡ ἐπωνυμία ἐστὶ

τὸ καλὸν τῆς τὰ τοιαῦτα ἀπεργαζομένης, ἃ δὴ καλὰ φά-
σκοντες εἶναι ἀσπαζόμεθα.

ΕΡΜ. Φαίνεται.

Ε

XXX. ΣΩ. Τί οὖν ἐτι ἡμῖν λοιπὸν τῶν τοιούτων;

ΕΡΜ. Ταῦτα τὰ περὶ τὸ ἀγαθὸν τε καὶ καλόν, συμ-
φέροντά τε καὶ λυσιτελοῦντα καὶ ὠφέλιμα καὶ κερδαλέα, 417
καὶ τὰναντία τούτων.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ μὲν συμφέρον ἤδη πού κ' ἂν σὺ εὔ-
ροισ ἐκ τῶν προτέρων ἐπισκοπῶν· τῆς γὰρ ἐπιστήμης
ἀδελφόν τι φαίνεται. οὐδὲν γὰρ ἄλλο δηλοῖ ἢ τὴν ἅμα
φορὰν τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν πραγμάτων, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ
τοιούτου πραττόμενα συμφέροντά τε καὶ σύμφερα κεκλη-
σθαι ἀπὸ τοῦ συμπεριφέρεσθαι ἔοικε, τὸ δέ γε κερδαλέον
ἀπὸ τοῦ κέρδους. κέρδος δὲ νῦν ἀντὶ τοῦ δέλτα ἀποδιδόντι Β
ἐς τὸ ὄνομα δηλοῖ ὃ βούλεται· τὸ γὰρ ἀγαθὸν κατ' ἄλλον
τρόπον ὀνομάζει. ὅτι γὰρ κεράννυται ἐς πάντα διεξίον,
ταύτην αὐτοῦ τὴν δύναμιν ἐπονομάζων ἔθετο τοῦνομα·
δέλτα δ' ἐνθεῖς ἀντὶ τοῦ νῦν κέρδος ἐφθέρξατο.

ΕΡΜ. Λυσιτελοῦν δὲ τί δή;

ΣΩ. Ἔοικεν, ὦ Ἐρμόγενης, οὐχὶ καθάπερ οἱ κήπη-
λοι αὐτῷ χρώνται, ἐὰν τὸ ἀνάλωμα ὀπολύη, οὐ ταύτη λέ-
γειν μοι δοκεῖ τὸ λυσιτελοῦν, ἀλλ' ὅτι τάχιστον ὄν τοῦ
ὄντος ἴστασθαι οὐκ ἔα τὰ πράγματα, οὐδὲ τέλος λαβοῦ- Γ
σαν τὴν φορὰν τοῦ φέρεσθαι στήναί τε καὶ παύσασθαι,
ἀλλ' αἰεὶ λύει αὐτῆς ἅν τι ἐπιχειρῇ τέλος ἐγγίγνεσθαι, καὶ
παρέχει ἅπαυστον καὶ ἀθάνατον αὐτήν, ταύτη μοι δοκεῖ
ἐπιφημίσει τὸ ἀγαθὸν λυσιτελοῦν· τὸ γὰρ τῆς φορᾶς λύον
τὸ τέλος λυσιτελοῦν καλέσαι. ὠφέλιμον δὲ ξενικὸν τοῦ-
νομα, ὃ καὶ Ὅμηρος πολλαχοῦ κέχρηται, τῷ ὠφέλλειν·
ἴσθι δὲ τοῦτο τοῦ αὖξιν καὶ ποιεῖν ἐπωνυμία.

XXXI. ΕΡΜ. Τὰ δὲ δὴ τούτων ἐναντία πῶς ἔχει D
ἡμῖν;

ΣΩ. Ὅσα μὲν ἀπόφησιν αὐτῶν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, οὐδὲν δεῖ ταῦτα διεξιέναι.

ΕΡΜ. Ποῖα ταῦτα;

ΣΩ. Ἀξύνφορον καὶ ἀνωφελὲς καὶ ἀλυσιτελὲς καὶ ἀκερδές.

ΕΡΜ. Ἀληθῇ λέγεις.

ΣΩ. Ἀλλὰ βλαβερόν γε καὶ ζημιῶδες;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ τὸ μὲν γε βλαβερόν τὸ βλάπτει τὸν ῥοῦν
 Ε εἶναι λέγει· τὸ δὲ βλάπτειν αὐτὸ σημαίνει βουλόμενον ἄπ-
 τεῖν· τὸ δὲ ἄπτειν καὶ δεῖν ταὐτόν ἐστι, τοῦτο δὲ παντα-
 χοῦ ψέγει. τὸ βουλόμενον οὖν ἄπτειν ῥοῦν ὀρθότατα μὲν
 ἂν εἴη βουλαπτεροῦν, καλλωπισθὲν δὲ καλεῖσθαι μοι
 φαίνεται βλαβερόν.

ΕΡΜ. Ποικίλα γέ σοι, ὦ Σώκратες, ἐκβαίνει τὰ
 ὀνόματα. καὶ γὰρ νῦν μοι ἔδοξας ὥσπερ τοῦ τῆς Ἀθη-
 ναίας νόμου προαύλιον στομαυλῆσαι, τοῦτο τὸ ὄνομα
 418 προειπὼν τὸ βουλαπτεροῦν.

ΣΩ. Οὐκ ἔγωγε, ὦ Ἑρμόγενης, αἴτιος, ἀλλ' οἱ θέ-
 μενοι τὸ ὄνομα.

ΕΡΜ. Ἀληθῇ λέγεις· ἀλλὰ δὴ τὸ ζημιῶδες τί ἂν εἴη;

ΣΩ. Τί δ' ἂν εἴη ποτὲ ζημιῶδες; θεάσαι, ὦ Ἑρμό-
 γενης, ὥς ἐγὼ ἀληθῇ λέγω λέγων ὅτι προστιθέντες γράμ-
 ματα καὶ ἔξαιρουντες σφόδρα ἀλλοιοῦσι τὰς τῶν ὀνομά-
 419 των διανοίας, οὕτως ὥστε σμικρὰ πάνν παραστρέφοντες
 ἐνίοτε τέραντία ποιεῖν σημαίνειν· οἶον καὶ ἐν τῷ δέοντι·
 ἐνενόησα γὰρ αὐτὸ καὶ ἀνεμνήσθην ἄρτι ἀπὸ τοῦδε, ὃ
 ἔμελλόν σοι εἶρεῖν, ὅτι ἡ μὲν νέα φωνὴ ἡμῖν ἢ καλὴ αὕτη
 καὶ τοῦναντίον περιέτρεψε μηνύειν τὸ δέον καὶ τὸ ζημιῶ-
 δες, ἀφανίζουσα ὅ τι νοεῖ, ἢ δὲ παλαιὰ ἀμφοτέρων δηλοῦ
 ὃ βούλεται τοῦνομα.

ΕΡΜ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ἐγὼ σοι ἐρῶ. οἶσθα ὅτι οἱ παλαιοὶ οἱ ἡμέτεροι τῷ ἰώτα καὶ τῷ δέλτα εὖ μάλα ἐχρῶντο, καὶ οὐχ ἥκιστα αἱ γυναῖκες, ἅπερ μάλιστα τὴν ἀρχαίαν φωνὴν σώζουσι. Ὁ νῦν δὲ ἀντὶ μὲν τοῦ ἰώτα ἢ εἰ ἢ ἦτα μεταστρέφουσιν, ἀντὶ δὲ τοῦ δέλτα ζήτα, ὥς δὴ μεγαλοπρεπέστερα ὄντα.

ΕΡΜ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Οἷον οἱ μὲν ἀρχαιότατοι ἡμέραν τὴν ἡμέραν ἐκάλουν, οἱ δὲ ἑμέραν, οἱ δὲ νῦν ἡμέραν.

ΕΡΜ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οἶσθα οὖν ὅτι μόνον τοῦτο δηλοῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τὴν διάνοιαν τοῦ θεμένου; ὅτι γὰρ ἀσμένοις τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἡμίρουσιν ἐκ τοῦ σκότους τὸ φῶς ἐγγί- D γνεται, ταύτη ἀνόμασαν ἡμέραν.

ΕΡΜ. Φαίνεται.

ΣΩ. Νῦν δὲ γε τετραγωδημένον οὐδ' ἂν κατανοή- σαις ὃ τι βούλεται ἡ ἡμέρα. καίτοι τινὲς οἴονται, ὥς δὴ ἡ ἡμέρα ἡμερα ποιεῖ, διὰ ταῦτα ἀνομάσθαι αὐτὴν οὕτως.

ΕΡΜ. Δοκεῖ μοι.

ΣΩ. Καὶ τό γε ζυγὸν οἶσθα ὅτι δυογὸν οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν.

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ τὸ μὲν γε ζυγὸν οὐδὲν δηλοῖ, τὸ δὲ τοῖν δυοῖν ἔνεκα τῆς δέσεως ἐς τὴν ἀγωγὴν ἐπωνόμασται δυο- E γὸν δικαίως· νῦν δὲ ζυγόν. καὶ ἄλλα πάμπολλα οὕ- τως ἔχει.

ΕΡΜ. Φαίνεται.

ΣΩ. Κατὰ ταῦτα τοίνυν πρῶτον μὲν τὸ δέον οὕτω λεγόμενον τούναντίον σημαίνει πᾶσι τοῖς περὶ τὸ ἀγα- θὸν ὀνόμασιν· ἀγαθοῦ γὰρ ἰδέα οὕσα τὸ δέον φαίνεται δεσμός ἐστίν καὶ κώλυμα φορᾶς, ὥσπερ ἀδελφὸν τοῦ βλα- βεροῦ.

ΕΡΜ. Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, οὕτω φαίνεται.

ΣΩ. Ἄλλ' οὐκ ἐάν τῳ ἀρχαίῳ ὀνόματι χρῆ, ὃ πολὺ
 419 μᾶλλον εἰκὸς ἐστὶν ὀρθῶς κειῖσθαι ἢ τὸ νῦν, ἀλλ' ὁμολο-
 γήσει τοῖς πρόσθεν ἀγαθοῖς, ἐάν ἀντὶ τοῦ εἶ τὸ ἰῶτα ἀπο-
 διδῶς, ὥσπερ τὸ παλαιόν· διὸν γὰρ αὖ σημαίνει, ἀλλ' οὐ
 δέον, τὰγαθόν, ὅπερ δὴ ἐπαινεῖ. καὶ οὕτως οὐκ ἐναντιοῦ-
 ται αὐτὸς αὐτῷ ὃ τὰ ὀνόματα τιθέμενος, ἀλλὰ δέον καὶ
 ὠφέλιμον καὶ λυσιτελοῦν καὶ κερδαλέον καὶ ἀγαθόν καὶ
 ξυμφέρον καὶ εὐπορον τὸ αὐτὸ φαίνεται, ἐτέροις ὀνόμασι
 σημαῖνον τὸ διακοσμοῦν καὶ ἰὸν πανταχοῦ ἐγκεκομια-
 B σμένον, τὸ δὲ ἴσχον καὶ δοῦν ψεγόμενον. καὶ δὴ καὶ τὸ
 ζημιῶδες, ἐάν κατὰ τὴν ἀρχαίαν φωνὴν ἀποδῶς ἀντὶ τοῦ
 ζῆτα δέλτα, φανεῖται σοι κειῖσθαι τὸ ὄνομα ἐπὶ τῷ δοῦντι
 τὸ ἰόν, ἐπονομασθὲν ζημιῶδες.

XXXII. EPM. Τί δὲ δὴ ἡδονὴ καὶ λύπη καὶ ἐπιθυ-
 μία καὶ τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οὐ πᾶν χαλεπὰ μοι φαίνεται, ὦ Ερμόγερες.
 ἢ τε γὰρ ἡδονή, ἢ πρὸς τὴν ὕνησιν ἔοικε τείνουσα πρῶξις
 τοῦτο ἔχειν τὸ ὄνομα — τὸ δέλτα δὲ ἔγκειται, ὥστε ἡδονή
 C ἀντὶ ἡδονῆς καλεῖται — ἢ τε λύπη ἀπὸ τῆς διαλύσεως τοῦ
 σώματος ἔοικεν ἐπονομασθῆαι, ἣν ἐν τούτῳ τῷ πάθει ἴσχει
 τὸ σῶμα. καὶ ἢ γε ἀντὶ τὸ ἐμποδίζον τοῦ ἰέναι. ἢ δὲ ἀλγη-
 δῶν ξενικόν τι φαίνεται μοι, ἀπὸ τοῦ ἀλγεινοῦ ὀνομασμέ-
 νον. ὁδύνη δὲ ἀπὸ τῆς ἐνδύσεως τῆς λύπης κεκλημένη ἔοι-
 κεν. ἐχθρῶν δὲ καὶ παντὶ δῆλον ἀπεικασμένον τὸ ὄνομα
 τῷ τῆς φορᾶς βάρει. χαρὰ δὲ τῇ διαχύσει καὶ εὐπορίᾳ τῆς
 1) ψυχῆς τῆς ψυχῆς ἔοικε κεκλημένη. τέρψις δὲ ἀπὸ τοῦ τερ-
 πνυ· τὸ δὲ τερπνόν ἀπὸ τῆς διὰ τῆς ψυχῆς εὐφροσύνης
 ἀπεικασθὲν κέκληται, ἐν δίκῃ μὲν ἂν ἔρπνου καλούμε-
 νον, ὑπὸ χρόνου δὲ τερπνὸν παρηγμένον. εὐφροσύνη δὲ
 οὐδὲν προσδεῖται τοῦ διότι ῥηθῆναι· παντὶ γὰρ δῆλον ὅτι
 ἀπὸ τοῦ εὐ τοῖς πράγμασι τὴν ψυχὴν ξυμφέρεσθαι τοῦτο
 ἔλαβε τὸ ὄνομα, εὐφροσύνην, τὸ γε δίκαιον· ὅμως δὲ

αὐτὸ καλοῦμεν εὐφροσύνην. οὐδ' ἐπιθυμία χαλεπὸν· τῇ γὰρ ἐπὶ τὸν θυμὸν ἰούσῃ δυνάμει δῆλον ὅτι τοῦτο ἐκλήθη E τὸ ὄνομα. θυμὸς δὲ ἀπὸ τῆς θύσεως καὶ ξέσεως τῆς ψυχῆς ἔχει ἂν τοῦτο τὸ ὄνομα. ἀλλὰ μὴν ἵμερός γε τῷ μάλιστα ἔλκοντι τὴν ψυχὴν ὥς ἐπωνομάσθη· ὅτι γὰρ ἵμενος 420 ἔει καὶ ἐφιέμενος τῶν πραγμάτων, καὶ οὕτω δὴ ἐπισπᾶ σφόδρα τὴν ψυχὴν διὰ τὴν εἶναι τῆς ῥοῆς, ἀπὸ ταύτης οὖν πάσης τῆς δυνάμεως ἵμερος ἐκλήθη. καὶ μὴν πόθος αὖ καλεῖται σημαίνων οὐ τοῦ παρόντος εἶναι [ἡμέρου τε καὶ ἡμέρας], ἀλλὰ τοῦ ἄλλοθι που ὄντος καὶ ἀπόντος, ὅθεν πόθος ἐπωνομάσται, ὅς τότε, ὅταν παρῇ οὐ τις ἐφίετο, ἵμερος ἐκαλεῖτο· ἀπογενομένου δὲ ὁ αὐτὸς οὗτος πόθος ἐκλήθη. ἔρως δέ, ὅτι ἐσρεῖ ἔξωθεν καὶ οὐκ οἰκεία ἐστὶν ἢ ῥοῇ αὐτῇ τῷ ἔχοντι, ἀλλ' ἐπείσαστος διὰ τῶν ὁμμάτων, διὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ ἐσρεῖν ἔσρος τό γε παλαιὸν ἐκαλεῖτο· τῷ γὰρ οὐ ἀντὶ τοῦ ὧ ἐχρώμεθα· νῦν δ' ἔρως κέκληται διὰ τὴν τοῦ ὧ ἀντὶ τοῦ οὐ μεταλλαγρῆν. ἀλλὰ τί ἐστι σὺ λέγεις ὅ τι σκοπῶμεν;

ΕΡΜ. Δόξα καὶ τὰ τοιαῦτα πῇ σοι φαίνεται;

ΣΩ. Δόξα δὴ ἦτοι τῇ διώξει ἐπωνομάσται, ἣν ἡ ψυχὴ διώκουσα τὸ εἰδέναι ὅπῃ ἔχει τὰ πράγματα πορεύεται, ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ τόξου βολῇ. εἴοικε δὲ τοῦτο μᾶλλον. ἢ γοῦν οἰήσις τοῦτω ξυμφωνεῖ. οἷσιν γὰρ τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὸ C πρᾶγμα, οἷον ἐστὶν ἕκαστον τῶν ὄντων, δηλοῦσιν προσέοικεν, ὥσπερ γε καὶ ἡ βουλὴ πῶς τὴν βολὴν, καὶ τὸ βούλεισθαι τὸ ἐγίεσθαι σημαίνει καὶ βουλευέσθαι· πάντα ταῦτα δόξη ἐπόμεν' ἅττα φαίνεται τῆς βολῆς ἀπεικασματα, ὥσπερ αὖ καὶ τοῦναντίον ἡ ἀβουλία ἀτυχία δοκεῖ εἶναι, ὡς οὐ βαλόντος οὐδὲ τυχόντος οὐ ἐβαλλέ τε καὶ ὃ ἐβούλετο καὶ περὶ οὗ ἐβουλεύετο καὶ οὐ ἐφίετο.

ΕΡΜ. Ταῦτα ἤδη μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, πυκνότερα D ἐπάγειν.

ΣΩ. Τέλος γὰρ ἤδη θεῶ. ἀνάγκην δ' οὖν ἐτι βού-
 λομαι διαπερᾶναι, ὅτι τοῦτοις ἐξῆς ἐστί, καὶ τὸ ἐκούσιον.
 τὸ μὲν οὖν ἐκούσιον, τὸ εἶκον καὶ μὴ ἀντιτυποῦν, ἀλλ',
 ὥσπερ λέγω, εἶκον τῷ ἴοντι δεδηλωμένον ἂν εἴη τοῦτῳ
 τῷ ὀνόματι, τῷ κατὰ τὴν βούλησιν γιγνομένῳ· τὸ δὲ
 ἀναγκαῖον καὶ ἀντίτυπον, παρὰ τὴν βούλησιν ὄν, τὸ περὶ
 τὴν ἀμαρτίαν ἂν εἴη καὶ ἀμαθίαν, ἀπείκασται δὲ τῇ κατὰ
 E τὰ ἄγκη πορείᾳ, ὅτι δύσπορα καὶ τραχέα καὶ λάσια ὄντα
 ἰσχει τοῦ ἴεναι. ἐντεῦθεν οὖν ἴσως ἐκλήθη ἀναγκαῖον, τῇ
 διὰ τοῦ ἄγκους ἀπεικασθὲν πορείᾳ. ἕως δὲ πάρεστιν ἡ
 ῥύμη, μὴ ἀνιῶμεν αὐτήν· ἀλλὰ καὶ σὺ μὴ ἀνίει, ἀλλὰ
 ἐρώτα.

XXXIII. EPM. Ἐρωτῶ δὴ τὰ μέγιστα καὶ τὰ κάλ-
 421 ιστα, τὴν τε ἀλήθειαν καὶ τὸ ψεῦδος καὶ τὸ ὄν καὶ αὐτὸ
 τοῦτο, περὶ ὃ νῦν ὁ λόγος ἡμῖν ἐστίν, ὄνομα, δι' ὃ τι τὸ
 ὄνομα ἔχει.

ΣΩ. Μαίεσθαι οὖν καλεῖς τι;

EPM. Ἐγώ γε, τό γε ζητεῖν.

ΣΩ. Ἐοικε τοίνυν ἐκ λόγου ὀνόματι συγκεκροτη-
 μένῳ, λέγοντος ὅτι τοῦτ' ἐστὶν ὄν, οὐ τυγχάνει ζήτημα,
 τὸ ὄνομα. μᾶλλον δὲ ἂν αὐτὸ γνοίης ἐν ᾧ λέγομεν τὸ ὀνο-
 μαστόν· ἐνταῦθα γὰρ σαφῶς λέγει τοῦτο εἶναι ὄν οὐ
 B μάσμα ἐστίν. ἡ δ' ἀλήθεια, καὶ τοῦτο τοῖς ἄλλοις εἰοικε
 [συγκεκροτησθαι]· ἡ γὰρ θεία τοῦ ὄντος φορὰ εἰοικε προσ-
 ειρησθαι τούτῳ τῷ ῥήματι, τῇ ἀληθείᾳ, ὥς θεία οὐσα
 ἄλη. τὸ δὲ ψεῦδος τούναντίον τῇ φορᾷ· πάλιν γὰρ αὖ
 λοιδορούμενον ἡκεῖ τὸ ἰσχύμενον καὶ τὸ ἀναγκαζόμενον
 ἡσυχάζειν, ἀπείκασται δὲ τοῖς καθεύδουσι· τὸ ψι δὲ προσ-
 γενόμενον ἐπικρύπτει τὴν βούλησιν τοῦ ὀνόματος. τὸ δὲ
 ὄν καὶ ἡ οὐσία ὁμολογεῖ τῷ ἀληθεῖ, τὸ ἴωτα ἀπολαβόν·
 C ἴον γὰρ σημαίνει· καὶ τὸ οὐκ ὄν αὖ, ὥς τινες καὶ ὀνομά-
 ζουσιν αὐτὸ οὐκ ὄν.

ΕΡΜ. Ταῦτα μὲν μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, ἀνδρείως πάνυ διακεκροτηκέναι· εἰ δέ τις σε ἔροιτο τοῦτο τὸ ἴον καὶ τὸ ῥέον καὶ τὸ δοῦν, τίνα ἔχει ὀρθότητα ταῦτα τὰ ὀνόματα —

ΣΩ. Τί ἂν αὐτῶ ἀποκριναίμεθα, λέγεις; ἢ γάρ;

ΕΡΜ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐν μὲν τοίνυν ἄρτι που ἐπορισάμεθα, ὥστε δοκεῖν τί λέγειν ἀποκρινόμενοι.

ΕΡΜ. Τὸ ποῖον τοῦτο;

ΣΩ. Φάναι, ὃ ἂν μὴ γιγνώσκωμεν, βαρβαρικόν τι τοῦτ' εἶναι. εἴη μὲν οὖν ἴσως ἂν τι τῇ ἀληθείᾳ καὶ τοιούτον αὐτῶν, εἴη δὲ καὶ ὑπὸ παλαιότητος τὰ πρῶτα τῶν ὀνομάτων ἀνεύρεται εἶναι· διὰ γὰρ τὸ πανταχῇ στρέφεσθαι τὰ ὀνόματα οὐδὲν θαυμαστόν ἂν εἴη ἢ παλαιὰ φωνὴ πρὸς τὴν νυνὶ βαρβαρικῇς μηδὲν διαφέρειν.

ΕΡΜ. Καὶ οὐδέν γε ἄπο τρόπου λέγεις.

ΣΩ. Λέγω γὰρ οὖν εἰκότα. οὐ μέντοι μοι δοκεῖ προφράσεις ἀγῶν δέχεσθαι, ἀλλὰ προθυμητέον ταῦτα διασκέψασθαι. ἐνθυμηθῶμεν δέ, εἰ τις αἰεί, δι' ὧν ἂν λέγεται τὸ ὄνομα, ἐκεῖνα ἐρήσεται τὰ ῥήματα, καὶ αὐτῆς αὐτῇ δι' ὧν ἂν τὰ ῥήματα λεχθῇ, ἐκεῖνα πεύσεται, καὶ τοῦτο μὴ παύσεται ποιῶν, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη τελευτῶντα ἀπειπεῖν τὸν ἀποκρινόμενον;

ΕΡΜ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Πότε οὖν ἀπειπὼν ὁ ἀπαγορεύων δικαίως παύ- 422 οὐτ' ἂν; ἄρ' οὐκ ἐπειδὴν ἐπ' ἐκείνοις γένηται τοῖς ὀνόμασιν, ἃ ὥσπερ ἐῖ στοιχεῖα τῶν ἄλλων ἐστὶ καὶ λόγων καὶ ὀνομάτων; ταῦτα γὰρ που οὐκέτι δίκαιον φανῆναι ἐξ ἄλλων ὀνομάτων ξυγκείμενα, ἂν οὕτως ἔχῃ. οἷον νῦν δη τὸ ἀγαθὸν ἔφραμεν ἐκ τοῦ ἀγαστοῦ καὶ ἐκ τοῦ θοοῦ ξυγκεῖσθαι· τὸ δὲ θοὸν ἴσως φαῖμεν ἂν ἐξ ἐτέρων, ἐκεῖνα δὲ ἐξ ἄλλων· ἀλλ' ἐάν ποτέ γε λάβωμεν ὃ οὐκέτι ἐκ τινων Β

ἐτέρων ξύγκειται ὀνομάτων, δικαίως ἂν φαίμεν ἐπὶ στοι-
χείῳ τε ἤδη εἶναι καὶ οὐκέτι τοῦτο ἡμᾶς δεῖν εἰς ἄλλα ὀνό-
ματα ἀναφέρειν.

ΕΡΜ. Ἐμοίγε δοκεῖς ὀρθῶς λέγειν.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν καὶ νῦν ἃ ἐρωτᾷς τὰ ὀνόματα στοιχεῖα
ὄντα τυγχάνει, καὶ δεῖ αὐτῶν ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ ἤδη τὴν
ὀρθότητα ἐπισκέψασθαι, ἥτις ἐστίν;

ΕΡΜ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Εἰκός δῆτα, ὅτι Ἐρμόγενης· πάντα γοῦν φαίνε-
ται τὰ ἐμπροσθεν εἰς ταῦτ' ἀνεληλυθέναι. εἰ δὲ τοῦτο
οὕτως ἔχει, ὥς μοι δοκεῖ ἔχειν, δεῦρο αὖ συνεπίσκειν
μετ' ἐμοῦ, μή τι παραληρήσω λέγων οἷαν δεῖ τὴν τῶν
πρώτων ὀνομάτων ὀρθότητα εἶναι.

ΕΡΜ. Λέγε μόνον, ὥς ὅσον γε δυνάμεως παρ' ἐμοί
ἐστι συνεπισκέψομαι.

XXXIV. ΣΩ. Ὅτι μὲν τοίνυν μία γέ τις ἡ ὀρθότης
παντὸς ὀνόματος καὶ πρώτου καὶ ὑστάτου, καὶ οὐδὲν δια-
φέρει τῷ ὀνόματι εἶναι οὐδὲν αὐτῶν, οἶμαι καὶ σοὶ ξυνδοκεῖ.

ΕΡΜ. Πάνν γε.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ὧν γε νῦν διεληλύθαμεν τῶν ὀνο-
μάτων ἡ ὀρθότης τοιαύτη τις ἐβούλετο εἶναι, οἷα δηλοῦν
οἷον ἕκαστόν ἐστι τῶν ὄντων.

ΕΡΜ. Πῶς γὰρ οὗ;

ΣΩ. Τοῦτο μὲν ἄρα οὐδὲν ἦττον καὶ τὰ πρῶτα δεῖ
ἔχειν καὶ τὰ ὑστερα. εἴπερ ὀνόματα ἐσται.

ΕΡΜ. Πάνν γε.

ΣΩ. Ἀλλὰ τὰ μὲν ὑστερα, ὥς εἴκοις, διὰ τῶν προ-
τέρων οἷά τε ἦν τοῦτο ἀπεργάζεσθαι.

ΕΡΜ. Φαίνεται.

ΣΩ. Εἴεν· τὰ δὲ δὴ πρῶτα, οἷς οὐπω ἕτερα ὑπόκει-
ται, τίνι τρόπῳ κατὰ τὸ δυνατόν ὅτι μάλιστα φανερά
ἡμῖν ποιήσῃ τὰ ὄντα, εἴπερ μέλλει ὀνόματα εἶναι; ἀπό-

κριναι δέ μοι τόδε· εἰ φωνὴν μὴ εἶχομεν μηδὲ γλῶτταν, ἐβουλόμεθα δὲ δηλοῦν ἀλλήλοις τὰ πράγματα, ἅρ' οὐκ ἂν, ὥσπερ νῦν οἱ ἐνεοί, ἐπεχειροῦμεν ἂν σημαίνειν ταῖς χερσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι;

ΕΡΜ. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Εἰ μὲν γ', οἶμαι, τὸ ἄνω καὶ τὸ κοῦφον ἐβου- 423
λόμεθα δηλοῦν, ἤρομεν ἂν πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρα, μιμούμενοι αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος· εἰ δὲ τὰ κάτω καὶ τὰ βαρέα, πρὸς τὴν γῆν· καὶ εἰ ἵππον θέοντα ἢ τι ἄλλο τῶν ζώων ἐβουλόμεθα δηλοῦν, οἴσθ' ὅτι ὡς ὁμοιοῦται ἂν τὰ ἡμέτερα αὐτῶν σώματα καὶ σχήματα ἐποιοῦμεν ἐκείνοις.

ΕΡΜ. Ἀνάγκη μοι δοκεῖ ὡς λέγεις ἔχειν.

ΣΩ. Οὕτω γὰρ ἂν, οἶμαι, δῆλωμά του τῷ σώματι ἐγίγνετο, μιμησαμένου, ὡς εἴκοι, τοῦ σώματος ἐκεῖνο ὃ ἐβούλετο δηλώσαι.

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ φωνῇ τε καὶ γλώττῃ καὶ στόματι βουλόμεθα δηλοῦν, ἅρ' οὐ τότε ἐκάστου δῆλωμα ἡμῖν ἔσται τὸ ἀπὸ τούτων γιγνόμενον, ὅταν μίμημα γένηται διὰ τούτων περὶ ὅτιον;

ΕΡΜ. Ἀνάγκη μοι δοκεῖ.

ΣΩ. Ὅνομα ἄρα ἐστίν, ὡς εἴκοι, μίμημα φωνῇ ἐκείνου, ὃ μιμεῖται καὶ ὀνομάζει ὁ μιμούμενος τῇ φωνῇ, ὅταν μιμῇται.

ΕΡΜ. Δοκεῖ μοι.

ΣΩ. [Μὰ Δί'] ἀλλ' οὐκ ἐμοί πω δοκεῖ καλῶς λέγε-
σθαι, ὦ ἑταῖρε.

ΕΡΜ. Τί δή;

ΣΩ. Τοὺς τὰ πρόβατα μιμουμένους τούτους καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ τὰλλα ζῶα ἀναγκαζοίμεθ' ἂν ὁμο-
λογεῖν ὀνομάζειν ταῦτα ἅπερ μιμοῦνται.

ΕΡΜ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Καλῶς οὖν ἔχειν δοκεῖ σοι;

ΕΡΜ. Οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ τίς ἄν, ὦ Σώκρατες, μίμησις εἴη τὸ ὄνομα;

ΣΩ. Πρῶτον μὲν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ ἔάν, καθάπερ
 D τῇ μουσικῇ μιμούμεθα τὰ πράγματα, οὕτω μιμώμεθα,
 καίτοι τῇ φωνῇ γε καὶ τότε μιμούμεθα· ἐπειτα οὐκ ἔάν,
 ἅπερ ἡ μουσικὴ μιμεῖται, καὶ ἡμεῖς μιμώμεθα, οὐ μοι δο-
 κοῦμεν ὀνομάσειν. λέγω δέ τι τοιοῦτον· ἔστι τοῖς πράγ-
 μασι φωνὴ καὶ σχῆμα ἐκάστω, καὶ χρομᾶ γε πολλοῖς;

ΕΡΜ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἔοικε τοίνυν οὐκ ἔάν τις ταῦτα μιμῆται, οὐδὲ
 περὶ ταύτας τὰς μιμήσεις ἡ τέχνη ὀνομαστικὴ εἶναι. αὖ-
 ται μὲν γάρ εἰσιν ἡ μὲν μουσικὴ, ἡ δὲ γραφικὴ· ἡ γὰρ;

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Τί δαὲ δὴ τόδε; οὐ καὶ οὐσία δοκεῖ σοι εἶναι
 E ἐκάστω, ὥσπερ καὶ χρομᾶ καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν; πρῶτον
 αὐτῷ τῷ χρωματι καὶ τῇ φωνῇ οὐκ ἔστιν οὐσία τις ἐκα-
 τέρω αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν, ὅσα ἡξίωται ταύτης
 τῆς προσορήσεως τοῦ εἶναι;

ΕΡΜ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Τί οὖν; εἰ τις κὺτὸ τοῦτο μιμεῖσθαι δύναίτο
 ἐκάστων, τὴν οὐσίαν, γραμμασί τε καὶ συλλαβαῖς, ἃρ' οὐκ
 ἂν δηλοῖ ἐκάστων ὃ ἔστιν; ἢ οὐ;

424 ΕΡΜ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Καὶ τί ἂν φαίης τὸν τοῦτο δυνάμενον, ὥσπερ
 τοὺς προτέρους τὸν μὲν μουσικὸν ἔφησθα, τὸν δὲ γρα-
 φικόν, τοῦτον δὲ τίνα;

ΕΡΜ. Τοῦτο ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ὅπερ πάλαι
 ζητοῦμεν, οὗτος ἂν εἶναι ὁ ὀνομαστικός.

XXXV. ΣΩ. Εἰ ἄρα τοῦτο ἀληθές, ἥδη ἔοικεν ἐπι-
 σκεπτέον περὶ ἐκείνων τῶν ὀνομάτων ὧν σὺ ἤρουν, περὶ

ῥοῆς τε καὶ τοῦ ἴναι καὶ σχέσεως, εἰ τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς συλλαβαῖς τοῦ ὄντος ἐπιλαμβάνεται αὐτῶν ὥστε ἀπομιμῆσθαι τὴν οὐσίαν, εἴτε καὶ οὐ; B

ΕΡΜ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Φέρε δὴ, ἰδῶμεν πότερον ἄρα ταῦτα μόνα ἐστὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων ἢ καὶ ἄλλα πολλά.

ΕΡΜ. Οἶμαι ἔρωγε καὶ ἄλλα.

ΣΩ. Εἰκὸς γάρ. ἀλλὰ τίς ἂν εἴη ὁ τρόπος τῆς διαιρέσεως, ὅθεν ἄρχεται μιμῆσθαι ὁ μιμούμενος; ἄρα οὐκ ἐπεὶ περ συλλαβαῖς τε καὶ γράμμασιν ἢ μίμησις τυγχάνει οὐσα τῆς οὐσίας, ὀρθότατόν ἐστι διελίσθαι τὰ στοιχεῖα πρώτον, ὥσπερ οἱ ἐπιχειροῦντες τοῖς ῥυθμοῖς τῶν στοιχείων πρώτον τὰς δυνάμεις διείλοντο, ἔπειτα τῶν συλλαβῶν καὶ οὕτως ἤδη ἔρχονται ἐπὶ τοὺς ῥυθμοὺς σκεψόμενοι, πρότερον δ' οὐ; C

ΕΡΜ. Ναί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν καὶ ἡμᾶς οὕτω δεῖ πρώτον μὲν τὰ φωνήεντα διελίσθαι, ἔπειτα τῶν ἑτέρων κατὰ εἶδη τὰ τε ἄφωνα καὶ ἄφθογγα· οὕτω δὲ γὰρ πον λέρουσιν οἱ δεινοὶ περὶ τούτων· καὶ τὰ αὖ φωνήεντα μὲν οὐ, οὐ μέντοι γε ἄφθογγα; καὶ αὐτῶν τῶν φωνηέντων ὅσα διάφορα εἶδη ἔχει ἀλλήλων; καὶ ἐπειδὴ ταῦτα διελωμέθα εὖ πάντα, D τὰ ὄντα αὖτις οἷς δεῖ ὀνόματα ἐπιθεῖναι, εἰ ἔστιν εἰς ἃ ἀναφέρεται πάντα, ὥσπερ τὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἔστιν ἰδεῖν αὐτὰ τε καὶ εἰ ἐν αὐτοῖς ἔνεστιν εἶδη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ ἐν τοῖς στοιχείοις· ταῦτα πάντα καλῶς διαθεασαμένους ἐπίστασθαι ἐπιφέρειν ἕκαστον κατὰ τὴν ὁμοιότητα, εἴαν τε ἐν ἐνὶ δέῃ ἐπιφέρειν, εἴαν τε συγκεραννύντα πολλά ἐνί, ὥσπερ οἱ ζωγράφοι βουλούμενοι ἀφομοιοῦν ἐνί τε μὲν ὅστρον μόνον ἐπήνεγκαν, ἐνί τε δὲ ὅτιοῦν ἄλλο τῶν φαρμάκων, ἐστὶ δ' ὅτε πολλὰ συγκερά- E σαντες, οἷον ὅταν ἀνδρείκελον σκευάζωσιν ἢ ἄλλο τι τῶν

τοιούτων, ὥς ἂν, οἶμαι, δοκῇ ἐκάστη ἡ εἰκὼν δεῖσθαι ἐκά-
στον φαρμάκου· οὕτω δὲ καὶ ἡμεῖς τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τὰ
πράγματα ἐποίσομεν, καὶ ἔν ἐπὶ ἔν, οὐ ἂν δοκῇ δεῖν, καὶ
σύμπολλα, ποιοῦντες ὃ δὴ συλλαβὰς καλοῦσι, καὶ συλλα-
425 βὰς αὖ συντιθέντες, ἐξ ὧν τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα
συντιθενται· καὶ πάλιν ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων
μέγα ἤδη τι καὶ καλὸν καὶ ὄλον συστήσομεν, ὥσπερ ἐκεῖ
τὸ ζῶον τῇ γραφικῇ, ἐνταῦθα τὸν λόγον τῇ ὀνομαστικῇ ἢ
ῥητορικῇ ἢ ἥτις ἐστὶν ἡ τέχνη. μᾶλλον δὲ οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ
λέγων ἐξηγέσθην. συνείθεσαν μὲν γὰρ οὕτως, ἥπερ σύγ-
κεται, οἱ παλαιοί· ἡμᾶς δὲ δεῖ, εἴπερ τεχνικῶς ἐπιστησό-
B μεθα σκοπεῖσθαι αὐτὰ πάντα, οὕτω διελομένους, εἴτε
κατὰ τρόπον τὰ τε πρῶτα ὀνόματα κεῖται καὶ τὰ ὕστερα,
εἴτε μὴ, οὕτω θεᾶσθαι· ἄλλως δὲ συνείρκειν μὴ φανῶλον ἢ
καὶ οὐ καθ' ὁδόν, ὥ φίλε Ἑρμόγενης.

ΕΡΜ. Ἰσως νῆ Αἰ' ὃ Σώκρατες.

XXXVI. ΣΩ. Τί οὖν; σὺ πιστεύεις σαυτῷ οἷός τ'
ἂν εἶναι ταῦτα οὕτω διελέσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ.

ΕΡΜ. Πολλοῦ ἄρα θέω ἔρωγε.

ΣΩ. Ἐάσομεν οὖν, ἡ βούλει οὕτως ὅπως ἂν δυνώ-
μεθα, καὶ ἂν σμικρὸν τι αὐτῶν οἰοί τ' ὤμεν κατιδεῖν, ἐπι-
C χειρῶμεν, προειπόντες, ὥσπερ ὀλίγον πρότερον τοῖς θεοῖς,
ὅτι οὐδὲν εἰδότες τῆς ἀληθείας τὰ τῶν ἀνθρώπων δόγ-
ματα περὶ αὐτῶν εἰκάζομεν, οὕτω δὲ καὶ νῦν αὖ εἰπόντες
ἡμῖν αὐτοῖς ἴωμεν, ὅτι εἰ μὲν τι χρηστόν ἔδει αὐτὰ διελέ-
σθαι εἴτε ἄλλον ὀντινοῦν εἴτε ἡμᾶς, οὕτως ἔδει αὐτὰ
διαίρεισθαι, νῦν δέ, τὸ λεγόμενον, κατὰ δύναμιν δεήσει
ἡμᾶς περὶ αὐτῶν πραγματεύεσθαι; δοκεῖ ταῦτα, ἢ πῶς
λέγεις;

ΕΡΜ. Πάννυ μὲν οὖν σφόδρα ἔμοιγε δοκεῖ.

D ΣΩ. Γελοῖα μὲν οἶμαι φανείσθαι, ὥ Ἑρμόγενης,
γράμμασι καὶ συλλαβαῖς τὰ πράγματα μεμιμημένα κατὰ-

δηλα γιννόμενα· ὅμως δὲ ἀνάγκη. οὐ γὰρ ἔχομεν τούτου βέλτιον, εἰς ὃ τι ἐπανεγέγνωμεν περὶ ἀληθείας τῶν πρώτων ὀνομάτων, εἰ μὴ ἄρα βούλει, ὥσπερ οἱ τραγωδοποιοί, ἐπειδὴν τι ἀπορῶσιν, ἐπὶ τὰς μηχανὰς καταφεύγουσι θεοὺς αἰρונτες, καὶ ἡμεῖς οὕτως εἰπόντες ἀπαλλαγώμεν, ὅτι τὰ πρώτα ὀνόματα οἱ θεοὶ ἔθεσαν καὶ διὰ ταῦτα ὀρθῶς ἔχει. ἄρα καὶ ἡμῖν κράτιστος οὗτος τῶν λόγων; ἢ ἐκεῖνος, ὅτι παρὰ βαρβάρων τινῶν αὐτὰ παρελήφμεν, εἰσὶ δὲ ἡμῶν ἀρχαιότεροι βάρβαροι; ἢ ὅτι ὑπὸ παλαιότητος ἀδύνατον αὐτὰ ἐπισκέψασθαι, ὥσπερ καὶ τὰ βαρβα- 426 ρικά; αὐταὶ γὰρ ἂν πᾶσαι ἐκδύσειν εἶεν καὶ μάλα κομφαὶ τῷ μὴ ἐθέλοντι λόγον διδόναι περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων, ὡς ὀρθῶς κεῖται. καίτοι ὅτε τις τρόπῳ τῶν πρώτων ὀνομάτων τὴν ὀρθότητα μὴ οἶδεν, ἀδύνατόν του τῶν γε ὑστερῶν εἰδέσθαι, ἃ ἐξ ἐκείνων ἀνάγκη δηλοῦσθαι, ὧν τις πέρι μὴδὲν οἶδεν· ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὸν φάσκοντα περὶ αὐτῶν τεχνικὸν εἶναι περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων μάλιστα τε καὶ καθαρώτατα δεῖ ἔχειν ἀποδείξαι, ἢ εὖ B εἰδέσθαι ὅτι τὰ γε ὑστερα ἤδη φλυαρήσει. ἢ σοὶ ἄλλως δοκεῖ;

ΕΡΜ. Οὐδ' ὅπωςτιοῦν, ὦ Σώκρατες, ἄλλως.

ΣΩ. Ἄ μὲν τοίνυν ἐγὼ ᾔσθημαι περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων, πάννυ μοι δοκεῖ ὑβριστικὰ εἶναι καὶ γελοῖα, τούτων οὖν σοὶ μεταδώσω, ἂν βούλῃ· οὐδ' ἂν τι ἔχῃς βελτιῶν ποθεν λαβεῖν, πειρᾶσθαι καὶ ἐμοὶ μεταδιδόναι.

ΕΡΜ. Ποιήσω ταῦτα, ἀλλὰ θαρρῶν λέγε.

XXXVII. ΣΩ. Πρώτον μὲν τοίνυν τὸ ἥν ἐμοίγε φαίνεται ὥσπερ ὄργανον εἶναι πάσης τῆς κινήσεως, ἣν οὐδ' εἶπομεν δι' ὃ τι ἔχει τοῦτο τούνομα· ἀλλὰ γὰρ δῆλον ὅτι ἰεσις βούλεται εἶναι· οὐ γὰρ ἦτα ἐχρώμεθα ἀλλὰ εἰ τὸ παλαιόν. ἢ δὲ ἀρχὴ ἀπὸ τοῦ κίειν· ξενικὸν δὲ τούνομα· τοῦτο δ' ἐστὶν ἰέναι. εἰ οὖν τις τὸ παλαιὸν αὐτῆς εὖροι

- ὄνομα εἰς τὴν ἡμετέραν φωνὴν συμβαῖνον, ἔσσις ἂν ὀρθῶς
καλοῖτο· νῦν δὲ ἀπὸ τε τοῦ ξενικοῦ τοῦ κίειν καὶ ἀπὸ
τῆς τοῦ ἦτα μεταβολῆς καὶ τῆς τοῦ νῦ ἐνθέσεως κίνησις
1) κέκληται, ἔδει δὲ κινῆσθαι καλεῖσθαι ἢ εἶσιν· ἡ δὲ στάσις
ἀποφασίς τοῦ ἔναι βούλεται εἶναι, διὰ δὲ τὸν καλλωπι-
σμὸν στάσις ὠνόμασται. τὸ δ' οὖν ῥῶ τὸ στοιχεῖον, ὥσ-
περ λέγω, καλὸν ἔδοξεν ὄργανον εἶναι τῆς κινήσεως τῷ
τὰ ὀνόματα τιθεμένῳ πρὸς τὸ ἀφομοιοῦν τῇ φορᾷ· πολ-
λαχοῦ γοῦν χρῆται αὐτῷ εἰς αὐτήν· πρῶτον μὲν ἐν αὐτῷ
τῷ ῥεῖν καὶ ῥοῇ διὰ τούτου τοῦ γράμματος τὴν φορὰν
2) μιμεῖται, εἴτα ἐν τῷ τρώμῳ, εἴτα ἐν τῷ τραχεῖ, ἐτι δὲ ἐν
τοῖς τοιωδὲς ῥήμασιν, οἷον κρούειν, θραύειν, ῥερίζειν,
θρύπτειν, κερματίζειν, ῥυμβεῖν· πάντα ταῦτα τὸ πολὺν
ἀπεικάζει διὰ τοῦ ῥῶ· ἑώρα γάρ· οἶμαι, τὴν γλώττιαν ἐν
τούτῳ ἦκιστα μένουσαν, μάλιστα δὲ σειομένην· διὸ φαίνε-
ται μοι τούτῳ πρὸς ταῦτα κατακεχρησθαι· τῷ δ' αὖ ἰῶτα
πρὸς τὰ λεπτὰ πάντα, ἃ δὴ μάλιστα διὰ πάντων ἴδι ἂν.
427 διὰ ταῦτα τὸ ἔναι καὶ τὸ ἔσθαι διὰ τοῦ ἰῶτα ἀπομιμνῆται,
ὥσπερ γε διὰ τοῦ φῖ καὶ τοῦ ψῖ καὶ τοῦ σῖγμα καὶ τοῦ
ξῖτα, ὅτι πνευματώδη τὰ γράμματα, πάντα τὰ τοιαῦτα
μεταίηται αὐτοῖς ὀνομάζων, οἷον τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ ζέον
καὶ τὸ σείεσθαι καὶ ὅλως σεισμόν, καὶ ὅταν πον τὸ φν-
σῶδες μιμῆται, πανταχοῦ ἐνταῦθα ὡς τὸ πολὺν τὰ τοιαῦτα
γράμματι ἐπιφέρειν φαίνεται ὃ τὰ ὀνόματα τιθέμενος·
τῆς δ' αὖ τοῦ δέλτα συμπίεσεως καὶ τοῦ ταῦ καὶ ἀπερ-
3) σεως τῆς γλώττης τὴν δύναμιν χρήσιμον φαίνεται ἡγή-
σασθαι πρὸς τὴν μίμησιν τοῦ δεσμοῦ καὶ τῆς στίξεως·
ὅτι δὲ ὀλισθάνει μάλιστα ἐν τῷ λάβδα ἢ γλώττι κατιδῶν,
ἀφομοιωὺν ὠνόμασε τὰ τε λεῖα καὶ αὐτὸ τὸ ὀλισθάνειν
καὶ τὸ λιπαρὸν καὶ τὸ κολλῶδες καὶ τᾶλλα πάντα τὰ τοι-
αῦτα· ἡ δὲ ὀλισθανούσης τῆς γλώττης ἀντιλαμβάνεται ἡ
τοῦ γάμμα δύναμις, τὸ γλίσχρον ἀπεμιμήσατο καὶ γλυκὺ

καὶ γλοιῶδες. τοῦ δ' αὖ νῦ τὸ εἶσω αἰσθόμενος τῆς φω-
 νῆς, τὸ ἔνδον καὶ τὰ ἐντὸς ὠνόμασεν, ὥς ἀφομοιωὼν τοῖς
 γραμμασι τὰ ἔργα. τὸ δ' αὖ ἄλφα τῷ μεγάλῳ ἀπέδωκε, καὶ
 τῷ μήκει τὸ ἦτα, ὅτι μεγάλα τὰ γραμματα. εἰς δὲ τὸ γογ-
 γύλον τοῦ οὐ δευμένου σημείου, τοῦτο πλείστον αὐτῷ εἰς
 τὸ ὄνομα ἐνεκέρασε. καὶ τὰλλα οὕτω φαίνεται προσβιβά-
 ξειν καὶ κατὰ γραμματα καὶ κατὰ συλλαβὰς ἐκάστῳ τῷ
 ὄντων σημείον τε καὶ ὄνομα ποιῶν ὁ νομοθέτης, ἐκ δὲ
 τούτων τὰ λοιπὰ ἤδη αὐτοῖς τούτοις συντιθέναι ἀπομι-
 μουμενος. αὕτη μοι φαίνεται, ὦ Ἐρμόγενης, βούλεσθαι ὅ
 εἶναι ἢ τῶν ὀνομάτων ὀρθότης, εἰ μὴ τι ἄλλο Κρατύλος
 ὅδε λέγει.

XXXVIII. EPM. Καὶ μὲν, ὦ Σώκρατες, πολλὰ γέ
 μοι πολλάκις πράγματα παρέχει Κρατύλος, ὥσπερ κατ'
 ἀρχὰς ἔλεγον, φάσκων μὲν εἶναι ὀρθότητα ὀνομάτων, ἣτις
 δ' ἐστὶν οὐδὲν σαφεὲς λέγων, ὥστε με μὴ δύνασθαι εἰδέναι,
 πότερον ἐκῶν ἢ ἄκων οὕτως ἀσαφῶς ἐκάσποτε περὶ αὐτῶν
 λέγει. νῦν οὖν μοι, ὦ Κρατύλε, ἐναντίον Σωκράτους
 εἶπέ, πότερον ἀρέσκει σοι ἢ λέγει Σωκράτης περὶ ὀνομά-
 των, ἢ ἔχεις πῃ ἄλλῃ κάλλιον λέγειν; καὶ εἰ ἔχεις, λέγε,
 ἵνα ἦτοι μάθῃς παρὰ Σωκράτους ἢ διδάξῃς ἡμᾶς ἀμφο-
 τέρους.

KP. Τί θαί, ὦ Ἐρμόγενης; δοκεῖ σοι ῥᾷδιον εἶναι
 οὕτω ταχὺ μαθεῖν τε καὶ διδάξαι ὅτιοῦν πρᾶγμα, μὴ ὅτι
 τοσοῦτον, ὃ δὴ δοκεῖ ἐν τοῖς μέγιστον εἶναι;

EPM. Μὲν Δί' οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἡσιόδου 428
 καλῶς μοι φαίνεται εἶναι, τὸ εἰ καὶ τις σμικρὸν ἐπὶ σμι-
 κρῷ καταθεῖη, προὔργου εἶναι. εἰ οὖν καὶ σμικρὸν τι οἶδς
 τ' εἰ πλέον ποιῆσαι, μὴ ἀπόκαμνε, ἀλλ' εὐεργέτει καὶ Σω-
 κράτῃ τόνδε, δίκαιος δ' εἰ, καὶ ἐμέ.

ΣΩ. Καὶ μὲν δὴ ἔρωγε καὶ αὐτός, ὦ Κρατύλε, οὐδὲν
 ἂν ἰσχυρισάμην ὧν εἴρηκα, ἢ δέ μοι ἐφαίνετο, μεθ' Ἐρ-

μογένους ἐπεσκεψάμην, ὥστε τούτου γε ἕνεκα θαρρῶν
 B λέγε, εἴ τι ἔχεις βέλτιον, ὥς ἐμοῦ ἐνδεξομένου. εἰ μέντοι
 ἔχεις τι σὺ κάλλιον τούτων λέγειν, οὐκ ἂν θαυμάζοιμι·
 δοκεῖς γάρ μοι αὐτός τε ἐσκέφθαι τὰ τοιαῦτα καὶ παρ'
 ἄλλων μεμαθηκέναι. εἰν οὖν λέγῃς τι κάλλιον, ἕνα τῶν
 μαθητῶν περὶ ὁρθότητος ὀνομάτων καὶ ἐμὲ γράφου.

ΚΡ. Ἀλλὰ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, ὥσπερ σὺ λέγεις,
 μεμέληκέ τέ μοι περὶ αὐτῶν καὶ ἴσως ἔν σε ποιησαίμην
 μαθητήν. φοβοῦμαι μέντοι, μὴ τούτου πᾶν τὸνναντίον
 C ἢ, ὅτι μοι πῶς ἐπέρχεται λέγειν πρὸς σὲ τὸ τοῦ Ἀχιλλεύου,
 ὃ ἐκεῖνος ἐν Αἰταῖς πρὸς τὸν Αἴαντα λέγει. φησὶ δὲ

Αἴαν Διογενὲς Τελαμῶνε, κοῖρανε λαῶν,
 πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν εἰείσω μυθήσασθαι.

καὶ ἐμοὶ σὺ, ὦ Σώκρατες, ἐπιεικῶς φαίνει κατὰ τοῦν χρη-
 σιμοφθεῖν, εἴτε παρ' Εὐθύφρονος ἐπίπρους γενόμενος, εἴτε
 καὶ ἄλλη τις Μοῦσα πάλοι σε ἐνοῦσα ἐλελήθει.

D ΣΩ. Ὡ γὰρ Κρατύλε, θαυμάζω καὶ αὐτὸς πάλοι
 τὴν ἐμάντοῦ σοφίαν, καὶ ἀπιστῶ. δοκεῖ οὖν μοι χρῆναι
 ἐπανασκεψάσθαι τί καὶ λέγω. τὸ γὰρ ἐξαπατᾶσθαι αὐτὸν
 ὑφ' αὐτοῦ πάντων χαλεπώτατον· ὅταν γὰρ μηδὲ σμικρὸν
 ἀποστατῇ ἀλλ' αἰὲ παρῇ ὁ ἐξαπατήσων, πῶς οὐ δεινόν;
 δεῖ δὴ, ὥς ἔοικε, θαυμᾶ μεταστρέφεσθαι ἐπὶ τὰ προειρη-
 μένα, καὶ πειρᾶσθαι, τὸ ἐκείνου τοῦ ποιητοῦ, βλέπειν ἅμα
 πρόσσω καὶ ὀπίσσω. καὶ δὴ καὶ νυνὶ ἡμεῖς ἴδωμεν τί ἡμῖν
 E εἴρηται. ὀνόματος, φαμέν, ὁρθότης ἐστὶν αὕτη, ἣτις ἐν-
 δεῖξεται οἷόν ἐστι τὸ πρᾶγμα· καὶ τοῦτο φῶμεν ἱκανῶς
 εἰρησθαι;

ΚΡ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ πάνν σφόδρα, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Διδασκαλίας ἕρα ἕνεκα τὰ ὀνόματα λέγεται;

ΚΡ. Πάνν γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν φῶμεν καὶ ταύτην τέχνην εἶναι καὶ
 δημιουργοῦς αὐτῆς;

ΚΡ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τίνας;

ΚΡ. Οὐσπερ σὺ κατ' ἀρχὰς ἔλεγες, τοὺς νομοθέτας. 429

ΣΩ. Πότερον οὖν καὶ ταύτην φῶμεν τὴν τέχνην ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγίγνεσθαι, ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας, ἢ μὴ; βούλομαι δὲ λέγειν τὸ τοιόνδε. ζωγράφοι εἰσὶ πού οἱ μὲν χεῖρους, οἱ δὲ ἀμείνους;

ΚΡ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν οἱ μὲν ἀμείνους τὰ αὐτῶν ἔργα καλλίω παρέχονται, τὰ ζῶα, οἱ δὲ φαυλότερα; καὶ οἰκοδόμοι ὡσαύτως οἱ μὲν καλλίους τὰς οἰκίας ἐργάζονται, οἱ δὲ αἰσχίους;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν καὶ νομοθέται οἱ μὲν καλλίω τὰ ἔργα Β αὐτῶν παρέχονται, οἱ δὲ αἰσχίω;

ΚΡ. Οὐ μοι δοκεῖ τοῦτο εἶναι.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι νόμοι οἱ μὲν βελτίους, οἱ δὲ φαυλότεροι εἶναι;

ΚΡ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδὲ δὴ ὄνομα, ὥς ἔοικε, δοκεῖ σοι κείσθαι τὸ μὲν χεῖρον, τὸ δὲ ἀμεινον;

ΚΡ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Πάντα ἄρα τὰ ὀνόματα ὀρθῶς κεῖται;

ΚΡ. Ὅσα γε ὀνοματὰ ἐστίν.

ΣΩ. Τί οὖν; ὃ καὶ ἄρτι ἐλέγετο, Ἐρμογένει τῷδε πότερον μὴδὲ ὄνομα τοῦτο κείσθαι φῶμεν, εἰ μὴ τι αὐτῷ Γ Ἐρμοῦ γενέσεως προσήκει, ἢ κείσθαι μὲν, οὐ μέντοι ὀρθῶς γε;

ΚΡ. Οὐδὲ κείσθαι ἔμοιγε δοκεῖ, ὃ Σώκρατες, ἀλλὰ δοκεῖν κείσθαι, εἶναι δὲ ἐτέρου τοῦτο τοῦνομα, οὔπερ καὶ ἡ φύσις ἢ τὸ ὄνομα δηλοῦσα.

ΣΩ. Πότερον οὐδὲ ψεύδεται, ὅταν τις φῇ Ἐρμογένη

αὐτὸν εἶναι; μὴ γὰρ οὐδὲ τοῦτο αὖ ἤ, τὸ τοῦτον φάναι Ἑρμογένη εἶναι, εἰ μὴ ἔστιν;

ΚΡ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ἄρα ὅτι ψευδῇ λέγειν τὸ παράπαν οὐκ ἔστιν, ἄρα τοῦτο σοι δύνάται ὁ λόγος; συχνοὶ γὰρ τινες οἱ λέγοντες, ὦ φίλε Κρατύλε, καὶ νῦν καὶ πάλα.

ΚΡ. Πῶς γὰρ ἂν, ὦ Σώκρατες, λέγων γέ τις τοῦτο, ὃ λέγει, μὴ τὸ ὃν λέγοι; ἢ οὐ τοῦτό ἐστι τὸ ψευδῇ λέγειν, τὸ μὴ τὰ ὄντα λέγειν;

ΣΩ. Κομψότερος μὲν ὁ λόγος ἢ κατ' ἐμὲ καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, ὦ ἑταῖρε· ὅμως μέντοι εἰπέ μοι τοσόνδε· ἔ. πότερον λέγειν μὲν οὐ δοκεῖ σοι εἶναι ψευδῇ, φάναι δέ;

ΚΡ. Οὐ μοι δοκεῖ οὐδὲ φάναι.

ΣΩ. Οὐδὲ εἰπεῖν οὐδὲ προσειπεῖν; οἶον εἰ τις ἀπαντήσας σοι ἐπὶ ξενίας, λαβόμενος τῆς χειρὸς εἴποι· χαῖρε, ὦ ξένε Ἀθηναῖε, υἱὲ Σμικρίωνος Ἑρμογένες, οὗτος λέξειεν ἂν ταῦτα ἢ φαίη ἂν ταῦτα ἢ εἴποι ἂν ταῦτα ἢ προσεῖποι ἂν οὕτω σέ μὲν οὕ, Ἑρμογένη δὲ τόνδε; ἢ οὐδένα;

ΚΡ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἄλλως ἂν οὗτος ταῦτα φθιέγξασθαι.

ΣΩ. Ἀλλ' ἀγαπητὸν καὶ τοῦτο. πότερον γὰρ ἀληθῇ
430 ἂν φθιέγξαιτο ταῦτα ὃ φθιεγξάμενος ἢ ψευδῇ; ἢ τὸ μὲν τι αὐτῶν ἀληθές, τὸ δὲ ψεῦδος; καὶ γὰρ ἂν καὶ τοῦτο ἔξαρχοί.

ΚΡ. Φοφεῖν ἔγωγ' ἂν φαίην τὸν τοιοῦτον, μάτην αὐτὸν ἑαυτὸν κινουῦντα, ὥσπερ ἂν εἰ τι χαλκεῖον κινήσειε κρούσας.

XXXIX. ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐάν πη διαλλαχθῶμεν, ὦ Κρατύλε· ἄρ' οὐκ ἄλλο μὲν ἂν φαίης τὸ ὄνομα εἶναι, ἄλλο δὲ ἐκεῖνο, οὗ τὸ ὄνομά ἐστιν;

ΚΡ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὄνομα ὁμολογεῖς μιμήματί τι εἶναι τοῦ πράγματος;

ΚΡ. Πάντων μάλιστα.

B

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὰ ζωγραφήματα τρόπον τινα ἄλλον λέγεις μιμήματα εἶναι πραγμάτων τινῶν;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Φέρε δὴ· ἴσως γὰρ ἐγὼ οὐ μανθάνω ἅττα ποτ' ἔστιν ἃ λέγεις, σὺ δὲ τάχ' ἂν ὀρθῶς λέγοις· ἔστι διανεῖμαι καὶ προσενεγκεῖν ταῦτα ἀμφοτέρω τὰ μιμήματα, τὰ τε ζωγραφήματα καὶ κείμενα τὰ ὀνόματα, τοῖς πράγμασιν ὧν μιμήματά ἐστιν, ἢ οὐ;

ΚΡ. Ἔστιν.

C

ΣΩ. Πρῶτον μὲν δὴ σκόπει τόδε. ἂρ' ἂν τις τὴν μὲν τοῦ ἀνδρὸς εἰκόνα τῷ ἀνδρὶ ἀποδοίη, τὴν δὲ τῆς γυναικὸς τῇ γυναικί, καὶ τὰλλα οὕτως;

ΚΡ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τοῦναντίον τὴν μὲν τοῦ ἀνδρὸς τῇ γυναικί, τὴν δὲ τῆς γυναικὸς τῷ ἀνδρὶ;

ΚΡ. Ἔστι καὶ ταῦτα.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν αὐταὶ αἱ διανομαὶ ἀμφοτέρω ὀρθαί, ἢ ἡ ἑτέρα;

ΚΡ. Ἡ ἑτέρα.

ΣΩ. Ἡ ἂν ἐκάστω, οἶμαι, τὸ προσήκόν τε καὶ τὸ ὁμοιον ἀποδιδῶ.

ΚΡ. Ἐμοιογε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἵνα τοίνυν μὴ μαχώμεθα ἐν τοῖς λόγοις ἐγὼ τε D καὶ σὺ, φίλοι ὄντες, ἀπόδεξαι μου ὃ λέγω. τὴν τοιαύτην γάρ, ὃ ἑταῖρε, καλῶ ἐγωγε διανομὴν ἐπ' ἀμφοτέροις μὲν τοῖς μιμήμασι, τοῖς τε ζώοις καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ὀρθήν, ἐπὶ δὲ τοῖς ὀνόμασι πρὸς τῷ ὀρθῇ καὶ ἀληθῇ· τὴν δ' ἑτέραν, τὴν τοῦ ἀνομοίου δόσιν τε καὶ ἐπιφοράν, οὐκ ὀρθήν, καὶ ψευδῇ, ὅταν ἐπ' ὀνόμασιν ᾗ.

ΚΡ. Ἀλλ' ὅπως μὴ, ὦ Σώκρατες, ἐν μὲν τοῖς ζω-
 γραφήμασιν ἢ τοῦτο, τὸ μὴ ὀρθῶς διανέμειν, ἐπὶ δὲ τοῖς
 ὀνόμασιν οὐ, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἢ αἰεὶ ὀρθῶς.

ΣΩ. Πῶς λέγεις; τί τοῦτο ἐκείνου διαφέρει; ἄρ'
 οὐκ ἔστι προσελθόντα ἀνδρὶ τῷ εἰπεῖν ὅτι τουτί ἐστι σὸν
 γράμμα, καὶ δεῖξαι αὐτῷ, ἂν μὲν τύχη, ἐκείνου εἰκόνα,
 ἂν δὲ τύχη, γυναικός; τὸ δὲ δεῖξαι λέγω εἰς τὴν τῶν
 ὁφθαλμῶν αἰσθησιν καταστῆσαι.

ΚΡ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί δέ; πάλιν αὐτῷ τούτῳ προσελθόντα εἰπεῖν
 ὅτι τουτί ἐστι σὸν ὄνομα; ἔστι δέ που καὶ τὸ ὄνομα μί-
 μημα, ὥσπερ τὸ ζωγράφημα. τοῦτο δὴ λέγω· ἄρ' οὐκ ἂν
 131 εἴη αὐτῷ εἰπεῖν ὅτι τουτί ἐστι σὸν ὄνομα, καὶ μετὰ τοῦτο
 εἰς τὴν τῆς ἀκοῆς αἰσθησιν καταστῆσαι, ἂν μὲν τύχη,
 τὸ ἐκείνου μίμημα, εἰπόντα ὅτι ἀνὴρ, ἂν δὲ τύχη, τὸ τοῦ
 θήλεος τοῦ ἀνθρώπινου γένους, εἰπόντα ὅτι γυνή; οὐ δο-
 κεῖ σοι τοῦτο οἷόν τ' εἶναι καὶ γίνεσθαι ἐνίστε;

ΚΡ. Ἐθέλω σοι, ὦ Σώκρατες, ξιγχωρῆσαι, καὶ
 ἔστω οὕτως.

ΣΩ. Καλῶς γε σὺ ποιῶν, ὦ φίλε, εἰ ἔστι τοῦτο οὕ-
 τως· οὐδὲν γὰρ δεῖ νῦν πάνυ διαμάχεσθαι περὶ αὐτοῦ.
 11 εἰ δ' οὖν ἔστι τοιαύτη τις διανομὴ καὶ ἐνταῦθα, τὸ μὲν
 ἕτερον τούτων ἀληθεύειν βουλόμεθα καλεῖν, τὸ δ' ἕτερον
 ψεύδεσθαι. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, καὶ ἔστι μὴ ὀρθῶς δια-
 νέμειν τὰ ὀνόματα μηδὲ ἀποδιδόναι τὰ προσήκοντα ἐκά-
 στω, ἀλλ' ἐνίστε τὰ μὴ προσήκοντα, εἴη ἂν καὶ ῥήματα
 ταύτον τοῦτο ποιεῖν. εἰ δὲ ῥήματα καὶ ὀνόματα ἔστιν οὕτω
 τιθέναι, ἀναγκη καὶ λόγους· λογοὶ γάρ που, ὥς ἐγὼμαι,
 12 ἢ τούτων ξυνθεσίς ἐστιν· ἢ πῶς λέγεις, ὦ Κρατύλε;

ΚΡ. Οὕτω· καλῶς γὰρ μοι δοκεῖς λέγειν.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ γράμμασιν αὖ τὰ πρῶτα ὀνόματα
 ἀπεικάζομεν, ἔστιν ὥσπερ ἐν τοῖς ζωγραφήμασι καὶ πάντα

τὰ προσήκοντα χρώματά τε καὶ σχήματα ἀποδοῦναι, καὶ μὴ πάντα αὖ, ἀλλ' ἕνια ἐλλείπειν, ἕνια δὲ καὶ προστιθέ-
ναι, καὶ πλείω καὶ μείζω· ἢ οὐκ ἔστιν;

ΚΡ. Ἔστιν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδιδούς πάντα καλὰ τὰ γράμ-
ματά τε καὶ τὰς εἰκόνας ἀποδίδωσιν, ὁ δὲ ἢ προστιθεὶς ἢ
ἀφαιρῶν γράμματα μὲν καὶ εἰκόνας ἐργάζεται καὶ οὗτος,
ἀλλὰ πονηρός;

ΚΡ. Ναί.

D

ΣΩ. Τί δὲ ὁ διὰ τῶν συλλαβῶν τε καὶ γραμμάτων
τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων ἀπομιμούμενος; ἄρα οὐ κατὰ
τὸν αὐτὸν λόγον, ἂν μὲν πάντα ἀποδῶ τὰ προσήκοντα,
καλὴ ἢ εἰκὼν ἔσται· τοῦτο δ' ἔστιν ὄνομα· ἐὰν δὲ σμικρὰ
ἐλλείπῃ ἢ προστιθῇ ἐνίοτε, εἰκὼν μὲν γενήσεται, καλὴ δὲ
οὔ; ὥστε τὰ μὲν καλῶς εἰργασμένα ἔσται τῶν ὀνομάτων,
τὰ δὲ κακῶς;

ΚΡ. Ἰσως.

ΣΩ. Ἰσως ἄρα ἔσται ὁ μὲν ἀγαθὸς δημιουργὸς ὀνο-
μάτων, ὁ δὲ κακός;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν τούτῳ ὁ νομοθέτης ἦν ὄνομα.

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Ἰσως ἄρα νῦν εἴ' ἔσται, ὥσπερ ἐν ταῖς ἄλλαις Ε
τέχναις, καὶ νομοθέτης ὁ μὲν ἀγαθός, ὁ δὲ κακός, εἴνπερ
τὰ ἐμπροσθεν ἐκεῖνα ὁμολογηθῇ ἡμῖν.

ΚΡ. Ἔστι ταῦτα. ἀλλ' ὁρᾷς, ὦ Σώκρατες, ὅταν
ταῦτα τὰ γράμματα, τό τε ἄλφα καὶ τὸ βῆτα καὶ ἕκαστον
τῶν στοιχείων, τοῖς ὀνόμασιν ἀποδιδῶμεν τῇ γραμμα-
τικῇ τέχνῃ, ἐὰν τι ἀφέλωμεν ἢ προσθῶμεν ἢ μεταθῶμεν 432
τι, οὐ γέγραπται μὲν ἡμῖν τὸ ὄνομα, οὐ μέντοι ὀρθῶς,
ἀλλὰ τὸ παράπαν οὐδὲ γέγραπται, ἀλλ' εὐθὺς ἕτερόν
ἔστιν, ἐὰν τι τούτων πάθῃ.

ΣΩ. Μὴ γὰρ οὐ καλῶς σκοποῦμεν οὕτω σκοποῦν-
τες, ὦ Κρατύλε.

ΚΡ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Ἰσως ὅσα ἐκ τινος ἀριθμοῦ ἀναγκαῖον εἶναι ἢ
μὴ εἶναι, πάσχοι ἂν τοῦτο ὃ σὺ λέγεις, ὥσπερ καὶ αὐτὰ
τὰ δέκα ἢ ὅστις βούλει ἄλλος ἀριθμός. εἰ ἂν ἀφέλῃς τι ἢ
B προσθῇς, ἕτερος εὐθύς γέγονε· τοῦ δὲ ποιοῦ τινος καὶ
ξυμπάσης εἰκότος μὴ οὐχ αὕτη ἢ ἡ ὀρθότης, ἀλλὰ τὸ ἐναν-
τίον οὐδὲ τὸ παρόπαν δέη πάντα ἀποδοῦναι, οἷον ἐστίν
ὃ εἰκάξει, εἰ μέλλει εἰκὼν εἶναι. σκοπεῖ δέ, εἰ τί λέγω. αἶρ'
ἂν δύο πράγματα εἴη τοιαῦτα, οἷον Κρατύλος καὶ Κρατύ-
λου εἰκὼν, εἴ τις θεῶν μὴ μόνον τὸ σὸν χρῶμα καὶ σχῆμα
ἀπεικάζειεν ὥσπερ οἱ ζωγράφοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐντὸς πάντα
τοιαῦτα ποιήσειεν, οἷάπερ τὰ σά, καὶ μαλακότητος καὶ
C θερμότητος τὰς αὐτὰς ἀποδοίη, καὶ κίνησιν καὶ ψυχὴν
καὶ φρόνησιν, οἷαπερ ἡ παρὰ σοί, ἐνθεῖν αὐτοῖς, καὶ ἐνὶ
λόγῳ πάντα ἅπερ σὺ ἔχεις, τοιαῦτα ἕτερα καταστήσειε
πλησίον σου; πότερον Κρατύλος ἂν καὶ εἰκὼν Κρατύλου
τότ' εἴη τὸ τοιοῦτον, ἢ δύο Κρατύλοι;

ΚΡ. Δύο ἔμοιγε δοκοῦσιν, ὦ Σώκρατες, Κρατύλοι.

ΜΙ. ΣΩ. Ὅρας οὖν, ὦ φίλε, ὅτι ἄλλην χρὴ εἰκότος
ὀρθότητα ζητεῖν καὶ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, καὶ οὐκ ἀναγ-
D κάζειν, εἰ ἂν τι ἀπῇ ἢ προσῇ. μηκέτι αὐτὴν εἰκόνα εἶναι; ἢ
οὐκ αἰσθάνει ὅσου ἐνδέουσιν αἱ εἰκόνες τὰ αὐτὰ ἔχειν
ἐκείνοις ὧν εἰκόνες εἰσίν;

ΚΡ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Γελοῖα γοῦν, ὦ Κρατύλε, ὑπὸ τῶν ὀνομάτων
πάθοι ἂν ἐκεῖνα ὧν ὀνόματά ἐστι τὰ ὀνόματα, εἰ πάντα
πανταχῇ αὐτοῖς ὁμοιωθεῖη. διὰ γὰρ ἂν πον πάντα γέ-
νοιτο, καὶ οὐκ ἂν ἔχοι αὐτῶν εἰπεῖν οὐδέτερον, ὁπότεράν
ἐστι τὸ μὲν αὐτό, τὸ δὲ ὄνομα.

ΚΡ. Ἀληθῇ λέγεις.

ΣΩ. Θαρσῶν τοίνυν, ὦ γενναῖε, ἔα καὶ ὄνομα τὸ μὲν εὖ κείσθαι, τὸ δὲ μή, καὶ μὴ ἀνάγκασε πάντ' ἔχειν τὰ ἑγράμματα, ἵνα κομιδῇ ἢ τοιοῦτον οἶόν περ οὗ ὄνομα ἔστιν, ἀλλ' ἔα καὶ τὸ μὴ προσήκον γράμμα ἐπιφέρειν. εἰ δὲ γράμμα, καὶ ὄνομα ἐν λόγῳ· εἰ δὲ ὄνομα, καὶ λόγον ἐν λόγῳ μὴ προσήκοντα τοῖς πράγμασιν ἐπιφέρεισθαι, καὶ μηδὲν ἦττον ὀνομάζεσθαι τὸ πρᾶγμα καὶ λέγεσθαι, ἕως ἄν ὁ τύπος εὖ ἢ τοῦ πράγματος περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ἦ. ὥσπερ ἐν τοῖς τῶν στοιχείων ὀνόμασιν, εἰ μέμνησαι ἃ 433 νῦν δι' ἐγὼ καὶ Ἑρμογένης ἐλέγομεν.

ΚΡ. Ἀλλὰ μέμνημαι.

ΣΩ. Καλῶς τοίνυν. ὅταν γὰρ τοῦτο ἐνῇ, καὶ μὴ πάντα τὰ προσήκοντα ἔχῃ, λελέξεταί γε τὸ πρᾶγμα, καλῶς, ὅταν πάντα, κακῶς δέ, ὅταν ὀλίγα· λέγεσθαι δ' οὖν, ὦ μακάριε, ἐδωμεν, ἵνα μὴ ὕφλωμεν, ὥσπερ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ νύκτωρ περιούντες ὅψ' ὁδοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὰ πράγματα δόξωμεν αὐτῇ τῇ ἀληθείᾳ οὕτω πως ἐληλυθέναι ὀφιαίτερον τοῦ δέοντος, ἢ ζήτει τιν' ἄλλην ὀνόματος ὀρθότητα, καὶ μὴ ὁμολόγει δῆλωμα συλλαβαῖς καὶ γράμμασι πράγματος ὄνομα εἶναι. εἰ γὰρ ταῦτα ἀμφοτέρω εἰσὶν, οὐχ οἷός τ' ἔσει συμφωνεῖν σκευτῶ.

ΚΡ. Ἀλλὰ μοι δοκεῖς γε, ὦ Σώκρατες, μετρίως λέγειν, καὶ οὕτω τίθεμαι.

ΣΩ. Ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα ἡμῖν ξυνδοκεῖ, μετὰ ταῦτα τάδε σκοπῶμεν· εἰ μέλλει, φαιμέν, καλῶς κείσθαι τὸ ὄνομα, τὰ προσήκοντα δεῖ αὐτὸ γράμματα ἔχειν;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Προσῆκει δὲ τὰ ὅμοια τοῖς πράγμασιν;

ΚΡ. Πάνν γε.

ΣΩ. Τὰ μὲν ἄρα καλῶς κείμενα οὕτω κεῖται· εἰ δὲ μή τι καλῶς ἐτέθη, τὸ μὲν ἂν πολὺ ἔσως ἐκ προσηγόντων εἰη γραμμάτων καὶ ὁμοίων, εἴπερ ἔσται εἰκῶν, ἔχοι δ' ἂν

τι καὶ οὐ προσῆκον, δι' ὃ οὐκ ἂν καλὸν εἶη οὐδὲ καλῶς εἰργασμένον τὸ ὄνομα. οὕτω φάμεν ἢ ἄλλως;

ΚΡ. Οὐδέν δεῖ, οἶμαι, διαμάχεσθαι, ὡς Σώκρατες· ἐπεὶ οὐκ ἀρέσκει γέ με τὸ φάναι ὄνομα μὲν εἶναι, μὴ μέντοι καλῶς γε κείσθαι.

Δ ΣΩ. Πότερον τοῦτο οὐκ ἀρέσκει σε, τὸ εἶναι τὸ ὄνομα δηλῶμα τοῦ πράγματος;

ΚΡ. Ἐμέ γε.

ΣΩ. Ἀλλὰ τὸ εἶναι τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν ἐκ προτέρων ξυγκείμενα, τὰ δὲ πρῶτα, οὐ καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι;

ΚΡ. Ἐμοιγε.

ΣΩ. Ἀλλὰ τὰ πρῶτα εἰ μέλλει δηλώματα τινων γίνεσθαι, ἔχεις τινὰ καλλίω τρόπον τοῦ δηλῶματα αὐτὰ γενέσθαι ἄλλον, ἢ αὐτὰ ποιῆσαι ὃ τι μάλιστα τοιαῦτα οἶα
Ε ἐκεῖνα ἃ δεῖ δηλοῦν αὐτά; ἢ ὅδε μᾶλλον σε ἀρέσκει ὁ τρόπος, ὃν Ἐρμογένης λέγει καὶ ἄλλοι πολλοί, τὸ ξυνθῆματα εἶναι τὰ ὀνόματα, καὶ δηλοῦν τοῖς ξυνθεμένοις, προειδόσι δέ, τὰ πράγματα, καὶ εἶναι ταύτην ὁρθότητα ὀνόματος, ξυνθήκην, διαφέρειν δὲ οὐδέν, ἔάν τις ξυνθῇται ὥσπερ νῦν ξύγκειται, ἔάν τε καὶ τοῦναντίον ἐπὶ μὲν ᾧ νῦν σμικρόν, μέγα καλεῖν, ἐπὶ δὲ ᾧ μέγα, σμικρόν; πότερός σε ὁ τρόπος ἀρέσκει;

434 ΚΡ. Ὅλῳ καὶ παντὶ διαφέρει, ὡς Σώκρατες, τὸ ὁμοίωματι δηλοῦν ὃ τι ἂν τις δηλοῖ, ἀλλὰ μὴ τῷ ἐπιτυχόντι.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν εἴπερ ἐστὶ τὸ ὄνομα ὅμοιον τῷ πράγματι, ἀναγκαῖον πεφυκέναι τὰ στοιχεῖα ὅμοια τοῖς πράγμασιν. ἐξ ὧν τὰ πρῶτα ὀνόματά τις ξυνθήσει; ὧδε δὲ λέγω· ἀρά ποτ' ἂν τις ξυνέθηκεν ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν ζωγράφημα ὁμοίον τῷ τῶν ὄντων, εἰ μὴ φύσει
Β ὑπῆρχε φαρμακεία ὅμοια ὄντα, ἐξ ὧν ξυντίθεται τὰ ζωγραφούμενα, ἐκείνοις ἃ μιμεῖται ἡ γραφικὴ ἢ ἀδύνατον;

ΚΡ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὥσαύτως καὶ ὀνόματα οὐκ ἂν ποτε ὅμοια γένοιτο οὐδενί, εἰ μὴ ὑπάρξει ἐκεῖνα πρῶτον ὁμοιότητά τινα ἔχοντα, ἐξ ὧν ξυντίθεται τὰ ὀνόματα, ἐκείνοις ὧν ἐστὶ τὰ ὀνόματα μιμήματα; ἐστὶ δέ, ἐξ ὧν ξυνθετέον, στοιχεῖα;

ΚΡ. Ναί.

ΧΙΔ. ΣΩ. Ἦδη τοίνυν καὶ σὺ κοινώνει τοῦ λόγου οὐπερ ἄρτι Ἑρμογένης. φέρε, καλῶς σοι δοκοῦμεν λέγειν ὅτι τὸ ῥῶ τῇ φορᾷ καὶ κινήσει καὶ σκληρότητι προσέοικεν, ἢ οὐ καλῶς;

ΚΡ. Καλῶς ἔμοιγε.

ΣΩ. Τὸ δὲ λάβδα τῷ λείῳ καὶ μαλακῷ καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Οἶσθα οὖν ὅτι ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἡμεῖς μὲν φαμεν σκληρότης, Ἑρετριεῖς δὲ σκληρότης;

ΚΡ. Πάννυ γε.

ΣΩ. Πότερον οὖν τό τε ῥῶ καὶ τὸ σῖγμα ἔοικεν ἀμφοτέρω τῷ αὐτῷ, καὶ δημοῖ ἐκείνοις τε τὸ αὐτὸ τελευτῶντος τοῦ ῥῶ καὶ ἡμῖν τοῦ σῖγμα, ἢ τοῖς ἑτέροις ἡμῶν οὐ δημοῖ;

ΚΡ. Δημοῖ μὲν οὖν ἀμφοτέροις.

ΣΩ. Πότερον ἢ ὅμοια τυγχάνει ὄντα τὸ ῥῶ καὶ τὸ σῖγμα, ἢ ἢ μὴ;

ΚΡ. Ἦ ὅμοια.

ΣΩ. Ἦ οὖν ὁμοιά ἐστὶ πανταχῇ;

ΚΡ. Πρός γε τὸ ἴσως φορὰν δηλοῦν.

ΣΩ. Ἦ καὶ τὸ λάβδα ἐγκείμενον; οὐ τὸ ἐναντίον δημοῖ σκληρότης;

ΚΡ. Ἰσως γὰρ οὐκ ὀρθῶς ἐγκείται, ὦ Σώκρατες· ὥσπερ καὶ ἂν νῦν δὴ σὺ πρὸς Ἑρμογένη ἐλεγες ἐξαιρῶν τε

καὶ ἐντιθεῖς γράμματα οὐ δέοι, καὶ ὀρθῶς ἐδόκεις ἔμοιγε, καὶ νῦν ἴσως ἀντὶ τοῦ λάβδρα ᾧ δεῖ λέγειν.

Ε ΣΩ. Εὖ λέγεις. τί οὖν; νῦν ὥς λέγομεν, οὐδὲν μανθάνομεν ἀλλήλων, ἐπειδὴν τις φῆ σκληρόν, οὐδὲ οἶσθα σὺ νῦν ὅτι ἐγὼ λέγω;

ΚΡ. Ἐρωγε, διὰ γε τὸ ἔθος, ὧ φίλτατε.

ΣΩ. Ἐθος δὲ λέγων οἶει τι διαφορὸν λέγειν ξυνθήκης; ἢ ἄλλο τι λέγεις τὸ ἔθος ἢ ὅτι ἐγὼ, ὅταν τοῦτο φθέγγωμαι, διανοοῦμαι ἐκεῖνο, σὺ δὲ γιγνώσκεις ὅτι ἐκεῖνο διανοοῦμαι; οὐ τοῦτο λέγεις;

435 ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ γιγνώσκεις ἐμοῦ φθεγγομένου, δήλωμά σοι γίγνεται παρ' ἐμοῦ;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Ἀπὸ τοῦ ἀνομοίου γε ἢ ὁ διανοούμενος φθέγγωμαι, εἴπερ τὸ λάβδρα ἀνόμοιον ἐστὶ τῇ ἢ φῆς σὺ σκληρότητι· εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, τί ἄλλο ἢ αὐτὸς σαντῶ ξυνέθου καὶ σοι γίγνεται ἢ ὀρθότης τοῦ ὀνόματος ξυνθήκη, ἐπειδὴ γε δηλοῖ καὶ τὰ ὅμοια καὶ τὰ ἀνόμοια γράμματα, ἔθους τε καὶ ξυνθήκης τυχόντα; εἰ δ' ὅτι μάλιστα
B μὴ ἐστὶ τὸ ἔθος ξυνθήκη, οὐκ ἂν καλῶς ἔτι ἔχοι λέγειν τὴν ὁμοιότητα δήλωμα εἶναι, ἀλλὰ τὸ ἔθος· ἐκεῖνο γάρ, ὥς ἔοικε, καὶ ὁμοίῳ καὶ ἀνομοίῳ δηλοῖ. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ξυγχωροῦμεν, ὧ Κρατύλε, τὴν γὰρ σιγὴν σου ξυγχώρησιν θήσω, ἀναγκαῖόν σου καὶ ξυνθήκην τι καὶ ἔθος συμβάλλεσθαι πρὸς δήλωσιν ὧν διανοοῦμενοι λέγομεν· ἐπεὶ, ὧ βέλτιστε, εἰ θέλεις ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν ἐλθεῖν, πόθεν οἶει
C ἔξιν ὀνόματα ὅμοια ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἀριθμῶν ἐπενεργεῖν, εἰ μὴ ἕως τι τὴν σὴν ὁμολογίαν καὶ ξυνθήκην κῦρος ἔχειν τῶν ὀνομάτων ὀρθότητος πέρι; ἐμοὶ μὲν οὖν καὶ αὐτῷ ἀρέσκει μὲν κατὰ τὸ δυνατόν ὅμοια εἶναι τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν· ἀλλὰ μὴ ὥς ἀληθῶς, τὸ τοῦ Ἐρμο-

γένους, γλίσχρα ἢ ἡ ὅλη αὕτη τῆς ὁμοιότητος, ἀναγκαῖον δὲ ἢ καὶ τῷ φροτικῷ τούτῳ προσχερῆσθαι, τῇ ξυνθήκῃ, εἰς ὀνομάτων ὁρθότητα. ἐπεὶ ἴσως κατὰ γε τὸ δυνατόν κάλλιστ' ἂν λέγοιτο, ὅταν ἢ πᾶσιν ἢ ὥς πλείστοις ὁμοίοις λέγῃται, τοῦτο δ' ἐστὶ προσήκονσιν, αἰσχιστα δὲ τοῦναντίον. τόδε δὲ μοι ἐτι εἶπε μετὰ ταῦτα, τίνα ἡμῖν δύναμιν ἔχει τὰ ὀνόματα καὶ τί φῶμεν αὐτὰ καλὸν ἀπεργάζεσθαι;

XLII. ΚΡ. Διδάσκειν ἐμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκратες, καὶ τοῦτο πάννυ ἀπλοῦν εἶναι, ὅς ἂν τὰ ὀνόματα ἐπίστηται, ἐπίστασθαι καὶ τὰ πράγματα.

ΣΩ. Ἴσως γάρ, ὦ Κρατύλε, τὸ τοιόνδε λέγεις, ὡς ἐπειδάν τις εἰδῇ τὸ ὄνομα οἷόν ἐστιν — ἔστι δὲ οἷόν περ τὸ πρᾶγμα — εἴσεται δὴ καὶ τὸ πρᾶγμα, ἐπεὶ περ ὅμοιον τυγχάνει ὅν τῷ ὀνόματι, τέχνη δὲ μία ἄρ' ἐστὶν ἡ αὕτη πάντων τῶν ἀλλήλοις ὁμοίων. κατὰ τοῦτο δὴ μοι δοκεῖς λέγειν ὡς ὅς ἂν τὰ ὀνόματα εἰδῇ εἴσεται καὶ τὰ πράγματα.

ΚΡ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Ἐχε δὴ, ἴδωμεν τίς ποτ' ἂν εἴη ὁ τρόπος οὗτος τῆς διδασκαλίας τῶν ὄντων, ὅν σὺ λέγεις νῦν, καὶ πότερον ἔστι μὲν καὶ ἄλλος, οὗτος μέντοι βελτίων, ἢ οὐδ' ἐστὶν ἄλλος ἢ οὗτος. ποτέρως οἶει;

ΚΡ. Οὕτως ἐγώ γε, οὐ πάννυ τι εἶναι ἄλλον, τοῦτον δὲ καὶ μόνον καὶ βελτίστον.

ΣΩ. Πότερον δὲ καὶ εὗρεσιν τῶν ὄντων τὴν αὐτὴν ταύτην εἶναι, τὸν τὰ ὀνόματα εὗρόντα καὶ κείνα εὗρηκέναι ὧν ἐστὶ τὰ ὀνόματα· ἢ ζητεῖν μὲν καὶ εὗρίσκειν ἕτερον δεῖν τρόπον, μανθάνειν δὲ τοῦτον;

ΚΡ. Πάντων μάλιστα καὶ ζητεῖν καὶ εὗρίσκειν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον κατὰ ταῦτά.

ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐννοήσωμεν, ὦ Κρατύλε, εἰ τις ζητῶν τὰ πράγματα ἀκολουθοῖ τοῖς ὀνόμασι, σκοπῶν οἷον Β

ἕκαστον βούλεται εἶναι, ἄρ' ἐννοεῖς ὅτι οὐ σμικρὸς κίνδυνός ἐστιν ἐξαπατηθῆναι;

ΚΡ. Πῶς;

ΣΩ. Δῆλον ὅτι ὁ θέμενος πρῶτος τὰ ὀνόματα, οἷα ἡγεῖτο εἶναι τὰ πράγματα, τοιαῦτα ἐτίθετο καὶ τὰ ὀνόματα, ὥς φαμεν. ἦ γάρ;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ οὖν ἐκεῖνος μὴ ὀρθῶς ἡγεῖτο, ἔθετο δὲ οἷα ἡγεῖτο, τί οἶει ἡμᾶς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ πείσεσθαι; ἄλλο τι ἢ ἐξαπατηθῆσεσθαι;

ΚΡ. Ἀλλὰ μὴ οὐχ οὕτως ἔχη, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἢ εἰδότα τίθεσθαι τὸν τιθέμενον τὰ ὀνόματα· εἰ δὲ μὴ, ὅπερ πάλαι ἐγὼ ἔλεγον, οὐδ' ἂν ὀνόματα εἴη. μέριστον δέ σοι ἔστω τεκμήριον ὅτι οὐκ ἔσφαλται τῆς ἀληθείας ὁ τιθέμενος· οὐ γάρ ἂν ποτε οὕτω ξυμφωνῶν ἦν αὐτῷ ἅπαντα· ἢ οὐκ ἐνενόεις αὐτὸς λέγων ὥς πάντα κατὰ ταῦτόν καὶ ἐπὶ ταῦτόν ἐτίγγετο τὰ ὀνόματα;

ΣΩ. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ὦ γκαῖε Κρατύλε, οὐδέν ἐστιν ἀπολόγημα. εἰ γάρ τὸ πρῶτον σφαλεῖς ὁ τιθέμενος τᾶλλα ἢ ἤδη πρὸς τοῦτ' ἐβιάζετο καὶ αὐτῷ ξυμφωνεῖν ἠνάγκαζεν, οὐδέν ἄτοπον, ὥσπερ τῶν διαγγραμμάτων ἐνίοτε τοῦ πρῶτου σμικροῦ καὶ ἁδήλου ψεύδους γενομένου, τὰ λοιπὰ πᾶμπολλα ἢ ἤδη ὄντα ἐπόμενα ὁμολογεῖν ἀλλήλοις. δεῖ δὴ περὶ τῆς ἀρχῆς παντὸς πράγματος παντὶ ἀνδρὶ τὸν πολὺν λόγον εἶναι καὶ τὴν πολλὴν σκέψιν, εἴτε ὀρθῶς εἴτε μὴ ὑπόκειται· ἐκείνης δὲ ἐξετασθείσης ἰκανῶς, τὰ λοιπὰ φαί-
E νεσθαι ἐκείνῃ ἐπόμενα. οὐ μέντοι ἀλλὰ θαυμάζοιμ' ἂν εἰ καὶ τὰ ὀνόματα ξυμφωνεῖ αὐτὰ αὐτοῖς. πάλιν γάρ ἐπισκεψώμεθα ἃ τὸ πρότερον διεήλθομεν. ὥς τοῦ παντὸς ἰόντος τε καὶ φερομένου καὶ ῥέοντος φαμέν σημαίνειν ἡμῖν τὴν οὐσίαν τὰ ὀνόματα. ἄλλο τι οὕτω σοι δοκεῖ δηλοῦν;

437

ΚΡ. Πάνυ σφόδρα, καὶ ὀρθῶς γε σημαίνει.

ΣΩ. Σκοπῶμεν δὴ ἐξ αὐτῶν ἀναλαμβάνοντες πρῶτον μὲν τοῦτο τὸ ὄνομα, τὴν ἐπιστήμην, ὡς ἀμφίβολόν ἐστι καὶ μᾶλλον ἔοικε σημαίνοντι ὅτι ἴστησιν ἡμῶν ἐπὶ τοῖς πράγμασι τὴν ψυχὴν ἢ ὅτι ξυμπεριφέρεται, καὶ ὀρθότη-
 ρόν ἐστὶν ὥσπερ νῦν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν λέγειν μᾶλλον ἢ ἐκβάλλοντας τὸ εἰ πιστήμην, ἀλλὰ τὴν ἐμβολὴν ποιήσα-
 σθαι ἀντὶ τῆς ἐν τῷ εἰ ἐν τῷ ἰῶτα. ἔπειτα τὸ βέβαιον, ὅτι βάσεώς τινός ἐστι καὶ στάσεως μίμημα, ἀλλ' οὐ φορᾶς.
 ἔπειτα ἡ ἱστορία αὐτό που σημαίνει, ὅτι ἴστησι τὸν ὄν. B
 καὶ τὸ πιστὸν ἱστῆν παντάπασιν σημαίνει. ἔπειτα δὲ ἡ μνήμη παντὶ που μνηύει ὅτι μονή ἐστὶν ἐν τῇ ψυχῇ, ἀλλ' οὐ φορά. εἰ δὲ βούλει, ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ ξυμφορά, εἰ κατὰ τὸ ὄνομά τις ἀκολουθήσει, φανεῖται ταῦτόν τῇ ξυνέσει ταύτῃ καὶ ἐπιστήμῃ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι τοῖς περὶ τὰ σπουδαῖα ὀνόμασιν. ἔτι τοίνυν ἡ ἁμαθία καὶ ἡ ἀκολασία πυραπλησία τοῦτοις φαίνεται· ἡ μὲν γὰρ τοῦ ἁμα θεῷ ἰόντος πορεία φαίνεται, ἡ ἁμαθία, ἡ δ' ἀκολασία παντά- C
 πασιν ἀκολουθία τοῖς πράγμασι φαίνεται. καὶ οὕτως, ἃ νομίζομεν ἐπὶ τοῖς κακίστοις ὀνόματα εἶναι, ὁμοίωτάτ' ἂν φαίνοιτο τοῖς ἐπὶ τοῖς καλλίστοις. οἶμαι δὲ καὶ ἄλλα πόλλ' ἂν τις εὖροι, εἰ πραγματεύοιτο, ἐξ ὧν οἰηθεῖν ἂν αὐτὸν πάλιν τὸν τὰ ὀνόματα τιθέμενον οὐχὶ ἴοντα οὐδὲ φερόμενα ἀλλὰ μένοντα τὰ πράγματα σημαίνειν.

ΚΡ. Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, ὁρᾶς ὅτι τὰ πολλὰ ἐκείνως D
 ἐσημαίνεν.

ΣΩ. Τί οὖν τοῦτο, ὦ Κρατύλε; ὥσπερ ψήφους δια-
 ριθμησόμεθα τὰ ὀνόματα, καὶ ἐν τούτῳ ἔσται ἡ ὀρθότης;
 ὁπότερά ἂν πλείω φαίνηται τὰ ὀνόματα σημαίνοντα, ταῦτα
 δὴ ἔσται τάληθῃ;

ΚΡ. Οὐκ οὐν εἰκός γε.

XLIII. ΣΩ. Οὐδ' ὁπωστioύν, ὦ φίλε. καὶ ταῦτα
 μὲν γε αὐτοῦ ἔασωμεν, τὰδε δὲ ἐπισκεψόμεθα, εἰ ἡμῖν

Ε καὶ τῇδε ὁμολογεῖς εἶτε καὶ οὐ. φέρε, τοὺς τὰ ὀνόματα ἐν ταῖς πόλεσι τιθεμένους ἐκάστοτε, ἐν τε ταῖς Ἑλληνικαῖς καὶ βαρβαρικοῖς, οὐκ ἀρτίως ὁμολογοῦμεν νομοθέτας εἶναι καὶ τὴν τέχνην τὴν τοῦτο δυναμένην νομοθετικὴν;

ΚΡ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Λέγε δὴ, οἱ πρῶτοι νομοθέται τὰ πρῶτα ὀνόματα πότερον γινώσκοντες τὰ πράγματα, οἷς ἐτίθεντο, ἐτίθεντο ἢ ἀγνοοῦντες;

ΚΡ. Οἶμαι μὲν ἐγὼ, ὦ Σώκρατες, γινώσκοντες.

438 ΣΩ. Οὐ γάρ που, ὦ ἐταῖρε Κρατύλε, ἀγνοοῦν-
τές γε.

ΚΡ. Οὐ μοι δοκεῖ.

ΣΩ. Ἐπανεέλθωμεν δὴ πάλιν ὅθεν δεῦρο μετέβημεν. ἄρτι γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν, εἰ μνησθαι, τὸν τιθέμενον τὰ ὀνόματα ἀνεγκαῖον ἔφησθα εἶναι εἰδότα τίθεσθαι οἷς ἐτίθετο. πότερον οὖν ἐπὶ σοὶ δοκεῖ οὕτως ἢ οὐ;

ΚΡ. Ἔτι.

ΣΩ. Ἡ καὶ τὸν τὰ πρῶτα τιθέμενον εἰδότα φῆς τίθεσθαι;

ΚΡ. Εἰδότα.

ΣΩ. Ἐκ ποίων οὖν ὀνομάτων ἢ μεμαθηκῶς ἢ εὖρη-
B κῶς ἦν τὰ πράγματα, εἶπερ τά γε πρῶτα μὴ πῶ ἔκειτο, μαθεῖν δ' αὖ φανέν τὰ πράγματα καὶ εὖρεῖν ἀδύνατον εἶναι ἄλλως ἢ τὰ ὀνόματα μαθόντας ἢ αὐτοὺς ἐξευρόντας οἷά ἐστιν;

ΚΡ. Δοκεῖς τί μοι λέγειν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τίνα οὖν τρόπον φῶμεν αὐτοὺς εἰδότας θέσθαι ἢ νομοθέτας εἶναι, πρὶν καὶ ὅτιοῦν ὄνομα κεῖσθαι τε καὶ ἐκείνους εἰδέναι, εἶπερ μὴ ἔστι τὰ πράγματα μαθεῖν ἄλλ' ἢ ἐκ τῶν ὀνομάτων;

C ΚΡ. Οἶμαι μὲν ἐγὼ τὸν ἀληθέστατον λόγον περὶ τούτων εἶναι, ὦ Σώκρατες, μείζω τινὰ δύναμιν εἶναι ἢ

ἀνθρωπείαν τὴν θεμένην τὰ πρῶτα ὀνόματα τοῖς πράγμασιν, ὥστε ἀναγκαῖον εἶναι αὐτὰ ὀρθῶς ἔχειν.

ΣΩ. Εἴτα, οἶει, ἐναντία ἂν ἐτίθετο αὐτός αὐτῷ ὁ θεὸς, ὦν θαύμων τις ἢ θεός; ἢ οὐδέν σοι ἐδοκοῦμεν ἄρτι λέγειν;

ΚΡ. Ἀλλὰ μὴ οὐκ ἦ τούτων τὰ ἕτερα ὀνόματα.

ΣΩ. Πότερα, ὦ ἀρίστε, τὰ ἐπὶ τὴν στάσιν ἄγοντα ἢ τὰ ἐπὶ τὴν φορὰν; οὐ γάρ που κατὰ τὸ ἄρτι λεχθὲν πλήθει κριθήσεται.

ΚΡ. Οὗτοι δὴ δίκαιόν γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ὀνομάτων οὖν στασιασάντων, καὶ τῶν μὲν φασκόντων ἑαυτὰ εἶναι τὰ ὅμοια τῇ ἀληθείᾳ, τῶν δ' ἑαυτὰ, τίτι ἐτι διακρινούμεν, ἢ ἐπὶ τί ἐλθόντες; οὐ γάρ που ἐπὶ ὀνόματά γε ἕτερα ἄλλα τούτων· οὐ γάρ ἐστιν, ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἄλλ' ἅττα ζητητέα πλὴν ὀνομάτων, ἃ ἡμῖν ἐμφανιεῖ ἄνευ ὀνομάτων, ὁπότερα τούτων ἐστὶ τὰληθῆ, δεῖξαντα δῆλον ὅτι τὴν ἀλήθειαν τῶν ὄντων.

ΚΡ. Δοκεῖ μοι οὕτως.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα, ὥς ἔοικεν, ὦ Κρατύλε, δυνατόν μαθεῖν ἄνευ ὀνομάτων τὰ ὄντα, εἴπερ ταῦτα οὕτως ἔχει.

ΚΡ. Φαίνεται.

ΣΩ. Διὰ τίνος ἄλλου οὖν ἐτι προσδοκᾷς ἂν αὐτὰ μαθεῖν; ἄρα δι' ἄλλου του ἢ οὐπερ εἰκός τε καὶ δικαιότατον, δι' ἀλλήλων γε, εἴ πη ξυγγενῇ ἐστί, καὶ αὐτὰ δι' αὐτῶν; τὸ γάρ που ἕτερον ἐκείνων καὶ ἄλλοιον ἕτερον ἂν τι καὶ ἄλλοιον σημαίνοι, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνα.

ΚΡ. Ἀληθῆ μοι φαίνει λέγειν.

ΣΩ. Ἐχε δὴ πρὸς Διός· τὰ δὲ ὀνόματα οὐ πολλάκις μὲντοι ὡμολογήσαμεν τὰ καλῶς κείμενα ἑοικότα εἶναι ἐκείνοις ὧν ὀνόματα κεῖται, καὶ εἶναι εἰκόνας τῶν πραγμάτων;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ οὖν ἔστι μὲν ὅ τι μάλιστα δι' ὀνομάτων τὰ πράγματα μανθάνειν, ἔστι δὲ καὶ δι' αὐτῶν, ποτέρα ἂν εἴη καλλίων καὶ σαφεστέρα ἢ μάθησις; ἐκ τῆς εἰκόνης μανθάνειν αὐτὴν τε αὐτὴν, εἰ καλῶς εἰκασταί, καὶ τὴν ἀληθεῖαν, ἧς ἦν εἰκών, ἢ ἐκ τῆς ἀληθείας αὐτὴν τε αὐτὴν
B καὶ τὴν εἰκόνα αὐτῆς, εἰ πρεπόντως εἰργασταί;

ΚΡ. Ἐκ τῆς ἀληθείας μοι δοκεῖ ἀνάγκη εἶναι.

ΣΩ. Ὅτινα μὲν τοίνυν τρόπον δεῖ μανθάνειν ἢ εὐρίσκειν τὰ ὄντα, μεῖζον ἴσως ἔστιν ἐγνωκέναι ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σέ· ἀγαπητὸν δὲ καὶ τοῦτο ὁμολογήσασθαι, ὅτι οὐκ ἐξ ὀνομάτων ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὰ ἐξ αὐτῶν καὶ μαθητέον καὶ ζητητέον ἢ ἐκ τῶν ὀνομάτων.

ΚΡ. Φαίνεται, ὦ Σώκρατες.

XLIV. ΣΩ. Ἐτι τοίνυν τόδε σκεψώμεθα, ὅπως μὴ
C ἡμᾶς τὰ πολλὰ ταῦτα ὀνόματα ἐς ταῦτόν τείνοντα ἐξαπατᾷ, καὶ τῶ ὄντι μὲν οἱ θέμενοι αὐτὰ διανοηθέντες τε ἔθιυντο ὥς ἰόντων ἀπάντων ἀεὶ καὶ θείοντων· φαίνονται γὰρ ἔμοιγε καὶ αὐτοὶ οὕτω διανοηθῆναι· τὸ δ', εἰ ἔτυχεν, οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ' οὗτοι αὐτοὶ τε ὥσπερ εἰς τινα δίνην ἐμπεσόντες κυκῶνται καὶ ἡμᾶς ἐφελκόμενοι προσεμβάλλουσι. σκέψαι γάρ, ὦ θαυμάσιε Κρατύλει, ὃ ἐγὼ γε πολ-
λάκις ὀνειρώττω. πότερον φῶμέν τι εἶναι αὐτὸ καλὸν καὶ
D ἀγαθὸν καὶ ἓν ἕκαστον τῶν ὄντων οὕτως, ἢ μή;

ΚΡ. Ἐμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Αὐτὸ τοίνυν ἐκεῖνο σκεψώμεθα, μὴ εἰ πρόσω-
πόν τί ἐστι καλὸν ἢ τι τῶν τοιούτων, καὶ δοκεῖ ταῦτα πάντα θεῖν· ἀλλ' αὐτό, φῶμεν, τὸ καλὸν οὐ τοιούτου ἀεὶ ἔστιν οἷόν ἐστιν;

ΚΡ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οἷόν τε προσειπεῖν αὐτὸ ὀρθῶς, εἰ ἀεὶ ὑπεξέρχεται, πρῶτον μὲν ὅτι ἐκείνό ἐστιν, ἔπειτα ὅτι τοι-

οὐτον, ἢ ἀνάγκη ἅμα ἡμῶν λεγόντων ἄλλο αὐτὸ εὐθύς γίγνεσθαι καὶ ὑπεξίεναι καὶ μηκέτι οὕτως ἔχειν;

ΚΡ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Πῶς οὖν ἂν εἴη τὸ ἐκείνο, ὃ μηδέποτε ὡσαύτως ἔχει; εἰ γὰρ ποτε ὡσαύτως ἴσχει, ἐν γ' ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δηλονότι ὅτι οὐδὲν μεταβαίνει· εἰ δὲ αἰὶ ὡσαύτως ἔχει καὶ τὸ αὐτὸ ἐστὶ, πῶς ἂν τοῦτό γε μεταβάλλοι ἢ κινῶιτο, μηδὲν ἐξιστάμενον τῆς αὐτοῦ ἰδέας;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν γνωσθεῖν γε ὑπ' οὐδενός, ἅμα γὰρ ἂν ἐπιόντος τοῦ γνωσσομένου ἄλλο καὶ ἄλλοιόν 440 γίγνοιτο, ὥστε οὐκ ἂν γνωσθεῖν ἔτι ὁποῖόν γέ τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον· γνωσῆς δὲ δὴ που οὐδεμία γιγνώσκει ὃ γιγνώσκει μηδαμῶς ἔχον.

ΚΡ. Ἔστιν ὡς λέγεις.

ΣΩ. Ἀλλ' οὐδὲ γνωσῆν εἶναι φάναι εἰκός, ὦ Κρατύλε, εἰ μεταπίπτει πάντα χορήματα καὶ μηδὲν μένει. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ τοῦτο, ἢ γνωσῆς, τοῦ γνωσῆς εἶναι μὴ μεταπίπτει, μένοι τε ἂν αἰὶ ἢ γνωσῆς καὶ εἴη γνωσῆς· εἰ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος μεταπίπτει τῆς γνώσεως, ἅμα τ' ἂν μετα- 445 πίπτοι εἰς ἄλλο εἶδος γνώσεως καὶ οὐκ ἂν εἴη γνωσῆς· εἰ δὲ αἰὶ μεταπίπτει, αἰὶ οὐκ ἂν εἴη γνωσῆς, καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὔτε τὸ γνωσόμενον οὔτε τὸ γνωσθησόμενον ἂν εἴη· εἰ δὲ ἔστι μὲν αἰὶ τὸ γιγνώσκον, ἔστι δὲ τὸ γιγνώσκόμενον, ἔστι δὲ τὸ καλόν, ἔστι δὲ τὸ ἀγαθόν, ἔστι δὲ ἐν ἑκάστῳ τῶν ὄντων, οὐ μοι φαίνεται ταῦτα ὅμοια ὄντα, ἃ νῦν ἡμεῖς λέγομεν, ἥδη οὐδὲν οὐδὲ φορᾶ. ταῦτ' οὖν 450 πότερόν ποτε οὕτως ἔχει ἢ ἐκείνως ὥς οἱ περὶ Ἡράκλειτόν τε λέγουσι καὶ ἄλλοι πολλοί, μὴ οὐ ῥᾷδιον ἢ ἐπισκέψασθαι, οὐδὲ πάννυον ἔχοντος ἀνθρώπου ἐπιτρέψαντα ὀνόμασιν αὐτὸν καὶ τὴν αὐτοῦ ψυχὴν θεραπεύειν, πεπιστευκότες ἐκείνοις καὶ τοῖς θιγμένοις αὐτά, δυσχυρῶζεσθαι

ὥς τι εἰδότα καὶ αὐτοῦ τε καὶ τῶν ὄντων καταγινώσκειν,
 ὥς οὐδὲν ὑγιὲς οὐδενός, ἀλλὰ πάντα ὥσπερ κεράμια θρεῖ,
 καὶ ἀτεχνῶς ὥσπερ οἱ κατάρρω νοσοῦντες ἄνθρωποι, οὐ-
 ντως οἷεσθαι καὶ τὰ πράγματα διακείσθαι, ὑπὸ θεύματός
 τε καὶ κατάρρου πάντα τὰ χρήματα ἔχεσθαι. ἴσως μὲν οὖν
 δῆ, ὦ Κρατύλε, οὕτως ἔχει, ἴσως δὲ καὶ οὐ. σκοπεῖσθαι
 οὖν χρὴ ἀνδρείως τε καὶ εὖ, καὶ μὴ ῥαδίως ἀποδέχεσθαι·
 ἔτι γὰρ νέος εἶ καὶ ἡλικίαν ἔχεις· σκεψάμενον δέ, ἐὰν εὖ-
 ρης, μεταδιδόναι καὶ ἐμοί.

ΚΡ. Ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα. εὖ μέντοι ἴσθι, ὦ Σώκρα-
 τες, ὅτι οὐδὲ νυνὶ ἀσκέπτως ἔχω, ἀλλὰ μοι σκοποῦμένῃ
 καὶ πράγματα ἔχοντι πολὺ μᾶλλον ἐκείνως φαίνεται ἔχειν,
 ὥς Ἡράκλειτος λέγει.

ΣΩ. Εἰσαυθὺς τοίνυν με, ὦ ἑταῖρε, διδάξεις, ἐπει-
 δὴν ἤκης· νῦν δέ, ὥσπερ παρεσκεύασαι, πορεύου εἰς
 ἄγρόν· προπέμψει δέ σε καὶ Ερμογένης ὁδε.

ΚΡ. Ταῦτ' ἐσται, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ καὶ σὺ πειρώ
 ἔτι ἐννοεῖν ταῦτα ἤδη.

ΘΕΛΙΤΗΤΟΣ

[ἢ περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός.]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ
ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ, ΤΕΡΨΙΩΝ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ,
ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΘΕΛΙΤΗΤΟΣ.

St. I.

P.

142

Ι. Ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ;

ΤΕΡ. Ἐπεικῶς πάλαι. καὶ σέ γε ἐξήτουν κατ' ἀγο-
ρὰν καὶ ἐθαύμαζον, ὅτι οὐχ οἶός τ' ἦ εὐρεῖν.

ΕΥ. Οὐ γὰρ ἦ κατὰ πόλιν.

ΤΕΡ. Ποῦ μὴν;

ΕΥ. Εἰς λιμένα καταβαίνων Θεαιτήτῳ ἐνέτυχον φε-
ρομένῳ ἐκ Κορίνθου ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου Ἀθήναζε.

ΤΕΡ. Ζῶντι ἢ τετελευτηκότι;

ΕΥ. Ζῶντι καὶ μάλα μόλις· χαλεπῶς μὲν γὰρ ἔχει Β
καὶ ὑπὸ τραυμάτων τινῶν, μᾶλλον μὴν αὐτὸν αἰρεῖ τὸ
γεγονὸς νόσημα ἐν τῷ στρατεύματι.

ΤΕΡ. Μῶν ἢ δυσεντερία;

ΕΥ. Ναί.

ΤΕΡ. Οἶον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ εἶναι.

ΕΥ. Καλόν τε καὶ ἀγαθόν, ὦ Τερψίων, ἐπεὶ τοι καὶ
νῦν ἤκουόν τινων μάλα ἐγκωμιαζόντων αὐτὸν περὶ τὴν
μάχην.

ΤΕΡ. Καὶ οὐδέν γ' ἄτοπον, ἀλλὰ πολὺ θαυμαστό-
τερον εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν. ἀτὰρ πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῦ C
κατέλυσεν;

ΕΥ. Ἦπείγετο οἰκαδε· ἐπεὶ ἔγωγ' ἐδεόμην καὶ συνε-
βούλευον, ἀλλ' οὐκ ἤθελεν. καὶ δῆτα προπέμψας αὐτόν,

ἀπιὼν πάλιν ἀνεμνήσθην καὶ ἰθαύμασα Σωκράτους, ὡς
μαντικῶς ἄλλα τε δὴ εἶπε καὶ περὶ τούτου. οὐκ εἶ γάρ μοι
ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου ἐντυχεῖν αὐτῷ μεираκίῳ ὄντι,
καὶ συγγενόμενός τε καὶ διαλεχθεῖς πάντῃ ἀγασθῆναι
αὐτοῦ τὴν φύσιν. καὶ μοι ἐλθόντι Ἀθήναζε τοὺς τε λόγους
D οὓς διελέχθη αὐτῷ διηγήσατο, καὶ μάλα ἀξιόους ἀκοῆς,
εἶπέ τε ὅτι πᾶσα ἀνάγκη εἴη τοῦτον ἐλλόγιμον γενέσθαι,
εἴπερ εἰς ἡλικίαν ἐλθοι.

ΤΕΡ. Καὶ ἀληθῆ γέ, ὡς ἔοικεν, εἶπεν. ἀτὰρ τίνες
ἦσαν οἱ λόγοι; ἔχouis ἂν διηγήσασθαι;

ΕΥ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐκ οὐν οὕτω γέ ἀπὸ στόματος·
143 ἀλλ' ἐγραψάμην μὲν τότε· εὐθὺς οἰκαδ' ἐλθὼν ὑπομνή-
ματα, ὕστερον δὲ κατὰ σχολὴν ἀναμνησκόμενος ἐγρα-
φον, καὶ ὁσάκις Ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων τὸν
Σωκράτη ὃ μὴ ἐμεμνήμην, καὶ δεῦρο ἐλθὼν ἐπηνωρθού-
μην· ὥστε μοι σχεδὸν τι πᾶς ὁ λόγος γέγραπται.

ΤΕΡ. Ἀληθῆ· ἤκουσά σου καὶ πρότερον, καὶ μέντοι
αἰετὶ μέλλων κελεύσειν ἐπιδειξάι διατέτριφα δεῦρο. ἀλλὰ τί
κωλύει νῦν ἡμᾶς διελθεῖν; πάντως ἐρωγε καὶ ἀναπαύσα-
σθαι θέομαι, ὥς ἐξ ἄγρου ἦκων.

B ΕΥ. Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ αὐτὸς μέχρι Ἑρμινοῦ Θεαίτη-
τον προὔπεμψα, ὥστε οὐκ ἂν ἀηδῶς ἀναπαυοίμην. ἀλλ'
ἴωμεν, καὶ ἡμῖν ἅμα ἀναπαυόμενοις ὁ παῖς ἀναγνώσεται.

ΤΕΡ. Ὅρθῶς λέγεις.

ΕΥ. Τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ᾧ Τερψίων, τουτί· ἐγρα-
ψάμην δὲ δὴ οὕτως τὸν λόγον, οὐκ ἐμοὶ Σωκράτη διη-
γούμενον ὥς διηγείτο, ἀλλὰ διαλεγόμενον οἷς ἔφη διαλε-
χθῆναι. ἔφη δὲ τῷ τε γεωμέτρῳ Θεοδώρῳ καὶ τῷ Θεαι-
C τήτῳ. ἵνα οὖν ἐν τῇ γραφῇ μὴ παρέχοιεν πράγματα αἱ
μεταξὺ τῶν λόγων διηγήσεις περὶ αὐτοῦ τε ὅποτε λέγοι ὁ
Σωκράτης, οἶον, κἀγὼ ἔφην ἢ καὶ ἐγὼ εἶπον, ἢ αὖ περὶ
τοῦ ἀποκρινομένου, ὅτι συνέφη ἢ οὐχ ὡμολόγει, τούτων

ἔνεκα ὡς αὐτὸν αὐτοῖς διαλεγόμενον ἔγραψα, ἐξελὼν τὰ τοιαῦτα.

ΤΕΡ. Καὶ οὐδέν γε ἄπο τρόπου, ὦ Εὐκλείδῃ.

ΕΥ. Ἀλλά, παῖ, λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε.

II. ΣΩ. Εἰ μὲν τῶν ἐν Κυρήνῃ μᾶλλον ἐκηδόμην, D
ὦ Θεόδωρε, τὰ ἐκεῖ ἂν σε καὶ περὶ ἐκείνων ἂν ἡρώτων, εἴ
τινες αὐτόθι περὶ γεωμετρίας ἢ τινα ἄλλην φιλοσοφίαν
εἰσὶ τῶν νέων ἐπιμέλειαν ποιούμενοι· νῦν δέ—ἦττον γάρ
ἐκείνους ἢ τοῦσδε φιλῶ, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμῶ εἰδέναι τί-
νες ἡμῖν τῶν νέων ἐπίδοξοι γενέσθαι ἐπιεικεῖς· ταῦτα δὲ
αὐτὸς τε σκοπῶ καθ' ὅσον δύναμαι, καὶ τοὺς ἄλλους
ἔρωτῶ οἷς ἂν ὁρῶ τοὺς νέους ἐθέλοντας συγγίγνεσθαι.
σοὶ δὲ οὐκ ὀλίγιστοι πλησιάζουσι, καὶ δικαίως· ἄξιός γάρ
τά τε ἄλλα καὶ γεωμετρίας ἔνεκα. εἰ δὲ οὖν τινι ἐνέτυχες E
ἄξιῳ λόγῳ, ἡδέως ἂν πυθοίμην.

ΘΕΟ. Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, ἐμοὶ τε εἰπεῖν καὶ σοὶ
ἀκοῦσαι πάννυ ἄξιον, οἷον ὑμῖν τῶν πολιτῶν μειρακίῳ ἐν-
τετύχηκα. καὶ εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἂν σφοδρὰ
λέγειν, μὴ καὶ τῷ δόξῃ ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ εἶναι· νῦν δέ,
καὶ μὴ μοι ἄχθου, οὐκ ἔστι καλός, προσέεικε δὲ σοὶ τήν
τε σιμότητα καὶ τὸ ἔξω τῶν ὁμμάτων· ἦττον δὲ ἢ σὺ ταῦτ'
ἔχει. ἄδεως δὲ λέγω. εὖ γὰρ ἴσθι ὅτι ὦν δὲ πώποτε ἐνέ- 144
τυχον, καὶ πάννυ πολλοῖς πεπλησίακα, οὐδένα πω ἡσθό-
μην οὕτω θαυμαστώσ εὖ πεφνηκότα. τὸ γὰρ εὐμαθὴ ὄντα,
ὡς ἄλλῳ χαλεπόν, πρῶτον αὖ εἶναι διαφερόντως, καὶ ἐπὶ
τούτοις ἀνδρεῖον παρ' ὄντινούν, ἐγὼ μὲν οὐτ' ἂν ᾤόμην
γενέσθαι οὔτε ὁρῶ γιγνομένους· ἀλλ' οἱ τε ὀξεῖς ὥσπερ
οὔτος καὶ ἀγχνιοὶ καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς
τὰς ὁργὰς ὀξύρροποι εἰσι, καὶ ἄττοντες φέρονται ὥσπερ
τὰ ἀνερμάτιστα πλοῖα, καὶ μαρικώτεροι ἢ ἀνδρειότεροι B
φύονται, οἱ τε αὖ ἐμβριθέστεροι νωθροὶ πῶς ἀπαντᾷσι
πρὸς τὰς μαθήσεις καὶ λήθης γέμοντες. ὁ δὲ οὕτω λείως

τε καὶ ἀπταίστως καὶ ἀνυσίμως ἔρχεται ἐπὶ τὰς μαθήσεις
τε καὶ ζητήσεις μετὰ πολλῆς πραότητος, οἷον ἐλαίου ῥεῦμα
ἀσφογητὶ ῥέοντος, ὥστε θαυμάσαι τὸ τηλικούτου ὄντα
οὕτω ταῦτα διαπραίτεσθαι.

ΣΩ. Εὖ ἀγγέλλεις. τίνας δὲ καὶ ἔστι τῶν πολιτῶν;

ΘΕΟ. Ἀκήκοα μὲν τοῦνομα, μνημονεύω δὲ οὐ. ἀλλὰ
C γὰρ ἔστι τῶνδε τῶν προσιόντων ὁ ἐν τῷ μέσῳ. ἄρτι γὰρ
ἐν τῷ ἔξω δρόμῳ ἤλείφοντο ἑταῖροί τέ τινες οὗτοι αὐτοῦ
καὶ αὐτός, νῦν δὲ μοι δοκοῦσιν ἀλειψάμενοι δεῦρο λέναι.
ἀλλὰ σκόπει εἰ γινώσκεις αὐτόν.

ΣΩ. Γινώσκω· ὁ τοῦ Σουινιέως Εὐφρονίου ἐστί,
καὶ πάννυ γε, ὃ φίλε, ἀνδρὸς οἷον καὶ σὺ τοῦτον διηγεί, καὶ
ἄλλως εὐδοκίμου, καὶ μέντοι καὶ οὐσίαν μάλα πολλὴν
κατέλιπε. τὸ δ' ὄνομα οὐκ οἶδα τοῦ μειρακίου.

D ΘΕΟ. Θεαίτητος, ὃ Σώκρατες, τό γε ὄνομα· τὴν
μέντοι οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἐπίτροποί τινες διεφθαρκεῖναι·
ἀλλ' ὅμως καὶ πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ἐλευθεριότητα
θανυμαστός, ὃ Σώκρατες.

ΣΩ. Γεννικὸν λέγεις τὸν ἄνδρα. καὶ μοι κέλευε αὐ-
τὸν ἐνθάδε παρακαθίζεσθαι.

ΘΕΟ. Ἔσται ταῦτα. Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σωκράτη.

ΣΩ. Πάννυ μὲν οὖν, ὃ Θεαίτητε, ἵνα καγὼ ἐμμαντὸν
ἀνασκέψωμαι, ποῖόν τι ἔχω τὸ πρόσωπον. φησὶ γὰρ Θεό-
E δωρος ἔχειν με σοὶ ὅμοιον. ἀτὰρ εἰ νῦν ἐχόντουιν ἑκατέρου
λύραν ἔφη αὐτὰς ἡρμόσθαι ὁμοίως, πότερον εὐθὺς ἂν
ἐπιστεύομεν ἢ ἐπεσκεψάμεθ' ἂν εἰ μουσικὸς ὢν λέγει;

ΘΕΑΙ. Ἐπεσκεψάμεθ' ἂν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοιοῦτον μὲν εὐρόντες ἐπειθόμεθ' ἂν,
ἄμουςον δέ, ἡπιστοῦμεν;

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Νῦν δέ γ' οἶμαι, εἴ τι μέλει ἡμῖν τῆς τῶν προσ-
145 ὄπων ὁμοιότητος, σκεπτέον εἰ γραφικὸς ὢν λέγει ἢ οὐ.

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ μοι.

ΣΩ. Ἡ οὖν ζωγραφικὸς Θεόδωρος;

ΘΕΑΙ. Οὐχ, ὅσον γέ με εἰδέναι.

ΣΩ. Ἄρ' οὐδὲ γεωμετρικός;

ΘΕΑΙ. Πάντως δὴ που, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἡ καὶ ἀστρονομικὸς καὶ λογιστικὸς τε καὶ μουσικὸς καὶ ὅσα παιδεΐας ἔχεται;

ΘΕΑΙ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Εἰ μὲν ἄρα ἡμᾶς τοῦ σώματός τι ὁμοίους φησὶν εἶναι ἐπαινῶν πῇ ἢ ψέγων, οὐ πάνυ αὐτῷ ἄξιον τὸν νοῦν προσέχειν.

ΘΕΑΙ. Ἵσως οὐ

ΣΩ. Τί δ', εἰ ποτέρου τὴν ψυχὴν ἐπαινοὶ πρὸς ἄρε- B
τὴν τε καὶ σοφίαν; ἄρ' οὐκ ἄξιον τῷ μὲν ἀκούσαντι προ-
θυμείσθαι ἀνασκέψασθαι τὸν ἐπαινεθέντα, τῷ δὲ προθύ-
μως ἑαυτὸν ἐπιδεικνύναι;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

III. ΣΩ. Ὡρα τοίνυν, ὦ φίλε Θεαίτητε, σοὶ μὲν ἐπι-
δεικνύναι, ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι· ὥς εὖ ἴσθι ὅτι Θεόδωρος
πολλοὺς δὴ πρὸς με ἐπαινέσας ξένους τε καὶ ἀστούς οὐ-
δένα πω ἐπήνεσεν ὥς σὲ νῦν δὴ.

ΘΕΑΙ. Εὖ ἂν ἔχοι, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὅρα μὴ παί- C
ζων ἔλεγεν.

ΣΩ. Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος Θεοδώρου· ἀλλὰ μὴ ἀνα-
δύου τὰ ὠμολογημένα σκηπτόμενος παίζοντα λέγειν τόνδε,
ἵνα μὴ καὶ ἀναγκασθῇ μαρτυρεῖν· πάντως γὰρ οὐδεὶς
ἐπισκῆψει αὐτῷ. ἀλλὰ θαρρῶν ἔμμενε τῇ ὁμολογίᾳ.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ χρὴ ταῦτα ποιεῖν, εἰ σοὶ δοκεῖ.

ΣΩ. Λέγε δὴ μοι· μανθάνεις που παρὰ Θεοδώρου
γεωμετρίας ἅττα;

ΘΕΑΙ. Ἐργωγε.

PLATO I.

1) ΣΩ. Καὶ τῶν περὶ ἀστρονομίαν τε καὶ ἁρμονίας καὶ λογισμούς;

ΘΕΑΙ. Προθυμοῦμαι γε δῆ.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ἐγώ, ὦ παῖ, παρὰ τε τούτου καὶ παρ' ἄλλων, οὓς ἂν οἶμαί τι τούτων ἐπαίειν. ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ἄλλα ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως, σμικρὸν δέ τι ἀπορῶ, ὃ μετὰ σοῦ τε καὶ τῶνδε σκεπτέον. καὶ μοι λέγε· ἄρ' οὐ τὸ μανθάνειν ἐστὶ τὸ σοφώτερον γίγνεσθαι περὶ ὃ μανθάνει τις;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Σοφίᾳ δέ γ' οἶμαι σοφοὶ οἱ σοφοί.

ΘΕΑΙ. Ναί.

2) ΣΩ. Τοῦτο δὲ μὴν διαφέρει τι ἐπιστήμης;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ἡ σοφία. ἣ οὐχ ἅπερ ἐπιστήμονες, ταῦτα καὶ σοφοί;

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Ταυτὸν ἄρα ἐπιστήμη καὶ σοφία;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τοῦτ' αὐτὸ τοίνυν ἐστὶν ὃ ἀπορῶ καὶ οὐ δύναμαι λαβεῖν ἱκανῶς παρ' ἑμαυτῶ, ἐπιστήμη ὃ τί ποτε
146 τυγχάνει ὄν. ἄρ' οὖν δὴ ἔχομεν λέγειν αὐτό; τί φατέ; τίς ἂν ἡμῶν πρῶτος εἴποι; ὃ δὲ ἁμαρτῶν, καὶ ὅς ἂν αἰεὶ ἁμαρτάνῃ, καθεδεῖται, ὥσπερ φασὶν οἱ παῖδες οἱ σφαιρίζοντες, ὅνος· ὅς δ' ἂν περιγένηται ἀναμάρτητος, βασιλεύσει ἡμῶν καὶ ἐπιτάξει ὃ τι ἂν βούληται ἀποκρίνεσθαι. τί σιγάτε; οὐ τί πον, ὦ Θεόδωρε, ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας ἄγροικίζομαι, προθυμούμενος ἡμᾶς ποιῆσαι διαλέγεσθαι καὶ φίλους τε καὶ προσηγόρους ἑλλήλοις γίγνεσθαι;

3) Β ΘΕΟ. Ἡκιστα μὲν, ὦ Σώκρατες, τὸ τοιοῦτον ἂν εἴῃ ἄγροικον, ἀλλὰ τῶν μειρακίων τι κέλευε σοὶ ἀποκρίνεσθαι ἐνὸ μὲν γὰρ ἀήθης τῆς τοιαύτης διαλέκτου, καὶ οὐδ'

αὐτὸ συνεθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω· τοῖσδε δὲ πρόποι τε ἄν
τοῦτο καὶ πολὺ πλεῖον ἐπιδιδόειν· τῷ γὰρ οὗτοι ἡ νεότης
εἰς πᾶν ἐπιδόσιν ἔχει. ἀλλ', ὥσπερ ἤρξω, μὴ ἀφίεσο τοῦ
Θεαίτητον, ἀλλ' ἐρώτα.

ΣΩ. Ἀκούεις δὴ, ὦ Θεαίτητε, ἃ λέγει Θεόδωρος,
ὃ ἀπιστεῖν, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὔτε σὺ ἐθελήσεις, οὔτε θέμις ὃ
περὶ τὰ τοιαῦτα ἀνδρὶ σοφῷ ἐπιτάττοντι νεώτερον ἀπει-
θεῖν. ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως εἰπέ· τί σοι δοκεῖ εἶναι ἐπι-
στήμη;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ χορή, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ περ ὑμεῖς κε-
λεύετε. πάντως γάρ, ἂν τι καὶ ἀμάρτω, ἐπανορθώσετε.

IV. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν, ἂν πέρ γε οἴοι τε ὤμεν.

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ ἃ παρὰ Θεοδώρου ἄν
τις μάθοι ἐπιστήμη εἶναι, γεωμετρία τε καὶ ἔς νῦν δὴ σὺ
διήλθης, καὶ αὐτὸ σκυτοτομική τε καὶ αἱ τῶν ἄλλων δη- D
μιουργῶν τέχναι, πᾶσαι τε καὶ ἐκάστη τούτων, οὐκ ἄλλο
τι ἢ ἐπιστήμη εἶναι.

ΣΩ. Γενναίως γε καὶ φιλοδώρως, ὦ φίλε, ἐν αἰτη-
θεῖς πολλὰ δίδως καὶ ποικίλα ἀνθ' ἁπλοῦ.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἴσως μὲν οὐδέν· ὃ μέντοι οἶμαι, φράσω. ὅταν
λέγῃς σκυτικήν, μὴ τι ἄλλο φράξεις ἢ ἐπιστήμην ὑποδη-
μάτων ἐργασίας;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Τί δ', ὅταν τεκτονικήν; μὴ τι ἄλλο ἢ ἐπιστή- E
μην τῆς τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐργασίας;

ΘΕΑΙ. Οὐδὲ τοῦτο.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐν ἀμφοῖν, οὗ ἐκατέρα ἐπιστήμη,
τοῦτο ὀρίζεις;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δ' ἐπερωτηθέν, ὦ Θεαίτητε, οὐ τοῦτο ἦν,
τίνων ἢ ἐπιστήμη, οὐδὲ ὁπόσαι τινές· οὐ γὰρ ἀριθμῆσαι

αὐτὰς βουλόμενοι ἠρώμεθα, ἀλλὰ γινῶναι ἐπιστήμην αὐτὸ
ὅ τί ποτ' ἐστίν. ἢ οὐδὲν λέγω;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

147 ΣΩ. Σκέψαι δὴ καὶ τόδε. εἴ τις ἡμᾶς τῶν φανύων
τι καὶ προχείρων ἔροιτο, οἷον περὶ πηλοῦ, ὅ τί ποτ' ἐστίν,
εἰ ἀποκρινάμεθα αὐτῷ πηλὸς ὁ τῶν χυτρώων καὶ πηλὸς
ὁ τῶν ἱπνοπλαθῶν καὶ πηλὸς ὁ τῶν πλινθουργῶν, οὐκ
ἂν γελοῖοι εἴμεν;

ΘΕΑΙ. ἴσως.

ΣΩ. Πρῶτον μὲν γέ που οἰόμενοι συνιέναι ἐκ τῆς
ἡμετέρας ἀποκρίσεως τὸν ἐρωτῶντα, ὅταν εἰπώμεν πηλὸς,
B εἴτε ὁ τῶν κοροπλαθῶν προσθέντες εἴτε ἄλλων ὠντινων-
οὖν δημιουργῶν. ἢ οἶει τίς τι συνήσιντινος ὄνομα, ὃ μὴ
οἶδε τί ἐστίν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐδ' ἄρα ἐπιστήμην ὑποδημάτων συνήσιν ὃ
ἐπιστήμην μὴ εἰδώς.

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Σκυτικὴν ἄρα οὐ συνήσιν ὃς ἂν ἐπιστήμην
ἀγνοῇ, οὐδέ τινα ἄλλην τέχνην.

ΘΕΑΙ. Ἔστιν οὕτως.

ΣΩ. Γελοῖα ἄρα ἡ ἀπόκρισις τῷ ἐρωτηθέντι ἐπι-
στήμη τί ἐστίν, ὅταν ἀποκρίνηται τέχνης τινὸς ὄνομα.
C τινὸς γὰρ ἐπιστήμην ἀποκρίνεται, οὐ τοῦτ' ἐρωτηθεῖς.

ΘΕΑΙ. Ἐοικεν.

ΣΩ. Ἐπειτὰ γέ που ἐξὸν φανύως καὶ βραχέως ἀπο-
κρίνασθαι περιέρχεται ἀπέραντον ὁδόν. οἷον καὶ ἐν τῇ
τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσῃ φανύλῳ που καὶ ἀπλοῦν εἰπεῖν ὅτι
γῇ ὑγρῷ φυραθεῖσα πηλὸς ἂν εἴη, τὸ δ' ὅτου ἐᾶν χαίρειν.

V. ΘΕΑΙ. Ῥάδιον, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτω φαί-
νεται· ἀτὰρ κινδυνεύεις ἐρωτᾶν οἷον καὶ αὐτοῖς ἡμῖν

ἐναγχος εἰσῆλθε διαλεγόμενοις, ἐμοί τε καὶ τῷ σῷ ὁμῶ- D
νύμῳ τούτῳ Σωκράτει.

ΣΩ. Τὸ ποῖον δὴ, ὦ Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Περὶ δυνάμεων τι ἡμῖν Θεόδωρος ὅδε ἐγρα-
φε, τῆς τε τρίποδος περὶ καὶ πεντέποδος, ἀποφαίνων ὅτι
μήκει οὐ ξύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ, καὶ οὕτω κατὰ μίαν ἐκά-
στην προαιρούμενος μέχρι τῆς ἑκτακαίδεκάποδος· ἐν δὲ
ταύτῃ πως ἐνέσχετο. ἡμῖν οὖν εἰσῆλθέ τι τοιοῦτον, ἐπειδὴ
ἄπειροι τὸ πλήθος αἱ δυνάμεις ἐφαίνοντο, πειραθῆναι
ξυλλαβεῖν εἰς ἓν, ὅτῳ πάσας ταύτας προσαγορεύσομεν τὰς E
δυνάμεις.

ΣΩ. Ἥ καὶ εὗρετέ τι τοιοῦτον;

ΘΕΑΙ. Ἐμοιγε δοκοῦμεν· σκόπει δὲ καὶ σύ.

ΣΩ. Λέγε.

ΘΕΑΙ. Τὸν ἀριθμὸν πάντα δίχα διελάβομεν· τὸν
μὲν δυνάμενον ἴσον ἰσάκεις γίνεσθαι τῷ τετραγώνῳ τὸ
σχῆμα ἀπεικάσαντες τετράγωνόν τε καὶ ἰσόπλευρον προσ-
εἶπομεν.

ΣΩ. Καὶ εὖ γε.

ΘΕΑΙ. Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου, ὧν καὶ τὰ τρία
καὶ τὰ πέντε καὶ πᾶς ὃς ἀδύνατος ἴσος ἰσάκεις γενέσθαι, 148
ἀλλ' ἢ πλείων ἐλαττιονάκεις ἢ ἐλάττων πλεονάκεις γίνεται,
μείζων δὲ καὶ ἐλάττων ἀεὶ πλευρὰ αὐτὸν περιλαμβάνει,
τῷ προμήκει αὐτοῦ σχήματι ἀπεικάσαντες προμήκη ἀριθμὸν
ἐκαλέσαμεν.

ΣΩ. Κάλλιστα. ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο;

ΘΕΑΙ. Ὅσαι μὲν γραμμᾷ τὸν ἰσόπλευρον καὶ ἐπί-
πεδον ἀριθμὸν τετραγωνίζουσι, μῆκος ὠρισάμεθα, ὅσαι
δὲ τὸν ἑτερομήκη, δυνάμεις, ὡς μήκει μὲν οὐ ξυμμέτρους B
ἐκείναις, τοῖς δ' ἐπιπέδοις ἂ δύνανται. καὶ περὶ τὰ στερεὰ
ἄλλο τοιοῦτον.

ΣΩ. Ἀριστά γ' ἀνθρώπων, ὦ παῖδες· ὥστε μοι δοκεῖ ὁ Θεόδωρος οὐκ ἐνοχος τοῖς ψευδομαρτυρίοις ἔσεσθαι.

ΘΕΑΙ. Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, ὃ γε ἐρωτᾷς περὶ ἐπιστήμης, οὐκ ἂν δυναίμην ἀποκρίνασθαι, ὥσπερ περὶ τοῦ μήκους καὶ τῆς δυνάμεως. καίτοι σὺ γέ μοι δοκεῖς τοιοῦτόν τι ζητεῖν· ὥστε πάλιν αὖ φαίνεται ψευδὴς ὁ Θεόδωρος.

ΣΩ. Τί δαί; εἴ σε πρὸς δρόμον ἐπαινῶν μηδενὶ οὕτω δρομικῶ ἔφη τῶν νέων ἐντετυχηκέναι, εἴτα διαθέων τοῦ ἀκμάζοντος καὶ ταχίστου ἡττήθης, ἡττόν τι ἂν οἶε ἀληθῆ τόνδ' ἐπαινεῖσαι;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἀλλὰ τὴν ἐπιστήμην, ὥσπερ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, σμικρόν τι οἶε εἶναι ἐξευρεῖν καὶ οὐ τῶν πάντη ἄκρων;

ΘΕΑΙ. Νῆ τὸν Αἰῶ ἔγωγε καὶ μάλα γε τῶν ἀκροτάτων.

ΣΩ. Ἄρρῃ τοίνυν περὶ σπαντῶ καὶ τί οἶον Θεόδωρον λέγειν, προθυμῆθητι δὲ παντὶ πρόσωπῳ τῶν τε ἄλλων πέρι καὶ ἐπιστήμης λαβεῖν λόγον, τί ποτε τυγχάνει ὄν.

ΘΕΑΙ. Προθυμίας μὲν ἔνεκεν, ὦ Σώκρατες, φανερῆται.

VI. ΣΩ. Ἴθι δὴ· καλῶς γὰρ ἔρτι ὑφηγήσω· πειρῶ μιμούμενος τὴν περὶ τῶν δυνάμεων ἀπόκρισιν, ὥσπερ ταύτας πολλὰς οὔσας ἐν εἶδει περιέλαβες, οὕτω καὶ τὰς πολλὰς ἐπιστήμας ἐν λόγῳ προσειπεῖν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, πολλάκις δὴ αὐτὸ ἐπεχείρησα σκέψασθαι, ἀκούων τὰς παρὰ σοῦ ἀποφερομένας ἐρωτήσεις· ἀλλὰ γὰρ οὔτ' αὐτὸς δύναμαι πείσαι ἑμαυτὸν ὡς ἱκανῶς τι λέγω, οὔτ' ἄλλου ἀκούσαι λέγοντος οὔτως ὡς σὺ διακελεύει· οὐ μὲν δὴ αὖ οὐδ' ἀπαλλαγῆναι τοῦ μέλειν.

ΣΩ. Ὡδύνεις γὰρ, ὦ φίλε Θεαίτητε, διὰ τὸ μὴ κενὸς ἀλλ' ἐγκύμων εἶναι.

ΘΕΑΙ. Οὐκ οἶδα, ὦ Σώκρατες· ὃ μέντοι πέπονθα λέγω.

ΣΩ. Εἶτα, ὦ καταγέλαστε, οὐκ ἀκήκοας, ὡς ἐγώ 149 εἰμι υἱὸς μαίας μάλα γενναίας τε καὶ βλοσυρᾶς, Φαιναρέτης;

ΘΕΑΙ. Ἦδη τοῦτό γε ἤκουσα.

ΣΩ. Ἄρα καί, ὅτι ἐπιτηδεύω τὴν αὐτὴν τέχνην, ἀκήκοας;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἄλλ' εὖ ἴσθ' ὅτι· μὴ μέντοι μου κατείπης πρὸς τοὺς ἄλλους. λέληθα γάρ, ὦ ἑταῖρε, ταύτην ἔχων τὴν τέχνην· οἱ δέ, ἅτε οὐκ εἰδότες, τοῦτο μὲν οὐ λέγουσι περὶ ἐμοῦ, ὅτι δὲ ἀτοπώτατός εἰμι καὶ ποιῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπορεῖν· ἢ καὶ τοῦτο ἀκήκοας;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

B

ΣΩ. Εἰπὼ οὖν σοι τὸ αἴτιον;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐννόησον δὴ τὸ περὶ τὰς μαίας ἅπαν ὡς ἔχει, καὶ ᾗσιν μαθήσει ὃ βούλομαι. οἶσθα γάρ πον ὡς οὐδεμία αὐτῶν ἐτι αὐτὴ κυνσκομένη τε καὶ τίκτουσα ἄλλας μαιεύεται, ἀλλ' αἱ ἤδη ἀδύνατοι τίκτειν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Αἰτίαν δέ γε τούτου φασὶν εἶναι τὴν Ἀρτεμιν, ὅτι ἄλοχος οὖσα τὴν λοχείαν εἴληχε. στερίφαις μὲν οὖν ἄρα οὐκ ἔδωκε μαιεύεσθαι, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἀσθε- 150 νεστέρα ἢ λαβεῖν τέχνην ὣν ἂν ἡ ἄπειρος· ταῖς δὲ δι' ἡλικίαν ἀτόκοις προσέταξε, τιμῶσα τὴν αὐτῆς ὁμοιότητα.

ΘΕΑΙ. Εἰκός.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τόδε εἰκός τε καὶ ἀναγκαῖον, τὰς κυούσας καὶ μὴ γινώσκεσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν μαιῶν ἢ τῶν ἄλλων;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ διδουῖσαι γε αἱ μαῖαι φαρμάκια
D καὶ ἐπάδουσαι δύνανται ἐγείρειν τε τὰς ὠδύνας καὶ μαλ-
θακωτέρας, ἂν βούλωνται, ποιεῖν, καὶ τίκτειν τε δὴ τὰς
δυστοκούσας, καὶ ἐάν γε ὅσιον δόξῃ, ἀμβλίσκειν [ἀμβλί-
σκουσιν];

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἔτι καὶ τόδε αὐτῶν ἥσθησαι, ὅτι καὶ
προμνήστριαί εἰσι δεινύταται, ὥς πάσσοφοι οὔσαι περὶ
τοῦ γινῶναι ποίαν χρὴ ποίῳ ἀνδρὶ συνοῦσαν ὥς ἀρίστους
παῖδας τίκτειν;

ΘΕΑΙ. Οὐ πάνυ τοῦτο οἶδα.

ΣΩ. Ἄλλ' ἴσθ' ὅτι ἐπὶ τούτῳ μείζον φρονουῖσιν ἢ
E ἐπὶ τῇ ὁμφαλητομίᾳ. ἐννόει γάρ· τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης οἶει
τέχνης εἶναι θεραπεύαντε καὶ ξυγκομιδὴν τῶν ἐκ γῆς καρ-
πῶν καὶ αὐτὸ γιγνώσκειν εἰς ποίαν γῆν ποῖον φυτὸν τε
καὶ σπέρμα καταβλητέον;

ΘΕΑΙ. Οὐκ, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς.

ΣΩ. Εἰς γυναικὰ δέ, ὦ φίλε, ἄλλην μὲν οἶει τοῦ
τοιούτου, ἄλλην δὲ ξυγκομιδῆς;

ΘΕΑΙ. Οὐκ οὐν εἰκός γε.

150 ΣΩ. Οὐ γάρ. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀδικόν τε καὶ ἄτεχνον
ξυναγωγὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ἣ δὴ προαγωγεία ὄνομα,
φεύγουσι καὶ τὴν προμνηστικὴν ἅτε σεμναὶ οὔσαι αἱ
μαῖαι, φοβοῦμεναι μὴ εἰς ἐκείνην τὴν αἰτίαν διὰ ταύτην
ἐμπέσωσιν· ἐπεὶ ταῖς γε ὕντως μαίαις μόναις που προσ-
ήκει καὶ προμνησθῆναι ὀρθῶς.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τὸ μὲν τοίνυν τῶν μαιῶν τοσούτον, ἔλαττον
δὲ τοῦ ἐμοῦ δράματος. οὐ γάρ πρόσσεσι γυναιξὶν ἐνίοτε
B μὲν εἰδωλὰ τίκτειν, ἔστι δ' ὅτε ἀληθινὰ, τοῦτο δὲ μὴ δά-
διον εἶναι διαγινῶναι. εἰ γάρ προσῇν, μέγιστόν τε καὶ

κάλλιστον ἔργον ἦν ἂν ταῖς μαίαις τὸ κρίνειν τὸ ἀληθές τε καὶ μὴ· ἢ οὐκ οἶσι;

ΘΕΑΙ. Ἐργωγε.

VII. ΣΩ. Τῇ δέ γ' ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως τὰ μὲν ἄλλα ὑπάρχει ὅσα ἐκείναις, διαφέρει δὲ τῷ τε ἄνδρας ἀλλὰ μὴ γυναῖκας μαιεύεσθαι καὶ τῷ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τικτούσας ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ μὴ τὰ σώματα. μέγιστον δὲ τοῦτ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ τέχνῃ, βασανίζειν δυνατόν εἶναι παντὶ τρόπῳ, C πότερον εἰδῶλον καὶ ψεῦδος ἀποτίκτει τοῦ νέου ἢ διάνοια ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές. ἐπεὶ τόδε γε καὶ ἐμοὶ ὑπάρχει, ὅπερ ταῖς μαίαις· ἄγονός εἰμι σοφίας, καὶ ὅπερ ἤδη πολλοὶ μοι ἀνείδισαν, ὥς τοὺς μὲν ἄλλους ἔρωτῶ, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀποκρίνομαι περὶ οὐδενὸς διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν σοφόν, ἀληθές ὀνειδίζουσι. τὸ δὲ αἴτιον τοῦτον τόδε· μαιεύεσθαι με ὁ θεὸς ἀναγκάζει, γεννᾶν δὲ ἀπεκώλυσεν. εἰμὶ δὴ οὖν αὐτὸς μὲν οὐ πᾶν τις σοφός, οὐδέ τί μοι ἔστιν εὖρημα τοιοῦτο, γεροντὸς τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔκγονον· οἱ δ' ἐμοὶ ξυ- D γιγνόμενοι τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται ἐνιοὶ μὲν καὶ πᾶν ἀμαθεῖς, πάντες δὲ προϊούσης τῆς ξυνουσίας, οἷσπερ ἂν ὁ θεὸς παρείκη, θανμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόντες, ὥς αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις δοκοῦσι· καὶ τοῦτο ἑναργές ὅτι παρ' ἐμοῦ οὐδὲν πώποτε μαθόντες, ἀλλ' αὐτοὶ παρ' αὐτῶν πολλὰ καὶ καλὰ εὐρόντες τε καὶ κατέχοντες. τῆς μέντοι μαιείας ὁ θεὸς τε καὶ ἐγὼ αἴτιος. ὥδε δὲ δῆλον· πολλοὶ ἤδη τοῦτο ἀγνοήσαντες καὶ ἑαυτοὺς αἰτιασάμενοι, ἐμοῦ E δὲ καταφρονήσαντες ἢ αὐτοὶ ἢ ὑπ' ἄλλων πεισθέντες ἀπῆλθον πρωταίτερον τοῦ δέοντος, ἀπελθόντες δὲ τὰ τε λοιπὰ ἐξημβλώσαν διὰ πονηρὰν ξυνουσίαν καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ μαιευθέντα κακῶς τρέφοντες ἀπάλεσαν, ψευδῇ καὶ εἰδῶλα περὶ πλείονος ποιησάμενοι τοῦ ἀληθοῦς, τελευτῶντες δ' αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔδοξαν ἀμαθεῖς εἶναι. ὦν εἰς γέγονεν Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου καὶ ἄλλοι πᾶν πολλοί· 151

οἷς, ὅταν πάλιν ἔλθωσιν θεόμενοι τῆς ἐμῆς ξυνοουσίας καὶ
 θαυμαστά δρωῶντες, ἐνίοις μὲν τὸ γιγνόμενόν μοι δαιμό-
 νιον ἀποκωλύει ξυνεῖναι, ἐνίοις δὲ ἔα καὶ πάλιν αὐτοὶ ἐπι-
 διδῶσι. πάσχουσι δὲ δὴ οἱ ἐμοὶ ξυγγιγνόμενοι καὶ τοῦτο
 ταῦτόν ταῖς τικτούσαις ὠδίνουσι γὰρ καὶ ἀπορίας ἐμπί-
 πλανται νύκτας τε καὶ ἡμέρας πολὺ μᾶλλον ἢ ἐκεῖναι·
 ταύτην δὲ τὴν ὠδῖνα ἐγείρειν τε καὶ ἀποπαύειν ἡ ἐμὴ
 B τέχνη δύναται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ οὕτως. ἐνίστε δέ, ὦ Θεαί-
 τητε, οἵ ἄν μοι μὴ δόξωσι πως ἐγκύμονες εἶναι, γνοὺς
 ὅτι οὐδὲν ἐμοῦ δέονται, πάνν εἴμενωις προμνῶμαι καί,
 ξὺν θεῷ εἰπεῖν, πάνν ἱκενωῶς τοπάζω οἷς ἂν ξυγγενόμενοι
 ὄναιτο· ὦν πολλοὺς μὲν δὴ ἐξέδωκα Προδίκῳ, πολλοὺς
 δὲ ἄλλοις σοφοῖς τε καὶ θεσπεσίοις ἀνδράσι. ταῦτα δὴ
 σοι, ὦ ἄριστε, ἔνεκα τοῦδε ἐμήκυνα, ὑποπτεύων σε, ὥς-
 περ καὶ αὐτὸς οἶει, ὠδίνειν τι κυοῖντα ἔρδον. προσφέρου
 C οὖν πρὸς με ὥς πρὸς μαίης υἱὸν καὶ αὐτὸν μαιευτικόν.
 καὶ ἃ ἂν ἐρωτῶ προθυμοῦ ὅπως οἷός τ' εἰ οὕτως ἀπο-
 κρίνασθαι· καὶ ἐὰν ἄρα σκοπούμενός τι ὦν ἂν λέγῃς ἡγή-
 σωμα εἰδῶλον καὶ μὴ ἀληθές, εἴτα ὑπεξαιρώμαι καὶ
 ἀποβάλλω, μὴ ἀργίαινε ὥσπερ αἱ πρωτοτόκοι περὶ τὰ
 παιδία. πολλοὶ γὰρ ἤδη, ὦ θαυμάσιε, πρὸς με οὕτω διετέ-
 θησαν, ὥστε ἀτεχνῶς δάκνειν ἔτοιμοι εἶναι, ἐπειδὴν τινα
 λήρον αὐτῶν ἀφαιρώμαι, καὶ οὐκ οἶσνται με εὐνοίᾳ
 τοῦτο ποιεῖν, πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι ὅτι οὐδεὶς θεός
 D δύσνους ἀνθρώποις, οὐδ' ἐγὼ δύσνοιά τοιούτων οὐδὲν
 δρῶ, ἀλλὰ μοι ψευδός τε ξυγγωρῆσαι καὶ ἀληθές ἀφανί-
 σαι οὐδαμῶς θέμις. πάλιν δὴ οὖν ἐξ ἀρχῆς. ὦ Θεαίτητε,
 ὅ τί ποτ' ἐστὶν ἐπιστήμη, πειρῶ λέγειν· ὥς δ' οὐχ οἷός
 εἰ, μηδέ ποτ' εἶπῃς. ἐὰν γὰρ θεός ἐθέλῃ καὶ ἀνδρίζῃ,
 οἷός τ' ἔσει.

VIII. ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σώκρατες, σοῦ γε
 οὕτω παρακελευομένου αἰσχρὸν μὴ οὐ παινέτι τρόπῳ προ-

θυμείσθαι ὅ τί τις ἔχει λέγειν. δοκεῖ οὖν μοι ὁ ἐπιστάμε- E
νός τι αἰσθάνεσθαι τοῦτο ὃ ἐπίσταται, καὶ ὥς γε νυνὶ φαί-
νεται, οὐκ ἄλλο τί ἐστὶν ἐπιστήμη ἢ αἰσθησις.

ΣΩ. Εὖ γε καὶ γενναίως, ὦ παῖ· χρη γὰρ οὕτως
ἀποφαινόμενον λέγειν. ἀλλὰ φέρε δὴ αὐτὸ κοινῇ σκεψώ-
μεθα, γόνιμον ἢ ἀνεμιαῖον τυγχάνει ὄν. αἰσθησις, φῆς,
ἐπιστήμη;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Κινδυνεύεις μέντοι λόγον οὐ φαῦλον εἰρηκέ-
ναι περὶ ἐπιστήμης, ἀλλ' ὃν ἔλεγε καὶ Πρωταγόρας. τρώ- 152
πον δέ τινα ἄλλον εἰρηκε τὰ αὐτὰ ταῦτα. φησὶ γάρ που
πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι, τῶν μὲν ὄν-
των, ὥς ἐστι, τῶν δὲ μὴ ὄντων, ὥς οὐκ ἐστὶν. ἀνέγνωκας
γάρ που;

ΘΕΑΙ. Ἀνέγνωκα καὶ πολλάκις.

ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτω πως λέγει, ὥς οἷα μὲν ἕκαστα
ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μὲν ἐστὶν ἐμοί, οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα
δὲ αὖ σοί· ἄνθρωπος δὲ σύ τε κἀγώ;

ΘΕΑΙ. Λέγει γὰρ οὖν οὕτως.

ΣΩ. Εἰκὸς μέντοι σοφὸν ἄνδρα μὴ ληρεῖν· ἐπακο- B
λουθήσωμεν οὖν αὐτῷ. ἄρ' οὐκ ἐνίοτε πνέοντος ἀνέμου
τοῦ αὐτοῦ ὁ μὲν ἡμῶν διγοῖ, ὁ δ' οὐ; καὶ ὁ μὲν ἡρέμα, ὁ
δὲ σφόδρα;

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Πότερον οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' ἑαυτὸ τὸ πνεῦμα
ψυχρὸν ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν; ἢ πεισόμεθα τῷ Πρωτα-
γόρᾳ ὅτι τῷ μὲν διγοῦντι ψυχρὸν, τῷ δὲ μὴ οὐ;

ΘΕΑΙ. Ἐοικεν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ φαίνεται οὕτως ἑκατέρω;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γε φαίνεται αἰσθάνεσθαι ἐστὶν;

ΘΕΑΙ. Ἔστι γάρ.

C ΣΩ. Φαντασία ἄρα καὶ αἰσθησις ταῦτόν ἐν τε θερμοῖς καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις. οἷα γὰρ αἰσθάνεται ἕκαστος, τοιαῦτα ἐκάστω καὶ κινδυνεύει εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἐοικεν.

ΣΩ. Αἰσθησις ἄρα τοῦ ὄντος αἰεὶ ἐστὶ καὶ ἀψευδές, ὥς ἐπιστήμη οὐσα.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν πρὸς Χαρίτων πάσσοφός τις ἦν ὁ Πρωταγόρας, καὶ τοῦτο ἡμῖν μὲν ἠνίκατο τῷ πολλῷ συμφετῷ, τοῖς δὲ μαθηταῖς ἐν ἀπορρήτῳ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγεν;

D ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες, τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. Ἐγὼ ἔρω καὶ μάλ' οὐ φανῶλον λόγον· ὥς ἄρα ἐν μὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ οὐδέν ἐστίν, οὐδ' ἂν τι προσείποις ὀρθῶς οὐδ' ὅποιονοῦν τι, ἀλλ', εἰάν ὥς μέγα προσαγορεύης, καὶ σμικρὸν φανείτω, καὶ εἰάν βαρὺ, κοῦφον, ξύμπαντα τε οὕτως, ὥς μηδενὸς ὄντος ἐνὸς μήτε τινὸς μήτε ὅποιονοῦν· ἐκ δὲ δὴ φροῦς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δὴ φάμεν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες· ἐστὶ μὲν γὰρ οὐδέποτε οὐδέν, αἰεὶ E δὲ γίγνεται. καὶ περὶ τούτου πάντες ἐξῆς οἱ σοφοὶ πλὴν Παρμενίδου ξυμψέρεσθον, Πρωταγόρας τε καὶ Ἡράκλειτος καὶ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ τῶν ποιητῶν οἱ ἄκροι τῆς ποιήσεως ἑκατέρας, κωμωδίας μὲν Ἐπίχαρμος, τραγωδίας δὲ Ὅμηρος, ὅς εἰπών

Ὁκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν
πάντα εἴσθηκεν ἔκγονα βροτῆς τε καὶ κινήσεως· ἥ οὐ δοκεῖ
τοῦτο λέγειν;

ΘΕΑΙ. Ἐροίγε.

153 IX. ΣΩ. Τίς οὖν ἂν εἴη πρὸς γε τοσοῦτον στρατόπεδον καὶ στρατηγὸν Ὅμηρον δύναται ἀμφισβητήσας μὴ καταγέλαστος γενέσθαι;

ΘΕΑΙ. Οὐ ῥάδιον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐ γάρ, ὦ Θεαίτητε. ἐπεὶ καὶ τὰδε τῷ λόγῳ σημεία ἱκανά, ὅτι τὸ μὲν εἶναι δοκοῦν καὶ τὸ γίνεσθαι κίνησις παρέχει, τὸ δὲ μὴ εἶναι καὶ ἀπολλυσθαι ἡσυχία· τὸ γὰρ θερμόν τε καὶ πῦρ, ὃ δὴ καὶ τὰλλα γεννᾷ καὶ ἐπιτροπεύει, αὐτὸ γεννᾶται ἐκ φορᾶς καὶ τριψέως· τούτῳ δὲ κινήσεις. ἢ οὐχ αὗται γενέσεις πυρός;

ΘΕΑΙ. Αὐται μὲν οὖν.

B

ΣΩ. Καὶ μὴν τό γε τῶν ζώων γένος ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων φύεται.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὗ;

ΣΩ. Τί δέ; ἢ τῶν σωμάτων ἕξις οὐχ ὑπὸ ἡσυχίας μὲν καὶ ἀργίας διόλλυται, ὑπὸ γυμνασίων δὲ καὶ κινήσεων ἐπὶ πολὺ σῴζεται;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἡ δ' ἐν τῇ ψυχῇ ἕξις οὐχ ὑπὸ μαθήσεως μὲν καὶ μελέτης, κινήσεων ὄντων, κτάται τε μαθήματα καὶ σῴζεται καὶ γίννεται βελτίων, ὑπὸ δ' ἡσυχίας, ἀμελετησίας τε καὶ ἀμαθίας οὐδης, οὔτε τι μανθάνει ἅ τε ἂν μάθῃ ἐπιλανθάνεται;

C

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Τὸ μὲν ἄρα ἀγαθὸν κίνησις κατὰ τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα, τὸ δὲ τούναντίον;

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἔτι οὖν σοι λέγω νηνεμίας τε καὶ γαλήνας καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὅτι αἱ μὲν ἡσυχίαι σήπουσι καὶ ἀπολλύασι, τὰ δ' ἑτέρα σῴζει; καὶ ἐπὶ τούτοις τὸν κολοφῶνα ἀναγκάζω προσβιβάζων, τὴν χρυσὴν σειρὰν ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν ἥλιον Ὅμηρος λέγει, καὶ δηλοῖ ὅτι ἕως μὲν ἂν ἡ περι- D φορὰ ἢ κινουμένη καὶ ὁ ἥλιος, πάντα ἔστι καὶ σῴζεται τὰ ἐν θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις, εἰ δὲ σταίῃ τοῦτο ὥσπερ δε-

θέν, πάντα χορήματ' ἂν διαφθαρείη καὶ γένοιτ' ἂν τὸ λε-
γόμενον ἄνω κάτω πάντα;

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἐμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ταῦτα δη-
λοῦν, ἅπερ λέγεις.

Χ. ΣΩ. Τπόλαβε τοίνυν, ὦ ἄριστε, οὕτωςί· κατὰ
τὰ ὅμματα πρωτον, ὃ δὴ καλεῖς χορῶμα λευκόν, μὴ εἶναι
αὐτὸ ἕτερόν τι ἔξω τῶν σῶν ὁμμάτων μηδ' ἐν τοῖς ὅμμασι·
Ε μηδέ τιν' αὐτῷ χώραν ἀποτάξῃς· ἥδη γάρ ἂν εἴη τε ὅν
που ἐν τάξει καὶ μένοι καὶ οὐκ ἂν ἐν γενέσει γίγνοιτο.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ πῶς;

ΣΩ. Ἐπώμεθα τῷ ἄρτι λόγῳ, μηδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ
ἐν ὃν τιθέντες· καὶ ἡμῖν οὕτω μέλαν τε καὶ λευκὸν καὶ
ὅτιοῦν ἄλλο χορῶμα ἐκ τῆς προσβολῆς τῶν ὁμμάτων πρὸς
τὴν προσήκουσαν φορὰν φαίνεται γεγεννημένον, καὶ ὃ δὴ
ἐκαστον εἶναι φάμεν χορῶμα, οὔτε τὸ προσβάλλον οὔτε τὸ
154 προσβαλλόμενον ἔσται, ἀλλὰ μεταξὺ τι ἐκάστῳ ἰδιον γε-
γυός· ἢ σὺ διῶχυρίσαιο ἂν ὥς, οἷον σοὶ φαίνεται ἐκαστον
χορῶμα, τοιοῦτον καὶ κυνὶ καὶ ὀτρυνῶν ξῶφ;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δι' οὐκ ἐγώ γε.

ΣΩ. Τί δέ; ἄλλῳ ἀνθρώπῳ ἄρ' ὅμοιον καὶ σοὶ φαί-
νεται ὅτιοῦν; ἔχεις τοῦτο ἰσχυρῶς, ἢ πολὺ μᾶλλον, ὅτι
οὐδὲ σοὶ αὐτῷ ταῦτόν διὰ τὸ μηδέποτε ὁμοίως αὐτόν σε-
αυτῷ ἔχειν;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο μᾶλλον μοι δοκεῖ ἢ ἐκεῖνο.

Β. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν ᾧ παραμετρούμεθα ἢ οὐ ἐφα-
πτόμεθα, μέγα ἢ λευκὸν ἢ θερμὸν ἦν, οὐκ ἂν ποτε ἄλλῳ
προσπεσὸν ἄλλο ἂν ἐγγόνει, αὐτὸ γε μηδὲν μεταβάλλον·
εἰ δὲ αὐτὸ παραμετρούμενον ἢ ἐφαπτόμενον ἐκαστον ἦν
τούτων, οὐκ ἂν αὐτὸ ἄλλον προσελθόντος ἢ τι παθόντος
αὐτὸ μηδὲν παθὸν ἄλλο ἂν ἐγένετο, ἐπεὶ νῦν γε, ὦ φίλε,
θανυμαστά τε καὶ γελοῖα εὐχερῶς πῶς ἀναγκαζόμεθα λέ-

γειν, ὥς φαίη ἂν Πρωταγόρας τε καὶ πᾶς ὁ τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ἐπιχειρῶν λέγειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ καὶ ποῖα λέγεις;

ΣΩ. Σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα, καὶ πάντα εἰσεῖαι ἂν βούλομαι. ἀστράγαλους γάρ που ἐξ, ἂν μὲν τέτταρας αὐτοῖς προσενέγκῃς, πλείους φαιμέν εἶναι τῶν τεττάρων καὶ ἡμιολίους, ἂν δὲ δώδεκα, ἐλάττους καὶ ἡμίσεις· καὶ οὐδὲ ἀνεκτὸν ἄλλως λέγειν· ἢ σὺ ἀνέξει;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Τί οὖν; ἂν σε Πρωταγόρας ἔρηται ἢ τις ἄλλος· ὃ Θεαίτητε, ἔσθ' ὅπως τι μείζον ἢ πλεόν γίγνεται ἄλλως ἢ αὐξηθέν; τί ἀποκρινεῖ;

ΘΕΑΙ. Ἐὰν μὲν, ὃ Σώκρατες, τὸ δοκοῦν πρὸς τὴν νῦν ἐρώτησιν ἀποκρίνωμαι, ὅτι οὐκ ἔστιν· ἂν δὲ πρὸς τὴν προτέραν, φυλάττων μὴ ἐναντία εἶπω, ὅτι ἔστιν.

ΣΩ. Εὖ γε νῆ τὴν Ἡραν, ὃ φίλε, καὶ θείως. ἀτάρ, ὥς ἔοικεν, ἂν ἀποκρίνη ὅτι ἔστιν, Εὐριπίδειόν τι ξυμβήσεται· ἢ μὲν γὰρ γλῶττα ἀνέλεγκτος ἡμῖν ἔσται, ἢ δὲ φρὴν οὐκ ἀνέλεγκτος.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν δεινοὶ καὶ σοφοὶ ἐγώ τε καὶ σὺ ἡμεν, πάντα τὰ τῶν φρενῶν ἐξητακότες, ἥδη ἂν τὸ λοιπὸν ἐκ περιουσίας ἀλλήλων ἀποπειρώμενοι, ξυνελθόντες σοφιστικῶς εἰς μάχην τοιαύτην, ἀλλήλων τοὺς λόγους τοῖς Ε λόγοις ἐκρούομεν· νῦν δὲ ἅτε ἰδιῶται πρῶτον βουλευσόμεθα θεασασθαι αὐτὰ πρὸς αὐτά, τί ποτ' ἐστὶν ἂν διανοούμεθα, πότερον ἡμῖν ἀλλήλοις ξυμφωνεῖ ἢ οὐδ' ὁπωσιζοῦν.

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν ἔγωγε τοῦτ' ἂν βουλοίμην.

XI. ΣΩ. Καὶ μὴν ἔγωγε. ὅτε δ' οὕτως ἔχει, ἄλλο τι ἢ ἡρέμα, ὥς πάνν πολλὴν σχολὴν ἄγοντες, πάλιν ἐπανασκεψόμεθα, οὐ δυσκολαίνοντες, ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμᾶς αὐ- 155

τούς ἐξετάζοντες, ἅττα ποτ' ἐστὶ ταῦτα τὰ φάσματα ἐν ἡμῖν; ὧν πρῶτον ἐπισκοποῦντες φήσομεν, ὥς ἐγὼ οἶμαι, μηδέποτε μηδὲν ἂν μεῖζον μηδὲ ἑλαττον γενέσθαι μήτε ὄγκῳ μήτε ἀριθμῷ, ἕως ἴσων εἴη αὐτὸ ἑαυτῷ. οὐχ οὕτως;
ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Δεύτερον δέ γε, ὃ μήτε προστίθεται μήτε ἀφαιροῖτο, τοῦτο μήτε ἀυξάνεσθαι ποτε μήτε φθίνειν, αἰεὶ δὲ ἴσον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

B ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τρίτον, ὃ μὴ πρότερον ἦν, ἀλλὰ ὕστερον τοῦτο εἶναι ἄνευ τοῦ γενέσθαι καὶ γίγνεσθαι ἀδύνατον;

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ γε δῆ.

ΣΩ. Ταῦτα δῆ, οἶμαι, ὁμολογήματα τρία μάχεται αὐτὰ αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, ὅταν τὰ περὶ τῶν ἀστρογάλων λέγωμεν, ἢ ὅταν φῶμεν ἐμὲ τηλικόνδε ὄντα, μήτε ἀυξηθέντα μήτε τούναντίον παθόντα, ἐν ἑαυτῷ σοῦ τοῦ νέου νῦν μὲν μεῖζω εἶναι, ὕστερον δὲ ἐλάττω, μηδὲν
C τοῦ ἐμοῦ ὄγκου ἀφαιρεθέντος ἀλλὰ σοῦ ἀυξηθέντος. εἰμὶ γὰρ δῆ ὕστερον ὃ πρότερον οὐκ ἦ, οὐ γενόμενος· ἄνευ γὰρ τοῦ γίγνεσθαι γενέσθαι ἀδύνατον, μηδὲν δὲ ἀπολλύς τοῦ ὄγκου οὐκ ἂν ποτε ἐγιννόμην ἐλάττων. καὶ ἄλλα δῆ μυρία ἐπὶ μυρίοις οὕτως ἔχει, εἶπερ καὶ ταῦτα παραδεξόμεθα. ἔπει γάρ που, ὦ Θεαίτητε· δοκεῖς γοῦν μοι οὐκ ἄπειρος τῶν τοιούτων εἶναι.

ΘΕΑΙ. Καὶ νῆ τοὺς θεοὺς γε, ὦ Σώκρατες, ὑπερφυνῶς ὥς θαυμάζω τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα, καὶ ἐνίοτε ὥς ἀληθῶς βλέπων εἰς αὐτὰ σκοτοδινίῳ.

D ΣΩ. Θεόδωρος γάρ, ὦ φίλε, φαίνεται οὐ κακῶς τοπάζειν περὶ τῆς φύσεώς σου. μάλα γὰρ φιλοσόφου τοῦτο τὸ πάθος, τὸ θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἄλλη ἀρχὴ φιλοσοφίας ἢ αὕτη, καὶ ἔοικεν ὁ τὴν Ἴριον Θαύμαντος ἔκγονον φήσας

οὐ κακῶς γενεαλογεῖν. ἀλλὰ πότερον μανθάνεις ἤδη δι' ὃ ταῦτα τοιαῦτ' ἐστὶν ἐξ ὧν τὸν Πρωταγόραν φασὲν λέγειν, ἢ οὐπω;

ΘΕΑΙ. Οὐπω μοι δοκῶ.

ΣΩ. Χάρειν οὖν μοι εἰσεῖ, εἴην σοι ἄνδρός, μάλλον δὲ ἀνδρῶν ὀνομαστικῶν τῆς διανοίας τὴν ἀλήθειαν ἀποκτε- E
κρυμμένην συνεξερευνήσωμαι ζητῶν;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ εἰσομαι, καὶ πάντῃ γε πολλήν;

XII. ΣΩ. Ἄθρει δὴ περισκοπῶν, μὴ τις τῶν ἀμυ-
ήτων ἐπακούῃ. εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ οὐδὲν ἄλλο οἰόμενοι εἶναι
ἢ οὐ ἂν δύνωνται ἀπρὶξ ταῖν χεροῖν λαβέσθαι, πράξεις
δὲ καὶ γενέσεις καὶ πᾶν τὸ ἀόρατον οὐκ ἀποδεχόμενοι ὡς
ἐν οὐσίας μέρει.

ΘΕΑΙ. Καὶ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, σκληροῦς γε λέ-
γεις καὶ ἀντιτύπους ἀνθρώπους. 156

ΣΩ. Εἰσὶ γάρ, ὦ παῖ, μάλ' ἐν ἄμουσοι· ἄλλοι δὲ
πολὺ κομψότεροι, ὧν μέλλω σοι τὰ μυστήρια λέγειν. ἀρχὴ
δέ, ἐξ ἧς καὶ ἂ νῦν δὴ ἐλέγομεν πάντα ἥρτηται, ἥδε αὐ-
τῶν, ὡς τὸ πᾶν κινήσις ἦν καὶ ἄλλο παρὰ τοῦτο οὐδέν, τῆς
δὲ κινήσεως δύο εἶδη, πλήθει μὲν ἄπειρον ἐκάτερον, δύ-
ναμιν δὲ τὸ μὲν ποιεῖν ἔχον, τὸ δὲ πάσχειν. ἐκ δὲ τῆς
τούτων ὁμιλίας τε καὶ τρίψεως πρὸς ἄλληλα γίννεται ἐκ-
γονα πλήθει μὲν ἄπειρα, δίδυμα δέ, τὸ μὲν αἰσθητὸν, τὸ B
δὲ αἰσθησίς, αἰεὶ συνεκπίπτουσα καὶ γεννωμένη μετὰ τοῦ
αἰσθητοῦ. αἱ μὲν οὖν αἰσθησεις τὰ τοιαῦτα ἡμῖν ἔχουσιν
ὀνόματα, ὅψεις τε καὶ ἀκοαὶ καὶ ὀσφρήσεις καὶ ψύξεις τε
καὶ καύσεις καὶ ἥδοναί γε δὴ καὶ λύπαι καὶ ἐπιθυμίαι καὶ
φόβοι κεκλημέναι καὶ ἄλλαι, ἀπέραντοι μὲν αἱ ἀνώνυμοι,
παμπληθεῖς δὲ αἱ ὀνομασμέναι· τὸ δ' αὖ αἰσθητὸν γένος
τούτων ἐκάσταις ὁμόγονον, ὅψεις μὲν χρώματα παντοδα- C
παῖς παντοδαπά, ἀκοαῖς δὲ ὡσαύτως φωναί, καὶ ταῖς ἄλ-
λαις αἰσθησεσὶ τὰ ἄλλα αἰσθητὰ συγγενῇ γιγνόμενα. τί
P.LATO I. 17

δὴ οὖν ἡμῶν βούλεται οὗτος ὁ μῦθος, ὦ Θεάγρητες, πρὸς τὰ πρότερα; ἄρα ἐννοεῖς;

ΘΕΑΓ. Οὐ πάνν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἄλλ' ἄθρ' ἐάν πως ἀποτελεσθῇ. βούλεται γὰρ δὴ λέγειν ὡς ταῦτα πάντα μὲν, ὥσπερ λέγομεν, κινεῖται, τάχος δὲ καὶ βραδυτῆς ἐν τῇ κινήσει αὐτῶν. ὅσον μὲν οὖν βραδύ, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ πλησιάζοντα τὴν κίνησιν ἴσχει καὶ οὕτω δὴ γεννᾷ, τὰ δὲ γεννώμενα οὕτω δὴ
 D *βραδυτέρᾳ ἐστίν· ὅσον δὲ αὐτὰχύ, πρὸς τὰ πόρρωθεν τὴν κίνησιν ἴσχει καὶ οὕτω γεννᾷ, τὰ δὲ γεννώμενα οὕτω δὴ *θάττω ἐστίν. φέρεται γὰρ καὶ ἐν φροῶ αὐτῶν ἡ κίνησις πέφυκεν. ἐπειδὴν οὖν ὅμμα καὶ ἄλλο τι τῶν τούτῳ
 ζυμμέτρων πλησιάσαν γεννήσῃ τὴν λευκότητά τε καὶ αἰσθησιν αὐτῇ ζύμφυτον, ἃ οὐκ ἔν ποτε ἐγένετο ἐκατέρου ἐκείνων πρὸς ἄλλο ἐλθόντος, τότε δὴ μεταξὺ φερομένων τῆς μὲν ὄψεως πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς δὲ λευκότητος πρὸς τοῦ συναποτίκτοντος τὸ χροῶμα, ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἄρα ὄψεως ἐμπλεῶς ἐγένετο καὶ ὁρᾷ δὴ τότε καὶ ἐγένετο οὐ τι ὄψις ἀλλὰ ὀφθαλμὸς ὁρῶν, τὸ δὲ ζυγγεννήσαν τὸ
 E χροῶμα λευκότητος περιεπλήσθη καὶ ἐγένετο οὐ λευκότης αὐτὴ ἀλλὰ λευκόν, εἴτε ξύλον εἴτε λίθος εἴτε ὅτιοῦν ζυγέβη [χροῶμα] χρωσθῆναι τῷ τοιούτῳ χρώματι. καὶ τὰλλα δὴ οὕτω, σκληρόν καὶ θερμόν καὶ πάντα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑποληπτέον, αὐτὸ μὲν καθ' αὐτὸ μὴδὲν εἶναι, ὃ δὴ
 157 καὶ τότε ἐλέγομεν, ἐν δὲ τῇ πρὸς ἄλληλα ὀμιλίᾳ πάντα γίνεσθαι καὶ παντοῖα ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἐπεὶ καὶ τὸ ποιοῦν εἶναι τι καὶ τὸ πάσχον αὐτῶν ἐπὶ ἐνὸς νοῆσαι, ὡς φασιν, οὐκ εἶναι παρίως. οὔτε γὰρ ποιοῦν ἐστὶ τι, πρὶν ἢν τῷ πάσχοντι ζυνέλθῃ, οὔτε πάσχον, πρὶν ἢν τῷ ποιοῦντι· τό τέ τιμι ζυνελθόν καὶ ποιοῦν ἄλλω αὐτὸ προσπεσὸν πάσχον ἀνεφάνη. ὥστε ἐξ ἀπάντων τούτων, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, οὐδὲν εἶναι ἐν αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλὰ τι

αἰεὶ γίνεσθαι, τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης χρησθαι αὐτῷ. το δ' οὐ δεῖ, ὥς ὁ τῶν σοφῶν λόγος, οὔτε τι ξυγχωρεῖν οὔτε του οὐτ' ἐμοῦ οὔτε τόδε οὐτ' ἐκεῖνο οὔτε ἄλλο οὐδὲν ὄνομα ὅ τι ἂν ἴσῃ, ἀλλὰ κατὰ φύσιν φθιγγεσθαι γιγνόμενα καὶ ποιούμενα καὶ ἀπολλύμενα καὶ ἀλλοιούμενα· ὥς ἂν τί τις στήσῃ τῷ λόγῳ, εὐέλεκτος ὁ τοῦτο ποιῶν. δεῖ δὲ καὶ κατὰ μέρος οὕτω λέγειν καὶ περὶ πολλῶν ἀθροισθέντων, ὧ δὴ ἀθροίσματι ἄνθρωπόν τε τίθεται καὶ λίθον καὶ ἕκαστον ζῶόν τε καὶ εἶδος. ταῦτα δὴ, ὦ Θεαίτητε, ἄρ' ἡδέα δοκεῖ σοι εἶναι, καὶ γενοῖο ἂν αὐτῶν ὥς ἀρεσκύντων;

ΘΕΑΙ. Οὐκ οἶδα ἔγωγε, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ οὐδὲ περὶ σοῦ δύναμαι κατανοῆσαι, πότερα δοκοῦντά σοι λέγεις αὐτὰ ἢ ἐμοῦ ἀποπειρᾶ.

ΣΩ. Οὐ μνημονεύεις, ὦ φίλε, ὅτι ἐγὼ μὲν οὐτ' οἶδα οὔτε ποιῶμαι τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐμὸν, ἀλλ' εἰμὶ αὐτῶν ἄγονος, σὲ δὲ μαιεύομαι καὶ τούτου ἕνεκα ἐπάδω τε καὶ παρατίθηναι ἑκάστων τῶν σοφῶν ἀπογεύσασθαι, ἕως ἂν εἰς φῶς τὸ σὸν δόγμα ξυνεξαγάγω· ἐξαχθέντος δὲ τὸτ' ἤδη σκέψομαι εἰτ' ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον ἀναφανήσεται. ἀλλὰ θαρρῶν καὶ καρτερῶν εὖ καὶ ἀνδρείως ἀποκρίνου ἢ ἂν φαίνεται σοι περὶ ὧν ἂν ἐρωτῶ.

ΘΕΑΙ. Ἐρωτά δῃ.

XIII. ΣΩ. Λέγε τοίνυν πάλιν, εἰ σοι ἀρέσκει τὸ μὴ τι εἶναι ἀλλὰ γίνεσθαι αἰεὶ ἀγαθὸν καὶ καλὸν καὶ πάντα ἢ ἄρτι διῆμεν.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἐμοιγε, ἐπειδὴ σοῦ ἀκούω ο τῷ διεξιόντος, θαυμασίως φαίνεται ὥς ἔχειν λόγον καὶ ὑποληπτέον ἢ περ διελήλυθας.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν ἀπολίπωμεν ὅσον ἐλλείπον αὐτοῦ. Ελείπεται δὲ ἐνυπνίων τε πέρι καὶ νόσων, τῶν τε ἄλλων

καὶ μενίας, ὅσα τε παρακούειν ἢ παρορᾶν ἢ τι ἄλλο
 παραισθάνεσθαι λέγεται. οἶσθα γάρ που ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς
 158 τοῖς ὁμολογουμένως ἐλέγχεσθαι δοκεῖ ὃν ἄρτι διήμεν λό-
 γον, ὥς παντὸς μᾶλλον ἡμῖν ψευδεῖς αἰσθήσεις ἐν αὐτοῖς
 γιγνομένας, καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἐκάστω ταῦτα
 καὶ εἶναι, ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίον οὐδὲν ὧν φαίνεται εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τίς δὴ οὖν, ὦ παῖ, λείπεται λόγος τῷ τὴν αἰ-
 σθησὶν ἐπιστήμην τιθεμένῳ καὶ τὰ φαινόμενα ἐκάστω
 ταῦτα καὶ εἶναι τούτῳ ὧ φαίνεται;

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, ὁκνῶ εἰπεῖν ὅτι οὐκ
 ἔχω τί λέγω, διότι μοι νῦν δὴ ἐπέπληξας εἰπόντι αὐτό.
 Β Ἐπεὶ ὥς ἀληθῶς γε οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι, ὥς οἱ
 μαινόμενοι ἢ οἱ ὀνειρώττοντες οὐ ψευδῇ δοξάζουσιν, ὅταν
 οἱ μὲν θεοὶ αὐτῶν οἴωνται εἶναι, οἱ δὲ πτηνοὶ τε καὶ ὥς
 πετόμενοι ἐν τῷ ὕπνῳ διανοῶνται.

ΣΩ. Ἀγ' οὖν οὐδὲ τὸ τοιούδε ἀμφισβήτημα ἐννοεῖς
 περὶ αὐτῶν, μάλιστα δὲ περὶ τοῦ ὄναρ τε καὶ ὕπαρ;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὁ πολλὰς σε οἶμαι ἀκηκοέναι ἐρωτῶντων τί
 ἂν τις ἔχοι τεκμηρίον ἀποδείξαι, εἰ τις ἔροιτο νῦν οὕτως
 ἐν τῷ παρόντι, πότερον καθεύδωμεν καὶ πάντα ἃ διανο-
 ούμεθα ὀνειρώττομεν, ἢ ἐργηρόραμεν τε καὶ ὕπαρ ἀλλή-
 C λους διαλεγόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, ἀπορὸν γε ὅτῳ χρόνῳ
 ἐπιδεῖξαι τεκμηρίῳ· πάντα γὰρ ὥσπερ ἀντίστροφα τὰ
 αὐτὰ παρακολουθεῖ. ἃ τε γὰρ νῦν διειλέγεσθαι, οὐδὲν
 κωλύει καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι· καὶ
 ὅταν δὴ ὄναρ ὀνειράτα δοκῶμεν διηγεῖσθαι, ἄτοπος ἢ
 ὁμοιότης τούτων ἐκείνοις.

ΣΩ. Ὅρας οὖν ὅτι τό γε ἀμφισβητῆσαι οὐ χαλεπὸν,
 Β ὅτε καὶ πότερόν ἐστιν ὕπαρ ἢ ὄναρ ἀμφισβητεῖται, καὶ ὅτι

ἴσον ὄντος τοῦ χρόνου ὃν καθευδόμεν ὃ ἐρηγόραμεν, ἐν ἑκατέρῳ διαμάχεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ τὰ αἰὲ παρόντα δόγματα παντὸς μᾶλλον εἶναι ἀληθῆ, ὥστε ἴσον μὲν χρόνον τὰδε φαιρὲν ὄντα εἶναι, ἴσον δὲ ἐκείνα, καὶ ὁμοίως ἐφ' ἑκατέρῳ δισχυρίζομεθα.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ νόσων τε καὶ ματιῶν ὁ αὐτός λόγος, πλὴν τοῦ χρόνου, ὅτι οὐχὶ ἴσος;

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

ΣΩ. Τί οὖν; πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι τὸ ἀληθὲς ὁρισθήσεται;

ΘΕΑΙ. Γελοῖον μὲντ' ἂν εἶη πολλαχῇ.

Ε

ΣΩ. Ἀλλὰ τι ἄλλο ἔχεις σαφὲς ἐνδείξασθαι, ὅποια τούτων τῶν δοξασμάτων ἀληθῆ;

ΘΕΑΙ. Οὐ μοι δοκῶ.

XIV. ΣΩ. Ἐμοῦ τοίνυν ἄκουε οἷα περὶ αὐτῶν ἂν λέγοιεν οἱ τὰ αἰὲ δοκοῦντα ὁριζόμενοι τῷ δοκοῦντι εἶναι ἀληθῆ. λέγουσι δέ, ὥς ἐγὼ οἶμαι, οὕτως ἐρωτῶντες· ὦ Θεαίτητε, ὃ ἂν ἕτερον ἢ παντάπασι, μή πῃ τινα δύναμιν τῇ αὐτῇ ἔξει τῷ ἑτέρῳ; καὶ μὴ ὑπολάβωμεν τῇ μὲν ταῦτόν εἶναι ὃ ἐρωτῶμεν, τῇ δὲ ἕτερον, ἀλλ' ὅλως ἕτερον.

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον τοίνυν ταυτόν τι ἔχειν ἢ ἐν δυνάμει ἢ ἐν ἄλλῳ ὁπωσὺν, ὅταν ἢ κομιδῇ ἕτερον.

159

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ ἀνόμοιον ἀναγκαῖον τὸ τοιοῦτον ὁμολογεῖν;

ΘΕΑΙ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Εἰ ἄρα τι ξυμβαίνει ὁμοίον τῷ γίνεσθαι ἢ ἀνόμοιον, εἴτε ἑαυτῷ εἴτε ἄλλῳ, ὁμοιούμενον μὲν ταυτόν φήσομεν γίνεσθαι, ἀνομοιούμενον δὲ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Οὐκοῦν πρόσθεν ἐλέγομεν ὥς πολλὰ μὲν εἶη τὰ ποιοῦντα καὶ ἄπειρα, ὡσαύτως δέ γε τὰ πάσχοντα;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ μὴν ὅτι γε ἄλλο ἄλλῳ συμμιγνύμενον καὶ ἄλλῳ οὐ ταυτὰ ἄλλ' ἕτερα γεννήσει;

Β ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Λέγωμεν δὴ ἐμέ τε καὶ σέ καὶ τὰλλ' ἥδη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, Σωκράτη ὑγιαίνοντα καὶ Σωκράτη αὖ ἄσθενοῦντα. πότερον ὅμοιον τοῦτ' ἐκείνῳ ἢ ἀνόμοιον φήσομεν;

ΘΕΑΙ. Ἄρα τὸν ἄσθενοῦντα Σωκράτη, ὅλον τοῦτο λέγεις ὅλῳ ἐκείνῳ, τῷ ὑγιαίνοντι Σωκράτει;

ΣΩ. Κάλλιστα ὑπέλαβες· αὐτὸ τοῦτο λέγω.

ΘΕΑΙ. Ἀνόμοιον δὴ πού.

ΣΩ. Καὶ ἕτερον ἄρα οὕτως ὥσπερ ἀνόμοιον;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

Γ ΣΩ. Καὶ καθευδόντα δὴ καὶ πάντα ἃ νῦν διήλθομεν, ὡσαύτως φήσεις;

ΘΕΑΙ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Ἐκαστον δὴ τῶν πεφυκότων τι ποιεῖν ἄλλο τι, ὅταν μὲν λάβῃ ὑγιαίνοντα Σωκράτη, ὥς ἑτέρῳ μοι χορήσεται, ὅταν δὲ ἄσθενοῦντα, ὥς ἑτέρῳ;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλει;

ΣΩ. Καὶ ἕτερα δὴ ἐφ' ἑκατέρου γεννήσομεν ἐγώ τε ὁ πάσχων καὶ ἐκείνο τὸ ποιοῦν;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ὅταν δὴ οἶνον πίνω ὑγιαίνων, ἡδύς μοι φαίνεται καὶ γλυκύς;

ΘΕΑΙ. Ναί.

Δ ΣΩ. Ἐγέννησε γὰρ δὴ ἐκ τῶν προωμολογημένων τό τε ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον γλυκύτητά τε καὶ αἰσθησιν, ἅμα φερόμενα ἀμφοτέρω, καὶ ἡ μὲν αἰσθησις πρὸς τοῦ πάσχοντος οὕσα αἰσθανομένην τὴν γλῶσσαν ἀπειργάσατο, ἡ δὲ γλυκύτης πρὸς τοῦ οἶνου περὶ αὐτὸν φερομένη γλυκύν

τὸν οἶνον τῇ ὑγιαίνουσῃ γλώττῃ ἐποίησε καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν τὰ πρότερα ἡμῖν οὕτως ὁμολόγητο.

ΣΩ. Ὅταν δὲ ἀσθενεῖντα, ἄλλο τι πρῶτον μὲν τῇ ἀληθείᾳ οὐ τὸν αὐτὸν ἔλαβεν; ἀνομοίῳ γὰρ δὴ προσήλθεν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἔτερα δὴ αὖ ἐγεννησάτην ὃ τε τοιοῦτος Σω- E
κράτης καὶ ἡ τοῦ οἶνου πόσις, περὶ μὲν τὴν γλώτταν αἰσθησὶν πικρότητος, περὶ δὲ τὸν οἶνον γιγνομένην καὶ φερομένην πικρότητα, καὶ τὸν μὲν οὐ πικρότητα ἀλλὰ πικρὸν, ἐμὲ δὲ οὐκ αἰσθησὶν ἀλλ' αἰσθανόμενον;

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκ οὖν ἐγὼ τε οὐδὲν ἄλλο ποτὲ γενήσομαι οὕτως αἰσθανόμενος· τοῦ γὰρ ἄλλου ἄλλη αἰσθησις, καὶ ἄλλοιον [καὶ ἄλλον] ποιεῖ τὸ αἰσθανόμενον· οὐτ' ἐκεῖνο 160
τὸ ποιοῦν ἐμὲ μήποτε ἄλλω συνελθὼν ταύτῃ γεννησάν τοιοῦτον γένηται· ἀπὸ γὰρ ἄλλου ἄλλο γεννησάν ἄλλοιου γενήσεται.

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδὲ μὴν ἔγωγε ἐμαυτῷ τοιοῦτος, ἐκεῖνό τε ἑαυτῷ τοιοῦτον γενήσεται.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ἀνάγκη δὲ γε ἐμὲ τε τινὸς γίνεσθαι, ὅταν αἰσθανόμενος γίνωμαι· αἰσθανόμενον γὰρ, μηδενὸς δὲ αἰσθανόμενον ἀδύνατον γίνεσθαι· ἐκεῖνό τε τι γίνεσθαι, ὅταν γλυκὺ ἢ πικρὸν ἢ τι τοιοῦτον γίγνηται· γλυκὺ B
γὰρ, μηδενὶ δὲ γλυκὺ ἀδύνατον γίνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Λέιπεται δὴ, οἶμαι, ἡμῖν ἀλλήλοις, εἴτ' ἐσμέν, εἶναι, εἴτε γιγνώμεθα, γίνεσθαι, ἐπεὶ περ ἡμῶν ἡ ἀνάγκη τὴν οὐσίαν συνδεῖ μὲν, συνδεῖ δὲ οὐδενὶ τῶν ἄλλων,

οὐδ' αὖ ἡμῖν αὐτοῖς. ἀλλήλοις δὴ λείπεται συνδεδέσθαι, ὥστε εἴτε τις εἶναι τι ὀνομάζει, τινὲ εἶναι ἢ τινός ἢ πρὸς τι θήτεον αὐτῷ, εἴτε γίνεσθαι· αὐτὸ δὲ ἐφ' αὐτοῦ τι ἢ
 C ὃν ἢ γιγνόμενον οὔτε αὐτῷ λεκτέον οὔτ' ἄλλου λέγον-
 τος ἀποδεκτέον, ὥς ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν σημαίνει.

ΘΕΑΙ. Παντάπασιν μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅτε δὴ τὸ ἐμὲ ποιοῦν ἐμοί ἐστι καὶ οὐκ ἄλλω, ἐγὼ καὶ αἰσθάνομαι αὐτοῦ, ἄλλος δ' οὔ;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἀληθὴς ἄρα ἐμοί ἢ ἐμῇ αἰσθησίᾳ· τῆς γὰρ ἐμῆς οὐσίας ἀεὶ ἐστὶ καὶ ἐγὼ κριτὴς κατὰ τὸν Πρωταγόραν τῶν τε ὄντων ἐμοί, ὥς ἔστι, καὶ τῶν μὴ ὄντων, ὥς οὐκ ἔστιν.

ΘΕΑΙ. Ἐοικεν.

D XV. ΣΩ. Πῶς ἂν οὖν ἀψευδὴς ὢν καὶ μὴ πταίων τῇ διανοίᾳ περὶ τὰ ὄντα ἢ γιγνόμενα οὐκ ἐπιστήμων ἂν εἴην ὡς περ αἰσθητῆς;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ὅπως οὔ.

ΣΩ. Παγκάλως ἄρα σοι εἴρηται ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἄλλο τί ἐστίν ἢ αἰσθησίς, καὶ εἰς ταὐτὸν συμπίπτωκε, κατὰ μὲν Ὅμηρον καὶ Ἡράκλειτον καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον φῦλον οἷον ξεύματα κινεῖσθαι τὰ πάντα, κατὰ δὲ Πρω-
 E ταγόραν τὸν σοφώτατον πάντων χρημάτων ἄνθρωπον μέτρον εἶναι, κατὰ δὲ Θεαίτητον τούτων οὕτως ἐχόντων αἰσθησιν ἐπιστήμην γίνεσθαι. ἢ γάρ, ὦ Θεαίτητε; φῶ-
 μεν τοῦτο σὸν μὲν εἶναι οἷον νεογενὲς παιδίον, ἐμὸν δὲ μάτευμα; ἢ πῶς λέγεις;

ΘΕΑΙ. Οὕτως ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν δὴ, ὥς ἔοικε, μόλις ποτὲ ἐρευνήσα-
 μεν, ὅ τι δὴ ποτε καὶ τυγχάνει ὢν. μετὰ δὲ τὸν τόκον τὰ ἀμφιδρόμια αὐτοῦ ὥς ἀληθῶς ἐν κύκλῳ περιθρεκτέον τῷ λόγῳ, σκοπομένους μὴ λάθῃ ἡμᾶς οὐκ ἄξιον ὃν τροφῆς

τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ ἀνεμιαῖόν τε καὶ ψεῦδος. ἢ σὺ οἶε 161
πάντως δεῦν τὸ γε σὺν τρέφειν καὶ μὴ ἀποτιθέναι, ἢ καὶ
ἀνέξει ἐλεγχόμενον ὕδωρ, καὶ οὐ σφόδρα χαλεπανεῖς, ἐάν
τις σοῦ ὡς πρωτοτόκου αὐτὸ ὑφαιρῇ;

ΘΕΟ. Ἀνέξεται, ὦ Σώκρατες, Θεαίτητος· οὐδα-
μῶς γὰρ δύσκολος. ἀλλὰ πρὸς θεῶν εἶπέ, ἢ κὺν οὐχ οὐ-
τως ἔχει;

ΣΩ. Φιλόλογος γ' εἰ ἄτεχνῶς καὶ χρηστός, ὦ Θεό-
δωρε, ὅτι με οἶε λόγων τινὰ εἶναι θύλακον καὶ θαδίως
ἐξελόντα ἐρεῖν ὡς οὐκ ἔχει οὕτω ταῦτα· τὸ δὲ γιγνόμενον B
οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς τῶν λόγων ἐξέρχεται παρ' ἐμοῦ
ἀλλ' αἰὶ παρὰ τοῦ ἐμοὶ προσδιαλεγομένου, ἐγὼ δὲ οὐδὲν
ἐπίσταμαι πλέον πλὴν βραχέος, ὅσον λόγον παρ' ἐτέρου
σοφοῦ λαβεῖν καὶ ἀποδέξασθαι μετρίως. καὶ νῦν τοῦτο
παρὰ τοῦδε πειράσσομαι, οὐ τι αὐτὸς εἶπεν.

ΘΕΟ. Σὺ κάλλιον, ὦ Σώκρατες, λέγεις· καὶ ποιεῖ
οὕτως.

XVI. ΣΩ. Οἶσθ' οὖν, ὦ Θεόδωρε, ὃ θαυμάζω τοῦ
ἐταίρου σου Πρωταγόρου;

ΘΕΟ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ταῦ μὲν ἄλλα μοι πάννυ ἡδέως εἰρηκεν, ὡς τὸ
δοκοῦν ἐκάστω τοῦτο καὶ ἔστι· τὴν δ' ἀρχὴν τοῦ λόγου
τεθαύμακα, ὅτι οὐκ εἶπεν ἀρχόμενος τῆς ἀληθείας ὅτι
πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ὅς ἢ κυνοκέφαλος ἢ τι
ἄλλο ἀτοπώτερον τῶν ἐχόντων αἰσθησιν, ἵνα μεγαλοπρε-
πῶς καὶ πάννυ καταφρονητικῶς ἠρξάτο ἡμῖν λέγειν, ἐν-
δεικνύμενος ὅτι ἡμεῖς μὲν αὐτὸν ὥσπερ θεὸν ἐθαυμάζο-
μεν ἐπὶ σοφίᾳ, ὃ δ' ἄρα ἐτύγχανεν ὢν εἰς φρόνησιν οὐδὲν
βελτίων βατράχου γυρίνου, μὴ ὅτι ἄλλου τοῦ ἀνθρώπου. D
ἢ πῶς λέγωμεν, ὦ Θεόδωρε; εἰ γὰρ δὴ ἐκάστω ἀληθὲς
ἔσται ὃ ἂν δι' αἰσθήσεως δοξάζῃ, καὶ μήτε τὸ ἄλλον πά-
θος ἄλλος βέλτιον διακρίνεῖ, μήτε τὴν δόξαν κυριώτερος

ἔσται ἐπισκέψασθαι ἕτερός τὴν ἑτέρον, ὁρθὴ ἢ ψευδής, ἀλλ' ὃ πολλάκις εἴρηται, αὐτὸς τὰ αὐτοῦ ἕκαστος μόνος δοξάσει, ταῦτα δὲ πάντα ὁρθὰ καὶ ἀληθῆ, τί δὴ ποτε, ὦ ἑταῖρε, Πρωταγόρας μὲν σοφός, ὥστε καὶ ἄλλων διδάσκαλος ἀξιούσθαι δικαίως μετὰ μεγάλων μισθῶν, ἡμεῖς δὲ ἁμαθέστεροί τε καὶ φοιτητέον ἡμῖν ἢν παρ' ἐκείνων, μέτρω ὄντι αὐτῷ ἕκαστῳ τῆς αὐτοῦ σοφίας; καὶ ταῦτα πῶς μὴ φῶμεν δημούμενον λέγειν τὸν Πρωταγόραν; τὸ δὲ δὴ ἑμὸν τε καὶ τῆς ἑμῆς τέχνης τῆς μαινετικῆς σιγῶ, ὅσον γέλωτα ὑφλισκάνομεν· οἶμαι δὲ καὶ ξύμπασα ἢ τοῦ διαλέγεσθαι πραγματεία. τὸ γὰρ ἐπισκοπεῖν καὶ [ἐπιχειρεῖν] ἐλέγχειν τὰς ἀλλήλων φαντασίας τε καὶ δοξας, ὁρθὰς ἐκὰς 162 στον οὐσας, οὐ μακρὰ μὲν καὶ διωλύριος φλυαγία, εἰ ἀληθῆς ἢ ἀλήθεια Πρωταγόρου, ἀλλὰ μὴ παίζουσα ἐκ τοῦ ἀδύτου τῆς βίβλου ἐφθέρξατο;

ΘΕΟ. ὦ Σώκρατες, φίλος ἀνὴρ, ὥσπερ σὺ νῦν δὴ εἶπες. οὐκ ἂν οὐν δεξαίμην δι' ἐμοῦ ὁμολογοῦντος ἐλέγχεσθαι Πρωταγόραν, οὐδ' αὖ σοὶ παρὰ δοξαν ἀντιτείνειν. τὸν οὐν Θεαίτητον πάλιν λαβέ· πάντως καὶ νῦν δὴ μάλ' ἐμμελῶς σοὶ ἐφαίνετο ὑπακούειν.

Β ΣΩ. Ἄρα καὶ εἰς Λακεδαιμόνα ἐλθὼν, ὦ Θεόδωρε, πρὸς τὰς παλαιστρας ἀξιοῖς ἂν ἄλλους θειώμενος γυμνοῦς, ἐνίους φεύλους, αὐτὸς μὴ ἀντεπιδεικνύναι τὸ εἶδος παρ' ἀποδυνόμενος;

ΘΕΟ. Ἀλλὰ τί μὴν δοκεῖς, εἶπερ μέλλοιέν μοι ἐπιτρέψειν καὶ πείσεσθαι; ὥσπερ νῦν οἶμαι ὑμᾶς πείσειν ἐμὲ μὲν ἔαν θεῶσθαι καὶ μὴ ἔλκειν πρὸς τὸ γυμνάσιον σκληρὸν ἤδη ὄντα, τῷ δὲ δὴ νεωτέρῳ τε καὶ ὑγροτέρῳ ὄντι προσπαλαίειν.

ΧVII. ΣΩ. Ἄλλ' εἰ οὕτως, ὦ Θεόδωρε, σοὶ φίλον, οὐδ' ἐμοὶ ἐχθρόν, φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι. πάλιν δὴ οὐν ἐπὶ τὸν σοφὸν Θεαίτητον ἵτέον. λέγε δὴ, ὦ Θεαίτητε,

πρωτον μὲν ἂ νῦν δὴ διήλθομεν, ἄρα οὐ συνθαυμάξεις εἰ ἐξαίφνης οὕτως ἀναφανήσει μηδὲν χείρων εἰς σοφίαν ὁτουοῦν ἀνθρώπων ἢ καὶ θεῶν; ἢ ἥτιόν τι οἶε τὸ Πρωταγόρειον μέτρον εἰς θεοὺς ἢ εἰς ἀνθρώπους λέγεσθαι;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε· καὶ ὅπερ γε ἐρωτᾷς, πάννυ θαυμάζω. ἡνίκα γὰρ διῆμεν ὃν τρόπον λέγοιεν τὸ δοκοῦν ἐκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τῷ δοκοῦντι, πάννυ μοι Δ' εὖ ἐφαίνετο λέγεσθαι· νῦν δὲ τούναντίον τάχα μεταπέπτωκεν.

ΣΩ. Νέος γὰρ εἶ, ὦ φίλε παῖ· ταῖς οὖν δημηγορίαις ὀξέως ὑπακούεις καὶ πείθῃ. πρὸς γὰρ ταῦτα ἐρεῖ Πρωταγόρας ἢ τις ἄλλος ὑπὲρ αὐτοῦ· ὦ γενναῖοι παῖδες τε καὶ γέροντες, δημηγορεῖτε ξυγκαθεζόμενοι, θεοὺς τε εἰς τὸ μέσον ἄγοντες, οὓς ἐγὼ ἔκ τε τοῦ λέγειν καὶ τοῦ γράφειν περὶ αὐτῶν, ὥς εἰσὶν ἢ ὥς οὐκ εἰσὶν, ἐξαιρῶ, καὶ ἂ οἱ πολλοὶ ἂν ἀποδέχοιντο ἀκούοντες, λέγετε ταῦτα, ὥς δεινὸν εἰ μηδὲν διοίσει εἰς σοφίαν ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων βосκήματος ὁτουοῦν· ἀποδείξιν δὲ καὶ ἀνάγκην οὐδ' ἡντινοῦν λέγετε, ἀλλὰ τῷ εἰκότι χρῆσθε, ὃ εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χωρῶμενος γεωμετρεῖν, ἄξιός οὐδ' ἐνὸς μόνου ἂν εἴη. σκοπεῖτε οὖν σύ τε καὶ Θεόδωρος εἰ ἀποδέξεσθε πιθανολογία τε καὶ εἰκόσι περὶ 163 τούτων λεγομένους λόγους.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' οὐ δίκαιον, ὦ Σώκρατες, οὔτε σὺ οὔτε ἂν ἡμεῖς φαίμεν.

ΣΩ. Ἄλλῃ δὴ σκεπτέον, ὥς ἔοικεν, ὥς ὅ τε σὸς καὶ ὁ Θεοδώρου λόγος.

ΘΕΑΙ. Πάννυ μὲν οὖν ἄλλῃ.

ΣΩ. Τῇδε δὴ σκοπῶμεν, εἰ ἄρα ἐστὶν ἐπιστήμη τε καὶ αἰσθησις ταῦτόν ἢ ἕτερόν. εἰς γὰρ τοῦτό που πᾶς ὁ λόγος ἡμῖν ἔτεινε, καὶ τούτου χάριν τὰ πολλὰ καὶ ἅτοπα ταῦτα ἐκινήσαμεν. οὐ γάρ;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

Β ΣΩ. Ἦ οὖν ὁμολογήσομεν, ἂ τῷ ὄρῳ αἰσθανόμεθα ἢ τῷ ἀκούειν, πάντα ταῦτα ἅμα καὶ ἐπίστασθαι; οἷον τῶν βαρβάρων πρὶν μαθεῖν τὴν φωνὴν πότερον οὐ φήσομεν ἀκούειν, ὅταν φθέγγωνται, ἢ ἀκούειν τε καὶ ἐπίστασθαι ἃ λέγουσι; καὶ αὖ γράμματα μὴ ἐπιστάμενοι, βλέποντες εἰς αὐτὰ πότερον οὐχ ὄρῳ ἢ ἐπίστασθαι, εἴπερ ὁρῶμεν, δισχυριούμεθα;

ΘΕΑΙ. Αὐτό γε, ὦ Σώκρατες, τοῦτο αὐτῶν, ὅπερ ὁρῶμεν τε καὶ ἀκούομεν, ἐπίστασθαι φήσομεν· τῶν μὲν γὰρ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα ὄρῳ τε καὶ ἐπίστασθαι, τῶν δὲ τὴν ὁξύτητα καὶ βαρύτητα ἀκούειν τε ἅμα καὶ εἰδέναι· ἃ δὲ αὖτε γραμματισταὶ περὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἐρμηνεῖς διδάσκουσιν, οὔτε αἰσθάνεσθαι τῷ ὄρῳ ἢ ἀκούειν οὔτε ἐπίστασθαι.

XVIII. ΣΩ. Ἀριστά γ', ὦ Θεαίητε, καὶ οὐκ ἄξιόν σοι πρὸς ταῦτα ἀμφισβητῆσαι, ἵνα καὶ ἀνέξῃ. ἀλλ' ὅρα δὴ καὶ τόδε ἄλλο προσιών, καὶ σκόπει πῇ αὐτὸ διωσόμεθα.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ;

ΣΩ. Τὸ τοιούδε· εἰ τις ἔροιτο, ἄρα δυνατόν, ὅτου οἱ τις ἐπιστήμων γένοιτό ποτε, ἔτι ἔχοντα μνήμην αὐτοῦ τούτου καὶ σωζόμενον, τότε ὅτε μέμνηται μὴ ἐπίστασθαι αὐτὸ τοῦτο ὃ μέμνηται· μακρολογῶ δέ, ὥς ἔοικε, βουλόμενος ἐρέσθαι, εἰ μαθὼν τίς τι μεμνημένος μὴ οἶδεν.

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς, ὦ Σώκρατες; τέρας γὰρ αὖν εἴη ὃ λέγεις.

ΣΩ. Μὴ οὖν ἐγὼ ληρῶ; σκόπει δέ. ἄρα τὸ ὄρῳ οὐκ αἰσθάνεσθαι λέγεις καὶ τὴν ὄψιν αἰσθῆσιν;

ΘΕΑΙ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ ἰδὼν τι ἐπιστήμων ἐκείνου γέρονει ὃ εἶδε κατὰ τὸν ἄρτι λόγον;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δέ; μνήμην οὐ λέγεις μέντοι τι;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Πότερον οὐδενὸς ἢ τινός;

ΘΕΑΙ. Τινός δή που.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὧν ἔμαθε καὶ ὧν ἥσθητο, τοιoutωνί
τινων;

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Ὅ δὴ εἶδέ τις, μέμνηταί που ἐνίοτε;

ΘΕΑΙ. Μέμνηται.

ΣΩ. Ἡ καὶ μύσας; ἢ τοῦτο δράσας ἐπελάθεται;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ δεινόν, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε φάναι.

ΣΩ. Δεῖ γε μέντοι, εἰ σώσοιμεν τὸν πρόσθε λόγον· 164
εἰ δὲ μή, οἴχεται.

ΘΕΑΙ. Καὶ ἐγώ, νῆ τὸν Δία, ὑποπτεύω, οὐ μὴν
ἱκανῶς γε συννοῶ· ἀλλ' εἰπὲ πῃ.

ΣΩ. Τῇδε· ὁ μὲν ὁρῶν ἐπιστήμων, φραμέν, τούτου
γέγονεν οὐπερ ὁρῶν· ὅψις γὰρ καὶ αἰσθησις καὶ ἐπιστήμη
ταῦτόν ὡμολόγηται.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ὁ δέ γε ὁρῶν καὶ ἐπιστήμων γεροντὸς οὐ ἑώρα,
ἐὰν μύσῃ, μέμνηται μὲν, οὐχ ὁρᾷ δὲ αὐτό· ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γε οὐχ ὁρᾷ οὐκ ἐπίσταται ἐστίν, εἴπερ Β
καὶ τὸ ὁρᾷ ἐπίσταται.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Συμβαίνει ἄρα, οὗ τις ἐπιστήμων ἐγένετο, ἐτι
μεμνημένον αὐτὸν μὴ ἐπίστασθαι, ἐπειδὴ οὐχ ὁρᾷ· ὃ τέ-
ρας ἔφαμεν ἂν εἶναι εἰ γίγνοιτο.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Τῶν ἀδυνάτων δὴ τι συμβαίνειν φαίνεται, ἐάν
τις ἐπιστήμην καὶ αἰσθησιν ταῦτόν φῃ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἐοικεν.

ΣΩ. Ἄλλο ἄρα ἐκάτερον φατέον.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

ΣΩ. Τί οὖν δῆτ' ἂν εἴη ἐπιστήμη, πάλιν ἐξ ἀρχῆς, ὥς ἔοικε, λεγτέον. καίτοι τί ποτε μέλλομεν, ὦ Θεαίτητε, δοῦν;

ΘΕΑΙ. Τίνος πέρι;

ΣΩ. Φαινόμεθ' αἰ μὲν ἀλεκτρονόου ἀγεννοῦς δίκην, πρὶν νενικηκέναι, ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ἄδειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δῆ;

ΣΩ. Ἀντιλογικῶς εἰκόκαμεν πρὸς τὰς τῶν ὀνομάτων ὁμολογίας ἀνομολογησάμενοι καὶ τοιοῦτ' ὅτι περιγενόμενοι τοῦ λόγου ἀγαπᾶν, καὶ οὐ φάσκοντες ἀγωνισταί. ἀλλὰ φιλόσοφοι εἶναι λανθάνομεν ταῦτ' ἐκείνοις τοῖς δεινοῖς ἀνδράσι ποιοῦντες.

ΘΕΑΙ. Οὐπω μανθάνω ὅπως λέγεις.

ΣΩ. Ἄλλ' ἐγὼ πειράσομαι δηλῶσαι περὶ αὐτῶν ὃ γε δὴ νοῶ. ἤρόμεθα γὰρ δὴ εἰ μαθὼν καὶ μεμνημένος τίς τι μὴ ἐπίσταται, καὶ τὸν ἰδόντα καὶ μύσαντα μεμνημένον, ὁρῶντα δὲ οὐ, ἀποδείξαντες, οὐκ εἰδότα ἀπεδείξαμεν καὶ ἅμα μεμνημένον· τοῦτο δ' εἶναι ἀδύνατον. καὶ οὕτω δὴ μῦθος ἀπώλετο ὁ Πρωταγόρειος, καὶ ὁ σὸς ἅμα ὁ τῆς ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως, ὅτι ταῦτόν ἐστιν.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐ τι ἂν, οἶμαι, ὦ φίλε, εἴπερ γε ὁ πατήρ τοῦ ἐτέρου μύθου ἐξη, ἀλλὰ πολλὰ ἂν ἤμυνε· νῦν δὲ ὁρφανὸν αὐτὸν ἡμεῖς προπηλακίζομεν. καὶ γὰρ οὐδ' οἱ ἐπίτροποι οὐς Πρωταγόρας κατέλιπε, βοηθεῖν ἐθέλουσιν, ὧν Θεόδωρος εἰς ὅδε. ἀλλὰ δὴ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν τοῦ δικαίου ἔνεκ' αὐτῷ βοηθεῖν.

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ ἐγὼ, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μᾶλλον Καλ-
165 λίας ὁ Ἰππονίκου τῶν ἐκείνου ἐπίτροπος· ἡμεῖς δὲ πῶς

θάττον ἐκ τῶν ψιλῶν λόγων πρὸς τὴν γεωμετρίαν ἀπενεύσαμεν. χάριν γε μέντοι ἔχομεν, ἐὰν αὐτῷ βοηθῇς.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις, ὦ Θεόδωρε. σκέψαι οὖν τὴν γ' ἐμὴν βοήθειαν. τῶν γὰρ ἄρτι δεινότερα ἂν τις ὁμολογήσειε μὴ προσέχων τοῖς ῥήμασι τὸν νοῦν, ἢ τὸ πολὺ εἰδίσμεθα φάναι τε καὶ ἀπαρνεῖσθαι. σοὶ λέγω ὅπῃ, ἢ Θεαίτητ;

ΘΕΟ. Εἰς τὸ κοινὸν μὲν οὖν, ἀποκρινέσθω δὲ ὁ νεώτερος· σφαλεῖς γὰρ ἦττον ἀσχημονήσει. B

XIX. ΣΩ. Λέγω δὴ τὸ δεινότατον ἐρώτημα, ἔστι δὲ οἶμαι τοιούνδε τι· ἄρα οἶόν τε τὸν αὐτὸν εἰδότε τι τοῦτο ὃ οἶδε μὴ εἰδέναι;

ΘΕΟ. Τί δὴ οὖν ἀποκρινούμεθα, ὦ Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατόν που, οἶμαι ἔργωγε.

ΣΩ. Οὐκ, εἰ τὸ ὁρᾶν γε ἐπίστασθαι θήσεις. τί γὰρ χρήσει ἀφύκτῳ ἐρωτήματι, τὸ λεγόμενον ἐν φρεάτι συννεχόμενος, ὅταν ἐρωτᾷ ἀνέκπληκτος ἀνὴρ, καταλαβὼν τῇ χειρὶ σοῦ τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν, εἰ ὁρᾷς τὸ ἱμάτιον τῷ κατειλημμένῳ;

ΘΕΑΙ. Οὐ φήσω, εἴμαι, τούτῳ γε, τῷ μέντοι ἑτέρῳ. C

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁρᾷς τε καὶ οὐχ ὁρᾷς ἅμα ταυτόν;

ΘΕΑΙ. Οὕτω γέ πως.

ΣΩ. Οὐδὲν ἐγώ, φήσει, τοῦτο οὔτε τάττω οὔτ' ἡρόμην τὸ ὅπως, ἀλλ' εἰ, ὃ ἐπίστασαι, τοῦτο καὶ οὐκ ἐπίστασαι. νῦν δ' ὃ οὐχ ὁρᾷς, ὁρῶν φαίνει. ὁμολογηκὼς δὲ τυγχάνεις τὸ ὁρᾶν ἐπίστασθαι καὶ τὸ μὴ ὁρᾶν μὴ ἐπίστασθαι. ἔξ οὖν τούτων λογίζον τί σοι συμβαίνει.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ λογίζομαι ὅτι τὴνναντία οἷς ὑπεθέμην. D

ΣΩ. Ἴσως δέ γ', ὦ θαυμάσιε, πλείω ἂν τοιαῦτ' ἐπαθες, εἰ τίς σε προσηρώτα εἰ ἐπίστασθαι ἔστι μὲν ὅξυ, ἔστι δὲ ἀμβλύ, καὶ ἐγγύθεν μὲν ἐπίστασθαι, πόρρωθεν δὲ μή, καὶ σφρόδρα καὶ ἡρέμα τὸ αὐτό, καὶ ἄλλα μυρία, ἃ ἔλλο-

χῶν ἂν πελταστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρούμενος, ἢ ἢ ἐπιστήμην καὶ αἰσθήσιν ταυτὸν ἔθου, ἐμβαλὼν ἂν εἰς τὸ ἀκούειν καὶ ὁσφραίνεσθαι καὶ τὰς τοιαύτας αἰσθή-
 E. σεις, ἢ λέγῃεν ἂν ἐπέχων καὶ οὐκ ἀνείς, πρὶν θανατάσας τὴν πολυάριθμον σοφίαν ξυνεποδίσθης ὑπ' αὐτοῦ, οὐ δὴ σε χειρωσάμενός τε καὶ ξυνδῆσας ἤδη ἂν τότε ἐλύτρου χρημάτων ὅσων σοί τε κἀκείνῳ ἐδόκει. τίν' οὖν δὴ ὁ Πρωταγόρας, φαίης ἂν ἴσως, λόγον ἐπικούρου τοῖς αὐτοῦ ἐρεῖ; ἄλλο τι πειρώμεθα λέγειν;

ΘΕΛΙ. Πάνν μὲν οὖν.

XX. ΣΩ. Ταῦτά τε δὴ πάντα ὅσα ἡμεῖς ἐπαμύνοντες
 166 αὐτῷ λέγομεν, καὶ ὁμῶσε, οἶμαι, χωρήσεται, καταφρονῶν ἡμῶν καὶ λέγων· οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός, ἐπειδὴ αὐτῷ παιδίον τι ἐρωτηθὲν ἐδίδεικεν, εἰ οἶόν τε τὸν αὐτὸν τὸ αὐτὸ μεμνησθαι ἄμα καὶ μὴ εἰδέναι, καὶ θεῖσαν ἀπέ-
 φησε διὰ τὸ μὴ δύνασθαι προορεῖν, γέλῳτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξε. τὸ δέ, ὦ βραθυμότατε Σώκρατες, τῇδ' ἔχει· ὅταν τι τῶν ἐμῶν δέ ἐρωτήσεως σκοπῆς, εἰ μὲν ὁ ἐρωτηθεὶς οἶάπερ ἂν ἐγὼ ἀποκριναίμην ἀποκρινό-
 B μενος σφάλληται, ἐγὼ ἐλέγχομαι, εἰ δὲ ἄλλοιτα, αὐτὸς ὁ ἐρωτηθεὶς. αὐτίκα γὰρ δοκεῖς τινὰ σοι ξυγχωρήσεσθαι μνήμην παρεῖναι τῷ ὧν ἐπαθε τοιοῦτόν τι οὕσαν πάθος, οἶον ὅτε ἐπάσχε, μὴκέτι πάσχοντι; πολλοῦ γε δεῖ. ἢ αὖ ἀποκνήσειν ὁμολογεῖν οἶον τ' εἶναι εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι τὸν αὐτὸν τὸ αὐτό; ἢ ἂνπερ τοῦτο δεῖσῃ, δώσειν ποτὲ τὸν αὐτὸν εἶναι τὸν ἀνομοιούμενον τῷ πρὶν ἀνομοιοῦσθαι ὄντι; μᾶλλον δὲ τὸν εἶναι τινα, ἄλλ' οὐχὶ τοὺς, καὶ τού-
 C τοις γιγνομένους ἀπείρους, ἂνπερ ἀνομοιώσεις γίννηται, εἰ δὴ ὀνομάτων γε δεήσει θηρεύσεις διευλαβεῖσθαι ἀλλή-
 λων; ἀλλ', ὦ μακάριε, φήσει, γενναιοτέρως ἐπ' αὐτὸ ἐλ-
 θῶν ὃ λέγω, εἰ δύνασθαι, ἐξελέγξου ὥς οὐχὶ ἰδία αἰσθήσεις ἐκάστῳ ἡμῶν γίνονται, ἢ ὥς ἰδίῳ γιγνομένων οὐδέν τι

ἂν μᾶλλον τὸ φαινόμενον μόνῳ ἐκείνῳ γίγνοιτο, ἢ εἶναι
 δεῖ ὀνομάζειν, εἴη ὥπερ φαίνεται· ὅς δὲ δὴ καὶ κυνοκεφά-
 λους λέγων οὐ μόνον αὐτὸς ὑπνείς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀκού-
 οντας τοῦτο θοᾶν εἰς τὰ συγγράμματά μου ἀναπελθεῖς,
 οὐ καλῶς ποιεῖν. ἐγὼ γὰρ φημί μὲν τὴν ἀλήθειαν ἔχειν
 ὥς γέγραφα· μέτρον γὰρ ἑκάστων ἡμῶν εἶναι τῶν τε ὄν-
 των καὶ μὴ· μυρίον μὲντοι διαφέρειν ἕτερον ἑτέρου αὐτῶ
 τούτῳ, ὅτι τῷ μὲν ἄλλα ἐστὶ τε καὶ φαίνεται, τῷ δὲ ἄλλα·
 καὶ σοφίαν καὶ σοφὸν ἄνδρα πολλοῦ δέω τὸ μὴ φάναι
 εἶναι, ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον καὶ λέγω σοφόν, ὃς ἂν τιτι
 ἡμῶν, ᾧ φαίνεται καὶ ἐστὶ κακὰ, μεταβάλλων ποιήσῃ
 ὠρατὰ φαινέσθαι τε καὶ εἶναι. τὸν δὲ λόγον αὐτὸ μὴ τῷ
 ῥήματί μου δίδωκε, ἀλλ' ὥδε ἐτι σαφέστερον μάθε τί λέγω.
 οἷον γὰρ ἐν τοῖς πρόσθετον ἐλέγετο ἀναμνησθήητι, ὅτι τῷ
 μὲν ἀσθενοῦντι πικρὰ φαίνεται ἢ ἐσθίει καὶ ἐστὶ, τῷ δὲ
 ὑγιαίνοντι τάναντία ἐστὶ καὶ φαίνεται· σοφώτερον μὲν
 οὖν τούτων οὐδέτερον δεῖ ποιῆσαι· οὐδὲ γὰρ δυνατόν·
 οὐδὲ κατηγορητέον ὥς ὁ μὲν κάμνων ἀμαθής, ὅτι τοιαῦτα
 δοξάζει, ὁ δὲ ὑγιαίνων σοφός, ὅτι ἄλλοι· μεταβλητέον
 δ' ἐπὶ θάτερον· ἀμείνων γὰρ ἢ ἑτέρα ἐξίς. οὕτω δὲ καὶ ἐν
 τῇ παιδείᾳ ἀπὸ ἑτέρας ἐξέως ἐπὶ τὴν ἀμείνω μεταβλητέον.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἰατρός φαρμάκοις μεταβάλλει, ὁ δὲ σοφιστής
 λόγοις. ἐπεὶ οὐ τί γε ψευδῇ δοξάζοντά τις τινα ὕστερον
 ἀληθῇ ἐποίησε δοξάζειν. οὔτε γὰρ τὰ μὴ ὄντα δυνατόν
 δοξάσαι, οὔτε ἄλλα παρ' ἃ ἂν πάσῃ· ταῦτα δὲ ἀεὶ ἀλη-
 θῇ. ἀλλ' οἶμαι, πονηρὰς ψυχῆς ἔξει δοξάζοντας συγγενῇ
 ἑαυτῆς χρηστή ἐποίησε δοξάσαι ἑτερα τοιαῦτα, ἃ δὴ τινες
 τὰ φαντάσματα ὑπὸ ἀπειρίας ἀληθῇ καλοῦσιν, ἐγὼ δὲ
 βελτίῳ μὲν τὰ ἑτερα τῶν ἑτέρων, ἀληθέστερα δὲ οὐδέν.
 καὶ τοὺς σοφοὺς, ὧ φίλε Σώκρατες, πολλοῦ δέω βιαστά-
 χους λέγειν, ἀλλὰ κατὰ μὲν σώματα ἰατροὺς λέγω, κατὰ
 δὲ φυτὰ γεωργοὺς. φημί γὰρ καὶ τούτους τοῖς φυτοῖς

ἀντὶ πονηρῶν αἰσθήσεων, ὅταν τι αὐτῶν ἀσθενῇ, χρη-
 C στὰς καὶ ὑγιεινὰς αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθείας ἐμποιεῖν,
 τοὺς δέ γε σοφοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς ῥήτορας ταῖς πόλεσι
 τὰ χρηστὰ ἀντὶ τῶν πονηρῶν δίκαια δοκεῖν καὶ εἶναι
 ποιεῖν. ἐπεὶ οἷά γ' ἂν ἐκάστη πόλει δίκαια καὶ καλὰ δοκῇ,
 ταῦτα καὶ εἶναι αὐτῇ, ἕως ἂν αὐτὰ νομίζῃ· ἀλλ' ὁ σοφὸς
 ἀντὶ πονηρῶν ὄντων αὐτοῖς ἐκάστων χρηστὰ ἐποίησεν
 εἶναι καὶ δοκεῖν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ σοφιστὴς
 τοὺς παιδευομένους οὕτω δυνάμενος παιδαγωγεῖν σοφός
 D τε καὶ ἄξιος πολλῶν χρημάτων τοῖς παιδευθεῖσι· καὶ οὕτω
 σοφώτεροί τε εἰσὶν ἔτιροί τε ἑτέρων καὶ οὐδεὶς ψευδῇ δοξά-
 ζει, καὶ σοί, ἔάν τε βούλῃ ἔάν τε μὴ, ἀνεκτέον ὄντι μέτρω·
 σώζεται γάρ ἐν τούτοις ὁ λόγος οὗτος. ᾧ σὺ εἰ μὲν ἔχεις
 ἐξ ἀρχῆς ἀμφισβητεῖν, ἀμφισβήτει, λόγῳ ἀντιδιεξελθῶν,
 εἰ δὲ δι' ἐρωτήσεων βούλει, δι' ἐρωτήσεων· οὐδὲ γὰρ τοῦτο
 φευκτέον, ἀλλὰ πάντων μάλιστα διωκτέον τῷ νοῦν ἔχοντι.
 E ποιεῖ μέντοι οὕτως· μὴ ἀδίκει ἐν τῷ ἐρωτᾶν· καὶ γὰρ
 πολλή ἀλογία ἀρετῆς φάσκοντα ἐπιμελεῖσθαι μηδὲν ἀλλ'
 ἢ ἀδικοῦντα ἐν λόγοις διατελεῖν. ἀδικεῖν δ' ἐστὶν ἐν τῷ
 τοιούτῳ, ὅταν τις μὴ χωρὶς μὲν ὥς ἀγωνιζόμενος τὰς δια-
 τριβὰς ποιῇται, χωρὶς δὲ διαλεγόμενος, καὶ ἐν μὲν τῷ
 παλῶν τε καὶ σφάλλῃ καθ' ὅσον ἂν δύνηται, ἐν δὲ τῷ δια-
 λέγεσθαι σπουδάζῃ τε καὶ ἐπανορθοῖ τὸν προσδιαλεγό-
 μενον, ἐκεῖνα μόνα αὐτῷ ἐνδεικνύμενος τὰ σφάλματα,
 168 ἃ αὐτὸς ὕφ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν προτέρων συνουσιῶν παρε-
 κέκρουστο· ἂν μὲν γὰρ οὕτω ποιῇς, ἑαυτοὺς αἰτιάσονται
 οἱ προσδιατρίβοντές σοι τῆς αὐτῶν ταραχῆς καὶ ἀπορίας,
 ἀλλ' οὐ σέ, καὶ σέ μὲν διώξονται καὶ φιλήσουσιν, αὐτοὺς
 δὲ μισήσουσι, καὶ φεύξονται ἀφ' ἑαυτῶν εἰς φιλοσοφίαν,
 ἵν' ἄλλοι γενόμενοι ἀπαλλαγῶσι τῶν οἱ πρότερον ἦσαν·
 ἔάν δὲ τὰναντία τούτων δρᾷς ὥσπερ οἱ πολλοί, τὰναντία
 ξυμβήσεται σοὶ καὶ τοὺς ξυνόντας ἀντὶ φιλοσόφων μι-

σοῦντας τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἀποφανεῖς, ἐπειδὴν πρεσβύτε- B
 ροι γένωνται. ἐὰν οὖν ἐμὴ πείθῃ, ὃ καὶ πρότερον ἐρρήθη,
 οὐ δυναμενῶς οὐδὲ μαχητικῶς, ἀλλ' ἵλεω τῇ διανοίᾳ συγ-
 καθείς ὡς ἀληθῶς σκέψαι τί ποτε λέγομεν, κινεῖσθαι τε
 ἀποφαινόμενοι τὰ πάντα, τό τε δοκοῦν ἐκάστω τοῦτο καὶ
 εἶναι ἰδιώτῃ τε καὶ πόλει. καὶ ἐκ τούτων ἐπισκέψαι, εἴτε
 ταῦτόν εἴτε καὶ ἄλλο ἐπιστήμη καὶ αἰσθησις, ἀλλ' οὐχ,
 ὥσπερ ἄρτι, ἐκ συνηθείας ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ἃ οἱ
 πολλοὶ ὅπῃ ἂν τύχωσιν ἔλκοντες ἀπορίας ἀλλήλοις παν- C
 τοδαπὰς παρέχουσι. ταῦτα, ὦ Θεόδωρε, τῷ ἑταίρῳ σου
 εἰς βοήθειαν προσήροκσα μὲν κατ' ἐμὴν δύναμιν, σμικρὰ
 ἀπὸ σμικρῶν· εἰ δ' αὐτὸς ἔξη, μεγαλειότερον ἂν τοῖς
 αὐτοῦ ἐβοήθησεν.

XXI. ΘΕΟ. Παίξεις, ὦ Σώκρατες· πάννυ γὰρ νεα-
 νικῶς τῷ ἀνδρὶ βεβοήθηκας.

ΣΩ. Εὖ λέγεις, ὦ ἑταῖρε. καί μοι εἰπέ· ἐνενόησάς
 που λέγοντος ἄρτι τοῦ Πρωταγόρου καὶ ὀνειδίζοντος ἡμῖν D
 ὅτι πρὸς παιδίον τοὺς λόγους ποιούμενοι τῷ τοῦ παιδὸς
 φρόβῳ ἀγωνιζόμεθα εἰς τὰ ἑαυτοῦ, καὶ χαριεντισμὸν τινα
 ἀποκαλῶν, ἀποσεμνύνων δὲ τὸ πάντων μέτρον, σπουδά-
 σαι ἡμᾶς διεκελεύσατο περὶ τὸν αὐτοῦ λόγον;

ΘΕΟ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐνενόησα, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Τί οὖν; κελεύεις πείθεσθαι αὐτῷ;

ΘΕΟ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Ὅρᾳς οὖν ὅτι τὰδε πάντα πλὴν σοῦ παιδία E
 ἐστίν; εἰ οὖν πεισόμεθα τῷ ἀνδρὶ, ἐμὲ καὶ σὲ δεῖ ἐρωτῶν-
 τὰς τε καὶ ἀποκρινομένους ἀλλήλοις σπουδάσαι αὐτοῦ
 περὶ τὸν λόγον, ἵνα μὴ τοι τοῦτό γε ἔχη ἐγκαλεῖν, ὡς παί-
 ζοντες πρὸς μειράκια διεσκεψάμεθ' αὐ τοῦτου τὸν λόγον.

ΘΕΟ. Τί δ'; οὐ πολλῶν τοι Θεαίτητος μεγάλους
 πώγωνας ἔχοντων ἄμεινον ἂν ἐπακολουθήσειε λόγῳ διε-
 ρευνωμένῳ;

ΣΩ. Ἄλλ' οὐ τι σοῦ γε, ὦ Θεόδωρε, ἄμεινον, μὴ οὐν οἶον ἐμὲ μὲν τῷ σῷ ἐταίρῳ τετελευτηκότι δεῖν παντὶ
 169 τρόπῳ ἐπαμύνεσθαι, σὲ δὲ μηδενί, ἀλλ' ἴθι, ὦ ἄριστε, ὀλίγον ἐπίσπου, μέχρι τούτου αὐτοῦ ἕως ἂν εἰδῶμεν εἴτε ἄρα σὲ δεῖ διαγραμμάτων περὶ μέτρον εἶναι, εἴτε πάντες ὁμοίως σοὶ ἱκανοὶ ἑαυτοῖς εἰς τε ἀστρονομίαν καὶ τἄλλα ὧν δὴ σὺ περὶ αἰτίαν ἔχεις διαφέρειν.

ΘΕΟ. Οὐ γάρδιον, ὦ Σώκратες, σοὶ παρακαθήμενον μὴ διδόναι λόγον, ἀλλ' ἐγὼ ἄρτι παρελήρησα φάσκων σε ἐπιτρέψαι μοι μὴ ἀποδύεσθαι, καὶ οὐχὶ ἀναγκάσειν καθάπερ Λακεδαιμόνιοι· σὺ δέ μοι δοκεῖς πρὸς τὸν Σκεί-
 Β θωνα μᾶλλον τείνειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ ἀπιέναι ἢ ἀποδύεσθαι κελεύουσι, σὺ δὲ κατ' Ἀνταῖον τί μοι μᾶλλον δοκεῖς τὸ δρᾶμα δρᾶν· τὸν γὰρ προσελθόντα οὐκ ἀνίης πρὶν ἀναγκάσειν ἀποδύσας ἐν τοῖς λόγοις προσπαλαίσει.

ΣΩ. Ἀριστά γε, ὦ Θεόδωρε, τὴν νόσον μου ἀπείκασας· ἰσχυρικώτερος μέντοι ἐγὼ ἐκείνων. μυρῖοι γὰρ ἤδη μοι Ἡρακλέες τε καὶ Θησέες ἐντυγχάνοντες καρτεροὶ πρὸς τὸ λέγειν μάλ' εὖ ξυγκεκόφασιν, ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν τι μᾶλ-
 C λον ἀφίσταμαι· οὕτω τις ἔρως δεινὸς ἐνδεδύκε τῆς περὶ ταῦτα γυμνασίας, μὴ οὐν μηδὲ σὺ φθονήσης πρῶσανα-τριψάμενος σκαυτὸν τε ἄμα καὶ ἐμὲ ὀνήσαι.

ΘΕΟ. Οὐδὲν ἐτι ἀντιλέγω, ἀλλὰ λέγε ὅπῃ ἐθέλεις· πάντως τὴν περὶ ταῦτα εἰμαρμένην, ἣν ἂν σὺ ἐπικλώσῃς, δεῖ ἀνατλήναι ἐλεγχόμενον. οὐ μέντοι περαιοτέρῳ γε ὧν προτίθεται υἱὸς τ' ἐσομαι περὶ σκεῖν ἑμαυτὸν σοι.

ΣΩ. Ἄλλ' ἄρκει καὶ μέχρι τούτων, καὶ μοι πάνυ τήρει τὸ τοιῶνδε, μὴ που παιδικὸν τι λάθωμεν εἶδος τῶν
 D λόγων ποιούμενοι, καὶ τις πάλιν ἡμῖν αὐτὸ ὀνειδίσῃ.

ΘΕΟ. Ἀλλὰ δὴ πειράσομαί γε καθ' ὅσον ἂν δύναμαι.

XXII. ΣΩ. Τοῦδε τοίνυν πρώτον πάλιν ἀντιλαβώ-

μεθα οὐπερ τὸ πρότερον, καὶ ἰδωμεν, ὁρθῶς ἢ οὐκ ὁρθῶς ἐδυσχεραίνομεν ἐπιτιμῶντες τῷ λόγῳ, ὅτι αὐτάρκη ἕκαστον εἰς φρόνησιν ἐποίει· καὶ ἡμῖν ξυνεχώρησεν ὁ Πρωταγόρας, περὶ τε τοῦ ἀμείνονος καὶ χείρονος διαφέρειν τινάς, οὓς δὴ καὶ εἶναι σοφοὺς· οὐχί;

ΘΕΟ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ μὲν τοίνυν αὐτὸς παρὼν ὁμολόγει, ἀλλὰ μὴ ἡμεῖς βοηθοῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ ξυνεχωρήσαμεν, οὐδὲν ἂν ἔτι πάλιν ἔδει ἐπαναλαμβάνοντας βεβαιοῦσθαι· νῦν δὲ τὰχ' ἂν τις ἡμᾶς ἀκύνους τιθεῖν τῆς ὑπὲρ ἐκείνου ὁμολογίας. διὸ καλλιώνως ἔχει σαφέστερον περὶ τούτου αὐτοῦ διομολογήσασθαι· οὐ γάρ τι σμικρὸν παραλλάττει οὕτως ἔχον ἢ ἄλλως.

ΘΕΟ. Λέγεις ἀληθῆ.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν δι' ἄλλων, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐκείνου λόγου ὥς διὰ βραχυτάτων λάβωμεν τὴν ὁμολογίαν.

170

ΘΕΟ. Πῶς;

ΣΩ. Οὕτωςί· τὸ δοκοῦν ἐκάστω τοῦτο καὶ εἶναι φησί που ᾧ δοκεῖ;

ΘΕΟ. Φησὶ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ᾧ Πρωταγόρα, καὶ ἡμεῖς ἀνθρώπου, μάλλον δὲ πάντων ἀνθρώπων δόξας λέγομεν, καὶ φαμέν οὐδένα ὄν τινα οὐ τὰ μὲν αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῶν ἄλλων σοφώτερον, τὰ δὲ ἄλλους ἑαυτοῦ, καὶ ἐν γε τοῖς μεγίστοις κινδύνοις, ὅταν ἐν στρατείαις ἢ νόσοις ἢ ἐν θαλάττῃ χειμάζωνται, ὥσπερ πρὸς θεοὺς ἔχειν τοὺς ἐν ἐκάστοις ἄρχοντας, σωτῆρας σφῶν προσδοκῶντας, οὐκ ἄλλῳ τῷ δια- B φέροντας ἢ τῷ εἰδέναι· καὶ πάντα που μεστὰ τὰνθρώπινα ζητούντων διδασκάλους τε καὶ ἄρχοντας ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζώων τῶν τε ἐργασιῶν, οἰομένων τε αὐτῶν κα- νῶν μὲν διδάσκειν, ἱκανῶν δὲ ἄρχειν εἶναι. καὶ ἐν τού-

τοῖς ἅπασιν τί ἄλλο φησόμεν ἢ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἡγεῖσθαι σοφίαν καὶ ἀμαθίαν εἶναι παρὰ σφίσιν;

ΘΕΟ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὴν μὲν σοφίαν ἀληθῆ διάνοιαν ἡγοῦνται, τὴν δὲ ἀμαθίαν ψευδῇ δοῖσαν;

ΘΕΟ. Τί μῆν;

ΣΩ. Τί οὖν, ὦ Πρωταγόρα, χρῆσόμεθα τῷ λόγῳ; πότερον ἀληθῆ φῶμεν αἰετὸς τοὺς ἀνθρώπους δοξάζειν, ἢ ποτὲ μὲν ἀληθῆ, ποτὲ δὲ ψευδῆ; ἐξ ἀμφοτέρων γὰρ που ξυμβαίνει μὴ αἰετὸς ἀληθῆ ἀλλ' ἀμφοτέρω ἀνθρώπους δοξάζειν. σκόπει γὰρ, ὦ Θεόδωρε, εἰ ἐθέλοι ἄν τις τῶν ἀμφὶ Πρωταγόραν ἢ σὺ αὐτὸς διαμάχεσθαι ὥς οὐδεὶς ἡγείται ἕτερος ἕτερον ἀμαθῆ τε εἶναι καὶ ψευδῇ δοξάζειν.

ΘΕΟ. Ἄλλ' ἔπιστον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Καὶ μὴν εἰς τοῦτό γε ἀνάγκης ὁ λόγος ἥκει ὁ πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρώπων λέγων.

ΘΕΟ. Πῶς δὴ;

ΣΩ. Ὅταν σὺ κρίνας τι παρὰ σαντῶι πρὸς με ἀποφαίνη περὶ τινος δοῖσαν, σοὶ μὲν δὴ τοῦτο κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον ἀληθὲς ἔστω, ἡμῖν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις περὶ τῆς σῆς κρίσεως πότερον οὐκ ἔστι κριταῖς γενέσθαι, ἢ αἰετὸς κρίνομεν ἀληθῆ δοξάζειν; ἢ μυριοὶ ἐκάστοτέ σοι μάχονται ἀντιδοξάζοντες, ἡγοῦμενοι ψευδῇ κρίνειν τε καὶ οἰεσθαι;

ΘΕΟ. Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, μάλα μυριοὶ δῆτα, φησὶν Ὀμηρος, οἳ γέ μοι τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα παρέχουσιν.

ΣΩ. Τί οὖν; βούλει λέγωμεν ὥς σὺ τότε σαντῶι μὲ ἀληθῆ δοξάζεις, τοῖς δὲ μυριοῖς ψευδῇ;

ΘΕΟ. Ἐοικεν ἔκ γε τοῦ λόγου ἀνάγκη εἶναι.

ΣΩ. Τί δέ; αὐτῷ Πρωταγόρᾳ ἄρ' οὐχὶ ἀνάγκη, εἰ μὲν μηδὲ αὐτὸς ᾧετο μέτρον εἶναι ἀνθρώπων μηδὲ οἱ πολ-

λοι, ὥσπερ οὐδὲ οἴονται, μηδενὶ δὴ εἶναι ταύτην τὴν ἀλήθειαν ἣν ἐκεῖνος ἔγραψεν; εἰ δὲ αὐτὸς μὲν ᾤετο, τὸ δὲ 171 πλῆθος μὴ συνοίεται, οἶσθ' ὅτι πρῶτον μὲν ὅσω πλείους οἷς μὴ δοκεῖ ἢ οἷς δοκεῖ, τοσούτω μᾶλλον οὐκ ἔστιν ἢ ἔστιν.

ΘΕΟ. Ἀνάγκη, εἶπερ γε καθ' ἐκάστην δόξαν ἔσται καὶ οὐκ ἔσται.

ΣΩ. Ἐπειτὰ γε τοῦτ' ἔχει κομψότατον· ἐκεῖνος μὲν περὶ τῆς αὐτοῦ οἰήσεως τὴν τῶν ἀντιδοξαζόντων οἴησιν, ἢ ἐκεῖνον ἡγοῦνται ψεύδεσθαι, συγχωρεῖ που ἀληθῆ εἶναι ὁμολογῶν τὰ ὅντα δοξάζειν ἅπαντας.

ΘΕΟ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὴν αὐτοῦ ἂν ψευδῇ συγχωροῖ, εἰ τὴν Β τῶν ἡγουμένων αὐτὸν ψεύδεσθαι ὁμολογεῖ ἀληθῆ εἶναι;

ΘΕΟ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Οἱ δέ γ' ἄλλοι οὐ συγχωροῦσιν ἑαυτοὺς ψεύδεσθαι;

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ὁ δέ γ' αὖ ὁμολογεῖ καὶ ταύτην ἀληθῆ τὴν δόξαν ἔξ ὧν γέγραπεν.

ΘΕΟ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἐξ ἁπάντων ἅρα ἀπὸ Πρωταγόρου ἀρξαμένων ἀμφισβητήσεται, μᾶλλον δὲ ὑπὸ γε ἐκείνου ὁμολογήσεται, ὅταν τῷ πάναντία λέγοντι συγχωρῇ ἀληθῆ αὐτὸν δοξάζειν, τότε καὶ ὁ Πρωταγόρας αὐτὸς συγχωρήσεται μήτε C κύνα μήτε τὸν ἐπιτυχόντα ἄνθρωπον μέτρον εἶναι μηδὲ περὶ ἑνὸς οὐδ' ἂν μὴ μάθη. οὐχ οὕτως;

ΘΕΟ. Οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ πάντων, οὐδενὶ ἂν εἴη ἡ Πρωταγόρου ἀλήθεια ἀληθής, οὐ τέ τινα ἄλλω οὐτ' αὐτῷ ἐκείνῳ.

ΘΕΟ. Ἄγαν, ὦ Σώκρατες, τὸν ἐταῖρόν μου κατα-
θέομεν.

ΣΩ. Ἀλλὰ τοι, ὦ φίλε, ἄδηλον εἰ καὶ παραθέομεν
τὸ ὀρθοῦν. εἰκὸς γε ἔρα ἐκεῖνον πρεσβύτερον ὄντα σοφώ-
D τερον ἡμῶν εἶναι· καὶ εἰ ἀντίκα ἐντεῦθεν ἀνακνύειε
μέχρι τοῦ ἀνχένος, πολλὰ ἂν ἐμέ τε ἐλέγξας ληροῦντα,
ὥς τὸ εἰκὸς, καὶ σὲ ὁμολογοῦντα, καταδύς ἂν οἰχοίτο
ἀποτρέχων. ἀλλ' ἡμῖν ἀνάγκη, οἶμαι, χρῆσθαι ἡμῖν αὐ-
τοῖς, ὅποιοί τινες ἐσμεν, καὶ τὰ δοκοῦντα ἀεὶ ταῦτα λέ-
γειν. καὶ δῆτα καὶ νῦν ἄλλο τι φῶμεν ὁμολογεῖν ἂν τοῦτό
γε ὄντινον, τὸ εἶναι σοφώτερον ἕτερον ἑτέρου, εἶναι
δὲ καὶ ἀμαθέστερον;

ΘΕΟ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

XXIII. ΣΩ. Ἡ καὶ ταύτῃ ἂν μάλιστα ἵστασθαι τὸν
E λόγον, ἥ ἡμεῖς ὑπεγράψαμεν βοηθοῦντες Πρωταγόρῃ, ὥς
τὰ μὲν πολλὰ ἥ δοκεῖ ταύτῃ καὶ ἔστιν ἐκάστω, θερμιά,
ξηρά, γλυκέα, πάντα ὅσα τοῦ τύπου τούτου· εἰ δέ που ἐν
τισι ξυγχωρήσεται διαφέρειν ἄλλον ἄλλον, περὶ τὰ ὑγιεινὰ
καὶ νοσώδη ἐθελῆσαι ἂν φάναι μὴ πᾶν γύναιον καὶ παι-
δῖον καὶ θηρίον δὲ ἰκανὸν εἶναι ἰᾶσθαι αὐτὸ γιγνώσκον
ἑαυτῷ τὸ ὑγιεινόν, ἀλλὰ ἐνταῦθα δὴ ἄλλον ἄλλον διαφέ-
ρειν, εἴπερ που;

ΘΕΟ. Ἐμοιγε δοκεῖ οὕτως.

172 ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ πολιτικῶν, καλὰ μὲν καὶ αἰ-
σχρὰ καὶ δίκαια καὶ ἀδίκῃ καὶ ὅσια καὶ μὴ, οἷα ἂν ἐκάστη
πόλις οἰηθεῖσα θῆται νόμιμα αὐτῇ, ταῦτα καὶ εἶναι τῇ
ἀληθείᾳ ἐκάστη, καὶ ἐν τούτοις μὲν οὐδὲν σοφώτερον
οὔτε ἰδιώτην ἰδιώτου οὔτε πόλιν πόλεως εἶναι· ἐν δὲ τῷ
ξυμφέροντα ἑαυτῇ ἢ μὴ ξυμφέροντα τίθεσθαι, ἐνταῦθ',
εἴπερ που, αὐτὸ ὁμολογήσει ξύμβουλόν τε ξυμβούλου δια-
φέρειν καὶ πόλεως δόξαν ἑτέραν ἑτέρας πρὸς ἀλήθειαν,
B καὶ οὐκ ἂν πάννυ τολμήσειε φῆσαι, ἢ ἂν θῆται πόλις ξυμ

φύροντα οὐκ οἶμαι αὐτῇ, παντὸς μᾶλλον ταῦτα καὶ ξυνοί-
σειν· ἀλλ' ἐκεῖ οὐ λέγω, ἐν τοῖς δικαίοις καὶ ἀδίκτοις καὶ
ὁσίοις καὶ ἀνοσίοις, ἐθέλουσιν ἰσχυρίζεσθαι ὥς οὐκ ἔστι
φύσει αὐτῶν οὐδὲν οὐσίαν ἑαυτοῦ ἔχον, ἀλλὰ τὸ κοινῇ
δόξαν τοῦτο γίγνεται ἀληθὲς τότε ὅταν δόξη καὶ ὅσον
ἂν δοκῇ χρόνον· καὶ ὅσοι γε δὴ μὴ παντάπασιν τὸν Πρω-
ταγόρου λόγον λέγουσιν, ὧδὲ πως τὴν σοφίαν ἄγουσι;
λόγος δὲ ἡμᾶς, ὃ Θεόδωρε, ἐκ λόγου μείζων ἐξ ἐλάττονος
καταλαμβάνει.

ΘΕΟ. Οὐκοῦν σχολὴν ἄγομεν, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Φαινόμεθα, καὶ πολλάκις μὲν γε δὴ, ὦ δαιμό-
νιε, καὶ ἄλλοτε κατενόησα, ἀτὰρ καὶ νῦν, ὥς εἰκότως οἱ ἐν
ταῖς φιλοσοφίαις πολὺν χρόνον διατρίψαντες εἰς τὰ δικα-
στήρια ἰόντες γελιοὶ φαίνονται ῥήτορες.

ΘΕΟ. Πῶς δὴ οὖν λέγεις;

ΣΩ. Κινδυνεύουσιν οἱ ἐν δικαστηρίοις καὶ τοῖς τοι-
ούτοις ἐκ νέων κυλινδούμενοι πρὸς τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ
τῇ τοιαύτῃ διατριβῇ τεθραμμένους ὥς οἰκείται πρὸς ἐλευ-
θέρους τεθρόσφθαι.

ΘΕΟ. Πῇ δὴ;

ΣΩ. Ἢ τοῖς μὲν τοῦτο, ὃ σὺ εἶπες, ἀεὶ πάρεστι,
σχολή, καὶ τοὺς λόγους ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ σχολῆς ποιοῦνται,
ὥσπερ ἡμεῖς νυνὶ τρίτον ἤδη λόγον ἐκ λόγου μεταλαμ-
βάνομεν, οὕτω καὶ αἱρετοί, εἰάν αὐτοὺς ὁ ἐπελθὼν τοῦ προ-
κειμένου μᾶλλον καθάπερ ἡμᾶς ἄρεσθ· καὶ διὰ μακρῶν ἢ
βραχέων μέλει οὐδὲν λέγειν, ἂν μόνον τύχωσι τοῦ ὄντος·
οἱ δὲ ἐν ἀσχολίᾳ τε ἀεὶ λέγουσι· κατεπείγει γὰρ ὕδωρ
ῥέον, καὶ οὐκ ἔγχωρεῖ περὶ οὗ ἂν ἐπιθυμήσωσι τοὺς λό-
γους ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀνάγκην ἔχων ὁ ἀντίδικος ἐφῆσθηκε
καὶ ὑπογραφὴν παραναγινωσκομένην, ὣν ἐκτὸς οὐ ῥη-
τέον· ἢν ἀντωμοσίαν καλοῦσιν· οἱ δὲ λόγοι ἀεὶ περὶ ὁμο-
δούλου πρὸς δεσπότην καθήμενον, ἐν χειρὶ τὴν δίκην

ἔχοντα, καὶ οἱ ἄγωνες οὐδέποτε τὴν ἄλλως ἄλλ' αἰετὴν
 περὶ αὐτοῦ· πολλάκις δὲ καὶ περὶ ψυχῆς ὁ δρόμος· ὥστ'
 173 ἔξ ἀπάντων τούτων ἔντονται καὶ δριμύεις γίνονται, ἐπιστά-
 μενοι τὸν δεσπότην λόγῳ τε θωπεῦσαι καὶ ἔργῳ χαρίσα-
 σθαι, ὅτι μικροὶ δὲ καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχὰς· τὴν γὰρ αὔξη-
 ν καὶ τὸ εὐθύ τε καὶ τὸ ἐλεύθερον ἢ ἐκ νέων δουλεία ἀφῆ-
 ρηται, ἀναγκάζουσα πράττειν σχολιά, μεγάλους κινδύ-
 νους καὶ φόβους ἐπὶ ἀπαλαῖς ψυχαῖς ἐπιβάλλουσα, οὓς οὐ
 δυνάμενοι μετὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς ὑποφέρειν, εὐ-
 θὺς ἐπὶ τὸ ψεῦδος τε καὶ τὸ ἀλλήλους ἀνταδικεῖν τρεπό-
 B μενοι πολλὰ κάμπτονται καὶ συγκλῶνται, ὥσθ' ὑγιᾶς οὐ-
 δὲν ἔχοντες τῆς διανοίας εἰς ἄνδρας ἐκ μειρακίων τελευ-
 τῶσι, δεινοὶ τε καὶ σοφοὶ γεγονότες, ὥς οἴονται, καὶ οὗτοι
 μὲν δὴ τοιοῦτοι, ὃ Θεόδωρε· τοὺς δὲ τοῦ ἡμετέρου χοροῦ
 πότερον βούλει διελθόντες ἢ ἑλθόντες πάλιν ἐπὶ τὸν λό-
 γον τρεπόμεθα, ἵνα μὴ καί, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, λίαν πολὺν
 τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ μεταλήψει τῶν λόγων καταχωρῶμεθα;

ΘΕΟ. Μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ διελθόντες.
 C πάννυ γὰρ εὖ τοῦτο εἰρηκας, ὅτι οὐχ ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ τοι-
 ῶδι χορεύοντες τῶν λόγων ὑπηρέται, ἀλλ' οἱ λόγοι οἱ
 ἡμέτεροι ὥσπερ οἰκέται, καὶ ἕκαστος αὐτῶν περιμένει
 ἀποτελεσθῆναι ὅταν ἡμῖν δοκῇ· οὔτε γὰρ δικαστὴς οὔτε
 θεατὴς ὥσπερ ποιηταῖς ἐπιτιμήσων τε καὶ ἄρξων ἐπιστα-
 τεῖ παρ' ἡμῖν.

XXIV. ΣΩ. Λέγωμεν δὴ, ὥς ἔοικεν, ἐπεὶ σοί γε δο-
 κεῖ, περὶ τῶν κορυφαίων· τί γὰρ ἂν τις τοὺς γε φαύλους
 διακρίβοντας ἐν φιλοσοφίᾳ λέγοι; οὗτοι δὲ που ἐκ νέων
 D πρῶτον μὲν εἰς ἀγορὰν οὐκ ἴσασι τὴν ὁδόν, οὐδὲ ὅπου
 δικαστήριον ἢ βουλευτήριον ἢ τι κοινὸν ἄλλο τῆς πόλεως
 συνέδριον· νόμους δὲ καὶ ψηφίσματα λεγόμενα ἢ γεγραμ-
 μένα οὔτε ὀρῶσιν οὔτε ἀκούουσι· σπουδαῖ δὲ ἑταιριῶν
 ἐπ' ἄρχας καὶ σύνοδοι καὶ δεῖπνα καὶ σὺν ἀνλητρίσι κῶ-

μοι, οὐδὲ ὄναρ πράττειν προσίσταται αὐτοῖς. εὖ δὲ ἢ κα-
κῶς τις γέγονεν ἐν πόλει, ἢ τί τῳ κακόν ἐστιν ἐκ προγόνων
γεγονὸς ἢ πρὸς ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, μᾶλλον αὐτὸν λέλη-
θεν ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόες. καὶ ταῦτα πάντ'
οὐδ' ὅτι οὐκ οἶδεν, οἶδεν· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν ἀπέχεται τοῦ Ε
εὐδοκίμεῖν χάριν, ἀλλὰ τῷ ὄντι τὸ σῶμα μόνον ἐν τῇ
πόλει κεῖται αὐτοῦ καὶ ἐπιδημεῖ, ἡ δὲ διάνοια, ταῦτα
πάντα ἡγησαμένη σμικρὰ καὶ οὐδέν, ἀτιμάσασα πανταχῇ
φέρεται κατὰ Πίνδαρον, τὰ τε γὰρ ὑπένερχε καὶ τὰ ἐπί-
πεδα γεωμετροῦσα, οὐρανοῦ τε ὑπερ ἀστρονομοῦσα, καὶ
πάντων πάντη φύσιν ἐρευνωμένη τῶν ὄντων ἐκάστου ὅλου, 174
εἰς τῶν ἐγγύς οὐδὲν αὐτὴν συγκαθιείσα.

ΘΕΟ. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ὡς περ καὶ Θαλὴν ἀστρονομοῦντα, ὦ Θεόδωρε,
καὶ ἄνω βλέποντα, πεσόντα εἰς φρέαρ, Θωρήτῃ τις ἐμμε-
λῆς καὶ χαρίεσσα θεραπεινὸς ἀποσκῶψαι λέγεται, ὡς τὰ
μὲν ἐν οὐρανῷ προσθυμοῖτο εἰδέναι, τὰ δ' ἐμπροσθεν
αὐτοῦ καὶ παρὰ πόδας λανθάνει αὐτόν. ταῦτόν δὲ ἀρκεῖ
σκῶμμα ἐπὶ πάντας ὅσοι ἐν φιλοσοφίᾳ διάγουσι. τῷ γὰρ Β
ὄντι τὸν τοιοῦτον ὁ μὲν πλησίον καὶ ὁ γείτων λέληθεν,
οὐ μόνον ὅτι πράττει, ἀλλ' ὀλίγου καὶ εἰ ἄνθρωπός ἐστιν
ἢ τι ἄλλο θρέμμα· τί δέ ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ τί τῇ
τοιαύτῃ φύσει προσήκει διάφορον τῶν ἄλλων ποιεῖν ἢ
πάσχειν, ζητεῖ τε καὶ πράγματ' ἔχει διερευνώμενος. μαν-
θάνεις γάρ που, ὦ Θεόδωρε· ἢ οὔ;

ΘΕΟ. Ἐρωγε· καὶ ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τοιγάρτοι, ὦ φίλε, ἰδίᾳ τε συγγιγνόμενος ὁ
τοιοῦτος ἐκάστῳ καὶ δημοσίᾳ, ὑπερ ἀρχόμενος ἔλεγον, Ο
ὅταν ἐν δικαστηρίῳ ἢ που ἄλλοθι ἀναγκασθῇ περὶ τῶν
παρὰ πόδας καὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαλέγεσθαι, γέλωτα
παρέχει οὐ μόνον Θωρήταις ἀλλὰ καὶ τῷ ἄλλῳ ὄχλῳ, εἰς

- φροῦτά τε καὶ πᾶσαν ἀπορίαν ἐπιπίπτων ὑπὸ ἀπειρίας,
καὶ ἡ ἀσχημοσύνη δεινὴ, δόξαν ἀβελτερίας παρεχομένη.
ἐν τε γὰρ ταῖς λαιδορίας ἴδιον ἔχει οὐδέν· λαιδορεῖν οὐ-
δέν, ἄτ' οὐκ εἰδώς κακὸν οὐδὲν οὐδενὸς ἐκ τοῦ μὴ με-
1) μελετηκέναι· ἀπορῶν οὖν γελοῖος φαίνεται· ἐν τε τοῖς
ἐπαινοῖς καὶ ταῖς τῶν ἄλλων μεγαλαυχίαις, οὐ προσποιή-
τως, ἀλλὰ τῷ ὄντι γελῶν ἐνδηλος γινόμενος ληρώδης
δοκεῖ εἶναι. τύραννός τε γὰρ ἢ βασιλεὺς ἐγκωμιαζόμενον
ἐνὰ τῶν νομέων, οἷον συβώτην ἢ ποιμένα ἢ τινα βορκό-
λον ἡγρεῖται ἀκούειν εὐδαιμονιζόμενον πολὺν βδάλλοντα·
δυσκολώτερον δὲ ἐκείνων ζῶον καὶ ἐπιβουλύτερον ποιμαί-
νειν τε καὶ βδάλλειν νομίζει αὐτούς, ἄγροικον δὲ καὶ
ἀπαίδευτον ὑπὸ ἀσχολίας οὐδὲν ἥττον τῶν νομέων τὸν
2) τοιοῦτον ἀναγκαῖον γίνεσθαι, σηκὸν ἐν ὄρει τὸ τεῖχος
περιβεβλημένον. γῆς δὲ ὅταν μυρία πλέθρα ἢ ἔτι πλείω
ἀκούσῃ ὥς τις ἄρα κικτημένος θαυμάσιά πληθθεῖ κέκτη-
ται, πάνσμιθρα δοκεῖ ἀκούειν εἰς ἅπασαν εἰωθὼς τὴν γῆν
βλέπειν. τὰ δὲ δὴ γένη ὑμνούντων, ὥς γενναῖός τις ἐπὶ
πάππους πλουσίους ἔχων ἀποφῆναι, παντάπασιν ἀμβλὺ
175 καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὁρώντων ἡγρεῖται τὸν ἔπαινον, ὑπὸ ἀπαι-
δευσίας οὐ δυναμένων εἰς τὸ πᾶν αἰετὶ βλέπειν οὐδὲ λογι-
ζεσθαι ὅτι πάππων καὶ προγόνων μυριάδες ἐκάστω γεγό-
νασιν ἀναρίθμητοι, ἐν αἷς πλούσιοι καὶ πτωχοὶ καὶ βασι-
λεῖς καὶ δοῦλοι βάρβαροί τε καὶ Ἕλληνες πολλάκις μυριοί
γεγόνασιν ὁπποῦν, ἀλλ' ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι καταλόγῳ
προγόνων σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων εἰς Ἡρακλέα
τὸν Ἀμφικτύωνος ἄτοπα αὐτῷ καταφαίνεται τῆς σμικρο-
3) λογίας, ὅτι δὲ ὁ ἀπ' Ἀμφικτύωνος εἰς τὸ ἄνω πεντεκαί-
εικοστὸς τοιοῦτος ἦν, οἷα συνέβαινεν αὐτῷ τύχη, καὶ ὁ
πεντηκοστὸς ἀπ' αὐτοῦ, γελᾷ οὐ δυναμένων λογιζεσθαι
τε καὶ χιανότητα ἀνοήτου ψυχῆς ἀπαλλάττειν. ἐν ἅπασι
δὴ τοῦτοις ὁ τοιοῦτος ὑπὸ τῶν πολλῶν καταγελάται, τὰ

μὲν ὑπερηφάνως ἔχων, ὥς δοκεῖ, τὰ δ' ἐν ποσὶν ἀγνοῶν
τε καὶ ἐν ἐκάστοις ἀπορῶν.

ΘΕΟ. Παντάπασι τὰ γιννόμενα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

XXV. ΣΩ. Ὅταν δέ γέ τινα αὐτός, ὦ φίλε, ἐλκύσῃ
ἄνω, καὶ ἐθελήσῃ τις αὐτῷ ἐκβῆναι ἐκ τοῦ τί ἐγὼ σὲ ἀδικῶ
ἢ σὺ ἐμέ; εἰς σκέψιν αὐτῆς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας, τί
τε ἐκάτερον αὐτοῖν καὶ τί τῶν πάντων ἢ ἀλλήλων διαφέ-
ρετον; ἢ ἐκ τοῦ εἰ βασιλεὺς εὐδαιμόνως κεκτημένος [τ' αὖ]
πολὺ χροσίου, βασιλείας πέρι καὶ ἀνθρωπίνης ὅλως εὐδαι-
μονίας καὶ ἀθλιότητος ἐπὶ σκέψιν, ποῶν τέ τινα ἐστὶν καὶ
τίνα τρόπον ἀνθρώπου φύσει προσήκει τὸ μὲν κτήσασθαι
αὐτοῖν, τὸ δὲ ἀποφυγεῖν — περὶ τούτων ἀπάντων ὅταν
αὐτὸς δέῃ λόγον διδόναι τὸν σμικρὸν ἐκείνον τὴν ψυχὴν καὶ ὁ-
ριμὴν καὶ δικανικόν, πάλιν αὐτὸς τὰ ἀντίστροφα ἀποδίδω-
σιν· ἱλιγγιῶν τε ἀπ' ὑψηλοῦ κρεμασθεὶς καὶ βλέπων μετέ-
ωρος ἄνωθεν ὑπὸ ἀηθείας ἀδημονῶν τε καὶ ἀπορῶν καὶ
βαρβαρίζων γέλωτα θοράττις μὲν οὐ παρέχει οὐδ' ἄλλω
ἀπαιδεύτῳ οὐδενί, οὐ γὰρ αἰσθάνονται, τοῖς δ' ἐναντίως
ἢ ὥς ἀνδραπόδοις τραφεῖσιν ἅπασιν. οὗτος δὲ ἐκατέρου
τρόπος, ὦ Θεόδωρε, ὁ μὲν τῷ ὄντι ἐν ἐλευθερίᾳ τε καὶ σχο-
λῇ τεθραμμένον, ὃν δὲ φιλόσοφον καλεῖς, ὦ ἀνεμίσητον
εὐήθει δοκεῖν καὶ οὐδενὶ εἶναι, ὅταν εἰς δουλικά ἐμπέσῃ
διακονήματα, οἷον στρωματοδέσμον μὴ ἐπισταμένον συ-
σκενάσασθαι μηδὲ ὄφον ἡδῦναι ἢ θῶπας λόγους· ὁ δ' αὖ
τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα δυναμένου τορῶς τε καὶ ὀξέως δια-
κονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένον ἐπιδέξια ἐλευ-
θέρως οὐδέ γ' ἁρμονίαν λόγων λαβύντος ὀρθῶς ὑμνήσαι
θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν εὐδαιμόνων βίον ἀληθῆ.

ΘΕΟ. Εἰ πάντας, ὦ Σώκρατες, πείθοις ἢ λέγεις
ὥσπερ ἐμέ, πλείων ἂν εἰρήνῃ καὶ κακὰ ἐλάττω κατ' ἀν-
θρώπου εἴη.

ΣΩ. Ἀλλ' οὐτ' ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν, ὦ Θεό-

δωρε· ὑπεριαντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη·
 οὐτ' ἐν θεοῖς αὐτὰ ἰδρυσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ
 τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. διὰ καὶ πειρασθαι
 B χρὴ ἐνθένδε ἐκεῖσε φεύγειν ὅ τι τάχιστα. φρυγὴ δὲ ὁμοίω-
 αῖς θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν· ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὅσιον
 μετὰ φρονήσεως γενέσθαι. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄριστε, οὐ πάννυ
 ἡἷδιον πείσαι ὥς ἔρα οὐχ ὦν ἔνεκα οἱ πολλοὶ φασὶ δεινὸν
 πονηρίαν μὲν φεύγειν, ἀρετὴν δὲ διώκειν, τούτων χά-
 ριν τὸ μὲν ἐπιτηδεύειν, τὸ δ' οὐ, ἵνα μὴ κακὸς καὶ ἵνα
 ἀγαθὸς δοκῇ εἶναι· ταῦτα γάρ ἐστίν ὁ λεγόμενος γραῶν
 C ὕψλος, ὥς ἐμοὶ φαίνεται· τὸ δὲ ἀληθὲς ὧδε λέγωμεν. θεὸς
 οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἄδικος, ἀλλ' ὥς οἶόν τε δικαιοτάτος, καὶ
 οὐκ ἐστὶν αὐτῷ ὁμοιωτέρον οὐδὲν ἢ ὅς ἂν ἡμῶν αὖ γένη-
 ται ὅ τι δικαιοτάτος. περὶ τούτου καὶ ἡ ὥς ἀληθῶς δεινότη-
 τος ἀνδρὸς καὶ οὐδενία τε καὶ ἀνανδρία. ἡ μὲν γάρ τού-
 του γυνῶσις σοφία καὶ ἀρετὴ ἀληθινή, ἡ δὲ ἄγνοια ἀμαθία
 καὶ κακία ἐναργής· αἱ δ' ἄλλαι δεινότητές τε δοκοῦσαι
 καὶ σοφαί ἐν μὲν πολιτικαῖς δυναστείαις γιγνόμεναι φορ-
 τικαί, ἐν δὲ τέχναις βάρανσοι. τῷ οὖν ἀδικοῦντι καὶ ἀνό-
 D σια λέγουσι ἢ πρῶτοντι μακρῷ ἄριστ' ἔχει τὸ μὴ συγχω-
 ρεῖν δεινῷ ὑπὸ πανουργίας εἶναι· ἀγᾶλλονταί γάρ τῷ
 οὐεῖδει, καὶ οἶονται ἀκούειν ὅτι οὐ λῆροί εἰσι, γῆς ἄλλως
 ἄχθῃ, ἀλλ' ἀνδρες οἷους δεῖ ἐν πόλει τοὺς σωθησομένους.
 λεκτέον οὖν τᾶληθές, ὅτι τοσούτῳ μᾶλλον εἰσιν οἷοι οὐκ
 οἶονται, ὅτι οὐχὶ οἶονται· ἀγνοοῦσι γάρ ζημίαν ἀδικίας,
 ὃ δεῖ ἥκιστα ἀγνοεῖν. οὐ γάρ ἐστὶν ἥν δοκοῦσι, πληγαί τε
 καὶ θάνατοι, ὧν ἐνίοτε πάσχουσιν οὐδὲν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ
 ἥν ἀδύνατον ἐκφυγεῖν.

E ΘΕΟ. Τίνα δὴ λέγεις;

ΣΩ. Παραδειγμαμάτων, ὦ φίλε, ἐν τῷ ὄντι ἐστώτων,
 τοῦ μὲν θείου εὐδαιμονεστάτου, τοῦ δὲ ἀθέου ἀθλιωτά-
 του, οὐχ ὁρῶντες ὅτι οὕτως ἔχει, ὑπὸ ἡλιθιότητός τε καὶ

τῆς ἐσχάτης ἀνοίας λανθάνουσι τῷ μὲν ὁμοιούμενοι διὰ
 τὰς ἀδίκους πράξεις, τῷ δὲ ἀνομοιούμενοι. οὐ δὴ τίνουσι 177
 δίκην ζῶντες τὸν εἰκότα βίον ᾧ ὁμοιοῦνται· ἐὰν δ' εἴπω-
 μεν ὅτι, ἂν μὴ ἀπαλλαγῶσι τῆς δεινότητος, καὶ τελευτή-
 σαντας αὐτοὺς ἐκεῖνος μὲν ὁ τῶν κακῶν καθαρὸς τόπος
 οὐδέξεται, ἐνθάδε δὲ τὴν αὐτοῖς ὁμοιότητα τῆς διαγω-
 γῆς αἰεὶ ἔξουσιν, κακοὶ κακοῖς συνόντες, ταῦτα δὴ καὶ παν-
 τάπασιν ὥς δεινοὶ καὶ πανοῦργοι ἀνοήτων τινῶν ἀκού-
 σονται.

ΘΕΟ. Καὶ μάλα δὴ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οἰδά τοι, ὦ εἰαίρε. Ἐν μέντοι τι αὐτοῖς συμβέ- B
 βηκεν, ὅτι ἂν ἰδίᾳ λόγον δέη δοῦναι τε καὶ δεῖξασθαι περὶ
 ὧν φέρουσι, καὶ ἐθελήσωσιν ἀνδρικῶς πολὺν χρόνον
 ὑπομεῖναι καὶ μὴ ἀνάνδρως φεύγειν, τότε ἀτόπως, ὦ δαι-
 μόνιε, τελευτῶντες οὐκ ἀρέσκουσιν αὐτοὶ αὐτοῖς περὶ ὧν
 λέγουσι, καὶ ἡ ἱστορικὴ ἐκείνη πῶς ἀπομαραίνεται, ὥστε
 παίδων μηδὲν δοκεῖν διαφέρειν. περὶ μὲν οὖν τούτων,
 ἐπειδὴ καὶ πάρεργα τυγχάνει λεγόμενα, ἀποστῶμεν· εἰ
 δὲ μή, πλείω αἰεὶ ἐπιρρέοντα καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς C
 λόγον· ἐπὶ δὲ τὰ ἐμπροσθεν ἴωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ.

ΘΕΟ. Ἐμοὶ μὲν τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἀη-
 δέστερα ἀκούειν· ἤμῃ γὰρ τηλικῶδε ὄντι ἐπακολουθεῖν·
 εἰ μέντοι δοκεῖ, πάλιν ἐπανίσταμεν.

XXVI. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐνταῦθά που ἦμεν τοῦ λό-
 γου, ἐν ᾧ ἔφαμεν τοὺς τὴν φερομένην οὐσίαν λέγοντας,
 καὶ τὸ αἰεὶ δοκοῦν ἐκάστω τοῦτο καὶ εἶναι τοῦτο ᾧ δοκεῖ,
 ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἐθέλειν δυσχυρίζεσθαι, καὶ οὐχ ἥκιστα D
 περὶ τὰ δίκαια, ὥς παντὸς μᾶλλον, ἢ ἂν θῆται πόλις δό-
 ξαντα αὐτῇ, ταῦτα καὶ ἔστι δίκαια τῇ θεμένῃ, ἥσπερ ἂν
 κέηται· περὶ δὲ τὰ γὰρ τοῦ οὐδένα ἀνδρεῖον ἐθ' οὕτως εἶ-
 ναι, ὥστε τολμᾶν διαμάχεσθαι ὅτι καὶ ἢ ἂν ὠφέλιμα οἴη-
 θεῖσα πόλις ἑαυτῇ θῆται, καὶ ἔστι τοσοῦτον χρόνον ὅσον

ἂν κέηται ὠφέλιμα, πλὴν εἴ τις τὸ ὄνομα λέγοι· τοῦτο δὲ που σκῶμ' ἂν εἴη πρὸς ὃ λέγομεν. οὐχί;

ΘΕΟ. Πάνυ γε.

Ε ΣΩ. Μὴ γὰρ λεγέτω τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ὀνομαζόμενον θεωρεῖται.

ΘΕΟ. Μὴ γάρ.

ΣΩ. Ἄλλ' ὃ ἂν τοῦτο ὀνομάξῃ, τούτου δὴ που στοχάζεται νομοθετουμένη, καὶ πάντας τοὺς νόμους, καθ' ὅσον οἶεται τε καὶ δύναται, ὥς ὠφελιμωτάτους ἑαυτῇ τίθεται· ἢ πρὸς ἄλλο τι βλέπουσα νομοθετεῖται;

178 ΘΕΟ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἡ οὖν καὶ τυγχάνει αἰεὶ, ἢ πολλὰ καὶ διαμαρτάνει ἑκάστη;

ΘΕΟ. Οἶμαι ἔγωγε καὶ ἀμαρτάνειν.

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν ἐνθένδε ἂν μᾶλλον πᾶς τις ὁμολογήσειε τὰντὰ ταῦτα, εἰ περὶ παντός τις τοῦ εἶδους ἐρωτῶν, ἐν ᾧ καὶ τὸ ὠφέλιμον τυγχάνει ὄν. ἔστι δὲ που τὸ περὶ τὸν μέλλοντα χρόνον. ὅταν γὰρ νομοθετώμεθα, ὥς ἐσομένους ὠφελίμους τοὺς νόμους τιθέμεθα εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον. τοῦτο δὲ μέλλον ὁρθῶς ἂν λέγοιμεν.

Β ΘΕΟ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἴθι δὴ, οὕτως ἐρωτῶμεν Πρωταγόραν ἢ ἄλλου τινὰ τῶν ἐκείνῳ τὰ αὐτὰ λεγόντων· πάντων μέτρον ἄνθρωπός ἐστιν, ὥς φατέ, ὦ Πρωταγόρα, λευκῶν, βαρύνων, κούφων, οὐδενός ὅτου οὐ τῶν τοιούτων· ἔχων γὰρ αὐτῶν τὸ κριτήριον ἐν αὐτῷ, οἷα πάσχει τοιαῦτα οἰόμενος, ἀληθῆ τε οἶεται αὐτῷ καὶ ὄντα. οὐχ οὕτως;

ΘΕΟ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἡ καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, φήσομεν, ὦ Πρωταγόρα, ἔχει τὸ κριτήριον ἐν αὐτῷ, καὶ οἷα ἂν οἰηθῇ ἔσεσθαι, ταῦτα καὶ γίγνεται ἐκείνῳ τῷ οἰηθέντι; οἷον θερμά, ἅρ' ὅταν τις οἰηθῇ ἰδιώτης αὐτὸν πυρετὸν λήψε-

σθαι καὶ ἔσσεσθαι ταύτην τὴν θερμότητα, καὶ ἕτερος, ἰα-
τρὸς δέ, ἀντοιγῇ, κατὰ τὴν ποτέρου δόξαν φῶμεν το
μέλλον ἀποβήσεσθαι; ἢ κατὰ τὴν ἀμφοτέρων, καὶ τῷ μὲν
ἰατρῷ οὐ θερμὸς οὐδὲ πυρετῶν γενήσεται, ἑαυτῷ δὲ ἀμ-
φότερα;

ΘΕΟ. Γελοῖον μὲντ' ἂν εἶη.

ΣΩ. Ἀλλ', οἶμαι, περὶ οἶνου γλυκύτητος καὶ αὐ-
στηρότητος μελλούσης ἔσσεσθαι ἢ τοῦ γεωργοῦ δόξα, ἀλλ' ὃ
οὐχ ἢ τοῦ κιθαριστοῦ, κυρία.

ΘΕΟ. Τί μήν;

ΣΩ. Οὐδ' ἂν αὖ περὶ ἀναρμόστου τε καὶ εὐαρμό-
στου ἔσομένου παιδοτρίβης ἂν βέλτιον δοξάσειε μουσικοῦ,
ὃ καὶ ἔπειτα αὐτῷ παιδοτρίβῃ δόξει εὐάρμοστον εἶναι.

ΘΕΟ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τοῦ μέλλοντος ἐστιάσεσθαι μὴ μα-
γειρικοῦ ὄντος, σκευαζομένης θοίνης, ἀκυροτέρα ἢ κρίσις
τῆς τοῦ ὀψοποιοῦ περὶ τῆς ἔσομένης ἡδονῆς. περὶ μὲν
γὰρ τοῦ ἤδη ὄντος ἐκάστω ἡδέος ἢ γερονότος μηδὲν ποι ε
τῷ λόγῳ διαμαχώμεθα, ἀλλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος ἐκάστω
καὶ δόξειν καὶ ἔσσεσθαι πότερον αὐτὸς αὐτῷ ἄριστος κρι-
τῆς, ἢ σὺ, ὦ Πρωταγόρα, τό γε περὶ λόγους πιθανὸν ἐκά-
στω ἡμῶν ἔσομενον εἰς δικαστήριον βέλτιον ἂν προδοξά-
σαις ἢ τῶν ἰδιωτῶν ὅτισιν οὖν;

ΘΕΟ. Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε σφόδρα
ὑπισχνεῖτο πάντων διαφέρειν αὐτός.

ΣΩ. Νῆ Δία, ὦ μέλε· ἢ οὐδεὶς γ' ἂν αὐτῷ διελέ-
γετο διδοὺς πολὺν ἀργύριον, εἰ μὴ τοὺς συνόντας ἐπειθεῖν 179
ὅτι καὶ τὸ μέλλον ἔσσεσθαι τε καὶ δόξειν οὔτε μάντις οὔτε
τις ἄλλος ἀμεινον κρίνειεν ἂν ἢ αὐτός [αὐτῷ].

ΘΕΟ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αἱ νομοθεσίαι καὶ τὸ ὠφέλιμον
περὶ τὸ μέλλον ἐστὶ, καὶ πᾶς ἂν ὁμολογοῖ νομοθετουμέ-
PLATO I.

την πόλιν πολλάκις ἀνάγκην εἶναι τοῦ ὠφελιμωτάτου ἀποτυγχάνειν;

ΘΕΟ. Μάλα γε.

ΣΩ. Μετρίως ἄρα ἡμῖν πρὸς τὸν διδάσκαλόν σου
 Η εἰρήσεται, ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ ὁμολογεῖν σοφώτερόν τε ἄλ-
 λου ἄλλου εἶναι καὶ τὸν μὲν τοιοῦτον μέτρον εἶναι, ἐμοὶ δὲ
 τῷ ἀνεπιστήμονι μηδὲ ὁπωστιοῦν ἀνάγκην εἶναι μέτρον
 γίνεσθαι, ὥς ἄρτι με ἠνάγκαζεν ὁ ὑπὲρ ἐκείνου λόγος,
 εἰτ' ἐβουλόμην εἶτε μή, τοιοῦτον εἶναι.

ΘΕΟ. Ἐκείνη μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μάλιστα ἀλλο-
 σκεσθαι ὁ λόγος, ἀλισκόμενος καὶ ταύτη, ἣ τὰς τῶν ἄλ-
 λων δόξας κυρίας ποιεῖ, αὐταὶ δὲ ἐφάνησαν τοὺς ἐκείνου
 λόγους οὐδαμῇ ἀληθεῖς ἡγούμεναι.

ΣΩ. Πολλαχῇ, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄλλη ἂν τό γε τοι-
 οῦτον ἄλοή μὴ πᾶσαν παντὸς ἀληθείῃ δόξαν εἶναι· περὶ
 δὲ τὸ παρὸν ἐκάστῳ πάθος, ἐξ ὧν αἱ αἰσθησεις καὶ αἱ
 κατὰ ταύτας δόξαι γίνονται, χαλεπώτερον ἐλεῖν ὥς οὐκ
 ἀληθεῖς. ἴσως δὲ οὐδὲν λέγω· ἀνάλωτοι γάρ, εἰ ἔτυχον,
 εἰσί, καὶ οἱ φάσκοντες αὐτάς ἐναργεῖς τε εἶναι καὶ ἐπιστή-
 μας τάχα ἂν ὅντα λέγοιεν, καὶ Θεαίτητος ὅδε οὐκ ἄπο σκο-
 ποῦ εἰσηκεν αἰσθησιν καὶ ἐπιστήμην ταυτόν θέμενος.
 D προσιτέον οὖν ἐγγυτέρω, ὥς ὁ ὑπὲρ Πρωταγόρου λόγος
 λέγειται, καὶ σκεπτέον τὴν φερομένην ταύτην οὐσίαν δια-
 κορούοντά, εἶτε ὑγιὲς εἶτε σαθρὸν φθιγγεται· μάχη δ' οὖν
 περὶ αὐτῆς οὐ φανύλη οὐδ' ὀλίγοις γέρονεν.

XXVII. ΘΕΟ. Πολλοῦ καὶ δεῖ φανύλη εἶναι, ἀλλὰ
 περὶ μὲν τὴν Ἰωνίαν καὶ ἐπιδίδωσι πάμπαν. οἱ γὰρ τοῦ
 Ἡρακλείτου ἑταῖροι χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου μάλα
 ἐρρωμένως.

ΣΩ. Τῷ τοι, ὦ φίλε Θεόδωρε, μᾶλλον σκεπτέον καὶ
 Ε ἐξ ἀρχῆς, ὥσπερ αὐτοὶ ὑποτείνονται.

ΘΕΟ. Παντάπασι μὲν οὖν. καὶ γάρ, ὦ Σώκρατες,

περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων, ἢ ὥσπερ σὺ λέγεις Ὀμη-
 ρείων, καὶ ἐτι παλαιότερων, αὐτοῖς μὲν τοῖς περὶ τὴν
 Ἐφεσον, ὅσοι προσποιῶνται ἔμπειροι εἶναι, οὐδὲν μάλ-
 λον οἶόν τε διαλεχθῆναι ἢ τοῖς οἰστρωσίν. ἀτεχνῶς γὰρ
 κατὰ τὰ συγγράμματα φέρονται, τὸ δ' ἐπιμεῖναι ἐπὶ λόγῳ
 καὶ ἐρωτήματι καὶ ἡσυχίᾳ ἐν μέρει ἀποκρίνασθαι καὶ
 ἐφεσθαι ἥττον αὐτοῖς ἐν ἢ τὸ μηδέν· μᾶλλον δὲ ὑπερβάλ- 180
 λει τὸ οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀν-
 δράσιν ἡσυχίας· ἄλλ' ἂν τινά τι ἔρη, ὥσπερ ἐκ φαρέτρας
 ῥηματισκία αἰνιγματώδη ἀνασπῶντες ἀποτοξεύουσι, καὶ
 τούτου ζητῆς λόγον λαβεῖν, τί εἰρηκεν, ἑτέρῳ πεπλήξει
 καινῶς μετωνομασμένῳ, περανεῖς δὲ οὐδέποτε οὐδὲν πρὸς
 οὐδέν· αὐτῶν· οὐδέ γε ἐκεῖνοι αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ'
 εὖ πάντῃ φυλάττουσι τὸ μηδὲν βέβαιον ἔαν εἶναι μήτ' ἐν B
 λόγῳ μήτ' ἐν ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς, ἡγούμενοι, ὥς ἐμοὶ δο-
 κεῖ, αὐτὸ στάσιμον εἶναι· τούτῳ δὲ πάντῃ πολεμοῦσι, καὶ
 καθ' ὅσον δύνανται πανταχόθεν ἐκβάλλουσιν.

ΣΩ. Ἰσως, ὦ Θεόδωρε, τοὺς ἀνδρας μαχομένους ἐώ-
 ρηκας, εἰρηνεύουσι δὲ οὐ συγγέγονας· οὐ γάρ σοι ἑταῖροί
 εἰσιν· ἄλλ', οἶμαι, τὰ τοιαῦτα τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ σχολῇς
 φράζουσιν, οὓς ἂν βούλωνται ὁμοίους αὐτοῖς ποιῆσαι.

ΘΕΟ. Ποίοις μαθηταῖς, ὦ δαιμόνιε; οὐδὲ γίγνεται
 τῶν τοιούτων ἕτερος ἑτέρου μαθητῆς, ἀλλ' αὐτόματοι C
 ἀναφύονται, ὑπόθεν ἂν τύχῃ ἕκαστος αὐτῶν ἐνθουσιάζ-
 σας, καὶ τὸν ἕτερον ὃ ἕτερος οὐδὲν ἡγεῖται εἰδέναι. παρὰ
 μὲν οὖν τούτων, ὅπερ ἦα ἐρῶν, οὐκ ἂν ποτε λάβοις λόγον
 οὔτε ἐκόντων οὔτε ἀκόντων· αὐτοὺς δὲ δεῖ παραλαβόν-
 τας ὥσπερ πρόβλημα ἐπισκοπεῖσθαι.

ΣΩ. Καὶ μετρίως γε λέγεις. τό γε δὴ πρόβλημα ἄλλο
 τι παρελήφαμεν παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων, μετὰ ποιήσεως
 ἐπικρουτομένων τοὺς πολλούς, ὥς ἢ γένεσις τῶν ἄλλων D
 πάντων Ὁκεανός τε καὶ Τηθύς ῥεύματα τυγχάνει καὶ οὐ-

δὲν ἔστηκε, παρὰ δὲ τῶν ὑστερόων, ἅτε σοφωτέρων, ἀναφανδὸν ἀποδεικνυμένων, ἵνα καὶ οἱ σκυτοτόμοι αὐτῶν τὴν σοφίαν μάθωσιν ἀκούσαντες καὶ παύσωνται ἡλιθίως οἰόμενοι τὰ μὲν ἔσταναι, τὰ δὲ κινεῖσθαι τῶν ὄντων, μαθόντες δ' ὅτι πάντα κινεῖται τιμῶσιν αὐτούς; ὀλίγου δὲ ἐπελαθόμεν, ὦ Θεόδωρε, ὅτι ἄλλοι αὖ τὰναντία τούτοις
 E ἀπεφήναντο, οἷον ἀκίνητον τελέθειν ᾧ πάντ' ὄνομ' εἶναι, καὶ ἄλλα ὅσα Μέλισσοί τε καὶ Παρμενίδαι ἐναντιούμενοι πᾶσι τούτοις διῶχυρίζονται, ὥς ἔν τε πάντα ἐστὶ καὶ ἔστηκεν αὐτὸ ἐν αὐτῷ, οὐκ ἔχον χώραν ἐν ᾗ κινεῖται. τούτοις οὖν, ὦ ἑταῖρε, πᾶσι τί χρησόμεθα; κατὰ σμικρὸν γὰρ προϊόντες λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκό-
 181 τες, καὶ ἂν μὴ πῃ ἀμυνόμενοι διαφύγωμεν, δίκην δώσομεν ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς παλαιστοῖς διὰ γραμμῆς παίζοντες, ὅταν ὑπ' ἀμφοτέρων ληφθέντες ἔλκωνται εἰς τὰναντία. δοκιᾷ οὖν μοι τοὺς ἑτέρους πρότερον σκεπτέον, ἐφ' οὗσπερ ὠρμήσαμεν, τοὺς ῥέοντάς· καὶ ἂν μὲν τι φαίνωνται λέγοντες, συνέλξομεν μετ' αὐτῶν ἡμᾶς αὐτούς, τοὺς ἑτέρους ἐκφυγεῖν πειρώμενοι· ἂν δὲ οἱ τοῦ ὅλου στασιῶται ἀληθέστερα λέγειν δοκῶσι, φευξόμεθα παρ' αὐτοὺς ἀπ'
 B αὐτῶν τὰ ἀκίνητα κινούντων. ἀμφοτέροι δ' ἂν φανῶσι μηδὲν μέτριον λέγοντες, γελοῖοι ἐσόμεθα ἡγούμενοι ἡμᾶς μὲν τί λέγειν φανύλους ὄντας, παμπάλαιους δὲ καὶ πασσόφους ἄνδρας ἀποδεδοκιμακότες. ὅρα οὖν, ὦ Θεόδωρε, εἰ λυσιτελεῖ εἰς τοσοῦτον προῖέναι κίνδυνον.

ΘΕΟ. Οὐδὲν μὲν οὖν ἀνεκτόν, ὦ Σάκρατες, μὴ οὐ διασκέψασθαι τί λέγουσιν ἑκάτεροι τῶν ἀνδρῶν.

XXVIII. ΣΩ. Σκεπτέον ἂν εἴη σοῦ γε οὕτω προσηυμένου. δοκεῖ οὖν μοι ἀρχὴ εἶναι τῆς σκέψεως κινή-
 C σεως πέρι, ποῖόν τί ποτε ἄρα λέγοντες φασὶ τὰ πάντα κινεῖσθαι. βούλομαι δὲ λέγειν τὸ τοιόνδε· πότερον ἐν τι εἶδος αὐτῆς λέγουσιν ἢ ὥσπερ ἐμοὶ φαίνεται δύο; μὴ μέντοι

μόνον ἐμοὶ δοκεῖτω, ἀλλὰ συμμέτεχε καὶ σύ, ἵνα κοινῇ πάσχωμεν, ἂν τι καὶ δέῃ. καὶ μοι λέγε· ἄρα κινεῖσθαι καλεῖς, ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας μεταβάλλῃ ἢ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ στρέφηται;

ΘΕΟ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐν ἑστώ εἶδος. ὅταν δὲ ἡ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ, γηράσκη δέ, ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ ἢ σκληρόν D ἐκ μαλακοῦ γίγνηται, ἢ τινα ἄλλην ἀλλοιώσιν ἀλλοιωταί, ἄρα οὐκ ἄξιον ἕτερον εἶδος φάναι κινήσεως;

ΘΕΟ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἀναγκαῖον μὲν οὖν. δύο δὲ λέγω τούτῳ εἶδη κινήσεως, ἀλλοιώσιν, τὴν δὲ περιφοράν.

ΘΕΟ. Ὅρθῳς γε λέγων.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν οὕτω διελόμενοι διαλεγώμεθα ἥδη τοῖς τὰ πάντα φάσκουσιν κινεῖσθαι καὶ ἐρωτῶμεν· πότερον πᾶν φανερὸν ἀμφοτέρως κινεῖσθαι, φερόμενόν τε καὶ ἀλλοιούμενον, ἢ τὸ μὲν τι ἀμφοτέρως, τὸ δ' ἑτέρως; E

ΘΕΟ. Ἀλλὰ μὰ Δεῖ ἐγώ γε οὐκ ἔχω εἰπεῖν· οἶμαι δ' ἂν φάναι ἀμφοτέρως.

ΣΩ. Εἰ δέ γε μὴ, ὦ ἑταῖρε, κινούμενά τε αὐτοῖς καὶ ἐστώτα φανεῖται, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῳς ἔξει εἰπεῖν ὅτι κινεῖται τὰ πάντα ἢ ὅτι ἔστηκεν.

ΘΕΟ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ κινεῖσθαι αὐτὰ δεῖ, τὸ δὲ μὴ κινεῖσθαι μὴ ἐνεῖναι μηδενί, πάντα δὴ πᾶσαν κίνησιν αἰεὶ 182 κινεῖται.

ΘΕΟ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Σκόπει δὴ μοι τόδε αὐτῶν· τῆς θερμότητος ἢ λευκότητος ἢ ὅπου οὖν γένεσιν οὐκ οὕτω πως ἐλέγομεν φάναι αὐτούς, φέρεσθαι ἕκαστον τούτων ἅμα αἰσθῆσει μεταξὺ τοῦ ποιούντός τε καὶ πάσχοντος, καὶ τὸ μὲν πάσχον αἰσθητὸν ἀλλ' οὐκ αἰσθησιν ἔτι γίγνεσθαι, τὸ δὲ

ποιοῦν ποιόν τι ἀλλ' οὐ ποιότητα; ἴσως οὖν ἡ ποιότης ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα καὶ οὐ μανθάνει ἀθρόον λεγόμενον· κατὰ μέρη οὖν ἄκουε. τὸ γὰρ ποιοῦν
 B οὔτε θερμότης οὔτε λευκότης, θερμὸν δὲ καὶ λευκὸν γίγνεται, καὶ τὰλλα οὕτω· μέμνησαι γὰρ πού καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι οὕτως ἐλέγομεν, ἐν μηδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι, μηδ' αὖ τὸ ποιοῦν ἢ πάσχον, ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων πρὸς ἀλλήλα συγγιγνομένων τὰς αἰσθησεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτοντα τὰ μὲν ποιά ἅττα γίνεσθαι, τὰ δὲ αἰσθανόμενα.

ΘΕΟ. Μέμνημαι· πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα χαίρειν ἰάσωμεν, εἴτε ἄλλως εἴτε οὕτως λέγουσιν· οὐ δ' ἔνεκα λέγομεν, τοῦτο μόνον φυλάττωμεν, ἐρωτῶντες· κινεῖται καὶ ῥεῖ, ὥς φατέ
 C τὰ πάντα; ἢ γάρ;

ΘΕΟ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀμφοτέρως ἂς διειλόμεθα κινήσεις· φερόμενά τε καὶ ἀλλοιούμενα;

ΘΕΟ. Πῶς δ' οὐ; εἰ πέρ γε δὴ τελέως κινήσεται.

ΣΩ. Εἰ μὲν τοίνυν ἐφέρετο μόνον, ἡλλοιοῦτο δὲ μή, εἴχομεν ἄν που εἰπεῖν, οἷα ἅττα ῥεῖ τὰ φερόμενα· ἢ πῶς λέγωμεν;

ΘΕΟ. Οὕτως.

D ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο μένει, τὸ λευκὸν ῥεῖν τὸ ῥέον, ἀλλὰ μεταβάλλει, ὥστε καὶ αὐτοῦ τούτου εἶναι ῥοήν, τῆς λευκότητος, καὶ μεταβολὴν εἰς ἄλλην χροάν, ἵνα μὴ ἀλῶ ταύτη μένον· ἄρα ποτε οἶόν τέ τι προσειπεῖν χροῶμα, ὥστε καὶ ὀρθῶς προσαγορεύειν;

ΘΕΟ. Καὶ τίς μηχανή, ὦ Σώκρατες, ἢ ἄλλο γέ τι τῶν τοιούτων, εἴπερ ἀεὶ λέγοντος ὑπεξέρχεται, ἅτε
 δη ῥέον;

ΣΩ. Τί δὲ περὶ αἰσθήσεως ἐροῦμεν ὁποιασοῦν, οἶον

τῆς τοῦ ὁρᾶν ἢ ἀκούειν; μένειν ποτὲ ἐν αὐτῷ τῷ ὁρᾶν ἢ ἀκούειν;

ΘΕΟ. Οὐκ οὖν δεῖ γε, εἴπερ πάντα κινεῖται.

ΣΩ. Οὐτε ἄρα ὁρᾶν προσρητέον τι μᾶλλον ἢ μὴ ὁρᾶν, οὐδέ τιν' ἄλλην αἰσθησιν μᾶλλον ἢ μὴ, πάντων γε πάντως κινουμένων.

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Καὶ μὴν αἰσθησίς γε ἐπιστήμη, ὥς ἔφαμεν ἐγώ τε καὶ Θεαίτητος.

ΘΕΟ. Ἦν ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον ἢ μὴ ἐπιστήμην ἀπεκρινάμεθα ἐρωτώμενοι ὅ τί ἐστιν ἐπιστήμη.

ΘΕΟ. Ἐοίκατε.

183

ΣΩ. Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβαίνοι τοῦ ἐπανόρθωμα τῆς ἀποκρισεως. προθυμηθεῖσιν ἀποδείξαι ὅτι πάντα κινεῖται, ἵνα δὴ ἐλένη ἢ ἀπόκρισις ὁρθῇ φανῇ. τὸ δ', ὥς ἔοικεν, ἐφάνη, εἰ πάντα κινεῖται, πᾶσα ἀπόκρισις, περὶ οὗτου ἂν τις ἀποκρίνηται, ὁμοίως ὁρθῇ εἶναι, οὕτω τ' ἔχειν φάναι καὶ μὴ οὕτω, εἰ δὲ βούλει, γίγνεσθαι, ἵνα μὴ στήσωμεν αὐτοὺς τῷ λόγῳ.

ΘΕΟ. Ὅρθῶς λέγεις.

ΣΩ. Πλὴν γε, ὦ Θεόδωρε, ὅτι οὕτω τε εἶπον καὶ οὐχ οὕτω. δεῖ δὲ οὐδὲ τοῦτο, οὕτω λέγειν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι κι- B νοῖτο τὸ οὕτω· οὐδ' αὖ μὴ οὕτω· οὐδὲ γὰρ τοῦτο κίνησις· ἀλλὰ τιν' ἄλλην φωνὴν θετέον τοῖς τὸν λόγον τοῦτον λέγουσιν, ὥς νῦν γε πρὸς τὴν αὐτῶν ὑπόθεσιν οὐκ ἔχουσι ῥήματα, εἰ μὴ ἄρα τὸ οὐδ' ὅπως. μάλιστα δ' οὕτως ἂν αὐτοῖς ἀρμόττοι, ἄπειρον λεγόμενον.

ΘΕΟ. Οἰκειοτάτη γοῦν διάλεκτος αὕτη αὐτοῖς.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ Θεόδωρε, τοῦ τε σοῦ ἐταίρου ἀπηλ-
λάγμεθα, καὶ οὐπω συγχωροῦμεν αὐτῷ πάντ' ἄνδρα πάν-
των χρημάτων μέτρον εἶναι, ἂν μὴ φρόνιμός τις ἦ· ἐπι- C

στήμην τε αἰσθησιν οὐ συγχωρησόμεθα κατὰ γε τὴν τοῦ πάντα κινεῖσθαι μέθοδον, εἰ μὴ τί πως ἄλλως Θεαίτητος ὅδε λέγει.

ΘΕΟ. Ἄριστ' εἰρηκας, ὦ Σώκρατες· τούτων γὰρ περανθέντων καὶ ἐμὲ δεῖ ἀπηλλάχθαι σοι ἀποκρινόμενον κατὰ τὰς συνθήκας, ἐπειδὴ τὸ περὶ τοῦ Πρωταγόρου λόγου τέλος σχοίη.

XXIX. ΘΕΑΙ. Μὴ πρίν γ' ἂν, ὦ Θεόδωρε, Σωκράτης τε καὶ σὺ τοὺς φάσκοντας αὐτὸ πᾶν εἶσθαι διέλθῃτε, ὥσπερ ἄρτι προὔθεσθε.

ΘΕΟ. Νέος ὢν, ὦ Θεαίτητε, τοὺς πρεσβυτέρους ἀδικεῖν διδάσκεις ὁμολογίας παραβαίνοντας, ἀλλὰ παρασκευάζου ὅπως τῶν ἐπιλαίπων Σωκράτει δώσεις λόγον.

ΘΕΑΙ. Ἐάνπερ γε βούληται, ἡδίστα μὲντ' ἂν ἤκουσα περὶ ὧν λέγω.

ΘΕΟ. Ἰαπέας εἰς πεδίον προκαλεῖ Σωκράτη εἰς λόγους προκαλούμενος· ἐρώτα οὖν καὶ ἀκούσει.

ΣΩ. Ἀλλὰ μοι δοκῶ, ὦ Θεόδωρε, περὶ γε ὧν κελεύει Θεαίτητος οὐ πείσεσθαι αὐτῷ.

E ΘΕΟ. Τί δὴ οὖν οὐ πείσεσθαι;

ΣΩ. Μέλισσον μὲν καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ ἔν εἰς τὸς λέγουσι τὸ πᾶν, αἰσχυρόμενος μὴ φορητικῶς σκοπῶμεν, ἥττον αἰσχύνομαι ἢ ἔνα ὄντα Παρμενίδην. Παρμενίδης δέ μοι φαίνεται, τὸ τοῦ Ὀμήρου, αἰδοῖός τέ μοι ἅμα δεινός τε. συμπροσέμειξα γὰρ δὴ τῷ ἀνδρὶ πάννυ νέος πάννυ πρεσβύτη, καὶ μοι ἐφάνη βέθος τι ἔχειν παντιάπασι γενναῖον. 184 φοβοῦμαι οὖν μὴ οὔτε τὰ λεγόμενα ξυσιῶμεν, τί τε διαρροούμενος εἶπε πολὺ πλεον λειπώμεθα, καὶ τὸ μέγιστον, οὗ ἔνεκα ὁ λόγος ὠρμηται, ἐπιστήμης περὶ, τί ποτ' ἐστίν, ἄσχεπτον γένηται ὑπὸ τῶν ἐπείσχωμαζόντων λόγων, εἴ τις αὐτοῖς πείσεται· ἄλλως τε καὶ ὃν νῦν ἐγείρομεν πλήθει ἀμήχανον, εἴτε τις ἐν παρέργῳ σκέψεται, ἀνάξι' ἂν

πάθοι, εἴτε Ικανῶς, μηχαννόμενος τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀφανιεῖ· δεῖ δὲ οὐδέτερά, ἀλλὰ Θεαίτητον ὧν κυεῖ περὶ ἐπιστήμης πειραῶσθαι ἡμᾶς τῇ μαιευτικῇ τέχνῃ ἀπολυῖσαι. B

ΘΕΟ. Ἀλλὰ χρὴ, εἰ δοκεῖ, οὕτω ποιεῖν.

ΣΩ. Ἐπι τοίνυν, ὦ Θεαίτητε, τοσόνδε περὶ τῶν εἰρημένων ἐπίσκεψαι. αἰσθησιν γάρ δὴ ἐπιστήμην ἀπεκρίνω· ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ οὖν τίς σε ᾧδ' ἐρωτῇ· τῷ τὰ λευκὰ καὶ μέλανα ὁρᾷ ἄνθρωπος καὶ τῷ τὰ ὀξεᾶ καὶ βαρέα ἀκούει; εἰ ποῖς ἄν, οἶμαι, ὅμμασί τε καὶ ὠσίν.

ΘΕΑΙ. Ἐρωγε.

ΣΩ. Τὸ δὲ εὐχερὲς τῶν ὀνομάτων τε καὶ ὀρημάτων καὶ μὴ δι' ἀκριβείας ἐξεταζόμενον τὰ μὲν πολλὰ οὐκ ἀγενεές, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τοῦτον ἐναντίον ἀνελεύθερον, ἔστι δὲ ὅτε ἀναγκαῖον, οἶον καὶ νῦν ἐνάγκη ἐπιλαβέσθαι τῆς ἀποκρίσεως ἣν ἀποκρίνει, ἢ οὐκ ὀρθή. σκόπει γάρ, ἀποκρισίς ποτέρω ὀρθοτέρω, ᾧ ὀρῶμεν, τοῦτο εἶναι ὀφθαλμούς, ἢ δι' οὗ ὀρῶμεν, καὶ ᾧ ἀκούομεν, ὅτ' αὖ, ἢ δι' οὗ ἀκούομεν; C

ΘΕΑΙ. Δι' ὧν ἕκαστα αἰσθανόμεθα, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μᾶλλον ἢ οἷς.

ΣΩ. Δεινὸν γάρ που, ὦ παῖ, εἰ πολλαί τινες ἐν ἡμῖν, ὥσπερ ἐν δουρείοις ἵπποις, αἰσθήσεις ἐγκάθηνται, ἀλλὰ μὴ εἰς μίαν τινὰ ἰδέαν, εἴτε ψυχὴν εἴτε ὃ τι δεῖ καλεῖν, πάντα ταῦτα ξυντείνει, ἢ διὰ τούτων οἶον ὀργάνων αἰσθανόμεθα ὅσα αἰσθητά. D

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μοι δοκεῖ οὕτω μᾶλλον ἢ ἐκείνως.

ΣΩ. Τοῦ δέ τοι ἔνεκα αὐτὰ σοι διακριβοῦμαι; εἰ τιτι ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ διὰ μὲν ὀφθαλμῶν ἐφικνούμεθα λευκῶν τε καὶ μελάνων, διὰ δὲ τῶν ἄλλων ἑτέρων αὖ τινῶν καὶ ἕξεις ἐρωτώμενος πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ E

σῶμα ἀναφέρειν; ἴσως δὲ βέλτιον σὲ λέγειν αὐτὰ ἀποκρι-
νόμενον μᾶλλον ἢ ἐμὲ ὑπὲρ σοῦ πολυπραγμονεῖν. καὶ μοι
λέγε· θερμὰ καὶ σκληρὰ καὶ κοῦφα καὶ γλυκέα δι' ὧν αἰ-
σθάνει, ἄρα οὐ τοῦ σώματος ἕκαστα τίθης; ἢ ἄλλου τινός;

ΘΕΑΙ. Οὐδενὸς ἄλλου.

ΣΩ. Ἡ καὶ ἐθελήσεις ὁμολογεῖν, ἃ δι' ἑτέρας δυνά-
185 μεως αἰσθάνει, ἀδύνατον εἶναι δι' ἄλλης ταῦτ' αἰσθῆσθαι,
οἷον ἃ δι' ἀκοῆς, δι' ὄψεως, ἢ ἃ δι' ὄψεως, δι' ἀκοῆς;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐθελήσω;

ΣΩ. Εἴ τι ἄρα περὶ ἀμφοτέρων διανοεῖ, οὐκ ἂν διὰ
γε τοῦ ἑτέρου ὁργάνου, οὐδ' αὖ διὰ τοῦ ἑτέρου περὶ ἀμ-
φοτέρων αἰσθάνοιτο ἓν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὐν.

ΣΩ. Περὶ δὴ φωνῆς καὶ περὶ χροῆς πρῶτον μὲν αὐτὸ
τοῦτο περὶ ἀμφοτέρων ἢ διανοεῖ, ὅτι ἀμφοτέρω ἐστόν;

ΘΕΑΙ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὅτι ἑκάτερον ἑκατέρου μὲν ἕτερον,
ἐαντῷ δὲ ταυτόν;

B ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Καὶ ὅτι ἀμφοτέρω δύο, ἑκάτερον δὲ ἓν;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ εἴτε ἀνομοίω εἴτε ὁμοίω ἀλλήλοιν,
δυνατὸς εἰ ἐπισκέψασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΣΩ. Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος περὶ αὐτοῖν διανοεῖ;
οὔτε γὰρ δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὄψεως οἷον τε τὸ κοινὸν λαμ-
βάνειν περὶ αὐτῶν. ἔτι δὲ καὶ τόδε τεκμήριον περὶ οὗ
λέγομεν· εἰ γὰρ δυνατόν εἴη ἀμφοτέρω σκέψασθαι, ἄρ'
ἐστόν ἀλμυρῷ ἢ οὐ, οἰσθ' ὅτι ἕξεις εἰπεῖν ὃ ἐπισκέψει, καὶ
C τοῦτο οὔτε ὄψις οὔτε ἀκοὴ φαίνεται, ἀλλὰ τι ἄλλο.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλει, ἢ γε διὰ τῆς γλώττης δύ-
ναμις;

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. ἡ δὲ δὴ διὰ τίνος δύναιμι τό τ' ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις δηλοῖ σοι, ὃ τὸ ἔστιν ἐπονομάζεις καὶ τὸ οὐκ ἔστι καὶ ἂν νῦν δὴ ἠρωτῶμεν περὶ αὐτῶν; τούτοις πᾶσι ποῖα ἀποδώσεις ὄργανα, δι' ὧν αἰσθάνεται ἡμῶν τὸ αἰσθανόμενον ἕκαστα;

ΘΕΑΙ. Οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι, καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, καὶ τὸ ταυτόν τε καὶ τὸ ἕτερον, ἐτι δὲ ἔν τε καὶ τὸν ἄλλον ἀριθμὸν περὶ αὐτῶν. δηλὸν δὲ ὅτι καὶ ἄρτιόν τε καὶ περιττὸν ἠρωτᾷς, καὶ τὰλλα ὅσα τούτοις ἔπεται, διὰ τίνος ποτὲ τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αἰσθάνομεθα.

ΣΩ. Ὑπέρευ, ὦ Θεαίτητε, ἀκολουθεῖς, καὶ ἔστιν ἃ ἠρωτῶ αὐτὰ ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν, πλήν γ' ὅτι μοι δοκεῖ τὴν ἀρχὴν οὐδ' εἶναι τοιοῦτον οὐδὲν τούτοις ὄργανον ἰδίων ὥσπερ ἐκείνοις, ἀλλ' αὐτὴ δι' αὐτῆς ἡ ψυχὴ τὰ κοινὰ μοι φαίνεται περὶ πάντων ἐπισκοπεῖν.

ΣΩ. Καλὸς γὰρ εἰ, ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐχ, ὥς ἔλεγε Θεόδωρος, αἰσχροῦς· ὁ γὰρ καλῶς λέγων καλὸς τε καὶ αγαθός. πρὸς δὲ τῷ καλῷ εὖ ἐποίησάς με μάλα συγχροῦ λόγον ἀπαλλάξας, εἰ φαίνεται σοι τὰ μὲν αὐτὴ δι' αὐτῆς ἡ ψυχὴ ἐπισκοπεῖν, τὰ δὲ διὰ τῶν τοῦ σώματος δυνάμεων. τοῦτο γὰρ ἦν ὃ καὶ αὐτῷ μοι ἐδόκει, ἐβουλόμην δὲ καὶ σοι δόξαι.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν φαίνεται γε.

186

XXX. ΣΩ. Ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν; τοῦτο γὰρ μάλιστα ἐπὶ πάντων παρέπεται.

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν ὧν αὐτὴ ἡ ψυχὴ καθ' αὐτὴν ἐπορεύεται.

ΣΩ. Ἡ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον, καὶ τὸ ταυτόν καὶ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δέ; καλὸν καὶ αἰσχροῦν, καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν;

ΘΕΑΙ. Καὶ τούτων μοι δοκεῖ ἐν τοῖς μάλιστα πρὸς ἄλληλα σκοπεῖσθαι τὴν οὐσίαν, ἀναλογιζομένη ἐν ἑαυτῇ τὰ γεγονότα καὶ τὰ παρόντα πρὸς τὰ μέλλοντα.

Β ΣΩ. Ἐχε δὴ· ἄλλο τι τοῦ μὲν σκληροῦ τὴν σκληρότητα διὰ τῆς ἐπαφῆς αἰσθῆσεται, καὶ τοῦ μαλακοῦ τὴν μαλακότητα ὥσαύτως;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὴν δέ γε οὐσίαν καὶ ὅ τι ἐστὸν καὶ τὴν ἐναντιότητα πρὸς ἄλλήλω καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἐναντιότητος αὐτῇ ἢ ψυχῇ ἐπανιοῦσα καὶ συμβάλλουσα πρὸς ἄλληλα κρίνειν πειρᾶται ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

Γ ΣΩ. Οὐκοῦν τὰ μὲν εὐθύς γενομένοις πάρεστι φύσει αἰσθάνεσθαι ἀνθρώποις τε καὶ θηρίοις, ὅσα διὰ τοῦ σώματος παθήματα ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνει· τὰ δὲ περὶ τούτων ἀναλογίσματα πρὸς τε οὐσίαν καὶ ὠφέλειαν μόγισ καὶ ἐν χρόνῳ διὰ πολλῶν πραγμάτων καὶ παιδείας παραγίγνεται οἷς ἂν καὶ παραγίγνηται.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οἷόν τε οὖν ἀληθείας τυχεῖν, ὧς μὴδὲ οὐσίας;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Οὐδὲ ἀληθείας τις ἀτυχήσει, ποτὲ τούτου ἐπιστήμων ἔσται;

Δ ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἂν, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἐνὶ ἐπιστήμῃ, ἐν δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ· οὐσίας γὰρ καὶ ἀληθείας ἐνταῦθα μὲν, ὥς ἔοικε, δυνατόν ἄψασθαι, ἐκεῖ δὲ ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἡ οὖν ταῦτόν ἐκείνόν τε καὶ τοῦτο καλεῖς, τοσαύτας διαφορὰς ἔχοντες;

ΘΕΑΙ. Οὐκ οὖν δὴ δίκαιόν γε.

ΣΩ. Τί οὖν δὴ ἐκείνῳ ἀποδίδως ὄνομα, τῷ ὀροᾶν, ἀκούειν, ὁσφραίνεσθαι, ψύχεσθαι, θερμαίνεσθαι;

ΘΕΑΙ. Αἰσθάνεσθαι ἔγωγε· τί γὰρ ἄλλο;

E

ΣΩ. Ξύμπαν ἄρ' αὐτὸ καλεῖς αἰσθησιν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὡς γε, φαμέν, οὐ μέτεστιν ἀληθείας ὑφασθαι· οὐδὲ γὰρ οὐσίας.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Οὐδ' ἄρ' ἐπιστήμης.

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη ποτέ, ὦ Θεαίτητε, αἰσθησίς τε καὶ ἐπιστήμη ταῦτόν.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται, ὦ Σώκρατες. καὶ μάλιστα γὰρ νῦν καταφανέστατον γέγονεν ἄλλο ὃν αἰσθήσεως ἐπιστήμη.

ΣΩ. Ἄλλ' οὐ τι μὲν δὴ τούτου γε ἔνεκα ἠρχόμεθα 187 διαλεγόμενοι, ἵνα εὗρωμεν τί ποτ' οὐκ ἔστ' ἐπιστήμη, ἀλλὰ τί ἔστιν. ὅμως δὲ τοσοῦτόν γε προβεβήκαμεν, ὥστε μὴ ζητεῖν αὐτὴν ἐν αἰσθήσει τὸ παράπαν, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι, ὃ τί ποτ' ἔχει ἡ ψυχὴ, ὅταν αὐτὴ καθ' αὐτὴν πραγματεύηται περὶ τὰ ὄντα.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε καλεῖται, ὦ Σώκρατες, ὥς ἐγὼμαι, δοξάζειν.

ΣΩ. Ὅρθως γὰρ οἶει, ὦ φίλε. καὶ ὅρα δὴ νῦν πάλιν ἐξ ἀρχῆς, πάντα τὰ πρόσθεν ἐξαλείψας, εἴ τι μᾶλλον καθο- B ρᾶς, ἐπειδὴ ἐνταῦθα προελήλυθας. καὶ λέγε αὖθις τί ποτ' ἔστιν ἐπιστήμη.

XXXI. ΘΕΑΙ Δόξαν μὲν πᾶσαν εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἀδύνατον, ἐπειδὴ καὶ ψευδὴς ἔστι δόξα· κινδυνεύει

δὲ ἡ ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη εἶναι, καὶ μοι τοῦτο ἀποκεκρίσθω. ἐὰν γὰρ μὴ φανῇ προοιῦσιν, ὥσπερ τὸ νῦν, ἄλλο τι πειρασόμεθα λέγειν.

ΣΩ. Οὕτω μέντοι χρὴ, ὦ Θερίτητε, λέγειν προθύμως μᾶλλον, ἢ ὥς τὸ πρῶτον ὠκνεῖς ἀποκρίνεσθαι. ἐὰν γὰρ οὕτω θροῶμεν, δυοῖν θάτερα, ἢ εὐρήσομεν ἐφ' ὃ ἐρχόμεθα, ἢ ἥττον οἰησόμεθα εἰδέναι ὃ μηδαμῇ ἴσμεν· καὶ τοι οὐκ ἂν εἴη μεμπτὸς μισθὸς ὁ τοιοῦτος. καὶ δὴ καὶ νῦν τί φῆς; δυοῖν ὄντιν εἰδέοιν δόξης, τοῦ μὲν ἀληθινοῦ, ψευδοῦς δὲ τοῦ ἐτέρου, τὴν ἀληθὴ δόξαν ἐπιστήμην ὀρίξει;

ΘΕΑΙ. Ἐγώ γε· τοῦτο γὰρ αὖ νῦν μοι φαίνεται.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἐτ' ἄξιον περὶ δόξης ἀναλαβεῖν πάλιν;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

ΣΩ. Θράττει μέ πως νῦν τε καὶ ἄλλοτε δὴ πολλάκις, ὥστ' ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ πρὸς ἑμαυτὸν καὶ πρὸς ἄλλον γενόμεναι, οὐκ ἔχοντα εἰπεῖν τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ πάθος παρ' ἡμῖν καὶ τίνα τρόπον ἐγγιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ;

ΣΩ. Τὸ δοξάζειν τινὰ ψευδῇ. σκοπῶ δὲ καὶ νῦν ἐτι διστάζων, πότερον εἰσώσωμεν αὐτὸ ἢ ἐπισκεψώμεθα ἄλλον τρόπον ἢ ὀλίγον πρότερον.

ΘΕΑΙ. Τί μήν, ὦ Σώκρατες, εἰ πέρ γε καὶ ὀπιοῦν φαίνεται δεῖν; ἄρτι γὰρ σὺ κακῶς γε σὺ καὶ Θεόδωρος ἐλέγετε σχολῆς πέρι, ὥς οὐδὲν ἐν τοῖς τοιοῖσδε κατεπείγει.

ΣΩ. Ὅρθως ὑπέμνησας. ἴσως γὰρ οὐκ ἄπο καιροῦ πάλιν ὥσπερ ἱχνος μετελθεῖν. κρεῖττον γὰρ πού σμικρὸν εὖ ἢ πολὺ μὴ ἱκανῶς περᾶναι.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Πῶς οὖν; τί δὴ καὶ λέγομεν; ψευδῇ φαμέν ἐκαστοτε εἶναι δόξαν, καὶ τινα ἡμῶν δοξάζειν ψευδῇ, τὸν δ' αὖ ἀληθῇ, ὥς φύσει οὕτως ἐχόντων;

ΘΕΑΙ. Φαμέν γάρ δή.

ΣΩ. Οὐκοῦν τόδε γ' ἔσθ' ἡμῖν περὶ πάντα καὶ καθ' 188
ἕναστον, ἥτοι εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι; μανθάνειν γάρ καὶ
ἐπιμανθάνεσθαι μεταξὺ τούτων ὥς ὄντα χαίρειν λέγω ἐν
τῷ παρόντι· νῦν γάρ ἡμῖν πρὸς λόγον ἔστιν οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γ' οὐδὲν λε-
πεται περὶ ἕναστον πλὴν εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἤδη ἀνάγκη τὸν δοξάζοντα δοξάζειν ἢ
ὧν τι οἶδεν ἢ μὴ οἶδεν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Καὶ μὴν εἰδότα γε μὴ εἰδέναι τὸ αὐτὸ ἢ μὴ
εἰδότα εἰδέναι ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

B

ΣΩ. Ἄρ' οὖν ὁ τὰ ψευδῇ δοξάζων, ἃ οἶδε, ταῦτα
οἶται οὐ ταῦτα εἶναι ἀλλὰ ἕτερα ἅττα ὧν οἶδε, καὶ ἀμφο-
τερα εἰδὼς ἀγνοεῖ ἀμφοτέρεα;

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἀδύνατον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' ἄρα, ἃ μὴ οἶδεν, ἡγρεῖται αὐτὰ εἶναι
ἕτερα ἅττα ὧν μὴ οἶδε, καὶ τοῦτ' ἔστι τῷ μήτε Θεαίτητον
μήτε Σωκράτη εἰδότι εἰς τὴν διάνοιαν λαβεῖν ὥς ὁ Σω-
κράτης Θεαίτητος ἢ ὁ Θεαίτητος Σωκράτης;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἄν;

C

ΣΩ. Ἀλλ' οὐ μὴν, ἃ γέ τις οἶδεν, οἶται που ἃ μὴ
οἶδεν αὐτὰ εἶναι, οὐδ' αὖ ἃ μὴ οἶδεν, ἃ οἶδεν.

ΘΕΑΙ. Τέρας γάρ ἐσται.

ΣΩ. Πῶς οὖν ἂν τις ἔτι ψευδῇ δοξάσειεν; ἕκτος
γάρ τούτων ἀδύνατον που δοξάζειν, ἐπείπερ πάντ' ἢ
ἴσμεν ἢ οὐκ ἴσμεν, ἐν δὲ τούτοις οὐδαμῶς φαίνεται δυνα-
τὸν ψευδῇ δοξάσαι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ ταύτη σκεπτέον ὀζητοῦμεν, κατὰ τὸ
εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι ἰόντας, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶναι καὶ μὴ;

D ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Μὴ ἀπλοῦν ἢ ὅτι ὁ τὰ μὴ ὄντα περὶ ὅτου οὐν
δοξάζων οὐκ ἔσθ' ὥς οὐ ψευδῇ δοξάσει, καὶ ὁ πωσοῦν
ἄλλως τὰ τῆς διανοίας ἔχῃ.

ΘΕΑΙ. Εἰκός γ' αὖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Πῶς οὖν; τί ἐροῦμεν, ὦ Θεαίτητε, εἰάν τις
ἡμᾶς ἀνακρίνη· δυνατόν δὲ ὅτ' οὐκ ὀλέγετε, καὶ τις ἀν-
θρώπων τὸ μὴ ὄν δοξάσει, εἴτε περὶ τῶν ὄντων του εἴτε
αὐτὸ καθ' αὐτό; καὶ ἡμεῖς δὴ, ὥς εἰοικε, πρὸς ταῦτα φή-
E σομεν· ὅταν γε μὴ ἀληθῆ οἴηται οἰόμενος· ἢ πῶς ἐροῦμεν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἡ οὖν καὶ ἄλλοθί που τὸ τοιοῦτόν ἐστιν;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Εἴ τις ὁρᾷ μὲν τι, ὁρᾷ δὲ οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν εἰ ἐν γέ τι ὁρᾷ, τῶν ὄντων τι ὁρᾷ. ἢ
σὺ οἶσι ποτὲ τὸ ἐν ἐν τοῖς μὴ οὖσιν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ὅ ἄρα ἐν γέ τι ὁρᾷ ὅν τι ὁρᾷ.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

189 ΣΩ. Καὶ ὁ ἄρα τι ἀκούων ἐν γέ τι ἀκούει καὶ ὃν
ἀκούει.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ ἀπτόμενος δὴ του, ἐνός γέ του ἄπτεται
καὶ ὄντος, εἴπερ ἐνός;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Ὅ δὲ δὴ δοξάζων οὐχ ἐν τι δοξάζει;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὅ δ' ἐν τι δοξάζων οὐκ ὄν τι;

ΘΕΑΙ. Ξυγχωρῶ.

ΣΩ. Ὅ ἄρα μὴ ὄν δοξάζων οὐδὲν δοξάζει.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ὃ γε μὴδὲν δοξάζων τὸ παράπαν οὐδὲ δοξάζει.

ΘΕΑΙ. Ἀἴδιον, ὥς ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα οἶόν τε τὸ μὴ ὄν δοξάζειν, οὔτε περὶ τῶν ὄντων οὔτε αὐτὸ καθ' αὐτό.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἄλλο τι ἄρ' ἐστὶ τὸ ψευδῇ δοξάζειν τοῦ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἄλλο ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐτ' ἄρ' οὕτως οὔτε ὥς ὀλίγον πρότερον ἔσκοποῦμεν, ψευδὴς ἐστὶ δόξα ἐν ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν δῆ.

XXXII. ΣΩ. Ἄλλ' ἄρα ὥδε γιγνόμενον τοῦτο προσ-
αγορεύομεν;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὕσαν ψευδῇ φαιμένη εἶναι δόξαν, ὅταν τις τι τῶν ὄντων ἄλλο αὐτῶν ὄντων, ἀνταλ-
λαξάμενος τῇ διανοίᾳ, φῇ εἶναι. οὕτω γὰρ ὄν μὲν αἰ-
δοξάζει, ἕτερον δὲ ἀντ' ἑτέρου, καὶ ἀμαρτάνων οὐ ἔσκό-
πει δικαίως ἂν καλοῖτο ψευδῇ δοξάζων.

ΘΕΑΙ. Ὅρθότατά μοι νῦν δοκεῖς εἰρηκέναι. ὅταν γὰρ τις ἀντὶ καλοῦ αἰσχροῦν ἢ ἀντὶ αἰσχροῦ καλὸν δοξάζῃ, τότε ὥς ἀληθῶς δοξάζει ψευδῇ.

ΣΩ. Ἀἴδιος εἴ, ὦ Θεαίτητε, καταφρουῶν μου καὶ οὐ δεδιώς.

ΘΕΑΙ. Τί μάλιστα;

ΣΩ. Οὐκ ἂν οἶμαι σοὶ δοκῶ τοῦ ἀληθῶς ψεύδους ἀντιλαβέσθαι, ἐρόμενος εἰ οἶόν τε ταχὺ βραδέως ἢ κοῦ-
φον βαρέως ἢ ἄλλο τι ἐναντίον μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν
ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ἐναντίου γίγνεσθαι ἑαυτῷ ἐναντίως.
τοῦτο μὲν οὖν, ἵνα μὴ μάτην θαυροήσης, ἀφήμι. ἀρέσκει
δέ, ὥς φῆς, τὸ τὰ ψευδῇ δοξάζειν ἀλλοδοξεῖν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Ἐμοιγε.

ΣΩ. Ἐστὶν ἄρα κατὰ τὴν σὴν δόξαν ἕτερόν τι ὡς ἕτερον καὶ μὴ ὡς ἐκεῖνο τῇ διανοίᾳ τίθεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἐστὶ μέντοι.

ΣΩ. Ὅταν οὖν τοῦθ' ἡ διάνοιά του δοῶ, οὐ καὶ ἐκ ἀνάγκης αὐτὴν ἦτοι ἀμφοτέρω ἢ τὸ ἕτερον διανοεῖσθαι;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἦτοι ἅμα γε ἢ ἐν μέρει;

ΘΕΑΙ. Κάλλιςτα.

ΣΩ. Τὸ δὲ διανοεῖσθαι ἂρ' ὃ περ ἐγὼ καλεῖς;

ΘΕΑΙ. Τί καλῶν;

ΣΩ. Λόγον ὅν αὐτὴ πρὸς αὐτὴν ἡ ψυχὴ διεξέρχεται περὶ ὧν ἂν σκοπῇ. ὥς γε μὴ εἰδώς σοι ἀποφαίνομαι τοῦτο γάρ μοι ἰνδάλλεται διανοουμένη οὐκ ἄλλο τι ἢ δια-
190 λέγεσθαι, αὐτὴ ἑαυτὴν ἐρωτῶσα καὶ ἀποκρινομένη, καὶ φάσκουσα καὶ οὐ φάσκουσα. ὅταν δὲ ὀρίσασα, εἴτε βρα-
δύτερον εἴτε καὶ ὀξύτερον ἐπαῖξασα, τὸ αὐτὸ ἤδη φῇ καὶ μὴ δισταῖ, δόξαν ταύτην τίθεμεν αὐτῆς. ὥστ' ἐγώ γε τὸ δοξάζειν λέγειν καλῶ καὶ τὴν δόξαν λόγον εἰρημένον, οὐ μέντοι πρὸς ἄλλον οὐδὲ φωνῇ, ἀλλὰ σιγῇ πρὸς αὐτόν· σὺ δὲ τί;

ΘΕΑΙ. Κἀγώ.

ΣΩ. Ὅταν ἄρα τις τὸ ἕτερον ἕτερον δοξάζῃ, καὶ φησί, ὥς ἔοικε, τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι πρὸς ἑαυτόν.

Β ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ἀναμιμνήσκου δὴ εἰ πώποτ' εἶπες πρὸς σεαυ-
τόν· ὅτι παντὸς μᾶλλον τὸ τοι καλὸν αἰσχρόν ἐστιν ἢ τὸ ἄδίκον δίκαιον, ἢ καί, τὸ πάντων κεφάλαιον, σκόπει εἰ ποτ' ἐπεχείρησας σεαυτὸν πείθειν ὥς παντὸς μᾶλλον τὸ ἕτερον ἕτερόν ἐστιν, ἢ πᾶν τοῦναντίον οὐδ' ἐν ὕπνῳ πώ-
ποτε ἐτόλμησας εἰπεῖν πρὸς σεαυτὸν ὥς παντάπασιν ἄρα τὰ περιττὰ ἄρτια ἐστὶν ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἄλλον δέ τινα οἶε ὑγιαίνοντα ἢ μαινόμενον οὐ
τολμῆσαι σπουδῇ πρὸς ἑαυτὸν εἰπεῖν, ἀναπείθοντα αὐτόν,
ὥς ἀνάγκη τὸν βούν ἵππον εἶναι ἢ τὰ δύο ἓν;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δι' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ τὸ λέγειν πρὸς ἑαυτὸν δοξάζειν
ἐστίν, οὐδεὶς ἀμφοτέρᾳ γε λέγων καὶ δοξάζων καὶ ἐφαπτό-
μενος ἀμφοῦν τῇ ψυχῇ εἰποι ἂν καὶ δοξάσειεν ὥς τὸ ἕτε-
ρον ἕτερόν ἐστιν. ξατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥῆμα ἐπὶ τῶν ἐν
μέρει, ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κατὰ ῥῆμα ταυτόν
ἐστιν. λέγω γὰρ αὐτὸ τῇδε, μηδένα δοξάζειν ὥς τὸ αἰσχροὺν
καλὸν ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, εἰώ τε καὶ μοι δοκεῖ ὥς οὐ
λέγεις.

ΣΩ. Ἀμφοῖν μὲν ἅρα δοξάζοντα ἀδύνατον τό γε ἕτε-
ρον ἕτερον δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἐοικεν.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τὸ ἕτερόν γε μόνον δοξάζων, τὸ δὲ
ἕτερον μηδαμῇ, οὐδέποτε δοξάσει τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις· ἀναγκάζοιτο γὰρ ἂν ἐφάπτε-
σθαι καὶ οὐ μὴ δοξάζει.

ΣΩ. Οὐτ' ἄρ' ἀμφοτέρω οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζοντι
ἐγγωρεῖ ἄλλοδοξεῖν. ὥστ' εἴ τις ὁριεῖται δόξαν εἶναι ψευδῆ
τὸ ἕτεροδοξεῖν, οὐδὲν ἂν λέγοι· οὔτε γὰρ ταύτη οὔτε κατὰ
τὰ πρότερα φαίνεται ψευδὴς ἐν ἡμῖν οὕσα δόξα.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

XXXIII. ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Θεαίτητε, εἰ τοῦτο
μὴ φανήσεται ὅν, πολλὰ ἀναγκασθισόμεθα ὁμολογεῖν καὶ
ἄτοπα.

ΘΕΑΙ. Τὰ ποῖα δὴ;

ΣΩ. Οὐκ ἐρῶ σοὶ πρὶν ἂν πανταχῇ πειραθῶ σκο-
πῶν. αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἀποροῦμεν,

191 ἀναγκαζομένων ὁμολογεῖν οἷα λέγω. ἀλλ' ἐὰν εὖ ὄρωμεν καὶ ἐλευθεροὶ γενώμεθα, τότε ἤδη περὶ τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὥς πασχόντων, αὐτοὶ ἐκτὸς τοῦ γελοίου ἐστῶτες· ἐὰν δὲ πάντῃ ἀπορήσωμεν, ταπεινωθέντες, οἶμαι, τῷ λόγῳ παρέξομεν ὥς ναυτιῶντες πατεῖν τε καὶ χρῆσθαι ὅτι ἂν βούληται. ἢ οὖν ἐτι πόρον τινὰ εὐρίσκω τοῦ ζητήματος ἡμῖν, ἄκουε.

ΘΕΑΙ. Λέγε μόνον.

ΣΩ. Οὐ φήσω ἡμᾶς ὁρθῶς ὁμολογήσαι, ἡνίκα ὁμολογήσαμεν, ἃ τις οἶδεν, ἀδύνατον δοξάσαι ἢ μὴ οἶδεν εἶναι
B αὐτά, καὶ ψευδοῦναι· ἀλλὰ πῃ δυνατὸν.

ΘΕΑΙ. Ἄρα λέγεις ὅ καὶ ἐγὼ τότε ὑπώπτευσα ἡνίκ' αὐτὸ ἔφραμεν, τοιοῦτον εἶναι, ὅτι ἐνίοτ' ἐγὼ γιννώσκων Σωκράτῃ, πόρρωθεν δὲ ὄρων ἄλλον ὃν οὐ γιννώσκω, φήθηεν εἶναι Σωκράτῃ ὃν οἶδα; γίνεται γὰρ δὴ ἐν τῷ τοιούτῳ οἷον λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀπέστημεν αὐτοῦ, ὅτι ἢ ἴσμεν ἐποίει ἡμᾶς εἰδότας μὴ εἰδέναι;

ΘΕΑΙ. Πάντ' μὲν οὖν.

ΣΩ. Μὴ γὰρ οὕτω τιθώμεν, ἀλλ' ὥδε ἴσως πῃ ἡμῖν
C συγχωρήσεται, ἴσως δὲ ἀντιτενεῖ. ἀλλὰ γὰρ ἐν τοιούτῳ ἐχόμεθα, ἐν ᾧ ἀνάγκη πάντα μεταστρέφοντα λόγον βασανίζειν. σκόπει οὖν εἰ τί λέγω. ἄρα ἔστι μὴ εἰδότα τι πρότερον ὕστερον μαθεῖν;

ΘΕΑΙ. Ἔστι μέντοι.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αὐθις ἕτερον καὶ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ;

ΣΩ. Θεὸς δὴ μοι λόγον ἔνεκα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνὸν κήρινον ἐκμαγεῖον, τῷ μὲν μείζον, τῷ δ' ἑλαττον, καὶ τῷ μὲν καθαρωτέρου κηροῦ, τῷ δὲ κοπρωδεστέρου,
D καὶ σκληροτέρου, ἐνίοις δὲ ὑγροτέρου, ἔστι δ' οἷς μετριῶς ἔχοντος.

ΘΕΑΙ. Τίθημι.

ΣΩ. Δῶρον τοίνυν αὐτὸ φῶμεν εἶναι τῆς τῶν Μουσῶν μητρὸς Μνημοσύνης, καὶ ἐς ταῦτο, ὃ τι ἂν βουληθῶμεν μνημονεῦσαι ὧν ἂν ἴδωμεν ἢ ἀκούσωμεν ἢ αὐτοὶ ἐννοήσωμεν, ὑπέχοντας αὐτὸ ταῖς αἰσθησεσι καὶ ἐννοαίαις, ἀποτυποῦσθαι, ὥσπερ δακτυλίων σημεῖα ἐνσημαινομένων. καὶ ὃ μὲν ἂν ἐκμαγῇ, μνημονεύειν τε καὶ ἐπίστασθαι, ἕως ἂν ἐνῇ τὸ εἰδῶλον αὐτοῦ· ὃ δ' ἂν ἐξαλειφθῇ ἢ μὴ οἶόν τε γένηται ἐκμαγῆναι, ἐπιλελησθαι τε καὶ μὴ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Ἔστω οὕτως.

ΣΩ. Ὁ τοίνυν ἐπιστάμενος μὲν αὐτά, σκοπῶν δέ τι ὧν ὕρα ἢ ἀκούει, ἄθρει εἰ ἄρα τοιῶδε τρόπῳ ψευδῇ ἂν δοξάσαι.

ΘΕΑΙ. Ποίῳ δὴ τι;

ΣΩ. Ἄ οἶδεν, οἴηθεις εἶναι τοτὲ μὲν ἃ οἶδε, τοτὲ δὲ ἃ μὴ. ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν οὐ καλῶς ὠμολογήσαμεν ὁμολογοῦντες ἀδύνατα.

ΘΕΑΙ. Νῦν δὲ πῶς λέγεις;

ΣΩ. Δεῖ ὥδε λέγεσθαι περὶ αὐτῶν, ἐξ ἀρχῆς διορι- 192
ζομένους, ὅτι ὃ μὲν τις οἶδεν ἔχων αὐτοῦ μνημεῖον ἐν τῇ ψυχῇ, αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μὴ, τοῦτο οἴηθῆναι ἕτερόν τι ὧν οἶδεν, ἔχοντα καὶ ἐκείνου τύπον, αἰσθανόμενον δὲ μὴ, ἀδύνατον. καὶ ὃ γε οἶδεν αὖ, οἴηθῆναι εἶναι ὃ μὴ οἶδε μηδ' ἔχει αὐτοῦ σφραγίδα· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ μὴ οἶδεν αὖ· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ οἶδε· καὶ ὃ αἰσθάνεται γε, ἕτερόν τι ὧν αἰσθάνεται οἴηθῆναι εἶναι· καὶ ὃ αἰσθάνεται, ὧν τι μὴ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν μὴ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν αἰσθάνεται. καὶ ἔτι γε αὖ ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἰσθησιν, οἴηθῆναι αὖ ἕτερόν τι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει αὖ καὶ ἐκείνου τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἰσθη-

σιν, ἀδυνατώτερον ἐτι ἐκείνων, εἰ οἷόν τε. καὶ ὁ οἶδε καὶ ὁ αἰσθάνεται ἔχων τὸ μνημεῖον ὁρθῶς, ὁ αἶδεν οἰηθῆναι ἀδύνατον· καὶ ὁ οἶδε καὶ αἰσθάνεται ἔχων κατὰ ταυτά, C ὁ αἰσθάνεται· καὶ ὁ αὖ μὴ οἶδε μὴδὲ αἰσθάνεται, ὁ μὴ οἶδε μὴδὲ αἰσθάνεται· καὶ ὁ μὴ οἶδε μὴδὲ αἰσθάνεται, ὁ μὴ οἶδε· καὶ ὁ μὴ οἶδε μὴδὲ αἰσθάνεται, ὁ μὴ αἰσθάνεται· πάντα ταῦτα ὑπερβάλλει ἀδυναμία τοῦ ἐν αὐτοῖς ψευδῇ τινὶ δοξάσαι. λείπεται δὴ ἐν τοῖς τοιοῖσδε, εἰ πέρ ποῦ ἄλλοθι, τὸ τοιοῦτον γενέσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἐν τίσι δὴ; εἰ ἂν ἄρα ἐξ αὐτῶν τι μᾶλλον μάθω· νῦν μὲν γὰρ οὐχ ἔπομαι.

ΣΩ. Ἐν οἷς οἶδεν, οἰηθῆναι αὐτὰ ἕτερόν τι εἶναι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται· ἢ ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθάνεται δέ· D ἢ ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται, ὧν οἶδεν αὖ καὶ αἰσθάνεται.

ΘΕΑΙ. Νῦν πολὺ πλεῖον ἀπελείφθην ἢ τότε.

XXXIV. ΣΩ. Ὡς δὴ ἀνέπαλιν ἄκουε. ἐγὼ εἰδῶς Θεόδωρον καὶ ἐν ἐμαντῷ μεμνημένος οἷός ἐστι, καὶ Θεαίτητον κατὰ ταυτά, ἄλλο τι ἐνίστε μὲν ὁρῶ αὐτούς, ἐνίστε δὲ οὐ, καὶ ἄπομαί ποτ' αὐτῶν, τοτὲ δ' οὐ, καὶ ἄκούω ἢ τινα ἄλλην αἰσθησιν αἰσθάνομαι, τοτὲ δ' αἰσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω περὶ ὑμῶν, μέμνημαι δὲ ὑμᾶς οὐδὲν ἥττον καὶ ἐπίσταμαι αὐτοὺς ἐν ἐμαντῷ;

E ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν πρῶτον μαθὲ ὧν βούλομαι δηλώσαι, ὥς ἐστι μὲν ἃ οἶδε μὴ αἰσθάνεσθαι, ἐστὶ δὲ αἰσθάνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἃ μὴ οἶδε, πολλάκις μὲν ἐστὶ μὴδὲ αἰσθάνεσθαι, πολλάκις δὲ αἰσθάνεσθαι μόνον;

ΘΕΑΙ. Ἔστι καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Ἴδὲ δὴ εἰ ἂν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπῃ. Σωκράτης 193 ἐπιγινώσκει Θεόδωρον καὶ Θεαίτητον, ὅρα δὲ μὴδέτε-

ρον, μηδὲ ἄλλη αἰσθησις αὐτῷ πάρεστι περὶ αὐτῶν· οὐκ ἂν ποτε ἐν ἑαυτῷ δοξάσειεν ὡς ὁ Θεαίτητος ἐστὶ Θεόδωρος. λέγω τι ἢ οὐδέν;

ΘΕΑΙ. Ναί, ἀληθῆ γε.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐκείνων πρῶτον ἦν ὧν ἔλεγον.

ΘΕΑΙ. Ἦν γάρ.

ΣΩ. Δεύτερον τοίνυν, ὅτι τὸν μὲν γινώσκων ὑμῶν, τὸν δὲ μὴ γινώσκων, αἰσθανόμενος δὲ μηδέτερον, οὐκ ἂν ποτε αὐτὸν οἴηθῇν, ὃν οἶδα, εἶναι ὃν μὴ οἶδα.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

ΣΩ. Τρίτον δέ, μηδέτερον γινώσκων μηδὲ αἰσθανόμενος οὐκ ἂν οἴηθῇν, ὃν μὴ οἶδα, ἕτερόν τιν' εἶναι ὧν μὴ οἶδα, καὶ τὰλλα τὰ πρότερα πάνθ' ἐξῆς νόμιζε πάλιν ἀκηκοέναι, ἐν οἷς οὐδέποτε ἔγωγε περὶ σοῦ καὶ Θεοδώρου τὰ ψευδῆ δοξάσω, οὔτε γινώσκων οὔτε ἀγνοῶν ἄμφω, οὔτε τὸν μὲν, τὸν δ' οὐ γινώσκων· καὶ περὶ αἰσθήσεων κατὰ ταῦτά, εἰ ἄρα ἔπει.

ΘΕΑΙ. Ἐπομαι.

ΣΩ. Λίπεται τοίνυν τὰ ψευδῆ δοξάσαι ἐν τῷδε, ὅταν γινώσκων δὲ καὶ Θεόδωρον, καὶ ἔχων ἐν ἐκείνῳ τῷ κηρίῳ ὥσπερ δακτυλίων σφῶν ἄμφοιν τὰ σημεῖα, διὰ μακροῦ καὶ μὴ ἱκανῶς ὁρῶν ἄμφω προθυμηθῶ, τὸ οἰκεῖον ἐκατέρου σημεῖον ἀποδοῦς τῇ οἰκείᾳ ὄψει, ἐμβιβάσας προσαρμόσαι εἰς τὸ ἑαυτῆς ἴχνος, ἵνα γένηται ἀναγνώρισις, εἴτα τούτων ἀποτυχὼν καὶ ὥσπερ οἱ ἐμπαινοῦντες ὑποδοῦμενοι παραλλάξας προσβάλω τὴν ἐκατέρου ὄψιν πρὸς τὸ ἄλλότριον σημεῖον, ἢ καὶ οἶα τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις τῆς ὄψεως πάθη, δεξιὰ εἰς ἀριστερὰ μεταφερούσης, ταῦτόν παθὼν διαμέρτω· τότε δὴ συμβαίνει ἢ ἑτεροδοξία καὶ τὸ ψευδῆ δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἐοικε γάρ, ὦ Σώκρατες· θαυμασίως ὡς λέγεις τὸ τῆς δόξης πάθος.

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν καὶ ὅταν ἀμφοτέρους γιννώσκων τὸν μὲν πρὸς τῷ γιννώσκειν αἰσθάνωμαι, τὸν δὲ μὴ, τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ ἑτέρου μὴ κατὰ τὴν αἰσθησιν ἔχω, ὃ ἐν τοῖς πρόσθεν οὕτως ἔλεγον καὶ μου τότε οὐκ ἐμάνθανες.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Τοῦτο μὴν ἔλεγον, ὅτι γιννώσκων τὸν ἕτερον καὶ αἰσθανόμενος, καὶ τὴν γνῶσιν κατὰ τὴν αἰσθησιν αὐτοῦ ἔχων, οὐδέποτε οὐδέποτε εἶναι αὐτὸν ἑτερόν τινα ὧν γιννώσκει τε καὶ αἰσθάνεται καὶ τὴν γνῶσιν αὐτὸς καὶ ἐκείνου ἔχει κατὰ τὴν αἰσθησιν. ἦν γὰρ τοῦτο;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Παραλείπετο δὲ γέ που τὸ νῦν λεγόμενον, ἐν ᾧ δὴ φημὲν τὴν ψευδῇ δόξαν γίνεσθαι τὸ ἄμφω γινώ-
194 σκοντα καὶ ἄμφω ὁρῶντα ἢ τινα ἄλλην αἰσθησιν ἔχοντα ἄμφοιν τὸ σημεῖον μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ αἰσθησιν ἐκάτερον ἔχειν, ἀλλ' οἷον τοξότην φανῶλον ἰέντα παραλλάξαι τοῦ σκοποῦ καὶ ἀμαρτεῖν, ὃ δὴ καὶ ψεῦδος ἄρα ὠνόμασται.

ΘΕΑΙ. Εἰκότως γε.

ΣΩ. Καὶ ὅταν τοίνυν τῷ μὲν παρῇ αἰσθησίς τῶν σημείων, τῷ δὲ μὴ, τὸ δὲ τῆς ἀπούσης αἰσθήσεως τῇ παρούσῃ προσαρμόσῃ, πάντῃ ταύτῃ ψεύδεται ἡ διάνοια. καὶ ἐνὶ λόγῳ, περὶ ὧν μὲν μὴ οἶδέ τις μηδὲ ἦσθετο πώποτε, οὐκ ἔστιν, ὡς εἰκεν, οὔτε ψεύδεσθαι οὔτε ψευδῆς δόξα, εἰ τι νῦν ἡμεῖς ὀγίγες λέγομεν· περὶ δὲ ὧν ἴσμεν τε καὶ αἰσθανόμεθα, ἐν αὐτοῖς τούτοις στρέφεται καὶ ἐλίπτεται ἡ δόξα ψευδῆς καὶ ἀληθῆς γιγνομένη, καταντικρὺ μὲν καὶ κατὰ τὸ εὐθὺ τὰ οἰκεία συνάγουσα ἀποτυπώματα καὶ τύπους ἀληθείας, εἰς πλάγια δὲ καὶ σκολιὰ ψευδῆς.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν καλῶς, ὦ Σώκρατες, λέγεται;

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν καὶ τάδε ἀκούσας μᾶλλον αὐτὸ εἶρεῖς. τὸ μὲν γὰρ τἀληθὲς δοξάζειν καλόν, τὸ δὲ ψεύδεσθαι αἰσχρόν.

ΘΕΛΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Ταῦτα τοίνυν φασὶν ἐνθένδε γίνεσθαι. ὅταν μὲν ὁ κηρός του ἐν τῇ ψυχῇ βαθύς τε καὶ πολὺς καὶ λείος καὶ μετρίως ὠρρασμένος ᾗ, τὰ ἴοντα διὰ τῶν αἰσθήσεων, ἐνσημαίνόμενα εἰς τοῦτο τὸ τῆς ψυχῆς κέαρ, ὃ ἔφη Ὀμηρος αἰνιτιζόμενος τὴν τοῦ κηροῦ ὁμοιότητα, τότε μὲν καὶ τούτοις καθαρὰ τὰ σημεῖα ἐγγιγνόμενα καὶ ὁ ἱκανῶς τοῦ βάθους ἔχοντα πολυχρόνιά τε γίνονται καὶ εἰσὶν οἱ τοιοῦτοι πρῶτον μὲν εὐμαθεῖς, ἔπειτα μνήμονες, εἴτα οὐ παραλλάττουσι τῶν αἰσθήσεων τὰ σημεῖα ἀλλὰ δοξάζουσιν ἀληθῆ. σαφῆ γάρ καὶ ἐν εὐρυχωρίᾳ ὄντα ταχὺ διανέμουσιν ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἕκαστα ἐκμαγεία, ἃ δὴ ὄντα καλεῖται, καὶ σοφοὶ δὴ οὗτοι καλοῦνται· ἢ οὐ δοκεῖ σοι;

ΘΕΛΙ. Ὑπερφυνῶς μὲν οὖν.

ΣΩ. Ὅταν τοίνυν λάσιόν του τὸ κέαρ ᾗ, ὃ δὴ ἐπὶ νείεν ὁ πάντα σοφὸς ποιητής, ἢ ὅταν κορῳδὸς καὶ μὴ καθαροῦ τοῦ κηροῦ, ἢ ὑγρὸν σφόδρα ἢ σκληρόν, ὧν μὲν ὑγρὸν, εὐμαθεῖς μὲν, ἐπιλήσμονες δὲ γίνονται, ὧν δὲ σκληρόν, τάναντία. οἱ δὲ δὴ λάσιον καὶ τραχὺ λιθῳδές τε ἢ γῆς ἢ κόπρου συμμειγείσης ἐμπλεων ἔχοντες ἀσαφῆ τὰ ἐκμαγεία ἴσχουσιν. ἀσαφῆ δὲ καὶ οἱ τὰ σκληρά· βάθος γάρ οὐκ ἐνι. ἀσαφῆ δὲ καὶ οἱ τὰ ὑγρά· ὑπὸ γάρ του συγγεῖσθαι ταχὺ γίνονται ἀμυδρά. ἐάν δὲ πρὸς πᾶσι τού- 195 τοις ἐπ' ἀλλήλων συμπεπνωκότα ἢ ὑπὸ στενοχωρίας, ἐάν του μικρὸν ἢ τὸ ψυχάριον, ἐτι ἀσαφέστερα ἐκείνων. πάντες οὖν οὗτοι γίνονται οἷοι δοξάζειν ψευδῆ. ὅταν γὰρ τι ὁρῶσιν ἢ ἀκούωσιν ἢ ἐπινοῶσιν, ἕκαστα ἀπονέμειν ταχὺ ἑκάστοις οὐ δυνάμενοι βραδεῖς τέ εἰσι καὶ ἄλλοτριονομοῦντες παρορῳδί τε καὶ παρακούουσι καὶ παρανοοῦσι πλείστα, καὶ καλοῦνται αὐ οὗτοι ἐψευσμένοι τε δὴ τῶν ὄντων καὶ ἀμαθεῖς.

ΘΕΛΙ. Ορθότατα ἀνθρώπων λέγεις, ὦ Σώκρατες. Β

ΣΩ. Φῶμεν ἄρα ἐν ἡμῖν ψευδεῖς δόξας εἶναι;

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Καὶ ἀληθεῖς δὴ;

ΘΕΑΙ. Καὶ ἀληθεῖς.

ΣΩ. Ἦδη οὖν οἴομεθα ἱκανῶς ὁμολογῆσθαι ὅτι παντὸς μᾶλλον ἔστων ἀμφοτέρω τούτῳ τῷ δόξᾳ;

ΘΕΑΙ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

XXXV. ΣΩ. Δεινὸν τε, ὦ Θεαίτητε, ὥς ἀληθῶς κινδυνεύει καὶ ἀηδὲς εἶναι ἀνὴρ ἀδολεσχής.

ΘΕΑΙ. Τί δέ; πρὸς τί τοῦτ' εἶπες;

C ΣΩ. Τὴν ἑαυτοῦ δυσμαθίαν δυσχεραίνας καὶ ὥς ἀληθῶς ἀδολεσχίαν. τί γὰρ ἂν τις ἄλλο θείτο ὄνομα, ὅταν ἂνω καὶ ἥττω τοὺς λόγους ἔλκῃ τις ὑπὸ νόθεας οὐ δύναμιν πεισθῆναι, καὶ ἡ δύσαπάλλακτος ἀφ' ἑκάστου λόγου;

ΘΕΑΙ. Σὺ δὲ δὴ τί δυσχεραίνεις;

ΣΩ. Οὐ δυσχεραίνω μόνον, ἀλλὰ καὶ δέδοικα ὅτι ἀποκρινοῦμαι, ἂν τις ἔρηταί με· ὦ Σώκратες, εὗρηκας δὴ ψευδῇ δόξαν, ὅτι οὔτε ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἔστι πρὸς D ἀλλήλας οὔτ' ἐν ταῖς διανοαῖς, ἀλλ' ἐν τῇ συνάψει αἰσθήσεως πρὸς διάνοιαν; φήσω δὲ ἐγώ, οἶμαι, καλλωπιζόμενος ὥς τι εὗρηκότες ἡμῶν καλόν.

ΘΕΑΙ. Ἐμοίγε δοκεῖ, ὦ Σώκратες, οὐκ αἰσχροὺς εἶναι τὰ νῦν ἀποδεδειγμένον.

ΣΩ. Οὐκοῦν, φήσῃ, λέγεις ὅτι αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον, ὃν διανοοῦμεθα μόνον, ὁρῶμεν δ' οὐ, ἵππον οὐκ ἂν ποτε οἰηθείημεν εἶναι, ὃν αὐτὸν οὔτε ὁρῶμεν οὔτε ἀπτόμεθα, διανοοῦμεθα δὲ μόνον καὶ ἄλλ' οὐδὲν αἰσθανόμεθα περὶ αὐτοῦ; ταῦτα, οἶμαι, φήσω λέγειν.

ΘΕΑΙ. Καὶ ὁρθῶς γε.

E ΣΩ. Τί οὖν, φήσῃ, τὰ ἐνδεκα, ἃ μὴδὲν ἄλλο ἢ διανοεῖται τις, ἄλλο τι ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὐκ ἂν ποτε οἰή-

θείη δώδεκα εἶναι, ἃ μόνον αὐτὸ διανοεῖται; ἔστι οὖν δὴ, σὺ ἀποκρίνου.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἀποκρινοῦμαι, ὅτι ὁρῶν μὲν ἂν τις ἢ ἐφαπτόμενος οἴηθαι τὰ ἔνδεκα δώδεκα εἶναι, ἃ μέντοι ἐν τῇ διανοίᾳ ἔχει, οὐκ ἔν ποτε περὶ αὐτῶν ταῦτα δοξάζειν οὕτως.

ΣΩ. Τί οὖν; οἶει τινὰ πώποτε αὐτὸν ἐν αὐτῷ πέντε καὶ ἑπτὰ, λέγων δὲ μὴ ἀνθρώπους ἑπτὰ καὶ πέντε προθέ- 196
μενον σκοπεῖν μηδ' ἄλλο τοιοῦτον, ἀλλ' αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτὰ, ἃ φάμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγεῖω εἶναι καὶ ψευ-
δῇ ἐν αὐτοῖς οὐκ εἶναι δοξάζειν, ταῦτα αὐτὰ εἰ τις ἀνθρώ-
πων ἤδη πώποτε ἐσκέψατο λέγων πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτῶν
πόσα ποτ' ἐστὶ, καὶ ὁ μὲν τις εἶπεν οἴηθεις ἔνδεκα αὐτὰ
εἶναι, ὁ δὲ δώδεκα, ἢ πάντες λέγουσιν τε καὶ οἴονται δώ-
δεκα αὐτὰ εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ καὶ ἔνδεκα·
ἐὰν δέ γε ἐν πλείονι ἀριθμῷ τις σκοπῇται, μᾶλλον σφάλ- B
λεται. οἶμαι γὰρ σε περὶ παντὸς μᾶλλον ἀριθμοῦ λέγειν.

ΣΩ. Ὅρθως γὰρ οἶει· καὶ ἐνθυμοῦ μή τι τότε γίγνε-
ται ἄλλο ἢ αὐτὰ τὰ δώδεκα τὰ ἐν τῷ ἐκμαγεῖω ἔνδεκα
οἴηθῆναι.

ΘΕΑΙ. Ἐοικέ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς τοὺς πρώτους πάλιν ἀνήκει λόγους;
ὁ γὰρ τοῦτο παθὼν, ὃ οἶδεν, ἕτερον αὐτὸ οἶεται εἶναι ὧν
αὐτὸ οἶδεν· ὃ ἐφάμεν ἀδύνατον, καὶ τούτῳ αὐτῷ ἠναγκάσο-
μεν μὴ εἶναι ψευδῇ δόξαν, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ ὁ αὐτὸς ἀναγ- C
κάζοιτο εἰδὼς μὴ εἰδέναι ἅμα.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄλλ' ὅτι οὖν δεῖ ἀποφαίνειν τὸ τὰ
ψευδῇ δοξάζειν ἢ διανοίας πρὸς αἰσθησιν παραλλαγήν.
εἰ γὰρ τοῦτ' ἦν, οὐκ ἂν ποτε ἐν αὐτοῖς τοῖς διανοήμασιν

ἐψευδόμεθα. νῦν δὲ ἤτοι οὐκ ἔστι ψευδῆς δόξα, ἢ ἂν τοιοῦτον οἶδεν, οἷόν τε μὴ εἰδέναι· καὶ τούτων πότερα αἰρεῖ;

ΘΕΑΙ. Ἀπορον αἰρεσιν προτίθης, ὦ Σώκρατες.

Δ ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι ἀμφοτέρᾳ γε κινδυνεύει ὁ λόγος οὐκ ἔλκειν. ὅμως δέ, πάντα γὰρ τολμητέον, τί εἰ ἐπιχειρήσαιμεν ἀναισχυντεῖν;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ἐθέλησαντες εἰπεῖν ποῖον τί ποτ' ἔστι τὸ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Καὶ τί τοῦτο ἀναισχυντον;

ΣΩ. Ἐοικας οὐκ ἐννοεῖν, ὅτι πᾶς ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς λόγος ζητήσις γέγονεν ἐπιστήμης, ὥς οὐκ εἰδότες τί ποτ' ἔστιν.

ΘΕΑΙ. Ἐννοῶ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐπειτ' οὐκ ἀναιδὲς δοκεῖ, μὴ εἰδότας ἐπιστήμην ἀποφαίνεσθαι τὸ ἐπίστασθαι οἷόν ἐστιν; ἀλλὰ γὰρ ὦ Θεαίτητε, πάλαι ἐσμὲν ἀνάπλωρ τοῦ μὴ καθαρῶς διαλέγεσθαι. μυριάκις γὰρ εἰρήκαμεν τὸ γιγνώσκομεν καὶ οὐ γιγνώσκομεν, καὶ ἐπιστάμεθα καὶ οὐκ ἐπιστάμεθα, ὥς τι συνιέντες ἀλλήλων ἐν ᾧ ἔτι ἐπιστήμην ἀγνοοῦμεν· καὶ δὲ βούλει, καὶ νῦν ἐν τῷ παρόντι κεχρήμεθ' αὐτῷ τῷ ἀγνοεῖν τε καὶ συνιέναι, ὥς προσῆκον αὐτοῖς χρῆσθαι, εἰπεῖν στερόμεθα ἐπιστήμης.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ τίνα τρόπον διαλέξει, ὦ Σώκρατες, τούτων ἀπεχόμενος;

197 ΣΩ. Οὐδένα ὧν γε ὅς εἰμι· εἰ μέντοι ἦν ἀντιλογικός, οἷος ἀνὴρ εἰ καὶ νῦν παρῇν, τούτων τ' ἂν ἔφη ἀπέχεσθαι καὶ ἡμῖν σφόδρ' ἂν ἂ ἐγὼ λέγω ἐπέπληττεν. ἐπειδὴ οὖν ἐσμὲν φαῦλοι, βούλει τολμήσω εἰπεῖν οἷόν ἐστι τὸ ἐπίστασθαι; φαίνεται γὰρ μοι προὔρου τι ἂν γενέσθαι.

ΘΕΑΙ. Τόλμα τοίνυν νῆ Δία. τούτων δὲ μὴ ἀπεχόμενῳ σοι ἔσται πολλὴ συγγνώμη.

XXXVI. ΣΩ. Ἀκήκοας οὖν ὃ νῦν λέγουσι τὸ ἐπί-
στασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἰδως· οὐ μέντοι ἐν γε τῷ παρόντι μνη-
μονεύω.

ΣΩ. Ἐπιστήμης που ἔξιν φασὶν αὐτὸ εἶναι. B

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἡμεῖς τοίνυν σμικρὸν μεταθώμεθα καὶ εἰπω-
μεν ἐπιστήμης κτήσιν.

ΘΕΑΙ. Τί οὖν δὴ γήσεις τοῦτο ἐκείνου διαφέρειν;

ΣΩ. Ἰδως μὲν οὐδέν· ὃ δ' οὖν δοκεῖ, ἀκούσας συν-
δοκίμαζε.

ΘΕΑΙ. Ἐάν περ γε οἷός τ' ᾧ.

ΣΩ. Οὐ τοίνυν μοι ταῦτόν φαίνεται τῷ κεκτηῖσθαι
το ἔχειν. οἷον εἰ ἱμάτιον πριάμενός τις καὶ ἐγκρατὴς ὢν
μὴ φοροῖ, ἔχειν μὲν οὐκ ἂν αὐτόν αὐτό, κεκτηῖσθαι δέ γε
φαῖμεν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς γε.

ΣΩ. Ὅρα δὴ καὶ ἐπιστήμην εἰ δυνατὸν οὕτω κεκτη- C
μένον μὴ ἔχειν, ἀλλ' ὥσπερ εἰ τις ὄρνιθας ἀγρίας, περι-
στεράς ἢ τι ἄλλο, θηρεύσας οἴκοι κατασκευασάμενος πε-
ριστερεῶνα τρέφοι. τρόπον μὲν γὰρ ἂν πού τινα φαῖμεν
αὐτὸν αὐτὰς αἰεὶ ἔχειν, ὅτι δὴ κέκτηται. ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τρόπον δέ γ' ἄλλον οὐδεμίαν ἔχειν, ἀλλὰ δύ-
ναμιν μὲν αὐτῷ περὶ αὐτὰς παραγεγονέναι, ἐπειδὴ ἐν οἴ-
κῳ περιβόλῳ ὑποχειρίους ἐποίησατο, λαβεῖν καὶ σχεῖν,
ἐπειδὴν βούληται, θηρευσάμενῳ ἢν ἂν αἰεὶ ἐθέλῃ, καὶ πά- D
λιν ἀφιέναι· καὶ τοῦτο ἐξεῖναι ποιεῖν, ὅποσάκις ἂν δοκῇ
αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Πάλιν δὴ, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν κήρινόν τι
ἐν ταῖς ψυχαῖς κατεσκευάζομεν οὐκ οἶδ' ὅ τι πλάσμα, νῦν

αὐτὸ ἐν ἑκάστη ψυχῇ ποιήσωμεν περισσευομένῃ τινα παντοδαπῶν ὀρνέθων, τὰς μὲν κατ' ἀγέλας οὐσας χωρὶς τῶν ἄλλων, τὰς δὲ κατ' ὀλίγας, ἐνίας δὲ μόνας διὰ πασῶν ὅπῃ ἂν τύχωσι πετομένας.

Ε ΘΕΑΙ. Πεποιήσθω δὴ, ἀλλὰ τί τοῦντεῦθεν;

ΣΩ. Παιδίων μὲν ὄντων φάναι χρὴ εἶναι τοῦτο τὸ ἀργεῖον κενόν, ἀπὲρ δὲ τῶν ὀρνέθων ἐπιστήμας νοῆσαι ἣν δ' ἂν ἐπιστήμην κτησάμενος καθιεῖρῃ εἰς τὸν περιβόλον, φάναι αὐτὸν μεμαθηκέναι ἢ εὖρηκέναι τὸ πρῶγμα οὗ ἣν αὕτη ἡ ἐπιστήμη, καὶ τὸ ἐπίστασθαι τοῦτ' εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

198 ΣΩ. Τὸ τοῖνυν πάλιν ἣν ἂν βούληται τῶν ἐπιστημῶν θηρεύειν καὶ λαβόντα ἴσχειν καὶ αὐτὸς ἀφιέναι, σκόπει τίνων δεῖται ὀνομάτων, εἴτε τῶν αὐτῶν ὧν τὸ πρῶτον, ὅτε ἐκτάτο, εἴτε ἐτέρων. μαθήσει δ' ἐντεῦθεν σαφέστερον τί λέγω. ἀριθμητικὴν μὲν γὰρ λέγεις τέχνην;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ταύτην δὴ ὑπόλαβε θήσαν ἐπιστημῶν ἀρτίον τε καὶ περιττὸν παντός.

ΘΕΑΙ. Ὑπολαμβάνω.

ΣΩ. Ταύτη δὴ, οἶμαι, τῇ τέχνῃ αὐτός τε ὑποχειρόμενος τὰς ἐπιστήμας τῶν ἀριθμῶν ἔχει καὶ ἄλλω παραδίδωσιν ὁ παραδιδούς.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ καλοῦμέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκειν, παραλαμβάνοντα δὲ μαρθάνειν, ἔχοντα δὲ δὴ τῷ κεκτῆσθαι ἐν τῷ περισσευομένῳ ἐκείνῳ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Πάννυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Τῷ δὲ δὴ ἐντεῦθεν ἤδη πρόσσχες τὸν νοῦν ἀριθμητικὸς γὰρ ὧν τελέως ἄλλο τι πάντας ἀριθμοὺς ἐπισταται; πάντων γὰρ ἀριθμῶν εἶδὲν αὐτῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμει.

ΘΕΛΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Ἡ οὖν ὁ τοιοῦτος ἀριθμοὶ ἄν ποτέ τι ἢ αὐτὸς ὁ πρὸς αὐτὸν [αὐτὰ] ἢ ἄλλο τι τῶν ἔξω ὅσα ἔχει ἀριθμόν;

ΘΕΛΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Τὸ δὲ ἀριθμεῖν γε οὐκ ἄλλο τι θήσομεν τοῦ σκοπεῖσθαι πόσος τις ἀριθμὸς τυγχάνει ὢν.

ΘΕΛΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ὁ ἄρα ἐπίσταται, σκοπούμενος φαίνεται ὡς οὐκ εἰδώς, ὃν ὡμολογήκαμεν ἅπαντα ἀριθμὸν εἰδέναι. ἀκούεις γὰρ πού τις τοιαύτας ἀμφισβητήσεις.

ΘΕΛΙ. Ἐγώ γε.

XXXVII. ΣΩ. Οὐκοῦν ἡμεῖς ἀπεικάζοντες τῇ τῶν ὁ περιστερῶν κτήσει τε καὶ θήρᾳ ἐροῦμεν, ὅτι διττὴ ἦν ἡ θήρα, ἡ μὲν πρὶν κεκτῆσθαι τοῦ κεκτῆσθαι ἐνεκα· ἡ δὲ κεκτημένῳ τοῦ λαβεῖν καὶ ἔχειν ἐν ταῖς χερσὶν ἃ πάλαι ἐκέκτητο. οὕτω δὲ καὶ ὢν πάλαι ἐπιστήμῃ ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἡπίστατο αὐτὰ, πάλιν ἐστι καταμανθάνειν ταῦτα ταῦτα ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπιστήμην ἐκάστου καὶ ἴσχοντα, ἦν ἐκέκτητο μὲν πάλαι, πρόχειρον δ' οὐκ εἶχε τῇ διανοίᾳ;

ΘΕΛΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Τοῦτο δὴ ἄρτι ἡρώτων, ὅπως χρὴ τοῖς ὀνόμασι χρῶμενον λέγειν περὶ αὐτῶν, ὅταν ἀριθμήσων ἢ ὁ ἀριθμητικός ἢ τι ἀναγνωσόμενος ὁ γραμματικός, ὡς ἐπιστάμενος ἄρα ἐν τῷ τοιούτῳ πάλιν ἐρχεται μαθησόμενος παρ' ἑαυτοῦ ἢ ἐπίσταται;

ΘΕΛΙ. Ἀλλ' αἰτοπον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' ἢ οὐκ ἐπίσταται φῶμεν αὐτὸν ἀναγνώσεσθαι καὶ ἀριθμήσειν, δεδοκότες αὐτῷ πάντα μὲν γράμματα, πάντα δὲ ἀριθμὸν ἐπίστασθαι;

199

ΘΕΛΙ. Ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἄλογον.

ΣΩ. Βούλει οὖν λέγωμεν ὅτι τῶν μὲν ὀνομάτων οὐ-

δὲν ἡμῶν μέλει, ὅπῃ τις χαίρει ἔλκων τὸ ἐπίστασθαι καὶ
 μαρτυρῶν, ἐπειδὴ δὲ ὠρισάμεθα ἕτερον μὲν τι τὸ κεκτη-
 σθαι τὴν ἐπιστήμην, ἕτερον δὲ τὸ ἔχειν, ὃ μὲν τις κέκτη-
 ται μὴ κεκτησθαι ἀδύνατον φανερὸν εἶναι, ὥστε οὐδέποτε
 συμβαίνει ὃ τις οἶδε μὴ εἰδέναι, ψευδῇ μέντοι δόξαν οἷον
 B τ' εἶναι περὶ αὐτοῦ λαβεῖν; μὴ γὰρ ἔχειν τὴν ἐπιστή-
 μην τούτου οἷον τε, ἀλλ' ἑτέραν ἀντ' ἐκείνης, ὅταν θη-
 ρεύων τινὰ ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστήμην διαπετομένων ἀνθ' ἑτέ-
 ρας ἑτέραν ἀμαρτῶν λάβῃ, ὅτε ἄρα τὰ ἐνδεκα δώδεκα
 ᾤκηθη εἶναι, τὴν τῶν ἐνδεκα ἐπιστήμην ἀντὶ τῆς τῶν δώ-
 δεκα λαβὼν τὴν ἐν ἑαυτῷ οἷον φάτταν ἀντὶ περισσεύσεως.

ΘΕΑΙ. Ἐχει γὰρ οὖν λόγον.

ΣΩ. Ὅταν δέ γε ἦν ἐπιχειρεῖ λαβεῖν λάβῃ, ἀψευθεῖν
 τε καὶ τὰ ὄντα δοξάζειν τότε, καὶ οὕτω δὴ εἶναι ἀληθῆ τε
 C καὶ ψευδῇ δόξαν, καὶ ὧν ἐν τοῖς πρόσθεν ἐδυσχεραλνομεν
 οὐδὲν ἐμποδῶν γίνεσθαι; ἴσως οὖν μοι συμφήσεις· ἢ
 πῶς ποιήσεις;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Καὶ γὰρ τοῦ μὲν ἃ ἐπίστανται μὴ ἐπίστασθαι
 ἀπηλλάγμεθα· ἃ γὰρ κεκτήμεθα μὴ κεκτησθαι οὐδαμοῦ
 ἐτι συμβαίνει, οὔτε ψευθεῖσσι τινας οὔτε μὴ. δεινότερον
 μέντοι πάθος ἄλλο παραφαίνεσθαι μοι δοκεῖ.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Εἰ ἢ τῶν ἐπιστημῶν μεταλλαγὴ ψευδὴς γενή-
 σεται ποτε δόξα.

ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ;

D ΣΩ. Πρῶτον μὲν τὸ τινας ἔχοντα ἐπιστήμην τοῦτο
 αὐτὸ ἀγνοεῖν, μὴ ἀγνωμοσύνη ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ ἐπιστήμῃ
 ἔπειτα ἕτερον αὖ τοῦτο δοξάζειν, τὸ δ' ἕτερον τοῦτο, πῶς
 οὐ πολλὰ ἀλογία, ἐπιστήμης παραγενομένης γινῶναι μὲν
 τὴν ψυχὴν μηδὲν, ἀγνοῆσαι δὲ πάντα; ἐκ γὰρ τούτου τοῦ
 λόγου κωλύει οὐδὲν καὶ ἀγνοῖαν παραγενομένην γινῶναι

τι ποιῆσαι καὶ τυφλότητα ἰδεῖν, εἶπερ καὶ ἐπιστήμη ἀγνο-
ῆσαι ποτέ τινα ποιήσῃ.

ΘΕΑΙ. Ἴσως γάρ, ὦ Σώκρατες, οὐ καλῶς τὰς ὁρυ- Ε
θας ἐτίθεμεν ἐπιστήμας μόνον τιθέντες, ἔδει δὲ καὶ ἀνε-
πιστημοσύνας τιθέναι ὁμοῦ συνδιαπετομένας ἐν τῇ ψυχῇ,
καὶ τὸν ἀθηρεύοντα τοτὲ μὲν ἐπιστήμην λαμβάνοντα, τοτὲ
δ' ἀνεπιστημοσύνην τοῦ αὐτοῦ περὶ ψευδῇ μὲν δοξάζειν
τῇ ἀνεπιστημοσύνῃ, ἀληθῇ δὲ τῇ ἐπιστήμῃ.

ΣΩ. Οὐ δοξάζειν γε, ὦ Θεαίτητε, μὴ ἐπαινεῖν σε· ὁ
μὲντοι εἶπες, πάλιν ἐπίσκεψαι. ἔστω μὲν γὰρ ὡς λέγεις·
ὁ δὲ δὴ τὴν ἀνεπιστημοσύνην λαβὼν ψευδῇ μὲν, φῆς, δο- 200
ξάσει. ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Οὐ δὴ που καὶ ἡγήσεται γε ψευδῇ δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ;

ΣΩ. Ἀλλ' ἀληθῇ γε, καὶ ὡς εἰδὼς διακείσεται περὶ
ᾧ ἔψευσται.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Ἐπιστήμην ἄρα οἰήσεται τεθηρευνῶς ἔχειν,
ἀλλ' οὐκ ἀνεπιστημοσύνην.

ΘΕΑΙ. Ἀῖῶν.

ΣΩ. Οὐκοῦν μακρὰν περιελθόντες πάλιν ἐπὶ τὴν
πρώτην πάρεσμεν ἀπορίαν. ὁ γὰρ ἐλεγκτικὸς ἐκεῖνος γε- Β
λάσας φήσῃ· πότερον, ὦ βέλτιστοι, ἀμφοτέρως τις εἰ-
δῶς, ἐπιστήμην τε καὶ ἀνεπιστημοσύνην, ἣν οἶδεν, ἐτέ-
ραν αὐτὴν οἰεῖται τινα εἶναι ᾧ οἶδεν; ἢ οὐδετέρων αὐ-
τοῖν εἰδῶς, ἣν μὴ οἶδε, δοξάζει ἑτέρων ᾧ οὐκ οἶδεν; ἢ
τὴν μὲν εἰδῶς, τὴν δ' οὐ, ἣν οἶδεν, ἣν μὴ οἶδεν; ἢ ἣν μὴ
οἶδεν, ἣν οἶδεν ἡγεῖται; ἢ πάλιν αὐτοὶ ἐρεῖτε ὅτι τῶν ἐπι-
στημῶν καὶ ἀνεπιστημοσυνῶν εἰσὶν αὐτὴ ἐπιστήμη, ἣς ὁ
κεκτημένος ἐν ἑτέροις τισὶ γελοίοις περιστερεῖται ἢ κηρύ- C
νοις πλάσμασι καθείρξας, ἕως περ' αὐτὸν κεκτῇται, ἐπίστα-

ται, καὶ εἰ μὴ προχείρους ἔχη ἐν τῇ ψυχῇ; καὶ οὕτω δὴ ἀναγκασθῆσεσθε εἰς ταῦτόν περιτρέχειν μυριάκεις οὐδὲν πλέον ποιοῦντες; τί πρὸς ταῦτα, ὦ Θεαίτητε, ἀποκρινόμεθα;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἔχω τί χροὴ λέγειν.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν ἡμῖν, ὦ παῖ, καλῶς ὁ λόγος ἐπιπλήττει καὶ ἐνδείκνυται ὅτι οὐκ ὀρθῶς ψευδῇ δόξαν προτέραν ζητοῦμεν ἐπιστήμης, ἐκείνην ἀφέντες; τὸ δ' ἐστὶν ἀδύνατον γινῶναι, πρὶν ἂν τις ἐπιστήμην ἱκανῶς λάβῃ τί ποτ' ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ὥς λέγεις οἴεσθαι.

XXXVIII. ΣΩ. Τί οὖν τις ἐρεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπιστήμην; οὐ γὰρ που ἀπεροῦμέν γε πῶ.

ΘΕΑΙ. Ἡκιστα, ἐάνπερ μὴ σύ γε ἀπαγορεύῃς.

ΣΩ. Λέγε δὴ, τί ἂν αὐτὸ μάλιστα εἰπόντες ἡκιστ' ἂν ἡμῖν αὐτοῖς ἐναντιωθῆμεν;

ΘΕΑΙ. Ὅπερ ἐπεχειροῦμεν, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ πρόσθεν· οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε ἄλλο οὐδέν.

ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΘΕΑΙ. Τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι. ἀναμάρτητόν γε πού ἐστι τὸ δοξάζειν ἀληθῆ, καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γιγνόμενα πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ γίγνεται.

ΣΩ. Ὁ τὸν ποταμὸν καθηγουμένος, ὦ Θεαίτητε, ἔφη ἄρα δεῖξειν αὐτό· καὶ τοῦτο εἰς ἰόντες ἐρευνῶμεν, τάχ' ἂν ἐμπόδιον γενόμενον αὐτὸ φήνεις τὸ ζητούμενον, μένουσι δὴ δῆλον οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς λέγεις· ἀλλ' ἰωμέν γε καὶ σκοπῶμεν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτό γε βραχείας σκέψεως· τέχνη γὰρ σοι ὅλη σημαίνει μὴ εἶναι ἐπιστήμην αὐτό.

ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ; καὶ τίς αὕτη;

ΣΩ. Ἡ τῶν μεγίστων εἰς σοφίαν, οὓς δὴ καλοῦσι

ζητοράς τε καὶ δικανικούς. οὗτοι γάρ που τῇ ἐαυτῶν
τέχνη πείθουσιν οὐ διδάσκοντες, ἀλλὰ δοξάζειν ποιοῦν-
τες ἃ ἂν βούλωνται. ἢ σὺ οἶε δεινούς τινας οὕτω διδά-
σκάλους εἶναι, ὥστε οἷς μὴ παρεγένοντό τινες ἀποστερου- B
μένοις χρήματα ἢ τι ἄλλο βιαζομένοις, τούτους δύνασθαι
πρὸς ὕδωρ σμικρὸν διδάξαι ἱκανῶς τῶν γενομένων τὴν
ἀλήθειαν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἔγωγε οἶμαι, ἀλλὰ πείσαι μέν.

ΣΩ. Τὸ πείσαι δ' οὐχὶ δοξάζσαι λέγεις ποιῆσαι;

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅταν δικαίως πεισθῶσι δικασταὶ περὶ
ᾧ ἰδούτι μόνον ἔστιν εἰδέναι, ἄλλως δὲ μὴ, ταῦτα τότε ἐξ
ἀκοῆς κρίνοντες, ἀληθῆ δόξαν λαβόντες, ἄνευ ἐπιστήμης C
ἐκρίναν, ὁρθὰ πεισθέντες, εἶπερ εὖ ἐδίδασαν;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκ ἄν, ὦ φίλε, εἰ γε ταυτόν ἦν δόξα τε ἀλη-
θῆς [καὶ δικαστήρια] καὶ ἐπιστήμη, ὁρθὰ ποτ' ἂν δικα-
στῆς ἄκρος ἐδόξαζεν ἄνευ ἐπιστήμης· νῦν δὲ εἰσικεν ἄλλο
τι ἐκάτερον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ὅ γε ἐγώ, ὦ Σώκρατες, εἰπόντος τοῦ ἀκούσας
ἐπελελήσμην, νῦν δ' ἐννοῶ· ἔφη δὲ τὴν μὲν μετὰ λόγου
ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι, τὴν δὲ ἄλογον ἐκτὸς ἐπι- D
στήμης· καὶ ᾧ μὲν μὴ ἔστι λόγος, οὐκ ἐπιστητὰ εἶναι,
οὕτως καὶ ὀνομάζων, ἃ δ' ἔχει, ἐπιστητά.

ΣΩ. Ἡ καλῶς λέγεις. τὰ δὲ δὴ ἐπιστητὰ ταῦτα καὶ
μὴ πῇ διήρει, λέγε, εἰ ἄρα κατὰ ταῦτά σὺ τε κἀγὼ ἀκη-
κόαμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' οὐκ οἶδα εἰ ἐξευρήσω· λέγοντος μέντ'
ἂν ἑτέρου, ὥς ἐγὼμαι, ἀκολουθήσαιμι.

XXXIX. ΣΩ. Ἀκούε δὴ ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος. ἔγω
γὰρ αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν, ὅτι τὰ μὲν πρῶτα οἶον περιε E

στοιχείᾳ, ἐξ ὧν ἡμεῖς τε συγκείμεθα καὶ τᾶλλα, λόγον οὐκ ἔχοι. αὐτὸ γὰρ καθ' αὐτὸ ἕκαστον ὀνομάσαι μόνον εἴη· προσεῖπεν δὲ οὐδὲν ἄλλο δυνατόν, οὐδ' ὥς ἔστιν, οὐδ' ὡς οὐκ ἔστιν· ἥδη γὰρ ἂν οὐσίαν ἢ μὴ οὐσίαν αὐτῷ προστιθεσθαι, δεῖν δὲ οὐδὲν προσφέρειν, εἴπερ αὐτὸ ἐκείνῳ μόνον τις ἐρεῖ. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ αὐτὸ οὐδὲ τὸ ἐκείνῳ οὐδὲ τὸ ἕκαστον οὐδὲ τὰ μόνον οὐδὲ τὰ τοῦτο προσδοιστέον, οὐδ' ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα· ταῦτα μὲν γὰρ περιτρέχοντα πᾶσι προσφέρεσθαι, ἕτερα ὄντα ἐκείνων οἷς προστίθεται, δεῖν δέ, εἴπερ ἦν δυνατόν αὐτὸ λέγεσθαι καὶ εἶχεν οἰκείον αὐτοῦ λόγον, ἄνευ τῶν ἄλλων ἁπάντων λέγεσθαι. νῦν δὲ ἀδύνατον εἶναι ὅτιοῦν τῶν πρώτων δηθῆναι λόγῳ· οἱ γὰρ εἶναι αὐτῷ ἄλλ' ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον· ὄνομα γὰρ μόνον ἔχειν· τὰ δὲ ἐκ τούτων ἥδη συγκείμενα, ὥσπερ αὐτὰ πέπλεκται, οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν συμπλεκέντα λόγον γεγονέναι· ὀνομάτων γὰρ συμπλοκὴν εἶναι λόγου οὐσίαν. οὕτω δὴ τὰ μὲν στοιχεῖα ἄλογα καὶ ἄγνωστα εἶναι, κίσθητά δέ· τὰς δὲ συλλαβὰς γνωστάς τε καὶ ῥητάς καὶ ἀληθεῖ δόξῃ δοξαστάς, ὅταν μὲν οὖν ἄνευ λόγου τὴν ἀληθεῖ δόξαν τινὸς τις λάβῃ, ἀληθεύειν μὲν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν περὶ αὐτό, γινώσκειν δ' οὐ· τὸν γὰρ μὴ δυνάμενον δοῦναί τε καὶ δεῖξασθαι λόγον ἀνεπιστήμονα εἶναι περὶ τούτου· προσλαβόντα δὲ λόγον δυνατόν τι ταῦτα πάντα γεγονέναι καὶ τελείως πρὸς ἐπιστήμην ἔχειν· οὕτως σὺ τὸ ἐνύπνιον ἢ ἄλλως ἀκήκοας;

ΘΕΑΙ. Οὕτω μὲν οὖν παντάπασιν.

ΣΩ. Ἀρέσκει οὖν σε καὶ τίθεσθαι ταύτην, δόξαν ἀληθεῖ μετὰ λόγον ἐπιστήμην εἶναι;

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἄρ', ὦ Θεαίτητε, νῦν οὕτω τῇδε τῇ ἡμέρᾳ εὐλήφασμεν ὃ πάλαι καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν ζητοῦντες πρὶν εὐρεῖν κατεγήρασαν;

ΘΕΑΙ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καλῶς λεγεσθαι τὸ νῦν ῥηθέν.

ΣΩ. Καὶ εἰκὸς γε αὖ τοῦτο οὕτως ἔχειν· τίς γὰρ ἂν καὶ ἐτι ἐπιστήμη εἴη χωρὶς τοῦ λόγου τε καὶ ὀρθῆς δόξης; ἔν μέντοι τί με τῶν ῥηθέντων ἀπαρέσκει.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ;

ΣΩ. Ὅ καὶ δοκεῖ λεγεσθαι κομψότατα, ὥς τὰ μὲν στοιχεῖα ἄγνωστα, τὸ δὲ τῶν συλλαβῶν γένος γνωστον.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν ὀρθῶς;

ΣΩ. Ἰστέον δὴ· ὥσπερ γὰρ ὁμήρους ἔχομεν τοῦ λόγου τὰ παραδείγματα, οἷς χρώμενος εἶπε πάντα ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Ποῖα δὴ;

ΣΩ. Τὰ τῶν γραμμάτων στοιχεῖά τε καὶ συλλαβάς· ἢ οἷτι ἄλλοσέ ποι βλέποντα ταῦτα εἰπεῖν τὸν εἰπόντα ἄ λέγομεν;

ΘΕΑΙ. Οὐκ, ἀλλ' εἰς ταῦτα.

XL. ΣΩ. Βασανίζωμεν δὴ αὐτὰ ἀναλαμβάνοντες, 203
μᾶλλον δὲ ἡμᾶς αὐτούς, οὕτως ἢ οὐχ οὕτως γράμματα ἐμάθομεν. φέρε πρῶτον· ἄρ' αἱ μὲν συλλαβαὶ λόγον ἔχουσι, τὰ δὲ στοιχεῖα ἄλογα;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ φαίνεται. Σωκράτους γοῦν εἴ τις ἔροίτο τὴν πρώτην συλλαβὴν οὕτωςί· ὦ Θεαίτητε, λέγε τί ἐστὶ σω; τί ἀποκρινεῖ;

ΘΕΑΙ. Ὅτι σῖγμα καὶ ὦ.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτον ἔχεις λόγον τῆς συλλαβῆς;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἴθι δὴ, οὕτως εἶπε καὶ τὸν τοῦ σῖγμα λόγον. B

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς τοῦ στοιχείου τις ἐρεῖ στοιχεῖα; καὶ γὰρ δὴ, ὦ Σώκρατες, τό τε σῖγμα τῶν ἀφώνων ἐστί, ψόφος τις μόνον, οἷον συριττούσης τῆς γλώττης· τοῦ δ' αὖ βῆτα οὔτε φωνὴ οὔτε ψόφος, οὐδὲ τῶν πλείστων στοι-

χείων· ὥστε πᾶν εὖ ἔχει τὸ λέγεσθαι αὐτὰ ἄλογα, ὧν γε τὰ ἐναργέστατα αὐτὰ τὰ ἐπτα φωνὴν μόνον ἔχει, λόγον δὲ οὐδ' ὄντιν οὖν.

ΣΩ. Τουτὶ μὲν ἄρα, ὦ ἑταῖρε, κατωρθώκαμεν περὶ ἐπιστήμης.

ΘΕΑΙ. Φαινόμεθα.

Ο ΣΩ. Τί δέ; τὸ μὴ γνωστὸν εἶναι τὸ στοιχεῖον, ἀλλὰ τὴν συλλαβὴν, ἧς ὁρθῶς ἀποδεδείγμεθα;

ΘΕΑΙ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Φέρε δὴ, τὴν συλλαβὴν πότερον λέγωμεν τὰ ἀμφοτέρωτα στοιχεῖα, καὶ εἴαν πλείω ἢ ἢ δύο, τὰ πάντα, ἢ μίαν τινὰ ἰδέαν γεγονυῖαν συντεθέντων αὐτῶν;

ΘΕΑΙ. Τὰ ἅπαντα ἔμοιγε δοκοῦμεν.

ΣΩ. Ὅρα δὴ ἐπὶ δυοῖν, σῖγμα καὶ ὦ. ἀμφοτέρωτά ἐστιν ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος. ἄλλο τι ὁ γιγνώσκων αὐτὴν τὰ ἀμφοτέρωτα γιγνώσκει;

Ι) ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΣΩ. Τὸ σῖγμα καὶ τὸ ὦ ἄρα γιγνώσκει.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δέ; ἑκάτερον ἄρ' ἀγνοεῖ, καὶ οὐδέτερον εἰδὼς ἀμφοτέρωτα γιγνώσκει;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ δεινὸν καὶ ἄλογον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι εἰ γε ἀνάγκη ἑκάτερον γιγνώσκειν, εἶπερ ἀμφοτέρωτά τις γινώσκειται, προγιγνώσκειν τὰ στοιχεῖα ἅπαντα ἀνάγκη τῷ μέλλοντί ποτε γινώσεσθαι συλλαβὴν, καὶ οὕτως ἡμῖν ὁ καλὸς λόγος ἀποδεδρακὼς οἰκίσσεται.

Ε ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα γε ἐξαίφνης.

ΣΩ. Οὐ γὰρ καλῶς αὐτὸν φυλάττομεν. χρῆν γὰρ ἴσως τὴν συλλαβὴν τίθεσθαι μὴ τὰ στοιχεῖα, ἀλλ' ἐξ ἐκείνων ἓν τι γερονὸς εἶδος, ἰδέαν μίαν αὐτὸ αὐτοῦ ἔχον, ἔτερον δὲ τῶν στοιχείων.

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν· καὶ τάχα γ' ἂν μᾶλλον οὕτως ἢ ἐκείνως ἔχοι.

ΣΩ. Σκεπτέον, καὶ οὐ προδοτέον οὕτως ἀνάνδρως μέγαν τε καὶ σεμνὸν λόγον.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ἐχέτω δὴ, ὥς νῦν φαμέν, μία ἰδέα ἐξ ἐκάστων 204 τῶν συναρμωσιζόντων στοιχείων γιγνομένη ἢ συλλαβή, ὁμοίως ἐν τε γραμμασι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἄπασιν.

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν μέρη αὐτῆς οὐ δεῖ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΣΩ. Ὅτι οὐ ἂν ἢ μέρη, τὸ ὅλον ἀνάγκη τὰ πάντα μέρη εἶναι. ἢ καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν λέγεις γεγονὸς ἐν τι εἶδος ἕτερον τῶν πάντων μερῶν;

ΘΕΑΙ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Τὸ δὲ δὴ πᾶν καὶ τὸ ὅλον πότερον ταῦτόν κα- B λείς ἢ ἕτερον ἐκάτερον;

ΘΕΑΙ. Ἐχω μὲν οὐδὲν σαφές, ὅτι δὲ κελεύεις προθύμως ἀποκρίνασθαι, παρακινδυνεύων λέγω ὅτι ἕτερον.

ΣΩ. Ἡ μὲν προθυμία, ὡς Θεαίτητε, ὀρθή· εἰ δὲ καὶ ἡ ἀπόκρισις, σκεπτέον.

ΘΕΑΙ. Δεῖ γε δὴ.

XI. ΣΩ. Οὐκοῦν διαφέροι ἂν τὸ ὅλον τοῦ παντός, ὥς ὁ νῦν λόγος;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ δὴ; τὰ πάντα καὶ τὸ πᾶν ἐσθ' ὅ τι διαφέρει; οἷον ἐπειδὴν λέγωμεν ἔν, δύο, τρία, τέτταρα, πέντε, ἕξ, καὶ εἰς τρία ἢ πρὸς δύο ἢ τέτταρά τε καὶ δύο ἢ τρία 0 καὶ δύο καὶ ἔν [ἢ πέντε καὶ ἔν], πότερον ἐν πᾶσι τούτοις τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν;

ΘΕΑΙ. Ταῦτόν.

ΣΩ. Ἄρ' ἄλλο τι ἢ ἕξ;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐφ' ἐκάστης λέξεως τὰ πάντα ἐξ εἰρή-
καμεν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Πάλιν δ' οὐχ ἔν λέγομεν τὰ πάντα λέγοντες;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ἡ ἄλλο τι ἢ τὰ ἐξ;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

Δ ΣΩ. Ταῦτόν ἄρα ἐν γε τοῖς ὅσα ἐξ ἀριθμοῦ ἐστί, τὸ
τε πᾶν προσαγορεύομεν καὶ τὰ ἅπαντα;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ὡδε δὴ περὶ αὐτῶν λέγωμεν. ὁ τοῦ πλέθρου
ἀριθμὸς καὶ τὸ πλέθρον ταυτόν· ἡ γὰρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ τοῦ σταδίου δὴ ὡσαύτως.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ ὁ τοῦ στρατοπέδου γε καὶ τὸ στρα-
τόπεδον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁμοίως; ὁ γὰρ ἀριθμὸς
πᾶς τὸ ὃν πᾶν ἕκαστον αὐτῶν ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ὁ δὲ ἐκάστων ἀριθμὸς μὲν ἄλλο τι ἢ μέρος ἐστίν;

Ε ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Ὅσα ἄρα ἔχει μέρη, ἐκ μερῶν ἂν εἴη;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τὰ δὲ γε πάντα μέρη τὸ πᾶν εἶναι ὁμολογεῖται,
εἴπερ καὶ ὁ πᾶς ἀριθμὸς τὸ πᾶν ἐστί.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Τὸ ὅλον ἄρ' οὐκ ἐστὶν ἐκ μερῶν, πᾶν γὰρ ἂν
εἴη, τὰ πάντα ὃν μέρη.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. Μέρος δ' ἐσθ' ὅτου ἄλλου ἐστὶν ὅπερ ἐστὶν ἢ
τοῦ ὅλου;

ΘΕΑΙ. Τοῦ παντός γε.

ΣΩ. Ἀνδρικῶς γε, ὦ Θεαίτητε, μάχει. τὸ πᾶν δὲ 205
οὐχ ὅταν μηδὲν ᾗ, αὐτὸ τοῦτο τὸ πᾶν ἐστίν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὅλον δὲ οὐ ταῦτόν τοῦτο ἐστί, οὐδ' ἂν μηδαμῇ
μηδὲν ἀποστατῇ; οὐδ' ἂν ἀποστατῇ, οὔτε ὅλον οὔτε πᾶν,
ἅμα γενόμενον ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό;

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ μοι νῦν οὐδὲν διαφέρειν πᾶν τε καὶ
ὅλον.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐλέγομεν ὅτι οὐδ' ἂν μέρος ᾗ, τὸ ὅλον τε
καὶ πᾶν τὰ πάντα μέρος ἐστί;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Πάλιν δὴ, ὅπερ ἄρτι ἐπεχείρουν, οὐκ, εἴπερ ἡ
συνλλαβὴ μὴ τὰ στοιχεῖα ἐστίν, ἀνάγκη αὐτὴν μὴ ὡς μέρος B
ἔχειν ἐαυτῆς τὰ στοιχεῖα, ἢ ταῦτόν οὕσαν αὐτοῖς ὁμοίως
ἐκείνοις γνωστὴν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτο ἵνα μὴ γένηται, ἕτερον αὐτῶν
αὐτὴν ἐθέμεθα;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δ'; εἰ μὴ τὰ στοιχεῖα συνλλαβῆς μέρος ἐστίν,
ἔχεις ἄλλ' ἅττα εἰπεῖν, ἃ μέρος μὲν ἐστὶ συνλλαβῆς, οὐ μὲν-
τοι στοιχεῖα γ' ἐκείνης;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς. εἰ γάρ, ὦ Σώκρατες, μόρια ταύ-
της συγχωροίην, γελοῖόν που τὰ στοιχεῖα ἀφέντα ἐπ' ἄλλα
ίεναι.

ΣΩ. Παντάπασι δὴ, ὦ Θεαίτητε, κατὰ τὸν νῦν λό- O
γον μία τις ἰδέα ἀμέριστος συνλλαβὴ ἂν εἴη.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Μέμνησαι οὖν, ὦ φίλε, ὅτι ὀλίγον ἐν τῷ πρό-
σθεν ἀπεδεχόμεθα ἡγούμενοι εὖ λέγεσθαι ὅτι τῶν πρώ-

των οὐκ εἴη λόγος, ἐξ ὧν τὰ ἄλλα σύγκειται, διότι αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἕκαστον εἴη ἀσύνθετον, καὶ οὐδὲ τὸ εἶναι περὶ αὐτοῦ ὀρθῶς ἔχει προσφέροντα εἰπεῖν, οὐδὲ τὸ τοῦτο, ὡς ἕτερα καὶ ἀλλότρια λεγόμενα, καὶ αὕτη δὴ ἡ αἰτία ἀλογόν τε καὶ ἄγνωστον αὐτὸ ποιοῖ;

ΘΕΑΙ. Μέμνημαι.

Π ΣΩ. Ἡ οὖν ἄλλη τις ἢ αὕτη ἡ αἰτία τοῦ μονοειδές τι καὶ ἀμέριστον αὐτὸ εἶναι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ ἄλλην.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν δὴ φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς ταῦτόν ἐμπέπτωκεν ἡ συλλαβὴ εἰδος ἐκείνῳ, εἶπερ μέρη τε μὴ ἔχει καὶ μία ἐστὶν ἰδέα;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Εἰ μὲν ἄρα πολλὰ στοιχεῖα ἡ συλλαβὴ ἐστι καὶ ὅλον τι, μέρη δ' αὐτῆς ταῦτα, ὁμοίως αἷ τε συλλαβαὶ γνωσται καὶ ῥηται καὶ τὰ στοιχεῖα, ἐπείπερ τὰ πάντα μέρη τῷ ὅλῳ ταῦτόν ἐφάνη.

Ε ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Εἰ δέ γε ἔν τε καὶ ἀμερές, ὁμοίως μὲν συλλαβή, ὡσαύτως δὲ στοιχείον ἀλογόν τε καὶ ἄγνωστον· ἡ γὰρ αὐτῇ αἰτία ποιήσῃ αὐτὰ τοιαῦτα.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔχω ἄλλως εἰπεῖν.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν ἄρα μὴ ἀποδεχόμεθα, ὅς ἂν λέγῃ συλλαβὴν μὲν γνωστὸν καὶ ῥητόν, στοιχείον δὲ τοῦναντίον.

ΘΕΑΙ. Μὴ γάρ, εἶπερ τῷ λόγῳ πευθόμεθα.

206 ΣΩ. Τί δ' αὖ; τοῦναντίον λέγοντος ἄρ' οὐ μᾶλλον ἂν ἀποδέξαιο ἐξ ὧν αὐτὸς σύνοισθα σαυτῷ ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὡς οὐδὲν ἄλλο μανθάνων διετέλεσας ἢ τὰ στοιχεῖα ἐν τε τῇ ὅψει διαγιγνώσκειν περὶώμενος καὶ ἐν τῇ

ἀκοῇ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἕκαστον, ἵνα μὴ ἡ θέσις σε ταράτ-
τοι λεγομένων τε καὶ γραφομένων.

ΘΕΛΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Ἐν δὲ κιθαριστοῦ τελέως μεμαθηκέναι μὲν
ἄλλο τι ἦν ἢ τὸ τῷ φθόγγῳ ἕκαστῳ δύνασθαι ἐπακολου- Β
θεῖν, ποίας χορδῆς εἴη· ἃ δὲ στοιχεῖα πᾶς ἂν ὁμολογήσειε
μουσικῆς λέγεσθαι;

ΘΕΛΙ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. Ὡς μὲν ἄρ' αὐτοὶ ἔμπειροί ἐσμεν στοιχείων καὶ
συλλαβῶν, εἰ δεῖ ἀπὸ τούτων τεκμαίρεσθαι καὶ εἰς τὰ
ἄλλα, πολὺν τὸ τῶν στοιχείων γένος ἐναργεστέραν τε τὴν
γνώσιν ἔχειν φήσομεν καὶ κυριωτέραν τῆς συλλαβῆς πρὸς
τὸ λαβεῖν τελέως ἕκαστον μάθημα, καὶ ἐάν τις φῇ συλλα-
βὴν μὲν γνωστὴν, ἄγνωστον δὲ πεφυκέναι στοιχεῖον, ἐκόν-
τα ἢ ἄκοντα παίζειν ἡγησόμεθ' αὐτόν.

ΘΕΛΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

XLII. ΣΩ. Ἀλλὰ δὴ τούτου μὲν ἔτι καὶ ἄλλαι φα- Γ
νεῖεν ἀποδείξεις, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ· τὸ δὲ προκείμενον μὴ
ἐπιλαθώμεθα δι' αὐτὰ ἰδεῖν, ὅτι δὴ ποτε καὶ λέγεται τὸ
μετὰ δόξης ἀληθοῦς λόγον προσγεγόμενον τὴν τελεωτά-
την ἐπιστήμην γεγενέσθαι.

ΘΕΛΙ. Οὐκοῦν χρὴ ὁρᾶν.

ΣΩ. Φέρε δὴ, τί ποτε βούλεται τὸν λόγον ἡμῖν ση-
μαίνειν; τριῶν γὰρ ἔν τι μοι δοκεῖ λέγειν.

ΘΕΛΙ. Τίνων δὴ;

ΣΩ. Τὸ μὲν πρῶτον εἴη ἂν τὸ τὴν αὐτοῦ διάνοιαν Δ
ἐμφανῇ ποιεῖν διὰ φωνῆς μετὰ ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων,
ὥσπερ εἰς κάτοπτρον ἢ ὕδωρ τὴν δόξαν ἐκτυπούμενον εἰς
τὴν διὰ τοῦ στόματος ῥοήν. ἢ οὐ δοκεῖ σοι τὸ τοιοῦτον
λόγος εἶναι;

ΘΕΛΙ. Ἐμοιγε. τὸν γοῦν αὐτὸ δρωῶντα λέγειν φαμέν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτό γε πᾶς ποιεῖν δυνατὸς θάπτειν ἢ σχολαίτερον, τὸ ἐνδείξασθαι τί δοκεῖ περὶ ἐκάστου αὐτῶ, ὃ μὴ ἐνεὸς ἢ κωφὸς ἀπ' ἀρχῆς· καὶ οὕτως ὅσοι τι ὀρθοῦν Ε. δοξάζουσιν, πάντες αὐτὸ μετὰ λόγου φανοῦνται ἔχοντες, καὶ οὐδαμοῦ ἐστὶ ὀρθὴ δόξα χωρὶς ἐπιστήμης γενήσεται.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν ὁμολῶς καταγινώσκωμεν τὸ μηδὲν εἰρηκέναι τὸν ἀποφηνάμενον ἐπιστήμην ὃ νῦν σκοποῦμεν. ἴσως γὰρ ὃ λέγων οὐ τοῦτο ἔλεγεν, ἀλλὰ τὸ ἐρωτηθέντα τί ἐκάστου δυνατὸν εἶναι τὴν ἀπόκρισιν διὰ τῶν
207 στοιχείων ἀποδοῦναι τῷ ἐρομένῳ.

ΘΕΑΙ. Οἶον τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οἶον καὶ Ἡσίοδος περὶ ἀμάξης λέγει τὸ ἑκατὸν δέ τε δοῦραθ' ἀμάξης. ἃ ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν, οἶμαι δὲ οὐδὲ σύ· ἀλλ' ἀγαπῶμεν ἂν ἐρωτηθέντες ὃ τί ἐστὶν ἄμαξα, εἰ ἔχοιμεν εἰπεῖν τροχοί, ἄξων, ὑπερτεθία, ἄντυγες, ζυγόν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ὅ δέ γε ἴσως οἰοίτ' ἂν ἡμᾶς, ὥσπερ ἂν τὸ σὸν ὄνομα ἐρωτηθέντας καὶ ἀποκρινομένους κατὰ συλλαβήν, Β. γελοίους εἶναι, ὀρθῶς μὲν δοξάζοντας καὶ λέγοντας ἃ λέγομεν, οἰομένους δὲ γραμματικούς εἶναι καὶ ἔχειν τε καὶ λέγειν γραμματικῶς τὸν τοῦ Θεαιτήτου ὀνόματος λόγον· τὸ δ' οὐκ εἶναι ἐπιστημόνως οὐδὲν λέγειν, πρὶν ἂν διὰ τῶν στοιχείων μετὰ τῆς ἀληθοῦς δόξης ἐκάστου περαινήτης, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς πρόσθε πον ἐρρήθη.

ΘΕΑΙ. Ἐρρήθη γάρ.

ΣΩ. Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ἀμάξης ἡμᾶς μὲν ὀρθὴν ἔχειν δόξαν, τὸ δὲ διὰ τῶν ἑκατὸν ἐκείνων δυνάμενον C διελθεῖν αὐτῆς τὴν οὐσίαν, προσλαβόντα τοῦτο, λόγον τε προσειληφέναι τῇ ἀληθεὶ δόξῃ καὶ ἀντὶ δοξαστικοῦ τεχνι-

κόν τε καὶ ἐπιστήμονα περὶ ἀμάξης οὐσίας γεγονέναι, διὰ στοιχείων τὸ ὅλον περᾶναντα.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν εὖ δοκεῖ σοι, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Εἰ σοί, ὦ ἑταῖρε, δοκεῖ, καὶ ἀποδέχει τὴν διὰ στοιχείου διεξοδὸν περὶ ἐκάστου λόγον εἶναι, τὴν δὲ κατὰ συλλαβὰς ἢ καὶ κατὰ μεῖζον ἐτι ἄλογίαν, τοῦτό μοι λέγε, ἴν' αὐτὸ ἐπισκοπῶμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ πάννυ ἀποδέχομαι.

D

ΣΩ. Πότερον ἡγνούμενος ἐπιστήμονα εἶναι ὄντιον οὐν ὅτου οὐν, ὅταν τὸ αὐτὸ ὅτε μὲν τοῦ αὐτοῦ δοκῇ αὐτῷ εἶναι, τοτὲ δὲ ἑτέρου, ἢ καὶ ὅταν τοῦ αὐτοῦ τοτὲ μὲν ἕτερον, τοτὲ δὲ ἕτερον δοξάζῃ;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Εἴτα ἀμνημονεῖς ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει κατ' ἀρχὰς σαυτὸν τε καὶ τοὺς ἄλλους ὁρῶντας αὐτά;

ΘΕΑΙ. Ἄρα λέγεις τῆς αὐτῆς συλλαβῆς τοτὲ μὲν ἕτερον, τοτὲ δὲ ἕτερον ἡγουμένους γράμμα, καὶ τὸ αὐτὸ Ε τοτὲ μὲν εἰς τὴν προσήκουσαν, τοτὲ δὲ εἰς ἄλλην τιθέντας συλλαβὴν;

ΣΩ. Ταῦτα λέγω.

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐ τοίνυν ἀμνημονῶ, οὐδὲ γέ πω ἡγούμαι ἐπίστασθαι τοὺς οὕτως ἔχοντας.

ΣΩ. Τί οὖν; ὅταν ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ Θεαίτητον γράφων τις θῇται καὶ εἰ οἴηται τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ, καὶ αὖ Θεόδωρον ἐπιχειρῶν γράφειν ταῦ καὶ εἰ οἴηται 208 τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ, ἅθ' ἐπίστασθαι φήσομεν αὐτὸν τὴν πρώτην τῶν ὑμετέρων ὀνομάτων συλλαβὴν;

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἄρτι ὡμολογήσαμεν τὸν οὕτως ἔχοντα μὴ πω εἰδέναι.

ΣΩ. Κωλύει οὖν τι καὶ περὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν καὶ τρίτην καὶ τετάρτην οὕτως ἔχειν τὸν αὐτόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν γε.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν τότε τὴν διὰ στοιχείου διεξοδὸν ἔχων γράψει Θεαίτητον μετὰ ὀρθῆς δόξης, ὅταν ἔξης γράφῃ;

ΘΕΑΙ. Ἀῖ. ἤ.

B ΣΩ. Οὐκοῦν ἐτι ἀνεπιστήμων ὢν, ὀρθὰ δὲ δοξάζων, ὥς φάμεν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Λόγον γε ἔχων μετὰ ὀρθῆς δόξης. τὴν γὰρ διὰ τοῦ στοιχείου ὁδὸν ἔχων ἐγράφεν, ἣν δὴ λόγον ὁμολογήσαμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα, ᾧ ἑταῖρε, μετὰ λόγου ὀρθῇ δόξα, ἣν οὐπω δεῖ ἐπιστήμην καλεῖν.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

C XLIII. ΣΩ. Ὅναρ δὴ, ὥς ἔοικεν, ἐπλουτήσαμεν οἰηθέντες ἔχειν τὸν ἀληθέστατον ἐπιστήμης λόγον. ἢ μήπω κατηγοροῦμεν; ἴσως γὰρ οὐ τοῦτό τις αὐτὸν ὀριεῖται, ἀλλὰ τὸ λοιπὸν εἶδος τῶν τριῶν, ὧν ἓν γέ τι ἔφαμεν λόγον θήσεσθαι τὸν ἐπιστήμην ὀριζόμενον δόξαν εἶναι ὀρθὴν μετὰ λόγον.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς ὑπέμνησας· ἐτι γὰρ ἓν λοιπόν. τὸ μὲν γὰρ ἦν διανοίας ἐν φωνῇ ὥσπερ εἰδωλον, τὸ δ' ἄρτι λεχθὲν διὰ στοιχείου ὁδὸς ἐπὶ τὸ ὅλον· τὸ δὲ δὴ τρίτον τί λέγεις;

ΣΩ. Ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ εἴποιεν, τὸ ἔχειν τι σημεῖον εἶπεῖν ᾧ τῶν ἀπάντων διαφέρει τὸ ἐρωτηθέν.

ΘΕΑΙ. Οἶον τίνα τίνος ἔχεις μοι λόγον εἶπεῖν;

D ΣΩ. Οἶον, εἰ βούλει, ἡλίου περί λαβρόν οἶμαί σοι εἶναι ἀποδέξασθαι, ὅτι τὸ λαμπρότατόν ἐστι τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἰόντων περὶ γῆν.

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

ΣΩ. Λαβὲ δὴ οὗ χάριν εἰρηται. ἔστι δὲ ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ὥς ἄρα τὴν διαφορὰν ἐκάστου ἂν λαμβάνῃς ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει, λόγον, ὥς φασί τινες, λήψει· ἕως δ' ἂν κοινοῦ τινὸς ἐφάπτη, ἐκείνων πέρι σοι ἔσται ὁ λόγος ὦν ἂν ἡ κοινότης ᾗ.

ΘΕΑΙ. Μανθάνω· καί μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν λόγον Ε τοῦ τοιοῦτον καλεῖν.

ΣΩ. Ὅς δ' ἂν μετ' ὀρθῆς δόξης περὶ ὁποιοῦν τῶν ὄντων τὴν διαφορὰν τῶν ἄλλων προσλάβῃ, αὐτοῦ ἐπιστήμων γεγνημένος ἔσται, οὗ πρότερον ἦν δοξαστής.

ΘΕΑΙ. Φαμέν γε μὴν οὕτως.

ΣΩ. Νῦν δῆτα, ὦ Θεαίτητε, παντάπασιν ἐγώ γε, ἐπειδὴ ἐγγὺς ὥσπερ σκιαγραφήματος γέγονα τοῦ λεγομένου, ξυνίημι οὐδὲ σμικρόν· ἕως δὲ ἀφεστήκη πόρρωθεν, ἐφαίνεται τί μοι λέγεσθαι.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτο;

ΣΩ. Φράσω, εἰν οἷός τε γένωμαι. ὀρθὴν ἔγινωκε 209 ἔχων δόξαν περὶ σοῦ, εἰν μὲν προσλάβω τὸν σὸν λόγον, γιγνώσκω δὴ σε, εἰ δὲ μή, δοξάξω μόνον.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Λόγος δέ γε ἦν ἡ τῆς σῆς διαφορότητος ἐρμηνεία.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἡνίκ' οὖν ἐδόξαζον μόνον, ἄλλο τι ᾧ τῶν ἄλλων διαφέρεις, τούτων οὐθενὸς ἡπτόμην τῇ διανοίᾳ;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. Τῶν κοινῶν τι ἄρα διανοοῦμένην, ὦν οὐδὲν σὺ μᾶλλον ἢ τις ἄλλος ἔχει.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

B

ΣΩ. Φέρε δὴ πρὸς Διός· πῶς ποτὲ ἐν τῷ τοιοῦτω σὲ μᾶλλον ἐδόξαζον ἢ ἄλλον ὄντινον; θὺς γάρ με δια-

νοούμενον ὥς ἔστιν οὗτος Θεαίτητος, ὃς ἂν ἢ τε ἄνθρωπος καὶ ἔχῃ ὄϊνα καὶ ὀφθαλμούς καὶ στόμα καὶ οὕτω δὴ ἔν ἑκάστων τῶν μελῶν. αὕτη οὖν ἡ διάνοια ἔσθ' ὅ τι μᾶλλον ποιήσει με Θεαίτητον ἢ Θεόδωρον διανοεῖσθαι, ἢ τὸ λεγόμενον Μυσῶν τὸν ἔσχατον;

ΘΕΑΙ. Τί γάρ;

ΣΩ. Ἀλλ' εἰάν δὴ μὴ μόνον τὸν ἔχοντα ὄϊνα καὶ ὀφθαλμούς διανοηθῶ, ἀλλὰ καὶ τὸν σιμόν τε καὶ ἑξόφθαλμον, μὴ τι σὲ αὖ μᾶλλον δοξάσω ἢ ἑμαυτὸν ἢ ὅσοι τοιοῦτοι;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Ἀλλ' οὐ πρότερόν γε, οἶμαι, Θεαίτητος ἐν ἐμοὶ δοξασθήσεται, πρὶν ἂν ἡ σιμότης αὕτη τῶν ἄλλων σιμοτήτων ὧν ἐγὼ εἴωρακα διάφορόν τι μνημεῖον παρ' ἐμοὶ ἐνδημηνάμενη κατέσθῃται, καὶ τᾶλλα οὕτως ἐξ ὧν εἰ σύ· ἢ ἐμέ, καὶ εἰάν αὖριον ἀπαντήσω, ἀναμνήσει καὶ ποιήσει ὁρθὰ δοξάζειν περὶ σοῦ.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Περὶ τήν διαφορότητα ἄρα καὶ ἡ ὁρθὴ δόξα ἂν εἴη ἐκάστου πέρι.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται γε.

ΣΩ. Τὸ οὖν προσλαβεῖν λόγον τῇ ὁρθῇ δόξῃ τί ἂν εἴη εἴη; εἰ μὲν γὰρ προσδοξάσαι λέγει ἡ διαφέρει τι τῶν ἄλλων, πάνυ γελοία γίγνεται ἡ ἐπίταξις.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ὡν ὁρθὴν δόξαν ἔχομεν ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει, τούτων προσλαβεῖν κελεύει ἡμᾶς ὁρθὴν δόξαν ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει. καὶ οὕτως ἡ μὲν σκντάλης ἢ ὑπέρου ἢ ὅτου δὴ λέγεται περιτροπὴ πρὸς ταύτην τὴν ἐπίταξιν οὐδὲν ἂν λέγοι, τυφλοῦ δὲ παρακέλευσις ἂν καλοῖτο δικαιότερον· τὸ γάρ, ἃ ἔχομεν, ταῦτα προσλαβεῖν κελεύειν, ἵνα

μάθωμεν ἢ δοξάζωμεν, πάνυ γενναίως ἔοικεν ἔσκοτα-
μένῳ.

ΘΕΑΙ. Εἰπέ δὴ, τί νῦν δὴ ὡς ἐρῶν ἐπύθου;

ΣΩ. Εἰ τὸ λόγον, ὦ παῖ, προσλαβεῖν γυνῶναι κε-
λεύει, ἀλλὰ μὴ δοξάσαι τὴν διαφορότητα, ἥδὲ χοῦμ' ἂν
εἴη τοῦ καλλίστου τῶν περὶ ἐπιστήμης λόγον. τὸ γὰρ
γυνῶναι ἐπιστήμην που λαβεῖν ἐστίν· ἢ γάρ; 210

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐρωτηθεὶς, ὡς ἔοικε, τί ἐστὶν ἐπιστή-
μη, ἀποκρίνεται ὅτι δόξα ὀρθὴ μετὰ ἐπιστήμης διαφορό-
τητος. λόγου γὰρ πρόσληψις τοῦτ' ἂν εἴη κατ' ἐκείνου.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Καὶ παντάπασί γε εὐηθες, ζητούντων ἡμῶν
ἐπιστήμην, δόξαν φάναι ὀρθὴν εἶναι μετ' ἐπιστήμης εἴτε
διαφορότητος εἴτε ὁπουοῦν. οὔτε ἔρα αἰσθησις, ὦ Θεαί-
τητε, οὔτε δόξα ἀληθείης οὔτε μετ' ἀληθοῦς δόξης λόγος
προσγινόμενος ἐπιστήμη ἂν εἴη. B

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. Ἡ οὖν ἐτι κυοῦμέν τι καὶ ὠδίνομεν, ὦ φίλε,
περὶ ἐπιστήμης, ἢ πάντα ἐκτετόκαμεν;

ΘΕΑΙ. Καὶ ναὶ μὰ Δί' ἔγωγε πλείω ἢ ὅσα εἶχον ἐν
ἐμαυτῷ διὰ σέ εἴρηκα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ταῦτα μὲν πάντα ἢ μαιευτικὴ ἡμῶν
τέχνη ἀνεμιαῖά φησι γεγενῆσθαι καὶ οὐκ ἄξια τροφῆς;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

XLIV. ΣΩ. Ἐὰν τοίνυν ἄλλων μετὰ ταῦτα ἐγκύ-
μων ἐπιχειρῆς γίνεσθαι, ὦ Θεαίτητε, ἐάν τε γίγνη, βελ- C
τιόνων ἔσει πλήρης διὰ τὴν νῦν ἐξέτασιν, ἐάν τε κενὸς ᾖς,
ἥττον ἔσει βαρὺς τοῖς συνοῦσι καὶ ἡμερώτερος, σωφρόνως
οὐκ οἰόμενος εἰδέναι ἢ μὴ οἶσθαι. τοσοῦτον γὰρ μόνον ἢ
ἐμὴ τέχνη δύναται, πλεον δὲ οὐδέν, οὐδέ τι οἶδα ὧν οἱ ἄλ-

λοι, ὅσοι μεγάλοι καὶ θαυμάσιοι ἄνδρες εἰσὶ τε καὶ γερό-
νασι. τὴν δὲ μαιεῖαν ταύτην ἐγὼ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐκ θεοῦ
D ἐλάχομεν, ἡ μὲν τῶν γυναικῶν, ἐγὼ δὲ τῶν νέων τε καὶ
γενναίων καὶ ὅσοι καλοί. νῦν μὲν οὖν ἀπαντητέον μοι
εἰς τὴν τοῦ βασιλέως στοὰν ἐπὶ τὴν Μελήτου γραφήν,
ἣν με γέγραπται· ἔωθεν δέ, ὦ Θεόδωρε, δεῦρο πάλιν
ἀπαντῶμεν.

ΣΟΦΙΣΤΗΣ

[ἢ περὶ τοῦ ὄντος, λογικός.]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ,

ΞΕΝΟΣ ΕΛΕΑΤΗΣ, ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

St. I.

p.
216

Ι. Κατὰ τὴν χθὲς ὁμολογίαν, ὦ Σώκρατες, ἤκομεν αὐτοὶ τε κοσμίως καὶ τόνδε τινὰ ξένον ἄγομεν, τὸ μὲν γένος ἐξ Ἑλέας, ἐταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα, μάλα δὲ ἄνδρα φιλόσοφον.

ΣΩ. Ἀρ' οὖν, ὦ Θεόδωρε, οὐ ξένον ἀλλὰ τινα θεὸν ἄγωιν κατὰ τὸν Ὀμήρου λόγον λέληθας; ὅς φησιν ἄλλους τε θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις, ὅποσοι μετέχουσιν αἰδοῦς διακαίας, καὶ δὴ καὶ τὸν ξένιον οὐχ ἥκιστα θεὸν συνοπαδὸν γιγνόμενον ὕβρεις τε καὶ εὐνομίας τῶν ἀνθρώπων καθορᾶν. τάχ' οὖν ἂν καὶ σοί τις οὗτος τῶν κρειττόνων συνέποιτο, φαύλους ἡμᾶς ὄντας ἐν τοῖς λόγοις ἐποψόμενός τε καὶ ἐλέγξων, θεὸς ὢν τις ἐλεγκτικός.

ΘΕΟ. Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος, ὦ Σώκρατες, τοῦ ξένου, ἀλλὰ μετρίωτερος τῶν περὶ τὰς ἐριδὰς ἐσπουδακώτων. καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ οὐδαμῶς εἶναι, θεὸς μὴν πάντα γὰρ ἐγὼ τοὺς φιλοσόφους τοιούτους προσάγορεύω.

ΣΩ. Καλῶς γε, ὦ φίλε, τοῦτο μέντοι κινδυνεύει τὸ γένος οὐ πολὺ τι ῥῆον, ὥς ἔπος εἰπεῖν, εἶναι διακρίνειν ἢ τὸ τοῦ θεοῦ· πάννυ γὰρ ἄνδρες οὗτοι παντοῖοι φανταζόμενοι διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἄγνοιαν ἐπιστροφῶσι πόληας, οἳ μὴ πλαστῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι, καθορῶντες

ὑπόθεν τὸν τῶν κάτω βίον, καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντός· καὶ τότε
 1) μὲν πολιτικοὶ φαντάζονται, τότε δὲ σοφισταί, τότε δ' ἔστιν οἷς δόξαν παρὰσχοιντ' ἂν ὥς παντάπασιν ἔχοντες μακρῶς τοῦ μέντοι ξένου ἡμῶν ἡδέως ἂν πυρθανοίμην, εἰ
 217 φίλον αὐτῷ, τί ταῦθ' οἱ περὶ τὸν ἐκεῖ τόπον ἡγοῦντο καὶ ὠνόμαζον.

ΘΕΟ. Τὰ ποῖα δὴ;

ΣΩ. Σοφιστήν, πολιτικόν, φιλόσοφον.

ΘΕΟ. Τί δὲ μάλιστα καὶ τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῶν διαπορηθεῖς ἐρέσθαι διανοήθης;

ΣΩ. Τόδε· πότερον ἔν πάντα ταῦτα ἐνόμιζον ἢ δύο, ἢ καὶ τὰ περὶ τὰ ὀνόματα τρία, τρία καὶ τὰ γένη διαιρούμενοι καθ' ἑν ὄνομα γένος ἑκάστῳ προσήπτον;

ΘΕΟ. Ἄλλ' οὐδεῖς, ὥς ἐγὼ μαι, φθόνος αὐτῷ διελθεῖν αὐτά· ἢ πῶς, ὦ ξέने, λέγωμεν;

Β Ε. Οὕτως, ὦ Θεόδωρε. φθόνος μὲν γὰρ οὐδεῖς οὐδὲ χαλεπὸν εἰπεῖν ὅτι γε τρία ἡγοῦντο· καθ' ἑκάστον μὲν διορίσασθαι σαφῶς, τί ποτ' ἔστιν, οὐ σμικρὸν οὐδὲ ῥάδιον ἔργον.

ΘΕΟ. Καὶ μὲν δὴ κατὰ τύχην γε, ὦ Σώκρατες, λόγων ἐπελάβον παραπλησίων ὧν καὶ πρὶν ἡμῶς δεῦρ' ἐλθεῖν διερωτῶντες αὐτὸν ἐτυγχάνομεν· ὃ δὲ ταῦτα, ἅπερ καὶ πρὸς σὲ νῦν, καὶ τότε ἐσκήπτετο πρὸς ἡμᾶς· ἐπεὶ διακηκοέναι γέ φησιν ἱκανῶς καὶ οὐκ ἀμνημονεῖν.

Γ Π. ΣΩ. Μὴ τοίνυν, ὦ ξέने, ἡμῶν τήν γε πρώτην αἰτησάντων χάριν ἀπαρνηθεῖς γένη, τοσόνδε δ' ἡμῶν φράζε· πότερον εἰωθας ἡδίων αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ μακρῷ λόγῳ διεξιέναι λέγων τοῦτο, ὃ ἂν ἐνδείξασθαι τῷ βουλευθῆς, ἢ οἱ ἐρωτήσεων, οἷόν ποτε καὶ Παρμενίδῃ χρωμένῳ καὶ διεξιόντι λόγους παγκάλους παρεγενόμενῳ ἐγὼ νέος ὢν, ἐκείνου μάλα δὴ τότε ὄντος πρεσβύτου;

ΞΕ. Τῷ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἀλύπως τε καὶ εὐημέως προσδιαλεγομένῳ ῥᾶον οὕτω, τὸ πρὸς ἄλλον· εἰ δὲ μὴ, ὁ τὸ καθ' αὐτόν.

ΣΩ. Ἐξεστὶ τοίνυν τῶν παρόντων ὃν ἂν βουληθῇς ἐκλέξασθαι· πάντες γὰρ ὑπακούονται σοὶ πράως· συμβούλῳ μὲν ἐμοὶ χρώμενος τῶν νέων τινὰ αἰρήσει, Θεαίτητον τόνδε, ἢ καὶ τῶν ἄλλων εἴ τίς σοι κατὰ νοῦν.

ΞΕ. Ὁ Σώκρατες, αἰδώς τίς μ' ἔχει τὸ νῦν πρῶτον συγγενόμενον ὑμῖν μὴ κατὰ σμικρὸν ἔπος πρὸς ἔπος ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν, ἀλλ' ἐκτείναντα ἀπομηκύνειν λόγον συχνὸν κατ' ἐμαυτόν, εἴτε καὶ πρὸς ἕτερον, οἷον ἐπίδειξιν ποιοῦμενον· τῷ γὰρ ὅντι τὸ νῦν ῥηθὲν οὐχ ὅσον ὥδε ἐρωτηθὲν ἐλπίσειεν ἂν αὐτὸ εἶναι τις, ἀλλὰ τυγχάνει λόγον παμμήκους ὢν. τὸ δὲ εὖ σοὶ μὴ χαρίζεσθαι καὶ τοῖσδε, ἄλλως τε καὶ σοῦ λέξαντος ὥς εἶπες, ἄξενόν τι καταφαίνεται μοι καὶ ἄγριον. ἐπεὶ Θεαίτητόν γε τὸν προσδιαλεγόμενον εἶναι δέχομαι παντάπασιν ἐξ ὧν αὐτός 218 τε πρῶτον διελλεγμαι καὶ σὺ τὰ νῦν μοι διακελεύει.

ΘΕΑΙ. Ἄρα τοίνυν, ὦ ξέने, οὕτω καὶ καθάπερ εἶπε Σωκράτης πᾶσι κεχαρισμένος ἔσει;

ΞΕ. Κινδυνεύει πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν ἔτι λεκτέον εἶναι, Θεαίτητε· πρὸς δὲ σὲ ἤδη τὸ μετὰ τοῦτο, ὥς ἔοικε, γίγνοιτ' ἂν ὁ λόγος. ἂν δ' ἄρα τι τῷ μήκει ποικῶν ἄχθῃ, μὴ ἐμὲ αἰτιᾶσθαι τούτων, ἀλλὰ τοῖσδε τοὺς σοὺς ἐταίρους.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' οἶμαι μὲν δὴ νῦν οὕτως οὐκ ἀπερεῖν· ἂν δ' ἄρα τι τοιοῦτον γίγηται, καὶ τόνδε παραληψόμεθα Σωκράτη, τὸν Σωκράτους μὲν ὁμώνυμον, ἐμὸν δὲ ἡλικιώτην καὶ συγγυμναστήν, ᾧ συνδιαπονεῖν μετ' ἐμοῦ τὰ πολλὰ οὐκ ἄηθες.

III. ΞΕ. Εὖ λέγεις, καὶ ταῦτα μὲν ἰδία βουλεύσει προϋόντος τοῦ λόγου· κοινῇ δὲ μετ' ἐμοῦ σοὶ σύσκεπτεόν ἐρχομένῳ πρῶτον, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, νῦν ἀπὸ τοῦ σο-

φιστοῦ, ζητοῦντι καὶ ἐμφανίζοντι λόγῳ τί ποτ' ἔστι. νῦν
 C γὰρ δὴ σὺ καὶ γὰρ τοῦτον περὶ τοῦτομα μόνον ἔχομεν κοινῇ·
 τὸ δὲ ἔργον, ἐφ' ᾧ καλοῦμεν, ἐκότερος τάχ' ἂν ἰδίᾳ παρ'
 ἡμῶν αὐτοῖς ἔχοιμεν· δεῖ δὲ αἰεὶ παντὸς περὶ τὸ πρᾶγμα
 αὐτὸ μᾶλλον διὰ λόγων ἢ τοῦτομα μόνον συνομολογήσα-
 σθαι χωρὶς λόγου. τὸ δὲ φῦλον, ὃ νῦν ἐπινοοῦμεν ζητεῖν,
 οὐ πάντων ἡἄστον συλλαβεῖν τί ποτ' ἔστιν, ὃ σοφιστής·
 ὅσα δ' αὖ τῶν μεγάλων δεῖ διακονεῖσθαι καλῶς, περὶ τῶν
 D τοιούτων δέδοκται πᾶσι καὶ πάλαι τὸ πρότερον ἐν σμι-
 κροῖς καὶ ῥάοσιν αὐτὰ δεῖν μελετᾶν, πρὶν ἐν αὐτοῖς τοῖς
 μεγίστοις. νῦν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἔγωγε καὶ νῦν οὕτω
 συμβουλεύω, χαλεπὸν καὶ δυσθῆρευτον ἡγήσαμένους
 εἶναι τὸ τοῦ σοφιστοῦ γένος πρότερον ἐν ἄλλῳ ῥάονι τὴν
 μέθοδον αὐτοῦ προμελετᾶν, εἰ μὴ σὺ ποθεν εὐπετεστε-
 ραν ἔχεις εἰπεῖν ἄλλην ὁδόν.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' οὐκ ἔχω.

ΞΕ. Βούλει δὴτα περὶ τινος τῶν φάτων μετιόντες
 πειραθῶμεν παρὰδειγμα αὐτὸ θέσθαι τοῦ μείζονος;

E ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί ὄητα προταξαίμεθ' ἂν εὐγνωστον μὲν καὶ
 σμικρόν, λόγον δὲ μηδενὸς ἐλάττωτα ἔχον τῶν μειζόνων;
 οἶον ἄσπαλιευτής· ἄρ' οὐ πᾶσι τε γνώριμον καὶ σπουδῆς
 οὐ πάντι πολλῆς τινὸς ἐπάξιον;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

219 ΞΕ. Μέθοδον μὴν αὐτὸν ἐλπίζω καὶ λόγον οὐκ ἀν-
 επιτήδειον ἡμῶν ἔχειν πρὸς ὃ βουλόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καλῶς ἂν ἔχοι.

IV. ΞΕ. Φέρε δὴ, τῇδε ἀρχώμεθα αὐτοῦ, καὶ μοι
 λέγε· πότερον ὥς τεχνίτην αὐτὸν ἢ τινα ἄτεχνον, ἄλλην
 δὲ δύναμιν ἔχοντα θήσομεν;

ΘΕΑΙ. Ἦκιστα γε ἄτεχνον.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τῶν γε τεχνῶν πασῶν σχεδὸν εἶδη δύο.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Γεωργία μὲν καὶ ὅση περὶ τὸ θνητὸν πᾶν σῶμα
θεραπεία, τό τε αὖ περὶ τὸ ξύνθετον καὶ πλαστόν, ὃ δὴ
σκεῦος ὠνομάκαμεν, ἥ τε μιμητική, ξύμπαντα ταῦτα δι- B
καιότατα ἐνὶ προσαγορεύοιτ' ἂν ὀνόματι.

ΘΕΑΙ. Πῶς καὶ τίνι;

ΞΕ. Πᾶν ὅπερ ἂν μὴ πρότερόν τις ὄν ὕστερον εἰς
οὐσίαν ἄγῃ, τὸν μὲν ἄγοντα ποιεῖν, τὸ δὲ ἀγόμενον ποι-
εῖσθαι πού φαμεν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Ἄ δέ γε νῦν δὴ διήλθομεν ἅπαντα, εἶχεν εἰς
τοῦτο τὴν αὐτῶν δύναμιν.

ΘΕΑΙ. Εἶχε γὰρ οὖν.

ΞΕ. Ποιητικὴν τοίνυν αὐτὰ συγκεφαλαιωσάμενοι
προσείπωμεν.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

ΞΕ. Τὸ δὴ μαθηματικὸν αὖ μετὰ τοῦτο εἶδος ὅλον
καὶ τὸ τῆς γνωρίσεως τό τε χρηματιστικὸν καὶ ἀγωνιστι-
κὸν καὶ θηρευτικόν, ἐπειδὴ δημιουργεῖ μὲν οὐδὲν τού-
των, τὰ δὲ ὄντα καὶ γεγονότα τὰ μὲν χειροῦται λόγοις
καὶ πράξεσι, τὰ δὲ τοῖς χειρουμένοις οὐκ ἐπιτρέπει, μά-
λιστ' ἂν πον διὰ ταῦτα ξυνάπαντα τὰ μέρη τέχνη τις
κτητικὴ λεχθεῖσα αὖ διαπρέψειεν.

ΘΕΑΙ. Ναί· πρέπει γὰρ ἂν.

V. ΞΕ. Κτητικῆς δὴ καὶ ποιητικῆς ξυμπασῶν οὐ- D
σῶν τῶν τεχνῶν ἐν ποτέρῃ τὴν ἀσπαλιευτικὴν, ὧ Θεαί-
τητε, τιθῶμεν;

ΘΕΑΙ. Ἐν κτητικῇ πον δῆλον.

ΞΕ. Κτητικῆς δὲ ἄρ' οὐ δύο εἶδη; τὸ μὲν ἐκόντων
πρὸς ἐκόντας μεταβλητικὸν ὃν διὰ τε δωρεῶν καὶ μισθώ-
σεων καὶ ἀγοράσεων, τὸ δὲ λοιπὸν ἢ κατ' ἔργα ἢ κατὰ
λόγους χειρούμενον ξύμπαν χειρωτικὸν ἂν εἴη;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται γοῦν ἐκ τῶν εἰρημένων.

ΞΕ. Τί δέ; τὴν χειρωτικὴν ἄρ' οὐ διχῇ τμητέον;

ΘΕΑΙ. Πῃ;

Ε ΞΕ. Τὸ μὲν ἀναφανδὸν ὅλον ἀγωνιστικὸν θέντες,
τὸ δὲ κρυφαῖον αὐτῆς πᾶν θηρευτικόν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὴν δέ γε μὴν θηρευτικὴν ἄλογον τὸ μὴ οὐ
τέμνειν διχῇ.

ΘΕΑΙ. Λέγε ὅπη.

ΞΕ. Τὸ μὲν ἀψύχου γένους διελομένους, τὸ δ' ἐμ-
ψύχου.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν; εἴπερ ἔστων γε ἄμφω.

220 ΞΕ. Πῶς δὲ οὐκ ἔστων; καὶ δεῖ γε ἡμᾶς τὸ μὲν τῶν
ἀψύχων, ἀνώνυμον ὃν πλήν κατ' ἓνια τῆς κολυμβητικῆς
ἄττα μέρη καὶ τοιαῦτ' ἄλλα βραχέα, χαίρειν εἶσαι, τὸ δέ,
τῶν ἐμψύχων ζώων οὕσαν θήραν, προσειπεῖν ζωοθηρικὴν.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

ΞΕ. Ζωοθηρικῆς δὲ ἄρ' οὐ διπλοῦν εἶδος ἂν λέγοιτο
ἐν δίκῃ, τὸ μὲν πεξοῦ γένους, πολλοὺς εἶδεσι καὶ ὀνόμασι
διηρημένον, πεξοθηρικόν, τὸ δ' ἕτερον νευστικοῦ ζώου
πᾶν ἐνυγροθηρικόν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

Β ΞΕ. Νευστικοῦ μὴν τὸ μὲν πτηνὸν φύλον ὀροῶμεν,
τὸ δὲ ἐνυδρον;

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Καὶ τοῦ πτηνοῦ μὴν γένους πᾶσα ἡμῖν ἡ θήρα
λέγεται πού τις ὀρνιθευτικῇ.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὐν.

ΞΕ. Τοῦ δὲ ἐνύδρου σχεδὸν τὸ σύνολον ἀλιευτικῇ.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί δέ; ταύτην αὖ τὴν θήραν ἄρ' οὐκ ἂν κατὰ
μέγιστα μέρη δύο διελοίμην;

ΘΕΑΙ. Κατὰ ποῖα;

ΞΕ. Καθ' ἃ τὸ μὲν ἔρκεσιν αὐτόθεν ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ.

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις, καὶ πῇ διαιρούμενος ἑκάτερον;

ΞΕ. Τὸ μὲν, ὅτι πᾶν ὅσον ἂν ἔνεκεν κωλύσεως εἴργῃ τι περιέχον, ἔρκος εἰκὸς ὀνομάζειν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Κύρτους δὴ καὶ δίκτυα καὶ βρόχους καὶ πόρους καὶ τὰ τοιαῦτα μὲν ἄλλο τι πλην ἔρκη χρὴ προσαγορεύειν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΞΕ. Τοῦτο μὲν ἄρα ἐρκοθηρικὸν τῆς ἄρκας τὸ μέρος φήσομεν, ἣ τι τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγνόμενον ἕτερον μὲν ἐκείνου, πληκτικὴν δέ τινα θήραν ἡμᾶς Δ προσεῖπεν ἐν λόγῳ νῦν χρεῶν· ἢ τί τις ἂν, Θεαίτητε, εἴποι κάλλιον;

ΘΕΑΙ. Ἀμελῶμεν τοῦ ὀνόματος· ἀρκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο.

ΞΕ. Τῆς τοίνυν πληκτικῆς τὸ μὲν νυκτερινόν, οἶμαι, πρὸς πυρὸς φῶς γιγνόμενον ὑπ' αὐτῶν τῶν περὶ τὴν θήραν πυρρευτικὴν ῥηθῆναι συμβέβηκεν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τὸ δέ γε μεθήμερινόν, ὥς ἐχόντων ἐν ἄρκοις ἀγκίστρα καὶ τῶν τριოდόντων, πᾶν ἀγκιστρευτικόν.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὖν.

E

VI. ΞΕ. Τοῦ τοίνυν ἀγκιστρευτικοῦ τῆς πληκτικῆς τὸ μὲν ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω γιγνόμενον διὰ τὸ τοῖς τριόδουσι οὕτω μάλιστα χρῆσθαι τριοδοντία τις, οἶμαι, κέκληται.

ΘΕΑΙ. Φασὶ γοῦν τινές.

ΞΕ. Τὸ δὲ γε λοιπὸν ἐστὶν ἔν ἐτι μόνον ὥς εἰπεῖν εἶδος.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τὸ τῆς ἐναντίας ταύτης πληγῆς, ἀγκίστρω τε
 221 γιγνόμενον καὶ τῶν ἰχθύων οὐχ ἢ τις ἂν τύχη τοῦ σώμα-
 τος, ὥσπερ τοῖς τριόδουσιν, ἀλλὰ περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ
 τὸ στόμα τοῦ θηρευθέντος ἐκάστοτε, καὶ κάτωθεν εἰς
 τοῦναντίον ἄνω ῥάβδοις καὶ καλάμοις ἀνασπώμενον· οὗ
 τί φήσομεν, ὦ Θεαίτητε, δεῖν τοῦνομα λέγεσθαι;

ΘΕΑΙ. Δοκῶ μὲν, ὅπερ ἄρτι προῦνθέμεθα δεῖν ἐξευ-
 ρεῖν, τοῦτ' αὐτὸ νῦν ἀποτετελέσθαι.

VII. ΞΕ. Νῦν ἄρα τῆς ἀσπαλιευτικῆς πέρι σύ τε
 B κἀγὼ συνωμολογήκαμεν οὐ μόνον τοῦνομα, ἀλλὰ καὶ τὸν
 λόγον περὶ αὐτὸ τοῦργον εἰλήφαμεν ἱκανῶς. Ξυμπάσης
 γὰρ τέχνης τὸ μὲν ἡμῖς μέρος κτητικὸν ἦν, κτητικὸν δὲ
 χειρωτικόν, χειρωτικὸν δὲ θηρευτικόν, τοῦ δὲ θηρευτικοῦ
 ζωοθηρικόν, ζωοθηρικὸν δὲ ἐνυγροθηρικόν, ἐνυγροθη-
 ρικοῦ δὲ τὸ κάτωθεν τμήμα ὅλον ἀλιευτικόν, ἀλιευτικῆς
 δὲ πληκτικόν, πληκτικῆς δὲ ἀγκίστρευτικόν· τούτου δὲ
 τὸ περὶ τὴν κάτωθεν ἄνω πληγὴν ἀνασπώμενην, ἀπ' αὐ-
 C τῆς τῆς πράξεως ἀφομοιωθὲν τοῦνομα, ἢ νῦν ἀσπαλιευ-
 τικὴ ζητηθεῖσα ἐπὶ κλην γέγονεν.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν τοῦτ' οὗ γε ἱκανῶς δεδή-
 λωται.

VIII. ΞΕ. Φέρε δὴ, κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα καὶ
 τὸν σοφιστὴν ἐπιχειρῶμεν εὐρεῖν, ὅ τί ποτ' ἐστίν;

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐκεῖνό γ' ἦν τὸ ζήτημα πρῶτον, πότε-
 ρον ἰδιώτην ἢ τινα τέχνην ἔχοντα θετέον εἶναι τὸν ἀσπα-
 λιευτὴν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ νῦν δὴ τοῦτον ἰδιώτην θήσομεν, ὃ θεαί-
τητε, ἢ παντάπασιν ὡς ἀληθῶς σοφιστήν; D

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἰδιώτην· μανθάνω γὰρ ὃ λέγεις,
ὡς παντὸς δεῖ τοιοῦτος εἶναι τό γε ὄνομα τοῦτο ἔχων.

ΞΕ. Ἀλλά τινα τέχνην αὐτὸν ἡμῖν ἔχοντα, ὡς εἴκοιτε,
θετέον.

ΘΕΑΙ. Τίνα ποτ' οὖν δὴ ταύτην;

ΞΕ. Ἄρ' ὃ πρὸς θεῶν ἡγνοήκαμεν τὰνδρὸς τὸν ἄν-
δρα ὄντα ξυγγενῇ;

ΘΕΑΙ. Τίνα τοῦ;

ΞΕ. Τὸν ἀσπαλιευτὴν τοῦ σοφιστοῦ.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Θηρευτά τινα καταφαίνεσθον ἄμφω μοι.

ΘΕΑΙ. Τίνος θήρας ἄτερος; τὸν μὲν γὰρ ἕτερον Ε
εἶπομεν.

ΞΕ. Δίχα πού νῦν διείλομεν τὴν ἄγρην πᾶσαν, νευ-
στικοῦ μέρους, τὸ δὲ πεζοῦ τέμνοντες.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τὸ μὲν διήλθομεν, ὅσον περὶ τὰ νευστικά
τῶν ἐνύδρων· τὸ δὲ πεζὸν εἰδάσαμεν ἄσχιστον, εἰπόντες
ὅτι πολυειδὲς εἶη.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

222

ΞΕ. Μέχρι μὲν τοίνυν ἐνταῦθα ὁ σοφιστής τε καὶ ὁ
ἀσπαλιευτής ἅμα ἀπὸ τῆς κτητικῆς τέχνης πορεύεσθον.

ΘΕΑΙ. Ἐοίκατον γοῦν.

ΞΕ. Ἐκτρέπεσθον δέ γε ἀπὸ τῆς ζωοθηρικῆς, ὃ μὲν
ἐπὶ θάλατταν πού καὶ ποταμοὺς καὶ λίμνας, τὰν τούτοις
ζῶα θηρευσόμενος.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΞΕ. Ὁ δέ γε ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποταμοὺς ἐτέρους αὖ
τινας, πλούτου καὶ νεότητος οἷον λειμῶνας ἀφθόνους,
τὰν τούτοις θηρέματα χειρωσόμενος.

B ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Τῆς πεξῆς θήρας γίγνεσθον δύο μεγίστω τινὲ μέρῃ.

ΘΕΑΙ. Ποῖον ἐκάτερον;

ΞΕ. Τὸ μὲν τῶν ἡμέρων, τὸ δὲ τῶν ἀγρίων.

ΙΧ. ΘΕΑΙ. Εἴτ' ἔστι τις θήρα τῶν ἡμέρων;

ΞΕ. Εἰ πέρ γέ ἐστιν ἄνθρωπος ἡμερον ζῶον. θῆς δὲ ὅπη χαίρεις, εἴτε μηδὲν τιθεῖς ἡμερον, εἴτε ἄλλο μὲν ἡμερόν τι, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄγριον, εἴτε ἡμερον μὲν λέγεις αὖ τὸν ἄνθρωπον, ἀνθρώπων δὲ μηδεμίαν ἡγεῖ θήραν· τούτων ὁπότῃ ἂν ᾗ φίλον εἰρησθαί σοι, τοῦτο ἡμῖν διοριστείον.

C ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἡμᾶς τε ἡμερον, ὧ ξέने, ἡγοῦμαι ζῶον, θήραν τε ἀνθρώπων εἶναι λέγω.

ΞΕ. Διττὴν τοίνυν καὶ τὴν ἡμεροθηρικὴν εἰπώμεν.

ΘΕΑΙ. Κατὰ τί λέγοντες;

ΞΕ. Τὴν μὲν ληστικὴν καὶ ἀνδραποδιστικὴν καὶ τυραννικὴν καὶ ξύμπασαν τὴν πολεμικὴν, ἐν πάντα βίαιον θήραν ὀρισάμενοι.

ΘΕΑΙ. Καλῶς.

ΞΕ. Τὴν δέ γε δικανικὴν καὶ δημηγορικὴν καὶ προσομιλητικὴν, ἐν αὐτῷ τὸ ξύνολον, πιθανουργικὴν τινα μίαν

D τέχνην προσειπόντες.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Τῆς δὲ πιθανουργικῆς διττὰ λέγωμεν γένη.

ΘΕΑΙ. Ποῖα;

ΞΕ. Τὸ μὲν ἕτερον ἰδίᾳ, τὸ δὲ δημοσίᾳ γιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. Γίγνεσθον γὰρ οὖν εἶδος ἐκάτερον.

ΞΕ. Οὐκοῦν αὖ τῆς ἰδιοθηρευτικῆς τὸ μὲν μισθαρηγικόν ἐστι, τὸ δὲ δωροφορικόν;

ΘΕΑΙ. Οὐ μανθάνω.

ΞΕ. Τῇ τῶν ἐρώντων θήρα τὸν νοῦν, ὡς εἰκας, οὐπω προσέσχες.

ΘΕΑΙ. Τοῦ πέρι;

ΞΕ. Ὅτι τοῖς θηρευθεῖσι δῶρα προσεπιιδόασιν. Ε

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΞΕ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐρωτικῆς τέχνης ἔστω εἶδος

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τοῦ δέ γε μισθαρητικοῦ τὸ μὲν προσομιλοῦν διὰ χάριτος καὶ παντάπασι δι' ἡδονῆς τὸ δέλεαρ πεποιημένον καὶ τὸν μισθὸν πραττόμενον τροφήν ἑαυτῷ μόνον κολακικὴν, ὡς ἐγῶμαι, πάντες φαῖμεν ἂν ἢ ἡδυντικὴν 223
τινα τέχνην εἶναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τὸ δὲ ἐπαγγελλόμενον μὲν ὡς ἀρετῆς ἕνεκα τὰς ὁμιλίας ποιοῦμενον, μισθὸν δὲ νόμισμα πραττόμενον, ἄρα οὐ τοῦτο τὸ γένος ἑτέρῳ προσεῖπεν ἄξιον ὀνόματι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τίτι δὴ τοῦτο; περὶ λέγειν.

ΘΕΑΙ. Δῆλον δὴ· τὸν γὰρ σοφιστὴν μοι δοκοῦμεν ἀνευρηκέναι. τοῦτ' οὖν ἐγωγε εἰπὼν τὸ προσῆκον ὄνομ' ἂν ἡγοῦμαι καλεῖν αὐτόν.

Χ. ΞΕ. Κατὰ δὴ τὸν νῦν, ὦ Θεαίτητε, λόγον, ὡς Β
εἰκεν, ἢ τέχνης οἰκειωτικῆς, χειρωτικῆς, [κτητικῆς,] θηρευτικῆς, ζωοθηρίας, [πεξοθηρίας,] χειρσαίας, [ἡμεροθηρικῆς,] ἀνθρωποθηρίας, ἰδιοθηρίας, [μισθαρητικῆς], νομισματοπωλικῆς, δοξοπαιδευτικῆς, νέων πλουσίων καὶ ἐνδόξων γιγνομένη θήρα προσρητέον, ὡς ὁ νῦν λόγος ἡμῖν συμβαίνει, σοφιστικῇ.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἐτι δὲ καὶ τῇδε ἰδωμεν· οὐ γάρ τι φάυλης μετοχὸν ἔστι τέχνης τὸ νῦν ζητούμενον, ἀλλ' εὖ μάλα ποιικίλης. καὶ γὰρ οὖν ἐν τοῖς πρόσθεν εἰρημένοις φάντασμα

παρέχεται, μὴ τοῦτο, ὃ νῦν αὐτὸ ἡμεῖς φαμέν, ἀλλ' ἕτερον εἶναι τι γένος.

ΘΕΑΙ. Πῇ δῃ;

ΞΕ. Τὸ τῆς κτητικῆς τέχνης διπλοῦν ἦν εἰδός που, τὸ μὲν θηρευτικὸν μέρος ἔχον, τὸ δὲ ἀλλακτικόν.

ΘΕΑΙ. Ἦν γάρ οὖν.

ΞΕ. Τῆς τοίνυν ἀλλακτικῆς δύο εἶδη λέγωμεν, τὸ μὲν ὠρητικόν, τὸ δὲ ἕτερον ἀγοραστικόν;

ΘΕΑΙ. Εἰρήσθω.

ΞΕ. Καὶ μὴν αὖ φήσομεν ἀγοραστικὴν διχῇ τέμνεσθαι.

1) ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τὴν μὲν τῶν αὐτουργῶν αὐτοπωλικὴν διαιροῦμενοι, τὴν δὲ τὰ ἀλλότρια ἔργα μεταβαλλομένην μεταβλητικὴν.

ΘΕΑΙ. Πάνν γε.

ΞΕ. Τί δέ; τῆς μεταβλητικῆς οὐχ ἡ μὲν κατὰ πόλιν ἀλλαγὴ, σχεδὸν αὐτῆς ἡμῖς μέρος ὄν, καπηλικὴ προσγορεύεται;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην πόλιν διαλλαττόμενον ὦνῃ καὶ πράξει ἐμπορικῇ;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὔ;

ΞΕ. Τῆς δ' ἐμπορικῆς ἄρ' οὐκ ἠσθήμεθα ὅτι τὸ μὲν
E οσοῖς τὸ σῶμα τρέφεται καὶ χρῆται, τὸ δὲ ὅσοις ἡ ψυχὴ πωλοῦν διὰ νομίσματος ἀλλάσσεται;

ΘΕΑΙ. Πῶς τοῦτο λέγεις;

ΞΕ. Τὸ περὶ τὴν ψυχὴν ἴσως ἀγνοοῦμεν, ἐπεὶ τό γε ἕτερόν που ξυνίεμεν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

224 ΞΕ. Μουσικὴν τε τοίνυν ξυνάπασαν λέγωμεν, ἐκ πόλεως ἐκάστοτε εἰς πόλιν ἔνθεν μὲν ὠνηθεῖσαν, ἐτέρως

δὲ ἀγομένην καὶ πιπρασκομένην, καὶ γραφικὴν καὶ θαυματοποικὴν καὶ πολλὰ ἕτερα τῆς ψυχῆς, τὰ μὲν παραμυθίας, τὰ δὲ καὶ σπονδῆς χάριν ἀχθέντα καὶ πωλούμενα, τὸν ἄγοντα καὶ πωλοῦντα μηδὲν ἤττον τῆς τῶν σιτίων καὶ ποτῶν πράξεως ἔμπορον ὀρθῶς ἂν λεγόμενον παρασχεῖν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸν μαθήματα ξυνωνούμενον πό- B
λιν τε ἐκ πόλεως νομίσματος ἀμείβοντα ταῦτόν προσερεῖς ὄνομα;

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΧΙ. ΞΕ. Τῆς δὴ ψυχεμπορικῆς ταύτης ἄρ' οὐ τὸ μὲν ἐπιδεικτικὴ δικαιοῦτα λέγεται ἅν, τὸ δὲ γελοῖον μὲν οὐχ ἤττον τοῦ πρόσθεν, ὅμως δὲ μαθημάτων οὕσαν πρᾶσιν αὐτὴν ἀδελφῶ τιμὴ τῆς πράξεως ὀνόματι προσειπεῖν ἀνάγκη;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Ταύτης τοίνυν τῆς μαθηματοπωλικῆς τὸ μὲν περὶ τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν μαθήματα ἑτέρῳ, τὸ δὲ περὶ C
τὸ τῆς ἀρετῆς ἄλλῳ προσρητέον.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὗ;

ΞΕ. Τεχνοπωλικὸν μὲν τό γε περὶ τὰλλα ἂν ἀρμόττοι· τὸ δὲ περὶ ταῦτα σὺ προθυμήθητι λέγειν ὄνομα.

ΘΕΑΙ. Καὶ τί τις ἂν ἄλλο ὄνομα εἰπὼν οὐκ ἂν πλημμελοίῃ πλήν τὸ νῦν ζητούμενον αὐτὸ εἶναι τὸ σοφιστικὸν γένος;

ΞΕ. Οὐδὲν ἄλλο. ἴθι νῦν συναγάγωμεν αὐτό, λέγοντες ὥς τὸ κητικῆς, μεταβλητικῆς, ἀγοραστικῆς, ἐμ- D
πορικῆς, ψυχεμπορικῆς περὶ λόγους καὶ μαθήματα, ἀρετῆς πωλητικὸν δεύτερον ἀνεφάνη σοφιστικῇ.

ΘΕΑΙ. Μάλα γε.

ΞΕ. Τρίτον δέ γ' οἶμαί σε, κἂν εἴ τις αὐτοῦ καθι-
δρυμένος ἐν πόλει, τὰ μὲν ὠνούμενος, τὰ δὲ καὶ τεκται-

νόμενος αὐτὸς μαθήματα περὶ τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ πωλῶν ἐκ τούτου τὸ ζῆν προϋτάξατο, καλεῖν οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὅπερ νῦν δὴ.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλω;

ΞΕ. Καὶ τὸ κτητικῆς ἄρα μεταβλητικόν, ἀγοραστ-
Ε κόν, καπηλικὸν εἴτε αὐτοπωλικόν, ἀμφοτέρως, ὅ τί περ
ἂν ἥ περὶ τὰ τοιαῦτα μαθηματοπωλικὸν γένος, αἰὲν σὺν
προσερεῖς, ὥς φαίνει, σοφιστικόν.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη· τῷ γὰρ λόγῳ δεῖ συνακολουθεῖν.

ΧΙΙ. ΞΕ. Ἐτι δὴ σκοπῶμεν, εἴ τιμι τοιῷδε προσ-
έοικεν ἄρα τὸ νῦν μεταδιωκόμενον γένος.

225 ΘΕΑΙ. Ποίῳ δὴ;

ΞΕ. Τῆς κτητικῆς ἀγωνιστικῆς τι μέρος ἡμῖν ἦν.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Οὐκ ἄπο τρόπου τοίνυν ἐστὶ διαμερεῖν αὐτὴν
δίχα.

ΘΕΑΙ. Καθ' ὅποια λέγε.

ΞΕ. Τὸ μὲν ἀμιλλητικὸν αὐτῆς τιθέντας, τὸ δὲ μα-
χητικόν.

ΘΕΑΙ. Ἔστιν.

ΞΕ. Τῆς τοίνυν μαχητικῆς τῷ μὲν σώματι πρὸς σώ-
ματα γιγνομένῳ σχεδὸν εἰκὸς καὶ πρόπον ὄνομα λέγειν τι
τοιούτου τιθεμένους οἷον βιαστικόν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τῷ δὲ λόγοις πρὸς λόγους τί τις, ὦ Θεαίτητε,
B ἄλλο εἶπη πλὴν ἀμφισβητικόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΞΕ. Τὸ δέ γε περὶ τὰς ἀμφισβητήσεις θετέον διττόν.

ΘΕΑΙ. Πῃ;

ΞΕ. Καθ' ὅσον μὲν γὰρ γίνεται μήκεσί τε πρὸς
ἐναντία μήκη λόγων καὶ περὶ τὰ δίκαια καὶ ἄδικα δημοσίᾳ,
δικανικόν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δ' ἐν ἰδίοις αὐτῶν καὶ κατακεκερματισμένοι ἐρωτήσῃσι πρὸς ἀποκρίσεις μὲν εἰδίσμεθα καλεῖν ἄλλο πλὴν ἀντιλογικόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΞΕ. Τοῦ δὲ ἀντιλογικοῦ τὸ μὲν ὅσον περὶ τὰ ξυμβόλαια ἀμφισβητεῖται μὲν, εἰκὴ δὲ καὶ ἀτέχνως περὶ αὐτὸ πράττεται, ταῦτα θετέον μὲν εἶδος, ἐπείπερ αὐτὸ διέγνωκεν ὡς ἕτερον ὃν ὁ λόγος, ἀτάρ ἐπωνυμίας οὐθ' ὑπὸ τῶν ἐμπροσθεν ἔτυχεν οὔτε νῦν ὑφ' ἡμῶν τυχεῖν ἄξιον.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ· κατὰ σμικρὰ γὰρ λίαν καὶ παντοδαπὰ διήρηται.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ἔντεχρον, καὶ περὶ δικαίων αὐτῶν καὶ ἀδίκων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅλως ἀμφισβητοῦν, ἄρ' οὐκ ἐριστικὸν αὐτῶν λέγειν εἰδίσμεθα;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τοῦ μὴν ἐριστικοῦ τὸ μὲν χρηματοφθορικόν, τὸ δὲ χρηματιστικὸν ὃν τυγχάνει.

ΘΕΑΙ. Παντάπασί γε.

ΞΕ. Τὴν ἐπωνυμίαν τοίνυν, ἣν ἐκότερον δεῖ καλεῖν αὐτῶν, πειραθώμεν εἰπεῖν.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χορή.

ΞΕ. Δοκῶ μὴν τό γε δι' ἡδονὴν τῆς περὶ ταῦτα διατριβῆς ἀμελὲς τῶν οἰκείων γιγνόμενον, περὶ δὲ τὴν λέξιν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκούοντων οὐ μεθ' ἡδονῆς ἀκούμενον καλεῖσθαι κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν οὐχ ἕτερον ἀδολεσχικοῦ.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὖν οὕτω πως.

ΞΕ. Τούτου τοίνυν τοῦναντίον, ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ἐρίδων χρηματιζόμενον, ἐν τῷ μέρει σὺ πειρῶ νῦν εἰπεῖν.

ΘΕΑΙ. Καὶ τί τις ἂν αὐτῶν ἕτερον οὐκ ἐξαμάρτοι πλὴν γε τὸν θαυμαστὸν πάλιν ἐκείνον ἥκειν αὐτῶν τέταρτον τὸν μεταδιωκόμενον ὑφ' ἡμῶν σοφιστήν;

226 ΞΕ. Οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸ χρηματιστικὸν γένος, ὡς ἔοικεν, ἐριστικῆς οὐν τέχνης, τῆς ἀντιλογικῆς, τῆς ἀμφισβητικῆς, τῆς μαχητικῆς, τῆς ἀγωνιστικῆς, τῆς κτητικῆς ἔστιν, ὡς ὁ λόγος αὐτὸν μεμῆνυκε νῦν, ὁ σοφιστής.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

XIII. ΞΕ. Ὅρας οὖν ὡς ἀληθῆ λέγεται τὸ ποικίλον εἶναι τοῦτο τὸ θηρίον, καὶ τὸ λεγόμενον οὐ τῇ ἑτέρᾳ ληπτέον;

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν ἀμποῖν χρή.

ΞΕ. Χρὴ γὰρ οὖν, καὶ κατὰ δύνάμιν γε οὕτω ποιητέον, τοιόνδε τι μεταθέοντας ἔχουσ αὐτοῦ. καὶ μοι λέγε τῶν οἰκειτικῶν ὀνομάτων καλοῦμεν ἅττα πον;

ΘΕΑΙ. Καὶ πολλά· ἀτὰρ ποῖα δὴ τῶν πολλῶν πυνθάνει;

ΞΕ. Τὰ τοιάδε, οἷον διηθεῖν τε λέγομεν καὶ διαττᾶν καὶ βράττειν καὶ διακρίνειν.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΞΕ. Καὶ πρὸς γε τούτοις ἐτι ξαίνειν, κατάγειν, κερκίζειν, καὶ μυρία ἐν ταῖς τέχναις ἄλλα τοιαῦτα ἐνόητα ἐπιστάμεθα. ἢ γάρ;

C ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον αὐτῶν πέρι βουλευθεὶς δηλῶσαι παρὰδείγματα προθεῖς ταῦτα κατὰ πάντων ἥρουν;

ΞΕ. Διαιρετικά που τὰ λεχθέντα εἴρηται ξύμπαντα.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Κατὰ τὸν ἐμὸν τοίνυν λόγον ὡς περὶ ταῦτα μίαν οὐσαν ἐν ἅπασι τέχνῃν ἐνὸς ὀνόματος ἀξιόσομεν αὐτήν.

ΘΕΑΙ. Τίνα προσειπόντες;

ΞΕ. Διακριτικήν.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

ΞΕ. Σκόπει δὴ ταύτης αὖ δύο ἂν πη δυνάμεθα καθεῖν εἶδη.

ΘΕΑΙ. Ταχεῖαν ὥς ἐμοὶ σκέψιν ἐπιτάττεις.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐν γε ταῖς εἰρημέναις διακρίσει τὸ δ μὲν χεῖρον ἀπὸ βελτίονος ἀποχωρίζειν ἦν, τὸ δ ὅμοιον ἀφ' ὁμοίου.

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οὕτω νῦν λεχθὲν φαίνεται.

ΞΕ. Τῆς μὲν τοίνυν ὄνομα οὐκ ἔχω λεγόμενον· τῆς δὲ καταλειπούσης μὲν τὸ βέλτιον διακρίσεως, τὸ δὲ χεῖρον ἀποβαλλούσης ἔχω.

ΘΕΑΙ. Λέγε τί.

ΞΕ. Πᾶσα ἡ τοιαύτη διάκρισις, ὥς ἐγὼ ξυννοῶ, λέγεται παρὰ πάντων καθαρμός τις.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν τό γε καθαρτικὸν εἶδος αὖ διπλοῦν ὃν ἔπῳς ἂν ἴδοι;

ΘΕΑΙ. Ναί, κατὰ σχολήν γε ἴσως· οὐ μὴν ἔγωγε καθορῶ νῦν.

XIV. ΞΕ. Καὶ μὴν τὰ περὶ τὰ σώματα πολλὰ εἶδη καθάρσεων ἐν περιλαβεῖν ὀνόματι προσήκει.

ΘΕΑΙ. Ποῖα καὶ τί;

ΞΕ. Τὰ τε τῶν ζώων, ὅσα ἐντὸς σωμάτων ὑπὸ γυμναστικῆς ἱατρικῆς τε ὁρθῶς διακρινόμενα καθαίρεται 227 καὶ περὶ τάκτος, εἰπεῖν μὲν φανῶλα, ὅσα βαλανευτικῇ παρέχεται· καὶ τῶν ἀψύχων σωμάτων, ὧν γναφευτικὴ καὶ ξύμπασα κοσμητικὴ τὴν ἐπιμέλειαν παρεχομένη κατὰ σμικρὰ πολλὰ καὶ γελοῖα δοκοῦντα ὀνόματα ἔσχευ.

ΘΕΑΙ. Μάλα γε.

ΞΕ. Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ Θεαίτητε. ἀλλὰ γὰρ τῇ τῶν λόγων μεθόδῳ σπογγιστικῆς ἢ φαρμακοποσίας οὐδὲν ἤττον οὐδέ τι μᾶλλον τυγχάνει μέλον, εἰ τὸ μὲν σμικρὰ, τὸ δὲ μεγάλα ἡμᾶς ὠφελεῖ καθαίρειν. τοῦ κτήσασθαι γὰρ ἔνεκα νοῦν πασῶν τεχνῶν τὸ ξυγγενὲς καὶ τὸ μὴ ξυγγενὲς B κατανοεῖν πειρωμένη τιμᾷ πρὸς τοῦτο ἔξ ἴσου πάσας, καὶ

θάτερα τῶν ἐτέρων κατὰ τὴν ὁμοιότητα οὐδὲν ἡγρεῖται γε-
λοιότερα, σεμνότερον δέ τι τὸν διὰ στρατηγικῆς ἢ φθει-
ριστικῆς δηλοῦντα θηρευτικὴν οὐδὲν νερόμικεν, ἀλλ' ὥς
τὸ πολὺ χαυνότερον. καὶ δὴ καὶ νῦν, ὅπερ ἤρου, τί προσ-
εροῦμεν ὄνομα ξυμπάσας δυνάμεις, ὅσαι σῶμα εἴτε ἐμ-
ψυχον εἴτε ἄψυχον εἰλήφασι καθαίρειν, οὐδὲν αὐτῇ διοί-
C σσει, ποῖόν τι λεχθὲν εὐπρεπέστατον εἶναι δόξει· μόνον
ἐχέτω χωρὶς τῶν τῆς ψυχῆς καθάρσεων πάντα ξυνδησαν,
ὅσα ἄλλο τι καθαίρει. τὸν γὰρ περὶ τὴν διάνοιαν καθαρ-
μὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπιτεχείρηκεν ἀφορίσασθαι τὰ νῦν,
εἰ γε ὅπερ βούλεται μαρτυροῦμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μεμάνηκα, καὶ συγχωρῶ δύο μὲν εἶδη
καθάρσεως, ἐν δὲ τὸ περὶ τὴν ψυχὴν εἶδος εἶναι, τοῦ περὶ
τὸ σῶμα χωρὶς ὄν.

ΞΕ. Πάντων κάλλιστα. καὶ μοι τὸ μετὰ τοῦτο ἐπά-
D κουμε πειρώμενός αὐτὸ λεχθὲν διχῇ τέμνειν.

ΘΕΑΙ. Καθ' ὅποι' ἂν ὑψηλῇ, πειράσομαί σοι συν-
τέμνειν.

XV. ΞΕ. Πονηρίαν ἕτερον ἀρετῆς ἐν ψυχῇ λέγο-
μὲν τι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Καὶ μὴν καθαρμοὺς ἦν τὸ λείπειν μὲν θάτερον,
ἐκβάλλειν δὲ ὅσον ἂν ἢ πού τι φλαῦρον.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Καὶ ψυχῆς ἄρα, καθ' ὅσον ἂν εὐρίσκωμεν κα-
κίας ἀφαίρεσιν τινα, καθαρμοὺν αὐτὸν λέγοντες ἐν μέλει
φθιγγόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα γε.

ΞΕ. Δύο μὲν εἶδη κακίας περὶ ψυχὴν ζητέον.

ΘΕΑΙ. Ποῖα;

228 ΞΕ. Τὸ μὲν οἶον νόσον ἐν σώματι, τὸ δ' οἶον αἰσχος
ἐγγιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔμαθον.

ΞΕ. Νόσον ἴσως καὶ στάσιν οὐ ταὐτὸν νενόμικας.

ΘΕΑΙ. Οὐδ' αὖ πρὸς τοῦτο ἔχω τί χροί με ἀποκρί-
νασθαι.

ΞΕ. Πότερον ἄλλο τι στάσιν ἡγούμενος ἢ τὴν τοῦ
φύσει ξυγγενοῦς ἐκ τινος διαφορᾶς διαφθοράν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΞΕ. Ἄλλ' αἷσχος ἄλλο τι πλήν τὸ τῆς ἀμετρίας παν-
ταχοῦ δυσειδὲς οὐ γένος;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἄλλο.

ΞΕ. Τί δέ; ἐν ψυχῇ δόξας ἐπιθυμίαις καὶ θυμὸν
ἡδοναῖς καὶ λόγον λύπαις καὶ πάντα ἀλλήλοις ταῦτα τῶν
φλαύτως ἐχόντων οὐκ ἡσθήμεθα διαφερόμενα;

ΘΕΑΙ. Καὶ σφόδρα γε.

ΞΕ. Ξυγγενῇ γε μὴν ἐξ ἀνάγκης ξύμπαντα γέγονεν.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Στάσιν ἄρα καὶ νόσον τῆς ψυχῆς πονηρίαν λέ-
γοντες ὀρθῶς ἐροῦμεν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθότατα μὲν οὖν.

ΞΕ. Τί δ'; ὅσα κινήσεως μετασχόντα καὶ σκοπόν τι-
να θέμενα [τούτου τυγχάνειν] καθ' ἐκάστην ὁρμὴν πα-
ράφορα αὐτοῦ γίνεται καὶ ἀποτυγχάνει, πότερον αὐτὰ
φρίσομεν ὑπὸ συμμετρίας τῆς πρὸς ἄλληλα ἢ τοῦναντίον
ὑπὸ ἀμετρίας αὐτὰ πάσχειν;

ΘΕΑΙ. Ἀἴλον ὥς ὑπὸ ἀμετρίας.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν ψυχὴν γε ἴσμεν ἀκουσαν πάσαν πᾶν
ἄγνοοῦσαν.

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΞΕ. Τό γε μὴν ἀγνοεῖν ἔστιν ἐπ' ἀλήθειαν ὁρμωμέ-
νης ψυχῆς, παραφόρου συνέσεως γιγνομένης, οὐδὲν ἄλλο. D
πλήν παραφροσύνη.

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Ψυχὴν ἄρα ἀνόητον αἰσχροὺν καὶ ἄμετρον θε-
τέον.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΞΕ. Ἔστι δὴ δύο ταῦτα, ὥς φαίνεται, κακῶν ἐν
αὐτῇ γένῃ, τὸ μὲν πονηρίᾳ καλούμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν,
νόσος αὐτῆς σαφέστατα ὄν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ἄγνοιαν μὲν καλοῦσι, κακίαν δὲ αὐτὸ
ἐν ψυχῇ μόνου γιγνόμενον οὐκ ἐθέλουσιν ὁμολογεῖν.

E ΘΕΑΙ. Κομιδῇ συγχωρητέον, ὃ νῦν δὴ λέξαντος
ἡμφεγνόησά σου, τὸ δύο εἶναι γένη κακίας ἐν ψυχῇ, καὶ
δειλίαν μὲν καὶ ἀκολασίαν καὶ ἀδικίαν ξύμπαντα ἡγητέον
νόσον ἐν ἡμῖν, τὸ δὲ τῆς πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἄγνοίας
πάθος αἰσχος θετέον.

XVI. ΞΕ. Οὐκοῦν ἐν σώματί γε περὶ δύο παθήματα
τούτω δύο τέχνη τινὲ ἐγενέσθην;

ΘΕΑΙ. Τίνε τούτω;

229 ΞΕ. Περὶ μὲν αἰσχος γυμναστική, περὶ δὲ νόσον λα-
τρική.

ΘΕΑΙ. Φαίνεσθον.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ περὶ μὲν ὕβριν καὶ ἀδικίαν καὶ δει-
λίαν ἡ κολαστικὴ πέφυκε τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προσ-
ήκουσα δίκη;

ΘΕΑΙ. Τὸ γοῦν εἰκός, ὥς εἰπεῖν κατὰ τὴν ἀνθρω-
πίνην δόξαν.

ΞΕ. Τί δέ; περὶ ξύμπασαν ἄγνοιαν μὲν ἄλλην τινὰ
ἢ διδασκαλικὴν ὀρθότερον εἶποι τις ἄν;

ΘΕΑΙ. Οὐδεμίαν.

ΞΕ. Φέρε δὴ διδασκαλικῆς δὲ ἄρα ἐν μόνον γένος
B φατέον εἶναι ἢ πλείω, δύο δὲ τινε αὐτῆς εἶναι μεγίστω;
σκόπει.

ΘΕΑΙ. Σκοπῶ.

ΞΕ. Καί μοι δοκοῦμεν τῇδε ἄν πη τάχιστα εὔρεϊν.

ΘΕΑΙ. Πῆ;

ΞΕ. Τὴν ἄγνοιαν ἰδόντες εἴ πη κατὰ μέσον αὐτῆς τομὴν ἔχει τινά. διπλὴ γάρ αὕτη γιγνομένη δηλονότι καὶ τὴν διδασκαλικὴν δύο ἀναγκάζει μόρια ἔχειν, ἓν ἕφ' ἐνὶ γένει τῶν αὐτῆς ἐκατέρω.

ΘΕΑΙ. Τί οὖν; καταφανές πῆ σοι τὸ νῦν ζητούμενον;

ΞΕ. Ἀγνοίας δ' οὖν μέγα τί μοι δοκῶ καὶ χαλεπὸν ὁ ἀφωρισμένον ὄρεον εἶδος, πᾶσι τοῖς ἄλλοις αὐτῆς ἀντίσταθμον μέρεσιν.

ΘΕΑΙ. Ποῖον δὴ;

ΞΕ. Τὸ μὴ κατειδόμενον τι δοκεῖν εἰδέναι· δι' οὗ κινδυνεύει πάντα ὅσα διανοία σφαλλόμεθα γίνεσθαι πᾶσιν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Καὶ δὴ καὶ τούτῳ γε οἶμαι μόνῳ τῆς ἀγνοίας ἀμαθίαν τοῦνομα προσσηθῆναι.

ΘΕΑΙ. Πάνν γε.

ΞΕ. Τί δὲ δὴ τῷ τῆς διδασκαλικῆς ἄρα μέρος τῷ τούτῳ ἀπαλλάττοντι λεκτέον; D

ΘΕΑΙ. Οἶμαι μὲν οὖν, ὧ ξένε, τὸ μὲν ἄλλο δημιουργικὰς διδασκαλίας, τούτῳ δὲ ἐνθάδε γε παιδείαν δι' ἡμῶν κεκληῆσθαι.

ΞΕ. Καὶ γὰρ σχεδόν, ὧ Θεαίτητε, ἐν πᾶσιν Ἑλλήσιν. ἀλλὰ γὰρ ἡμῖν ἐτι καὶ τούτῳ σκεπτέον, εἰ ἄτομον ἤδη ἐστὶ πᾶν, ἢ τινα ἔχον διαίρεσιν ἀξίαν ἐπωνυμίας.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χρὴ σκοπεῖν.

XVII. ΞΕ. Δοκεῖ τοίνυν μοι κατὰ τούτῳ ἐτι πη σχίζεσθαι.

ΘΕΑΙ. Κατὰ τί;

ΞΕ. Τῆς ἐν τοῖς λόγοις διδασκαλικῆς ἢ μὲν τραχυ-

Ε τέρα τις ἔοικεν ὁδὸς εἶναι, τὸ δ' ἕτερον αὐτῆς μόριον λειότερον.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ τούτων ἐκάτερον λέγωμεν;

ΞΕ. Τὸ μὲν ἀρχαιοπρεπές τι πάτριον, ᾧ πρὸς τοὺς υἱεῖς μάλιστα ἔχρῳντό τε καὶ ἔτι πολλοὶ χρῶνται τὰ νῦν,
230 ὅταν αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσί τι, τὰ μὲν χαλεπαίνοντες, τὰ δὲ μαλθακωτέρως παραμυθούμενοι· τὸ δ' οὖν ξύμπαν αὐτὸ ὀρθότατα εἴποι τις ἂν νουθετητικὴν.

ΘΕΑΙ. Ἔστιν οὕτως.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ὥς εἰξασί τινας αὐτὸν λόγον ἑαυτοῖς δόντες ἡγήσασθαι πᾶσαν ἀκούσιον ἀμαθίαν εἶναι, καὶ μαθεῖν οὐδέν ποτ' ἂν ἐθέλειν τὸν οἰόμενον εἶναι σοφὸν τούτων ὧν οἴοιτο πέρι δεινὸς εἶναι, μετὰ δὲ πολλοῦ πόνου τὸ νουθετητικὸν εἶδος τῆς παιδείας σμικρὸν ἀνύτειν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῳς γε νομίζοντες.

Β ΞΕ. Τῷ τοι ταύτης τῆς δοξῆς ἐπὶ ἐκβολὴν ἄλλω τρόπῳ στέλλονται.

ΘΕΑΙ. Τίτι δῆ;

ΞΕ. Διερωτῶσιν ὧν ἂν οἴηται τις τι πέρι λέγειν λέγων μηδέν· εἰδ' ἅτε πλανωμένων τὰς δόξας ῥαδίως ἐξετάζουσι, καὶ συνάγοντες δὴ τοῖς λόγοις εἰς ταὐτὸν τιθέασι παρ' ἀλλήλας, τιθέντες δὲ ἐπιδεικνύουσιν αὐτὰς αὐταῖς ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰ αὐτὰ κατὰ ταὐτὰ ἐναντίας· οἱ δ' ὁρῶντες ἑαυτοῖς μὲν χαλεπαίνουσι, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἡμεροῦνται, καὶ τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ τῶν περὶ αὐτοὺς μεγάλων καὶ σκληρῶν δοξῶν ἀπαλλάττονται πασῶν ἀπαλλαγῶν ἀκούειν τε ἡδίστην καὶ τῷ πάσχοντι βεβαιότατα γιγνομένην. νομίζοντες γάρ, ὧ παῖ φίλε, οἱ καθάροντες αὐτούς. ὥσπερ οἱ περὶ τὰ σώματα ἱατροὶ νενομίσασιν μὴ πρότερον ἂν τῆς προσφερομένης τροφῆς ἀπολαβεῖν δύνασθαι σῶμα, πρὶν ἂν τὰ ἐμποδίζοντα ἐν αὐτῷ τις ἐκβάλῃ, ταὐτὸν καὶ περὶ ψυχῆς διενόηθησαν ἐκεῖνοι, μὴ

πρότερον αὐτὴν ἔξειν τῶν προσφερομένων μαθημάτων
 ὀνησιν, πρὶν ἂν ἐλέγχων τις τὸν ἐλεγχόμενον εἰς αἰσχρὴν D
 νην καταστήσας, τὰς τοῖς μαθήμασιν ἐμποδίζους δόξας
 ἐξελὼν, καθαρὸν ἀποφήνῃ καὶ ταῦτα ἡγούμενον, ἅπερ
 οἶδεν, εἰδέναι μόνον, πλείω δὲ μή.

ΘΕΑΙ. Βελτίστη γοῦν καὶ σωφρονεστάτη τῶν ἔξεων
 αὕτη.

ΞΕ. Διὰ ταῦτα δὴ πάντα ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, καὶ τὸν
 ἐλεγχον λεκτέον ὡς ἄρα μεγίστη καὶ κυριωτάτη τῶν κα-
 θάρσεών ἐστι, καὶ τὸν ἀνέλεγκτον αὖ νομιστέον, ἂν καὶ
 τυγχάνῃ βασιλεὺς ὁ μέγας ὢν, τὰ μέγιστα ἀκάθαρτον E
 ὄντα, ἀπαιδευτόν τε καὶ αἰσχρὸν γεγονέναι ταῦτα, ἃ κα-
 θαρρώτατον καὶ κάλλιστον ἔπρεπε τὸν ὄντως ἐσόμενον εὖ-
 δαίμονα εἶναι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

XVIII. ΞΕ. Τί δέ; τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῇ τέχνῃ
 τίνας φήσομεν; ἐγὼ μὲν γὰρ φοβοῦμαι σοφιστὰς φέειναι. 231

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΞΕ. Μὴ μείζον αὐτοῖς προσάπτωμεν γέρας.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν προσέεικε τοιοῦτόν τι καὶ τὰ νῦν ἐλ-
 ρημένα.

ΞΕ. Καὶ γὰρ κυνὶ λύκος, ἀγριωτάτον ἡμερωτάτῳ.
 τῶν δὲ ἀσφαλῇ δεῖ πάντων μάλιστα περὶ τὰς ὁμοιότητας
 ἀεὶ ποιεῖσθαι τὴν φυλακὴν· ὀλισθηρότατον γὰρ τὸ γένος.
 ὅμως δὲ ἔστωσαν· οὐ γὰρ περὶ σμικρῶν ὄρων τὴν ἀμφισ-
 βήτησιν οἶμαι γενήσεσθαι τότε ὅποτεν ἱκανῶς φυλάτ- B
 τωσιν.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν τό γε εἰκός.

ΞΕ. Ἔστω δὴ διακριτικὴς τέχνης καθαρτικῆς, κα-
 θαρτικῆς δὲ τὸ περὶ ψυχὴν μέρος ἀφωρίσθω, τούτου δὲ
 διδασκαλικῆς, διδασκαλικῆς δὲ παιδευτικῆς· τῆς δὲ παιδευ-
 τικῆς ὁ περὶ τὴν μάταιον δοξοσοφίαν γιγνόμενος ἐλεγχος

ἐν τῷ νῦν λόγῳ παραφανέντι μηδὲν ἄλλ' ἡμῖν εἶναι λεγέ-
σθω πλὴν ἢ γένει γενναία σοφιστική.

ΘΕΑΙ. Λεγέσθω μὲν· ἀπορῶ δὲ ἔγωγε ἤδη διὰ τὸ
C πολλὰ πεφάνθαι, τί χρὴ ποτε ὥς ἀληθῆ λέγοντα καὶ δι-
σχυριζόμενον εἰπεῖν ὄντως εἶναι τὸν σοφιστήν.

ΞΕ. Εἰκότως γε σὺ ἀπορῶν. ἀλλὰ τοι κάκεινον ἡγεῖ-
σθαι χρὴ νῦν ἤδη σφόδρα ἀπορεῖν ὅπῃ ποτὲ ἐτι διαδύσε-
ται τὸν λόγον· ὁρθῇ γὰρ ἢ παροιμία, τὸ τὰς ἀπάσας μὴ
ῥάδιον εἶναι διαφεύγειν. νῦν οὖν καὶ μάλιστα ἐπιθετέον
αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Καλῶς λέγεις.

XIX. ΞΕ. Πρῶτον δὴ στάντες οἷον ἐξαναπνεύσω-
μεν, καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλογισώμεθα ἅμα ἀναπνέ-
D μνοι, φέρε, ὅποσα ἡμῖν ὁ σοφιστὴς πέφανται. δοκῶ μὲν
γάρ, τὸ πρῶτον εὐρέθη νέων καὶ πλουσίων ἐμμισθος θη-
ρευτής.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γε δεύτερον ἐμπορός τις περὶ τὰ τῆς ψυ-
χῆς μαθήματα.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τρίτον δὲ ἄρα οὐ περὶ ταῦτα ταῦτα κάπηλος
ἀνεφάνη;

ΘΕΑΙ. Ναί, καὶ τέταρτόν γε αὐτοπώλης περὶ τε
μαθήματα ἡμῖν.

ΞΕ. Ὅρθῶς ἐμνημόνευσας. πέμπτον δ' ἐγὼ πειρά-
E σομαι μνημονεύειν· τῆς γὰρ ἀγωνιστικῆς περὶ λόγους ἦν
τις ἀθλητής, τὴν ἐριστικὴν τέχνην ἀφωρισμένος.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Τό γε μὴν ἕκτον ἀμφισβητήσιμον μὲν, ὅμως δ'
ἐθέμεν αὐτῷ συγχωρήσαντες δοξῶν ἐμποδίων μαθημασι
περὶ ψυχὴν καθαρτὴν αὐτὸν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν ἐννοεῖς, ὅταν ἐπιστήμων τις πολλῶν 232
φαινῇται, μιᾶς δὲ τέχνης ὀνόματι προσαγορευῇται, τὸ
φάντασμα τοῦτο ὥς οὐκ ἔσθ' ὑγιές, ἀλλὰ δῆλον ὥς ὁ
πάσχω ἀπὸ τοῦ τινος τέχνης οὐ δύναται κατιδεῖν ἐκείνο
αὐτῆς, εἰς ὃ πάντα τὰ μαθήματα ταῦτα βλέπει, διὸ καὶ
πολλοῖς ὀνόμασιν ἂνθ' ἐνὸς τὸν ἔχοντα αὐτὰ προσα-
γορεύει;

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει τοῦτο ταύτη πη μάλιστα πεφυ-
κέναι.

XX. ΞΕ. Μὴ τοίνυν ἡμεῖς γε αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσῃ δι' Β
ἀργίαν πάσχωμεν, ἀλλ' ἀναλάβωμεν ἐν πρῶτον τῶν περὶ
τὸν σοφιστὴν εἰρημένων. ἐν γὰρ τί μοι μάλιστα κατεφάνη
αὐτὸν μνηστῶν.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ἀντιλογικὸν αὐτὸν ἔφαμεν εἶναι πον.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί δ'; οὐ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ τούτου διδά-
σκαλον γίνεσθαι;

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΞΕ. Σκοπῶμεν δὴ περὶ τίνος ἄρα καὶ φασὶν οἱ τοι-
οῦτοι ποιεῖν ἀντιλογικούς. ἡ δὲ σκέψις ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς
ἔστω τῇδε πη. φέρε, περὶ τῶν θείων, ὅς' ἀφανῇ τοῖς C
πολλοῖς, ἄρ' ἱκανοὺς ποιοῦσι τοῦτο δοῶν;

ΘΕΑΙ. Λέγεται οὖν δὴ περὶ αὐτῶν ταῦτα.

ΞΕ. Τί δ' ὅσα φανερά γῆς τε καὶ οὐρανοῦ καὶ τῶν
περὶ τὰ τοιαῦτα;

ΘΕΑΙ. Τί γάρ;

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν ἐν γε ταῖς ἰδίαις συνουσίαις, ὅποταν
γενέσεώς τε καὶ οὐσίας περὶ κατὰ πάντων λέγεται τι, ξυν-
ισμεν ὥς αὐτοὶ τε ἀντιπεῖν δεινοὶ τοὺς τε ἄλλους ὅτι
ποιοῦσιν ἅπερ αὐτοὶ δυνατοὺς;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι γε.

D ΞΕ. Τί δ' αὖ περὶ νόμων καὶ ξυμπάντων τῶν πολι-
τικῶν, ἃς οὐχ ὑπισχνοῦνται ποιεῖν ἀμφισβητικούς;

ΘΕΑΙ. Οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῖς, ὥς ἔπος εἶπεῖν, διε-
λέγετο μὴ τοῦτο ὑπισχνουμένοις.

ΞΕ. Τὰ γε μὴν περὶ πασῶν τε καὶ κατὰ μίαν ἐκά-
στην τέχνην, ἃ δεῖ πρὸς ἕκαστον αὐτὸν τὸν δημιουργὸν
ἀντειπεῖν, δεδημοσιωμένα που καταβέβληται γεγραμμένα
τῷ βουλομένῳ μαθεῖν.

ΘΕΑΙ. Τὰ Πρωταγόρειά μοι φαίνει περὶ τε πάλης
E καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν εἰρηκέναι.

ΞΕ. Καὶ πολλῶν γε, ὧς μακάρις, ἐτέρων. ἀτὰρ δὴ
τὸ τῆς ἀντιλογικῆς τέχνης ἃς οὐκ ἐν κεφαλῇ περὶ πάν-
των πρὸς ἀμφισβήτησιν ἱκανὴ τις δύναμις ἔοικ' εἶναι;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται γοῦν σχεδὸν οὐδὲν ὑπολιπεῖν.

ΞΕ. Σὺ δὴ πρὸς θεῶν, ὧς παῖ, δυνατόν ἡγεῖ τοῦτο;
τάχα γὰρ ἂν ὑμεῖς μὲν ὀξύτερον οἱ νέοι πρὸς αὐτὸ βλέ-
ποιτε, ἡμεῖς δὲ ἀμβλύτερον.

233 ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον, καὶ πρὸς τί μάλιστα λέγεις; οὐ
γὰρ που κατανοῶ τὸ νῦν ἐρωτώμενον.

ΞΕ. Εἰ πάντα ἐπίστασθαι τινα ἀνθρώπων ἐστὶ δυ-
νατόν.

ΘΕΑΙ. Μακάριον μὲντ' ἂν ἡμῶν, ὧς ξένη, ἣν τὸ
γένος.

ΞΕ. Πῶς οὖν ἂν ποτέ τις πρὸς γε τὸν ἐπιστάμενον
αὐτὸς ἀνεπιστήμων ὢν δύναιτ' ἂν ὑγιές τι λέγων ἀντ-
ειπεῖν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Τί ποτ' οὖν ἂν εἴη τὸ τῆς σοφιστικῆς δυνάμεως
θαῦμα;

ΘΕΑΙ. Τοῦ δὴ πέρι;

B ΞΕ. Καθ' ὅν τινα τρόπον ποτὲ δυνατόι τοῖς νέοις
δόξαν παρασκευάζειν, ὥς εἰσὶ πάντα πάντων αὐτοῖς σο-

φώτατοι. δῆλον γὰρ ὥς εἰ μήτε ἀντέλεγον ὀρθῶς μήτε ἐκείνοις ἐφαίροντο, φαινόμενοί τε εἰ μηδὲν αὖ μᾶλλον ἐδόκουν διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν εἶναι φρόνιμοι, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, σχολῇ ποτ' ἂν αὐτοῖς τις χρήματα διδοὺς ἤθελεν ἂν τούτων αὐτῶν μαθητὴς γίνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Σχολῇ μέντ' ἂν.

ΞΕ. Νῦν δέ γ' ἐθέλουσιν;

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Δοκοῦσι γάρ, οἶμαι, πρὸς ταῦτα ἐπιστημόνως ὅ ἔχειν αὐτοὶ πρὸς ἅπερ ἀντιλέγουσιν.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Δρῶσι δέ γε τοῦτο πρὸς ἅπαντα, φαιμέν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πάντα ἄρα σοφοὶ τοῖς μαθηταῖς φαίνονται.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Οὐκ ὄντες γε· ἀδύνατον γὰρ ταῦτό γε ἐφάνη.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ ἀδύνατον;

XXI. ΞΕ. Δοξαστικὴν ἄρα τινὰ περὶ πάντων ἐπιστήμην ὁ σοφιστὴς ἡμῖν, ἀλλ' οὐκ ἀλήθειαν ἔχων ἀναπέφανται.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν, καὶ κινδυνεύει γε τὸ νῦν εἰρημένον ὀρθότατα περὶ αὐτῶν εἰρηῆσθαι.

ΞΕ. Αἰβώμεν τοίνυν σαφέστερόν τι παράδειγμα περὶ τούτων.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δῆ;

ΞΕ. Τόδε. καί μοι πειρῶ προσέχων τὸν νοῦν εὖ μάλα ἀποκρίνασθαι.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Εἴ τις φαίη μὴ λέγειν μηδ' ἀντιλέγειν, ἀλλὰ ποιεῖν καὶ δρᾶν μιᾷ τέχνῃ ξυνάπαντα ἐπίστασθαι πράγματα.

ΘΕΑΙ. Πῶς πάντα εἶπες;

Ε

ΞΕ. Τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος σύ γ' ἡμῖν εὐθὺς ἀγνοεῖς· τὰ γὰρ ξύμπαντα, ὡς ἔοικας, οὐ μανθάνεις.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. Λέγω τοίνυν σὲ καὶ ἐμὲ τῶν πάντων, καὶ πρὸς ἡμῖν τὰλλα ζῶα καὶ δένδρα.

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Εἴ τις ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τὰλλα φυτὰ πάντα ποιή-
σειν φαίη.

234 ΘΕΑΙ. Τίνα δὴ λέγων τὴν ποιήσιν; οὐ γὰρ δὴ γε-
ωργόν γε ἔρεῖς τίνα· καὶ γὰρ ζώων αὐτὸν εἶπες ποιητήν.

ΞΕ. Φημί, καὶ πρὸς γε θαλάττης καὶ γῆς καὶ οὐρα-
νοῦ καὶ θεῶν καὶ τῶν ἄλλων ξυμπάντων· καὶ τοίνυν καὶ
ταχὺ ποιήσας αὐτῶν ἕκαστα πάνν σμικροῦ νομίσματος
ἀποδίδοται.

ΘΕΑΙ. Παιδιάν λέγεις τινά.

ΞΕ. Τί δέ; τὴν τοῦ λέγοντος, ὅτι πάντα οἶδε καὶ
ταῦτα ἕτερον ἂν διδάξειεν ὀλίγου καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, μῶν
οὐ παιδιὰν νομιστέον;

ΘΕΑΙ. Πάντως πον.

B ΞΕ. Παιδιάς δὲ ἔχεις ἢ τι τεχνικώτερον ἢ καὶ χαριέ-
στερον εἶδος ἢ τὸ μιμητικόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς· πάμπλου γὰρ εἰρηκας εἶδος εἰς
ἐν πάντα ξυλλαβὼν καὶ σχεδὸν ποικιλώτατον.

XXII. ΞΕ. Οὐκοῦν τόν γ' ὑπισχνούμενον δυνατόν
εἶναι μιᾷ τέχνῃ πάντα ποιεῖν γιγνώσκομέν που τοῦτο, ὅτι
μιμήματα καὶ ὁμώνυμα τῶν ὄντων ἀπεργαζόμενος τῇ
γραφικῇ τέχνῃ δυνατός ἐσται τοὺς ἀνοήτους τῶν νέων
παίδων, πόρρωθεν τὰ γεγραμμένα ἐπιδεικνύς, λανθά-
νειν ὥς, ὅ τί περ ἂν βουληθῇ δοῆν, τοῦτο ἱκανώτατος ὢν
ἀποτελεῖν ἔργῳ.

C ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τί δὲ δῆ; περὶ τοὺς λόγους ἄρ' οὐ προσδοκᾷ-

μεν εἶναι τινα ἄλλην τέχνην; ἢ οὐ δυνατόν αὖ τυγχάνειν τοὺς νέους καὶ ἔτι πόρρω τῶν πραγμάτων τῆς ἀληθείας ἀφεστώτας διὰ τῶν ὧτων τοῖς λόγοις γοητεύειν, δεικνύντας εἰδῶλα λεγόμενα περὶ πάντων, ὥστε ποιεῖν ἀληθῆ δοκεῖν λέγεσθαι καὶ τὸν λέγοντα δὴ σοφώτατον πάντων ἅπαντ' εἶναι;

ΘΕΑΙ. Τί γὰρ οὐκ ἂν εἴη ἄλλη τις τοιαύτη τέχνη; D

ΞΕ. Τοὺς πολλοὺς οὖν, Θεάγητε, τῶν τότε ἀκούοντων ἄρ' οὐκ ἀνάγκη, χρόνου τε ἐπελθόντος αὐτοῖς ἱκανοῦ καὶ προοιούσης ἡλικίας, τοῖς τε οὕσι προσπίπτοντας ἐγγύθεν καὶ διὰ παθημάτων ἀναγκαζομένους ἐναργῶς ἐφάπτεσθαι τῶν ὄντων, μεταβάλλειν τὰς τότε γενομένας δόξας, ὥστε σμικρὰ μὲν φαίνεσθαι τὰ μεγάλα, χαλεπὰ δὲ τὰ ῥᾶδια, καὶ πάντα πάντῃ ἀνατετράφθαι τὰ ἐν τοῖς λό- E
γοις φαντάσματα ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς πράξεσιν ἔργων παραγενομένων;

ΘΕΑΙ. Ὡς γοῦν ἐμοὶ τηλικῶδε ὄντι κρῖναι. οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ τῶν ἔτι πόρρωθεν ἀφεσθηκότων εἶναι.

ΞΕ. Ταιραροῦν ἡμεῖς σε οἶδε πάντες πειρασόμεθα καὶ νῦν πειρώμεθα ὥς ἐγγύτατα ἄνεν τῶν παθημάτων προσάγειν. περὶ δ' οὖν τοῦ σοφιστοῦ τόδε μοι λέγε· πότερον ἤδη τοῦτο σαφές, ὅτι τῶν γοήτων ἔστι τις, μιμη- 235
τῆς ὧν τῶν ὄντων, ἢ διστάζομεν ἔτι, μὴ περὶ ὧν περ ἀντιλέγειν δοκεῖ δυνατός εἶναι, περὶ τοσούτων καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀληθῶς ἔχων τυγχάνει;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἂν, ὦ ξένε; ἀλλὰ σχεδὸν ἤδη σαφές ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι τῶν τῆς παιδείας μετεχόντων ἔστι τις [μερῶν].

ΞΕ. Εἰς γόητα μὲν δὴ καὶ μιμητὴν ἄρα θετέον τινά.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ θετέον;

XXIII. ΞΕ. Ἄγε δὴ, νῦν ἡμέτερον ἔργον ἤδη τὸν ᾧ ῥα μηκέτ' ἀνεῖναι· σχεδὸν γὰρ αὐτὸν περιειλήφαμεν B

ἐν ἀμυβληστικῷ τινὶ τῶν ἐν τοῖς λόγοις περὶ τὰ τοιαῦτα ὑργάνων, ὥστε οὐκέτ' ἐκφεύζεται τόδε γε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τὸ μὴ οὐ τοῦ γένους εἶναι τοῦ τῶν θανματοποιῶν τις εἷς.

ΘΕΑΙ. Κάμοι τοῦτό γε οὕτω περὶ αὐτοῦ ξυνδοκεῖ.

ΞΕ. Δέδεικται τοίνυν ὅ τι τέχιστα διαιρεῖν τὴν εὐδωλοποικὴν τέχνην, καὶ καταβάντας εἰς αὐτήν, ἔαν μὲν ἡμᾶς εὐθύς ὁ σοφιστής ὑπομείνῃ, συλλαβεῖν αὐτὸν κατὰ τὰ ἐπεσταλμένα ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ λόγου, κἀκείνῳ παραδόντας ἀποφῆναι τὴν ἄγρην· ἔαν δ' ἄρα κατὰ μέρη τῆς μιμητικῆς δύνῃται πῃ, ξυνακολουθεῖν αὐτῷ διαιροῦντας αἰ τὴν ὑποδεχομένην αὐτὸν μοῖραν, ἕως περ ἂν ληφθῇ πάντως οὔτε οὗτος οὔτε ἄλλο γένος οὐδὲν μὴ ποτε ἐκφυγὼν ἐπεύξῃται τὴν τῶν οὕτω δυναμένων μετιέναι καθ' ἑκαστὰ τε καὶ ἐπὶ πάντα μέθοδον.

ΘΕΑΙ. Λέγεις εὖ, καὶ ταῦτα ταύτῃ ποιητέον.

ΞΕ. Κατὰ δὴ τὸν παρεληλυθότα τρόπον τῆς διαιρέσεως ἐρωγέ μοι καὶ νῦν φαίνομαι δύο καθορᾶν εἶδη τῆς μιμητικῆς· τὴν δὲ ζητουμένην ιδέαν, ἐν ὁποτέρῳ ποθ' ἡμῖν οὐσα τυγχάνει, καταμαθεῖν οὐδέπω μοι δοκῶ νῦν δυνατός εἶναι.

ΘΕΑΙ. Σὺ δ' ἄλλ' εἰπὲ πρῶτον καὶ δίελε ἡμῖν, τίνε τῶ δύο λέγεις.

ΞΕ. Μίαν μὲν τὴν εἰκαστικὴν ὁρᾶν ἐν αὐτῇ τέχνῃ. ἔστι δ' αὕτη μάλιστα, ὁπόταν κατὰ τὰς τοῦ παραδείγματος συμμετρίας τις ἐν μήκει καὶ πλάτει καὶ βάθει, καὶ πρὸς τοῦτοις ἔτι χρώματα ἀποδιδούς τὰ προσήκοντα ἐκάστοις, τὴν τοῦ μιμήματος γένεσιν ἀπεργάζηται.

ΘΕΑΙ. Τί δ'; οὐ πάντες οἱ μιμούμενοί τι τοῦτ' ἐπιχειροῦσι δοᾶν;

ΞΕ. Οὐκ οὐν ὅσοι γε τῶν μεγάλων πού τι πλάττου-

σιν ἔργων ἢ γράφουσιν. εἰ γὰρ ἀποδίδοιεν τὴν τῶν καλῶν ἀληθινὴν συμμετρίαν, οἷσθ' ὅτι σμικρότερα μὲν τοῦ δέοντος τὰ ἄνω, μεῖζω δὲ τὰ κάτω φαίνοιτ' ἂν διὰ τὸ τὰ μὲν 236 πόρρωθεν, τὰ δ' ἔγγυθεν ὑφ' ἡμῶν ὁρᾶσθαι. ἄρ' οὖν οὐ χαίρειν τὸ ἀληθὲς εἰσάντες οἱ δημιουργοὶ νῦν οὐ τὰς οὔσας συμμετρίας, ἀλλὰ τὰς δοξούσας εἶναι καλὰς τοῖς εἰδώλοις ἐναπεργάζονται;

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Τὸ μὲν ἄρα ἕτερον οὐ δίκαιον, εἰκὸς γε ὄν, εἰκόνα καλεῖν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τῆς γε μιμητικῆς τὸ ἐπὶ τούτῳ μέρος κλητέον, ὅπερ εἵπομεν ἐν τῷ πρόσθεν, εἰκαστικὴν;

ΘΕΑΙ. Κλητέον.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ φαινόμενον μὲν διὰ τὴν [οὐκ] ἀκολουθίαν εἰοικέναι τῷ καλῷ, δύναμιν δὲ εἰ τις λάβοι τὰ τηλικαῦτα ἱκανῶς ὁρᾶν, μηδ' εἰκότος ᾧ φησὶν εἰοικέναι, τί καλοῦμεν; ἄρ' οὐκ, ἐπεὶ περ φαίνεται μὲν, εἰοικε δὲ οὐ, φάντασμα;

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΞΕ. Οὐκοῦν πάμπολυ καὶ κατὰ τὴν ζωγραφίαν τοῦτο τὸ μέρος ἐστὶ καὶ κατὰ ξύμπασαν μιμητικὴν;

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τὴν δὴ φάντασμα ἄλλ' οὐκ εἰκόνα ἀπεργαζομένην τέχνην ἄρ' οὐ φανταστικὴν ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιμεν;

ΘΕΑΙ. Πολύ γε.

ΞΕ. Τούτῳ τοίνυν τῷ δύο ἔλεγον εἶδη τῆς εἰδωλοποιικῆς, εἰκαστικὴν καὶ φανταστικὴν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Ὅ δέ γε καὶ τότε ἡμφεγνόουν, ἐν ποτέρῳ του σοφιστὴν θετέον, οὐδὲ νῦν πῶ δύναμαι θεάσασθαι σα-

1) φῶς, ἀλλ' ὄντως θανυμαστός ἀνὴρ καὶ κατιδεῖν παρχάλε-
πος, ἐπεὶ καὶ νῦν μάλα εὖ καὶ κομψῶς εἰς ἄπορον εἶδος
διερευνησάσθαι καταπέφηνεν.

ΘΕΑΙ. Ἐοικεν.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν αὐτὸ γινώσκων ξύμφης, ἥ σε οἶον
ζύμη τις ὑπὸ τοῦ λόγου συνειθισμένον νῦν ἐπεσπάσατο
πρὸς τὸ ταχὺ ξυμφῆσαι;

ΘΕΑΙ. Πῶς καὶ πρὸς τί τοῦτο εἰρηκας;

XXIV. ΞΕ. Ὅντως, ὦ μακάριε, ἐσμέν ἐν παντάπασι
16 χαλεπῇ σκέψει. τὸ γὰρ φαίνεσθαι τοῦτο καὶ τὸ δοκεῖν,
εἶναι δὲ μὴ, καὶ τὸ λέγειν μὲν ἅττα, ἀληθῆ δὲ μὴ, πάντα
ταῦτά ἐστι μετὰ ἀπορίας ἀεὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ καὶ
νῦν. ὅπως γὰρ εἰπόντα χρηΐ ψευδῇ λέγειν ἢ δοξάζειν ὄν-
τως εἶναι, καὶ τοῦτο φθερῆζόμενον ἐναντιολογία μὴ συν-
237 ἔχεσθαι, παντάπασιν, ὦ Θεαίτητε, χαλεπόν.

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΞΕ. Τετόλμηκεν ὁ λόγος οὗτος ὑποθέσθαι τὸ μὴ ὄν
εἶναι· ψεῦδος γὰρ οὐκ ἂν ἄλλως ἐρίγνέτο ὄν. Παρμενί-
δης δὲ ὁ μέγας, ὦ παῖ, παισὶν ἡμῖν οὕσιν ἀρχόμενός τε
καὶ διὰ τέλους τοῦτο ἀπεμαρτύρατο, περὶ τε ὧδε ἐκάστοτε
λέγων καὶ μετὰ μέτρων·

οὐ γὰρ μὴ ποτε τοῦτο δαμῆς, φησὶν, εἶναι μὴ ἔόντα·
ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.

Β παρ' ἐκείνου τε οὖν μαρτυρεῖται, καὶ μάλιστα γὰρ δὴ πάν-
των ὁ λόγος αὐτὸς ἂν δηλώσειε μέτρια βασανισθεῖς. τοῦτ'
οὖν αὐτὸ πρῶτον θεασάμεθα, εἰ μὴ τί σοι διαφέρει.

ΘΕΑΙ. Τὸ μὲν ἐμὸν ὅπῃ βούλει τίθεσο, τὸν δὲ λό-
γον, ἥ βέλτιστα διέξεις, σκοπῶν αὐτός τε ἴθι καὶ μετὰ
ταύτην τὴν ὁδὸν ἄγε.

XXV. ΞΕ. Ἀλλὰ χρηΐ δρᾶν ταῦτα. καὶ μοι λέγε· τί
μηδαμῶς ὄν τολμῶμένον που φθέργεσθαι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Μὴ τοίνυν ἐριδος ἔνεκα μηδὲ παιδιᾶς, ἀλλ' εἰ σπουδῇ δέοι συννοήσαντά τινα ἀποκρίνασθαι τῶν ἀκροα-
 τῶν, ποῖ χορή τοῦνομά ἐπιφέρειν τοῦτο τὸ μὴ ὄν· τί δο-
 κοῦμεν ἂν εἰς τί καὶ ἐπὶ ποῖον αὐτόν τε καταχρήσασθαι
 καὶ τῷ πυρθανομένῳ δεικνύναι;

ΘΕΑΙ. Χαλεπὸν ἦρον καὶ σχεδὸν εἰπεῖν οἷω γε ἐμοὶ
 παντάπασιν ἄπορον.

ΞΕ. Ἀλλ' οὖν τοῦτό γε δῆλον, ὅτι τῶν ὄντων ἐπὶ τι
 τὸ μὴ ὄν οὐκ οἶστέον·

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ ἄν;

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐπέειπε οὐκ ἐπὶ τὸ ὄν, οὐδ' ἐπὶ τὸ τί
 φέρων ὀρθῶς ἂν τις φέροι.

ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ;

ΞΕ. Καὶ τοῦτο ἡμῖν πον φανερόν, ὥς καὶ τὸ τί τοῦτο ὁ
 φῆμα ἐπ' ὄντι λέγομεν ἐκάστοτε· μόνον γὰρ αὐτὸ λέγειν,
 ὥσπερ γυμνὸν καὶ ἀπρημιωμένον ἀπὸ τῶν ὄντων ἀπάν-
 των, ἀδύνατον· ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον.

ΞΕ. Ἄρα τῇδε σκοπῶν ξύμφης ὥς ἀνάγκη τὸν τι
 λέγοντα ἐν γέ τι λέγειν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Ἐνὸς γὰρ δὴ τό γε τί φήσεις σημείου εἶναι, τὸ
 δὲ τινὲ δυοῖν, τὸ δὲ τινὲς πολλῶν.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τὸν δὲ δὴ μὴ τί λέγοντα ἀναγκαιότατον, ὥς ε-
 ἴοικε, παντάπασι μηδὲν λέγειν.

ΘΕΑΙ. Ἀναγκαιότατον μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν οὐδὲ τοῦτο συγχωρητέον, τὸ τὸν τοιοῦ-
 του λέγειν μὲν [τι], λέγειν μέντοι μηδέν, ἀλλ' οὐδὲ λέγειν
 φατέον, ὅς γ' ἂν ἐπιχειρῇ μὴ ὄν φθέγγεσθαι;

ΘΕΑΙ. Τέλος γοῦν ἂν ἀπορίας ὁ λόγος ἔχοι.

XXVI. ΞΕ. Μήπω μέγ' εἴπῃς· ἐτι γάρ, ὦ μακάριε, 238

ἔστι, καὶ ταῦτά γε τῶν ἀποριῶν ἡ μεγίστη καὶ πρώτη, περὶ γὰρ αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν οὕσα τυγχάνει.

ΘΕΑΙ. Πῶς φῆς; λέγε καὶ μηδὲν ἀποκνήσῃς.

ΞΕ. Τῷ μὲν ὄντι που προσγένοιτ' ἂν τι τῶν ὄντων ἕτερον.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Μὴ ὄντι δέ τι τῶν ὄντων ἄρα προσγένεσθαι φήσομεν δυνατόν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Ἀριθμὸν δὴ τὸν ξύμπαντα τῶν ὄντων τίθεμεν.

Β ΘΕΑΙ. Εὖ πέρ γε καὶ ἄλλο τι θετέον ὥς ὄν.

ΞΕ. Μὴ τοίνυν μηδ' ἐπιχειρῶμεν ἀριθμοῦ μήτε πλήθος μήτε ἓν πρὸς τὸ μὴ ὄν προσφέρειν.

ΘΕΑΙ. Οὐκ οὖν ἂν ὀρθῶς γε, ὥς ἔοικεν, ἐπιχειροῦμεν, ὥς φησιν ὁ λόγος.

ΞΕ. Πῶς οὖν ἂν ἢ διὰ τοῦ στόματος φθέρῃται ἂν τις ἢ καὶ τῇ διανοίᾳ τὸ παράπαν λάβοι τὰ μὴ ὄντα ἢ τὸ μὴ ὄν χωρὶς ἀριθμοῦ;

ΘΕΑΙ. Λέγε, πῇ;

ΞΕ. Μὴ ὄντα μὲν ἐπειδὴν λέγωμεν, ἄρα οὐ πλήθος ἐπιχειροῦμεν ἀριθμοῦ προστιθέναι;

Ο ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΞΕ. Μὴ ὄν δέ, ἄρα οὐ τὸ ἓν αὐ;

ΘΕΑΙ. Σαφέστατά γε.

ΞΕ. Καὶ μὴν οὔτε δίκαιόν γε οὔτ' ὀρθόν φαμεν ὄν ἐπιχειρεῖν μὴ ὄντι προσαρμόττειν.

ΘΕΑΙ. Λέγεις ἀληθέστατα.

ΞΕ. Συννοεῖς οὖν ὥς οὔτε φθέρῃσθαι δυνατόν ὀρθῶς οὔτ' εἰπεῖν οὔτε διανοηθῆναι τὸ μὴ ὄν αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλ' ἔστιν ἀδιανόητόν τε καὶ ἄρρητον καὶ ἀφθελκτον καὶ ἄλογον;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν ἐφευσάμην ἄρτι λέγων τὴν μεγίστην ὁ
ἀπορίαν εἶρεῖν αὐτοῦ περὶ· τὸ δὲ ἔτι μείζω τινὰ λέγειν ἄλ-
λην ἔχομεν;

ΘΕΑΙ. Τί δῆ;

ΞΕ. Ὡς θαναμάσεις, οὐκ ἐννοεῖς αὐτοῖς τοῖς λεχθεῖσιν
ὅτι καὶ τὸν ἐλέγχοντα εἰς ἀπορίαν καθίστησιν τὸ μὴ ὄν
οὕτως, ὥστε, ὅποταν αὐτὸ ἐπιχειρῇ τις ἐλέγχειν, ἐναντία
αὐτὸν αὐτῷ περὶ ἐκεῖνο ἀναγκάζεσθαι λέγειν;

ΘΕΑΙ. Πῶς φῆς; εἰπὲ ἔτι σαφέστερον.

ΞΕ. Οὐδὲν δεῖ τὸ σαφέστερον ἐν ἐμοὶ σκοπεῖν. ἐγὼ
μὲν γὰρ ὑποθέμενος οὔτε ἐνὸς οὔτε τῶν πολλῶν τὸ μὴ ὄν
δεῖν μετέχειν, ἄρτι τε καὶ νῦν οὕτως ἐν αὐτὸ εἴρηκα· τὸ
μὴ ὄν γὰρ φημί. ξυνιεῖς τοι;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν αὖ καὶ σμικρὸν ἐμπροσθεν ἄφθεγκτόν
τε αὐτὸ καὶ ἄρρητον καὶ ἄλογον ἔφην εἶναι. ξυνέπει;

ΘΕΑΙ. Ξυνέπομαί πως.

ΞΕ. Οὐκοῦν τό γε εἶναι προσάπτειν πειρώμενος
ἐναντία τοῖς πρόσθεν ἔλεγον;

239

ΘΕΑΙ. Φαίνει.

ΞΕ. Τί δέ; τοῦτο προσάπτων οὐχ ὥς ἐνὶ διελε-
γόμεν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἄλογόν τε λέγων καὶ ἄρρητον καὶ
ἄφθεγκτον ὥς γε πρὸς ἓν τὸν λόγον ἐποιοῦμην.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Φαμὲν δέ γε δεῖν, εἴπερ ὁρθῶς τις λέξει, μῆτε
ὥς ἓν μῆτε ὥς πολλὰ διορίζειν αὐτό, μηδὲ τὸ παράπαν
αὐτὸ καλεῖν· ἐνὸς γὰρ εἶδει καὶ κατὰ ταύτην ἂν τὴν πρόσ-
φθῃσιν προσαγορεύοιτο.

ΘΕΑΙ. Παντάπασί γε.

XXVII. ΞΕ. Τὸν μὲν τοίνυν ἐμέ γ' ἔτι τίς ἂν λέγοι; Β

καὶ γὰρ πάσαι καὶ τὰ νῦν ἡττημένον ἂν εὖροι περὶ τὸν τοῦ μὴ ὄντος ἔλεγχον. ὥστε ἐν ἑμοίγε λέγοντι, καθάπερ εἶπον, μὴ σκοπῶμεν τὴν ὀρθολογίαν περὶ τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' ἔα δὴ νῦν ἐν σοὶ σκεψώμεθα.

ΘΕΑΙ. Πῶς φῆς;

ΞΕ. Ἴθι ἡμῖν εὖ καὶ γενναίως, ἅτε νέος ὢν, ὃ τι μάλιστα δύνασαι συντείνας πειράσθῃτι, μήτε οὐσίαν μήτε τὸ ἐν μήτε πλήθος ἀριθμοῦ προστιθείς τῷ μὴ ὄντι, κατὰ τὸ ὀρθὸν φθέρῃξασθαί τι περὶ αὐτοῦ.

ΘΕΑΙ. Πολλὴ μέντ' ἂν με καὶ ἄτοπος ἔχοι προθυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰ σὲ τοιαυτὸ ὄρων πάσχοντα αὐτὸς ἐπιχειροῖν.

ΞΕ. Ἄλλ' εἰ δοκεῖ, σὲ μὲν καὶ ἐμὲ χαίρειν ἐῷμεν· ἕως δ' ἂν τινα δυναμένῳ δοῶν τοῦτ' ἐντυγχάνωμεν, μέχρι τοῦτου λέγωμεν ὥς παντὸς μᾶλλον πανούργως εἰς ἄπορον ὁ σοφιστὴς τόπον καταδέδυνκεν.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα δὴ φαίνεται.

ΞΕ. Τοιγαροῦν εἰ τινα φήσομεν αὐτὸν ἔχειν φανταστικὴν τέχνην, ῥαδίως ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν εἰς τοῦναντίον ἀποστρέψει τοὺς λόγους, ὅταν εἰδωλοποιὸν αὐτὸν καλῶμεν, ἀνερωτῶν τί ποτε τὸ παράπαν εἰδῶλον λέγομεν, σκοπεῖν οὖν, ὧ Θεαίτητε, χροῖ, τί τις τῷ νεανίᾳ πρὸς τὸ ἐρωτῶμενον ἀποκρίνεται.

ΘΕΑΙ. Ἀἴθλον ὅτι φήσομεν τά τε ἐν τοῖς ὕδασι καὶ κατόπτροις εἰδῶλα, ἔτι καὶ τὰ γεγραμμένα καὶ τὰ τετυπωμένα καὶ τὰλλα, ὅσα πον τοιαυτ' ἐσθ' ἕτερα;

XXVIII. ΞΕ. Φανερός, ὧ Θεαίτητε, εἰ σοφιστὴν οὐχ ἑωρακώς.

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΞΕ. Δόξει σοὶ μύειν ἢ παντάπασιν οὐκ ἔχειν ὄμματα.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Τὴν ἀπόκρισιν ὅταν οὕτως αὐτῷ διδῶς [ἐὰν ἐν κατόπτροις ἢ πλάσμασι λέγῃς τι], καταγελάσεται σου τῶν λόγων, ὅταν ὡς βλέποντι λέγῃς αὐτῷ, προσποιούμενος οὔτε κάτοπτρα οὔτε ὕδατα γιγνώσκειν οὔτε τὸ πα- 240
ράπαν ὄψιν, τὸ δ' ἐκ τῶν λόγων ἐρωτήσῃ σε μόνον.

ΘΕΑΙ. Ποῖον;

ΞΕ. Τὸ διὰ πάντων τούτων, ἃ πολλὰ εἰπὼν ἡξίωσας ἐνὶ προσειπεῖν ὀνόματι, φθελγούμενος εἰδωλον ἐπὶ πᾶσιν ὡς ἐν ὄν. λέγε οὖν καὶ ἀμύνου μηδὲν ὑποχωρῶν τὸν ἄνδρα.

ΘΕΑΙ. Τί δῆτα, ὦ ξέने, εἰδωλον ἂν φαῖμεν εἶναι πλήν γε τὸ πρὸς τἀληθινὸν ἀφωμοιωμένον ἕτερον τοιοῦτον;

ΞΕ. Ἐτερον δὲ λέγεις τοιοῦτον ἀληθινόν, ἢ ἐπὶ τίνι τὸ τοιοῦτον εἶπες;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἀληθινόν γε, ἀλλ' εἰκὸς μὲν. B

ΞΕ. Ἀρα τὸ ἀληθινὸν ὄντως ὃν λέγων;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ μὴ ἀληθινὸν ἄρ' ἐναντίον ἀληθοῦς;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Οὐκ ὄντως οὐκ ὃν ἄρα λέγεις τὸ εἰκός, εἴπερ αὐτό γε μὴ ἀληθινὸν ἐρεῖς.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἐστὶ γε μήν πως.

ΞΕ. Οὐκ οὐν ἀληθῶς γε, φήεις.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν· πλήν γ' εἰκὼν ὄντος.

ΞΕ. Οὐκ ὃν ἄρα οὐκ ὄντως ἐστὶν ὄντος ἢν λέγομεν εἰκόνα;

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει τοιαύτην τινὰ πεπλέχθαι συμ- C
πλοκὴν τὸ μὴ ὃν τῷ ὄντι, καὶ μάλα ἄτοπον.

ΞΕ. Πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον; ὁρᾷς γοῦν ὅτι καὶ νῦν διὰ τῆς ἐπαλλάξεως ταύτης ὁ πολυκέφαλος σοφιστὴς ἡνάγκακεν ἡμᾶς τὸ μὴ ὃν οὐχ ἐκόντας ὁμολογεῖν εἶναι πως.

ΘΕΑΙ. Ὅρῶ καὶ μάλα.

ΞΕ. Τί δὲ δὴ; τὴν τέχνην αὐτοῦ τίνα ἀφορίσαντες ἡμῖν αὐτοῖς συμφωνεῖν οἶοί τε ἐσόμεθα;

ΘΕΑΙ. Πῇ καὶ τὸ ποῖόν τι φοβούμενος οὕτω λέγεις;

Δ. ΞΕ. Ὅταν περὶ τὸ φάντασμα αὐτὸν ἀπατᾶν φῶμεν καὶ τὴν τέχνην εἶναι τίνα ἀπατητικὴν αὐτοῦ, τότε πότε-
ρον ψευδῇ δοξάζειν τὴν ψυχὴν ἡμῶν φήσομεν ὑπὸ τῆς
ἐκείνου τέχνης, ἢ τί ποτ' ἐροῦμεν;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο· τί γὰρ ἂν ἄλλο εἰπαιμεν;

ΞΕ. Ψευδῆς δ' αὖ δόξα ἐστὶ τὰναντία τοῖς οὔσι
δοξάζουσα, ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. Τὰναντία.

ΞΕ. Λέγεις ἄρα τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν τὴν ψευδῇ
δόξαν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

Ε. ΞΕ. Πότερον μὴ εἶναι τὰ μὴ ὄντα δοξάζουσιν, ἢ
πῶς εἶναι τὰ μηδαμῶς ὄντα;

ΘΕΑΙ. Εἶναί πως τὰ μὴ ὄντα δεῖ γε, εἴπερ ψεύσε-
ται ποτέ τις τι καὶ κατὰ βραχύ.

ΞΕ. Τί δ'; οὐ καὶ μηδαμῶς εἶναι τὰ πάντως ὄντα
δοξάζεται;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τοῦτο δὴ ψεῦδος;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

ΞΕ. Καὶ λόγος, οἶμαι, ψευδῆς οὕτω κατὰ ταῦτα νο-
241 μισθῆσεται τά τε ὄντα λέγων μὴ εἶναι καὶ τὰ μὴ ὄντα εἶναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως τοιοῦτος γένοιτο;

ΞΕ. Σχεδὸν οὐδαμῶς· ἀλλὰ ταῦτα ὁ σοφιστής οὐ
φήσει. ἢ τίς μηχανὴ συγχωρεῖν τινὰ τῶν εὖ φρονούντων,
ὅταν ἄφθεργα καὶ ἄρρητα καὶ ἄλογα καὶ ἀδιανόητα πρὸς
διωμολογημένα ἢ τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθέντα; μανθά-
νομεν, ὦ Θεαίτητε, ἢ λέγει;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ μανθάνομεν, ὅτι τὰναντία φή-
σει λέγειν ἡμᾶς τοῖς νῦν δὴ, ψευδῇ τολμήσαντας εἰπεῖν
ὡς ἔστιν ἐν δόξαις τε καὶ κατὰ λόγους; τῷ γὰρ μὴ ὄντι το Β
ὄν προσάπτειν ἡμᾶς πολλάκις ἀναγκάζεσθαι, διομολογη-
σαμένους νῦν δὴ που τοῦτο εἶναι πάντων ἀδυνατώτατον.

XXIX. ΞΕ. Ὅρθῶς ἀπειμνημόνευσας. ἀλλ' ὥρα δὴ
βουλεύεσθαι τί χρὴ δρᾶν τοῦ σοφιστοῦ πέρι· τὰς γὰρ
ἀντιλήψεις καὶ ἀπορίας, εἰς αὐτὸν διερευνῶμεν ἐν τῇ
τῶν ψευδουργῶν καὶ γοήτων τέχνῃ τιθέντες, ὁρᾷς ὡς εὖ-
ποροι καὶ πολλαί.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Μικρὸν μέρος τοίνυν αὐτῶν διεληλύθαμεν,
οὐσῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀπεράντων. α

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον γάρ, ὡς ἔοικεν, τὸν σοφιστὴν
εἰλεῖν, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει.

ΞΕ. Τί οὖν; ἀποστησόμεθα νῦν μαλθακισθέντες;

ΘΕΑΙ. Οὐκ οὖν ἐρωγέ φημι δεῖν, εἰ καὶ κατὰ σμι-
κρὸν οἶοι τ' ἐπιλαβέσθαι πῃ τὰνδρός ἔσμεν.

ΞΕ. Ἐξεῖς οὖν συγγνώμην καὶ καθάπερ νῦν εἶπες
ἀγαπήσεις, εἰς πῃ καὶ κατὰ βραχὺ παρασπασώμεθα οὕτως
ἰσχυροῦ λόγου;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐχ ἔξω;

ΞΕ. Τόδε τοίνυν ἐτι μᾶλλον παραιτοῦμαι σε. D

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Μὴ με οἶον πατραλοῖαν ὑπολάβῃς γίνεσθαι
τινα.

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΞΕ. Τὸν τοῦ πατρὸς Παρμενίδου λόγον ἀναγκαῖον
ἡμῖν ἀμνημονέοις ἔσται βασανίζειν, καὶ βιάζεσθαι τό τε
μὴ ὄν ὡς ἔστι κατὰ τι καὶ τὸ ὄν αὖ πάλιν ὡς οὐκ ἔστι πῃ.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται [τὸ τοιοῦτον διαμαχητέον ἐν τοῖς
λόγοις].

ΞΕ. Πῶς γὰρ οὐ φαίνεται καὶ τὸ λεγόμενον δὴ
 Ε τοῦτο τυφλῷ; τούτων γὰρ μήτε ἐλεγχθέντων μήτε ὁμολο-
 γηθέντων σχολῇ ποτέ τις οἶός τε ἔσται περὶ λόγων ψευ-
 δῶν λέγων ἢ δόξης, εἴτε εἰδῶλων εἴτε εἰκόνων εἴτε μιμη-
 μάτων εἴτε φαντασμάτων αὐτῶν, ἢ καὶ περὶ τεχνῶν τῶν
 ὅσαι περὶ ταῦτά εἰσι, μὴ καταγέλαστος εἶναι τὰ ἐναντία
 ἀναγκαζόμενος αὐτῷ λέγειν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

242 ΞΕ. Διὰ ταῦτα μέντοι τολμητέον ἐπιτίθεσθαι τῷ
 πατριῷ λόγῳ νῦν, ἢ τὸ παράπαν ἑατέον, εἰ τοῦτό τις
 εἶργει ὄρεν ὄκνος.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἡμᾶς τοῦτό γε μηδὲν μηδαμῇ εἰρξῇ.

ΞΕ. Τρίτον τοίνυν εἴ γε σμικρόν τι παραιτήσομαι.

ΘΕΑΙ. Λέγε μόνον.

ΞΕ. Εἶπον νῦν δὴ που λέγων ὥς πρὸς τὸν περὶ
 ταῦτ' ἐλεγχον ἅε' τε ἀπειρηκῶς ἐγὼ τυγχάνω καὶ δὴ καὶ
 τὰ νῦν.

ΘΕΑΙ. Εἶπες.

ΞΕ. Φοβοῦμαι δὴ τὰ εἰρημένα, μή ποτε διὰ ταῦτά
 σοι μανικὸς εἶναι δόξῃ παρὰ πόδα μεταβαλὼν ἑμαυτὸν
 Β ἄνω καὶ κάτω. σὴν γὰρ δὴ χάριν ἐλέγχειν τὸν λόγον ἐπι-
 θησόμεθα, ἐάνπερ ἐλέγχωμεν.

ΘΕΑΙ. Ὡς τοίνυν ἔμοιγε μηδαμῇ δόξων μηδὲν
 πλημμελεῖν, ἂν ἐπὶ τὸν ἐλεγχον τοῦτον καὶ τὴν ἀπόδειξιν
 ἴης, θαρρῶν ἰδί τούτου γε ἕνεκα.

XXX. ΞΕ. Φέρε δὴ, τίνα ἀρχὴν τις ἂν ἄρξαιτο πα-
 ρακινδυνευτικοῦ λόγου; δοκῶ μὲν γὰρ τήνδ', ὦ παῖ, τὴν
 ὁδὸν ἀναγκαιοτάτην ἡμῖν εἶναι τρέπεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ποίαν δὴ;

ΞΕ. Τὰ δοκοῦντα νῦν ἐναργῶς ἔχειν ἐπισκέψασθαι
 C πρῶτον, μὴ πῃ τεταραγμένοι μὲν ὦμεν περὶ ταῦτα, ὅα-
 δίως δ' ἀλλήλοις ὁμολογῶμεν ὥς εὐκρινῶς ἔχοντες.

ΘΕΑΙ. Λίγε σαφέστερον ὃ λέγεις.

ΞΕ. Εὐκόλως μοι δοκεῖ Παρμενίδης ἡμῶν διειλέχθαι καὶ πᾶς ὅστις πώποτε ἐπὶ κρίσειν ὥρμησε τοῦ τὰ ὄντα διορίσασθαι πόσα τε καὶ ποῖά ἐστιν.

ΘΕΑΙ. Πῆ;

ΞΕ. Μῦθόν τινα ἕκαστος φαίνεται μοι διηγέσθαι παισὶν ὥς οὖσιν ἡμῖν, ὃ μὲν ὡς τρία τὰ ὄντα, πολεμεῖ δὲ ἀλλήλοις ἐνίοτε αὐτῶν ἅττα πη, τοτὲ δὲ καὶ φίλα γιγνόμενα γάμους τε καὶ τόκους καὶ τροφὰς τῶν ἐκρόνων παρέχεται· δύο δὲ ἕτερος εἰπών, ὑγρὸν καὶ ξηρὸν ἢ θερμὸν καὶ ψυχρὸν, συνοικίζει τε αὐτὰ καὶ ἐκδίδωσι· τὸ δὲ παρ' ἡμῶν Ἑλλεατικὸν ἔθνος, ἀπὸ Ξενοφάνους τε καὶ ἐτι πρόσθεν ἀρξάμενον, ὥς ἐνὸς ὄντος τῶν πάντων καλουμένων οὕτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις. Ἰάδης δὲ καὶ Σικελαὶ τινες ὕστερον Μοῦσαι ξυνειροήκασιν ὅτι συμπλέκειν ἀσφαλέστατον ἀμφοτέρω καὶ λέγειν ὥς τὸ ὄν πολλά τε καὶ ἐν ἑστί, ἐχθρὰ δὲ καὶ φίλα συνέχεται. διαφρομένον γὰρ αἰεὶ ξυμφέρεται, φασὶν αἱ συντονώτεραι τῶν Μουσῶν· αἱ δὲ μικρακώτεραι τὸ μὲν αἰεὶ ταῦθ' οὕτως ἔχειν ἐχάλασαν, ἐν μέρει δὲ τοτὲ μὲν ἐν εἶναι φασὶ τὸ πᾶν καὶ φίλον ὑπ' Ἀφροδίτης, τοτὲ δὲ πολλὰ καὶ πολέμιον αὐτὸ αὐτῷ 243 διὰ νεῖκος τι. ταῦτα δὲ πάντα εἰ μὲν ἀληθῶς τις ἢ μὴ τούτων εἰρηκε, χαλεπὸν καὶ πλημμελὲς οὕτω μεγάλα κλεινοῖς καὶ παλαιοῖς ἀνδράσιν ἐπιτιμᾶν· ἐκεῖνο δὲ ἀνεπίφθονον ἀποφῆναι.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὅτι λίαν τῶν πολλῶν ἡμῶν ὑπεριδόντες ὠλιγόρησαν· οὐδὲν γὰρ φρουτίσαντες εἴτ' ἐπακολουθοῦμεν αὐτοῖς λέγουσιν εἴτε ἀπολειπόμεθα, περαίνουσι τὸ σφόν 244 τερον αὐτῶν ἕκαστοι.

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Ὅταν τις αὐτῶν φθιέγῃται λέγων ὥς ἐστιν ἢ

γέγονεν ἢ γίγνεται πολλά ἢ ἓν ἢ δύο, καὶ θερμὸν αὖ ψυχρὸν συγκειραννύμενον, ἄλλοθί πη διακρίσεις καὶ συγκρίσεις ὑποτιθεῖς, τούτων, ὦ Θεαίτητε, ἐκάστοτε σύ τι πρὸς θεῶν ξυνιείς ὅ τι λέγουσιν; ἐγὼ μὲν γάρ ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, τοῦτό γε τὸ νῦν ἀπορούμενον ὁπότε τις εἴποι, τὸ μὴ ὄν, ἀκριβῶς ᾤμην ξυνιέναι· νῦν δὲ ὁρᾷς ἔν' ἐσμέν αὐτοῦ πέρι τῆς ἀπορίας.

C ΘΕΑΙ. Ὅρω.

ΞΕ. Τάχα τοίνυν ἴσως οὐχ ἦττον κατὰ τὸ ὄν ταῦτόν τοῦτο πάθος εἰληφότες ἐν τῇ ψυχῇ περὶ μὲν τοῦτο εὐπορεῖν φαμέν καὶ μανθάνειν ὁπότεν τις αὐτὸ φθέγγεται, περὶ δὲ θάτερον οὐ, πρὸς ἀμφοτέρω ὁμοίως ἔχοντες.

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΞΕ. Καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὴ τῶν προειρημένων ἡμῖν ταῦτόν τοῦτο εἰρήσθω.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

XXXI. ΞΕ. Τῶν μὲν τοίνυν πολλῶν πέρι καὶ μετὰ τοῦτο σκεψόμεθ', ἂν δόξῃ, περὶ δὲ τοῦ μεγίστου τε καὶ D ἀρχηγοῦ πρώτου δὴ σκεπτέον.

ΘΕΑΙ. Τίνος δὴ λέγεις; ἢ δήλον ὅτι τὸ ὄν φῆς πρώτον δεῖν διερευνήσασθαι, τί ποθ' οἱ λέγοντες αὐτὸ δηλοῦν ἡγοῦνται;

ΞΕ. Κατὰ πόδα γε, ὦ Θεαίτητε, ὑπέλαβες. λέγω γάρ δὴ ταύτῃ δεῖν ποιεῖσθαι τὴν μέθοδον ἡμᾶς, οἷον αὐτῶν παρόντων ἀναπυνθανομένους ὥδε· φέρε, ὁπόσοι θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἢ τινε δύο τοιούτω τὰ πάντ' εἶναι E φατε, τί ποτε ἄρα τοῦτ' ἐπ' ἀμφοῖν φθέγγεσθαι, λέγοντες ἄμφω καὶ ἐκάτερον εἶναι; τί τὸ εἶναι τοῦτο ὑπολάβωμεν ὑμῶν; πότερον τρίτον παρὰ τὰ δύο ἐκείνα, καὶ τρία τὸ πᾶν ἀλλὰ μὴ δύο ἐτι καθ' ὑμᾶς τιθῶμεν; οὐ γάρ που τοῖν γε δυοῖν καλοῦντες θάτερον ὄν ἀμφοτέρω ὁμοίως εἶναι λέγετε· σχεδὸν γὰρ ἂν ἀμφοτέρως ἓν, ἀλλ' οὐ δύο εἴτην.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῇ λέγεις.

ΞΕ. Ἀλλ' ἄρα τὰ ἄμφω βούλεσθε καλεῖν ὄν;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΞΕ. Ἀλλ', ὦ φίλοι, φήσομεν, καὶν οὕτω τὰ δύο λέ- 244
γοιτ' ἂν σαφέστατα ἐν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθότατα εἰρηκας.

ΞΕ. Ἐπειδὴ τοίνυν ἡμεῖς ἠπορήκαμεν, ὑμεῖς αὐτὰ
ἡμῖν ἐμφανίζετε ἱκανῶς, τί ποτε βούλεσθε σημαίνειν ὀπό-
ταν ὃν φιδέγγησθε. δηλον γάρ ὡς ὑμεῖς μὲν ταῦτα πάλαι
γιννώσκετε, ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ μὲν ὥόμεθα, νῦν δ' ἠπο-
ρήκαμεν. διδάσκετε οὖν πρῶτον τοῦτ' αὐτὸ ἡμᾶς, ἵνα μὴ
δοξάζωμεν μανθάνειν μὲν τὰ λεγόμενα παρ' ὑμῶν, τὸ δὲ
τούτου γίγνηται πᾶν τοῦναντίον. ταῦτα δὲ λέγοντές τε B
καὶ ἄξιοντες παρὰ τε τούτων καὶ παρὰ τῶν ἄλλων, ὅσοι
πλεῖον ἐνὸς λέγουσι τὸ πᾶν εἶναι, μῶν, ὦ παῖ, τι πλημ-
μελήσομεν;

ΘΕΑΙ. Ἠκιστά γε.

XXXII. ΞΕ. Τί δέ; παρὰ τῶν ἐν τὸ πᾶν λεγόντων
ἄρ' οὐ πευστέον εἰς δύναμιν τί ποτε λέγουσι τὸ ὄν;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τόδε τοίνυν ἀποκρινέσθωσαν. ἐν ποὺ φατε
μόνον εἶναι; φάμεν γάρ, φήσουσιν. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί δέ; ὃν καλεῖτέ τι;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πότερον ὅπερ ἐν, ἐπὶ τῷ αὐτῷ προσχρώμενοι C
δυοῖν ὀνόμασιν, ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. Τίς οὖν αὐτοῖς ἢ μετὰ τοῦτ', ὦ ξέने, ἀπό-
κρισις;

ΞΕ. Δηλον, ὦ Θεαίτητε, ὅτι τῷ ταύτην τὴν ὑπόθε-
σιν ὑποθεμένῳ πρὸς τὸ νῦν ἐρωτηθὲν καὶ πρὸς ἄλλο δὲ
ὅτιοῦν οὐ πάντων ῥᾶστον ἀποκρίνασθαι.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Τό τε δύο ὀνόματα ὁμολογεῖν εἶναι μηδὲν θέμενον πλὴν ἐν καταγέλαστόν που.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Καὶ τὸ παράπαν γε ἀποδέχεσθαι του λέγοντος, ὡς ἔστιν ὄνομά τι, λόγον οὐκ ἂν ἔχοι.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τιθεῖς τε τοῦνομα τοῦ πράγματος ἕτερον δύο λέγει πού τινε.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἂν ταυτόν γε αὐτῷ τιθῇ τοῦνομα, ἢ μηδενὸς ὄνομα ἀναγκασθῇσεται λέγειν, εἰ δέ τινος αὐτὸ φήσει, συμβήσεται τὸ ὄνομα ὀνόματος ὄνομα μόνον, ἄλλον δὲ οὐδενὸς ὄν.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Καὶ τὸ ἐν γε, ἐνὸς ἐν ὄνομα ὄν, καὶ τοῦτο ὄνοματος αὐτὸ ἐν ὄν.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ ὅλον ἕτερον τοῦ ὄντος ἐνὸς ἢ ταυτόν φήσουσι τοῦτῳ;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ φήσουσί τε καὶ φασίν;

ΞΕ. Εἰ τοίνυν ὅλον ἐστίν, ὥσπερ καὶ Παρμενίδης λέγει,

πάντοθεν εὐκύκλου σφαίρης ἐναλίγκιον ὄγκῳ,
μεσσοῦθεν ἰσοπαλὲς πάντῃ· τὸ γὰρ οὔτε τι μείζον
οὔτε τι βαϊότερον πελέναι χρεόν ἐστι τῇ ἢ τῇ,
τοιούτῳν γε ὄν τὸ ὄν μέσου τε καὶ ἔσχατα ἔχει, ταῦτα δὲ
ἔχον πᾶσα ἀνάγκη μέρη ἔχειν· ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

245 ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τό γε μεμερισμένον πάθος μὲν τοῦ ἐνὸς ἔχειν ἐπὶ τοῖς μέρεσι πᾶσιν οὐδὲν ἀποκωλύει, καὶ ταύτῃ δὴ πᾶν τε ὄν καὶ ὅλον ἐν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ;

ΞΕ. Τὸ δὲ πεπονθὸς ταῦτα ἄρ' οὐκ ἀδύνατον αὐτό γε τὸ ἐν αὐτὸ εἶναι;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Ἀμερῆς δὴ που δεῖ παντελῶς τό γε ἀληθῶς ἐν κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον εἰρησθαι.

ΘΕΑΙ. Αἰ γὰρ οὐν.

ΞΕ. Τὸ δέ γε τοιοῦτον ἐκ πολλῶν μερῶν ὃν οὐ συμ- B
φωνήσῃ τῷ [ὅλῳ] λόγῳ.

ΘΕΑΙ. Μανθάνω.

ΞΕ. Πότερον δὴ πάθος ἔχον τὸ ὃν τοῦ ἐνὸς οὕτως ἐν τε ἔσται καὶ ὅλον, ἢ παντάπασι μὴ λέγωμεν ὅλον εἶναι τὸ ὃν;

ΘΕΑΙ. Χαλεπὴν προβέβληκας αἵρεσιν.

ΞΕ. Ἀληθέστατα μέντοι λέγεις. πεπονθὸς τε γὰρ τὸ ὃν ἐν εἶναι πῶς, οὐ ταῦτόν ὃν τῷ ἐν φαίνεται, καὶ πλεόνα δὴ τὰ πάντα ἐνὸς ἔσται.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν εἴαν γε τὸ ὃν ἢ μὴ ὅλον διὰ τὸ πεπον- C
θῆναι τὸ ὑπ' ἐκείνου πάθος, ἢ δὲ αὐτὸ τὸ ὅλον, ἐνδεὲς τὸ ὃν ἑαυτοῦ ξυμβαίνει.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἑαυτοῦ στερό-
μενον οὐκ ὃν ἔσται τὸ ὃν.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Καὶ ἐνός γε αὖ πλείω τὰ πάντα γίγνεται, τοῦ τε ὄντος καὶ τοῦ ὅλου χωρὶς ἰδίαν ἑκατέρου φύσιν εἰλη-
φύτος.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Μὴ ὄντος δέ γε τὸ παράπαν τοῦ ὅλου, ταῦτά τε ταῦτα ὑπάρχει τῷ ὄντι καὶ πρὸς τῷ μὴ εἶναι μηδ' ἂν D
γενέσθαι ποτὲ ὄν.

ΘΕΑΙ. Τί δῆ;

ΞΕ. Τὸ γενόμενον αἰὲ γέγονεν ὅλον· ὥστε οὔτε οὐσίαν οὔτε γένεσιν ὡς οὐσαν δεῖ προσαγορεύειν [τὸ ἐν ἡ] τὸ ὅλον ἐν τοῖς οὐσι μὴ τιθέντα.

ΘΕΑΙ. Παντάπασιν ἔοικε ταῦθ' οὕτως ἔχειν.

ΞΕ. Καὶ μὴν οὐδ' ὁποσοποῦν τι δεῖ τὸ μὴ ὅλον εἶναι· ποσὸν τι γάρ ὄν, ὁπόσον ἂν ἦ, τοσοῦτον ὅλον ἀναγκαῖον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ γε.

ΞΕ. Καὶ τοίνυν ἄλλα μυρία ἀπεράντους ἀπορίας Ε. ἕκαστον εἰληφὸς φανεῖται τῷ τὸ ὄν εἶτε δύο τινὲ εἶτε ἐν μόνον εἶναι λέγοντι.

ΘΕΑΙ. Ἀηλοὶ σχεδὸν καὶ τὰ νῦν ὑποφαίνοντα· συνάπτεται γὰρ ἕτερον ἐξ ἄλλου, μείζω καὶ χαλεπωτέραν φέρον περὶ τῶν ἐμπροσθεν αἰὲ δηθέντων πλάνην.

XXXIII. ΞΕ. Τοὺς μὲν τοίνυν διακριβολογουμένους ὄντος τε περὶ καὶ μὴ πάντας μὲν οὐ διεληλύθαμεν, ὅμως δὲ ἱκανῶς ἐχέτω· τοὺς δὲ ἄλλως λέγοντας αὐθιγέον, ἢ ἐκ πάντων εἰδῶμεν ὅτι τὸ ὄν τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲν 246 εὐπορώτερον εἰπεῖν ὅ τί ποτ' ἔστιν.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν πορεύεσθαι χρή καὶ ἐπὶ τούτους.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἔοικέ γε ἐν αὐτοῖς οἶον γιγαντομαχίαις εἶναι διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν περὶ τῆς οὐσίας πρὸς ἀλήλους.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οἱ μὲν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου πάντα ἔλκουσι, ταῖς χερσὶν ἀτεχνῶς ὡς πέτρας καὶ ὄρυς περιλαμβάνοντες. τῶν γὰρ τοιούτων ἐφαπτόμενοι πάντων δισχυρίζονται τοῦτο εἶναι μόνον ὃ παρέχει προσβολὴν καὶ ἐπαφήν τινα, ταὐτὸν σῶμα καὶ οὐσίαν ὀριζόμενοι, τῶν δὲ ἄλλων εἰ τίς τί φησι μὴ σῶμα ἔχον εἶναι,

καταφρονοῦντες τὸ παράπαν καὶ οὐδὲν ἐθέλοντες ἄλλο ἀκούειν.

ΘΕΑΙ. Ἡ δεινοὺς εἰρηκας ἄνδρας· ἥδη γὰρ καὶ ἐγὼ τούτων συχνοῖς προσέτυχον.

ΞΕ. Ταιγαροῦν οἱ πρὸς αὐτοὺς ἀμφισβητοῦντες μάλα εὐλαβῶς ἄνωθεν ἐξ ἀοράτου ποθὲν ἀμύνονται, νοητὰ ἅττα καὶ ἀσώματα εἶδη βιαζόμενοι τὴν ἀληθινὴν οὐσίαν εἶναι· τὰ δὲ ἐκείνων σώματα καὶ τὴν λεγομένην ὑπ' αὐτῶν ἀλήθειαν κατὰ σμικρὰ διαθραύοντες ἐν τοῖς λόγοις γένεσιν αὐτ' οὐσίας φερομένην τινὰ προσαγορεύουσιν. ἐν μέσῳ δὲ περὶ ταῦτα ἥπλετος ἀμφοτέρων μάχη τις, ὦ Θεαίτητε, αἰὲ ξυνέστηκεν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Παρ' ἀμφοῖν τοίνυν τοῖν γενοῖν κατὰ μέρος λάβωμεν λόγον ὑπὲρ ἧς τίθενται τῆς οὐσίας.

ΘΕΑΙ. Πῶς οὖν δὴ ληψόμεθα;

ΞΕ. Παρὰ μὲν τῶν ἐν εἰδεσιν αὐτὴν τιθεμένων ἥξαν· ἡμερώτεροι γάρ· παρὰ δὲ τῶν εἰς σῶμα πάντα ἐλκόντων βία χαλεπώτερον, ἴσως δὲ καὶ σχεδὸν ἀδύνατον. Ὡς ἀλλ' ὥδέ μοι δεῖν δοκεῖ περὶ αὐτῶν δεῖν.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Μάλιστα μὲν, εἴ πη δυνατόν ἦν, ἐργῶ βελτίους αὐτοὺς ποιεῖν· εἰ δὲ τοῦτο μὴ ἐγγχωρεῖ, λόγῳ ποιῶμεν, ὑποτιθέμενοι νομιμώτερον αὐτοὺς ἢ νῦν ἐθέλοντας ἂν ἀποκρίνασθαι. τὸ γὰρ ὁμολογηθὲν παρὰ βελτιόνων που κυριώτερον ἢ τὸ παρὰ χειρόνων· ἡμεῖς δὲ οὐ τούτων φροντίζομεν, ἀλλὰ τάληθες ζητοῦμεν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθότατα.

Κ

XXXIV. ΞΕ. Κέλευε δὴ τοὺς βελτίους γεγανότας ἀποκρίνασθαι σοι, καὶ τὸ λεχθὲν παρ' αὐτῶν ἀφερμήναι.

ΘΕΑΙ. Ταῦτ' ἔσται.

ΞΕ. Λεγόντων δὴ θνητὸν ξῶον εἴ φασιν εἶναι τι.

PLATO.

25

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τοῦτο δὲ οὐ σῶμα ἔμψυχον ὁμολογοῦσιν;

ΘΕΑΙ. Πάνν γε.

ΞΕ. Τιθέντες τι τῶν ὄντων ψυχὴν;

247

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί δέ; ψυχὴν οὐ τὴν μὲν δικαίαν, τὴν δὲ ἄδικόν φασιν εἶναι, καὶ τὴν μὲν φρόνιμον, τὴν δὲ ἄφρονα;

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΞΕ. Ἄλλ' οὐ δικαιοσύνης ἕξει καὶ παρουσίᾳ τοιαύτην αὐτῶν ἐκάστην γίνεσθαι, καὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἐναντίαν;

ΘΕΑΙ. Ναί, καὶ ταῦτα ξύμφασιν.

ΞΕ. Ἄλλὰ μὴν τό γε δυνατόν τῳ παραγίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι πάντως εἶναι τί φήσουσιν.

ΘΕΑΙ. Φασὶ μὲν οὖν.

II

ΞΕ. Οὕσης οὖν δικαιοσύνης καὶ φρονήσεως καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς καὶ τῶν ἐναντίων, καὶ δὴ καὶ ψυχῆς ἐν ἧ ταῦτα ἐγγίγνεται, πότερον ὁρατὸν καὶ ἀπτόν εἶναι φασὶ τι αὐτῶν ἢ πάντα ἀόρατα;

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οὐδὲν τούτων γε ὁρατόν.

ΞΕ. Τί δέ; τῶν τοιούτων μῶν σῶμά τι λέγουσιν ἴσχειν;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο οὐκέτι κατὰ ταῦτ' ἀποκρίνονται πᾶν, ἀλλὰ τὴν μὲν ψυχὴν αὐτὴν δοκεῖν σφίσι σῶμά τι κερτῆσθαι, φρόνησιν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ὧν ἡρώτηκας, C αἰσχύνονται τὸ τολμαῖν ἢ μηδὲν τῶν ὄντων αὐτὰ ὁμολογεῖν ἢ πάντ' εἶναι σῶματα δισχυρίζεσθαι.

ΞΕ. Σαφῶς γὰρ ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, βελτίους γεγόνασιν ἄνδρες· ἐπεὶ τούτων οὐδ' ἂν ἐν ἐπαισχυνηθεῖεν οἷ γε αὐτῶν σπαρτοὶ τε καὶ αὐτόχθονες, ἀλλὰ διατείνουσιν ἂν πᾶν, ὃ μὴ δυνατοὶ ταῖς χερσὶ ξυμπιέζειν εἰσὶν, ὥς ἄρα τοῦτο οὐδὲν τὸ παράπαν ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οἶα διανοοῦνται λέγεις.

ΞΕ. Πάλιν τοίνυν ἀνερωτῶμεν αὐτούς· εἰ γάρ τι καὶ σμικρὸν ἐθέλουσι τῶν ὄντων συγχωρεῖν ἀσώματον, ἔξαρκεῖ. τὸ γὰρ ἐπὶ τε τούτοις ἅμα καὶ ἐπ' ἐκείνοις ὅσα ὅτι ἔχει σῶμα ξυμφυτὲς γεγονός, εἰς ὃ βλέποντες ἀμφοτέρωθεν εἶναι λέγουσι, τοῦτο αὐτοῖς ῥητέον. τάχ' οὖν ἴσως ἂν ἀποροῖεν· εἰ δὴ τι τοιοῦτον πεπόνθασι, σκόπει, προτεινόμενων ἡμῶν, ἅρ' ἐθέλοιεν ἂν δέχεσθαι καὶ ὁμολογεῖν τοιούτῳ εἶναι τὸ ὄν.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ; λέγε, καὶ τάχα εἰσόμεθα.

ΞΕ. Λέγω δὴ τὸ καὶ ὁποιοῦν κεκτημένον δύναμιν εἴτ' εἰς τὸ ποιεῖν ἕτερον ὅτιοῦν πεφυκός εἴτ' εἰς τὸ παθεῖν ἢ καὶ σμικρότατον ὑπὸ τοῦ φανλοτάτου, καὶ εἰ μόνον εἰσάπαξ, πᾶν τοῦτο ὄντως εἶναι· τίθεται γὰρ ὅρον ὀρίζειν τὰ ὄντα, ὥς ἐστὶν οὐκ ἄλλο τι πλὴν δυνάμεις.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἐπέπερ αὐτοί γε οὐκ ἔχουσιν ἐν τῷ παρόντι τούτου βέλτιον λέγειν, δέχονται τοῦτο.

ΞΕ. Καλῶς· ἴσως γὰρ ἂν εἰς ὕστερον ἡμῖν τε καὶ τούτοις ἕτερον ἂν φανείη. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοῦτο ἡμῖν ἐνταῦθα μενέτω ξυνομολογηθέν.

248

ΘΕΑΙ. Μένει.

XXXV. ΞΕ. Πρὸς δὴ τοὺς ἑτέρους ἴωμεν, τοὺς τῶν εἰδῶν φίλους· σὺ δ' ἡμῖν καὶ τὰ παρὰ τούτων ἀφερομήνευε.

ΘΕΑΙ. Ταῦτ' ἔσται.

ΞΕ. Γένεσιν, τὴν δὲ οὐσίαν χωρὶς που διελόμενοι λέγετε; ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ σῶματι μὲν ἡμᾶς γενέσκει δι' αἰσθησεως κοινωνεῖν, διὰ λογισμοῦ δὲ ψυχῇ πρὸς τὴν ὄντως οὐσίαν, ἣν αἰεὶ κατὰ ταῦτά ὡσαύτως ἔχειν φατέ, γένεσιν δὲ ἄλλοτε ἄλλως.

B ΘΕΑΙ. Φαμέν γάρ οὖν,

ΞΕ. Τὸ δὲ δὴ κοινωνεῖν, ὦ πάντων ἄριστοι, τί τοῦθ' ὑμᾶς ἐπ' ἀμφοῖν λέγειν φῶμεν; ἄρ' οὐ τὸ νῦν δὴ παρ' ἡμῶν ῥηθέν;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Πάθημα ἢ ποίημα ἐκ δυνάμεως τινος ἀπὸ τῶν πρὸς ἄλληλα ξυνιόντων γιγνόμενον. τάχ' οὖν, ὦ Θεαί-
τητε, αὐτῶν τὴν πρὸς ταῦτα ἀπόκρισιν σὺ μὲν οὐ κατα-
κούεις, ἐγὼ δὲ ἴσως διὰ συνήθειαν.

ΘΕΑΙ. Τίν' οὖν δὴ λέγουσι λόγον;

C ΞΕ. Οὐ συγχωροῦσιν ἡμῖν τὸ νῦν δὴ ῥηθὲν πρὸς τοὺς γηγενεῖς οὐσίας πέρι.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ἰκανὸν ἔθεμεν ὅρον ποντῶν ὄντων, ὅταν τῷ παρῇ ἢ τοῦ πάσχειν ἢ δρᾶν καὶ πρὸς τὸ σμικρότατον δύ-
ναμις;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πρὸς δὴ ταῦτα τόδε λέγουσιν, ὅτι γενέσκει μὲν μέτεστι τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν δυνάμεως, πρὸς δὲ οὐσίαν τούτων οὐδετέρου τὴν δύναμιν ἀρμόττειν φασίν.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν λέγουσί τι;

D ΞΕ. Πρὸς ὃ γε λεκτέον ἡμῖν, ὅτι δεόμεθα παρ' αὐ-
τῶν ἔτι πυνθέσθαι σαφέστερον, εἰ προσομολογοῦσι τὴν μὲν ψυχὴν γινώσκειν, τὴν δ' οὐσίαν γινώσκεσθαι.

ΘΕΑΙ. Φασὶ μὴν τοῦτό γε.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ γινώσκειν ἢ τὸ γινώσκεσθαι φατε ποίημα ἢ πάθος ἢ ἀμφοτέρου; ἢ τὸ μὲν πάθημα, τὸ δὲ θάτερον; ἢ παντάπασιν οὐδέτερον οὐδετέρου τούτων μεταλαμβάνειν;

ΘΕΑΙ. Ἀἴλον ὥς οὐδέτερον οὐδετέρου· τὰ ἀντία γὰρ ἂν τοῖς ἔμπροσθεν λέγαιεν.

ΞΕ. Μανθάνω· τὸ δὲ γινώσκειν εἴπερ ἔσται ποι-

εἶν τι, τὸ γιγνωσκόμενον ἀναγκαῖον αὐτῷ συμβαίνει πά- E
σχειν, ὥστε τὴν οὐσίαν δὴ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον γιγνω-
σκομένην ὑπὸ τῆς γνώσεως, καθ' ὅσον γιγνώσκεται, κατὰ
τοσοῦτον κινεῖσθαι διὰ τὸ πάσχειν, ὃ δὴ φάμεν οὐκ ἂν
γενέσθαι περὶ τὸ ἡρεμοῦν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθως.

ΞΕ. Τί δὲ πρὸς Διός; ὥς ἀληθῶς κίνησιν καὶ ζωὴν
καὶ ψυχὴν καὶ φρόνησιν ἢ ἁπλῶς πεισθησόμεθα τῷ παν-
τελῶς ὄντι μὴ παρεῖναι, μηδὲ ξῆν αὐτὸ μηδὲ φρονεῖν, 249
ἀλλὰ σεμνὸν καὶ ἄγιον, νοῦν οὐκ ἔχον, ἀκίνητον ἑστὸς
εἶναι;

ΘΕΑΙ. Δεινὸν μέντ' ἂν, ὃ ξένε, λόγον συγχωροῖμεν.

ΞΕ. Ἀλλὰ νοῦν μὲν ἔχειν, ζωὴν δὲ μὴ φῶμεν;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμφοτέρωθεν ἐνόντ' αὐτῷ λέρο-
μεν, οὐ μὴν ἐν ψυχῇ γε φήσομεν αὐτὸ ἔχειν αὐτά;

ΘΕΑΙ. Καὶ τίν' ἂν ἕτερον ἔχοι τρόπον;

ΞΕ. Ἀλλὰ δῆτα νοῦν μὲν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν, ἀκί-
νητον μέντοι τὸ παρὰπαν ἔμψυχον ὃν ἐστάναι;

ΘΕΑΙ. Πάντα ἔμοιγε ἄλογα ταῦτ' εἶναι φαίνεται. B

ΞΕ. Καὶ τὸ κινούμενον δὴ καὶ κίνησιν συγχωρητέον
ὥς ὄντα.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Συμβαίνει δ' οὖν, ὃ Θεαίτητε, ἀκινήτων τε ὄν-
των νοῦν μηδενὶ περὶ μηδενὸς εἶναι μηδαμοῦ.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐὰν αὐτὰ φερόμενα καὶ κινούμενα πάντ'
εἶναι συγχωρῶμεν, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ταύτων τοῦτο ἐκ
τῶν ὄντων ἐξαίρησομεν.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Τὸ κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως καὶ περὶ τὸ αὐτὸ
δοκεῖ σοι χωρὶς στάσεως γενέσθαι ποτ' ἂν; C

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Τί δ' ; ἄνευ τούτων νοῦν καθορᾶς ὄντα ἢ γενόμενον ἂν καὶ ὅπου οὖν ;

ΘΕΑΙ. Ἦκιστα.

ΞΕ. Καὶ μὴν πρὸς γε τοῦτον παντὶ λόγῳ μαχετέον, ὅς ἂν ἐπιστήμην ἢ φρόνησιν ἢ νοῦν ἀφανίζων ἰσχυρίζεται περὶ τινος ὀπιοῦν.

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΞΕ. Τῷ δὴ φιλοσόφῳ καὶ ταῦτα μάλιστα τιμῶντι πᾶσα, ὥς ἔοικεν, ἀνάγκη διὰ ταῦτα, μήτε τῶν ἐν ἢ καὶ
 D τὰ πολλὰ εἶδη λεγόντων τὸ πᾶν ἐσθηκὸς ἀποδέχεσθαι, τῶν τε αὖ πανταχῇ τὸ ὄν κινούντων μηδὲ τὸ παράπαν ἀκούειν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν παίδων εὐχὴν, ὅσα ἀκίνητα καὶ κεκλιμημένα, τὸ ὄν τε καὶ τὸ πᾶν ξυναμφοτέρα λέγειν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

XXXVI. ΞΕ. Τί οὖν ; ἄρ' οὐκ ἐπεικῶς ἤδη φαινόμεθα περιλειηθέναι τῷ λόγῳ τὸ ὄν ;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Βαβαὶ μέντ' ἂν ἄρα, ὦ Θεαίτητε, ὥς μοι δοκοῦμεν νῦν αὐτοῦ γνώσεσθαι περὶ τὴν ἀπορίαν τῆς σκέψεως.

E ΘΕΑΙ. Πῶς αὖ καὶ τί τοῦτ' εἰρηκας ;

ΞΕ. Ὡ μακάριε, οὐκ ἐννοεῖς ὅτι νῦν ἐσμέν ἐν ἀγνοίᾳ τῇ πλείστῃ περὶ αὐτοῦ, φαινόμεθα δὲ τί λέγειν ἡμῖν αὐτοῖς ;

ΘΕΑΙ. Ἐμοὶ γοῦν ὅπῃ δ' αὖ λελήθαμεν οὕτως ἔχοντες, οὐ πάνυ ξυνήμῃ.

ΞΕ. Σκόπει δὴ σαφέστερον, εἰ ταῦτα νῦν ξυνομολο-
 250 γοῦντες δικαίως ἂν ἐπερωτηθείμεν ἅπερ αὐτοὶ τότε ἤρω-
 τῶμεν τοὺς λέγοντας εἶναι τὸ πᾶν θερμὸν καὶ ψυχρόν.

ΘΕΑΙ. Ποῖα ; ὑπόμνησόν με.

ΞΕ. Πάνυ μὲν οὖν καὶ πειράσομαι γε δοῶν τοῦ-

το, ἐρωτῶν δὲ καθάπερ ἐκείνους τότε, ἵνα ἅμα τι καὶ προῖωμεν.

ΘΕΑΙ. Ὁρθῶς.

ΞΕ. Εἶεν δὴ, κίνησιν καὶ στάσιν ἄρ' οὐκ ἐναντιώ-
τατα λέγεις ἀλλήλοις;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Καὶ μὴν εἶναί γε ὁμοίως φῆς ἀμφοτέρα αὐτὰ
καὶ ἑκάτερον;

ΘΕΑΙ. Φημί γὰρ οὖν.

B

ΞΕ. Ἄρα κινεῖσθαι λέγων ἀμφοτέρα καὶ ἑκάτερον,
ὅταν εἶναι συγχωρῆς;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Ἀλλ' ἐστάναι σημαίνεις λέγων αὐτὰ ἀμφοτέρα
εἶναι;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Τρίτον ἄρα τι παρὰ ταῦτα τὸ ὄν ἐν τῇ ψυχῇ τι-
θεῖς, ὥς ὕπ' ἐκείνου τήν τε στάσιν καὶ τὴν κίνησιν περι-
εχομένην, συλλαβὼν καὶ ἀπιδὼν αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς οὐ-
σίας κοινωσίαν, οὕτως εἶναι προσεῖπες ἀμφοτέρα;

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύομεν ὥς ἀληθῶς τρίτον ἀπομαν- C
τεύεσθαι τι τὸ ὄν, ὅταν κίνησιν καὶ στάσιν εἶναι λέγωμεν.

ΞΕ. Οὐκ ἄρα κίνησις καὶ στάσις ἐστὶ ξυναμφοτέρον
τὸ ὄν, ἀλλ' ἕτερον δὴ τι τούτων.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΞΕ. Κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἄρα τὸ ὄν οὔτε ἔστηκεν
οὔτε κινεῖται.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΞΕ. Ποῖ δὴ χρὴ τὴν διάνοικαν ἔτι τρέπειν τὸν βουλό-
μενον ἐναργές τι περὶ αὐτοῦ παρ' ἐαυτῷ βεβαιώσασθαι,

ΘΕΑΙ. Ποῖ γάρ;

ΞΕ. Οἶμαι μὲν οὐδαμῶς ἐτι ῥᾶδιον. εἰ γάρ τι μὴ D
κινεῖται, πῶς οὐχ ἔστηκεν; ἢ τὸ μηδαμῶς ἐστὸς πῶς οὐκ

αὐτὸ κινεῖται· τὸ δὲ ὄν ἡμῖν νῦν ἐκτὸς τούτων ἀμφοτέρων ἀναπέφανται. ἢ δυνατόν οὖν τοῦτο;

ΘΕΑΙ. Πάντων μὲν οὖν ἀδυνατώτατον.

ΞΕ. Τὸδε τοίνυν μνησθῆναι δίκαιον ἐπὶ τούτοις.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὅτι τοῦ μὴ ὄντος ἐρωτηθέντες τοῦνομα ἐφ' ὃ τίποτε δεῖ φέρειν, πάσῃ συνεσχόμεθα ἀπορία. μέμνησαι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Μῶν οὖν ἐν ἐλάττωσί τιτι νῦν ἐσμέν ἀπορία
 Ε. περὶ τὸ ὄν;

ΘΕΑΙ. Ἐμοὶ μὲν, ὦ ξέने, εἰ δυνατόν εἰπεῖν, ἐν πλείονι φαινόμεθα.

ΞΕ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐνταῦθα κείσθω διηπορημένον· ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἴσου τό τε ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν ἀπορίας μεταεἰλήφατον, νῦν ἐλπίς ἤδη, καθ' ἅπερ ἂν αὐτῶν θάτερον εἴτε ἀμυδρότερον εἴτε σαφέστερον ἀναφαινῆται, καὶ θάτερον οὕτως ἀναφαίνεσθαι· καὶ ἐὰν αὐτὸ μὴδέτερον ἰδεῖν
 251 δυνώμεθα, τὸν γοῦν λόγον ὕπηπερ ἂν οἰοίτε ὧμεν εὐπρεπέστατα διαθησόμεθα οὕτως ἀμφοῖν ἅμα.

ΘΕΑΙ. Καλῶς.

ΞΕ. Λέγωμεν δὴ καθ' ὃν τινὰ ποτε τρόπον πολλοῖς ὀνόμασι ταῦτόν τοῦτο ἐκάστοτε προσαγορεύομεν.

ΘΕΑΙ. Οἶον δὴ τί· παρὰδειγμα εἰπέ.

XXXVII. ΞΕ. Λέγωμεν ἄνθρωπον δὴ πού πόλλ' ἅττα ἐπονομάζοντες, τὰ τε χρώματα ἐπιφέροντες αὐτῷ καὶ τὰ σχήματα καὶ μεγέθη καὶ κακίας καὶ ἀρετάς, ἐν οἷς
 Β πᾶσι καὶ ἑτέροις μυρίοις οὐ μόνον ἄνθρωπον αὐτὸν εἶναι φαμέν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν καὶ ἑτέρα ἄπειρα, καὶ τᾶλλα δὴ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως ἐν ἑκάστου ὑποθήμενοι πάλιν αὐτὸ πολλά καὶ πολλοῖς ὀνόμασι λέγομεν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΞΕ. Ὅθεν γε, οἴμαι, τοῖς τε νέοις καὶ τῶν γερόντων

τοῖς ὀφθαλμοῖσι θοίνην παρεσκευάκαμεν· εὐθύς γὰρ ἀντιλαβέσθαι παντὶ πρόχειρον ὥς ἀδύνατον τὰ τε πολλὰ ἐν καὶ τὸ ἐν πολλὰ εἶναι, καὶ δὴ πού χαίρουσιν οὐκ ἐόντες ἀγαθὸν λέγειν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀγαθὸν ἀγαθόν, ὁ τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄνθρωπον. ἐντυγχάνεις γάρ, ὦ Θεαίτητε, ὡς ἐγὼμαι, πολλάκις τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακόσιν, ἐνίοτε πρεσβυτέροις ἀνθρώποις, καὶ ὑπὸ πενίας τῆς περὶ φρόνησιν κτήσεως τὰ τοιαῦτα τεθναμακόσι, καὶ δὴ τι καὶ πάσσοφον οἰομένοις τοῦτ' αὐτὸ ἀνευρηκέναι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἵνα τοίνυν πρὸς ἅπαντας ἡμῖν ὁ λόγος ἢ τοὺς πώποτε περὶ οὐσίας καὶ ὅτιον διαλεχθέντας, ἔστω καὶ ὁ πρὸς τούτους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅσοις ἔμπροσθεν διελέγεμεθα, τὰ νῦν ὥς ἐν ἐρωτήσῃ λεχθησόμενα.

ΘΕΑΙ. Τὰ ποῖα δὴ;

ΞΕ. Πότερον μῆτε τὴν οὐσίαν κινήσει καὶ στάσει προσάπτωμεν μῆτε ἄλλο ἄλλω μηδὲν μηδενί, ἀλλ' ὥς ἅμικτα ὄντα καὶ ἀδύνατον μεταλαμβάνειν ἀλλήλων οὕτως αὐτὰ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν λόγοις τιθῶμεν; ἢ πάντα εἰς ταῦτόν ξυνάγωμεν ὥς δυνατὰ ἐπικοινωνεῖν ἀλλήλοις; ἢ τὰ μὲν, τὰ δὲ μὴ; τούτων, ὦ Θεαίτητε, τί ποτ' ἂν αὐτοὺς ἐπ' προαιρεῖσθαι φήσαιομεν;

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν ὑπὲρ αὐτῶν οὐδὲν ἔχω πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι· τί οὖν οὐ καθ' ἐν ἀποκρινόμενος ἐφ' ἑκάστου τὰ ξυμβαίνοντα ἐσκέψω;

ΞΕ. Καλῶς λέγεις, καὶ τιθῶμέν γε αὐτοὺς λέγειν, εἰ βούλει, πρῶτον μηδενὶ μηδὲν μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν κοινωνίας εἰς μηδέν. οὐκοῦν κινήσις τε καὶ στάσις οὐδαμῇ μετέξτεον οὐσίας;

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. Τί δέ; ἔσται πότερον αὐτῶν, οὐσίας μὴ προσκοινωνοῦν;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔσται.

ΞΕ. Ταχὺ δὴ ταύτη γε τῇ συνομολογίᾳ πάντα ἀνάστατα γέγονεν, ὥς ἔοικεν, ἅμα τε τῶν τὸ πᾶν κινούντων καὶ τῶν ὥς ἐν ἰστιάτων καὶ ὅσοι κατ' εἶδη τὰ ὄντα κατὰ ταῦτά ὡσαύτως ἔχοντα εἶναι φασιν αἰεὶ· πάντες γὰρ οὗτοι τό γε εἶναι προσάπτουσιν, οἳ μὲν ὄντως κινεῖσθαι λέγοντες, οἳ δὲ ὄντως ἐσθιγόντ' εἶναι.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

Β ΞΕ. Καὶ μὴν καὶ ὅσοι τοιῦτ' ἐν ξυντιθέασιν τὰ πάντα, τοιῦτ' ἐν διαιρούσιν, εἴτε εἰς ἐν καὶ ἐξ ἐνὸς ἀπειρα εἴτε εἰς πέρας ἔχοντα στοιχεῖα διαιρούμενοι καὶ ἐκ τούτων συντιθέντες, ὁμοίως μὲν ἔαν ἐν μέρει τοῦτο τιθῶσι γιγνόμενον, ὁμοίως δὲ καὶ ἔαν αἰεὶ, κατὰ πάντα ταῦτα λέγοιεν ἂν οὐδέν, εἴπερ μηδεμίᾳ ἔστι ξύμμιξις.

ΘΕΑΙ. Ὅρθως.

ΞΕ. Ἔτι τοίνυν ἂν αὐτοὶ πάντων καταγελαστότατα μετίοιεν τὸν λόγον οἳ μηδὲν ἑῶντες κοινωνίᾳ παθήματος ἑτέρου θάτερον προσαγορεύειν.

Γ ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Τῷ τε εἶναι που περὶ πάντα ἀναγκάζονται χρῆσθαι καὶ τῷ χωρὶς καὶ τῷ ἄλλων καὶ τῷ καθ' αὐτὸ καὶ μυρίοις ἑτέροις, ὧν ἀκρατεῖς ὄντες εἰργεσθαι καὶ μὴ συνάπτειν ἐν τοῖς λόγοις οὐκ ἄλλων δέονται τῶν ἐξελεγχόντων, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον οἴκοθεν τὸν πολέμιον καὶ ἐναντιωσόμενον ἔχοντες, ἐντὸς ὑποφθεγγόμενον ὥσπερ τὸν ἄτοπον Εὐθυκλέα περιφέροντες αἰεὶ πορεύονται.

Δ ΘΕΑΙ. Κομιδῇ λέγεις ὁμοίον τε καὶ ἀληθές.

ΞΕ. Τί δ' ἂν πάντα ἀλλήλοισι ἑῶμεν δύναμιν ἔχειν ἐπικοινωνίας;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο μὲν οἶός τε καὶ γὰρ διαλύειν.

ΞΕ. Πῶς;

ΘΕΑΙ. Ὅτι κίνησίς τε αὐτῇ παντάπασιν ἴσταιτ' ἂν

καὶ στάσις αὐτὴ πάλιν αὐτὴ κινεῖτο, εἴπερ ἐπιγυγνοῖσθην ἐπ' ἀλλήλοιν.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε πού τις μεγίσταις ἀνάγκαις ἀδύνατον, κινήσιν τε ἴστασθαι καὶ στάσιν κινεῖσθαι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τὸ τρίτον δὴ μόνον λοιπόν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

XXXVIII. ΞΕ. Καὶ μὴν ἓν γέ τι τούτων ἀναγκαῖον, ἢ ἢ πάντα ἢ μηδὲν ἢ τὰ μὲν ἐθέλειν, τὰ δὲ μὴ συμμίσγυσθαι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Καὶ μὴν τὰ γε δύο ἀδύνατον εὐρέσθαι.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πᾶς ἄρα ὁ βουλούμενος ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι τὸ λοιπὸν τῶν τριῶν θήσει.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Ὅτε δὴ τὰ μὲν ἐθέλει τοῦτο δοῦν, τὰ δ' οὐ, σχεδὸν οἷον τὰ γράμματα πεπονθότ' ἂν εἴη. καὶ γὰρ ἐκείνων τὰ μὲν ἀναρμοστεῖ πού τις πρὸς ἀλλήλα, τὰ δὲ ξυναρμόττει.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τὰ δὲ γε φωνήεντα διαφερόντως τῶν ἄλλων οἷον δεσμός διὰ πάντων κεχώρηκεν, ὥστε ἄνευ τινὸς αὐτῶν ἀδύνατον ἀρμόττειν καὶ τῶν ἄλλων ἕτερον ἑτέρω.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα γε.

ΞΕ. Πᾶς οὖν οἶδεν ὅποια ὅποιοις δυνατὰ κοινωνεῖν, ἢ τέχνης δεῖ τῷ μέλλοντι δοῦν ἱκανῶς αὐτά;

ΘΕΑΙ. Τέχνης.

ΞΕ. Ποίας;

ΘΕΑΙ. Τῆς γραμματικῆς.

ΞΕ. Τί δέ; περὶ τοὺς τῶν ὀξέων καὶ βαρέων φθόγγους ἄρ' οὐχ οὕτως; ὁ μὲν τοὺς συγκεραννυμένους τε καὶ μὴ τέχνην ἔχων γιγνώσκειν μουσικός, ὁ δὲ μὴ ξυνεὶς ἄμουσος;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Καὶ κατὰ τῶν ἄλλων δὴ τεχνῶν καὶ ἀτεχνιῶν τοιαῦτα εὐρήσομεν ἕτερα.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τί δ'; ἐπειδὴ καὶ τὰ γένη πρὸς ἄλληλα κατὰ τὰ τοιαῦτα μίξεως ἔχειν ὡμολογήκαμεν, ἃρ' οὐ μετ' ἐπιστήμης τινὸς ἀναγκαῖον διὰ τῶν λόγων ποθεύεσθαι τὸν ὁρθῶς μέλλοντα δεῖξιν ποῖα ποίοις συμφωνεῖ τῶν γενῶν καὶ ποῖα ἄλληλα οὐδέχεται; καὶ δὴ καὶ διὰ πάντων εἰ συνεχόντα ἅτ' ἐστίν, ὥστε συμμίσγυσθαι δυνατὰ εἶναι, καὶ πάλιν ἐν ταῖς διαιρέσεσιν, εἰ δι' ὅλων ἕτερα τῆς διαιρέσεως αἰτία;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐπιστήμης δεῖ, καὶ σχεδόν γε ἴσως τῆς μερίστης;

XXXIX. ΞΕ. Τίν' οὖν αὖ νῦν προσερούμεν, ὃ Θεαίτητε, ταύτην; ἢ πρὸς Λιδὸς ἐλάθομεν εἰς τὴν τῶν ἐλευθέρων ἐμπεσόντες ἐπιστήμην, καὶ κινδυνεύομεν ζητοῦντες τὸν σοφιστὴν πρότερον ἀνευρηκέναι τὸν φιλόσοφον;

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Τὸ κατὰ γένη διαιρεῖσθαι καὶ μήτε ταυτόν ὃν εἶδος ἕτερον ἡγήσασθαι μήτε ἕτερον ὃν ταυτόν μῶν οὐ τῆς διαλεκτικῆς φήσομεν ἐπιστήμης εἶναι;

ΘΕΑΙ. Ναί, φήσομεν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ὃ γε τοῦτο δυνατὸς δοῶν μίαν ιδέαν διὰ πολλῶν, ἐνὸς ἐκάστου κειμένου χωρὶς, πάντη διατεταμένην ἱκανῶς διαισθάνεται, καὶ πολλὰς ἐτέρας ἀλλήλων ὑπὸ μιᾶς ἐξωθεν περιεχομένας, καὶ μίαν αὖ δι' ὅλων πολλῶν ἐν ἐνὶ ξυνημμένῃ, καὶ πολλὰς χωρὶς πάντη διωριμένas; τοῦτο δ' ἐστίν, ἧς τε κοινωνεῖν ἕκαστα δύναται καὶ ὅπῃ μὴ, διακρίνειν κατὰ γένος ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασιν μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τό γε διαλεκτικὸν οὐκ ἄλλω δώσεις, ὡς ἐρῶμαι, πλὴν τῷ καθαρῶς τε καὶ δικαίως φιλοσοφοῦντι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλω δοίῃ τις;

ΞΕ. Τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον ἐν τοιούτῳ τινὶ τόπῳ καὶ νῦν καὶ ἔπειτα ἀνευρήσομεν, εἰ ἂν ζητῶμεν, ἰδεῖν μὲν χαλεπὸν ἐναργῶς καὶ τοῦτον, ἕτερον μὴν τρόπον ἢ τε τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης ἢ τε τούτου. 254

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Ὁ μὲν ἀποδιδράσκων εἰς τὴν τοῦ μὴ ὄντος σκοτεινότητα, τριβῇ προσεπτόμενος αὐτῆς, διὰ τὸ σκοτεινὸν τοῦ τόπου κατανοῆσαι χαλεπός· ἢ γὰρ;

ΘΕΑΙ. Ἐοικεν.

ΞΕ. Ὁ δέ γε φιλόσοφος, τῇ τοῦ ὄντος ἀεὶ διὰ λογισμῶν προσκείμενος ἰδέα, διὰ τὸ λαμπρὸν αὐτῆς χάρας οὐδαμῶς εὐπειῆς ἀφθῆναι· τὰ γὰρ τῆς τῶν πολλῶν ψυχῆς ὅμματα καρτερεῖν πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶντα ἀδύνατα. B

ΘΕΑΙ. Καὶ ταῦτα εἰκός οὐχ ἥττον ἐκείνων οὕτως ἔχειν.

ΞΕ. Οὐκοῦν περὶ μὲν τούτου καὶ τάχα ἐπισκεψόμεθα σαφέστερον, ἂν ἐτι βουλομένοις ἡμῖν ἢ· περὶ δὲ τοῦ σοφιστοῦ που δῆλον ὡς οὐκ ἀνετέον, πρὶν ἂν ἱκανῶς αὐτὸν θεασώμεθα.

ΘΕΑΙ. Καλῶς εἶπες.

XL. ΞΕ. Ὅτ' οὖν δὴ τὰ μὲν ἡμῖν τῶν γενῶν ὁμολόγηται κοινωνεῖν ἐθέλειν ἀλλήλοις, τὰ δὲ μὴ, καὶ τὰ μὲν ἐπ' ὀλίγον, τὰ δ' ἐπὶ πολλὰ, τὰ δὲ καὶ διὰ πάντων οὐδὲν C κωλύειν τοῖς πᾶσι κεκοινωνηκέναι, τὸ δὴ μετὰ τοῦτο ξυνεπισπώμεθα τῷ λόγῳ τῇδε σκοποῦντες, μὴ περὶ πάντων τῶν εἰδῶν, ἵνα μὴ ταραττώμεθα ἐν πολλοῖς, ἀλλὰ προσε-
 λόμενοι τῶν μεγίστων λεγομένων ἅττα, πρῶτον μὲν ποῖα ἕκαστά ἐστιν, ἔπειτα κοινωνίας ἀλλήλων πῶς ἔχει δυνά-
 μεως, ἵνα τό τε ὄν καὶ μὴ ὄν εἰ μὴ πάσῃ σαφηνείᾳ δυνά-

μεθα λαβεῖν, ἀλλ' οὖν λόγου γε ἐνδεεῖς μηδὲν γιννώμεθα
περὶ αὐτῶν, καθ' ὅσον ὁ τρόπος ἐνδέχεται τῆς νῦν σκέ-
1) ψεως, εἰν ἄρα ἡμῖν πη παρεικάθη τὸ μὴ ὃν λέγουσιν ὡς
ἐστὶν ὄντως μὴ ὃν ἀθώοις ἀπαλλάττειν.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χοή.

ΞΕ. Μέγιστα μὲν τῶν γενῶν, ἃ νῦν δὴ διήμην, τό-
τε ὃν αὐτὸ καὶ στάσις καὶ κίνησις.

ΘΕΑΙ. Πολύ γε.

ΞΕ. Καὶ μὲν τῷ γε δύο φαμὲν αὐτοῖν ἀμίκτω πρὸς
ἀλλήλῳ.

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ὃν μικτὸν ἀμφοῖν· ἐστὸν γὰρ ἄμ-
φω που.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὕ;

ΞΕ. Τρία δὲ γίνεταί ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Τί μὲν;

ΞΕ. Οὐκοῦν αὐτῶν ἕκαστον τοῖν μὲν δυοῖν ἑτερόν
ἐστὶν, αὐτὸ δ' ἑαυτῷ ταῦτόν.

E ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Τί ποτ' αὖ νῦν οὕτως εἰρήκαμεν τό τε ταῦτόν
καὶ θάτερον; πότερα δύο γένη τινὲ αὐτῷ, τῶν μὲν τριῶν
ἄλλῳ, ξυμμιγνυμένῳ μὲν ἐκείνοις ἐξ ἀνάγκης αἰεὶ, καὶ περὶ
πέντε ἄλλ' οὐ περὶ τριῶν ὡς ὄντων αὐτῶν σκεπτέον, ἢ
255 τό τε ταῦτόν τοῦτο καὶ θάτερον ὡς ἐκείνων τί προσαγο-
ρεῦοντες λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτούς;

ΘΕΑΙ. Ἰσως.

ΞΕ. Ἀλλ' οὐ τι μὲν κίνησις γε καὶ στάσις οὐθ' ἑτε-
ρον οὔτε ταῦτόν ἐστι.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Ὅ τε περ ἂν κοινῇ προσείπωμεν κίνησιν καὶ
στάσιν, τοῦτο οὐδέτερον αὐτοῖν οἶον τε εἶναι.

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΞΕ. Κίνησις τε στήσεται καὶ στάσις αὐ̃ κινήθησεται· περὶ γὰρ ἀμφοτέρω θάτερον ὅποτερονοῦν γιγνόμενον αὐτοῖν ἀναγκάσει μεταβάλλειν αὐ̃ θάτερον ἐπὶ τούναντιον τῆς αὐτοῦ φύσεως, ἅτε μετασχὼν τοῦ ἐναντίου. B

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ γε.

ΞΕ. Μετέχεται μὴν ἄμφω ταύτου καὶ θατέρου.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Μὴ τοίνυν λέγωμεν κίνησιν γ' εἶναι ταυτόν ἢ θάτερον, μηδ' αὐ̃ στάσιν.

ΘΕΑΙ. Μὴ γάρ.

ΞΕ. Ἄλλ' ἄρα τὸ ὄν καὶ τὸ ταυτόν ὡς ἐν τι διανοητέον ἡμῖν;

ΘΕΑΙ. Ἰσως.

ΞΕ. Ἄλλ' εἰ τὸ ὄν καὶ τὸ ταυτόν μηδὲν διάφορον σημαίνεται, κίνησιν αὐ̃ πάλιν καὶ στάσιν ἀμφοτέρω εἶναι λέγοντες ἀμφοτέρω οὕτως αὐτὰ ταυτόν ὡς ὄντα προσερούμεν. C

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον.

ΞΕ. Ἀδύνατον ἄρα ταυτόν καὶ τὸ ὄν ἐν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΞΕ. Τέταρτον δὴ πρὸς τοῖς τρισὶν εἶδεσι τὸ ταυτόν τιθῶμεν;

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ θάτερον ἄρα ἡμῖν λεκτέον πέμπτον; ἢ τοῦτο καὶ τὸ ὄν ὡς δύ' ἅττα ὀνόματα ἐφ' ἐνὶ γένει διανοεῖσθαι δεῖ;

ΘΕΑΙ. Τάχ' ἄν.

ΞΕ. Ἄλλ' οἶμά σε συγχωρεῖν τῶν ὄντων τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὐτά, τὰ δὲ πρὸς ἄλληλα ἀεὶ λέγεσθαι.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ;

ΞΕ. Τὸ δ' ἕτερον ἀεὶ πρὸς ἕτερον· ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Οὕτως. D

ΞΕ. Οὐκ ἄν, εἰ γε τὸ ὄν καὶ τὸ θάτερον μὴ πάμπουλν διεφερέτην· ἀλλ' εἵπερ θάτερον ἀμφοῖν μετεῖχε τοῖν εἰδοῖν ὥσπερ τὸ ὄν, ἦν ἄν ποτέ τι καὶ τῶν ἑτέρων ἕτερον οὐ πρὸς ἕτερον· νῦν δὲ ἀτεχνῶς ἡμῖν ὅ τί περ ἄν ἕτερον ᾗ, συμβέβηκεν ἐξ ἀνάγκης ἑτέρου τοῦτο ὃ πέρ ἐστὶν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Λέγεις καθάπερ ἔχει.

ΞΕ. Πέμπτον δὴ τὴν θατέρου φύσιν λεκτέον ἐν τοῖς
Ε εἰδεσιν οὕσαν, ἐν οἷς προαιρούμεθα.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ διὰ πάντων γε αὐτὴν αὐτῶν φήσομεν εἶναι διεληλυθυῖαν· ἐν ἑαστον γὰρ ἕτερον εἶναι τῶν ἄλλων οὐ διὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μετέχειν τῆς ἰδέας τῆς θατέρου.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΧΛΙ. ΞΕ. Ὡς δὲ λέγωμεν ἐπὶ τῶν πέντε καθ' ἐν ἀναλαμβάνοντες.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Πρῶτον μὲν κίνησιν, ὥς ἐστι παντάπασιν ἕτερον στάσεως· ἢ πῶς λέγωμεν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Οὐ στάσις ἄρ' ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

256 ΞΕ. Ἔστι δέ γε διὰ τὸ μετέχειν τοῦ ὄντος.

ΘΕΑΙ. Ἔστιν.

ΞΕ. Αὐθις δὴ πάλιν ἢ κίνησις ἕτερον ταύτου ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΞΕ. Οὐ ταὐτὸν ἄρα ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν αὕτη γ' ἦν ταὐτὸν διὰ τὸ μετέχειν αὐτὸ πάντ' αὐτοῦ.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Τὴν κίνησιν δὴ ταυτόν τ' εἶναι καὶ μὴ ταὐτὸν

ὁμολογητέον καὶ οὐ δυσχεραντέον. οὐ γὰρ ὅταν εἰπώμεν αὐτὴν ταυτόν καὶ μὴ ταυτόν, ὁμοίως εἰρήκαμεν, ἀλλ' ὁπόταν μὲν ταυτόν, διὰ τὴν μέθεξιν ταύτου πρὸς ἑαυτὴν B οὕτω λέγομεν, ὅταν δὲ μὴ ταυτόν, διὰ τὴν κοινωνίαν αὐτοῦ θατέρου, δι' ἣν ἀποχωριζομένη ταύτου γέγονεν οὐκ ἐκεῖνο ἀλλ' ἕτερον, ὥστε ὀρθῶς αὐτὴ λέγεται πάλιν οὐ ταυτόν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ ἐπὶ πη μετελάμβανεν αὐτὴ κίνησις στάσεως, οὐδὲν ἂν ἄτοπον ἢν στάσιμον αὐτὴν προσαγορεύειν;

ΘΕΑΙ. Ὅρθότατά γε, εἴπερ τῶν γενῶν συγχωρησόμεθα τὰ μὲν ἀλλήλοις ἐθέλειν μίγνυσθαι, τὰ δὲ μὴ.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐπὶ γε τὴν τούτου πρότερον ἀπόδειξιν C ἢ τῶν νῦν ἀφικόμεθα, ἐλέγχοντες ὥς ἔστι κατὰ φύσιν αὐτὴ.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Λέγωμεν δὴ πάλιν· ἡ κίνησις ἔστιν ἕτερον τοῦ ἑτέρου, καθάπερ ταύτου τε ἢν ἄλλο καὶ τῆς στάσεως;

ΘΕΑΙ. Ἀναγκαῖον.

ΞΕ. Οὐχ ἕτερον ἄρ' ἐστὶ πη καὶ ἕτερον κατὰ τὸν νῦν δὴ λόγον.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Τί οὖν δὴ τὸ μετὰ τοῦτο; ἄρ' αὐτῶν μὲν τριῶν ἕτερον αὐτὴν φήσομεν εἶναι, τοῦ δὲ τετάρτου μὴ φῶμεν, ὁμολογήσαντες αὐτὰ εἶναι πέντε, περὶ ὧν καὶ ἐν οἷς προῦ- D θέμεθα σκοπεῖν;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς; ἀδύνατον γὰρ συγχωρεῖν ἐλάττω τὸν ἀριθμὸν τοῦ νῦν δὴ φανέντος.

ΞΕ. Ἀδεῶς ἄρα τὴν κίνησιν ἕτερον εἶναι τοῦ ὄντος διαμαχόμενοι λέγωμεν;

ΘΕΑΙ. Ἀδεέστατα μὲν οὖν.

PLATO I.

26

ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚὴ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΛΟΥΣ

ΞΕ. Οὐκοῦν δὴ σαφῶς ἡ κίνησις οὕτως οὐκ ὂν ἐστὶ καὶ ὂν, ἐπεὶ περ τοῦ ὄντος μετέχει;

ΘΕΑΙ. Σαφέστατά γε.

ΞΕ. Ἔστιν ἄρα ἐξ ἀνάγκης τὸ μὴ ὂν ἐπὶ τε κινήσεως εἶναι καὶ κατὰ πάντα τὰ γένη. κατὰ πάντα γὰρ ἡ θατέρου φύσις ἕτερον ἀπεργαζομένη τοῦ ὄντος ἕκαστον οὐκ ὂν ποιεῖ, καὶ ξύμπαντα δὴ κατὰ ταῦτα οὕτως οὐκ ὄντα ὁρῶντες ἐροῦμεν, καὶ πάλιν, ὅτι μετέχει τοῦ ὄντος, εἶναί τε καὶ ὄντα.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

ΞΕ. Περὶ ἕκαστον ἄρα τῶν εἰδῶν πολὺ μὲν ἐστὶ τὸ ὂν, ἅπειρον δὲ πλήθει τὸ μὴ ὂν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

257 ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὂν αὐτὸ τῶν ἄλλων ἕτερον εἶναι λεκτέον.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΞΕ. Καὶ τὸ ὂν ἄρ' ἡμῖν, ὅσα πέρα ἐστὶ τὰ ἄλλα, κατὰ τοσαῦτα οὐκ ἔστιν· ἐκεῖνα γὰρ οὐκ ὂν ἐν μὲν αὐτὸ ἐστίν, ἀπέραντα δὲ τὸν ἀριθμὸν τὰ ἄλλα οὐκ ἔστιν αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οὕτως.

ΞΕ. Οὐκοῦν δὴ καὶ ταῦτα οὐ δυσχεραντέον, ἐπεὶ περ ἔχει κοινωνίαν ἀλλήλοις ἡ τῶν γενῶν φύσις. εἰ δέ τις ταῦτα μὴ συγχωρεῖ, πείσας ἡμῶν τοὺς ἐμπροσθεν λόγους οὕτω πειθέτω τὸ μετὰ ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Δικαιότατα εἰρηκας.

B ΞΕ. Ἴδωμεν δὴ καὶ τόδε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὅποταν τὸ μὴ ὂν λέγωμεν, ὥς ἔοικεν, οὐκ ἐνεντίον τι λέγομεν τοῦ ὄντος, ἀλλ' ἕτερον μόνον.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οἷον ὅταν εἰπωμέν τι μὴ μέγα, τότε μᾶλλον τί σοι φαινόμεθα τὸ σμικρὸν ἢ τὸ ἴσον δηλοῦν τῷ ῥήματι;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Οὐκ ἄρ', ἐναντίον ὅταν ἀποφασίς λέγηται σημαίνειν, συγχωρησόμεθα, τοσοῦτον δὲ μόνον, ὅτι τῶν ἄλλων τι μὴνύει τὸ μὴ καὶ τὸ οὐ προτιθέμενα τῶν ἐπιόντων ὀνομάτων, μᾶλλον δὲ τῶν πραγμάτων περὶ ἅτ' ἂν κέηται τὰ ἐπιφθεγγόμενα ὕστερον τῆς ἀποφάσεως ὀνόματα.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΧΛΗ. ΞΕ. Τόδε δὲ διανοηθῶμεν, εἰ καὶ σοὶ ξυνδοκεῖ.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ἡ θατέρου μοι φύσις φαίνεται κατακεκερματισθαι καθάπερ ἐπιστήμη.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Μία μὲν ἐστὶ που καὶ ἐκείνη, τὸ δ' ἐπὶ τῷ γινόμενον μέρος αὐτῆς ἕκαστον ἀφορισθὲν ἐπωνυμίαν ἴσχει τινὰ αὐτῆς ἰδίαν· διὸ πολλὰ τέχνηαι εἰς λεγόμεναι καὶ ἐπιστήμαι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὰ τῆς θατέρου φύσεως μόρια μιᾶς οὔσης ταύτῃν πέπονθε τοῦτο.

ΘΕΑΙ. Τάχ' ἂν· ἀλλὰ πῇ δὴ λέγωμεν;

ΞΕ. Ἔστι τῷ καλῷ τι θατέρου μόριον ἀντιτιθέμενον;

ΘΕΑΙ. Ἔστιν.

ΞΕ. Τοῦτ' οὖν ἀνώνυμον ἐροῦμεν ἢ τιν' ἔχον ἐπωνυμίαν;

ΘΕΑΙ. Ἐχον· ὃ γὰρ μὴ καλὸν ἐκάστοτε φθεγγόμεθα, τοῦτο οὐκ ἄλλου τινὸς ἕτερόν ἐστιν ἢ τῆς τοῦ καλοῦ φύσεως.

ΞΕ. Ἴθι νῦν, τόδε μοι λέγε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ἄλλο τι τῶν ὄντων τινὸς ἑνὸς γένους ἀφο-
ρισθὲν καὶ πρὸς τι τῶν ὄντων αὐτὸ πάλιν ἀντιτεθὲν οὕτω
συμβέβηκεν εἶναι τὸ μὴ καλόν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Ὅντος δὴ πρὸς ὃν ἀντίθεσις, ὥς ἔοικ', εἶναι [τι]
συμβαίνει τὸ μὴ καλόν.

ΘΕΑΙ. Ὁρθότατα.

ΞΕ. Τί οὖν; κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἄρα μᾶλλον μὲν
το καλὸν ἡμῖν ἐστὶ τῶν ὄντων, ἥττον δὲ τὸ μὴ καλόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

258 ΞΕ. Ὅμοίως ἄρα τὸ μὴ μέγα καὶ τὸ μέγα αὐτὸ εἶναι
λεκτέον;

ΘΕΑΙ. Ὅμοίως.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸ μὴ δίκαιον τῷ δίκαιῳ κατὰ
ταῦτά θετέον πρὸς τὸ μηδὲν τι μᾶλλον εἶναι θατέρον
θατέρου;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Καὶ τᾶλλα δὴ ταύτῃ λέξομεν, ἐπείπερ ἡ θατέρου
φύσις ἐφάνη τῶν ὄντων οὕσα, ἐκείνης δὲ οὔσης ἀνάγκη
δὴ καὶ τὰ μόρια αὐτῆς μηδενὸς ἥττον ὄντα τιθέναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ;

B ΞΕ. Οὐκοῦν, ὥς ἔοικεν, ἡ τῆς θατέρου μορίου φύ-
σεως καὶ τῆς τοῦ ὄντος πρὸς ἄλληλα ἀντικειμένων ἀντί-
θεσις οὐδὲν ἥττον, εἰ θέμις εἰπεῖν, αὐτοῦ τοῦ ὄντος οὐσία
ἐστίν, οὐκ ἐναντίον ἐκείνῳ σημαίνουσα, ἀλλὰ τοσοῦτον
μόνον, ἕτερον ἐκείνου.

ΘΕΑΙ. Σαφέστατά γε.

ΞΕ. Τίν' οὖν αὐτὴν προσείπωμεν;

ΘΕΑΙ. Δῆλον ὅτι τὸ μὴ ὄν, ὃ διὰ τὸν σοφιστὴν ἐξη-
τοῦμεν, αὐτὸ ἐστὶ τοῦτο.

ΞΕ. Πότερον οὖν, ὥσπερ εἶπες, ἐστὶν οὐδενὸς τῶν
ἄλλων οὐσίας ἐλλειπόμενον, καὶ δεῖ θαρροῦντα ἤδη λέγειν

ὅτι τὸ μὴ ὄν βεβαίως ἔστι τὴν αὐτοῦ φύσιν ἔχον, ὥσπερ
τὸ μέγα ἦν μέγα καὶ τὸ καλὸν ἦν καλὸν καὶ τὸ μὴ μέγα ^Ο
μὴ μέγα καὶ τὸ μὴ καλὸν *μὴ καλόν*, οὕτω δὲ καὶ τὸ μὴ
ὄν κατὰ ταύτῃ ἦν τε καὶ ἔστι μὴ ὄν, ἐνάριθμον τῶν πολ-
λῶν ὄντων εἶδος ἔν; ἢ τινα ἔτι πρὸς αὐτό, ὧ Θεαίτητε,
ἀπιστίαν ἔχομεν;

ΘΕΑΙ. Οὐδεμίαν.

XLIII. ΞΕ. Οἶσθ' οὖν ὅτι Παρμενίδῃ μακροτέρως
τῆς ἀπορορῆσεως ἠπιστήκαμεν;

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Πλείον ἢ 'κεῖνος ἀπεῖπε σκοπεῖν ἡμεῖς εἰς τὸ
πρόσθεν ἔτι ζητήσαντες ἀπεδείξαμεν αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Ὅτι ὁ μὲν πού φησιν,

οὐ γὰρ μὴ ποτε τοῦτο θαμῆς, εἶναι μὴ ἔόντα,
ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.

ΘΕΑΙ. Λέγει γὰρ οὖν οὕτως.

ΞΕ. Ἡμεῖς δέ γε οὐ μόνον ὥς ἔστι τὰ μὴ ὄντα ἀπε-
δείξαμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ὃ τυγχάνει ὄν τοῦ μὴ ὄντος
ἀπεφηνάμεθα· τὴν γὰρ θατέρου φύσιν ἀποδείξαντες οὐ-
σάν τε καὶ κατακεκερματισμένην ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα πρὸς
ἄλληλα, τὸ πρὸς τὸ ὄν ἕκαστον μόριον αὐτῆς ἀντιτιθέ- ^Ε
μενόν ἐτολμήσαμεν εἰπεῖν ὥς αὐτὸ τοῦτό ἐστιν ὄντως τὸ
μὴ ὄν.

ΘΕΑΙ. Καὶ παντάπασί γε, ὧ ξέने, ἀληθέστατά μοι
δοκοῦμεν εἰρηκέναι.

ΞΕ. Μὴ τοίνυν ἡμᾶς εἴπῃ τις ὅτι τούναντίον τοῦ
ὄντος τὸ μὴ ὄν ἀποφαινόμενοι τολμῶμεν λέγειν ὥς ἔστιν.
ἡμεῖς γὰρ περὶ μὲν ἐναντίον τινὸς αὐτῷ χαίρειν πάσαι λέ-
γομεν, εἴτ' ἔστιν εἴτε μὴ, λόγον ἔχον ἢ καὶ παντάπασιν
ἄλογον· ὃ δὲ νῦν εἰρήκαμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν, ἢ πεισάτω τις ²⁵⁹
ὥς οὐ καλῶς λέγομεν ἐλέγξας, ἢ μέχρι περ' αὖ ἀδυνατῆ,

λεκτέον καὶ ἐκείνῳ καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι συμμί-
γνυταί τε ἁλλήλοις τὰ γένη καὶ τό τε ὄν καὶ θάτερον διὰ
πάντων, καὶ δι' ἁλλήλων διεληλυθότα τὸ μὲν ἕτερον με-
τασχὼν τοῦ ὄντος ἐστὶ μὲν διὰ ταύτην τὴν μέθεξιν, οὐ
μὴν ἐκεῖνό γε οὐ μετέσχευ ἄλλ' ἕτερον, ἕτερον δὲ τοῦ ὄν-
τος ὃν ἐστὶ σαφέστατα ἐξ ἀνάγκης εἶναι μὴ ὄν· τὸ δὲ ὄν
B αὐθάρτερον μετεληφὸς ἕτερον τῶν ἄλλων ἂν εἴη γενῶν,
ἕτερον δ' ἐκείνων ἀπάντων ὃν οὐκ ἐστὶν ἕκαστον αὐτῶν
οὐδὲ ξύμπαντα τὰ ἄλλα πλὴν αὐτό, ὥστε τὸ ὄν ἀναμφισ-
βητήτως αὐθαρξία ἐπὶ μυρίοις οὐκ ἐστὶ, καὶ τὰλλα δὴ καθ'
ἕκαστον οὕτω καὶ ξύμπαντα πολλαχῇ μὲν ἐστὶ, πολλαχῇ
δ' οὐκ ἐστὶν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Καὶ ταύταις δὴ ταῖς ἐναντιώσεσιν εἴτε ἀπιστεῖ
τις, σκεπτέον αὐτῷ καὶ λεκτέον βέλτιόν τι τῶν νῦν εἰρη-
C μένων· εἴτε ὥς τι χαλεπὸν κατανενοηκὸς χαίρει τοτὲ μὲν
ἐπὶ θάρτερα τοτὲ δ' ἐπὶ θάρτερα τοὺς λόγους ἔλκων, οὐκ
ἄξια πολλῆς σπουδῆς ἐσπούδακεν, ὥς οἱ νῦν λόγοι φασί.
τοῦτο μὲν γὰρ οὔτε τι κομψὸν οὔτε χαλεπὸν εὖρεῖν, ἐκεῖνο
δ' ἤδη καὶ χαλεπὸν ἅμα καὶ καλόν.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὁ καὶ πρόσθεν εἰρηται, τὸ ταῦτα ἐάσαντα ὥς
δυνατὰ τοῖς λεγομένοις οἶόν τ' εἶναι καθ' ἕκαστον ἐλέγ-
χοντα ἐπακολουθεῖν, ὅταν τέ τις ἕτερον ὄν πῃ ταῦτόν
D εἶναι φῇ καὶ ὅταν ταῦτόν ὄν ἕτερον, ἐκείνη καὶ κατ' ἐκεῖνο
ὅ φησι τούτων πεπονθέναι πότερον. τὸ δὲ ταῦτόν ἕτερον
ἀποφαίνειν ἀμῇ γέ πῃ καὶ τὸ θάτερον ταῦτόν καὶ τὸ μέγα
σμικρὸν καὶ τὸ ὅμοιον ἀνόμοιον, καὶ χαίρειν οὕτω τάναν-
τία ἀεὶ προφέροντα ἐν τοῖς λόγοις, οὔτε τις ἑλεγχος οὗτος
ἀληθινὸς ἄρτι τε τῶν ὄντων τινὸς ἐφαπτομένου δηλὸς
νεογενὲς ὢν.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

XLIV. ΞΕ. Καὶ γάρ, ὦ ῥαθέ, τό γε πᾶν ἀπὸ παν-
τὸς ἐπιχειρεῖν ἀποχωρίζειν ἄλλως τε οὐκ ἐμμελές καὶ δὴ
καὶ παντάπασιν ἀμούσου τινὸς καὶ ἀφιλοσόφου. Ε.

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΞΕ. Τελεωτάτη πάντων λόγων ἐστὶν ἀφάνισις τὸ
διαλύειν ἕκαστον ἀπὸ πάντων· διὰ γὰρ τὴν ἀλλήλων τῶν
εἰδῶν συμπλοκὴν ὁ λόγος γέγονεν ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Σκόπει τοίνυν ὥς ἐν καιρῷ νῦν δὴ τοῖς τοιού- 260
τοις διεμαχόμεθα καὶ προσηναγκάζομεν ἕαν ἕτερον ἑτέρῳ
μὶγνυσθαι.

ΘΕΑΙ. Πρὸς δὴ τί;

ΞΕ. Πρὸς τὸ λόγον ἡμῖν τῶν ὄντων ἐν τι γενῶν
εἶναι. τούτου γὰρ στερηθέντες τὸ μὲν μέγιστον φιλοσο-
φίας ἂν στερηθεῖμεν, ἐτι δ' ἐν τῷ παρόντι δεῖ λόγον ἡμᾶς
διομολογήσασθαι τί ποτ' ἐστίν, εἰ δὲ ἀφηρέθημεν αὐτὸ
μηδὲν εἶναι τὸ παράπαν, οὐδὲν ἂν ἐτι που λέγειν οἴοι τ'
ἤμεν· ἀφηρέθημεν δ' ἂν, εἰ συνεχωρήσαμεν μηδεμίαν B
εἶναι μίξιν μηδενὶ πρὸς μηδέν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς τοῦτό γε· λόγον δὲ δι' ὃ τι νῦν διο-
μολογητέον οὐκ ἔμαθον.

ΞΕ. Ἀλλ' ἴσως τῇδ' ἐπόμενος ῥᾶστ' ἂν μάθοις.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τὸ μὲν δὴ μὴ ὄν ἡμῖν ἐν τι τῶν ἄλλων γένος
ὄν ἀνεφάνη, κατὰ πάντα τὰ ὄντα διεσπαρμένον.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο σκεπτέον, εἰ δόξῃ τε καὶ
λόγῳ μίγνυται.

ΘΕΑΙ. Τί δὴ;

ΞΕ. Μὴ μίγνυμένου μὲν αὐτοῦ τούτοις ἀναγκαῖον ὅ
ἀληθῆ πάντ' εἶναι, μίγνυμένου δὲ δόξα τε ψευδὴς γί-
γνεται καὶ λόγος· τὸ γὰρ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν ἢ λέγειν,

τοῦτ' ἐστὶ πον τοῦ ψεῦδος ἐν διανοίᾳ τε καὶ λόγοις γιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Ὅντος δέ γε ψεύδους ἐστὶν ἀπάτη.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἀπάτης οὔσης εἰδώλων τε καὶ εἰκόνων ἤδη καὶ φαντασίας πάντα ἀνάγκη μεστὰ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τὸν δὲ σοφιστὴν ἔφαμεν ἐν τούτῳ πον τῷ
D τῷ πῶ καταπεφευγέναι μὲν, ἔξαρνον δὲ γερονέναι τὸ πα-
ράπαν μὴδ' εἶναι ψεῦδος· τὸ γὰρ μὴ ὄν οὔτε διανοεῖσθαι
τινα οὔτε λέγειν· οὐσίας γὰρ οὐδὲν οὐδαμῇ τὸ μὴ ὄν
μετέχειν.

ΘΕΑΙ. Ἦν ταῦτα.

ΞΕ. Νῦν δέ γε τοῦτο μὲν ἐφάνη μετέχον τοῦ ὄντος,
ὥστε ταύτῃ μὲν ἴσως οὐκ ἂν μάχοιτο ἔτι· τάχα δ' ἂν
φαίῃ τῶν εἰδώων τὰ μὲν μετέχειν τοῦ μὴ ὄντος, τὰ δ' οὔ,
καὶ λόγον δὴ καὶ δόξαν εἶναι τῶν οὐ μετεχόντων, ὥστε
τὴν εἰδωλοποικὴν καὶ φανταστικὴν, ἐν ἣ φάμεν αὐτὸν
E εἶναι, διαμάχοιτ' ἂν πάλιν ὥς παντάπασιν οὐκ ἐστίν,
ἐπειδὴ δόξα καὶ λόγος οὐ κοινωνεῖ τοῦ μὴ ὄντος· ψεῦδος
γὰρ τὸ παράπαν οὐκ εἶναι ταύτης μὴ συνισταμένης τῆς
κοινωνίας. διὰ ταῦτ' οὖν λόγον πρῶτον καὶ δόξαν καὶ
φαντασίαν διερευνήτέον ὃ τί ποτ' ἐστίν, ἵνα φανέντων
καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν τῷ μὴ ὄντι κατίδωμεν, κατι-
261 δόντες δὲ τὸ ψεῦδος ὃν ἀποδείξωμεν, ἀποδείξαντες δὲ
τὸν σοφιστὴν εἰς αὐτὸ ἐνδήσωμεν, εἴπερ ἐνοχός ἐστιν, ἢ
καὶ ἀπολύσαντες ἐν ἄλλῳ γένει ζητῶμεν.

ΘΕΑΙ. Κοιμῶν δέ γε, ὦ ξένη, εἴκειν ἀληθὲς εἶναι τὸ
περὶ τὸν σοφιστὴν κατ' ἀρχὰς λεχθέν, ὅτι δυσθήρετον
εἶη τὸ γένος. φαίνεται γὰρ οὖν προβλημάτων γέμειν, ὃν
ἐπειδάν τι προβάλλῃ, τοῦτο πρότερον ἀναγκαῖον διαμάχε-

σθαι πρὶν ἐπ' αὐτὸν ἐκείνον ἀφικέσθαι. νῦν γὰρ μόγῃς μὲν τὸ μὴ ὂν ὥς οὐκ ἔστι προβληθὲν διεπεράσαμεν, ἔτερον δὲ προβέβληται, καὶ δεῖ δὴ ψεῦδος ὥς ἔστι καὶ περὶ β λόγον καὶ περὶ δόξαν ἀποδείξαι, καὶ μετὰ τοῦτο ἴσως ἔτερον, καὶ ἔτ' ἄλλο μετ' ἐκείνο· καὶ πέρας, ὥς ἔοικεν, οὐδὲν φανήσεται ποτε.

ΞΕ. Θαρρεῖν, ὦ Θεαίτητε, χρὴ τὸν καὶ σμικρὸν τι δυνάμενον εἰς τὸ πρόσθεν εἰς προΐεναι. τί γὰρ ὁ γ' ἀθυμῶν ἐν τοῦτοις δράσειεν ἂν ἐν ἄλλοις, ἢ μηδὲν ἐν ἐκείνοις ἀνύτων ἢ καὶ πάλιν εἰς τοῦπισθεν ἀπωσθείς; σχολῇ που, τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν λεγόμενον, ὃ γε τοιοῦτος ἂν ποτε β ἔλοι πόλιν. νῦν δ' ἐπεὶ, ὦ γαθὲ, τοῦτο ὃ λέγεις διαπεπέρανται, τό τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ἡρημένον ἂν εἴη, τὰ δ' ἄλλα ἤδη ἥκῃ καὶ σμικρότερα.

ΘΕΑΙ. Καλῶς εἶπες.

XLV. ΞΕ. Λόγον δὴ πρῶτον καὶ δόξαν, καθάπερ ἐρρήθη νῦν δὴ, λάβωμεν, ἵν' ἐναργέστερον ἀπολογισώμεθα, πότερον αὐτῶν ἄπτεται τὸ μὴ ὂν ἢ παντάπασιν ἀληθῆ μὲν ἔστιν ἀμφοτέρω ταῦτα, ψεῦδος δὲ οὐδέποτε οὐδέτερον.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Φέρε δὴ, καθάπερ περὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν β γραμμάτων ἐλέγομεν, περὶ τῶν ὀνομάτων πάλιν ὡσαύτως ἐπισκεψώμεθα. φαίνεται γάρ πη ταύτῃ τὸ νῦν ζητούμενον.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον οὖν δὴ περὶ τῶν ὀνομάτων ὑπακουστέον;

ΞΕ. Εἴτε πάντα ἀλλήλοις ξυναρμόττει εἴτε μηδέν· εἴτε τὰ μὲν ἐθέλει, τὰ δὲ μὴ.

ΘΕΑΙ. Διήλουν τοῦτό γε, ὅτι τὰ μὲν ἐθέλει, τὰ δ' οὐ.

ΞΕ. Τὸ τοιόνδε λέγεις ἴσως, ὅτι τὰ μὲν ἐφεξῆς λεγό-

Ε μενα καὶ δηλοῦντά τι ξυναρμόττει, τὰ δὲ τῇ συνεχείᾳ μη-
δὲν σημαίνοντα ἀναρμολογεῖ.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτ' εἶπες;

ΞΕ. Ὅπερ ῥήθην ὑπολαβόντα σε προσομολογεῖν.
ἔστι γὰρ ἡμῖν πού τῶν τῇ φωνῇ περὶ τὴν οὐσίαν δηλω-
μάτων διπλὸν γένος.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

262 ΞΕ. Τὸ μὲν ὀνόματα, τὸ δὲ ῥήματα κληθέν.

ΘΕΑΙ. Εἰπέ ἐκάτερον.

ΞΕ. Τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὃν δήλωμα ῥήμά που
λέγομεν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γ' ἐπ' αὐ τοῖς ἐκεῖνα πράττουσι σημείον
τῆς φωνῆς ἐπιτεθὲν ὄνομα.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐξ ὀνομάτων μὲν μόνων συνεχῶς λεγο-
μένων οὐκ ἔστι ποτὲ λόγος, οὐδ' αὖ ῥημάτων χωρὶς ὀνο-
μάτων λεχθέντων.

ΘΕΑΙ. Ταῦτ' οὐκ ἔμαθον.

Β ΞΕ. Ἀἴλον γὰρ ὥς πρὸς ἕτερόν τι βλέπων ἄρτι ξυν-
ωμολόγεις· ἐπεὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐβουλόμην εἰπεῖν, ὅτι συνε-
χῶς ὡςδε λεγόμενα ταῦτα οὐκ ἔστι λόγος.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οἷον βαδίζει τρέχει καθεύδει, καὶ τὰλλα ὅσα
πράξεις σημαίνει ῥήματα, καὶ πάντα τις ἐφεξῆς αὐτ'
εἶπη, λόγον οὐδέν τι μᾶλλον ἀπεργάζεται.

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ;

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ πάλιν ὅταν λέγεται, λέων ἔλαφος
ἵππος, ὅσα τε ὀνόματα τῶν τὰς πράξεις αὐ πραττόντων
C ὀνομασθῇ, καὶ κατὰ ταύτην δὴ τὴν συνέχειαν οὐδεὶς πῶ
ξυνέστη λόγος· οὐδεμίαν γὰρ οὔτε οὕτως οὔτ' ἐκείνως
πραῖξιν οὐδ' ἀπραξίαν οὐδὲ οὐσίαν ὄντος οὐδὲ μὴ ὄντος

δηλοῖ τὰ φωνηθέντα, πρὶν ἂν τις τοῖς ὀνόμασι τὰ ῥήματα κεράσῃ· τότε δ' ἤρμοςέ τε καὶ λόγος ἐγένετο εὐθὺς ἢ πρώτη συμπλοκή, σχεδὸν τῶν λόγων ὁ πρῶτος καὶ σμικρότατος.

ΘΕΑΙ. Πῶς ἄρ' ὧδε λέγεις;

ΞΕ. Ὅταν εἴπῃ τις· ἄνθρωπος μανθάνει, λόγον εἶναι φῆς τοῦτον ἐλάχιστόν τε καὶ πρῶτον;

ΘΕΑΙ. Ἐγώ γε.

D

ΞΕ. Δηλοῖ γὰρ ἤδη που τότε περὶ τῶν ὄντων ἢ γιγνομένων ἢ γεγυρότων ἢ μελλόντων, καὶ οὐκ ὀνομάζει μόνον, ἀλλὰ τι καὶ περαίνει, συμπλέκων τὰ ῥήματα τοῖς ὀνόμασι. διὸ λέγειν τε αὐτὸν ἀλλ' οὐ μόνον ὀνομάζειν εἰπομεν, καὶ δὴ καὶ τῷ πλέγματι τούτῳ τὸ ὄνομα ἐφθεγξάμεθα λόγον.

ΘΕΑΙ. Ὅρθως.

XLVI. ΞΕ. Οὕτω δὲ καθάπερ τὰ πράγματα τὰ μὲν ἑλλήλοισι ἤρμοττε, τὰ δ' οὐ, καὶ περὶ τὰ τῆς φωνῆς αὐτῇ σημεῖα τὰ μὲν οὐχ ἄρμόττει, τὰ δὲ ἄρμόττοντα αὐτῶν λόγον ἀπειργάσατο.

E

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἔτι δὲ σμικρὸν τόδε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Λόγον ἀναγκαῖον, ὅταν περ ἤ, τινὸς εἶναι λόγον, μὴ δὲ τινὸς ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ ποιὸν τινα αὐτὸν εἶναι δεῖ;

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Προσέχωμεν δὴ τὸν νοῦν ἡμῖν αὐτοῖς.

ΘΕΑΙ. Δεῖ γοῦν.

ΞΕ. Λέξω τοίνυν σοι λόγον, συνθεὶς πράγμα πράξει δι' ὀνόματος καὶ ῥήματος· ὅτου δ' ἂν ὁ λόγος ἦ, σύ μοι φράξαιν.

263

ΘΕΑΙ. Ταῦτ' ἔσται κατὰ δύναμιν.

ΞΕ. Θεαίτητος κάθηται. μὴν μὴ μακρὸς ὁ λόγος;

ΘΕΑΙ. Οὐκ, ἀλλὰ μέτριος.

ΞΕ. Σὸν ἔργον δὴ φράζειν περὶ οὗ τ' ἐστὶ καὶ οὗτον.

ΘΕΑΙ. Δῆλον ὅτι περὶ ἐμοῦ τε καὶ ἐμός.

ΞΕ. Τί δὲ ὅδ' αὖ;

ΘΕΑΙ. Ποῖος;

ΞΕ. Θεαίτητος, ὃς νῦν ἐγὼ διαλέγομαι, πέτεται.

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτον οὐδ' ἂν εἰς ἄλλως εἴποι πλήν
ἐμόν τ' εἶναι καὶ περὶ ἐμοῦ.ΞΕ. Ποιὸν δέ γε τινὰ φάμεν ἀναγκαῖον ἕκαστον εἶ-
ναι τῶν λόγων.

B

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τούτων δὴ ποιὸν τινα ἑκάτερον φατέον εἶναι;

ΘΕΑΙ. Τὸν μὲν ψευδῇ πον, τὸν δὲ ἀληθῇ.

ΞΕ. Λέγει δὲ αὐτῶν ὁ μὲν ἀληθῆς τὰ ὄντα ὡς ἐστὶ
περὶ σοῦ.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Ὁ δὲ δὴ ψευδῆς ἕτερα τῶν ὄντων.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὰ μὴ ὄντ' ἄρα ὡς ὄντα λέγει.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΞΕ. Ὅντων δέ γε ὄντα ἕτερα περὶ σοῦ. πολλὰ μὲν
γὰρ ἔφαμεν ὄντα περὶ ἕκαστον εἶναι πον, πολλὰ δὲ οὐκ
ὄντα.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

C

ΞΕ. Ὅν ὕστερον δὴ λόγον εἴρηκα περὶ σοῦ, πρῶτον
μὲν, ἐξ ὧν ὠρισάμεθα τί ποτ' ἔστι λόγος, ἀναγκαιότατον
αὐτὸν ἓνα τῶν βραχυτάτων εἶναι.

ΘΕΑΙ. Νῦν δὴ γοῦν ταύτῃ ξυνωμολογήσαμεν.

ΞΕ. Ἐπειτα δέ γε τινός.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Εἰ δὲ μὴ ἔστι σός, οὐκ ἄλλου γε οὐδενός.

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ;

ΞΕ. Μηδενός δὲ ὦν οὐδ' ἂν λόγος εἴη τὸ παράπαν· ἀπεφρήναμεν γὰρ ὅτι τῶν ἀδυνάτων ἦν λόγον ὄντα μηδενός εἶναι λόγον.

ΘΕΑΙ. Ὅρθότατα.

ΞΕ. Περὶ δὴ σου λεγόμενα μέντοι θάτερα ὥς τὰ τοιαῦτα καὶ μὴ ὄντα ὥς ὄντα, παντάπασιν ὥς ἔοικεν ἢ τοιαύτη σύνθεσις ἐκ τε ζημάτων γιγνομένη καὶ ὀνομάτων ὄντως τε καὶ ἀληθῶς γίγνεσθαι λόγος ψευδής.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα μὲν οὖν.

XLVII. ΞΕ. Τί δὲ δὴ; διάνοιά τε καὶ δόξα καὶ φαντασία, μὲν οὐκ ἤδη διήλον ὅτι ταῦτα τὰ γένη ψευδῇ τε καὶ ἀληθῇ πάνθ' ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐγγίγνεται;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Ὡδ' εἰσεῖ ῥᾶον, ἂν πρωτον λάβῃς, αὐτὰ τί ποτ' ἔστι καὶ τί διαφέρουσιν ἕκαστ' ἀλλήλων.

ΘΕΑΙ. Λίδου μόνον.

ΞΕ. Οὐκοῦν διάνοια μὲν καὶ λόγος ταυτόν· πλὴν ὁ μὲν ἐντὸς τῆς ψυχῆς πρὸς αὐτὴν διάλογος ἄνευ φωνῆς γιγνόμενος τοῦτ' αὐτὸ ἡμῖν ἐπωνομάσθη, διάνοια;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Τὸ δέ γ' ἀπ' ἐκείνης ῥεῦμα διὰ τοῦ στόματος ἶον μετὰ φθογγου κέκληται λόγος;

ΘΕΑΙ. Ἀληθῇ.

ΞΕ. Καὶ μὲν ἐν λόγοις αὐτοὶ ἴσμεν ὅν —

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Φάσιν τε καὶ ἀπόφασιν.

ΘΕΑΙ. Ἴσμεν.

ΞΕ. Ὅταν οὖν τοῦτο ἐν ψυχῇ κατα διάνοιαν ἐγγί- 264
γνηται μετὰ σιγῆς, πλὴν δόξης ἔχεις ὅτι προσείπῃς αὐτό;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Τί δ' ὅταν μὴ καθ' αὐτὴν ἀλλὰ δι' αἰσθησέως παρῇ τι πρὸ τοιοῦτον αὐτῷ πάθος, ἅρ' οἷόν τε ὁρθῶς εἰπεῖν ἕτερόν τι πλὴν φαντασίαν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐπεὶ περ λόγος ἀληθὴς ἦν καὶ ψευδής, τούτων δ' ἐφάνη διάνοια μὲν αὐτῆς πρὸς ἑαυτὴν ψυχῆς διάλογος, δόξα δὲ διανοίας ἀποτελεούσης, φαίνεται δὲ ὃ
B λέγομεν σύμμιξις αἰσθησέως καὶ δόξης, ἀνάγκη δὴ καὶ τούτων τῷ λόγῳ ξυγγενῶν ὄντων ψευδῇ τε αὐτῶν εἶναι καὶ ἐνίοτε εἶναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὕ;

ΞΕ. Κατανοεῖς οὖν ὅτι πρότερον εὗρέθη ψευδὴς δόξα καὶ λόγος, ἢ κατὰ τὴν προσδοκίαν ἣν ἐφοβήθημεν ἄρτι, μὴ παντάπασιν ἀνήνυτον ἔργον ἐπιβαλλοίμεθα ζη-
τοῦντες αὐτό;

ΘΕΑΙ. Κατανοῶ.

XLVIII. ΞΕ. Μὴ τοίνυν μηδ' εἰς τὰ λοιπὰ ἀθυμῶ-
C μεν. ἐπεὶ δὲ γὰρ πέφανται ταῦτα, τῶν ἐμπροσθεν ἀνα-
μνησθῶμεν κατ' εἶδη διαίρεσιν.

ΘΕΑΙ. Ποίων δῆ;

ΞΕ. Διειλόμεθα τῆς εἰδωλοποικῆς εἶδη δύο, τὴν μὲν εἰκαστικὴν, τὴν δὲ φανταστικὴν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τὸν σοφιστὴν εἵπομεν ὥς ἀποροῦμεν εἰς ὁποτέραν θήσομεν.

ΘΕΑΙ. Ἦν ταῦτα.

ΞΕ. Καὶ τοῦθ' ἡμῶν ἀπορουμένων ἔτι μείζων κατε-
χύθη σκοτοδινία, φανέντος τοῦ λόγου τοῦ πᾶσιν ἀμφισ-
βητοῦντος, ὥς οὔτε εἰκὼν οὔτε εἰδωλον οὔτε φάντασμα
D εἶη τὸ παράπαν οὐδὲν διὰ τὸ μηδαμῶς μηδέποτε μηδαμοῦ
ψεῦδος εἶναι.

ΘΕΑΙ. Λέγεις ἀληθῆ.

ΞΕ. Νῦν δέ γ' ἐπειδὴ πέφανται μὲν λόγος, πέφαν-
ται δ' οὐσα δόξα ψευδής, ἐγγωρεῖ δὴ μιμήματα τῶν ὄντων
εἶναι καὶ τέχνην ἐκ ταύτης γίνεσθαι τῆς διαθέσεως ἀπα-
τητικῇν.

ΘΕΑΙ. Ἐγγωρεῖ.

ΞΕ. Καὶ μὴν ὅτι γ' ἦν ὁ σοφιστὴς τούτων πότερον,
διωμολογημένον ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν ἦν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πάλιν τοίνυν ἐπιχειρῶμεν, σχίζοντες διχῇ τὸ
προτεθὲν γένος, πορεύεσθαι κατὰ τοῦπὶ δεξιὰ ἀεὶ μέρος
τοῦ τμηθέντος, ἐχόμενοι τῆς τοῦ σοφιστοῦ κοινωνίας, ἕως
ἂν αὐτοῦ τὰ κοινὰ πάντα περιελόντες, τὴν οἰκείαν λιπόν-
τες φύσιν ἐπιδείξωμεν μάλιστα μὲν ἡμῖν αὐτοῖς, ἔπειτα δὲ
καὶ τοῖς ἐγγυτάτῳ γένει τῆς τοιαύτης μεθόδου πεφυκόσιν. 265

ΘΕΑΙ. Ὁρθῶς.

ΞΕ. Οὐκοῦν τότε μὲν ἡρχόμεθα ποιητικὴν καὶ κτη-
τικὴν τέχνην διαιρούμενοι;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τῆς κτητικῆς ἐν θηρευτικῇ καὶ ἀγωνίᾳ καὶ
ἐμπορικῇ καὶ τισιν ἐν τοιούτοις εἶδεσιν ἐφαντάζετο ἡμῖν;

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Νῦν δέ γ' ἐπειδὴ μιμητικὴ περιείληφεν αὐτὸν
τέχνην, δῆλον ὥς αὐτὴν τὴν ποιητικὴν δίχα διαιρετέον
πρώτην. ἥ γὰρ που μίμησις ποιήσις τίς ἐστίν, εἰδῶλων ὅ
μέντοι, φασμέν, ἀλλ' οὐκ αὐτῶν ἐκάστων· ἥ γὰρ;

ΘΕΑΙ. Παντάπασιν μὲν οὖν.

ΞΕ. Ποιητικῆς δὴ πρῶτον δύο ἔστω μέρη.

ΘΕΑΙ. Ποῖω;

ΞΕ. Τὸ μὲν θεῖον, τὸ δ' ἀνθρώπινον.

ΘΕΑΙ. Οὕτω μεμάθηκα.

XLIX. ΞΕ. Ποιητικὴν, εἴπερ μεμνήμεθα τὰ κατ'

ἀρχὰς λεχθέντα, πᾶσαν ἔφαμεν εἶναι δύναμιν, ἥ τις ἂν αἰτία γίγνηται τοῖς μὴ πρότερον οὖσιν ὕστερον γίγνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Μεμνήμεθα.

- Ο ΞΕ. Ζῶα δὴ πάντα θνητὰ καὶ φυτὰ, ὅσα τ' ἐπὶ γῆς ἐκ σπερμάτων καὶ ῥιζῶν φύεται καὶ ὅσα ἄψυχα ἐν γῇ ξυνίσταται σώματα τηκτὰ καὶ ἄτηκτα, μὲν ἄλλου τινὸς ἢ θεοῦ δημιουργοῦντος φήσομεν ὕστερον γίγνεσθαι πρότερον οὐκ ὄντα; ἢ τῷ τῶν πολλῶν δόγματι καὶ ῥήματι χρώμενοι —

ΘΕΑΙ. Πῶίω τῷ;

ΞΕ. Τὴν φύσιν αὐτὰ γεννᾶν ἀπὸ τινος αἰτίας αὐτομάτης καὶ ἄνευ διανοίας φινούσης, ἢ μετὰ λόγου τε καὶ ἐπιστήμης θείας ἀπὸ θεοῦ γιγνομένης;

- Ο ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν ἴσως διὰ τὴν ἡλικίαν πολλάκις ἀμφοτέρω μεταδοξάζω· νῦν μὲν βλέπων εἰς σέ καὶ ὑπολαμβάνων οἰεσθαι σε κατὰ γε θεὸν αὐτὰ γίγνεσθαι, ταύτη καὶ αὐτὸς νερόμικα.

ΞΕ. Καλῶς γε, ὦ Θεαίητε· καὶ εἰ μὲν γέ σε ἡγούμεθα τῶν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἄλλως πῶς δοξαζόντων εἶναι, νῦν ἂν τῷ λόγῳ μετὰ πειθοῦς ἀναγκαίως ἐπεχειροῦμεν ποιεῖν ὁμολογεῖν· ἐπειδὴ δέ σου καταμανθάνω τὴν φύσιν, ὅτι καὶ ἄνευ τῶν παρ' ἡμῶν λόγων αὐτὴ πρόσ-

- Ε εἰσιν ἐφ' ἅπερ νῦν ἔλκεσθαι φῆς, εἰάσω· χρόνος γὰρ ἐκ περιττοῦ γίγνοιτ' ἂν· ἀλλὰ θήσω τὰ μὲν φύσει λεγόμενα ποιεῖσθαι θείᾳ τέχνῃ, τὰ δ' ἐκ τούτων ὑπ' ἀνθρώπων ξυνιστάμενα ἀνθρωπίνῃ, καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον δύο ποιητικῆς γένῃ, τὸ μὲν ἀνθρώπινον εἶναι, τὸ δὲ θεῖον.

ΘΕΑΙ. Ὅρθως.

ΞΕ. Τέμνε δὴ δυοῖν οὔσαιν δίχα ἑκατέραν αὐτῆς.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οἷον τότε μὲν κατὰ πλάτος τέμνων τὴν ποιητι- 266
κὴν πᾶσαν, νῦν δὲ αὖ κατὰ μήκος.

ΘΕΑΙ. Τετμήσθω.

ΞΕ. Τέτταρα μὲν αὐτῆς οὕτω τὰ μέρη γίγνεται, δύο
μὲν τὰ πρὸς ἡμῶν, ἀνθρώπεια, δύο δ' αὖ τὰ πρὸς θεῶν,
θεῖα.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὰ δὲ γ' ὥς ἑτέρως αὖ διηρημένα, μέρος μὲν
ἐν ἅφ' ἑκατέρως τῆς μερίδος αὐτοποιητικόν, τὸ δ' ὑπο-
λοιπῶ σχεδὸν μάλιστα ἐν λεγοίσθην εἰδωλοποιικῶ καὶ
κατὰ ταῦτα δὴ πάλιν ἡ ποιητικὴ διχῇ διαιρεῖται.

ΘΕΑΙ. Λέγε ὅπῃ ἑκατέρα αὐτῆς.

B

Ι. ΞΕ. Ἡμεῖς μὲν πού καὶ τᾶλλα ζῶα καὶ ἐξ ὧν
τὰ πεφνηκότες ἐστί, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τούτων ἀδελφά,
θεοῦ γεννήματα πάντα ἴσμεν αὐτὰ ἀπειργασμένα ἕκαστα·
ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Τούτων δέ γε ἑκάστων εἰδωλα, ἄλλ' οὐκ αὐτά,
παρέπεται, δαιμονία καὶ ταῦτα μηχανῇ γεγονότα.

ΘΕΑΙ. Ποῖα;

ΞΕ. Τὰ τε ἐν τοῖς ὕπνοις καὶ ὅσα μεθ' ἡμέραν φαν-
τάσματα αὐτοφνῇ λέγεται, σκιά μὲν ὅταν ἐν τῷ πυρὶ σκό-
τος ἐγγίγνηται, διπλοῦν δὲ ἡνίκ' ἐν φῶς οἰκείον τε καὶ
ἀλλότριον περὶ τὰ λαμπρὰ καὶ λεῖα εἰς ἐν ξυνελθὸν τῆς
ἐμπροσθεν εἰωθυίας ὕψεως ἐναντίαν αἰσθησιν παρέχον
εἶδος ἀπεργάζεται.

ΘΕΑΙ. Δύο γὰρ οὖν ἐστὶ ταῦτα θείας ἔργα ποιή-
σεως, αὐτό τε καὶ τὸ παρακολουθοῦν εἰδωλον ἑκάστω.

ΞΕ. Τί δὲ τὴν ἡμετέραν τέχνην; ἄρ' οὐκ αὐτὴν μὲν
οἰκίαν οἰκοδομικῇ φηΐσομεν ποιεῖν, γραφικῇ δὲ τιν' ἐτέ-
ραν, οἷον ὄναρ ἀνθρώπινον ἐργηγορόσιν ἀπειργασμένην;

ΘΕΑΙ. Πάνν μὲν οὖν.

D

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὰλλα οὕτω κατὰ δύο διττὰ ἔργα τῆς ἡμετέρας αὖ ποιητικῆς πράξεως, τὸ μὲν αὐτό, φαρμέν, αὐτουργική, τὸ δὲ εἰδωλον εἰδωλοποιική.

ΘΕΑΙ. Νῦν μᾶλλον ἔμαθον, καὶ τίθημι δύο διχῆ ποιητικῆς εἶδη· θεία μὲν καὶ ἀνθρωπίνη κατὰ θάτερον τμηῆμα, κατὰ δὲ θάτερον τὸ μὲν αὐτῶν ὄν, τὸ δὲ ὁμοιωμάτων τινῶν γέννημα.

ΛΙ. ΞΕ. Τῆς τοίνυν εἰδωλουργικῆς ἀναμνησθώμεν ὅτι τὸ μὲν εἰκαστικόν, τὸ δὲ φανταστικόν ἐμελλεν εἶναι γένος, εἰ τὸ ψεῦδος ὄντως ὄν ψεῦδος καὶ τῶν ὄντων ἐν τι φανείη πεφυκός.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὕν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐφάνη τε καὶ διὰ ταῦτα δὴ καταριθμήσομεν αὐτῷ νῦν ἀναμνησθητέως εἶδη δύο;

ΘΕΑΙ. Ναί.

267 ΞΕ. Τὸ τοίνυν φανταστικόν αὖθις διορίζωμεν δίχα;

ΘΕΑΙ. Πῃ;

ΞΕ. Τὸ μὲν δι' ὀργάνων γιγνόμενον, τὸ δὲ αὐτοῦ παρέχοντος ἑαυτὸν ὄργανον τοῦ ποιοῦντος τὸ φάντασμα.

ΘΕΑΙ. Πῶς φῆς;

ΞΕ. Ὅταν, οἶμαι, τὸ σὸν σχῆμά τις τῷ ἑαυτοῦ χρώμενος σώματι προσόμοιον ἢ φωνὴν φωνῇ φαίνεσθαι ποιῇ, μίμησις τοῦτο τῆς φανταστικῆς μέλιστα κέκληται πον.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Μιμητικὸν δὴ τοῦτο αὐτῆς προσειπόντες ἀπονεμάμεθα· τὸ δ' ἄλλον πᾶν ἀφῶμεν μαλακισθέντες καὶ παρέντες ἑτέρῳ συναγαγεῖν τε εἰς ἓν καὶ πρέπουσαν ἐπωνυμίαν ἀποδοῦναι τιν' αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Νενεμήσθω, τὸ δὲ μεθείσθω.

ΞΕ. Καὶ μὴν καὶ τοῦτο ἐτι διπλοῦν, ὥς Θεαίτητέ, ἄξιον ἡγεῖσθαι· δι' ἃ δέ, σκόπει.

ΘΕΑΙ. Λέγε.

ΞΕ. Τῶν μιμουμένων οἱ μὲν εἰδότες ὁ μιμοῦνται τοῦτο πράττουσιν, οἱ δ' οὐκ εἰδότες. καίτοι τίνα μῆζω διαίρεσιν ἀγνωσίας τε καὶ γνώσεως θήσομεν;

ΘΕΑΙ. Οὐδεμίαν.

ΞΕ. Οὐκοῦν τό γε ἄρτι λεχθὲν εἰδότεων ἦν μίμημα; τὸ γὰρ σὸν σχῆμα καὶ σὲ γιννώσκων ἄν τις μιμήσαιο.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Τί δὲ δικαιοσύνης τὸ σχῆμα καὶ ὅλης ξυλλήβδην ἀρετῆς; ἄρ' οὐκ ἀγνοοῦντες μὲν, δοξάζοντες δὲ πῇ, σφόδρα ἐπιχειροῦσι πολλοὶ τὸ δοκοῦν σφίσι τοῦτο ὡς ἐνόν αὐτοῖς προθυμεῖσθαι φαίνεσθαι ποιεῖν, ὃ τι μάλιστα ἐργοῖς τε καὶ λόγοις μιμούμενοι;

ΘΕΑΙ. Καὶ πάνν γε πολλοί.

ΞΕ. Μῶν οὖν πάντες ἀποτυγχάνουσι τοῦ δοκεῖν εἶναι δίκαιοι μηδαμῶς οὔτες; ἢ τοῦτου πᾶν τούναντίον;

ΘΕΑΙ. Πᾶν.

ΞΕ. Μιμητὴν δὴ τοῦτόν γε ἔτερον ἐκείνου λεκτέον ὀίμαι, τὸν ἀγνοοῦντα τοῦ γινώσκοντος.

ΘΕΑΙ. Ναί.

LI. ΞΕ. Πόθεν οὖν ὄνομα ἑκατέρῳ τις αὐτῶν λήφεται πρέπον; ἢ δήλον δὴ χαλεπὸν ὂν, διότι τῆς τῶν γε-
νῶν κατ' εἶδη διαίρεσεως παλαιά τις, ὡς εἰκεν, αἰτία τοῖς ἐμπροσθεν καὶ ἁσύννους παρῇν, ὥστε μὴδ' ἐπιχειρεῖν μὴδένα διαίρεσθαι· καθὸ δὴ τῶν ὀνομάτων ἀνάγκη μὴ σφόδρα εὐπορεῖν. ὅμως δέ, κἂν εἰ τολμηρότερον εἰρη-
σθαι, διαγνώσεως ἕνεκα τὴν μὲν μετὰ δόξης μίμησιν δο-
ξομιμητικὴν προσείπωμεν, τὴν δὲ μετ' ἐπιστήμης ἱστορι-
κὴν τίνα μίμησιν.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

ΞΕ. Θατέρω τοίνυν χρηστέον· ὁ γὰρ σοφιστής οὐκ ἐν τοῖς εἰδόσιν ἦν, ἀλλ' ἐν τοῖς μιμουμένοις δῆ.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Τὸν δοξομιμητὴν δὴ σκοπώμεθα ὥσπερ σίδη-
ρον, εἴτε ὕψις εἴτε διπλόην ἔτ' ἔχων τίνα ἔστιν ἐν ἑαυτῷ.

ΘΕΑΙ. Σκοπῶμεν.

ΞΕ. Ἐχει τοίνυν, καὶ μάλα συχνήν. ὁ μὲν γὰρ εὐή-
δης αὐτῶν ἐστίν, οἷόμενος εἰδέναι ταῦτα ἃ δοξάζει· τὸ δὲ 268

θατέρου σχῆμα διὰ τὴν ἐν τοῖς λόγοις κυλίνδρῳ ἐχει πολλὴν ὑποψίαν καὶ φόβον, ὥς ἀγνοεῖ ταῦτα ἅ' πρὸς τοὺς ἄλλους ὡς εἰδὼς ἐσχημάτισται.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν ἑκατέρου γένους ὧν εἴρηκας.

ΞΕ. Οὐκοῦν τὸν μὲν ἅπλουν μιμητὴν τινα, τὸν δὲ εἰρωνικὸν μιμητὴν θήσομεν;

ΘΕΑΙ. Εἰκός γούν.

ΞΕ. Τούτου δ' αὖ τὸ γένος ἐν ᾗ δύο φῶμεν;

ΘΕΑΙ. Ὅρα σύ.

Β ΞΕ. Σκοπῶ· καὶ μοι διττῷ καταφαίνεσθόν τινα· τὸν μὲν δημοσίᾳ τε καὶ μακροῖς λόγοις πρὸς πλήθη δυνατὸν εἰρωνεύεσθαι καθορῶ, τὸν δὲ ἰδίᾳ τε καὶ βραχέσι λόγοις ἀναγκάζοντα τὸν προσδιαλεγόμενον ἐναντιολογεῖν αὐτὸν αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Λέγεις ὀρθότατα.

ΞΕ. Τίνα οὖν ἀποφαινόμεθα τὸν μακρολογώτερον εἶναι; πότερα πολιτικὸν ἢ δημολογικόν;

ΘΕΑΙ. Δημολογικόν.

ΞΕ. Τί δὲ τὸν ἕτερον ἐροῦμεν; σοφὸν ἢ σοφιστικόν;

ΘΕΑΙ. Τὸ μὲν πον σοφὸν ἂδύνατον, ἐπεὶ περ οὐκ εἰδότα αὐτὸν ἔθεμεν· μιμητὴς δ' ὧν τοῦ σοφοῦ δῆλον ὅτι παρωνύμιον αὐτοῦ τι λήφεται, καὶ σχεδὸν ἤδη μεμάθηκα ὅτι τοῦτον δεῖ προσεῖπείν ἀληθῶς αὐτὸν ἐκείνον τὸν παντάπασιν ὄντως σοφιστήν.

ΞΕ. Οὐκοῦν συνδήσομεν αὐτοῦ, καθάπερ ἔμπροσθεν, τοῦνομα συμπλέξαντες ἀπὸ τελευτῆς ἐπ' ἀρχήν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Τὸν δὴ τῆς ἐναντιοποιολογικῆς εἰρωνικοῦ μέρους τῆς δοξαστικῆς μιμητικόν, τοῦ φανταστικοῦ γένους ἀπὸ τῆς εἰδωλοποιικῆς οὐ θείον ἄλλ' ἀνθρωπικὸν τῆς ποιήσεως ἀφωρισμένον ἐν λόγοις τὸ θαυματοποιικὸν μόριον, ταύτης τῆς γενεᾶς τε καὶ αἵματος ος ἂν φῇ τὸν ὄντως σοφιστὴν εἶναι, τἀληθέστατα, ὡς ἔοικεν, εἰρή.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ

[ἢ περὶ βασιλείας, λογικός.]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ
ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΞΕΝΟΣ,
ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ.

St. II.

P.

257

1. Ἡ πολλὴν χάριν ὀφείλω σοι τῆς Θεαιότητος γνω-
ρίσεως, ὦ Θεόδωρε, ἅμα καὶ τῆς τοῦ ξένου.

ΘΕΟ. Τάχα δέ, ὦ Σώκρατες, ὀφειλήσεις ταύτης
τριπλασίαν, ἐπειδὴν τὸν τε πολιτικὸν ἀπεργάζωνταί σοι
καὶ τὸν φιλόσοφον.

ΣΩ. Εἶεν· οὕτω τοῦτο, ὦ φίλε Θεόδωρε, φήσομεν
ἀκηκοότες εἶναι τοῦ περὶ λογισμοὺς καὶ τὰ γεωμετρικὰ
κρατίστου;

ΘΕΟ. Πῶς, ὦ Σώκρατες;

B

ΣΩ. Τῶν ἀνδρῶν ἕκαστον θέντος τῆς ἰσῆς ἀξίας,
οἱ τῇ τιμῇ πλέον ἀφροσῆσιν ἢ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τὴν
τῆς ὑμετέρας τέχνης.

ΘΕΟ. Εὖ γε νῆ τὸν ἡμέτερον θεόν, ὦ Σώκρατες,
τὸν Ἀμμωνα, καὶ δικαίως, καὶ πάνυ μὲν οὖν μνημονικῶς
ἐπέπληξάς μοι τὸ περὶ τοὺς λογισμοὺς ἀμάρτημα. καὶ σὲ
μὲν ἀντὶ τούτων εἰσαυθις μέτειμι· σὺ δ' ἡμῖν, ὦ ξένε, μη-
δαμῶς ἀποκάμης χαριζόμενος, ἀλλ' ἐξῆς, εἴτε τὸν πολιτι-
κὸν ἄνδρα πρότερον εἴτε τὸν φιλόσοφον προαιρεῖ, προε-
λόμενος διεξέλθε.

C

ΞΕ. Ταῦτ', ὦ Θεόδωρε, ποιητέον· ἐπείπερ ἄπαξ γε
ἐγκεχειρήκαμεν, οὐκ ἀποστατέον πρὶν ἢ αὐτῶν πρὸς τὸ

τέλος ἔλθωμεν. ἀλλὰ γὰρ περὶ Θεαιτήτου τοῦδε τί χρὴ
δοῶν με;

ΘΕΟ. Τοῦ πέρι;

ΞΕ. Διαναπαύσωμεν αὐτὸν μεταλαβόντες αὐτοῦ
τὸν συγγυμναστήν τόνδε Σωκράτη; ἢ πῶς συμβουλεύεις;

ΘΕΟ. Καθάπερ εἶπες, μεταλάμβανε· νέω γὰρ ὅντε
ῥᾶον οἴσεται πάντα πόνον ἀναπαυομένω.

Δ ΣΩ. Καὶ μὴν κινδυνεύετον, ὦ ξέने, ἄμφω ποθὲν
ἐμοὶ ξυγγένειαν ἔχειν τινά. τὸν μὲν γε οὖν ὑμεῖς κατὰ
τὴν τοῦ προσώπου φύσιν ὅμοιον ἐμοὶ φαίνεσθαι φατε,
258 τοῦ δ' ἡμῖν ἢ κλησὶς ὁμώνυμος οὔσα καὶ ἢ πρόσρησις
παρέχεται τινα οἰκειότητα. δεῖ δὴ τοὺς γε ξυγγενεῖς ἡμᾶς
ἀεὶ προθύμως διὰ λόγων ἀναγνωρίζειν. Θεαιτήτῳ μὲν
οὖν αὐτός τε συνέμιξα χθὲς διὰ λόγων καὶ νῦν ἀκήκοα
ἀποκριναμένου, Σωκράτους δὲ οὐδέτερον· δεῖ δὲ σκέψα-
σθαι καὶ τοῦτον. ἐμοὶ μὲν οὖν εἰσαυθις, σοὶ δὲ νῦν ἀπο-
κρινέσθω.

ΞΕ. Ταῦτ' ἔσται. ὦ Σώκρατες, ἀκούεις δὴ Σω-
κράτους;

ΝΕΟΣ ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Συγχωρεῖς οὖν οἷς λέγει;

ΝΕ. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν.

Β ΞΕ. Οὐ τὰ σὰ κωλύειν φαίνεται, δεῖ δὲ ἴσως ἔτι
ἥττον τὰμὰ διακωλύειν. ἀλλὰ δὴ μετὰ τὸν σοφιστήν ἀναγ-
καῖον, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, τὸν πολιτικὸν ἄνδρα διαζητεῖν
νῶν· καὶ μοι λέγε, πότερον τῶν ἐπιστημόνων τιν' ἡμῖν
καὶ τοῦτον θετέον, ἢ πῶς;

ΝΕ. ΣΩ. Οὕτως.

Π. ΞΕ. Τὰς ἐπιστήμας ἄρα διαληπτέον, ὥσπερ
ἡνίκα τὸν πρότερον ἐσκοποῦμεν;

ΝΕ. ΣΩ. Τάχ' ἄν.

ΞΕ. Οὐ μὲν δὴ κατὰ ταῦτόν γε, ὦ Σώκρατες, φαίνεται μοι τμήμα.

ΝΕ. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Κατ' ἄλλο.

ΝΕ. ΣΩ. Ἔοικέ γε.

ΞΕ. Τὴν οὖν πολιτικὴν ἀτραπὸν πῇ τις ἀνευρήσει; δεῖ γὰρ αὐτὴν ἀνευρεῖν, καὶ χωρὶς ἀφελόντας ἀπὸ τῶν ἄλλων ιδεάν αὐτῇ μίαν ἐπισφραγίσασθαι, καὶ ταῖς ἄλλαις ἐκτροπαῖς ἐν ἄλλο εἶδος ἐπισημηνάμενους πάσας τὰς ἐπιστήμας ὥς οὕσας δύο εἶδη διανοηθῆναι τὴν ψυχὴν ἡμῶν ποιῆσαι.

ΝΕ. ΣΩ. Τοῦτ' ἤδη σόν, οἶμαι, τὸ ἔργον, ὦ ξέने, ἀλλ' οὐκ ἐμὸν γίγνεται.

ΞΕ. Δεῖ γε μὴν, ὦ Σώκρατες, αὐτὸ εἶναι καὶ σόν, ὅταν ἐμφανὲς ἡμῖν γένηται.

ΝΕ. ΣΩ. Καλῶς εἶπες.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν οὐκ ἀριθμητικὴ μὲν καὶ τινες ἕτεραι ταύτῃ συγγενεῖς τέχναι ψιλαὶ τῶν πράξεων εἰσι, τὸ δὲ γινῶναι παρέσχοντο μόνον;

ΝΕ. ΣΩ. Ἔστιν οὕτως.

ΞΕ. Αἱ δέ γε περὶ τεκτονικὴν αὖ καὶ σύμπασαν χειρουργίαν ὥσπερ ἐν ταῖς πράξεσιν ἐνοῦσαν σύμφυτον τὴν ἐπιστήμην κέκτηνται, καὶ συναποτελοῦσι τὰ γιννόμενα ὑπ' αὐτῶν σώματα, πρότερον οὐκ ὄντα.

ΝΕ. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Ταύτῃ τὸν συνδυασμὸν ἐπιστήμας διαίρει, τὴν μὲν πρακτικὴν προσειπών, τὴν δὲ μόνον γνωστικὴν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἔστω σοι ταῦθ' ὥς μίᾳς ἐπιστήμης τῆς ὅλης εἶδη δύο.

ΞΕ. Πότερον οὖν τὸν πολιτικὸν καὶ βασιλέα καὶ δεσπότην καὶ ἔτ' οἰκονόμον θήσομεν ὥς ἐν πάντα ταῦτα

προσαγορεύοντες, ἢ τοσαύτας τέχνας αὐτὰς εἶναι φῶμεν, ὅσαπερ ὀνόματα ἐρρήθη; μᾶλλον δέ μοι δεῦρο ἔπον.

NE. ΣΩ. Πῃ;

259 ΞΕ. Τῇδε. εἴ τῳ τις τῶν δημοσιευόντων ἰατρῶν ἱκανὸς συμβουλευεῖν ἰδιωτεύων αὐτός, ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖον αὐτῷ προσαγορεύεσθαι τοῦνομα τῆς τέχνης ταῦτόν ὅπερ ὧ συμβουλευεῖ;

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Τί δ'; ὅστις βασιλεύοντι χάρας ἀνδρὶ παραινεῖν δεινὸς ἰδιώτης ὢν αὐτός, ἄρ' οὐ φήσομεν ἔχειν αὐτὸν τὴν ἐπιστήμην ἣν ἔδει τὸν ἄρχοντα αὐτὸν κεκτησθαι;

NE. ΣΩ. Φήσομεν.

B ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν ἢ γε ἀληθινοῦ βασιλέως βασιλική;

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Ταύτην δὲ ὁ κεκτημένος οὐκ, ἂν τε ἄρχων ἂν τ' ἰδιώτης ὢν τυγχάνῃ, πάντως κατὰ γε τὴν τέχνην αὐτὴν βασιλικὸς ὀρθῶς προσρηθήσεται;

NE. ΣΩ. Δίκαιον γοῦν.

ΞΕ. Καὶ μὴν οἰκονόμος γε καὶ δεσπότης ταυτόν.

NE. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Τί δέ; μεγάλης σχῆμα οἰκήσεως ἢ σμικρᾶς αὐ πόλεως ὄγκος μῶν τι πρὸς ἀρχὴν διοίσετον;

NE. ΣΩ. Οὐδέν.

C ΞΕ. Οὐκοῦν, ὃ νῦν δὴ διεσκοπούμεθα, φανερόν ὥς ἐπιστήμη μία περὶ πάντ' ἐστὶ ταῦτα· ταύτην δὲ εἴτε βασιλικὴν εἴτε πολιτικὴν εἴτε οἰκονομικὴν τις ὀνομάζει, μὴ δὲν αὐτῷ διαφερώμεθα.

NE. ΣΩ. Τί γάρ;

III. ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τόδε γε δῆλον, ὥς βασιλεὺς ἅπας χερσὶ καὶ ξύμπαντι τῷ σώματι σμικρ' ἅττα εἰς τὸ κατέχειν τὴν ἀρχὴν δύναται πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς σύνεσιν καὶ ῥώμην.

NE. ΣΩ. Ἀήλον.

ΞΕ. Τῆς δὴ γνωστικῆς μᾶλλον ἢ τῆς χειροτεχνικῆς καὶ ὅλως πρακτικῆς βούλει τὸν βασιλέα φῶμεν οἰκειό- D
τερον εἶναι;

NE. ΣΩ. Τί μῆν;

ΞΕ. Τὴν ἄρα πολιτικὴν καὶ πολιτικὸν καὶ βασιλικὴν καὶ βασιλικὸν εἰς ταῦτόν ὥς ἔν πάντα ταῦτα ξυνθήσομεν;

NE. ΣΩ. Ἀήλον.

ΞΕ. Οὐκοῦν πορευοίμεθ' ἂν ἐξῆς, εἰ μετὰ ταῦτα τὴν γνωστικὴν διοριζοίμεθα;

NE. ΣΩ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν, ἂν ἄρα ἐν αὐτῇ τινὰ διαφρὴν κατανοήσωμεν.

NE. ΣΩ. Φράζε ποίαν.

ΞΕ. Τοιάνδε, λογιστικὴ πού τις ἡμῖν ἦν τέχνη. E

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Τῶν γνωστικῶν γε, οἶμαι, παντάπασι τεχνῶν.

NE. ΣΩ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Γνωσῆ δὲ λογιστικῇ τὴν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς διαφορὰν μὲν τι πλεον ἔργον δώσομεν ἢ τὰ γνωσθέντα κρῖναι;

NE. ΣΩ. Τί μῆν;

ΞΕ. Καὶ γὰρ ἀρχιτέκτων γε πᾶς οὐκ αὐτὸς ἐργα-
τικός, ἀλλὰ ἐργατῶν ἄρχων.

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Παρεχόμενός γέ που γνῶσιν, ἀλλ' οὐ χειρουρ-
γίαν.

NE. ΣΩ. Οὕτως.

ΞΕ. Δικαίως δὴ μετέχειν ἂν λέγοιτο τῆς γνωστικῆς 260
ἐπιστήμης.

NE. ΣΩ. Πάνυ γε. *

ΞΕ. Τούτῳ δέ γε, οἶμαι, προσήκει κρῖναντι μὴ τέλος

ἔχειν μηδ' ἀπηλλάχθαι, καθάπερ ὁ λογιστὴς ἀπήλλακτο, προστάττειν δὲ ἐκάστοις τῶν ἐργατῶν τό γε πρόσφορον, ἕως ἂν ἀπεργάσωνται τὸ προσταχθέν.

NE. ΣΩ. Ὅρθως.

ΞΕ. Οὐκοῦν γνωστικά μὲν αἵ τε τοιαῦται ξύμπασαι καὶ ὁπόσαι ξυνέπονται τῇ λογιστικῇ, κρίσει δὲ καὶ ἐπι-
B τάξει διαφέρετον ἀλλήλοιν τούτῳ τῷ γένεε;

NE. ΣΩ. Φαίνεσθον.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν συμπάσης τῆς γνωστικῆς εἰ τὸ μὲν ἐπι-
τακτικὸν μέρος, τὸ δὲ κριτικὸν διακροῦμενοι προσείποι-
μεν, ἐμμελῶς ἂν φαῖμεν διηροῦσθαι;

NE. ΣΩ. Κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τοῖς γε κοινῇ τι πράττουσιν ἀγαπη-
τὸν ὁμοιοεῖν.

NE. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τούτου τοίνυν μέχριπερ ἂν αὐτοὶ κοινωνῶμεν,
ἐατέον τὰ γε τῶν ἄλλων δοξάσματα χαίρειν.

NE. ΣΩ. Τί μὴν;

IV. ΞΕ. Φέρε δὴ, ταύταιν ταῖν τέχναιν ἡμῖν τὸν
βασιλικὸν ἐν ποτέρῳ θετέον; ἄρ' ἐν τῇ κριτικῇ, καθάπερ
τινὰ θιατὴν, ἢ μᾶλλον τῆς ἐπιτακτικῆς ὥς ὄντα αὐτὸν
τέχνης θήσομεν, δεσπόζοντά γε;

NE. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ μᾶλλον;

ΞΕ. Τὴν ἐπιτακτικὴν δὴ τέχνην πάλιν ἂν εἴη θεα-
τέον εἰ πῃ διέστηκε, καὶ μοι δοκεῖ τῇδὲ πῃ· καθάπερ ἡ
τῶν καπῆλων τέχνη τῆς τῶν αὐτοπωλῶν διώρισται τέ-
D χνης, καὶ τὸ βασιλικὸν γένος ἔοικεν ἀπὸ τοῦ τῶν κηρύκων
γένους ἀφωρίσθαι.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Πωληθέντα που πρότερον ἔργα ἀλλότρια παρα-
δεχόμενοι δεύτερον πωλοῦσι πάλιν οἱ κάπηλοι.

NE. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸ κηρυκικὸν φῦλον ἐπιταχθέντ' ἀλλότρια νοήματα παραδεχόμενον αὐτὸ δεύτερον ἐπιτάττει πάλιν ἑτέροις.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀληθέστατα.

ΞΕ. Τί οὖν; εἰς ταῦτόν μῖξωμεν βασιλικὴν ἐρμηνευτικῇ, κελευστικῇ, μαντικῇ, κηρυκικῇ, καὶ πολλαῖς ἑτέραις Ε τούτων τέχναις συγγενέσιν, αἱ σύμπασαι τὸ γ' ἐπιτάττειν ἔχουσιν; ἢ βούλει, καθάπερ εἰκάξομεν νῦν δὴ, καὶ τοῦτομα παρεικάσωμεν, ἐπειδὴ καὶ σχεδὸν ἀνώνυμον ὄν τυγχάνει τὸ τῶν αὐτεπιτακτῶν γένος, καὶ ταύτῃ ταῦτα διελῶμεθα, τὸ μὲν τῶν βασιλέων γένος εἰς τὴν αὐτεπιτακτικὴν θέντες, τοῦ δὲ ἄλλου παντὸς ἀμελήσαντες, ὄνομα ἕτερον αὐτοῖς παραχωρήσαντες θέσθαι τινά; τοῦ γὰρ ἄρχοντος ἔνεκα ἡμῖν ἡ μέθοδος ἦν, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ ἐναντίου. 261

ΝΕ. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

Υ. ΞΕ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τοῦτο μετρίως ἀφῆσθηκεν ἐκ' ἐκείνων, ἀλλοτριότητι διορισθὲν πρὸς οἰκειότητα, τοῦτο αὐτὸ πάλιν αὖ διαιρεῖν ἀναγκαῖον, εἴ τινα τομὴν ἔτι ἔχομεν ὑπείκουσαν ἐν τούτῳ;

ΝΕ. ΣΩ. Πάνν γε.

ΞΕ. Καὶ μὴν φαινόμεθα ἔχειν· ἀλλ' ἐπακολουθῶν σύντεμνε.

ΝΕ. ΣΩ. Πῇ;

ΞΕ. Πάντας ὁπόσους ἂν ἄρχοντας διανοηθῶμεν ἐπιτάξει προσχωμένους, ἃς οὐχ εὐρήσομεν γενέσεώς Β τινος ἔνεκα προστάττοντας;

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Καὶ μὴν τὰ γε γινόμενα πάντα δίχα διαλαβεῖν οὐ παντάπασι χαλεπόν.

ΝΕ. ΣΩ. Πῇ;

ΞΕ. Τὰ μὲν ἄψυχα αὐτῶν ἐστὶ πον ζυμπάντων, τὰ δ' ἔμψυχα.

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Τούτοις δέ γε αὐτοῖς τὸ τοῦ γνωστικοῦ μέρος ἐπιτακτικὸν ὄν, εἶπερ βουλόμεθα τέμνειν, τεμοῦμεν.

NE. ΣΩ. Κατὰ τί;

ΞΕ. Τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς τῶν ἀψύχων γενέσεσιν αὐτοῦ
C τὰ τίνοντες, τὸ δ' ἐπὶ ταῖς τῶν ἐμψύχων· καὶ πᾶν οὕτως
ἤδη διαιρησεται δίχα.

NE. ΣΩ. Παντάπασί γε.

ΞΕ. Τὸ μὲν τοίνυν αὐτῶν παραλείπωμεν, τὸ δ' ἀνα-
λάβωμεν, ἀναλαμβάνοντες δὲ μερισώμεθα εἰς δύο τὸ σύμπαν.

NE. ΣΩ. Λέγεις δ' αὐτοῖν ἀναληπτέον εἶναι πό-
τερον;

ΞΕ. Πάντως που τὸ περὶ τὰ ζῶα ἐπιτακτικόν. οὐ
γὰρ δὴ τό γε τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης ἐστὶ ποτε τῶν ἀψύ-
χων ἐπιστατοῦν, οἷον ἀρχιτεκτονικόν, ἀλλὰ γενναιότερον
D ἐν τοῖς ζώοις, καὶ περὶ αὐτὰ ταῦτα τὴν δύναμιν ἀεὶ κε-
κτημένον.

NE. ΣΩ. Ὅρθως.

ΞΕ. Τὴν γε μὴν τῶν ζώων γένεσιν καὶ τροφὴν τὴν
μὲν τις ἂν ἴδωι μονοτροφίαν οὐσαν, τὴν δὲ κοινὴν τῶν ἐν
ταῖς ἀγέλαις θρεμμάτων ἐπιμέλειαν.

NE. ΣΩ. Ὅρθως.

ΞΕ. Ἄλλ' οὐ μὴν τὸν γε πολιτικὸν εὐρήσομεν ἰδιο-
τρόφον, ὥσπερ βοηλάτην ἢ τινα ἱπποκόμον, ἀλλ' ἱππο-
φορβῶ τε καὶ βοῦφορβῶ μᾶλλον προσεικότα.

NE. ΣΩ. Φαίνεται γε δὴ ῥηθὲν νῦν.

E ΞΕ. Πότερον οὖν τῆς ζωοτροφίας τὴν τῶν ξυμπόλ-
λων κοινὴν τροφὴν ἀγελαιοτροφίαν ἢ κοινοτροφικὴν τινα
ὀνομάζωμεν;

NE. ΣΩ. Ὅποτερον ἂν ἐν τῷ λόγῳ ξυμβαίῃ.

VI. ΞΕ. Καλῶς γε, ὦ Σώκρατες· καὶ διαφυλάξῃς
τὸ μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι, πλουσιώτερος εἰς τὸ

γῆρας ἀναφανήσει φρονήσεως. νῦν δὲ τοῦτο μὲν, καθά-
περ διακελεύει, ποιητέον· τὴν δὲ ἀγελαιοτροφικὴν ἄρ'
ἐννοεῖς πῇ τις δίδυμον ἀποφύνας τὸ ζητούμενον ἐν διπλα- 262
σίοισι τὰ νῦν ἐν τοῖς ἡμίσεσιν εἰς τότε ποιήσει ζητεῖσθαι;

NE. ΣΩ. Προθυμήσομαι. καὶ μοι δοκεῖ τῶν μὲν
ἀνθρώπων ἑτέρα τις εἶναι, τῶν δὲ αὖ θηρίων ἄλλη τροφή.

ΞΕ. Παντάπασι γε προθυμότατα καὶ ἀνδρειότατα
διήρησαι· μὴ μέντοι τοῦτό γε εἰσαυθὺς κατὰ δύναμιν
πάσχωμεν.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Μὴ σμικρὸν μῦθον ἐν πρὸς μεγάλα καὶ πολλὰ
ἀφαιρῶμεν, μηδὲ εἶδους χωρὶς· ἀλλὰ τὸ μέρος ἅμα εἶδος B
ἔχεται. κάλλιστον μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων εὐθὺς διαχω-
ρίζειν τὸ ζητούμενον, ἐν ὁρθῶς ἔχῃ, καθάπερ ὀλίγου σὺ
πρότερον οἴηθεις ἔχειν τὴν διαίρεισιν ἐπέσπενσας τὸν λό-
γον, ἰδὼν ἐπ' ἀνθρώπους πορευόμενον· ἀλλὰ γάρ, ὡ
φίλε, λεπτοurgerεῖν οὐκ ἀσφαλές, διὰ μέσων δὲ ἀσφαλέστε-
ρον εἶναι τέμνοντας, καὶ μᾶλλον ἰδέαις ἢ τις προστηγ-
χάναι. τοῦτο δὲ διαφέρει τὸ πᾶν πρὸς τὰς ζητήσεις. C

NE. ΣΩ. Πῶς, ὦ ξέने, λέγεις τοῦτο;

ΞΕ. Πειρατέον ἐτι σαφέστερον φράζειν εὐνοίᾳ τῆς
σῆς φύσεως, ὡς Σώκρατες. ἐν τῷ μὲν οὖν παριστηκότι τὰ
νῦν δηλῶσαι μηδὲν ἐνδεῶς ἀδύνατον· ἐπιχειρητέον δὲ εἰ
καὶ σμικρῷ πλείον ἐκτὸ προαγαγεῖν εἰς τὸ πρόσθεν σαφη-
νεῖας ἕνεκα.

NE. ΣΩ. Ποῖον οὖν δὴ φράξεις διαιρουμένους
ἡμᾶς οὐκ ὁρθῶς ἄρτι δοῶν;

ΞΕ. Τοιόνδε, οἷον εἴ τις τὰνθρώπινον ἐπιχειρήσας
δίχα διελέσθαι γένος διαιροῖ καθάπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἐν- D
θάδε διανέμουσι, τὸ μὲν Ἑλληνικὸν ὥς ἐν ἀπὸ πάντων
ἀφαιροῦντες χωρὶς, σύμπασι δὲ τοῖς ἄλλοις γένεσιν, ἀπεί-
ροις οὖσι καὶ ἀμίκτοις καὶ ἀσυμφώνοις πρὸς ἄλληλα, βάρ-

βαρον μιᾷ κλήσει προσειπόντες [αὐτὸ] δια ταύτην τὴν
 μιᾷν κλήσιν καὶ γένος ἔν αὐτὸ εἶναι προσδοκῶσιν· ἢ τὸν
 ἀριθμὸν τις αὐτὸ νομίζοι κατ' εἶδη δύο διαιρεῖν μυριάδα
 ἀποτεμνόμενος ἀπὸ πάντων, ὥς ἐν εἶδος ἀποχωρίζων,
 Ε καὶ τῷ λοιπῷ δὴ παντὶ θέμενος ἔν ὄνομα διὰ τὴν κλήσιν
 αὐτὸ καὶ τοῦτ' ἀξιοῖ γένος ἐκείνου χωρὶς ἕτερον ἐν γίγνε-
 σθαι. κάλλιον δὲ που καὶ μᾶλλον κατ' εἶδη καὶ δίχα
 διαιροῦτ' ἄν, εἰ τὸν μὲν ἀριθμὸν ἀρτίῳ καὶ περιττῷ τις
 τέμναι, τὸ δὲ αὐτὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἄρρενι καὶ θήλει,
 Ἀνδρῶν δὲ ἢ Φυῶν ἢ τινας ἑτέρους πρὸς ἅπαντας τὰτ-
 των ἀποσχίζοι τότε, ἤνικα ἀποροῖ γένος ἅμα καὶ μέρος
 263 εὐρίσκειν ἐκάτερον τῶν σχισθέντων.

VII. ΝΕ. ΣΩ. Ὅρθότατα· ἀλλὰ γὰρ τοῦτο αὐτό,
 ὃ ξένη, πῶς ἂν τις γένος καὶ μέρος ἐναργέστερον γνοίη,
 ὥς οὐ ταυτὸν ἔστων ἄλλ' ἕτερον ἀλλήλων;

ΞΕ. Ὁ βέλτιστε ἀνδρῶν, οὐ φανῶλον προστάτεις,
 Σώκρατες. ἡμεῖς μὲν καὶ νῦν μακροτέρην τοῦ δέοντος
 ἀπὸ τοῦ προτεθέντος λόγου πεπλανημέθα, σὺ δ' ἔτι πλέον
 ἡμᾶς κελεύεις πλανηθῆναι. νῦν μὲν οὖν, ὥσπερ εἰκός,
 ἐπανίσταμεν πάλιν· ταῦτα δὲ εἰσαυθις κατὰ σχολὴν καθά-
 Η περ ἰχνεύοντες μέτιμεν. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦτό γε αὐτὸ παν-
 τάπασι φύλαξαι, μὴ ποτε παρ' ἐμοῦ δόξης αὐτὸ ἐναργῶς
 διωρισμένον ἀκηκοέναι.

ΝΕ. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Εἶδος τε καὶ μέρος ἕτερον ἀλλήλων εἶναι.

ΝΕ. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Ὡς εἶδος μὲν ὅταν ἢ του, καὶ μέρος αὐτὸ ἀναγ-
 καῖον εἶναι τοῦ πράγματος, ὅτουπερ ἂν εἶδος λέγεται·
 μέρος δὲ εἶδος οὐδεμία ἀνάγκη. ταύτη με ἢ κείνη μᾶλλον,
 ὦ Σώκρατες, ἀεὶ φάθι λέγειν.

ΝΕ. ΣΩ. Ταῦτ' ἔσται.

ΞΕ. Φράσον δὴ μοι τὸ μετὰ τοῦτο.

NE. ΣΩ. Ποῖον;

ΞΕ. Τὸ τῆς ἀποπλάνησεως ὁπόθεν ἡμᾶς δεῦρ' ἤγαγεν. οἶμαι μὲν γὰρ μάλιστα, ὅθεν ἐρωτηθεὶς σὺ τὴν ἀγελαιοτροφίαν ὅπῃ διαιρετέον εἶπες μάλα προθύμως δὴ εἶναι ζώων γένη, τὸ μὲν ἀνθρώπινον, ἕτερον δὲ τῶν ἄλλων ζυμπάντων θηρίων ἓν.

NE. ΣΩ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Καὶ ἔμοιγε δὴ τότε' ἐφάνης μέρος ἀφαιρῶν ἡγεῖσθαι καταλιπεῖν τὸ λοιπὸν αὐτῶν πάντων γένος ἓν, ὅτι πᾶσι ταῦτόν ἐπονομάζειν ἔσχατος ὄνομα, θηρία καλέσας.

NE. ΣΩ. Ἦν καὶ ταῦτα οὕτως.

D

ΞΕ. Τὸ δέ γε, ὦ πάντων ἀνδρείοτατε, τάχ' αὖν, εἴ ποιν φρόνιμόν ἐστί τι ζῶον ἕτερον, οἷον δοκεῖ τὸ τῶν γεράνων, ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο, [ὃ] κατὰ ταῦτ' ἴσως διονομάξοι, καθάπερ καὶ σύ, γεράνους μὲν ἓν γένος ἀντιτιθεῖν τοῖς ἄλλοις ζώοις καὶ σεμνῦνον αὐτὸ ἐαυτό, τὰ δὲ ἄλλα μετὰ τῶν ἀνθρώπων συλλαβὸν εἰς ταῦτόν οὐδὲν ἄλλο πλην ἴσως θηρία προσείποι. πειραθῶμεν οὖν ἡμεῖς ἐξευλαβεῖσθαι πένθ' ὁπόσα τοιαῦτα.

NE. ΣΩ. Πῶς;

E

ΞΕ. Μὴ πᾶν τὸ τῶν ζώων γένος διαιρούμενοι, ἵνα ἦττον αὐτὰ πάσχωμεν.

NE. ΣΩ. Οὐδὲν γὰρ δεῖ.

ΞΕ. Καὶ γὰρ οὖν καὶ τότε ἡμαρτάνετο ταύτῃ.

NE. ΣΩ. Τί δὴ;

ΞΕ. Τῆς γνωστικῆς ὅσον ἐπιτακτικὸν ἡμῖν μέρος ἦν τοῦ ζωοτροφικοῦ γένους, ἀγελαίων ἢ ζώων, ἢ γάρ;

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Διήρητο τοίνυν ἤδη καὶ τότε ζύμπαν τὸ ζῶον τῷ τιθασῷ καὶ ἀγρίῳ. τὰ μὲν γὰρ ἔχοντα τιθασεύεσθαι 264 φύσιν ἡμεῖς προσείρηται, τὰ δὲ μὴ ἔχοντα ἄγρια.

NE. ΣΩ. Καλῶς.

ΞΕ. "Ἦν δέ γε θηρεύομεν ἐπιστήμην, ἐν τοῖς ἡμέροις ἦν τε καὶ ἔστιν, ἐπὶ τοῖς ἀγέλαοις μὲν ζητητέα θρέμμασιν.

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Μὴ τοίνυν διαιρώμεθα ὥσπερ τότε πρὸς ἅπαντα ἀποβλέψαντες, μηδὲ σπεύσαντες, ἵνα δὴ ταχὺ γέ-
B νώμεθα πρὸς τῇ πολιτικῇ. πεποίηκε γὰρ ἡμᾶς καὶ νῦν πα-
θεῖν τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν πάθος.

ΝΕ. ΣΩ. Ποῖον;

ΞΕ. Οὐχ ἡσύχους εὖ διαιροῦντας ἡνυκέναι βρα-
δύτερον.

ΝΕ. ΣΩ. Καὶ καλῶς γε, ὦ ξέने, πεποίηκεν.

VIII. ΞΕ. Ταῦτ' ἔστω. πάλιν δ' οὖν ἐξ ἀρχῆς τὴν
κοινοτροφικὴν πειρώμεθα διαιρεῖν· ἴσως γὰρ καὶ τοῦτο,
ὃ σὺ προθυμεῖ, διαπεραινώμενος ὁ λόγος αὐτός σοι κάλ-
λιον μηνύσει. καί μοι φράζε.

ΝΕ. ΣΩ. Ποῖον δὴ;

ΞΕ. Τόδε εἰ τινων πολλάκις ἄρα διακήκοας· οὐ γὰρ
C δὴ προστυχῆς γε αὐτὸς οἶδ' ὅτι γέγονας ταῖς ἐν τῷ Νείλῳ
τιθασείαις τῶν ἰχθύων καὶ τῶν ἐν ταῖς βασιλικαῖς λί-
μναις. ἐν μὲν γὰρ κρήναις τάχ' ἂν ἴσως εἴης ἡσθημένος.

ΝΕ. ΣΩ. Πάννυ μὲν οὖν καὶ ταῦτα τεθέαμαι κα-
κεῖνα πολλῶν ἀκήκοα.

ΞΕ. Καὶ μὴν χηνοβοτίας γε καὶ γερανοβοτίας, εἰ
καὶ μὴ πεπλάνησαι περὶ τὰ Θετταλικά πεδία, πέπνυσαι
γοῦν καὶ πιστεύεις εἶναι.

ΝΕ. ΣΩ. Τί μὴν;

D ΞΕ. Τοῦδ' ἔνεκά τοι πάντα ἡρώτησα ταῦτα, διότι
τῆς τῶν ἀγελαιῶν τροφῆς ἔστι μὲν ἐνυδρον, ἔστι δὲ καὶ
ξηροβατικόν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἔστι γὰρ οὖν.

ΞΕ. Ἀρ' οὖν καὶ σοὶ ξυνδοκεῖ ταύτῃ δεῖν διχάζειν
τὴν κοινοτροφικὴν ἐπιστήμην, ἐφ' ἑκατέρῳ τούτων τὸ

μέρος αὐτῆς ἐπινέμοντας ἐκάτερον, τὸ μὲν ἕτερον ὑγρο-
τροφικὸν ὀνομάζοντας, τὸ δ' ἕτερον ξηροτροφικόν;

ΝΕ. ΣΩ. Ἐμοιγε.

ΞΕ. Καὶ μὴν καὶ τὸ βασιλικὸν οὕτως οὐ ζητήσομεν
ὅποτερας ἐστὶ τῆς τέχνης· δῆλον γὰρ δὴ παντί. E

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Πᾶς μὲν δὴ τό γε ξηροτροφικὸν τῆς ἀγελαιο-
τροφίας διέλοιτ' ἂν φύλον.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Τῷ πτηνῷ τε καὶ πεζῷ διορισάμενος.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀληθέστατα.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ πολιτικὸν ἢ περὶ τὸ πεζὸν ζηητέον;
ἢ οὐκ οἶει καὶ τὸν ἀφρονέστατον ὥς ἔπος εἰπεῖν δοξάζειν
οὕτως;

ΝΕ. ΣΩ. Ἐγώ γε.

ΞΕ. Τὴν δὲ πεξονομικὴν, καθάπερ ἄρτιον ἀριθμόν,
δεῖ τεμνομένην δίχα ἀποφαίνειν.

ΝΕ. ΣΩ. Δῆλον.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐφ' ὃ γε μέρος ὥρμηκεν ἡμῖν ὁ λόγος, 265
ἐπ' ἐκεῖνο δύο τινὲ καθορᾶν ὁδῶ τεταμένα φαίνεται, τὴν
μὲν θάπτω, πρὸς μέγα μέρος σμικρὸν διαιρουμένην, τὴν
δὲ, ὅπερ ἐν τῷ πρόσθεν ἐλέγομεν, ὅτι δεῖ μεσοτομεῖν ὥς
μάλιστα, τοῦτ' ἔχουσιν μᾶλλον, μακροτέραν γε μὴν. ἔξε-
στιν οὖν, ὅποτεραν ἂν βουληθῶμεν, ταύτην πορευθῆναι.

ΝΕ. ΣΩ. Τί δέ; ἀμφοτέρας ἀδύνατον;

ΞΕ. Ἄμα γ', ὧ θαυμαστέ· ἐν μέρει γε μὴν δῆλον
ὅτι δυνατόν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἐν μέρει τοίνυν ἔγωγε ἀμφοτέρας αἰ- B
ροῦμαι.

ΞΕ. Ῥάδιον, ἐπειδὴ τὸ λοιπὸν βραχύ. κατ' ἀρχάς
μὴν καὶ μεσοῦσιν ἅμα τῆς πορείας χαλεπὸν ἂν ἦν ἡμῖν τὸ
πρόσταγμα· νῦν δ', ἐπειδὴ δοκεῖ ταύτῃ, τὴν μακροτέραν

προτέραν ἴωμεν· νεαλέστεροι γὰρ ὄντες ὄξον αὐτὴν πο-
ρευσόμεθα. τὴν δὲ δὴ διαίρεσιν ὄρα.

NE. ΣΩ. Λέγε.

IX. ΞΕ. Τὰ περὶ ἡμῖν τῶν ἡμέρων, ὅσαπερ ἀγε-
λαῖα, διηρημένα ἐστὶ φύσει δίχα.

NE. ΣΩ. Τίνι;

ΞΕ. Τῷ τῶν μὲν τὴν γένεσιν ἄκρων εἶναι, τῶν δὲ
C κερασφόρον.

NE. ΣΩ. Φαίνεται.

ΞΕ. Τὴν δὲ πεξονομικὴν διελὼν ἀπόδος ἑκατέρῳ
τῷ μέρει, λόγῳ χωόμενος. ἂν γὰρ ὀνομάζειν αὐτὰ βου-
ληθῆς, ἔσται σοι περιπεπλεγμένον μᾶλλον τοῦ δέοντος.

NE. ΣΩ. Πῶς οὖν χορὴ λέγειν;

ΞΕ. Ὡδέ· τῆς πεξονομικῆς ἐπιστήμης δίχα διαιρε-
θείσης τὸ μόριον θάτερον ἐπὶ τῷ κερασφόρῳ μέρει τῷ τῆς
ἀγέλης ἐπιτετάχθαι, τὸ δὲ ἕτερον ἐπὶ τῷ τῆς ἀκράτου.

D NE. ΣΩ. Ταῦτ' ἐστὼ ταύτῃ λεχθέντα· πάντως γὰρ
ἱκανῶς δεδήλωται.

ΞΕ. Καὶ μὴν ὃ γε βασιλεὺς ἡμῖν αὖ καταφανὲς ὅτι
κολοβὸν ἀγέλην τινὰ κεράτων νομεύει.

NE. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ δῆλος;

ΞΕ. Ταύτην τοίνυν καταθραύσαντες τὸ γιγνόμενον
αὐτῷ πειρώμεθα ἐποδοῦναι.

NE. ΣΩ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Πότερον οὖν βούλει τῷ σχιστῷ τε καὶ τῷ κα-
λουμένῳ μώνυχι διαρεῖν αὐτὴν ἢ τῇ κοινογονίᾳ τε καὶ
ἰδιογονίᾳ; μανθάνεις γάρ που.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

E ΞΕ. Ὅτι τὸ μὲν τῶν ἵππων καὶ ὄνων πέφυκεν ἐξ ἀλ-
λήλων γεννᾶν.

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Το δὲ γε λοιπὸν ἐτι τῆς λείας ἀγέλης τῶν ἡμέρων ἀμιγῆς γένει πρὸς ἄλληλα.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τί δ'; ὁ πολιτικός ἄρ' ἐπιμέλειαν ἔχειν φαίνεται πότερα κοινογενοὺς φύσεως ἢ τινος ἰδιογενοῦς;

ΝΕ. ΣΩ. Ἀἴλον ὅτι τῆς ἀμίκτου.

ΞΕ. Ταύτην δὴ δεῖ καθάπερ τὰ ἔμπροσθεν, ὡς εἰκεν, ἡμᾶς δίχα διαστέλλειν.

ΝΕ. ΣΩ. Δεῖ γὰρ οὖν.

ΞΕ. Καὶ μὴν τό γε ζῶον, ὅσον ἡμερον καὶ ἀγελαῖον, 266
 σχεδὸν πλήν γενοῖν δυοῖν πᾶν ἤδη κατακεκερμάτισται. τὸ γὰρ τῶν κυνῶν οὐκ ἐπάξιον καταριθμεῖν γένος ὡς ἐν ἀγελαίοις θρέμμασιν.

ΝΕ. ΣΩ. Οὐ γὰρ οὖν. ἀλλὰ τίνι δὴ τῶ δύο διαυρούμεν;

ΞΕ. Ὡπερ καὶ δίκαιόν γε Θεαίτητόν τε καὶ σὲ διανεμειν, ἐπειδὴ καὶ γεωμετρίας ἄπτεσθον.

ΝΕ. ΣΩ. Τῷ;

ΞΕ. Τῇ διαμέτρῳ δήπου καὶ πάλιν τῇ τῆς διαμέτρου διαμέτρῳ.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς εἶπες;

ΞΕ. Ἡ φύσις, ἣν τὸ γένος ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων κέ- B
 κτηται, μὴν ἄλλως πῶς εἰς τὴν πορείαν πέφυκεν ἢ καθάπερ ἡ διάμετρος ἡ δυνάμει δίπους;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐκ ἄλλως.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἡ γέ τοῦ λοιποῦ γένους πάλιν ἐστὶ κατὰ δύναμιν αὐτῆς ἡμετέρας δυνάμεως διάμετρος, ἔπερ δυοῖν γέ ἐστι ποδοῖν δις πεφυκυῖα.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δ' οὐκ ἐστι; καὶ δὴ καὶ σχεδὸν ὁ βούλει δηλοῦν μανθάνω.

ΞΕ. Πρὸς δὴ τούτοις ἕτερον αὖ τι τῶν πρὸς γέλωτα

εὐδοκίμησάντων ἄν, ὦ Σώκρατες, ἄρα καθορῶμεν ἡμῖν
C γεγονὸς ἐν τοῖς διηρημένοις;

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τὰνθρώπινον ἡμῶν ἅμα γένος ξυνειληχὸς καὶ
ξυνδεδραμηκὸς γένει τῷ τῶν ὄντων γενναιοτάτῳ καὶ ἅμα
εὐχερεστάτῳ.

NE. ΣΩ. Καθορῶ καὶ μάλ' ἀτόπως ξυμβαῖνον.

ΞΕ. Τί δ'; οὐκ εἰκὸς ὕστατα ἀφικνεῖσθαι τὰ βρα-
δυτάτα;

NE. ΣΩ. Ναί, τοῦτό γε.

ΞΕ. Τὸ δέ γε οὐκ ἐννοοῦμεν, ὥς ἐτι γελοιότερος ὁ
βασιλεὺς φαίνεται μετὰ τῆς ἀγέλης ξυνδιαθέων καὶ ξύν-
δρομα πεπορευμένος τῷ τῶν ἀνδρῶν αὐτὸς πρὸς τὸν εὐχερῆ
D βίον ἄριστα γεγυμνασμένῳ;

NE. ΣΩ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Νῦν γάρ, ὦ Σώκρατες, ἐκεῖνόν ἐστι καταφανὲς
μᾶλλον τὸ ῥηθῆναι τότ' ἐν τῇ περὶ τὸν σοφιστὴν ζητήσει.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὅτι τῇ τοιαύτῃ μεθόδῳ τῶν λόγων οὔτε σεμνο-
τέρου μᾶλλον ἐμέλησεν ἢ μή, τὸν τε σμικρότερον οὐδὲν
ἡτίμακε πρὸ τοῦ μείζονος, ἀεὶ δὲ καθ' αὐτὴν περαίνει τὰ-
ληθέστατον.

NE. ΣΩ. Ἔοικεν.

ΞΕ. Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο, ἵνα μή με φθῆς ἐρωτήσας,
E τὴν βραχυτέραν ὁδόν, ἥτις τότε ἦν ἐπὶ τὸν τοῦ βασιλέως
ὄρον, αὐτὸς σοι πρότερον ἔλθω;

NE. ΣΩ. Σφόδρα γε.

ΞΕ. Λέγω δὴ δεῖν τότε εὐθύς τὸ πεζὸν τῷ δίποδι
πρὸς τὸ τετράπουν γένος διανεῖμαι, κατιδόντα δὲ τὰν-
θρώπινον ἐτι μόνῳ τῷ πτηνῷ ξυνειληχὸς τὴν δίποδα ἀγέ-
λην πάλιν τῷ ψιλῷ καὶ τῷ πτεροσφυεῖ τέμνειν, τμηθεί-
σης δὲ αὐτῆς καὶ τότ' ἤδη τῆς ἀνθρωπονομικῆς δηλωθεί-

σης τέχνης, φέροντα τὸν πολιτικὸν καὶ βασιλικὸν οἶον ἡνίοχον εἰς αὐτὴν ἐνστήσαντα, παραδοῦναι τὰς τῆς πόλεως ἡνίας ὡς οἰκείας καὶ αὐτῷ ταύτης οὔσης τῆς ἐπιστήμης.

NE. ΣΩ. Καλῶς καὶ καθάπερ εἰ χρεὸς ἀπέδωκας μοι 267 τὸν λόγον, προσθεῖς τὴν ἐκτροπὴν οἶον τόκον καὶ ἀναπληρώσας αὐτόν.

X. ΞΕ. Φέρε δὴ, καὶ ξυνείρωμεν ἐπανελθόντες ἐπὶ τὴν ἀρχὴν μέχρι τῆς τελευτῆς τὸν λόγον τοῦ ὀνόματος τῆς τοῦ πολιτικοῦ τέχνης.

NE. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Τῆς γνωστικῆς τοίνυν ἐπιστήμης ἡμῖν ἦν κατ' ἀρχὰς μέρος ἐπιτακτικόν· τούτου δὲ ἀπεικασθὲν τὸ μῦθρον αὐτεπιτακτικὸν ἐρρήθη. ζωοτροφικὴ δὲ πάλιν αὐτεπιτακτικῆς οὐ τὸ σμικρότατον τῶν γενῶν ἀπεσχίζετο· καὶ ζωοτροφικῆς εἶδος ἀγελαιοτροφικόν, ἀγελαιοτροφικοῦ δ' αὖ πεζονομικόν· τοῦ δὲ πεζονομικοῦ μάλιστα ἀπετέμνετο τέχνη τῆς ἀκεράτου φύσεως θρεπτική. ταύτης δ' αὖ τὸ μέρος οὐκ ἔλαττον τριπλοῦν συμπλέκειν ἀναγκαῖον, ἂν εἰς ἓν τις αὐτὸ ὄνομα ξυναγαγεῖν βουληθῇ, γενέσεως ἀμύκτου νομευτικὴν ἐπιστήμην προσαγορεύων. τὸ δ' ἀπὸ τούτου τμημα, ἐπὶ ποίμνῃ δίποδι μέρος ἀνθρωπονομικόν 3 ἐτι λειφθὲν μόνον, τοῦτ' αὐτό ἐστιν ἤδη τὸ ζητηθέν, ἅμα βασιλικὸν ταῦτ' κληθὲν καὶ πολιτικόν.

NE. ΣΩ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἀρά γ', ὦ Σώκρατες, ἀληθῶς ἡμῖν τοῦτο, καθάπερ σὺ νῦν εἰρηκας, οὕτως ἐστὶ καὶ πεπραγμένον;

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον δὴ;

ΞΕ. Τὸ παντάπασιν ἱκανῶς εἰρησθαι τὸ προτεθέν; ἢ τοῦτ' αὐτὸ καὶ μάλιστα ἢ ζήτησις ἐλλείπει, τὸ τὸν λόγον εἰρησθαι μὲν πως, οὐ μὲν παντάπασί γε τελέως ἀπειργάσθαι;

NE. ΣΩ. Πῶς εἶπες;

D

ΞΕ. Ἐγὼ νῦν πειράσομαι τοῦτ' αὐτὸ ὃ διανοοῦμαι
νῦν εἶναι μᾶλλον δηλῶσαι.

ΝΕ. ΣΩ. Αἰέτοις ἄν.

ΞΕ. Οὐκοῦν τῶν νομευτικῶν ἡμῖν πολλῶν φανε-
σῶν ἔσται τεχνῶν μία τις ἣν ἡ πολιτικὴ καὶ μιᾶς τινὸς ἀγέ-
λης ἐπιμέλεια;

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Ταύτην δέ γε διώριζεν ὁ λόγος οὐχ ἵππων εἶναι
τροφὸν οὐδ' ἄλλων θηρίων, ἀλλ' ἀνθρώπων κοινοτροφι-
κὴν ἐπιστήμην.

ΝΕ. ΣΩ. Οὕτως.

Ε XI. ΞΕ. Τὸ δὴ τῶν νομέων πάντων διάφορον καὶ
τὸ τῶν βασιλέων θεασώμεθα.

ΝΕ. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Εἴ τις τῶν ἄλλων τὸ τέχνης ἄλλης ὄνομα ἔχων
κοινῇ τῆς ἀγέλης ξύντροφος εἶναι φησὶ καὶ προσποιεῖται.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς φῆς;

ΞΕ. Οἷον οἱ ἔμποροι καὶ γεωργοὶ καὶ σιτουργοὶ πάν-
τες, καὶ πρὸς τούτοις γυμναστὰὶ καὶ τὸ τῶν ἱατρῶν γένος,
οἷσθ' ὅτι τοῖς περὶ τὰ ἀνθρώπινα νομεῦσιν, οὓς πολιτι-
268 κοὺς ἐκαλέσαμεν, παντάπασιν τῷ λόγῳ διαμάχονται ἂν οὗ-
τοι σύμπαντες, ὥς σφεῖς τῆς τροφῆς ἐπιμελοῦνται τῆς ἀν-
θρωπίνης, οὐ μόνον ἀγελαίων ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τῆς
τῶν ἀρχόντων αὐτῶν;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐκοῦν ὀρθῶς ἂν λέγοιεν;

ΞΕ. Ἰσως. καὶ τοῦτο μὲν ἐπισκεψόμεθα, τόδε δὲ
ἴσμεν, ὅτι τῷ βουκόλῳ γε οὐδεὶς ἀμφισβητήσει περὶ τού-
των οὐθενός, ἀλλ' αὐτὸς τῆς ἀγέλης τροφὸς ὁ βουφορβός,
αὐτὸς ἱατρός, αὐτὸς οἷον νυμφευτὴς καὶ περὶ τοὺς τῶν
B γιγνομένων τόκους καὶ λοχείας μόνος ἐπιστήμων τῆς μαι-
ευτικῆς· εἰτι τοίνυν παιδιᾶς καὶ μουσικῆς ἐφ' ὅσον αὐ-
τοῦ τὰ θρέμματα φύσει μετείληφεν, οὐκ ἄλλος κρεῖτ-

των παραμυθεῖσθαι καὶ κηλῶν προὔνειν, μετὰ τε ὀργάνων καὶ ψιλῶ τῷ στόματι τὴν τῆς αὐτοῦ ποιμένης ἄριστα μεταχειριζόμενος μουσικὴν· καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων περὶ νομέων ὁ αὐτὸς τρόπος. ἢ γὰρ;

ΝΕ. ΣΩ. Ὅρθότατα.

ΞΕ. Πῶς οὖν ἡμῖν ὁ λόγος ὀρθὸς φανεῖται καὶ ἀκέραιος ὁ περὶ τοῦ βασιλέως, ὅταν αὐτὸν νομέα καὶ τροφὸν ἀγέλης ἀνθρωπίνης θῶμεν μόνον ἐκκρίνοντας μυρίων ὁ ἄλλων ἀμφισβητούτων;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Οὐκοῦν ὀρθῶς ὀλίγον ἐμπροσθεν ἐφοβήθημεν ὑποπτεύσαντες, μὴ λέγοντες μέν τι τυγχάνοιμεν σχῆμα βασιλικόν, οὐ μὴν ἀπειρασμένοι γε εἶμεν πῶ δι' ἀκριβείας τὸν πολιτικόν, ἕως ἂν τοὺς περιεχυμένους αὐτῷ καὶ τῆς συννομῆς αὐτῷ ἀντιποιουμένους περιελόντες καὶ χωρίσαντες ἀπ' ἐκείνων καθαρὸν μόνον αὐτὸν ἀποφῇνωμεν;

ΝΕ. ΣΩ. Ὅρθότατα μὲν οὖν.

ΞΕ. Τοῦτο τοίνυν, ὦ Σώκρατες, ἡμῖν ποιητέον, εἰ μὴ μέλλομεν ἐπὶ τῷ τέλει καταισχύναι τὸν λόγον.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν οὐδαμῶς τοῦτό γε δραστέον.

XII. ΞΕ. Πάλιν τοίνυν ἐξ ἄλλης ἀρχῆς δεῖ καθ' ἐτέραν ὁδὸν πορευθῆναι τινα.

ΝΕ. ΣΩ. Ποίαν δὴ;

ΞΕ. Σχεδὸν παιδιὰν ἐγκερασάμενους· συχνῶ γὰρ μέρει δεῖ μεγάλου μύθου προσχρησασθαι, καὶ τὸ λοιπὸν δὴ, καθάπερ ἐν τοῖς πρόσθεν, μέρος αἰετὶ μέρους ἀφαιρουμένους ἐπ' ἄκρον ἀφικνεῖσθαι τὸ ζητούμενον. οὐκ οὖν χροή;

ΝΕ. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἀλλὰ δὴ τῷ μύθῳ μου πάνν πρόσεχε τὸν νοῦν, καθάπερ οἱ παῖδες· πάντως οὐ πολλὰ ἐκφεύγεις παιδίας ἔτη

NE. ΣΩ. Λέγοις ἄν.

ΞΕ. Ἦν τοίνυν καὶ ἐτι ἔσται τῶν πάλαι λεχθέντων πολλά τε ἄλλα καὶ τὸ περὶ τὴν Ἀτρείως τε καὶ Θυνέστου λεχθεῖσαν ἔριν φάσμα. ἀκήκοας γὰρ πού καὶ ἀπομνημονεύεις ὃ φασὶ γενέσθαι τότε.

NE. ΣΩ. Τὸ περὶ τῆς χροσῆς ἀρνὸς ἴσως σημεῖον φράζεις.

269 ΞΕ. Οὐδαμῶς, ἀλλὰ τὸ περὶ τῆς μεταβολῆς δυνσεῶς τε καὶ ἀνατολῆς ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον, ὥς ἄρα ὅθεν μὲν ἀνατέλλει νῦν, εἰς τοῦτον τότε τὸν τόπον ἐδύετο, ἀνέτελλε δ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, τότε δὲ δὴ μαρτυρήσας ἄρα ὁ θεὸς Ἀτρεῖ μετέβαλεν αὐτὸ ἐπὶ τὸ νῦν σχῆμα.

NE. ΣΩ. Λέγεται γὰρ οὖν δὴ καὶ τοῦτο.

ΞΕ. Καὶ μὴν αὖ καὶ τὴν γε βασιλείαν ἣν ἤρξε Κρόνος πολλῶν ἀκηκόαμεν.

B NE. ΣΩ. Πλείστον μὲν οὖν.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ τοὺς ἐμπροσθεν φύεσθαι γηγενεῖς καὶ μὴ ἐξ ἀλλήλων γεννᾶσθαι;

NE. ΣΩ. Καὶ τοῦτο ἔν τῶν πάλαι λεχθέντων.

ΞΕ. Ταῦτα τοίνυν ἔστι μὲν ξύμπαντα ἐκ ταύτου πάθους, καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα μυρία καὶ τούτων ἐτι θαυμαστότερα, διὰ δὲ χρόνον πλήθος τὰ μὲν αὐτῶν ἀπέσβηκε, τὰ δὲ διεσπαρμένα εἰρηται χωρὶς ἕκαστα ἀπ' ἀλλήλων. ὃ δ' ἐστὶ πᾶσι τούτοις αἴτιον τὸ πάθος, οὐδεὶς εἶρηκε, νῦν δὲ δὴ λεκτέον· εἰς γὰρ τὴν τοῦ βασιλέως ἀπόδειξιν πρόψει ὁηθέν.

XIII. NE. ΣΩ. Κάλλιστ' εἶπες, καὶ λέγε μηδὲν ελείπων.

ΞΕ. Ἀκούοις ἄν. τὸ γὰρ πᾶν τότε μὲν αὐτὸς ὁ θεὸς ξυμποδηγεῖ πορευόμενον καὶ συγκυκλεῖ, τότε δ' ἀνῆκεν, ὅτιαν αἱ περίοδοι τοῦ προσήκοντος αὐτῷ μέτρον εἰλήφωσιν ἤδη χρόνον, τὸ δὲ πάλιν αὐτόματον εἰς τάναν-

τία περιάγεται, ζῶον ὃν καὶ φρόνησιν εἰληχρὸς ἐκ τοῦ συν- D
κρομάσαντος αὐτὸ κατ' ἀρχάς. τοῦτο δὲ αὐτῷ τὸ ἐνάπαλιν
λέγει διὰ τὸδ' ἐξ ἀνάγκης ἐμφυτον γέγονεν.

NE. ΣΩ. Διὰ τὸ ποῖον δὴ;

ΞΕ. Τὸ κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως ἔχειν αἰεὶ καὶ ταύ-
τὸν εἶναι τοῖς πάντων θειοτάτοις προσήκει μόνοις, σώ-
ματος δὲ φύσις οὐ ταύτης τῆς τάξεως. ὃν δὲ οὐρανὸν καὶ
κόσμον ἐπωρομάκαμεν, πολλῶν μὲν καὶ μακαρίων παρὰ
τοῦ γεννήσαντος μετείληφεν, ἀτὰρ οὖν δὴ κεκοινωνήκε
γε καὶ σῶματος· ὅθεν αὐτῷ μεταβολῆς ἀμοίρῳ γίγνεσθαι
διὰ παντὸς ἀδύνατον, κατὰ δύναμιν γε μὴν ὅ τι μάλιστα E
ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ ταῦτά μίαν φροσὴν κινεῖται· διὸ τὴν ἀνα-
κύκλησιν εἰληχεν, ὅ τι σμικροτάτην τῆς αὐτοῦ κινήσεως
παράλληλιν. αὐτὸ δὲ ἑαυτὸ στρέφειν αἰεὶ σχεδὸν οὐδεὶς
δυνατὸν πλην τῷ τῶν κινουμένων αὐτὸ πάντων ἡγουμένῳ·
κινεῖν δὲ τοῦτῳ τοτὲ μὲν ἄλλως, αὐτίς δὲ ἐναντίως οὐ
θέμις. ἐκ πάντων δὴ τούτων τὸν κόσμον μήτε αὐτὸν χορῇ
φάναι στρέφειν ἑαυτὸν αἰεὶ, μήτ' αὐτὸ ὅλον αἰεὶ ὑπὸ θεοῦ
στρέφεσθαι διττῶς καὶ ἐναντίας περιαγωγάς, μήτ' αὐτὸ δύο
τινὲ θεῶ φρονοῦντε ἑαυτοῖς ἐναντία στρέφειν αὐτόν, ἀλλ' 270
ὅπερ ἄρτι ἐρρήθη καὶ μόνον λοιπὸν, τοτὲ μὲν ὑπ' ἄλλης
συμποδηγείσθαι θείας αἰτίας, τὸ ξῆν πάλιν ἐπικτώμενον
καὶ λαμβάνοντα ἀθανασίαν ἐπισκυναστήν παρὰ τοῦ δη-
μιουργοῦ, τοτὲ δ' ὅταν ἀνιθῇ, δι' ἑαυτοῦ αὐτὸν λέναι,
κατὰ καιρὸν ἀφεθέντα τοιοῦτον, ὥστε ἀνάπαλιν πορεύ-
εσθαι πολλὰς περιόδων μυριάδας διὰ δὴ τὸ μέγιστον ὃν
καὶ ἰσορροπώτατον ἐπὶ σμικροτάτου βαῖνον ποδὸς λέναι.

NE. ΣΩ. Φαίνεται γ' οὖν δὴ καὶ μάλα εἰκότως εἰ- B
ρησθαι πάνθ' ὅσα διελέλυθας.

XIV. ΞΕ. Λογισάμενοι δὴ ξιννοήσωμεν τὸ πάθος
ἐκ τῶν νῦν λεχθέντων, ὃ πάντων ἔφαμεν εἶναι τῶν θαυ-
μαστίων αἰτίον. ἔστι γὰρ οὖν δὴ τοῦτ' αὐτό.

ΝΕ. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τὸ τὴν τοῦ παντὸς φορὰν τοτὲ μὲν ἐφ' ἃ νῦν κυκλοῖται φέρεσθαι, τοτὲ δ' ἐπὶ τὰναντία.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δὴ;

ΞΕ. Ταύτην τὴν μεταβολὴν ἡγεῖσθαι δεῖ τῶν περὶ
 C τὸν οὐρανὸν γιγνομένων τροπῶν πασῶν εἶναι μεγίστην
 καὶ τελεωτάτην τροπὴν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἔοικε γοῦν.

ΞΕ. Μιγίστις τοίνυν καὶ μεταβολὰς χρηὴ νομίζειν
 γίγνεσθαι τότε τοῖς ἐντὸς ἡμῶν οἰκοῦσιν αὐτοῦ.

ΝΕ. ΣΩ. Καὶ τοῦτο εἰκός.

ΞΕ. Μεταβολὰς δὲ μεγάλας καὶ πολλὰς καὶ παντοίας
 συμφερομένας ἄρ' οὐκ ἴσμεν τὴν τῶν ζώων φύσιν ὅτι χα-
 λεπῶς ἀνέχεται;

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Φθορὰ τοίνυν ἔξ ἀνάγκης τότε μέγισται ξυμ-
 D βαίνουσι τῶν τε ἄλλων ζώων, καὶ δὴ καὶ τὸ τῶν ἀνθρώ-
 πων γένος ὀλίγον τι περιλείπεται· περὶ δὲ τούτους ἄλλα
 τε παθήματα πολλὰ καὶ θαυμαστὰ καὶ καινὰ ξυμπίπτει,
 μέγιστον δὲ τόδε καὶ ξυνεπόμενον τῇ τοῦ παντὸς ἀνελί-
 ξει τότε, ὅταν ἡ τῆς νῦν καθεστηκυίας ἐναντία γίγνηται
 τροπὴ.

ΝΕ. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ἦν ἡλικίαν ἕκαστον εἶχε τῶν ζώων, αὕτη προῶ-
 τον μὲν ἔστι πάντων, καὶ ἐπαύσατο πᾶν ὅσον ἦν θνητὸν
 ἐπὶ τὸ γεραίτερον ἰδεῖν πορευόμενον, μεταβάλλον δὲ πᾶ-
 E λιν ἐπὶ τοῦναντίον οἶον νεώτερον καὶ ἀπαλότερον ἐφύ-
 ετο· καὶ τῶν μὲν πρεσβυτέρων αἱ λευκαὶ τρίχες ἐμελαί-
 νοντο, τῶν δ' αὖ γενειῶντων αἱ παρειαὶ λεαινόμεναι πᾶ-
 λιν ἐπὶ τὴν παρελθοῦσαν ὥραν ἕκαστον καθίστασαν, τῶν
 δὲ ἡβώντων τὰ σώματα λεαινόμενα καὶ σμικρότερα καθ'
 ἡμέραν καὶ νύκτα ἕκαστην γιγνόμενα πάλιν εἰς τὴν τοῦ

νεογενοῦς παιδὸς φύσιν ἀπῆει, κατὰ τε τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σῶμα ἀφομοιοῦμενα· τὸ δ' ἐντεῦθεν ἤδη μαραι-
νόμενα κομιδῇ τὸ πάμπαν ἐξηφανίζετο. τῶν δ' αὖ βιαίως
τελευτῶντων ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὸ τοῦ νεκροῦ σῶμα
ταῦτά ταῦτα πάσχον παθήματα διὰ τέλους ἀδηλον ἐν ὅλ- 271
γαις ἡμέραις διεφθείρετο.

XV. ΝΕ. ΣΩ. Γένεσις δὲ δὴ τίς τότ' ἦν, ὧ ξένε,
ζώων, καὶ τίνα τρόπον ἐξ ἀλλήλων ἐγεννῶντο;

ΞΕ. Αἴηλον, ὧ Σώκρατες, ὅτι τὸ μὲν ἐξ ἀλλήλων
οὐκ ἦν ἐν τῇ τότε φύσει γεννώμενον, τὸ δὲ δὴ γηγενὲς εἶ-
ναι ποτε γένος λεχθὲν τοῦτ' ἦν τὸ κατ' ἐκείνου τὸν χρό-
νον ἐκ γῆς πάλιν ἀναστρεφόμενον, ἀπεμνημονεύετο δὲ
ὑπὸ τῶν ἡμετέρων προγόνων τῶν πρώτων, οἳ τελευτῶση
μὲν τῇ προτέρᾳ περιφορᾷ τὸν ἐξῆς χρόνον ἐγειτόνουν,
τῆσδε δὲ κατ' ἀρχὰς ἐφύοντο· τούτων γὰρ οὗτοι κήρυκες B
ἐγένοντο· ἡμῖν τῶν λόγων, οἳ νῦν ὑπὸ πολλῶν οὐκ ὀρθῶς
ἀπιστοῦνται. τὸ γὰρ ἐντεῦθεν, οἶμαι, χρὴ ξυμνοεῖν. ἐπό-
μενον γὰρ ἐστὶ τῷ τοῦς προεβύτας ἐπὶ τὴν τοῦ παιδὸς ἰ-
ναί φύσιν, ἐκ τῶν τελευτηκότων αὐτῶν, κειμένων δὲ ἐν γῇ
πάλιν ἐκεῖ ξυμνισταμένους καὶ ἀναβιωσκομένους, τῇ τροπῇ
συνανακκαλουμένους εἰς τὰναντία τῆς γενέσεως, καὶ γη-
γενεῖς δὴ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐξ ἀνάγκης φανομένους, C
οὕτως ἔχειν τοῦτομα καὶ τὸν λόγον, ὅσους μὴ θεὸς αὐτῶν
εἰς ἄλλην μοῖραν ἐκόμισεν.

ΝΕ. ΣΩ. Κομιδῇ μὲν οὖν τοῦτό γε ἔπεται τοῖς ἐμ-
προσθεν, ἀλλὰ δὴ τὸν βίον ὃν ἐπὶ τῆς Κρόνου γῆς εἶναι
δυναστείας, πότερον ἐν ἐκαίναῖς ἢν ταῖς τροπαῖς ἢ ἐν
ταῖσδε; τὴν μὲν γὰρ τῶν ἄστρον τε καὶ ἡλίον μεταβολὴν
δῆλον ὥς ἐν ἐκατέραις ξυμπίπτει ταῖς τροπαῖς γίνεσθαι.

ΞΕ. Καλῶς τῷ λόγῳ ξυμπαρηκολούθηκας. ὃ δ' ἥρου
περὶ τοῦ πάντα αὐτόματα γίνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις, ἥκι- D
στα τῆς νῦν ἐστὶ καθεστηκυίας φορᾶς, ἀλλ' ἦν καὶ τοῦτο

τῆς ἐμπροσθεν. τότε γὰρ αὐτῆς πρῶτον τῆς κυκλήσεως ἤρχεν ἐπιμελούμενος ὅλης ὁ θεός, ὥς νῦν κατὰ τόπους ταύτων τοῦτο ὑπὸ θεῶν ἀρχόντων πάντῃ τὰ τοῦ κόσμου μέρη διειλημμένα· καὶ δὴ καὶ τὰ ζῶα κατὰ γένη καὶ ἀγέλας οἷον νομεῖς θείαι διειλήφεσαν δαίμονες, αὐτάρχης εἰς πάντα ἕκαστος ἐκάσταις ὧν οἷς αὐτός ἐνεμεν, ὥστε οὐτ' E ἄγριον ἦν οὐδὲν οὔτε ἀλλήλων ἐδώδαί, πόλεμός τε οὐκ ἐνὴν οὐδὲ στάσις τὸ παράπαν· ἄλλα θ' ὅσα τῆς τοιαύτης ἐστὶ κατακοσμήσεως ἐπόμενα, μυρὶ ἄν εἴη λέγειν. τὸ δ' οὖν τῶν ἀνθρώπων λεχθὲν αὐτομάτου περὶ βίου διὰ τὸ τοιόνδε εἰρηγία. θεός ἐνεμεν αὐτοὺς αὐτὸς ἐπιστατῶν, καθάπερ νῦν ἄνθρωποι, ζῶον ὃν ἕτερον θειότερον, ἄλλα γένη φανυλότερα αὐτῶν νομεύουσι· νέμοντος δὲ ἐκείνου 272 πολιτείαί τε οὐκ ἦσαν οὐδὲ κτήσεις γυναικῶν καὶ παίδων· ἐκ γῆς γὰρ ἀνεβιώσκοντο πάντες, οὐδὲν μεμνημένοι τῶν πρόσθεν· ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα ἀπὴν πάντα, καρποὺς δὲ ἀφ' ὅθονος εἶχον ἀπὸ τε δένδρων καὶ πολλῆς ὕλης ἄλλης, οὐκ ὑπὸ γεωργίας φρουμένους, ἀλλ' αὐτομάτης ἀναδιδούσης τῆς γῆς, γυμνοὶ δὲ καὶ ἄστρωτοι θυροκυλοῦντες τὰ πολλὰ ἐνέμοντο· τὸ γὰρ τῶν ὥρων αὐτοῖς ἄλυπον ἐκέκρετο, μαλακὸς δὲ εὐνὰς εἶχον ἀναφρουμένης ἐκ γῆς πόας B ἀφ' ὅθονος, τὸν δὲ βίον, ὃ Σώκρατες, ἀκούεις μὲν τὸν τῶν ἐπὶ Κρόνου· τόνδε δ' ὃν λόγος ἐπὶ Διὸς εἶναι, τὸν νυνὶ περὶ αὐτὸς ἥσθησαι· κρῖναι δ' αὐτοῖν τὸν εὐδαιμονέστερον ἄρ' ἂν δύναίῃ τε καὶ ἐθελήσειας;

NE. ΣΩ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Βούλει δητὰ ἐγὼ σοι τρόπον τινὰ διακρίνω;

NE. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

XVI. ΞΕ. Εἰ μὲν τοίνυν οἱ τρόφιμοι τοῦ Κρόνου, παρούσης αὐτοῖς οὕτω πολλῆς σχολῆς καὶ δυνάμεως πρὸς τὸ μὴ μόνον ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ θηρίοις διὰ λόγων δύνασθαι ξιγγέγνισθαι, κατεχωρῶντο τούτοις ξύμπασι ἐπὶ

φιλοσοφίαν, μετὰ τε θηρίων καὶ μετ' ἀλλήλων ὁμιλοῦν-
 τες, καὶ πυνθανόμενοι παρὰ πάσης φύσεως εἰ τινα τις
 ἰδίαν δύναμιν ἔχουσα ἤσθετό τι διάφορον τῶν ἄλλων εἰς
 συναγυρμὸν φρονήσεως, εὐκριτον ὅτι τῶν νῦν οἱ τότε
 μυρία πρὸς εὐδαιμονίαν διέφερον· εἰ δὲ ἐμπιπλάμενοι
 σίτων ἄδην καὶ ποτῶν διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ
 θηρία μύθους, οἷοι δὴ καὶ τὰ νῦν περὶ αὐτῶν λέγονται,
 καὶ τοῦτο, ὥστε κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν ἀποφήνασθαι, καὶ
 μάλ' εὐκριτον· ὅμως δ' οὖν ταῦτα μὲν ἀφῶμεν, ἕως ἄν
 ἡμῖν μηνυτὴς τις ἱκανὸς φανῇ, ποτέρως οἱ τότε τὰς ἐπιθυ-
 μίας εἶχον περὶ τε ἐπιστημῶν καὶ τῆς τῶν λόγων χρείας·
 οὐ δ' ἔνεκα τὸν μῦθον ἠγείραμεν, τοῦτο λεκτέον, ἵνα τὸ
 μετὰ τοῦτο εἰς τὸ πρόσθεν περαινῶμεν. ἔπειδὴ γὰρ πάν-
 των τούτων χρόνος ἐτελεώθη καὶ μεταβολὴν ἔδει γίνε-
 σθαι καὶ δὴ καὶ τὸ γήινον ἤδη πᾶν ἀνῆλτο γένος, πάσας
 ἑκάστης τῆς ψυχῆς τὰς γενέσεις ἀποδεδωκνίας, ὅσα ἦν
 ἑκάστη προστεχθέν, τούτῳτα εἰς γῆν σπέρματα πεσοῦσης,
 τότε δὴ τοῦ παντός ὁ μὲν κυβερνήτης, οἷον πηδάλιον οὐ-
 ακος ἀφόμενος, εἰς τὴν αὐτοῦ περιωπὴν ἀπέστη, τὸν δὲ
 δὴ κόσμον πάλιν ἀνέστρεφεν εἰμαρμένη τε καὶ ἑυμφυτος
 ἐπιθυμία. πάντες οὖν οἱ κατὰ τοὺς τόπους συνάρχοντες
 τῷ μερίστω δαίμονι θεοί, γνόντες ἤδη τὸ γιγνόμενον,
 ἀφίσταν αὐτὰ μέρη τοῦ κόσμου τῆς αὐτῶν ἐπιμελείας· ὁ
 δὲ μεταστρεφόμενος καὶ συμβάλλων, ἀρχῆς τε καὶ τελευ-
 τῆς ἐναντίαν ὁρμὴν ὁρμηθεὶς, σεισμὸν πολὺν ἐν ἑαυτῷ
 ποιῶν ἄλλην αὐτῷ φθορὰν ζώων παντοίων ἀπειργάσατο.
 μετὰ δὲ ταῦτα προσελθόντος ἱκανοῦ χρόνου, θορύβων τε
 καὶ ταραχῆς ἤδη πανόμενος καὶ τῶν σεισμῶν γαλήνης
 ἐπιλαβόμενος εἰς τε τὸν εἰωθότα δρόμον τὸν ἑαυτοῦ κα-
 τακοσμούμενος ἦει, ἐπιμέλειαν καὶ κράτος ἔχων αὐτὸς
 τῶν ἐν αὐτῷ τε καὶ ἑαυτοῦ, τὴν τοῦ δημιουργοῦ καὶ πα-
 τρὸς ἀπομνημονεύων διδαχὴν εἰς δύναμιν. κατ' ἀρχας

- μὲν οὖν ἀκριβέστερον ἀπετέλει, τελευτῶν δὲ ἀμβλύτερον· τούτων δὲ αὐτῷ τὸ σώματοειδὲς τῆς συγκράσεως αἰτίας, τὸ τῆς πάλαι ποτὲ φύσεως ξύντασπον, ὅτι πολλῆς ἦν μετέχον ἀταξίας πρὶν εἰς τὸν νῦν κόσμον ἀφικέσθαι. παρὰ μὲν γὰρ τοῦ συνθέντος πάντα τὰ καλὰ κέκτηται·
- Υ παρὰ δὲ τῆς ἐμπροσθεν ἕξεως, ὅσα χαλεπὰ καὶ ἄδικα ἐν οὐρανῷ γίνονται, ταῦτα ἐξ ἐκείνης αὐτὸς τε ἔχει καὶ τοῖς ζώοις ἐνυπεργάζεται. μετὰ μὲν οὖν τοῦ κυβερνήτου τὰ ζῶα τρέφων ἐν αὐτῷ σμιζορὰ μὲν φλαῦρα, μεγάλα δὲ ἐνέτικτεν ἀγαθὰ· χωριζόμενος δὲ ἐκείνου τὸν ἐγγύτατα χρόνον ἀπὸ τῆς ἀφίσεως κάλλιστα πάντα διέγει, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ λήθης ἐγγιγνομένης ἐν αὐτῷ μᾶλλον καὶ
- Β δυναστεύει τὸ τῆς παλαιᾶς ἀνικημοσύνης πάθος, τελευτῶντος δὲ ἐξανθεῖ τοῦ χρόνου καὶ σμικρὰ μὲν τὰγαθὰ, πολλὴν δὲ τὴν τῶν ἐναντίων κῆρσιν ἐπερχεραννύμενος ἐπὶ διαφθορᾷ κίνδυνον αὐτοῦ τε ἀφικνεῖται καὶ τῶν ἐν αὐτῷ. διὸ δὴ καὶ τότε ἤδη θεὸς ὁ κοσμήσας αὐτόν, καθορῶν ἐν ὑπορίαις ὄντα, κηδόμενος ἵνα μὴ χεῖμασθῇς ὑπὸ ταραχῆς διαλυθῇς εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος ἀπειρον ὄντα τόπον δύη, πάλιν ἐφειδὼς αὐτοῦ τῶν πηδαλίων γιγνώμενος,
- Γ τὰ νοσήσαντα καὶ λυθόντα ἐν τῇ καθ' ἑαυτὸν προτέρα περιοδῷ στρέψας, κοσμεῖ τε καὶ ἐπινοοῦν ἀνάναντον αὐτόν καὶ ἀγῆρων ἀπεργάζεται. τοῦτο μὲν οὖν τέλος ἀπάντων εἴρηται· τὸ δ' ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἀπόδειξιν ἱκανὸν ἐκ τοῦ πρόσθεν ἀπομένους τοῦ λόγου· στρεφθέντος γὰρ αὐτοῦ τοῦ κόσμου τὴν ἐπὶ τὴν νῦν γένεσιν ὁδὸν, τὸ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ πάλιν ἴστατο καὶ καινὰ τὰναντία ἀπεδίδου τοῖς τότε. τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ σμικρότητος ὀλίγου δέοντα ἠφρυνίσθαι τῶν ζώων ἠϋξάνετο, τὰ δ' ἐκ γῆς νεογενῆ σώματα πολὺ φύντα πάλιν ἀποθνήσκοντα εἰς γῆν κατῆει,
- 274 καὶ τὰλλὰ τε πάντα μετέβαλλεν, ἀπομιμούμενα καὶ ξυνκολουθοῦντα τῷ τοῦ παντός παθήματι, καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς

κινήσεως καὶ γεννήσεως καὶ τροφῆς μίμημα συνείπετο
 τοῖς πᾶσιν ὑπ' ἀνάγκης· οὐ γὰρ ἐξῆν ἔτ' ἐν γῇ δι' ἐτέρων
 συνιστάντων φέσθαι ζῶον, ἀλλὰ καθάπερ τῷ κόσμῳ
 προσετέτακτο αὐτοκράτορα εἶναι τῆς αὐτοῦ πορείας, οὕτω
 δὴ κατὰ ταῦτά καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτοῖς δι' αὐτῶν, καθ'
 ὅσον οἶόν τ' ἦν, φύειν τε καὶ γεννᾶν καὶ τρέφειν προσ- B
 τάττετο ὑπὸ τῆς ὁμοίας ἀγωγῆς. οὐ δὲ ἕνεκα ὁ λόγος ὥρ-
 μηκε πᾶς, ἐπ' αὐτῷ νῦν ἐσμέν ἤδη. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλ-
 λων θηρίων πολλὰ ἂν καὶ μακρὰ διεξιέλθῃν γίγνοιτο, ἐξ
 ὧν ἑκάστα καὶ δι' ἃς αἰτίας μεταβέβληκε· περὶ δὲ ἀνθρώ-
 πων βραχυτέρως καὶ μᾶλλον προσήκοντα, τῆς γὰρ τοῦ κε-
 κτημένου καὶ νέμοντος ἡμᾶς δαίμονος ἀπερημωθέντες
 ἐπιμελείας, τῶν πολλῶν αὐθιγῶν, ὅσα χαλεπὰ τὰς φύ-
 σεις ἦν, ἀπαργισθέντων, αὐτοὶ δὲ ἄσθινοις ἀνθρώποι
 καὶ ἀφύλακτοι γεγονότες διηρηπύζοντο ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἔτ' C
 ἀμύχανοι καὶ ἄτεχνοι κατὰ τοὺς πρώτους ἦσαν χρόνους,
 ὥτε τῆς μὲν αὐτομάτης τροφῆς ἐπιλειλοπιρίας, πορίζεσθαι
 δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί πω διὰ τὸ μηδμίαν αὐτοὺς χορίαν
 πρότερον ἀναγκάζειν, ἐκ τούτων πάντων ἐν μεγάλας
 ἀπορίας ἦσαν. ὅθεν δὴ τὰ πάσαι λεχθέντα παρὰ θεῶν
 δῶρα ἡμῖν δεδωρήται μετ' ἀναγκῆς διδαχῆς καὶ παιδεύ-
 σεως, πῦρ μὲν παρὰ Προμηθέως, τέχναι δὲ παρ' Ἥφαι-
 στου καὶ τῆς συντέχνου, σπέρματα δὲ αὐ καὶ φυτὰ παρ' D
 ἄλλων· καὶ πάνθ' ὅπόσα τὸν ἀνθρώπινον βίον συγκατε-
 σκεύακεν ἐκ τούτων γέγονεν, ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐκ θεῶν, ὅπερ
 ἐρρηθῇ νῦν δὴ, τῆς ἐπιμελείας ἐπέλιπεν ἀνθρώπους, δι'
 ἑαυτῶν δὲ ἔδει τήν τε διαγωγὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐ-
 τοὺς αὐτῶν ἔχειν καθάπερ ὅλος ὁ κόσμος, ὃ ἑυμμιμούμε-
 νοι καὶ ξυνεπόμενοι τὸν αἰὶ χρόνον νῦν μὲν οὕτως, τότε
 δὲ ἐκείνως ζῶμέν τε καὶ φνόμεθα. καὶ τὸ μὲν δὴ τοῦ μύ-
 θου τέλος ἔχεται, χρήσιμον δὲ αὐτὸν ποιησόμεθα πρὸς τὸ E

κατιδεῖν, ὅσον ἡμάρτομεν ἀποφηνάμενοι τὸν βασιλικὸν τε καὶ πολιτικὸν ἐν τῷ πρόσθε λόγῳ.

XVII. NE. ΣΩ. Πῶς οὖν καὶ πόσον ἁμάρτημα φῆς εἶναι γεγονὸς ἡμῖν;

ΞΕ. Τῇ μὲν βραχύτερον, τῇ δὲ μάλα γενναῖον καὶ πολλῷ μείζον καὶ πλεόν ἢ τότε.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Ὅτι μὲν ἐρωτώμεροι τὸν ἐκ τῆς νῦν περιφορᾶς καὶ γενέσεως βασιλέα καὶ πολιτικὸν τὸν ἐκ τῆς ἐναντίας περιόδου ποιμένα τῆς τότε ἀνθρωπίνης ἀγέλης εἶπομεν, καὶ ταῦτα θεὸν ἀντὶ θνητοῦ, ταύτῃ μὲν πάμπολυ παρη-
275 νέχθημεν· ὅτι δὲ ξυμπάσης τῆς πόλεως ἄρχοντα αὐτὸν ἀπεφῆναμεν, ὅντινα δὲ τρόπον οὐ διείπομεν, ταύτῃ δὲ αὖ τὸ μὲν λεχθὲν ἀληθές, οὐ μὲν ὅλον γε οὐδὲ σαφές ἐρρήθη, διὸ καὶ βραχύτερον ἢ κατ' ἐκείνο ἡμαρτήκαμεν.

NE. ΣΩ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Δεῖ τοίνυν τὸν τρόπον, ὥς ἔοικε, διορίσαντας τῆς ἀρχῆς τῆς πόλεως οὕτω τελέως τὸν πολιτικὸν ἡμῖν εἰρησθαι προσδοκᾶν.

NE. ΣΩ. Καλῶς.

B ΞΕ. Διὰ ταῦτα μὴν καὶ τὸν μῦθον παρεθέμεθα, ἵνα ἐνδείξαιτο περὶ τῆς ἀγελαιοτροφίας μὴ μόνον ὥς πάντες αὐτῆς ἀμφισβητοῦσι τῷ ζητουμένῳ τὰ νῦν, ἀλλὰ καὶ κείνον αὐτὸν ἐναργέστερον ἰδοίμεν, ὃν προσήκει μόνον κατὰ τὸ παράδειγμα ποιμένων τε καὶ βουκόλων τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιμέλειαν ἔχοντα τροφῆς τούτου μόνον ἀξιοῦσθαι τοῦ προσρήματος.

NE. ΣΩ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Οἶμαι δὲ γ', ὡς Σώκρατες, τοῦτο μείζον ἢ κατὰ
C βασιλέα εἶναι τὸ σκῆμα τὸ τοῦ θεοῦ νομέως, τοὺς δ' ἐνθάδε νῦν ὄντας πολιτικοὺς τοῖς ἀρχομένοις ὁμοίους τε

εἶναι μᾶλλον πολὺν τὰς φύσεις καὶ παραπλησιαίτερον παι-
δείας μετεκληφέναι καὶ τροφῆς.

NE. ΣΩ. Πάντως πον.

ΞΕ. Ζητητέοι γε μὴν οὐδὲν ἂν εἶησαν οὐδ' ἤττον
οὔτε μᾶλλον, εἰδ' οὕτως εἴτ' ἐκείνως πεφύκασιν.

NE. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τῇδε δὴ πάλιν ἐπανέλθωμεν. ἦν γὰρ ἔφαμεν
αὐτεπιτακτικὴν μὲν εἶναι ἐπὶ ζώοις, οὐ μὴν ἰδίᾳ γε ἀλλὰ
κοινῇ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχουσιν, καὶ προσείπομεν δὴ τότε π
εὐθύς ἀγελαιοτροφικὴν — μέμνησαι γάρ;

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Ταύτης τοίνυν πῃ διαμαρτάνομεν. τὸν γὰρ πο-
λιτικὸν οὐδαμοῦ συνελάβομεν οὐδ' ὠνομάσαμεν, ἀλλ'
ἡμᾶς ἔλαθε κατὰ τὴν ὀνομασίαν ἐκφυγῶν.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Τοῦ τὰς ἀγέλας ἐκάστας τρέφειν τοῖς μὲν ἄλλοις
που πᾶσι μέτεστι νομεῦσι, τῷ πολιτικῷ δὲ οὐ μετὸν ἐπη-
νέγκαμεν τοῦνομα, δεῖν τῶν κοινῶν ἐπενεργεῖν τι ξύμ- ε
πασιν.

NE. ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις, εἴπερ ἐτύγχανέ γε ὅν.

ΞΕ. Πῶς δ' οὐκ ἦν τό γε θεραπεύειν που πᾶσι κοι-
νόν, μηδὲν διορισθείσης τροφῆς μηδέ τινος ἄλλης πραγ-
ματείας; ἀλλ' ἢ τινα ἀγελαιοκομικὴν ἢ θεραπευτικὴν ἢ
καὶ τινα ἐπιμελητικὴν αὐτὴν ὀνομάσασιν ὥς κατὰ πάν-
των ἐξῆν περικαλύπτειν καὶ τὸν πολιτικὸν ἅμα τοῖς ἄλ-
λοις, ἐπειδὴ τοῦτ' ἐσήμαινεν ὁ λόγος.

XVIII. NE. ΣΩ. Ὅρθῶς. ἀλλ' ἢ μετὰ τοῦτο διαί-
ρεσις αὐτὴν τινὰ τρόπον ἐγίγνεται ἂν;

276

ΞΕ. Κατὰ ταῦτά καθ' ἅπερ ἔμπροσθεν διηροῦμεθα
τὴν ἀγελαιοτροφικὴν πεξοῖς τε καὶ ἀπτηῖσι, καὶ ἀμίκτοις
τε καὶ ἀκεράτοις, τοῖς αὐτοῖς ἂν που τούτοις διαιρούμενοι

καὶ τὴν ἀγελαιοκομικὴν τὴν τε νῦν καὶ τὴν ἐπὶ Κρόνου βασιλείαν περιειληφότες ἂν ἤμεν ὁμοίως ἐν τῷ λόγῳ.

NE. ΣΩ. Φαίνεται· ζητῶ δὲ αὖ τί τὸ μετὰ τοῦτο;

B ΕΞ. Ἀῖλον ὅτι λεχθέντος οὕτω τοῦ τῆς ἀγελαιοκομικῆς ὀνόματος οὐκ ἂν ποτ' ἐγένετο ἡμῖν τό τινας ἀμφισβητεῖν ὥς οὐδ' ἐπιμέλεια τὸ παράπαν ἐστίν, ὥσπερ τότε δικαίως ἡμφισβητήθη μηδεμίαν εἶναι τέχνην ἐν ἡμῖν ἀξίαν τούτου τοῦ θρεπτικοῦ προσδήματος, εἰ δ' οὖν τις εἴη, πολλοῖς πρότερον αὐτῆς καὶ μᾶλλον προσήκειν ἢ τινι τῶν βασιλέων.

NE. ΣΩ. Ὅρθῳς.

C ΕΞ. Ἐπιμέλεια δέ γε ἀνθρωπίνης συμπάσης κοινωνίας οὐδεμία ἂν ἐθελήσειεν ἑτέρα μᾶλλον καὶ προτέρα τῆς βασιλικῆς φάναι καὶ κατὰ πάντων ἀνθρώπων ἀρχῆς εἶναι τέχνην.

NE. ΣΩ. Ἀέγεις ὀρθῳς.

ΕΞ. Μετὰ ταῦτα δέ γε, ὦ Σώκρατες, ἄρ' ἐννοοῦμεν ὅτι πρὸς αὐτῷ δὴ τῷ τέλει συχνὸν αὖ διημαρτάνετο;

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΕΞ. Τόδε, ὥς ἄρ' εἰ καὶ διενουήθημεν ὅ τι μάλιστα τῆς δίποδος ἀγέλης εἶναι τινα θρεπτικὴν τέχνην, οὐδέν τι μᾶλλον ἡμῶς ἔδει βασιλικὴν αὐτὴν εὐθύς καὶ πολιτικὴν ὥς ἀποτετελεσμένην προσαγορεύειν.

NE. ΣΩ. Τί μήν;

D ΕΞ. Πρῶτον μὲν ὃ ἐλέγομεν τοῦνομα μετασκευασθῆναι, πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν μᾶλλον προσαγαγόντας ἢ τὴν τροφήν, ἔπειτα ταύτην τέμνειν· οὐ γὰρ σμικρὰς ἂν ἔχοι τμήσεις ἐτι.

NE. ΣΩ. Ποίας;

ΕΞ. Ἡ τε τὸν θεῖον ἂν που διειλόμεθα νομέα χωρὶς καὶ τὸν ἀνθρώπινον ἐπιμελητήν.

NE. ΣΩ. Ὅρθῳς.

ΞΕ. Αὐτίς δέ γε τὴν ἀπονεμηθεῖσαν ἐπιμελητικὴν δίχα τέμνειν ἀναγκαῖον ἦν.

ΝΕ. ΣΩ. Τίνι;

ΞΕ. Τῷ βιαιῷ τε καὶ ἐκουσίῳ.

ΝΕ. ΣΩ. Τί δὴ;

ΞΕ. Καὶ ταύτῃ που τὸ πρότερον ἁμαρτάνοντες εὐη-
δέστερα τοῦ δέοντος εἰς ταὐτὸν βασιλέα καὶ τύραννον
ξυνέθεμεν, ἀνομοιοτάτους ὄντας αὐτούς τε καὶ τὸν τῆς
ἀρχῆς ἑκατέρου τρόπον.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Νῦν δέ γε πάλιν ἐπανορθούμενοι, καθάπερ εἶ-
πον, τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιμελητικὴν δίχα διαιρώμεθα, τῷ
βιαιῷ τε καὶ ἐκουσίῳ;

ΝΕ. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Καὶ τὴν μὲν γέ που τῶν βιαιῶν τυραννικὴν,
τὴν δὲ ἐκούσιον καὶ ἐκουσίων διπόδων ἀγελαιοκομικὴν
ζώων προσειπόντες πολιτικὴν, τὸν ἔχοντα αὐτέχνην ταύ-
την καὶ ἐπιμέλειαν ὄντως ὄντα βασιλέα καὶ πολιτικὸν
ἀποφαινώμεθα;

XIX. ΝΕ. ΣΩ. Καὶ κινδυνεύει γε, ὦ ξέने, τελείως 277
ἂν ἡμῖν οὕτως ἔχειν ἢ περὶ τὸν πολιτικὸν ἀπόδειξις.

ΞΕ. Καλῶς ἂν, ὦ Σώκратες, ἡμῖν ἔχοι. δεῖ δὲ μὴ
σοὶ μόνῳ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ μοι μετὰ σοῦ κοινῇ ξυνδοκεῖν.
νῦν δὲ κατὰ γε τὴν ἐμὴν οὕτω φαίνεται τέλει οὐ βασι-
λεὺς ἡμῖν σχῆμα ἔχειν, ἀλλὰ καθάπερ ἀνδριαντοποιοὶ
παρὰ καιρὸν ἐνίοτε σπεύδοντες πλείω καὶ μείζω τοῦ δέ-
οντος ἕκαστα τῶν ἔργων ἐπεμβαλλόμενοι βραδύνουσι, καὶ Β
νῦν ἡμεῖς, ἵνα δὴ πρὸς τῷ ταχὺ καὶ μεγαλοπρεπῶς δηλώ-
σαιμεν τὸ τῆς ἐμπροσθεν ἁμαρτήμα διεξόδου, τῷ βασι-
λεὶ νομίσαντες πρᾶν μεγάλα παραδείγματα ποιεῖσθαι,
θαυμαστὸν ὄγκον ἀράμενοι τοῦ μύθου, μείζονι τοῦ δέ-
οντος ἠναγκάσθημεν αὐτοῦ μᾶλλον προσχρησάσθαι· διό

μακροτέραν τὴν ἀπόδειξιν πεποιήκαμεν καὶ πάντως τῷ μύθῳ τέλος οὐκ ἐπέθεμεν, ἀλλ' ἀτεχνῶς ὁ λόγος ἡμῖν ὥσπερ ζῶον τὴν ἐξωθεν μὲν περιγραφὴν ἔοικεν ἱκανῶς ἔχειν, τὴν δὲ οἶον τοῖς φαρμάκοις καὶ τῇ συγκράσει τῶν χρωμάτων ἐνάργειαν οὐκ ἀπειληφέναι πῶ. γραφῆς δὲ καὶ συμπάσης χειρουργίας λέξει καὶ λόγῳ δηλοῦν πᾶν ζῶον μᾶλλον πρόπει τοῖς δυναμένοις ἔπεσθαι· τοῖς δ' ἄλλοις διὰ χειρουργιῶν.

NE. ΣΩ. Τοῦτο μὲν ὁρθῶς· ὅπῃ δὲ ἡμῖν οὕτω φηῖς ἱκανῶς εἰρησθαι, δῆλωσον.

D ΞΕ. Χαλεπόν, ὦ δαιμόνιε, μὴ παραδείγμασι χρώμενον ἱκανῶς ἐνδείκνυσθαι τι τῶν μειζόνων, κινδυνεύει γάρ ἡμῶν ἕκαστος οἶον ὄναρ εἰδὼς ἅπαντα αὐτὸν πάλιν ὥσπερ ὑπάρ ἀγνοεῖν.

NE. ΣΩ. Πῶς τοῦτ' εἶπες;

ΞΕ. Καὶ μάλ' ἀτόπως ἔοικα γὰρ ἐν τῷ παρόντι κινήσας τὸ περὶ τῆς ἐπιστήμης πάθος ἐν ἡμῖν.

NE. ΣΩ. Τί δὴ;

ΞΕ. Παραδείγματος, ὦ μακάριε, αὐτοὶ μοι καὶ τὸ παράδειγμα αὐτὸ δεδέηκεν.

E NE. ΣΩ. Τί οὖν; λέγε μηδὲν ἐμοῦ ἔνεκα ἀποκνῶν.

XX. ΞΕ. Λεκτέον, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἔτοιμος ἀκολουθεῖν, τοὺς γὰρ πού παιδας ἴσμεν, ὅταν ἄρτι γραμμάτων ἐμπειροὶ γίνωνται —

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὅτι τῶν στοιχείων ἕκαστον ἐν ταῖς βραχυτάταις καὶ ῥάσταις τῶν συλλαβῶν ἱκανῶς διαισθάνονται, καὶ τῷ ληθῇ φράζειν περὶ ἐκεῖνα δυνατοὶ γίνονται.

278 NE. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Ταῦτά δέ γε ταῦτα ἐν ἄλλαις ἀμφιγνοοῦντες πάλιν δόξῃ τε ψεύδονται καὶ λόγῳ.

NE. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν οὐχ ὥδε ῥᾶστον καὶ κάλλιστον ἐπάγειν αὐτοὺς ἐπὶ τὰ μῆπω γινωσκόμενα;

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Ἀνάγειν πρῶτον ἐπ' ἐκεῖνα ἐν οἷς ταῦτά ταῦτα ὁρθῶς ἐδόξαζον, ἀνάγοντας δὲ τιθέναι παρὰ τὰ μῆπω γινωσκόμενα, καὶ παρὰβάλλοντας ἐνδεικνύναι τὴν αὐ- B
τὴν ὁμοιότητα καὶ φύσιν ἐν ἀμφοτέραις οὖσαν ταῖς συμ-
πλοκαῖς, μέχρι περ ἂν πᾶσι τοῖς ἀγνοουμένοις τὰ δοξαζό-
μενα ἀληθῶς παρατιθέμενα δειχθῇ, δειχθέντα δέ, παρὰ-
δείγμαθ' οὕτω γινόμενα, ποιήσῃ τῶν στοιχείων πάντων
ἕκαστον ἐν πάσαις ταῖς συλλαβαῖς, τὸ μὲν ἓτερον ὡς τῶν
ἄλλων ἓτερον ὄν, τὸ δὲ ταῦτόν ὡς ταῦτόν ἀεὶ κατὰ ταῦτά C
ἑαυτῷ προσαγορεύεσθαι.

ΝΕ. ΣΩ. Πεντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν ἱκανῶς συνειλήφαμεν, ὅτι
παραδείγματός γ' ἐστὶ τότε γυναισις, ὅποταν ὄν ταῦτόν
ἐν ἑτέρῳ διεσπασμένῳ δοξαζόμενον ὁρθῶς καὶ συναχθὲν
περὶ ἑκάτερον ὡς συνάμφω μίαν ἀληθῆ δόξαν ἀποτελῇ;

ΝΕ. ΣΩ. Φαίνεται.

ΞΕ. Θαυμάζοιμεν ἂν οὖν, εἰ ταῦτόν τοῦτο ἡμῶν ἡ
ψυχὴ φύσει περὶ τὰ τῶν πάντων στοιχεῖα πεπονθυῖα τοτὲ D
μὲν ὑπ' ἀληθείας περὶ ἑν ἕκαστον ἐν τισιν ἵσταται, τοτὲ
δὲ περὶ ἅπαντα ἐν ἑτέροις αὖ φέρεται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν
ἀμῇ γέ πη τῶν συγκράσεων ὁρθῶς δοξάζει, μετατιθέμενα
δ' εἰς τὰς τῶν πραγμάτων μακρὰς καὶ μὴ ῥαδίους συλλα-
βὰς ταῦτά ταῦτα πάλιν ἀγνοεῖ;

ΝΕ. ΣΩ. Καὶ θαυμαστόν γε οὐδέν.

ΞΕ. Πῶς γάρ, ὦ φίλε, δύναιτ' ἂν τις ἀρχόμενος
ἀπὸ δόξης ψευδοῦς ἐπὶ τι τῆς ἀληθείας καὶ μικρὸν μέρος E
ἄφικόμενος κτήσασθαι φρόνησιν;

ΝΕ. ΣΩ. Σχεδὸν οὐδαμῶς.

ΞΕ. Οὐκοῦν ταῦτα εἰ ταύτῃ πέφυκεν, οὐδὲν δὴ

πλημμελοῖμεν ἂν ἐγὼ τε καὶ σὺ πρῶτον μὲν ἐπιχειρήσαν-
τες ὅλου παραδείγματος ἰδεῖν τὴν φύσιν ἐν σμικρῷ κατὰ
μέρος ἄλλῳ παραδείγματι, μετὰ δὲ ταῦτα μέλλοντες ἐπὶ
τὸ τοῦ βασιλέως μέριστον ὃν ταῦτόν εἶδος ἀπ' ἐλαττόνων
φέροντες ποθεν διὰ παραδείγματος ἐπιχειρεῖν αὐτὴν τῶν
κατὰ πόλιν θεραπείαν τέχνη γνωρίζειν, ἵνα ὕπαρ ἂντ'
ὄνείρατος ἡμῖν γίγνηται;

NE. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

179 ΞΕ. Πάλιν δὴ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ἀναληπτέον, ὥς
ἐπειδὴ τῷ βασιλικῷ γένει τῆς περὶ τὰς πόλεις ἐπιμελείας
ἀμφισβητοῦσι μυριοί, δεῖ δὴ πάντας ἀποχωρίζειν τούτους
καὶ μόνον ἐκείνον λιπεῖν, καὶ πρὸς τοῦτο δὴ παραδείγμα-
τος ἔφαμεν δεῖν τινὸς ἡμῖν.

NE. ΣΩ. Καὶ μάλα.

XXI. ΞΕ. Τί δῆτα παρὰδειγμά τις ἂν, ἔχον τὴν αὐ-
τὴν πολιτικὴν πραγματείαν, σμικρότατον παραθέμενος
B ἱκανῶς ἂν εὔροι τὸ ζητούμενον; βούλει πρὸς Διός, ὃ Σώ-
κρατες, εἰ μὴ τι πρόχειρον ἕτερον ἔχομεν, ἀλλ' οὖν τὴν
γε ὑφαντικὴν προσελώμεθα; καὶ ταύτην, εἰ δοκεῖ, μὴ πᾶ-
σαν· ἀποχρήσει γὰρ ἴσως ἡ περὶ τὰ ἐκ τῶν ἐρίων ὑφά-
σματα· τάχα γὰρ ἂν ἡμῖν καὶ τοῦτο τὸ μέρος αὐτῆς μαρ-
τυρήσειε προαιρεθὲν ὃ βουλόμεθα.

NE. ΣΩ. Τί γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τί δῆτα οὐ, καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν τέ-
μνοντες μέρη μερῶν ἕκαστον διηγούμεθα, καὶ νῦν περὶ
C ὑφαντικὴν ταῦτόν τοῦτο ἑδράσαμεν, καὶ κατὰ δύναμιν ὅ-
τι μάλιστα διὰ βραχέων ταχὺ πάντ' ἐπελθόντες πάλιν
ἤλθομεν ἐπὶ τὸ νῦν χρήσιμον;

NE. ΣΩ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Αὐτὴν τὴν διέξοδον ἀπόκρισίν σοι ποιήσομαι.

NE. ΣΩ. Κάλλιστ' εἶπες.

ΞΕ. Ἔστι τοίνυν πάντα ἡμῖν ὅποσα δημιουργοῦμεν

καὶ κτώμεθα, τὰ μὲν ἕνεκα τοῦ ποιεῖν τι, τὰ δὲ τοῦ μὴ
 πάσχειν ἀμυντήρια· καὶ τῶν ἀμυντηρίων τὰ μὲν ἀλεξι-
 φάρμακα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα, τὰ δὲ προβλήματα· D
 τῶν δὲ προβλημάτων τὰ μὲν πρὸς τὸν πόλεμον ὀπλισματα,
 τὰ δὲ φράγματα· καὶ τῶν φραγμάτων τὰ μὲν παραπετά-
 σματα, τὰ δὲ πρὸς χειμῶνας καὶ καύματα ἀλεξητήρια·
 τῶν δὲ ἀλεξητηρίων τὰ μὲν στεγάσματα, τὰ δὲ σκεπά-
 σματα· καὶ τῶν σκεπασμάτων ὑποπετάσματα μὲν ἄλλα,
 περικαλύμματα δὲ ἕτερα· περικαλυμμάτων δὲ τὰ μὲν ὀλό-
 σχιστα, σύνθετα δὲ ἕτερα· τῶν δὲ συνθέτων τὰ μὲν τρητά, E
 τὰ δὲ ἔνευ τρήσεως συνδετά· καὶ τῶν ἀτρήτων τὰ μὲν
 νεύρινα φυτῶν ἐκ γῆς, τὰ δὲ τρίχινα· τῶν δὲ τριχίνων
 τὰ μὲν ὕδασι καὶ γῇ κολλητά, τὰ δὲ αὐτὰ αὐτοῖς συνδετά.
 τοῦτοισι δὴ τοῖς ἐκ τῶν ἑαυτοῖς συνδουμένων ἐργασθεῖσιν
 ἀμυντηρίοις καὶ σκεπάσμασι τὸ μὲν ὄνομα ἱμάτια ἐκαλέ-
 σαμεν· τὴν δὲ τῶν ἱματίων μάλιστα ἐπιμελουμένην τέ-
 χνην, ὥσπερ τότε τὴν τῆς πόλεως πολιτικὴν εἵπομεν, οὕτω 280
 καὶ νῦν ταύτην προσείπωμεν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος
 ἱματιουργικὴν; φῶμεν δὲ καὶ ὑφαντικὴν, ὅσον ἐπὶ τῇ τῶν
 ἱματίων ἐργασία μέγιστον ἦν μόριον, μηδὲν διαφέρειν
 πλὴν ὀνόματι ταύτης τῆς ἱματιουργικῆς, καθάπερ καὶ κεῖ
 τότε τὴν βασιλικὴν τῆς πολιτικῆς;

NE. ΣΩ. Ὁρθότατά γε.

ΞΕ. Τὸ μετὰ τοῦτο δὴ συλλογισώμεθα, ὅτι τὴν ἱμα-
 τίων ὑφαντικὴν οὕτω ῥηθεῖσάν τις τάχ' ἂν ἱκανῶς εἰρή- B
 σθαι δόξειε, μὴ δυνάμενος ξυννοεῖν ὅτι τῶν μὲν ἐργῶν
 ξυνεργῶν οὐπω διώρισται, πολλῶν δὲ ἑτέρων ξυγγενῶν
 ἀπεμερίσθη.

NE. ΣΩ. Ποίων, εἰπέ, ξυγγενῶν;

XXII. ΞΕ. Οὐχ ἔσπου τοῖς λεχθεῖσιν, ὥς φαίνει·
 πάλιν οὖν ἔοικεν ἐπανιτέον ἀρχόμενον ἀπὸ τελευτῆς. εἰ
 γὰρ ξυννοεῖς τὴν οἰκειότητα, τὴν μὲν διετέμομεν ἀπ' αὐ-

τῆς νῦν δὴ, τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν, περιβολῇ χωρίζοντες καὶ ὑποβολῇ.

NE. ΣΩ. Μανθάνω.

Ο ΞΕ. Καὶ μὴν τὴν ἐκ τῶν λίνων καὶ σπάρτων καὶ πάντων, ὅποσα φυτῶν ἄρτι νεῦρα κατὰ λόγον εἰπομεν, δημιουργίαν πᾶσαν ἀφείλομεν· τὴν δ' αὖ πηλητικὴν ἀφωρισάμεθα καὶ τὴν τῇ τρήσει καὶ ῥαφῇ χρωμένην σύνθεσιν, ἧς ἡ πλείστη σκυτοτομική.

NE. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Καὶ τοίνυν τὴν τῶν ὁλοσχίστων σκεπασμάτων θεραπείαν δεσματοουργικὴν καὶ τὰς τῶν στεγασμάτων, ὅσαι τε ἐν οἰκοδομικῇ καὶ ὅλη τεκτονικῇ καὶ ἐν ἄλλαις D τέχναις δευμάτων στεκτικαὶ γίνονται, συμπάσας ἀφείλομεν, ὅσαι τε περὶ τὰς κλοπὰς καὶ τὰς βίᾳ πράξεις διακωλυτικά ἔργα παρέχονται τέχναι φραγμαίων, περὶ τε γένεσιν ἐπιδημιουργίας οὐσαι καὶ τὰς τῶν θυρωμάτων πήξεις, γομφωτικῆς ἀπονειμθεῖσαι μόρια τέχνης· τὴν τε ὀπλοποιικὴν ἀπετεμόμεθα, μεγάλῃς καὶ παντοίας τῆς προβληματουργικῆς τμήμα οὐσαν δυνάμεως· καὶ δὴ καὶ E τὴν μαγευτικὴν τὴν περὶ τὰ ἀλεξιφάρμακα κατ' ἀρχὰς εὐθὺς διωρισάμεθα ξύμπασαν, καὶ λελοίπαμεν, ὡς δόξαίμεν ἂν, αὐτὴν τὴν ζητηθεῖσαν ἀμυντικὴν χειμῶνων, ἔρεοῦ προβλήματος ἐργαστικὴν, ὄνομα δὲ ὑφαντικὴν λεχθεῖσαν.

NE. ΣΩ. Ἔοικε γὰρ οὖν.

ΞΕ. Ἄλλ' οὐκ ἔστι πῶ τέλειον, ᾧ παῖ, τοῦτο λελεγμένον. ὁ γὰρ ἐν ἀρχῇ τῆς τῶν ἱματίων ἐργασίας ἀπτό- 281 μενος τοῦναντίον ὑφῇ δοῦν φαίνεται.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Τὸ μὲν τῆς ὑφῆς συμπλοκή τίς ἐστὶ πον.

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γε τῶν συνεστώτων καὶ συμπεπιλημένων διαλυτική.

ΝΕ. ΣΩ. Τὸ ποῖον δὴ;

ΞΕ. Τὸ τῆς τοῦ ξαίνοντος τέχνης ἔργον. ἢ τὴν ξαντικήν τολμήσομεν ὑφαντικήν καὶ τὸν ξάντην ὡς ὄντα ὑφάντην καλεῖν;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Καὶ μὴν τὴν γε αὖ στήμονος ἐργαστικήν καὶ κρόκης εἰ τις ὑφαντικήν προσαγορεύει, παρόδοξόν τε καὶ ψεῦδος ὄνομα λέγει.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τί δέ; κναφεντικήν σύμπασαν καὶ τὴν ἀκρεστικήν πότερα μηδεμίαν ἐπιμέλειαν μηδὲ τινα θεραπείαν ἐσθῆτος θῶμεν, ἢ καὶ ταύτας πάσας ὡς ὑφαντικὰς λέξομεν;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τῆς γε θεραπείας ἀμφισβητήσουσιν αὐταὶ ξύμπασαι καὶ τῆς γενέσεως τῆς τῶν ἱματίων τῇ τῆς ὑφαντικῆς δυνάμει, μέγιστον μὲν μέρος ἐκείνη διδοῦσαι, μεγάλα δὲ καὶ σφίσειν αὐταῖς ἀπονέμουνσαι.

ΝΕ. ΣΩ. Πάνν γε.

ΞΕ. Πρὸς τοίνυν ταύταις ἔτι τὰς τῶν ἐργαλείων δημιουργοὺς τέχνας, δι' ὧν ἀποτελεῖται τὰ τῆς ὑφῆς ἔργα, δοκεῖν χρὴ τό γε συναιτίας εἶναι προσποιήσασθαι παντὸς ὑφάσματος.

ΝΕ. ΣΩ. Ὅρθότατα.

ΞΕ. Πότερον οὖν ἡμῖν ὁ περὶ τῆς ὑφαντικῆς λόγος, οὗ προειλούμεθα μέρους, ἱκανῶς ἔσται διωρισμένος, ἂν ἄρ' αὐτὴν τῶν ἐπιμελειῶν, ὅπόσαι περὶ τὴν ἐρεῖαν ἐσθῆτα, εἰς τὴν καλλίστην καὶ μεγίστην πασῶν τιθῶμεν· ἢ λέγοιμεν μὲν ἂν τι ἀληθές, οὐ μὴν σαφές γε οὐδὲ τέλος, πρὶν αὖ καὶ ταύτας αὐτῆς πάσας περιέλοιμεν;

NE. ΣΩ. Ὅρθως.

XXIII, ΞΕ. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτα ποιητέον ὃ λέγομεν, ἵν' ἐφεξῆς ἡμῖν ὁ λόγος ἴῃ;

NE. ΣΩ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Πρωτον μὲν τοίνυν δύο τέχνας οὔσας περὶ πάντα τὰ δρώμενα θεασώμεθα.

NE. ΣΩ. Τίνας;

ΞΕ. Τὴν μὲν γενέσεως οὔσαν ξυναιτίον, τὴν δ' αὐτὴν αἰτίαν.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Ὅσαι μὲν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μὴ δημιουργοῦσι, ε ταῖς δὲ δημιουργούσαις ὄργανα παρασκευάζουσιν, ὧν μὴ παραγενομένων οὐκ ἂν ποτε ἐργασθεῖν τὸ προστεταγμένον ἐκάστη τῶν τεχνῶν, ταύτας μὲν ξυναιτίους, τὰς δὲ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἀπεργαζομένας αἰτίας.

NE. ΣΩ. Ἐχει γοῦν λόγον.

ΞΕ. Μετὰ τοῦτο δὴ τὰς μὲν περὶ τε ἀτράκτους καὶ κερκίδας καὶ ὅποσα ἄλλα ὄργανα τῆς περὶ τὰ ἀμφιέσματα γενέσεως κοινωνεῖ, πάσας ξυναιτίους εἰπώμεν, τὰς δὲ αὐτὰ θεραπενούσας καὶ δημιουργούσας αἰτίας;

NE. ΣΩ. Ὅρθότατα.

282 ΞΕ. Τῶν αἰτιῶν δὴ πλυντικὴν μὲν καὶ ἀκεστικὴν καὶ πᾶσαν τὴν περὶ ταῦτα θεραπευτικὴν, πολλῆς οὔσης τῆς κοσμητικῆς, τοῦνταῦθα αὐτῆς μόριον εἰκὸς μάλιστα περιλαμβάνειν ὀνομάζοντας πᾶν τῇ τέχνῃ τῇ κναφευτικῇ.

NE. ΣΩ. Καλῶς.

ΞΕ. Καὶ μὴν ξαντικὴ γε καὶ νηστικὴ καὶ πάντα αὐτὰ περὶ τὴν ποίησιν αὐτὴν τῆς ἐσθῆτος ἧς λέγομεν μέρη, μία τίς ἐστὶ τέχνη τῶν ὑπὸ πάντων λεγομένων ἢ ταλασιουργικῇ.

NE. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τῆς δὲ ταλασιουργικῆς δύο τμήματά ἐστον, καὶ Β
τούτοιον ἑκάτερον ἅμα δυοῖν πεφύκατον τέχναιν μέρη.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Τὸ μὲν ξαντικὸν καὶ τὸ τῆς κεραιδικῆς καὶ ὅσα
τὰ ξυγκείμενα ἀπ' ἀλλήλων ἀφίστησι, πᾶν τοῦτο ὡς ἐν
φράζειν τῆς τε ταλασιουργίας αὐτῆς ἐστὶ που ἡμῖν, καὶ
μεγάλα τινὲ κατὰ πάντα ἡμῖν ἦσθην τέχνα, ἡ συγκριτικὴ
τε καὶ διακριτικὴ.

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Τῆς τοίνυν διακριτικῆς ἢ τε ξαντικὴ καὶ τὰ νῦν
δὴ ῥηθέντα ἅπαντά ἐστιν· ἡ γὰρ ἐν ἐρίοις τε καὶ στήμοσι Ο
διακριτικὴ, κερκίδι μὲν ἄλλον τρόπον γιγνομένη, χειρὶ
δὲ ἕτερον, ἔσχεν ὅσα ἀρτίως ὀνόματα ἐρρήθη.

ΝΕ. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Αὐτίς δὲ πάλιν συγκριτικῆς μόριον ἅμα καὶ
ταλασιουργίας ἐν αὐτῇ γιγνόμενον λάβωμεν· ὅσα δὲ τῆς
διακριτικῆς ἦν αὐτόθι, μεθιδῶμεν ξύμπαντα, δίχα τέ-
κνοντες τὴν ταλασιουργίαν διακριτικῶ τε καὶ συγκριτικῶ
τμήματι.

ΝΕ. ΣΩ. Διηρήσθω.

ΞΕ. Τὸ συγκριτικὸν τοίνυν αὐ σοὶ καὶ ταλασιουργ-
ρικὸν ἅμα μόριον, ὃ Σώκρατες, διαφερέον, εἶπερ ἱκανῶς Ν
μέλλομεν τὴν προσηρθεῖσαν ὑφαντικὴν ἀρῆσειν.

ΝΕ. ΣΩ. Οὐκοῦν χρη.

ΞΕ. Χρὴ μὲν οὖν· καὶ λέγωμέν γε αὐτῆς τὸ μὲν
εἶναι στρεπτικόν, τὸ δὲ συμπλεκτικόν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἄρ' οὖν μαρθάνω; δοκεῖς γάρ μοι τὸ
περὶ τὴν τοῦ στήμονος ἐργασίαν λέγειν στρεπτικόν.

ΞΕ. Οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ κρόκης· ἡ γένεσιν ἄστρο-
φόν τινα αὐτῆς εὐρήσομεν;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐδαμῶς.

Ε ΞΕ. Διόρισαι δὴ καὶ τούτοις ἐκάτερον· ἴσως γὰρ ὁ διορισμὸς ἐγκαιρὸς ἂν σοι γένοιτο.

ΝΕ. ΣΩ. Πῆ;

ΞΕ. Τῆδε· τῶν περὶ ξαντικὴν ἐργῶν μηχανθέν τε καὶ σχὸν πλῆτος λέγομεν εἶναι κατάγμ' αὐτῇ;

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Τούτου δὴ τὸ μὲν ἀπράκτω τε στραφέν καὶ στερεὸν νῆμα γενόμενον στήμονα μὲν φάθι τὸ νῆμα, τὴν δὲ ἀπενθύνουσιν αὐτὰ τέχνην εἶναι στήμονητικὴν.

ΝΕ. ΣΩ. Ὅρθως.

ΞΕ. Ὅσα δέ γε αὖ τὴν μὲν συστροφὴν χαύνην λαμβάνει, τῇ δὲ τοῦ στήμονος ἐμπλέξει πρὸς τὴν τῆς γνώψεως ὀλκὴν ἐμμέτρως τὴν μαλακότητα ἰσχει, ταῦτ' ἄρα κρόκην μὲν τὰ νηθέντα, τὴν δὲ ἐπιτεταγμένην αὐτοῖς εἶναι τέ-
283 χνην τὴν κροκομητικὴν φῶμεν.

ΝΕ. ΣΩ. Ὅρθότατα.

ΞΕ. Καὶ μὴν τό γε τῆς ὑφαντικῆς μέρος ὃ προὔθεται, παντί που δῆλον ἦδη. τὸ γὰρ συγκροτικῆς τῆς ἐν ταλασιουργίᾳ μόριον ὅταν εὐθνηπλοκία κρόκης καὶ στήμονος ἀπεργάζεται πλέγμα, τὸ μὲν πλεχθὲν ξύμπαν ἐσθῆτα ἔρεαν, τὴν δὲ ἐπὶ τούτῳ τέχνην οὕσαν προσαγορεύομεν ὑφαντικὴν.

ΝΕ. ΣΩ. Ὅρθότατα.

XXIV. ΞΕ. Εἰεν· τί δὴ ποτε οὖν οὐκ εὐθὺς ἀπε-
B κρινάμεθα πλεκτικὴν εἶναι κρόκης καὶ στήμονος ὑφαντικὴν, ἀλλὰ περιήλθομεν ἐν κύκλῳ πάμπολλα διοριζόμενοι μάτην;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐκ οὐ μοιγε, ὦ ξένε, μάτην οὐδὲν τῶν ᾧθιθέντων ἔδοξε ᾧθιθῆναι.

ΞΕ. Καὶ θαυμαστόν γε οὐδέν· ἀλλὰ τάχ' ἂν, ὦ μακαριε, δοῖαιε. πρὸς δὴ τὸ νόσημα τὸ τοιοῦτον, ἂν ἄρα πολλάκις ὕστερον ἐπὶ — θαυμαστόν γάρ οὐδέν —, λό-

γον ἄκουσόν τινα προσήκοντα περὶ πάντων τῶν τοιού-
των ᾔδηθῆναι.

NE. ΣΩ. Λέγε μόνον.

ΞΕ. Πρῶτον τοίνυν ἰδῶμεν πᾶσαν τὴν τε ὑπερβο-
λὴν καὶ τὴν ἑλλειψιν, ἵνα κατὰ λόγον ἐπαινώμεν καὶ ψέ-
γωμεν τὰ μακρότερα τοῦ δέοντος ἐκάστοτε λεγόμενα καὶ
τὰναντία περὶ τὰς τοιάσδε διατριβάς.

NE. ΣΩ. Οὐκοῦν χρη.

ΞΕ. Περὶ δὴ τούτων αὐτῶν ὁ λόγος ἡμῖν, οἶμαι,
γινόμενος ὀρθῶς ἂν γίγνοιτο.

NE. ΣΩ. Τίνων;

ΞΕ. Μήκους τε πέρι καὶ βραχύτητος καὶ πάσης
ὑπεροχῆς τε καὶ ἑλλείψεως· ἡ γὰρ πον μετρητικὴ περὶ τὸ
πάντ' ἐστὶ ταῦτα.

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Διέλωμεν τοίνυν αὐτὴν δύο μέρη· δεῖ γὰρ δὴ
πρὸς ὃ νῦν σπεύδομεν.

NE. ΣΩ. Λέγοις ἂν τὴν διαίρεσιν ὅπη.

ΞΕ. Τῇδε· τὸ μὲν κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα μεγέθους
καὶ σμικρότητος κοινωνίαν, τὸ δὲ κατὰ τὴν τῆς γενέσεως
ἀναγκαίαν οὐσίαν.

NE. ΣΩ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Ἄρ' οὐ κατὰ φύσιν δοκεῖ σοι τὸ μείζον μηδενὸς
ἐτέρου δεῖν μείζον λέγειν ἢ τοῦ ἐλάττονος, καὶ τοῦ ἐλάττου
αὐτοῦ τοῦ μείζονος ἐλάττον, ἄλλου δὲ μηδενός;

E

NE. ΣΩ. Ἐμοιγε.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ τὴν τοῦ μετρίου φύσιν ὑπερβάλλον
καὶ ὑπερβαλλόμενον ὑπ' αὐτῆς ἐν λόγοις εἶτε καὶ ἐν ἔργοις
ἄρ' οὐκ αὐτὸ λέξομεν ὥς ὄντως γινόμενον, ἐν ᾧ καὶ δια-
φέρουσι μάλιστα ἡμῶν οἱ τε κακοὶ καὶ οἱ ἀγαθοί;

NE. ΣΩ. Φαίνεται.

ΞΕ. Διττὰς ἄρα ταύτας οὐσίας καὶ κρίσεις τοῦ με-

γάλον καὶ τοῦ σμικροῦ θετέον, ἀλλ' οὐχ ὥς ἐφαιμεν ἄρτι
 πρὸς ἄλληλα μόνον δεῖν, ἀλλ' ὥσπερ νῦν εἴρηται μᾶλλον
 τὴν μὲν πρὸς ἄλληλα λεκτέον, τὴν δ' αὖ πρὸς τὸ μέτριον·
 οὐδ' ὁ δὲ ἔνεκα, μαθεῖν ἅθ' ἂν βουλοίμεθα;

NE. ΣΩ. Τί μὴν;

284 ΞΕ. Εἰ πρὸς μηδὲν ἕτερον τὴν τοῦ μελζονος ἑάσει
 τις φύσιν ἢ πρὸς τοῦλαττον, οὐκ ἔσται ποτὲ πρὸς τὸ μέ-
 τριον ἢ γὰρ;

NE. ΣΩ. Οὕτως.

ΞΕ. Οὐκοῦν τὰς τέχνας τε αὐτὰς καὶ τὰ ἄργα αὐτῶν
 ξύμπαντα διολοῦμεν τούτῳ τῷ λόγῳ, καὶ δὴ καὶ τὴν ζη-
 τουμένην νῦν πολιτικὴν καὶ τὴν ὀφθειδσαν ὑφαντικὴν
 ἀφανιοῦμεν; ἅπασαι γὰρ αἱ τοιαυταὶ που τὸ τοῦ μετρίου
 πλεον καὶ ἔλαττον οὐχ ὥς οὐκ ὄν ἀλλ' ὥς ὄν χαλεπὸν περὶ
 τὰς πράξεις παραφυλάττουσι, καὶ τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ τὸ
 B μέτρον σώζουσιν πάντα ἰσχυρὰ καὶ καλὰ ἀπεργάζονται.

NE. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Οὐκοῦν ἂν τὴν πολιτικὴν ἀφανίσωμεν, ἄπορος
 ἡμῶν ἢ μετὰ τοῦτο ἔσται ζήτησις τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης;

NE. ΣΩ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Πότερον οὖν, καθάπερ ἐν τῷ σοφιστῇ προση-
 ναγκάσαμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν, ἐπειδὴ κατὰ τοῦτο διέφυγεν
 ἡμᾶς ὁ λόγος, οὕτω καὶ νῦν τὸ πλεον αὖ καὶ ἔλαττον με-
 τρητὰ προσαναγκαστέον γίνεσθαι μὴ πρὸς ἄλληλα μό-
 C νον ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τοῦ μετρίου γένεσιν; οὐ γὰρ δὴ
 δυνατόν γε οὔτε πολιτικὸν οὔτ' ἄλλον τινὰ τῶν περὶ τὰς
 πράξεις ἐπιστήμονα ἀναμφισβητήτως γεγονέναι τούτου
 μὴ ξυνομολογηθέντος.

NE. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ νῦν ὅ τι μάλιστα χρὴ ταυτὸν
 ποιεῖν.

XXV. ΞΕ. Πλεον, ὦ Σώκρατες, ἔτι τοῦτο τὸ ἔργον
 ἢ κείνο· καὶ τοι κἀκείνον γε μεμνήμεθα τὸ μῆκος ὅσον

ἦν· ἀλλ' ὑποτίθεσθαι μὲν τὸ τοιόνδε περὶ αὐτῶν καὶ μάλα δίκαιον.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὡς ποτε δεῖξαι τοῦ νῦν λεχθέντος πρὸς τὴν D περὶ αὐτὸ τὰκριβὲς ἀπόδειξιν. ἔτι δὲ πρὸς τὰ νῦν [καλῶς καὶ ἱκανῶς δείκνυνται] δοκεῖ μοι βοηθεῖν μεγαλοπρεπῶς ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος, ὥς ἄρα ἡγητέον ὁμοίως τὰς τέχνας πάσας εἶναι καὶ μεῖζόν τε ἅμα καὶ ἑλαττον μετρεῖσθαι μὴ πρὸς ἄλληλα μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τοῦ μετρίου γένεσιν. τούτου τε γὰρ οὗτος ἐκεῖνα ἔστι, ἀκείνων οὐσῶν ἔστι καὶ τοῦτο, μὴ δὲ οὗτος ποτέρου τούτων οὐδέτερον αὐτῶν ἔσται ποτέ.

NE. ΣΩ. Τοῦτο μὲν ὀρθῶς· ἀλλὰ τί δὴ τὸ μετὰ E τοῦτο;

ΞΕ. Αἴηλον ὅτι διαιροῖμεν ἂν τὴν μετρητικὴν, καθάπερ ἐρρήθη, ταύτη δίχα τέμνοντες, ἔν μὲν τιθέντες αὐτῆς μόριον ξυμπάσας τέχνας, ὁπόσαι τὸν ἀριθμὸν καὶ μήκη καὶ βάθη καὶ πλάτη καὶ παχύτητας πρὸς τούναντιον μετροῦσι· τὸ δὲ ἕτερον, ὁπόσαι πρὸς τὸ μέτριον καὶ τὸ πρέπον καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὸ δέον καὶ πάνθ' ὁπόσα εἰς τὸ μέσον ἀπρωκίσθη τῶν ἐσχάτων.

NE. ΣΩ. Καὶ μέγα γ' ἐκάτερον τμήμα εἶπες, καὶ πολὺν διαφέρουν ἀλλήλοιν.

ΞΕ. Ὁ γὰρ ἐνίοτε, ὦ Σώκρατες, οἰόμενοι δὴ τι σοφὸν φράζειν πολλοὶ τῶν κομψῶν λέγουσιν, ὥς ἄρα με- 285 τρητικὴ περὶ πάντ' ἔστι τὰ γιγνόμενα, τοῦτ' αὐτὸ τὸ νῦν λεχθὲν ὅν τυγχάνει. μετρήσεως μὲν γὰρ δὴ τινα τρόπον πάνθ' ὁπόσα ἐντεχνα μετείληφε· διὰ δὲ τὸ μὴ κατ' εἰρησυνειθίσθαι σκοπεῖν διαιρουμένους ταῦτά τε τοσοῦτον διαφέροντα ξυμβάλλουσιν εὐθὺς εἰς ταῦτόν ὅμοια νομίσαντες, καὶ τούναντίον αὖ τούτου δρωῶσιν ἔτερα οὐ κατὰ μέρη διαιροῦντες, δέον, ὅταν μὲν τὴν τῶν πολλῶν τις

Β πρότερον αἰσθῆται κοινωνίαν, μὴ προαφίστασθαι πρὶν ἂν ἐν αὐτῇ τὰς διαφορὰς ἴδῃ πάσας, ὅπόσαι περ ἐν εἶδει κεῖνται, τὰς δὲ αὖ παντοδαπὰς ἀνομοιότητας, ὅταν ἐν πλήθει οὐ φθῶσι, μὴ δυνατόν εἶναι δυσσωπούμενον παύεσθαι, πρὶν ἂν ἑξήπαντα τὰ οἰκεία ἐντὸς μιᾶς ὁμοιότητος ἑρξας γένους τινὸς οὐσίας περιβάληται. ταῦτα μὲν οὖν ἱκανῶς περὶ τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἐλλείψεων καὶ ὑπερβολῶν εἰρήσθω· φυλάττωμεν δὲ μόνον, ὅτι δύο γένη περὶ
C αὐτὰ ἐξεύρηται τῆς μετρητικῆς, καὶ ἃ φάμεν αὐτ' εἶναι μεμνόμεθα.

NE. ΣΩ. Μεμνησόμεθα.

XXVI. ΞΕ. Μετὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἕτερον προσδεξώμεθα περὶ αὐτῶν τε τῶν ζητουμένων καὶ περὶ πάσης τῆς ἐν τοῖς τοιοῖσδε λόγοις διατριβῆς.

NE. ΣΩ. Τὰ ποῖον;

ΞΕ. Εἰ τις ἀνέροῖτο ἡμᾶς τὴν περὶ γραμμάτια συνουσίαν τῶν μανθανόντων, ὅποταν τις ὁτιοῦν ὄνομα ἐρωτηθῇ τίνων ἐστὶ γραμμάτων, πότερον αὐτῷ τότε φῶμεν
D γίνεσθαι τὴν ζήτησιν ἐνὸς ἕνεκα μᾶλλον τοῦ προβληθέντος ἢ τοῦ περὶ πάντα τὰ προβαλλόμενα γραμματικωτέρῳ γίνεσθαι;

NE. ΣΩ. Δῆλον ὅτι τοῦ περὶ ἅπαντα.

ΞΕ. Τί δ' αὖ; νῦν ἡμῖν ἢ περὶ τοῦ πολιτικοῦ ζήτησις ἕνεκα αὐτοῦ τούτου προβέβληται μᾶλλον ἢ τοῦ περὶ πάντα διαλεκτικωτέροις γίνεσθαι;

NE. ΣΩ. Καὶ τοῦτο δῆλον ὅτι τοῦ περὶ πάντα.

ΞΕ. Ἡ που τὸν τῆς ὑφαντικῆς γε λόγον αὐτῆς ταύτης ἕνεκα θηρεύειν οὐδεὶς ἂν ἐθέλησσει νοῦν ἔχων· ἀλλ', οἶμαι, τοὺς πλείστους λέληθεν, ὅτι τοῖς μὲν τῶν ὄντων
E ῥαδίῳ καταμαθεῖν αἰσθηταί τινες ὁμοιότητες πεφυκάσιν, ἃς οὐδὲν χαλεπὸν δηλοῦν, ὅταν αὐτῶν τις βουληθῇ τῷ λόγον αἰτοῦντι περὶ τοῦ μὴ μετὰ πραγμάτων ἀλλὰ

χωρὶς λόγου ῥαδίως ἐνδείξασθαι τοῖς δ' αὖ μεγίστοις οὔσι καὶ τιμιωτάτοις οὐκ ἔστιν εἰδωλον οὐδὲν πρὸς τοὺς 286 ἀνθρώπους εἰργασμένον ἐναργῶς, οὐ δειχθέντος τὴν τοῦ πυνθανομένου ψυχὴν ὁ βουλόμενος ἀποπληρωῶσαι, πρὸς τῶν αἰσθησέων τινα προσαρμότιων, ἱκανῶς πληρώσει. διὸ δεῖ μελετᾶν λόγον ἐκάστου δυνατὸν εἶναι δοῦναι καὶ δεξασθαι· τὰ γὰρ ἀσώματα, κάλλιστα ὄντα καὶ μέγιστα, λόγῳ μόνον, ἄλλῳ δὲ οὐδενὶ σαφῶς δέκνυνται, τούτων δὲ ἕνεκα πάντ' ἐστὶ τὰ νῦν λεγόμενα. ῥᾶων δ' ἐν τοῖς ἐλάττοσιν ἢ μελέτῃ παντὸς περὶ μᾶλλον ἢ περὶ τὰ μείζω. B

NE. ΣΩ. Κάλλιστ' εἶπες.

ΞΕ. Ὡν τοίνυν χάριν ἅπανθ' ἡμῖν ταῦτ' ἐρρήθη περὶ τούτων, μνησθῶμεν.

NE. ΣΩ. Τίνων;

ΞΕ. Ταύτης τε οὐχ ἥκιστα αὐτῆς ἕνεκα τῆς δυσχερείας, ἣν περ τὴν μακρολογίαν τὴν περὶ τὴν ὑφαντικὴν ἀπεδεξάμεθα δυσχερῶς, καὶ τὴν περὶ τὴν τοῦ παντὸς ἀνείλιξιν καὶ τὴν τοῦ σοφιστοῦ περὶ τῆς τοῦ μὴ ὄντος οὐσίας, ἐντροῦντες ὥς ἔσχε μήκος πλεον, καὶ ἐπὶ τούτοις δὴ πᾶσιν ἐπεπλήξαμεν ἡμῖν αὐτοῖς, δαίσαντες μὴ περί- C
εργα ἅμα καὶ μικρὰ λέγοιμεν. ἵν' οὖν εἰσαυθις μηδὲν πάσχωμεν τοιοῦτον, τούτων ἕνεκα πάντα νῦν εἰρησθαι φράθι.

NE. ΣΩ. Ταῦτ' ἔσται. λέγε ἑξῆς μόνον.

ΞΕ. Λέγω τοίνυν, ὅτι χορὴ δὴ μεμνημένους ἐμὲ καὶ σὲ τῶν νῦν εἰρημέων τόν τε φόρον ἐκάστοτε καὶ ἐπαινον ποιεῖσθαι βραχύτητος ἅμα καὶ μήκους ὧν ἐν ἀεὶ περὶ λέγωμεν, μὴ πρὸς ἀλλήλα τὰ μήκη κρίνοντας, ἀλλὰ κατὰ τὸ τῆς μετρητικῆς μέρος, ὃ τότε ἔφαμεν δεῖν νενεμησθαι D
πρὸς τὸ πρέπον.

NE. ΣΩ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Οὐ τοίνυν οὐδὲ πρὸς τοῦτο πάντα. οὔτε γὰρ
PLATO I. 30

πρὸς τὴν ἡδονὴν μήκους ἀρμόττοντος οὐδὲν προσδεησό-
μεθα, πλὴν εἰ πάρεργόν τι· τό τε αὖ πρὸς τὴν τοῦ προ-
βληθέντος ζητήσιν, ὥς ἂν ῥᾶστα καὶ τάχιστα εὑροίμεν,
δεύτερον ἄλλ' οὐ πρῶτον ὁ λόγος ἀγαπᾶν παραγγέλλει,
πολύ δὲ μέλιστα καὶ πρῶτον τὴν μέθοδον αὐτὴν τιμᾶν
τοῦ κατ' εἶδη δυνατόν εἶναι διαιρεῖν, καὶ δὴ καὶ λόγον,

Ε ἂν τε παρμήκης λεχθεὶς τὸν ἀκούσαντα εὐρετικώτερον
ἀπεργάζηται, τοῦτον σπονδάζειν καὶ τῷ μήκει μηδὲν ἀγα-
νακτεῖν, ἂν τ' αὖ βραχύτερος, ὥσαυτως· ἔτι δ' αὖ πρὸς
τούτοις τὸν περὶ τὰς τοιάσδε συνουσίας ψέγοντα λόγων
μήκη καὶ τὰς ἐν κύκλῳ περιόδους οὐκ ἀποδεχόμενον, ὅτι
χρὴ τὸν τοιοῦτον μὴ πάνυ ταχύ μηδ' εὐθύς οὕτω μεθιέ-
287 ναι ψέξαντα μόνον ὥς μακρὰ τὰ λεχθέντα, ἀλλὰ καὶ προσ-
αποφαίνειν οἰεσθαι δεῖν, ὥς βραχύτερα ἂν γενόμενα τοὺς
συνόντας ἀπειργάζετο διαλεκτικωτέρους καὶ τῆς τῶν ὄν-
των λόγῳ δηλώσεως εὐρετικωτέρους, τῶν δὲ ἄλλων καὶ
πρὸς ἄλλ' ἅτα ψόγων καὶ ἐπαινῶν μηδὲν φροντίζειν μηδὲ
τὸ παράπαν ἀκούειν δοκεῖν τῶν τοιούτων λόγων. καὶ
τούτων μὲν ἕλις, εἰ καὶ σοὶ ταύτη ξυνδοκεῖ· πρὸς δὲ δὴ
Β τὸν πολιτικὸν ἴωμεν πάλιν, τῆς προρηθείσης ὑφαντικῆς
αὐτῷ φέροντες τὸ παράδειγμα.

NE. ΣΩ. Καλῶς εἶπες, καὶ ποιῶμεν ἃ λέγεις.

XXVII. ΞΕ. Οὐκοῦν ἀπὸ γε τῶν πολλῶν ὁ βασι-
λεὺς ὅσαι ξύννομοι, μᾶλλον δὲ ἀπὸ πασῶν τῶν περὶ τὰς
ἀρέτας διακεχώρισται· λοιπαὶ δέ, φασί, αἱ κατὰ πόλιν
αὐτὴν τῶν τε ξυναιτίων καὶ τῶν αἰτίων, ἅς πρῶτας ἀπ'
ἀλλήλων διαιρετέον.

NE. ΣΩ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Οἶσθ' οὖν ὅτι χαλεπὸν αὐτὰς τεμεῖν δίχα; τὸ δ'
C αἶτιον, ὥς οἶμαι, προϋούσιν οὐχ ἥτιον ἔσται καταφανές.

NE. ΣΩ. Οὐκοῦν χρὴ δρᾶν οὕτως.

ΞΕ. Κατὰ μέλη τοίνυν αὐτὰς οἷον λερετον διαιρώ-

μεθα, ἐπειδὴ δέχα ἀδυνατοῦμεν. δεῖ γὰρ εἰς τὸν ἐγγύτατα ὅ τι μάλιστα τέμνειν ἀριθμὸν αἰεί.

NE. ΣΩ. Πῶς οὖν ποιῶμεν τὰ νῦν;

ΞΕ. Ὡσπερ ἐμπροσθεν, ὁπόσαι παρείχοντο ὄργανα περὶ τὴν ὑφαντικὴν, πάσας δὴπου τότε ἐτίθεμεν ὡς συν-
αιτίους.

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ νῦν δὴ ταῦτὸν μὲν τοῦτο, ἔτι δὲ μᾶλλον ἢ τὸ θ' ἡμῖν ποιητέον. ὅσαι γὰρ σμικρὸν ἢ μέγα τι δημι- D
ουργοῦσαι κατὰ πόλιν ὄργανον, θετέον ἀπάσας ταύτας ὡς οὔσας συναιτίους. ἄνευ γὰρ τούτων οὐκ ἂν ποτε γένοιτο πόλεις οὐδὲ πολιτικὴ, τούτων δ' αὖ βασιλικῆς ἔργον τέχνης οὐδὲν που θήσομεν.

NE. ΣΩ. Οὐ γάρ.

ΞΕ. Καὶ μὲν δὴ χαλεπὸν ἐπιχειροῦμεν δραῖν ἀποχω-
ρίζοντες τοῦτο ἀπὸ τῶν ἄλλων τὸ γένος· ὅ τι γὰρ οὖν τῶν ὄντων [ὡς] ἔστιν ἐνός γέ τινος ὄργανον εἰπόντα δοκεῖν εἰρηκέναι τι πιθανόν. ὅμως δὲ ἕτερον αὖ τῶν ἐν πόλει E
κτημάτων εἰπώμεν τόδε.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὡς οὐκ ἔστι ταύτην τὴν δύναμιν ἔχον. οὐ γὰρ ἐπὶ γενέσεως αἰτία πηγνυται, καθάπερ ὄργανον, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ δημιουργηθέντος σωτηρίας.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τοῦτο ὃ δὴ ξηροῖς καὶ ὑγροῖς καὶ ἐμπύροις καὶ ἀπύροις παντοδαπὸν εἶδος ἐργασθέν ἀγγεῖον [ὃ δὴ] μιᾷ κλήσει προσφθεγγόμεθα, καὶ μάλα γε συχνὸν εἶδος καὶ τῇ ζητουμένῃ γε, ὡς οἶμαι, προσήκον οὐδὲν ἀτεχνῶς ἐπι- 288
στημη.

NE. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τούτων δὴ τρίτον ἕτερον εἶδος κτημάτων πάμ-
πολυ κατοπτέον πεζὸν καὶ ἐνυδρον καὶ πολυπλανὲς καὶ

ἀπλανές καὶ τίμιον καὶ ἄτιμον, ἐν δὲ ὄνομα ἔχον, διότι πᾶν ἕνεκά τινος ἐφέδρας ἐστί, θᾶκος αἰεὶ τιμὴ γιγνόμενον.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὅχημα αὐτὸ που λέγομεν, οὐ πάνυ πολιτικῆς ἔργον, ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ τεκτονικῆς καὶ κεραμικῆς καὶ χαλκοτυπικῆς.

NE. ΣΩ. Μανθάνω.

XXVIII. ΞΕ. Τί δέ; τέταρτον αἶρ' ἕτερον εἶναι τούτων λεγέον, ἐν ᾧ τὰ πλείστα ἐστὶ τῶν πάλαι ῥηθέντων, ἐσθῆς τε ξύμπασα καὶ τῶν ὀπλῶν τὸ πολὺ καὶ τέλχη πάντα θ' ὅσα γῆνα περιβλήματα καὶ λίθινα, καὶ μυρία ἕτερα; προβολῆς δὲ ἕνεκα ξυμπάντων αὐτῶν ἐργασμένων δι-
 C καιότατ' ἂν ὅλον προσαγορευόιτο πρόβλημα, καὶ πολλῶ μᾶλλον τέχνης οἰκοδομικῆς ἔργον καὶ ὑφαντικῆς τὸ πλεί-
 στον νομίζοιτ' ἂν ὀρθότερον ἢ πολιτικῆς.

NE. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Πέμπτον δὲ αἶρ' ἂν ἐθέλοιμεν το περὶ τὸν κόσμον καὶ γραφικὴν θεῖναι καὶ ὅσα ταύτῃ προσχρώμενα καὶ μουσικῇ μιμήματα τελεῖται, πρὸς τὰς ἡδονὰς μό-
 C νον ἡμῶν ἀπειργασμένα, δικαίως δ' ἂν ὀνόματι περιλη-
 φθέντα ἐνί;

NE. ΣΩ. Ποῖω;

ΞΕ. Παίγνιόν ποῦ τι λέγεται.

NE. ΣΩ. Τί μῆν;

ΞΕ. Τοῦτο τοῖνυν τούτοις ἐν ὄνομα ἅπασι πρέψει προσαγορευθέν· οὐ γὰρ σπουδῆς οὐδὲν αὐτῶν χάριν, ἀλλὰ παιδιᾶς ἕνεκα πάντα δρᾶται.

D NE. ΣΩ. Καὶ τοῦτο σχεδὸν ἐτι μανθάνω.

ΞΕ. Τὸ δὲ πᾶσι τούτοις σώματα παρέχον, ἐξ ὧν καὶ ἐν οἷς δημιουργοῦσιν ὁπόσαι τῶν τεχνῶν νῦν εἰρηνται, παντοδαπὸν εἶδος πολλῶν ἐτέρων τεχνῶν ἐκγονον ὄν, αἶρ' οὐχ ἕκτον θήσομεν;

NE. ΣΩ. Ποῖον δὴ λέγεις;

ΞΕ. Χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον καὶ πάνθ' ὅποσα μεταλλεύεται καὶ ὅσα δρυτομικὴ καὶ κουρά ξύμπασα τέμνουσα παρέχει τεκτονικῇ καὶ πλεκτικῇ· καὶ ἔτι φλοιιστικῇ φυτῶν τε καὶ ἐμφύχων δέρματα σώματων περιαιροῦσα σκυτοτομικῇ, καὶ ὅσαι περὶ τὰ τοιαῦτ' εἰσὶ τέχναι, καὶ φελλῶν καὶ βύβλων καὶ δεσμῶν ἐργαστικά· παρέσχον δὲ μιουργεῖν σύνθετα ἐκ μη συντιθεμένων εἶδη γενῶν. ἔν δὲ αὐτὸ προσαγορεύομεν πᾶν τὸ πρωτογενὲς ἀνθρώποις κτῆμα καὶ ἀξυνήτεον καὶ βασιλικῆς ἐπιστήμης οὐδαμῶς ἔργον ὄν.

NE. ΣΩ. Καλῶς.

ΞΕ. Τὴν δὴ τῆς τροφῆς κτῆσιν, καὶ ὅσα εἰς τὸ σῶμα ξυγκαταμεινόμενα ἑαυτῶν μέρεσι μέρη σώματος εἰς τὸ θεραπεύσασθαι τινα δύναμιν εἰληχε, λεκτίον ἑβδομον ὀνομάσαντας αὐτὸ ξύμπαν ἡμῶν εἶναι τροφόν, εἰ μὴ τι κάλλιον ἔχομεν ἄλλο θέσθαι· γεωργικῇ δὲ καὶ θηροεντικῇ καὶ γυμναστικῇ καὶ ἰατρικῇ καὶ μαγειρικῇ πᾶν ὑποτιθέντες ὀρθότερον ἀποδώσομεν ἢ τῇ πολιτικῇ.

NE. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

XXIX. ΞΕ. Σχεδὸν τοίνυν ὅσα ἔχεται κτήσεως, πλὴν τῶν ἡμέρων ζώων, ἐν τούτοις ἑπτὰ οἶμαι γένεσιν εἰρησθαι. σκόπει δέ· ἦν γὰρ δικαιοῦτατα μὲν ἂν τεθὲν κατ' ἀρχὰς τὸ πρωτογενὲς εἶδος, μετὰ δὲ τοῦτο ὄργανον, ἄργειον, ὄχημα, πρόβλημα, παίγνιον, θρέμμα. παραλείπομεν δὲ εἴ τι μὴ μέγα λέληθεν εἰς τι τούτων δυνατὸν ἀρμότειν, οἷον ἢ τοῦ νομίσματος ἰδέα καὶ σφραγίδων καὶ παντὸς χαρακτήρος. γένος τε γὰρ ἐν αὐτοῖς ταῦτα οὐδὲν ἔχει μέγα ξύννομον, ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς κόσμον, τὰ δὲ εἰς ὄργανα βίᾳ μὲν, ὅμως δὲ πάντως ἐλκόμενα συμφωνήσει. τὰ δὲ περὶ ζώων κτῆσιν τῶν ἡμέρων, πλὴν δούλων, ἢ πρότε-

C ρον ἀγγελαιοτροφική διαμερισθεῖσα πάντα εἰληφύτα ἀνα-
φαίνεται.

NE. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Τὸ δὲ δὴ δούλων καὶ πάντων ὑπηρετῶν λοι-
πόν, ἐν οἷς που καὶ μαντεύομαι τοὺς περὶ αὐτὸ τὸ πλέγμα
ἀμφισβητοῦντας τῷ βασιλεῖ καταφανεῖς γενήσεσθαι, κα-
θάπερ τοῖς ὑφάνταις τότε τοὺς περὶ τὸ νήθειν τε καὶ ξαί-
νειν καὶ ὅσα ἄλλα εἶπομεν. οἱ δ' ἄλλοι πάντες, ὥς συναί-
τιοι λεχθέντες, ἅμα τοῖς ἔργοις τοῖς νῦν δὴ ῥηθεῖσιν ἀνή-
D λωνται καὶ ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ βασιλικῆς τε καὶ πολιτι-
κῆς πράξεως.

NE. ΣΩ. Ἐοίκασι γοῦν.

ΞΕ. Ἴδι δὴ σκεψώμεθα τοὺς λοιποὺς προσελθόν-
τες ἐγγύθεν, ἵν' αὐτοὺς εἰδῶμεν βεβαιότερον.

NE. ΣΩ. Οὐκοῦν χρή.

ΞΕ. Τοὺς μὲν δὴ μεγίστους ὑπηρέτας, ὥς ἐνθένδε
ἰδεῖν, τούναντίον ἔχοντας εὐρίσκομεν οἷς ὑποπτεύσαμεν
ἐπιτήδευμα καὶ πάθος.

NE. ΣΩ. Τίνας;

ΞΕ. Τοὺς ὠνητοὺς τε καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ κτητοὺς·
E οὓς ἀναμφισβητήτως δούλους ἔχομεν εἶπεν, ἥκιστα βα-
σιλικῆς μεταποιουμένους τέχνης.

NE. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τί δέ; τῶν ἐλευθέρων ὅσοι τοῖς νῦν δὴ ῥηθεῖ-
σιν εἰς ὑπηρετικὴν ἔκοντες αὐτοὺς τάττουσι, τὰ τε γεωρ-
γίας καὶ τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἔργα διακομίζοντες ἐπ'
ἀλλήλους καὶ ἀνισοῦντες, οἱ μὲν κατ' ἀγοράς, οἱ δὲ πό-
λιν ἐκ πόλεως ἀλλάττοντες κατὰ θάλατταν καὶ πεζῇ, νό-
μισμά τε πρὸς τᾶλλα καὶ αὐτὸ πρὸς αὐτὸ διαμείβοντες,
290 οὓς ἀργυραμοιβοὺς τε καὶ ἐμπόρους καὶ ναυκλήρους καὶ
καπηλοὺς ἐπωνομάκαμεν, μὲν τῆς πολιτικῆς ἀμφισβητή-
σουσί τι;

NE. ΣΩ. Τάχ' ἂν ἴσως τίς γε τῶν ἐμπορευτικῶν.

ΞΕ. Ἀλλ' οὐ μὴν, οὓς γε ὀρθῶμεν μισθωτοὺς καὶ θήτας πᾶσιν ἐτοιμότατα ὑπηρετοῦντας, μὴ ποτε βασιλικῆς μεταποιουμένους εὐρώμεν.

NE. ΣΩ. Πῶς γάρ;

ΞΕ. Τί δὲ ἄρα τοὺς τὰ τοιαῦδε διακονοῦντας ἡμῖν ἐκιάστοτε;

NE. ΣΩ. Τὰ ποῖα εἶπες καὶ τίνας;

ΞΕ. Ὡν τὸ κηρυκτικὸν ἔθνος, ὅσοι τε περὶ γράμματα σαφοὶ γίγνονται πολλάκις ὑπηρετήσαντες, καὶ πόλλ' ἄλλα ἕτερα περὶ τὰς ἀρχὰς διαπυνεύσθαι τινὲς ἕτεροι πάνδεινοι, τί τούτους αὐτὸν λέξομεν;

NE. ΣΩ. Ὅπερ εἶπες νῦν, ὑπηρετίας, ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας.

ΞΕ. Ἀλλ' οὐ μὴν, οἷμαί γε, ἐνύπνιον ἰδὼν εἶπον ταύτην πη φανήσεσθαι τοὺς διαφερόντως ἐμφισβητοῦντας τῆς πολιτικῆς. καίτοι σφόδρα γε ἄτοπον ἂν εἶναι δόξειε τὸ ζητεῖν τούτους ἐν ὑπηρετικῇ μοίρᾳ τινί. C

NE. ΣΩ. Κοιμητὴν μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἐτι δὴ προσμύζωμεν ἐγγύτερον ἐπὶ τοὺς μήπω βεβασανισμένους. εἰσὶ δὲ οἳ τε περὶ μαντικὴν ἔχοντές τινος ἐπιστήμης διακόνου μόριον· ἐρμηνευταὶ γάρ που νομίζονται παρὰ θεῶν ἀνθρώποις.

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν καὶ τὸ τῶν ἱερέων αὐτὸ γένος, ὥς τὸ νόμιμόν φησι, παρὰ μὲν ἡμῶν δωρεὰς θεοῖς διὰ θυσιῶν ἐπιστήμῳ ἐστὶ κατὰ νοῦν ἐκείνοις δωρεῖσθαι, παρὰ δὲ ἐκείνων ἡμῖν εὐχαῖς κτήσιν ἀγαθῶν αἰτήσασθαι· ταῦτα δὲ διακόνου τέχνης ἐστὶ που μόρια ἀμφοτέρω.

NE. ΣΩ. Φαίνεται γοῦν.

XXX. ΞΕ. Ἦδη τοίνυν μοι δοκοῦμεν οἷόν γέ τινος ἔχοντες ἔφ' ὃ πορευόμεθα προσάπτεσθαι. τὸ γὰρ δὴ τῶν

ἱερῶν σχῆμα καὶ τὸ τῶν μάντεων εὖ μάλα φρονήματος
 πληροῦται καὶ δόξαν σεμνὴν λαμβάνει διὰ τὸ μέγεθος
 τῶν ἐγχειρημάτων, ὥστε περὶ μὲν Αἴγυπτον οὐδ' ἐξεῖσι
 β. βασιλεῖα χωρὶς ἱεροτικῆς ἄρχειν, ἀλλ' ἐὰν ἄρα καὶ τύχη
 πρότερον ἐξ ἄλλου γένους βιασάμενος, ὕστερον ἀναγ-
 καῖον εἰς τοῦτο εἰστέλεισθαι αὐτὸν τὸ γένος· ἐτι δὲ καὶ
 τῶν Ἑλλήνων παλλαχοῦ ταῖς μερίσταις ἀρχαῖς τὰ μέγιστα
 τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα θύματα εὖροι τις ἂν προσταπτόμενα
 θύειν. καὶ δὴ καὶ παρ' ὑμῖν οὐχ ἥκιστα δῆλον ὃ λέγω·
 τῷ γὰρ λαχόντι βασιλεῖ φασὶ τῇδε τὰ σεμνότατα καὶ μά-
 λιστα πάτρια τῶν ἀρχαίων θυσιῶν ἀποδεδούσθαι.

NE. ΣΩ. Καὶ πάνυ γε.

291 ΞΕ. Τούτους τε τοῖνυν τοὺς κληρωτοὺς βασιλεῖας
 ἅμα καὶ ἱερέας, καὶ ὑπηρέτας αὐτῶν καὶ τινα ἕτερον πάμ-
 πολυν ὄχλον σκεπτέον, ὃς ἄρτι κατάδηλος νῦν ἡμῖν γέγο-
 νεν ἀποχωρισθέντων τῶν ἐμπροσθεν.

NE. ΣΩ. Τίνας αὐτοὺς καὶ λέγεις;

ΞΕ. Καὶ μάλα τινὰς ἀτόπους.

NE. ΣΩ. Τί δὴ;

ΞΕ. Πάμφυλόν τι γένος αὐτῶν, ὥς γε ἄρτι σκοπου-
 μένῳ φαίνεται. πολλοὶ μὲν γὰρ λέουσι τῶν ἀνδρῶν εἷξας
 B καὶ κενταύροις καὶ τοιοῦτοισιν ἐτέροις, πάμπολλοι δὲ σα-
 τύροις καὶ τοῖς ἀσθενέσι καὶ πολυτρόποις θηρίοις· ταχὺ
 δὲ μεταλλάττουσι τὰς τε ιδέας καὶ τὴν δύναμιν εἰς ἀλλή-
 λους. καὶ μέντοι μοι νῦν, ὦ Σώκρατες, ἄρτι δοκῶ κατα-
 νενοηκέναι τοὺς ἀνδρας.

NE. ΣΩ. Λέγοις ἄν· εἰκας γὰρ ἄτοπόν τι καθ-
 ορᾶν.

ΞΕ. Naί· τὸ γὰρ ἄτοπον ἐξ ἀγνοίας πᾶσι συμβαί-
 νει. καὶ γὰρ δὴ καὶ νῦν αὐτὸς τοῦτο ἔπαθον· ἐξαίφνης
 ἡμφεγνόνησα κατιδὼν τὸν περὶ τὰ τῶν πόλεων πράγματα
 C χορόν.

ΝΕ. ΣΩ. Ποῖον;

ΞΕ. Τὸν πάντων τῶν σοφιστῶν μέγιστον γόητα καὶ ταύτης τῆς τέχνης ἐμπειρότατον· ὃν ἀπὸ τῶν ὄντως ὄντων πολιτικῶν καὶ βασιλικῶν καίπερ χαλεπὸν ὄντα ἀφαιρεῖν ἀφαιρετέον, εἰ μέλλομεν ἰδεῖν ἐναργῶς τὸ ζητούμενον.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε οὐκ ἀνετέον.

ΞΕ. Οὐκ οὖν δὴ κατὰ γε τὴν ἐμήν. καὶ μοι φράζε τόδε.

ΝΕ. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

XXXI. ΞΕ. Ἄρ' οὐ μοναρχία τῶν πολιτικῶν ἡμῖν ὁ ἀρχῶν ἐστὶ μία;

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μετὰ μοναρχίαν εἴποι τις ἄν, οἶμαι, τὴν ὑπὸ τῶν ὀλίγων δυναστείαν.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τρίτον δὲ σχῆμα πολιτείας οὐχ ἡ τοῦ πλήθους ἀρχή, δημοκρατία τοῦνομα κληθεῖσα;

ΝΕ. ΣΩ. Πάνν γε.

ΞΕ. Τρεῖς δ' οὐσαι μὲν οὐ πέντε τρόπον τινὰ γίνονται, δύο ἐξ ἑαυτῶν ἄλλα πρὸς αὐταῖς ὀνόματα τίττουςαι;

ΝΕ. ΣΩ. Ποῖα δὴ;

ΞΕ. Πρὸς τὸ βίαιόν που καὶ ἐκούσιον ἀποσκοποῦν· ἓτες νῦν καὶ πενίαν καὶ πλοῦτον καὶ νόμον καὶ ἀνομίαν ἐν αὐταῖς γιγνόμενα διπλὴν ἑκατέραν τοῖν δυοῖν διαιροῦντες μοναρχίαν μὲν προσαγορεύουσιν ὥς δύο παρεχομένην εἰδὴ δυοῖν ὀνόμασι, τυραννίδι, τὸ δὲ βασιλικῇ.

ΝΕ. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Τὴν δὲ ὑπὸ ὀλίγων γε ἐκάστοτε κρατηθεῖσαν πόλιν ἀριστοκρατία καὶ ὀλιγαρχία.

ΝΕ. ΣΩ. Καὶ πάνν γε.

292 **ΞΕ.** Δημοκρατίας γε μήν, εἴν τ' οὖν βιαίως εἴν τε
ἐκουσίως τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων τὸ πλῆθος ἄρχη, καὶ
εἴν τε τοὺς νόμους ἀκριβῶς φυλάττου εἴν τε μή, πάντως
τοῦνομα οὐδεὶς αὐτῆς εἰώθε μεταλλάττειν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Τί οὖν; οἰόμεθά τινα τούτων τῶν πολιτειῶν
ὀρθὴν εἶναι τούτοις τοῖς ὅροις ὀρισθεῖσαν, ἐνὶ καὶ ὀλίγοις
καὶ πολλοῖς, καὶ πλούτῳ καὶ πενίᾳ, καὶ τῷ βιαιῷ καὶ ἐκου-
σίῳ, καὶ μετὰ γραμμάτων καὶ ἄνευ νόμων ξυμβαίνουσιν
γίγνεσθαι;

ΝΕ. ΣΩ. Τί γὰρ δὴ καὶ κωλύει;

Β **ΞΕ.** Σκόπει δὴ σαφέστερον, τῆδε ἐπόμενος.

ΝΕ. ΣΩ. Πῆ;

ΞΕ. Τῷ ᾧ θέντι κατὰ πρώτας πότερον ἐμμενουμένῃ
ἢ διαφωνήσομεν;

ΝΕ. ΣΩ. Τῷ δὴ ποῖω λέγεις;

ΞΕ. Τὴν βασιλικὴν ἀρχὴν τῶν ἐπιστημῶν εἶναι τινα
ἐφαιμεν, οἶμαι.

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τούτων γε οὐχ ἅπασων, ἀλλὰ κριτικὴν δῆ-
που τινὰ καὶ ἐπιστατικὴν ἐκ τῶν ἄλλων προειλόμεθα.

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

Γ **ΞΕ.** Καὶ τῆς ἐπιστατικῆς τὴν μὲν ἐπ' ἀψύχοις ἔρ-
γοις, τὴν δὲ ἐπὶ ζώοις· καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον
μερίζοντες δεῦρ' αἰεὶ προεληλύθαμεν, ἐπιστήμης οὐκ ἐπι-
λανθανόμενοι, τὸ δ' ἥτις οὐχ ἱκανῶς πῶ δυνάμενοι δια-
κριβῶσασθαι.

ΝΕ. ΣΩ. Λέγεις ὀρθῶς.

ΞΕ. Τοῦτ' αὐτὸ τοίνυν ἄρ' ἐννοοῦμεν, ὅτι τὸν ὅρον
οὐκ ὀλίγους οὐδὲ πολλούς, οὐδὲ τὸ ἐκούσιον οὐδὲ τὸ
ἀκούσιον, οὐδὲ πενίαν οὐδὲ πλοῦτον γίγνεσθαι περὶ αὐ-

τῶν χρηῶν, ἀλλὰ τινα ἐπιστήμην, εἴπερ ἀκολουθήσομεν τοῖς πρόσθεν;

XXXII. NE. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον D
μὴ ποιεῖν.

ΞΕ. Ἐξ ἀνάγκης δὴ νῦν τοῦτο οὕτω σκεπτέον, ἐν
τίνι ποτὲ τούτων ἐπιστήμη ξυμβαίνει γίνεσθαι περὶ ἀν-
θρώπων ἀρχῆς, σχεδὸν τῆς χαλεπωτάτης καὶ μερίστης
κτήσασθαι. δεῖ γὰρ ἰδεῖν αὐτήν, ἵνα θεασώμεθα τίνας
ἀφαιρετέον ἀπὸ τοῦ φρονίμου βασιλέως, οἳ προσποιοῦνται
μὲν εἶναι πολιτικοὶ καὶ πείθουσι πολλούς, εἰς δὲ οὐδαμῶς.

NE. ΣΩ. Δεῖ γὰρ δὴ ποιεῖν τοῦτο, ὥς ὁ λόγος ἡμῶν
προεῖρηκεν. E

ΞΕ. Μῶν οὖν δοκεῖ πληθὸς γε ἐν πόλει ταύτην τὴν
ἐπιστήμην δυνατὸν εἶναι κτήσασθαι;

NE. ΣΩ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Ἄλλ' ἄρα ἐν χιλιάνδρῳ πόλει δυνατὸν ἑκατόν
τίνας ἢ καὶ πεντήκοντα αὐτὴν ἱκανῶς κτήσασθαι;

NE. ΣΩ. Ῥάστη μὲντ' ἂν οὕτω γ' εἴη πασῶν τῶν
τεχνῶν· ἴσμεν γὰρ ὅτι χιλίων ἀνδρῶν ἄκροι πεπτευταί
τοσοῦτοι πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν οὐκ ἂν γέ-
νοιτό ποτε, μὴ τι δὴ βασιλεῖς γε. δεῖ γὰρ δὴ τὴν γε τὴν
βασιλικὴν ἔχοντα ἐπιστήμην, ἐν τ' ἀρχῇ καὶ ἐὰν μὴ, κατὰ
τὸν ἐμπροσθε λόγον ὅμως βασιλικὸν προσαγορεύεσθαι. 293

ΞΕ. Καλῶς ἀπεμνημόνευσας. ἐπόμενον δὲ οἶμαι
τούτῳ τὴν μὲν ὀρθὴν ἀρχὴν περὶ ἓνα τινὰ καὶ δύο καὶ
παντάπασις ὀλίγους δεῖν ζητεῖν, ὅταν ὀρθὴ γίγνηται.

NE. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Τούτους δέ γε, ἐὰν τε ἐκόντων ἐὰν τε ἀκόντων
ἄρχωσιν, ἐὰν τε κατὰ γράμματα ἐὰν τε ἄνευ γραμμάτων,
καὶ ἐὰν πλουτοῦντες ἢ πενόμενοι, νομιστέον, ὥσπερ νῦν
ἡγούμεθα, κατὰ τέχνην ἡντινοῦν ἀρχὴν ἄρχοντας. τοὺς
ἱατροὺς δὲ οὐχ ἥκιστα νενομίκαμεν, ἐὰν τε ἐκόντας ἐὰν B

τε ἄκουσας ἡμᾶς ἰδῶνται, τέμνοντες ἢ καίοντες ἢ τινα ἄλλην ἀλγηδόνα προσάπτουτες, καὶ ἐὰν κατὰ γράμματα ἢ χωρὶς γραμμμάτων, καὶ ἐὰν πένητες ὄντες ἢ πλούσιοι, πάντως οὐδὲν ἤττον ἱατροὺς φάμεν, ἕωςπερ ἂν ἐπιστατοῦντες τέχνη, καθαίροντες εἴτε ἄλλως ἰσχυαίνοντες εἴτε αὐξάνοντες, ἂν μόνον ἐπ' ἀγαθῷ τῷ τῶν σωμάτων, βελτίω
 C ποιοῦντες ἐκ χείρων, σώζωσιν οἱ θεραπεύοντες ἕκαστοι τὰ θεραπευόμενα, ταύτην θήσομεν, ὥς οἶμαι, καὶ οὐκ ἄλλη, τοῦτον ὅρον ὁρθὸν εἶναι μόνον ἱατρικῆς καὶ ἄλλης ἡστινολογίας ἀρχῆς.

NE. ΣΩ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

XXXIII. ΞΕ. Αναγκαῖον δὴ καὶ πολιτείαν, ὥς ἔοικε, ταύτην ὁρθήν διαφερόντως εἶναι καὶ μόνην πολιτείαν, ἐν ἣ ἢ τις ἂν εὐρίσκει τοὺς ἀρχοντας ἀληθῶς ἐπιστήμονας καὶ οὐ δοκοῦντας μόνον, ἐὰν τε κατὰ νόμους ἐὰν τε ἄνευ νόμων ἄρχωσι, καὶ ἐκόντων καὶ ἄκόντων, ἢ πενόμενοι ἢ
 D πλουτοῦντες, ταύτων ὑπολογιστέον οὐδὲν οὐδαμῶς εἶναι κατ' οὐδεμίαν ὁρθότητα.

NE. ΣΩ. Καλῶς.

ΞΕ. Καὶ ἐὰν τέ γε ἀποκτινύντες τινὰς ἢ καὶ ἐκβάλλοντες καθαίρωσιν ἐπ' ἀγαθῷ τὴν πόλιν, εἴτε καὶ ἀποικίας οἶον σιμῆνι μελιττῶν ἐκπέμποντες ποι σμικροτέρων ποιῶσιν, ἢ τινες ἐπεισαγόμενοί ποθεν ἄλλους ἔξωθεν πολίτας ποιοῦντες αὐτὴν αὐξώσιν, ἕωςπερ ἂν ἐπιστήμη καὶ τῷ δικαίῳ προσχωρήμενοι σώζοντες ἐκ χείρονος βελτίω
 E ποιῶσι κατὰ δύναμιν, ταύτην τότε καὶ κατὰ τοὺς τοιοῦτους ὅρους ἡμῶν μόνην ὁρθήν πολιτείαν εἶναι ἡγήτεον ὅσας δὲ ἄλλας λέγομεν, οὐ γνησίας οὐδ' ὄντως οὐσας λεκτέον, ἀλλὰ μεμιμημένας ταύτην, ἃς μὲν ὥς εὐνόμους λέγομεν, ἐπὶ τὰ καλλίω, τὰς δὲ ἄλλας ἐπὶ τὰ αἰσχίονα μεμιμησθαι.

NE. ΣΩ. Τὰ μὲν ἄλλα, ὧς ἔνεε, μετρίως ἔοικεν εἶ-

ρησθαι· τὸ δὲ καὶ ἄνευ νόμων δεῖν ἀρχεῖν χαλεπώτερον ἀκούειν ἐρρηθῆναι.

ΞΕ. Σμικρὸν γε ἐφθῆς με ἐρόμενος, ὦ Σώκρατες. ἐμελλόν γάρ σε διερωτήσιν ταῦτα πότερον ἀποδέχει πάν- 294
τα, ἢ τι καὶ δυσχεραίνεις τῶν λεχθέντων· νῦν δὲ ἤδη φανερόν, ὅτι τοῦτο βουλευσόμεθα τὸ περὶ τῆς τῶν ἄνευ νόμων ἀρχόντων ὀρθότητος διελεῖν ἡμᾶς.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τρόπον τινὰ μέντοι δηλον ὅτι τῆς βασιλικῆς ἐστὶν ἡ νομοθετικὴ· τὸ δ' ἄριστον οὐ τοὺς νόμους ἐστὶν ἰσχύειν, ἀλλ' ἄνδρα τὸν μετὰ φρονήσεως βασιλικόν. οἴσθ' ὅπῃ;

ΝΕ. ΣΩ. Πῇ δὴ λέγεις;

ΞΕ. Ὅτι νόμος οὐκ ἂν ποτε δύναιτο τὸ τε ἄριστον καὶ τὸ δικαιοτάτον ἀκριβῶς πᾶσιν ἅμα περιλαμβῶν τὸ βέλ- 3
τιστον ἐπιτάττειν· αἱ γὰρ ἀνομοιοότητες τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν πράξεων καὶ τὸ μηδέποτε μηδέν, ὥς ἔπος εἶπειν, ἡσυχίαν ἄγειν τῶν ἀνθρωπίνων οὐδὲν ἐῴσιν ἀπλοῦν ἐν οὐδενὶ περὶ πάντων καὶ ἐπὶ πάντα τὸν χρόνον ἀποφαίνεσθαι τέχνην οὐδ' ἡντινοῦν. ταῦτα δὴ συγχωροῦμέν που;

ΝΕ. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Τὸν δέ γε νόμον ὁρῶμεν σχεδὸν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ξυντείνοντα, ὥσπερ τινὰ ἄνθρωπον αὐθάδη καὶ ἀμαθῆ 4
καὶ μηδένα μηδὲν ἐῴντα ποιεῖν παρὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, μηδ' ἐπερωτᾶν μηδένα, μηδ' ἂν τι νέον ἄρα τῷ ξυμβαίνειν βέλτιον παρὰ τὸν λόγον ὃν αὐτὸς ἐπέταξεν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀληθῆ· ποιεῖ γὰρ ἀτεχνῶς, καθάπερ εἰρηκας νῦν, ὁ νόμος ἡμῖν ἐκάστοις.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἀδύνατον εὖ ἔχειν πρὸς τὰ μηδέποτε ἀπλᾶ τὸ διὰ παντὸς γιγνόμενον ἀπλοῦν;

ΝΕ. ΣΩ. Κινδυνεύει.

XXXIV. ΞΕ. Διὰ τί δὴ ποτ' οὖν ἀναγκαῖον νομο-
D θετεῖν, ἐπειδήπερ οὐκ ὀρθότατον ὁ νόμος; ἀνευρετέον
τούτου τὴν αἰτίαν.

ΝΕ. ΣΩ. Τί μὴν;

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ παρ' ὑμῖν εἰσί τινες, οἵαι καὶ ἐν ἄλ-
λαις πόλεσιν, ἀθρόων ἀνθρώπων ἀσκήσεις, εἴτε πρὸς
δρόμον εἴτε πρὸς ἄλλο τι, φιλονεικίας ἕνεκα;

ΝΕ. ΣΩ. Καὶ πάνυ γε πολλάί.

ΞΕ. Φέρε νῦν ἀναλάβωμεν πάλιν μνήμη τὰς τῶν
τέχνη γυμναζόντων ἐπιτάξεις ἐν ταῖς τοιαύταις ἀρχαῖς.

ΝΕ. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὅτι λεπτοργεῖν οὐκ ἐγχωρεῖν ἡγοῦνται καθ'
E ἓνα ἕκαστον, τῷ σώματι τὸ προσῆκον ἑκάστω προστάτ-
τοντες, ἀλλὰ παχύτερον οἰοῦνται δεῖν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ
ἐπὶ πολλοὺς τὴν τοῦ λυσιτελοῦντος τοῖς σώμασι ποιεῖσθαι
τάξιν.

ΝΕ. ΣΩ. Καλῶς.

ΞΕ. Διὸ δὴ γε καὶ ἴσους πόρους νῦν διδόντες ἀθρόο-
οις ἅμα μὲν ἐξορκῶσιν, ἅμα δὲ καὶ καταπαύουσι δρόμου
καὶ πάλης καὶ πάντων τῶν κατὰ σώματα πόνων.

ΝΕ. ΣΩ. Ἔστι ταῦτα.

ΞΕ. Καὶ τὸν νομοθέτην τοίνυν ἡγώμεθα, τὸν ταῖ-
σιν ἀγέλαις ἐπιστατήσαντα τοῦ δικαίου πέρι καὶ τῶν πρὸς
295 ἀλλήλους ξυμβολαίων, μὴ ποθ' ἱκανὸν γενήσεσθαι πᾶσιν
ἀθρόοις προστάττοντα ἀκριβῶς ἐν ἑκάστω τὸ προσῆκον
ἀποδιδόναι.

ΝΕ. ΣΩ. Τὸ γοῦν εἰκός.

ΞΕ. Ἀλλὰ τὸ τοῖς πολλοῖς γε, οἶμαι, καὶ ὥς ἐπὶ τὸ
πολὺ καὶ πῶς οὕτως παχυτέρως ἑκάστοις τὸν νόμον θή-
σει, καὶ ἐν γραμμασιν ἀποδιδούς καὶ ἐν ἀγραμμάτοις, πα-
τρίοις δὲ ἔθεσι νομοθετῶν.

ΝΕ. ΣΩ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Ὅρθως μέντοι. πῶς γὰρ τις ἱκανὸς γένοιτ' ἂν ποτε, ὃ Σώκρατες, ὥστε διὰ βίου αἰὲ παρακαθήμενος ἐκάστῳ δι' ἀκριβείας προστάττειν τὸ προσήκον; ἐπεὶ τοῦτ' B ἂν δυνατός ᾖν, ὥς οἶμαι, τῶν τὴν βασιλικὴν ὀφτισσοῦν ὄντως ἐπιστήμην εἰληφότων σχολῇ ποτ' ἂν ἑαυτῷ θεῖτ' ἐμποδίσματα γράφων τοὺς λεχθέντας τούτους νόμους.

ΝΕ. ΣΩ. Ἐκ τῶν νῦν γούν, ὃ ξέने, εἰρημένων.

ΞΕ. Μᾶλλον δέ γε, ὃ βέλτιστε, ἐκ τῶν μελλόντων ὀηθήσεσθαι.

ΝΕ. ΣΩ. Τίνων δὴ;

ΞΕ. Τῶν τοιῶνδε. εἰπωμεν γὰρ δὴ πρὸς γε ἡμᾶς αὐτοὺς, ἱατρὸν μέλλοντα ἢ καὶ τινα γυμναστικὸν ἀποδη- C μείν καὶ ἀπέσεσθαι τῶν θεραπευομένων συχνόν, ὥς οἴοιτο, χρόνον, μὴ μνημονεύσειν οἰηθέντα τὰ προσταχθέντα τοὺς γυμναζομένους ἢ τοὺς κάμνοντας, ὑπομνήματα γράφειν ἂν ἐθέλειν αὐτοῖς, ἢ πῶς;

ΝΕ. ΣΩ. Οὕτως.

ΞΕ. Τί δέ; εἰ παρὰ δόξαν ἐλάττω χρόνον ἀποδημή- σας ἔλθοι πάλιν, ἅρ' οὐκ ἂν παρ' ἐκεῖνα τὰ γράμματα τολμήσειεν ἄλλα ὑποθέσθαι, ξυμβαινόντων ἄλλων βελ- τιόνων τοῖς κάμνουσι διὰ πνεύματα ἢ τι καὶ ἄλλο παρὰ D τὴν ἐλπίδα τῶν ἐκ Διὸς ἑτέρως πως τῶν εἰωθότων γινόμενα, καρτερῶν δ' ἂν ἡγοῖτο δεῖν μὴ ἐκβαίνειν τὰ ἀρχαῖά ποτε νομοθετηθέντα μήτε αὐτὸν προστάττοντα ἄλλα μήτε τὸν κάμνοντα ἑτέρα τολμῶντα παρὰ τὰ γραφέντα δοῶν, ὥς ταῦτα ὄντα ἱατρικὰ καὶ ὑγιεινά, τὰ δὲ ἑτέρως γινόμενα νοσώδη τε καὶ οὐκ ἐντεχνα· ἢ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἐν γε ἐπιστήμῃ ξυμβαῖνον καὶ ἀληθεῖ τέχνῃ περὶ ἅπαντα παν- E τάσσι γέλως ἂν ὁ μέγιστος γίγνοιτο τῶν τοιούτων νομοθετημάτων;

ΝΕ. ΣΩ. Παντάσσι μὲν οὖν.

ΞΕ. Τῷ δὲ τὰ δίκαια δὴ καὶ ἄδικα καὶ καλὰ καὶ αἰ-

σχρὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ γράφοντι καὶ ἄγραφα νομοθε-
τήσαντι ταῖς τῶν ἀνθρώπων ἀγέλαις, ὅποσαι κατὰ πόλιν
ἐν ἐκάσταις νομεύονται κατὰ τοὺς τῶν γραφέντων νό-
μους, ἂν ὁ μετὰ τέχνης γράψας ἢ τις ἕτερος ὁμοίως ἀφί-
296 κηται, μὴ ἐξέστω δὴ παρὰ ταῦτα ἕτερα προστάττειν; ἢ
καὶ τοῦτο τὸ ἀπόρημα οὐδὲν ἦτιον ἂν ἐκείνου τῇ ἀλη-
θείᾳ γελοῖον φαίνοιτο;

NE. ΣΩ. Τί μὴν;

XXXV. ΞΕ. Οἶσθ' οὖν ἐπὶ τῷ τοιούτῳ λόγον τὸν
παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενον;

NE. ΣΩ. Οὐκ ἐννοῶ νῦν γ' οὕτως.

ΞΕ. Καὶ μὴν εὐπρεπής. φασὶ γὰρ δὴ δεῖν, εἰ τις
γινώσκει παρὰ τοὺς τῶν ἐμπροσθεν βελτίους νόμους,
νομοθετεῖν τὴν ἐαυτοῦ πόλιν ἕκαστον πείσαντα, ἄλλως
δὲ μὴ.

NE. ΣΩ. Τί οὖν; οὐκ ὀρθῶς;

B ΞΕ. Ἰσως. ἂν δ' οὖν μὴ πείθων τις βιάζεται τὸ
βέλτιον, ἀποκρίναι, τί τοῦνομα τῆς βίας ἐσται; μὴ μέντοι
πω, περὶ δὲ τῶν ἐμπροσθεν πρότερον.

NE. ΣΩ. Ποῖον δὴ λέγεις;

ΞΕ. Ἄν τις ἄρα μὴ πείθων τὸν ἰατρενόμενον, ἔχων
δὲ ὀρθῶς τὴν τέχνην, παρὰ τὰ γεγραμμένα βέλτιον ἀναγ-
κάξῃ δοῶν παῖδα ἢ τινα ἄνδρα ἢ καὶ γυναῖκα, τί τοῦνομα
τῆς βίας ἐσται ταύτης; ἄρ' οὐ πᾶν μᾶλλον ἢ τὸ παρὰ τὴν
τέχνην λεγόμενον ἁμάρτημα τὸ νοσῶδες; καὶ πάντα ὀρ-
C θῶς εἰπεῖν ἐστὶ πρότερον τῷ βιασθέντι περὶ τὸ τοιοῦτον,
πλὴν ὅτι νοσῶδη καὶ ἄτεχνα πέπονθεν ὑπὸ τῶν βιασαμέ-
νων ἰατρῶν;

NE. ΣΩ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΞΕ. Τί δὲ ἡμῖν δὴ τὸ παρὰ τὴν πολιτικὴν τέχνην
ἁμάρτημα λεγόμενόν ἐστιν; ἄρ' οὐ τὸ αἰσχροὺν καὶ κακὸν
καὶ ἄδικον;

ΝΕ. ΣΩ. Παντάπασί γε.

ΞΕ. Τῶν δὲ βιασθέντων παρὰ τὰ γεγραμμένα καὶ πάτρια ὁρᾶν ἕτερα δικαιότερα καὶ ἀμείνω καὶ καλλίω τῶν ἐμπροσθεν, φέρε, τὸν τῶν τοιούτων αὐτὸν φόρον περὶ τῆς τοιαύτης βίας, ἃς, εἰ μέλλει μὴ καταγελαστότατος εἶναι πάντων, πάντα αὐτῷ μᾶλλον λεκτέον ἐκάστοτε, πλὴν ὥς αἰσχρὰ καὶ ἄδικα καὶ κακὰ πεπόνθασιν οἱ βιασθέντες ὑπὸ τῶν βιασαμένων;

ΝΕ. ΣΩ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΞΕ. Ἄλλ' ἄρα εἰ μὲν πλούσιος ὁ βιασάμενος ἦ, δίκαια, ἂν δ' ἄρα πένης, ἄδικα τὰ βιασθέντα ἐστίν; ἢ καὶ πείσας καὶ μὴ πείσας τις, πλούσιος ἢ πένης, ἢ κατὰ γράμματα ἢ παρὰ γράμματα, ὁρᾷ [μὴ ξύμφορα ἦ] ξύμφορα, τοῦτον δὲ καὶ περὶ ταῦτα τὸν ὅρον εἶναι τὸν γε ἀληθινώτατον ὁρθῆς πόλεως διοικήσεως, ὃν ὁ σοφὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ διοικήσει τὰ τῶν ἀρχομένων; ὥσπερ ὁ κυβερνήτης τὸ τῆς νεῶς καὶ ναυτῶν ἀεὶ ξυμφέρον παραφυλάττων, οὐ γράμματα τιθεὶς ἀλλὰ τὴν τέχνην νόμον παρεχόμενος, σώζει τοὺς συνναύτας, οὕτω καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον παρὰ τῶν οὕτως ἄρχειν δυναμένων ὁρθὴ γίγνεται ἂν πολιτεία, τὴν τῆς τέχνης ὁρώμεν τῶν νόμων παρεχομένων κρείττω; καὶ πάντα ποιοῦσι τοῖς ἐμπροσθὶν ἀρχουσιν οὐκ ἐστὶν ἀμάχημα, μέχριπερ ἂν ἐν μέγα φυλάττωσι, τὸ μετὰ νοῦ καὶ τέχνης δικαιότατον ἀεὶ διανέμοντες τοῖς ἐν τῇ πόλει σώζειν τε αὐτοὺς οἷοί τε ὥσι καὶ ἀμείνους ἐκ χειρόνων ἀποτελεῖν κατὰ τὸ δυνατόν;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐκ ἐστ' ἀντειπεῖν παρὰ γε ἃ νῦν εἴρηται.

ΞΕ. Καὶ μὴν πρὸς ἐκεῖνα οὐδὲ ἀντιροητέον.

XXXVI. ΝΕ. ΣΩ. Τὰ ποῖα εἶπες;

ΞΕ. Ὡς οὐκ ἂν ποτε πλήθος οὐδ' ὠντινωνοὺν τὴν τοιαύτην λαβὸν ἐπιστήμην οἷόν τ' ἂν γένοιτο μετὰ νοῦ

διοικεῖν πόλιν, ἀλλὰ περὶ σμικρὸν τι καὶ ὀλίγον καὶ τὸ ἐν ἔστι ζητητέον τὴν μίαν ἐκείνην πολιτείαν τὴν ὀρθήν, τὰς δ' ἄλλας μιμήματα θετέον, ὥσπερ καὶ ὀλίγον πρότερον ἐρρήθη, τὰς μὲν ἐπὶ τὰ καλλίονα, τὰς δὲ ἐπὶ τὰ αἰσχρὰ μιμουμένας ταύτην.

NE. ΣΩ. Πῶς τί τοῦτ' εἰρηκας; οὐδὲ γὰρ ἄρτι δῆθεν κατέμαθον τὸ περὶ τῶν μιμημάτων.

ΞΕ. Καὶ μὴν οὐ φαῦλόν γε, ἂν κινήσας τις τοῦτον τὸν λόγον αὐτοῦ καταβάλλῃ καὶ μὴ διελθὼν ἐνδείξῃται τὸ νῦν γιγνόμενον ἀμάρτημα περὶ αὐτό.

NE. ΣΩ. Ποῖον δὴ;

ΞΕ. Τοιόνδε τι δεῖ γε ζητεῖν, οὐ πάνυ ξύνηθες οὐδὲ ῥᾷδιον ἰδεῖν· ὅμως μὴν πειρώμεθα λαβεῖν αὐτό. φέρε γάρ· ὀρθῆς ἡμῖν μόνης οὔσης ταύτης τῆς πολιτείας, ἣν εἰρηκάμεν, οἶσθ' ὅτι τὰς ἄλλας δεῖ τοῖς ταύτης συγγράμμασι χρωμένους οὕτω σῶζεσθαι, θρώσας τὸ νῦν ἐπαινούμενον, καίπερ οὐκ ὀρθότατον ὄν;

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τὸ παρὰ τοὺς νόμους μηδὲν μηδένα τολαῶν ποιεῖν τῶν ἐν τῇ πόλει, τὸν τολμῶντα δὲ θανάτῳ ζημιῶσθαι καὶ πᾶσι τοῖς ἐσχάτοις, καὶ τοῦτ' ἔστιν ὀρθότατα καὶ κάλλιστ' ἔχον ὡς δεύτερον, ἐπειδὴν τὸ πρῶτόν τις μεταθῇ τὸ νῦν δὴ ῥηθέν· ᾧ δὲ τρόπῳ γερονός ἐστι τοῦτο, ὃ δὴ δεύτερον ἐφήσαμεν, διαπερανόμεθα. ἢ γάρ;

NE. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

XXXVII. ΞΕ. Εἰς δὴ τὰς εἰκόνας ἐπανίσταμεν πάλιν, αἷς ἀναγκαῖον ἀπεικάξειν αἰετὸς τοὺς βασιλικοὺς ἄρχοντας.

NE. ΣΩ. Ποίας;

ΞΕ. Τὸν γενναῖον κυβερνήτην καὶ τὸν ἐτέρων πολλῶν ἀντάξιον ἱατρόν. κατίδωμεν γὰρ δὴ τι σχῆμα ἐν τούτοις αὐτοῖς πλασάμενοι.

NE. ΣΩ. Ποῖόν τι;

ΕΕ. Τοιόνδε οἶον εἰ πάντες περὶ αὐτῶν διανοηθεῖ- 298
 μεν, ὅτι δεινότατα ὑπ' αὐτῶν πάσχομεν — ὃν μὲν γὰρ ἂν
 ἐθελήσωσιν ἡμῶν τούτων ἐκότεροι σῶξιν, ὁμοίως δὲ σῶ-
 ζουσιν, ὃν δ' ἂν λωβᾶσθαι βουλευθῶσι, λωβῶνται τέ-
 μνοντες καὶ κῶντες καὶ προστάτιτοντες ἀναλώματα φέ-
 ρειν παρ' ἑαυτοὺς οἶον φόρους, ὧν σμικρὰ μὲν εἰς τὸν
 κάμνοντα καὶ οὐδὲν ἀναλίσκουσι, τοῖς δ' ἄλλοις αὐτοῖ τε
 καὶ οἱ οἰκείται χρῶνται· καὶ δὴ καὶ τελευτῶντες ἢ παρὰ Β
 ξυγγενῶν ἢ παρὰ τινῶν ἐχθρῶν τοῦ κάμνοντος χρήματα
 μισθὸν λαμβάνοντες ἀποκτινύουσιν· οἳ τ' αὖ κυβερνήται
 μυρία ἕτερα τοιαῦτα ἐργάζονται, καταλείποντές τε ἐκ τι-
 νος ἐπιβουλῆς ἐν ταῖς ἀναγωγαῖς ἐρήμους, καὶ σφάλματα
 ποιοῦντες ἐν τοῖς πελάγεσιν ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν θάλατ-
 ταν, καὶ ἕτερα κακουργοῦσιν — εἰ δὴ ταῦτα διανοηθέντες
 βουλευσαίμεθα περὶ αὐτῶν βουλήν τινα, τούτων τῶν τε-
 χνῶν μηκέτι ἐπιτρέπειν ἄρχειν αὐτοκράτορι μηδετέρῃ μὴτ' C
 οὐδ' οὐδὲν δούλων μὴτ' ἐλευθέρων, ξυλλέξαι δὲ ἐκκλησίαν ἡμῶν
 αὐτῶν, ἣ ξύμπαντα τὸν δῆμον ἢ τοὺς πλουσίους μόνον,
 ἐξεῖναι δὲ καὶ ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἄλλων δημιουργῶν περὶ τε
 πλοῦ καὶ περὶ νόσων γνώμην συμβαλέσθαι, καθ' ὃ τι χρή
 τοῖς φαρμάκοις ἡμᾶς καὶ τοῖς ἱατρικοῖς ὀργάνοις πρὸς
 τοὺς κάμνοντας χρῆσθαι, καὶ δὴ καὶ τοῖς πλοίοις τε αὐ-
 τοῖς καὶ τοῖς ναυτικοῖς ὀργάνοις εἰς τὴν τῶν πλοίων χρείαν D
 καὶ περὶ τοὺς κινδύνους τοὺς τε πρὸς αὐτὸν τὸν πλοῦν
 ἀνέμων καὶ θαλάττης πέρι καὶ πρὸς τὰς τοῖς λησταῖς ἐν-
 τεύξεις, καὶ εἰάν ναυμαχεῖν ἄρα δέη πον μακροῖς πλοίοις
 πρὸς ἕτερα τοιαῦτα· τὰ δὲ τῷ πλήθει δόξαντα περὶ τού-
 των, εἴτε τινῶν ἱατρῶν καὶ κυβερνητῶν εἴτε ἄλλων ἰδιω-
 τῶν συμβουλευόντων, γράψαντας ἐν κύρβεσί τισι καὶ στή-
 λαις, τὰ δὲ καὶ ἄγραφα πάτρια θεμένους ἔθῃ, κατὰ ταῦτ' E
 ἤδη πάντα τὸν ἔπειτα χρόνον ναυτῖλλεσθαι καὶ τὰς τῶν
 καμνόντων θεραπείας ποιεῖσθαι.

NE. ΣΩ. Κομιδῇ γε εἰρηκας ἄτοπα.

ΞΕ. Κατ' ἐνιαυτὸν δέ γε ἄρχοντας καθίστασθαι τοῦ πλήθους, εἴτε ἐκ τῶν πλουσίων εἴτε ἐκ τοῦ δήμου παντός, ὅς ἂν κληρούμενος λαγχάνῃ· τοὺς δὲ καταστάντας ἄρχοντας ἄρχειν κατὰ τὰ γράμματα κυβερνῶντας τὰς ναῦς καὶ τοὺς κάμνοντας ἰωμένους.

NE. ΣΩ. Ταῦτ' ἔτι χαλεπώτερα.

XXXVIII. ΞΕ. Θεῶ δὴ καὶ τὸ μετὰ ταῦτα ἐπόμενον. ἐπειδὴν γὰρ δὴ τῶν ἀρχόντων ἐκάστοις ὁ ἐνιαυτός ἐξέλεθ, δεήσει δικαστήρια καθίστασθαι ἀνδρῶν, ἢ τῶν
299 πλουσίων ἐκ προκρίσεως ἢ ξύμπαντος αὐτοῦ δήμου τοὺς λαχόντας, εἰς τούτους εἰσάγειν τοὺς ἄρχοντας καὶ εὐθύνειν, κατηγορεῖν δὲ τὸν βουλόμενον ὥς οὐ κατὰ τὰ γράμματα τὸν ἐνιαυτὸν ἐκυβέρνησε τὰς ναῦς οὐδὲ κατὰ τὰ παλαιὰ τῶν προγόνων ἔθνη· τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τῶν τοὺς κάμνοντας ἰωμένων· ὧν δ' ἂν καταψηφισθῇ, τιμᾶν ὅτι χρεὶν παθεῖν αὐτῶν τινὰς ἢ ἀποτίνειν.

NE. ΣΩ. Οὐκοῦν ὃ γ' ἐθέλων καὶ ἑκὼν ἐν τοῖς τοι-
B οὔτοις ἄρχειν δικαιοτάτ' ἂν ὁτιοῦν πάσχοι καὶ ἀποτίνοι.

ΞΕ. Καὶ τοίνυν ἔτι δεήσει θέσθαι νόμον ἐπὶ πᾶσι τούτοις, ἂν τις κυβερνητικὴν καὶ τὸ ναυτικὸν ἢ τὸ ὑγιεινὸν καὶ ἰατρικῆς ἀλήθειαν περὶ πνεύματά τε καὶ θερμὰ καὶ ψυχρὰ ζητῶν φαίνεται παρὰ τὰ γράμματα καὶ σοφίζόμενος ὁτιοῦν περὶ τὰ τοιαῦτα, πρῶτον μὲν μήτε ἰατρικὸν αὐτὸν μήτε κυβερνητικὸν ὀνομάζειν ἀλλὰ μετεωρολόγον, ἀδολέσχην τινὰ σοφιστήν, εἰθ' ὥς διαφθείροντα
C ἄλλους νεωτέρους καὶ ἀναπείθοντα ἐπιτίθεσθαι κυβερνητικῇ καὶ ἰατρικῇ μὴ κατὰ νόμους, ἀλλ' αὐτοκράτορας ἄρχειν τῶν πλοίων καὶ τῶν νοσοῦντων, γραψάμενον εἰσάγειν τὸν βουλόμενον οἷς ἔξεστιν εἰς δὴ τι δικαστήριον· ἂν δὲ παρὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ γεγραμμένα δόξη πείθειν εἴτε νέους εἴτε πρεσβύτες, κολάξειν τοῖς ἐσχάτοις. οὐδὲν

γὰρ δεῖν τῶν νόμων εἶναι σοφώτερον· οὐδένα γὰρ ἀγνο-
εῖν τό τε ἱατρικὸν καὶ τὸ ὑγιεινὸν οὐδὲ τὸ κυβερνητικὸν
καὶ ναυτικόν· ἐξεῖναι γὰρ τῷ βουλευμένῳ μανθάνειν γε- D
γραμμένα καὶ πάτρια ἔθνη κείμενα. ταῦτα δὲ περὶ τε ταύ-
τας τὰς ἐπιστήμας εἰ γίγναιτο οὕτως ὥς λέγομεν, ὡς Σώ-
κρατες, καὶ στρατηγικῆς καὶ ξυμπάσης ἡστινοσοῦν θηρευ-
τικῆς καὶ γραφικῆς ἢ ξυμπάσης μέρος ὅτιοῦν μιμητικῆς
καὶ τεκτονικῆς καὶ ξυνόλης ὅποιασοῦν σκευουργίας ἢ καὶ
γεωργίας καὶ τῆς περὶ τὰ φυτὰ ξυνόλης τέχνης, ἢ καὶ τινα
ἵπποφορβίαν αὖ κατὰ συγγράμματα θεασαίμεθα γιγνο-
μένην ἢ ξύμπασαν ἀγελαιοκομικὴν ἢ μαντικὴν ἢ πᾶν ὃ τι
μέρος διακοικὴ περιεῖληφεν, ἢ πεττεῖαν ἢ ξύμπασαν E
ἰριθμητικὴν ψιλὴν εἴτε ἐπίπεδον εἴτε ἐν βάθεσιν εἴτε ἐν
πάχυσιν οὐσάν που· περὶ ἅπαντα ταῦτα οὕτω πραττό-
μενα τί ποτ' ἂν φανείη, κατὰ συγγράμματα γιννόμενα
καὶ μὴ κατὰ τέχνην;

NE. ΣΩ. Ἀἴθλον ὅτι πᾶσαι αἱ τέχναι παντελῶς ἂν
ἀπόλουνθ' ἡμῖν, καὶ οὐδὲ εἰσαυθις γένοιτο· ἂν ποτε διὰ
τὸν ἀποκωλύοντα τοῦτον ζητεῖν νόμον· ὥστε ὁ βίος, ὦν
καὶ νῦν χαλεπός, εἰς τὸν χρόνον ἐκείνον ἀβίωτος γίγνοιτο
ἂν τὸ παράπαν.

300

XXXIX. ΞΕ. Τί δὲ τόδε; εἰ κατὰ συγγράμματα μὲν
ἀναγκάζοιμεν ἕκαστον γίγνεσθαι τῶν εἰρημένων καὶ τοῖς
συγγράμμασιν ἡμῶν ἐπιστατεῖν τὸν χειροτονηθέντα ἢ
λαχόντα ἐκ τύχης, οὗτος δὲ μηδὲν φροντίζων τῶν γραμ-
μάτων ἢ κέρδους ἕνεκέν τινος ἢ χάριτος ἰδίας παρὰ ταῦτα
ἐπιχειροῖ δρᾶν ἕτερα μηδὲν γιννώσκων, ἄρα οὐ τοῦ κακοῦ
τοῦ πρόσθεν μείζον ἂν ἔτι τοῦτο γίγνοιτο κακόν τι;

NE. ΣΩ. Ἀληθέστατα.

ΞΕ. Παρὰ γὰρ οἶμαι τοὺς νόμους τοὺς ἐκ πείρας B
πολλῆς κειμένους καὶ τινων ξυμβούλων ἕκαστα χαριέντως
ξυμβουλευσάντων καὶ πεισάντων θέσθαι τὸ πλῆθος, ὃ

παρὰ ταῦτα τολμῶν δοῦν, ἁμαρτήματος ἁμάρτημα πολ-
λαπλάσιον ἀπεργαζόμενος, ἀνατρέποι πᾶσαν ἂν προᾶξιν
ἔτι μειζόνως τῶν συγγραμμάτων.

NE. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ μέλλει;

ΞΕ. Διὰ ταῦτα τοῖς περὶ ὅτουσιν νόμους καὶ συγ-
C γράμματα τιθεμένοις δεύτερος πλοῦς τὸ παρὰ ταῦτα μήτε
ἓνα μήτε πλήθος μηδὲν μηδέποτε ἔαν δοῦν μηδ' ὅτιοῦν.

NE. ΣΩ. Ὅρθῶς.

ΞΕ. Οὐκοῦν μιμήματα μὲν ἂν ἐκάστων ταῦτα εἴη
τῆς ἀληθείας, τὰ παρὰ τῶν εἰδότην εἰς δύναμιν εἶναι γε-
γραμμένα;

NE. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Καὶ μὴν τὸν γε εἰδότην ἔφαμεν, τὸν ὄντως πο-
λιτικόν, εἰ μεμνήμεθα, ποιήσῃ τῇ τέχνῃ πολλὰ εἰς τὴν
αὐτοῦ προᾶξιν τῶν γραμμάτων οὐδὲν φροντίζοντα, ὁπό-
D ταν ἄλλ' αὐτῷ βελτίω δόξῃ παρὰ τὰ γεγραμμένα ὑφ' αὐ-
τοῦ καὶ ἐπεσταλμένα ἀποῦσί τισιν.

NE. ΣΩ. Ἐφαμεν γάρ.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἀνὴρ ὅστισοῦν εἰς ἡ πλῆθος ὅτιοῦν,
οἷς ἂν νόμοι κείμενοι τυγχάνωσι, παρὰ ταῦτα ὅταν ἐπι-
χειρήσωσι ποιεῖν ὥς βέλτιον ἕτερον, ταῦτόν δοῶσι κατὰ
δύναμιν ὅπερ ὁ ἀληθινὸς ἐκεῖνος;

NE. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν εἰ μὲν ἀνεπιστήμονες ὄντες τὸ τοιοῦ-
τον δοῶεν, μιμῆσθαι μὲν ἂν ἐπιχειροῖεν τὸ ἀληθές, μι-
E μοῦντ' ἂν μέντοι πᾶν κακῶς· εἰ δ' ἔντεχνοι, τοῦτο οὐκ
ἔστιν ἔτι μίμημα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀληθέστατον ἐκεῖνο;

NE. ΣΩ. Πάντως πον.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐμπροσθὲ γε ὡμολογημένον ἡμῖν κεί-
ται μηδὲν πλῆθος μηδ' ἡντινοῦν δυνατόν εἶναι λαβεῖν
τέχνην.

NE. ΣΩ. Κεῖται γὰρ οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν εἰ μὲν ἔστι βασιλική τις τέχνη, τὸ τῶν πλουσίων πλήθος καὶ ὁ ξύμπας δῆμος οὐκ ἂν ποτε λάβοι τὴν πολιτικὴν ταύτην ἐπιστήμην.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς γὰρ ἂν;

ΞΕ. Αἰεὶ δὴ τὰς τοιαύτας γε, ὥς ἔοικε, πολιτείας, εἰ μέλλουσι καλῶς τὴν ἀληθινὴν ἐκείνην τὴν τοῦ ἐνὸς μετὰ τέχνης ἄρχοντος πολιτείαν εἰς δύναμιν μιμήσασθαι, 301 μηδέποτε κειμένων αὐτοῖς τῶν νόμων μηδὲν ποιεῖν παρὰ τὰ γεγραμμένα καὶ πάτρια ἔθη.

ΝΕ. ΣΩ. Κάλλιστ' εἰρηκας.

ΞΕ. Ὅταν ἄρα οἱ πλούσιοι ταύτην μιμῶνται, τότε ἀριστοκρατίαν καλοῦμεν τὴν τοιαύτην πολιτείαν· ὁπότεν δὲ τῶν νόμων μὴ φροντίζωσιν, ὀλιγαρχίαν.

ΝΕ. ΣΩ. Κινδυνεύει.

ΞΕ. Καὶ μὴν ὁπότεν αὐτοῖς εἰς ἄρχη κατὰ νόμους, μιμούμενος τὸν ἐπιστήμονα, βασιλέα καλοῦμεν, οὐ διορίζοντες ὀνόματι τὸν μετ' ἐπιστήμης ἢ δόξης κατὰ νόμους μοναρχοῦντα.

ΝΕ. ΣΩ. Κινδυνεύομεν.

ΞΕ. Κἂν τις ἄρα ἐπιστήμων ὅντως ὦν εἰς ἄρχη, πάντως τό γε ὄνομα ταύτῳ βασιλεὺς καὶ οὐδὲν ἕτερον προσρηθήσεται· δι' ἃ δὴ τὰ πέντε ὀνόματα τῶν νῦν λεγόμενων πολιτειῶν ἔν μόνον γέγονεν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἐοικε γοῦν.

ΞΕ. Τί δ' ὅταν μήτε κατὰ νόμους μήτε κατὰ ἔθη πρῶτη τις εἰς ἄρχων, προσποιῇται δὲ ὥσπερ ὁ ἐπιστήμων, ὥς ἄρα παρὰ τὰ γεγραμμένα τό γε βέλτιστον ποιητέον, ἢ δέ τις ἐπιθυμία καὶ ἄγνοια τούτου τοῦ μιμήματος ἡγουμένη, μῶν οὐ τότε τὸν τοιοῦτον ἕκαστον τύραννον κλητέον;

ΝΕ. ΣΩ. Τί μήν;

ΧΛ. ΞΕ. Οὕτω δὴ τύραννος γέγονε, φαμέν, καὶ

βασιλεὺς καὶ ὀλιγαρχία καὶ ἀριστοκρατία καὶ δημοκρατία, δυσχερανάντων τῶν ἀνθρώπων τὸν ἕνα ἐκείνον μόναρχον, καὶ ἐπιστησάντων μηδένα τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἄξιον
 D ἂν γενέσθαι ποτέ, ὥστε ἐθέλειν καὶ δυνατόν εἶναι μετὰ ἀρετῆς καὶ ἐπιστήμης ἄρχοντα τὰ δίκαια καὶ ὅσα διανέμειν ὁρθῶς πᾶσι, λωβᾶσθαι δὲ καὶ ἀποκτινύναι καὶ κακοῦν ὅν ἂν βουλευθῇ ἐκάστοτε ἡμῶν· ἐπεὶ γενόμενόν γ' ἂν οἶον λέγομεν ἀραπαῶσθαι τε ἂν καὶ οἰκεῖν διακνυβεῶνται εὐδαιμόνως ὁρθῇν ἀκριβῶς μόνον πολιτείαν.

NE. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

E ΣΕ. Νῦν δέ γε ὅποτε οὐκ ἔστι γιγνόμενος, ὥς δὴ φαμεν, ἐν ταῖς πόλεσι βασιλεὺς οἷος ἐν σμήνεσιν ἐμφύεται, τό τε σῶμα εὐθύς καὶ τὴν ψυχὴν διαφέρων εἰς, δεῖ δὴ συνελθόντας ξυγγράμματα γράφειν, ὥς εἰοικε, μεταθέοντας τὰ τῆς ἀληθεστάτης πολιτείας ἔχνη.

NE. ΣΩ. Κινδυνεύει.

ΣΕ. Θαυμάζομεν δῆτα, ὦ Σώκρατες, ἐν ταῖς τοιαύταις πολιτείαις ὅσα ξυμβαίνει γίνεσθαι κακὰ καὶ ὅσα ξυμβήσεται, τοιαύτης τῆς κρηπίδος ὑποκειμένης αὐταῖς, τῆς κατὰ γράμματα καὶ ἔθνη μὴ μετὰ ἐπιστήμης πρακτικῆς τὰς πράξεις, *οἷς* ἑτέρα προσχρωμένη παντὶ κατὰδη-
 302 λος ὥς πάντ' ἂν διολέσειε τὰ ταύτη γιγνόμενα, ἢ ἐκεῖνο ἡμῖν θαυμαστόν μᾶλλον, ὥς ἰσχυρόν τι πόλις ἐστὶ φύσει; πάσχονσαι γὰρ δὴ τοιαῦτα αἱ πόλεις νῦν χρόνον ἀπέραντον, ὅμως εἶναι τινες αὐτῶν μόνιμοί τε εἰσι καὶ οὐκ ἀνατρέπονται· πολλὰ μὲν ἐνίοτε καὶ καθάπερ πλοῖα καταδύομεναι διόλλυνται καὶ διολῶλασι καὶ ἔτι διολοῦνται διὰ τὴν τῶν κυβερνητῶν καὶ ναυτῶν μοχθηρίαν τῶν περὶ
 B τὰ μέγιστα μερίστην ἄγνοιαν εἰληφότων, οἵπερ τὰ πολιτικά κατ' οὐδὲν γινώσκοντες ἡγοῦνται κατὰ πάντα σαφέστατα πασῶν ἐπιστημῶν ταύτην εἰληφέναι.

NE. ΣΩ. Ἀληθέστατα.

XLI. ΞΕ. Τίς οὖν δὴ τῶν οὐκ ὀρθῶν πολιτειῶν τούτων ἥκιστα χαλεπὴ συνζῆν, πασῶν χαλεπῶν οὐσῶν, καὶ τίς βαρυτέτῃ, δεῖ τι κατιδεῖν ἡμᾶς; καίπερ πρὸς γε τὸ νῦν προτεθεὶν ἡμῖν πάρεργον λεγόμενον· οὐ μὴν ἀλλ' εἰς γε τὸ ὅλον ἴσως πάνθ' ἕνεκα τοῦ τοιοῦτου πάντες δοῶμεν χάριν.

ΝΕ. ΣΩ. Αἰτ' πῶς δ' οὔ;

C

ΞΕ. Τὴν αὐτὴν τοίνυν φάθι τριῶν οὐσῶν χαλεπὴν διαφερόντως γίνεσθαι καὶ ῥάστην.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς φῆς;

ΞΕ. Οὐκ ἄλλως, πλὴν μοναρχίαν φησὶ καὶ ὀλίγων ἀρχὴν καὶ πολλῶν, εἶναι τρεῖς ταύτας ἡμῖν λεγομένας τοῦ νῦν ἐπιγεχυμένου λόγου κατ' ἀρχάς.

ΝΕ. ΣΩ. Ἦσαν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Ταύτας τοίνυν δίχα τέμνοντες μίαν ἐκάστην ἔξ ποιῶμεν, τὴν ὀρθὴν χωρὶς ἀποκρίναντες τούτων ἐβδόμην.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Ἐκ μὲν τῆς μοναρχίας βασιλικὴν καὶ τυραννικὴν, ἐκ δ' αὖ τῶν μὴ πολλῶν τὴν τε εὐνῶνυμον ἔφραμεν εἶναι ἀριστοκρατίαν καὶ ὀλιγαρχίαν· ἐκ δ' αὖ τῶν πολλῶν τότε μὲν ἀπλὴν ἐπονομάζοντες ἐτίθεμεν δημοκρατίαν, νῦν δὲ αὖ καὶ ταύτην ἡμῖν θετέον ἐστὶ διπλὴν.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δὴ; καὶ τίνι διαιροῦντες ταύτην;

ΞΕ. Οὐδὲν διαφέρουσι τῶν ἄλλων, οὐδ' εἰ τοῦνομα μὴ διπλοῦν ἐστὶ ταύτης· ἀλλὰ τό γε κατὰ νόμους ἄρχειν καὶ παρὰ νόμους ἐστὶ καὶ ταύτῃ καὶ ταῖς ἄλλαις.

ΝΕ. ΣΩ. Ἔστι γὰρ οὖν.

ΞΕ. Τότε μὲν τοίνυν τὴν ὀρθὴν ζητοῦσι τοῦτο τὸ τμήμα οὐκ ἦν χορήσιμον, ὥς ἐν τοῖς πρόσθεν ἀπεδείξαμεν· ἐπειδὴ δὲ ἐξείλομεν ἐκείνην, τὰς δ' ἄλλας ἔθεμεν ἀναρχαίας, ἐν ταύταις δὴ τὸ παράνομον καὶ ἐννομον ἐκάστην διχοτομεῖ τούτων.

NE. ΣΩ. Ἐοικε τούτου νῦν ῥηθέντος τοῦ λόγου.

ΞΕ. Μοναρχία τοίνυν ξευχθεῖσα μὲν ἐν γράμμασιν ἀγαθοῖς, οὓς νόμους λέγομεν, ἀρίστη πασῶν τῶν ἔξ· ἄνομος δὲ χαλεπὴ καὶ βαρυνάτη ξυνοικῆσαι.

303 NE. ΣΩ. Κινδυνεύει.

ΞΕ. Τὴν δέ γε τῶν μὴ πολλῶν, ὥσπερ ἐνὸς καὶ πλήθους τὸ ὀλίγον μέσον, οὕτως ἡγησώμεθα μέσῃ ἐπ' ἀμφοτέρω· τὴν δ' αὖ τοῦ πλήθους κατὰ πάντα ἀσθενῆ καὶ μηδὲν μῆτε ἀγαθὸν μῆτε κακὸν μέγα δυναμένην ὡς πρὸς τὰς ἄλλας διὰ τὸ τὰς ἀρχὰς ἐν ταύτῃ διανεμεῖσθαι κατὰ σμικρὰ εἰς πολλοὺς. διὸ γέγονε πασῶν μὲν νομίμων τῶν πολιτειῶν οὐσῶν τούτων χειρίστη, παρὰ νόμων δ' οὐσῶν ξυμπασῶν βελτίστη· καὶ ἀκολάστων μὲν πασῶν οὐσῶν ἐν δημοκρατίᾳ νικᾷ ξὺν, κοσμίων δ' οὐσῶν ἥκιστα ἐν ταύτῃ βιωτέον, ἐν τῇ πρώτῃ δὲ πολὺ πρῶτόν τε καὶ ἀρίστον, πλὴν τῆς ἐβδόμης· πασῶν γάρ ἐκείνην γε ἐκκεριτέον, οἷον θεὸν ἔξ ἀνθρώπων, ἐκ τῶν ἄλλων πολιτειῶν.

NE. ΣΩ. Φαίνεται τοῦθ' οὕτω συμβαίνειν τε καὶ ποιητέον ἢ περ λέγεις.

ΞΕ. Οὐκοῦν δὴ καὶ τοὺς κοινωνοὺς τούτων τῶν πολιτειῶν πασῶν πλὴν τῆς ἐπιστήμονος ἀφαιρετέον ὡς οὐκ ὄντας πολιτικοὺς ἀλλὰ στασιαστικούς, καὶ εἰδώλων μεγίστων προστάτας ὄντας καὶ αὐτοὺς εἶναι τοιοῦτους, μεγίστους δὲ ὄντας μιμητὰς καὶ ρόητας μεγίστους γίνεσθαι τῶν σοφιστῶν σοφιστὰς.

NE. ΣΩ. Κινδυνεύει τοῦτο εἰς τοὺς πολιτικοὺς λεγόμενους περιεστράφθαι τὸ ὅημα ὀρθότατα.

ΞΕ. Εἶεν· τοῦτο μὲν ἀτεχνῶς ἡμῖν ὥσπερ δραῖμα, καθάπερ ἐρρήθη νῦν δὴ κενταυρικὸν ὀραῖσθαι καὶ σαυρικόν τινα θίασον, ὃν δὴ χωριστείον ἀπὸ πολιτικῆς εἴη τέχνης, νῦν οὕτω πάννυ μόγῃς ἐχωρίσθη.

NE. ΣΩ. Φαίνεται.

ΞΕ. Τούτου δέ γ' ἕτερον ἔτι χαλεπώτερον λείπεται τῷ ξυγγενές θ' ὁμοῦ εἶναι μᾶλλον τῷ βασιλικῷ γένει καὶ δυσκαταμαθητότερον· καὶ μοι φαινόμεθα τοῖς τὸν χρυσὸν καθαιρούσι πάθος ὁμοίον πεπονθένει.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Γῆν πον καὶ λίθους καὶ πόλλ' ἄλλα ἕτερα ἀποκρίνουσι κακῆϊνοι πρότερον οἱ δημιουργοί· μετὰ δὲ ταῦτα λείπεται συμμεμιγμένα τὰ ξυγγενῇ τοῦ χρυσοῦ τίμια καὶ πυρὶ μόνον ἀφαιρετά, χαλκὸς καὶ ἄργυρος, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀδάμας, ἃ μετὰ βασάνων ταῖς ἐψήσεσι μόγις ἀφαιρεθέντα τὸν λεγόμενον ἀκήρατον χρυσὸν εἴασεν ἡμᾶς ἰδεῖν αὐτὸν μόνον ἐφ' ἑαυτοῦ.

NE. ΣΩ. Λέγεται γὰρ οὖν ταῦτα οὕτω γίνεσθαι.

XLII. ΞΕ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τοίνυν λόγον ἔοικε καὶ νῦν ἡμῖν τὰ μὲν ἕτερα καὶ ὁπόσα ἀλλότρια καὶ τὰ μὴ φίλα πολιτικῆς ἐπιστήμης ἀποκεχωρίσθαι, λείπεσθαι δὲ τὰ τίμια καὶ ξυγγενῇ. τούτων δ' ἔστι πον στρατηγία καὶ δικαστικὴ καὶ ὅση βασιλικῇ κοινωνοῦσα ῥητορεία πεί- 304
θουσα τὸ δίκαιον ξυνδιακυβεργᾷ τὰς ἐν ταῖς πόλεσι πράξεις· ἃ δὴ τινι τρόπῳ ῥᾶστά τις ἀπομερίζων δείξει γυμνὸν καὶ μόνον ἐκείνον καθ' αὐτὸν τὸν ζητούμενον ὑφ' ἡμῶν.

NE. ΣΩ. Αἰὶνον ὅτι τοῦτό πη δοῖν πειρατέον.

ΞΕ. Πείρας μὲν τοίνυν ἔνεκα φανερός ἐσται· διὰ δὲ μουσικῆς αὐτὸν ἐγχειρητέον δηλῶσαι. καὶ μοι λέγε.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Μουσικῆς ἔστι πού τις ἡμῖν μάθησις, καὶ ὅλως β
τῶν περὶ χειροτεχνίας ἐπιστημῶν;

NE. ΣΩ. Ἔστιν.

ΞΕ. Τί δὲ τούτ' αὖ; τούτων ἡντινοῦν εἴτε δεῖ μαν-

θάνειν ἡμᾶς εἴτε μὴ, πότερα φήσομεν ἐπιστήμην αὐτὴν καὶ ταύτην εἶναι τινα περὶ αὐτὰ ταῦτα, ἢ πῶς;

NE. ΣΩ. Οὕτως, εἶναι φήσομεν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐτέραν ὁμολογήσομεν ἐκείνων εἶναι ταύτην;

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Πότερα δ' αὐτῶν οὐδεμίαν ἄρχειν δεῖν ἄλλην
C ἄλλης, ἢ ἐκείνας ταύτης, ἢ ταύτην δεῖν ἐπιτροπεύουσιν
ἄρχειν ξυμπασῶν τῶν ἄλλων;

NE. ΣΩ. Ταύτην ἐκείνων.

ΞΕ. Τὴν εἰ δεῖ μανθάνειν ἢ μὴ τῆς μανθανομένης
καὶ διδασκούσης ἄρα σύ γ' ἀποφαίνει δεῖν ἡμῖν ἄρχειν;

NE. ΣΩ. Σφόδρα γε.

ΞΕ. Καὶ τὴν εἰ δεῖ πείθειν ἄρα ἢ μὴ τῆς δυναμένης
πείθειν;

NE. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Εἶεν· τίτις τὸ πειστικὸν οὖν ἀποδώσομεν ἐπι-
D στήμῃ πλήθους τε καὶ ὄχλου διὰ μυθολογίας ἀλλὰ μὴ διὰ
διδασχῆς;

NE. ΣΩ. Φανερόν, οἶμαι, καὶ τοῦτο ῥητορικῇ δο-
τέον οὖν.

ΞΕ. Τὸ δ' εἴτε διὰ πειθοῦς εἴτε καὶ διὰ τινος βίας
δεῖ πράττειν πρὸς τινὰς ὅτιοῦν ἢ καὶ τὸ παράπαν *ἡσυ-
χίαν* ἔχειν, τοῦτ' αὐτοῖς προσθήσομεν ἐπιστήμῃ;

NE. ΣΩ. Τῇ τῆς πειστικῆς ἀρχούσῃ καὶ λεκτικῇ.

ΞΕ. Εἴη δὲ ἂν οὐκ ἄλλη τις, ὥς οἶμαι, πλὴν ἢ τοῦ
πολιτικοῦ δύναναις.

NE. ΣΩ. Κάλλιστ' εἶρηκας.

ΞΕ. Καὶ τοῦτο μὲν εἶοικε ταχὺ κεραισθῆναι πολιτι-
E κῆς τὸ ῥητορικόν, ὥς ἕτερον εἶδος οὖν, ὑπηρετοῦν μὴν
ταύτῃ.

NE. ΣΩ. Ναί.

XLIII. ΞΕ. Τί δὲ περὶ τῆς τοιαύτῃς αὐτῇ δυνάμεως διανοητέον;

ΝΕ. ΣΩ. Ποίας;

ΞΕ. Τῆς ὡς πολεμητέον ἐκάστοις οἷς ἂν προελώμεθα πολεμεῖν, εἴτε αὐτὴν ἄτεχνον εἴτε ἐντεχνον ἐροῦμεν

ΝΕ. ΣΩ. Καὶ πῶς ἂν ἄτεχνον διανοηθῇμεν, ἣν γε ἡ στρατηγικὴ καὶ πᾶσα ἡ πολεμικὴ προᾶξις πράττει;

ΞΕ. Τὴν δ' εἴτε πολεμητέον εἴτε διὰ φιλίας ἀπαλλακτέον οἷαν τε καὶ ἐπιστήμονα διαβουλεύσασθαι, ταύτης ἐτέραν ὑπολάβωμεν ἢ τὴν αὐτὴν ταύτη;

ΝΕ. ΣΩ. Τοῖς πρόσθεν ἀναγκαῖον ἐπομένοισιν ἐτέραν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἄρχονσαν ταύτης αὐτὴν ἀποφανοῦ- 305
μεθα, εἴπερ τοῖς ἔμπροσθέν γε ὑποληψόμεθα ὁμοίως;

ΝΕ. ΣΩ. Φημί.

ΞΕ. Τίν' οὖν ποτὲ καὶ ἐπιχειρήσομεν οὕτω δεινῆς καὶ μεγάλης τέχνης ξυμπάσης τῆς πολεμικῆς δεσπότιν ἀποφαίνεσθαι πλὴν γε δὴ τὴν οὕτως οὔσαν βασιλικήν;

ΝΕ. ΣΩ. Οὐδεμίαν ἄλλην.

ΞΕ. Οὐκ ἄρα πολιτικὴν γε θήσομεν, ὑψηροτικὴν οὖσαν, τὴν τῶν στρατηγῶν ἐπιστήμην.

ΝΕ. ΣΩ. Οὐκ εἰκός.

ΞΕ. Ἴθι δὴ, καὶ τὴν τῶν δικαστῶν τῶν ὀρθῶς δικα- B
ζόντων θεασώμεθα δύναμιν.

ΝΕ. ΣΩ. Πάνν μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν ἐπὶ πλέον τι δύναται τοῦ περὶ τὰ ξυμβόλαια, πάνθ' ὅποσα κεῖται νόμιμα παρὰ νομοθέτου βασιλέως παραλαβοῦσα, κρίνειν εἰς ἐκεῖνα σκοποῦσα τὰ τε δίκαια ταχθέντα εἶναι καὶ ἄδिका, τὴν αὐτῆς ἰδίαν ἀρετὴν παρεχομένη τοῦ μήθ' ὑπὸ τινων δόρων μήθ' ὑπὸ φόβων μήτε οἰκτων μήθ' ὑπὸ τινος ἄλλης ἐχθρᾶς μηδὲ φιλίας

C ἡττηθεῖσα παρὰ τὴν τοῦ νομοθέτου τάξιν ἐθέλειν ἂν τὰ ἀλλήλων ἐγκλήματα διαιεῖν;

NE. ΣΩ. Οὐκ, ἀλλὰ σχεδὸν ὅσον εἰρηκας ταύτης ἐστὶ τῆς δυναμέως ἔργον.

ΞΕ. Καὶ τὴν τῶν δικαστῶν ἄρα δόμην ἀνευρίσκομεν οὐ βασιλικὴν οὔσαν ἀλλὰ νόμων φύλακα καὶ ὑπηρετὴν ἐκείνης.

NE. ΣΩ. Ἐοικέ γε.

ΞΕ. Τόδε δὴ κατανοητέον ἰδόντι συναπάσας τὰς ἐπιστήμας αἷ εἰρηνται, ὅτι πολιτικὴ γε αὐτῶν οὐδεμία
D ἀνεφάνη. τὴν γὰρ οὕτως οὔσαν βασιλικὴν οὐκ αὐτὴν δεῖ πράττειν, ἀλλ' ἄρχειν τῶν δυναμένων πράττειν, γιγνώσκουσιν τὴν ἀρχὴν τε καὶ ὁρμὴν τῶν μεγίστων ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγκαιρίας τε περὶ καὶ ἀκαιρίας, τὰς δ' ἄλλας τὰ προσταχθέντα δοῶν.

NE. ΣΩ. Ὅρθως.

ΞΕ. Διὰ ταῦτα ἄρα ἃς μὲν ἄρτι διεληλύθαμεν οὔτε ἀλλήλων οὔθ' αὐτῶν ἄρχουσαι, περὶ δέ τινα ἰδίαν αὐτῆς οὔσα ἐκάστη πράξιν κατὰ τὴν ιδιότητα τῶν πράξεων τοῦ νομα δικαίως εἴληφεν ἰδίον.

E NE. ΣΩ. Εἴξασι γοῦν.

ΞΕ. Τὴν δὲ πασῶν τε τούτων ἄρχουσιν καὶ τῶν νόμων καὶ ξυμπάντων τῶν κατὰ πόλιν ἐπιμελουμένην καὶ πάντα ξυνυφαίνουσιν ὁρθότατα, τοῦ κοινοῦ τῇ κλήσει περιλαβόντες τὴν δύναμιν αὐτῆς, προσαγορεύοιμεν δικαιοτάτ' ἂν, ὥς ἔοικε, πολιτικὴν.

NE. ΣΩ. Παντάπασι μὲν οὖν.

XLIV. ΞΕ. Οὐκοῦν δὴ κατὰ τὸ τῆς ὑφαντικῆς παροδείγμα βουλοίμεθ' ἂν ἐπεξελεθεῖν αὐτῇ νῦν, ὅτε καὶ πάντα τὰ γένη τὰ κατὰ πόλιν δῆλα ἡμῖν γέγονεν;

ΞΕ. ΣΩ. Καὶ σφόδρα γε.

306 ΞΕ. Τὴν δὲ βασιλικὴν συμπλοκὴν, ὥς ἔοικε, λεκτέον,

ποιᾶ τ' ἐστὶ καὶ ποίῳ τρόπῳ συμπλέκουσα ποῖον ἡμῖν ὕψωμα ἀποδίδωσιν.

ΝΕ. ΣΩ. Δῆλον.

ΞΕ. Ἡ χαλεπὸν ἐνδειξασθαι πρᾶγμα ἀναγκαῖον ἄρα γέγονεν, ὥς φαίνεται.

ΝΕ. ΣΩ. Πάντως γε μὴν ζητέον.

ΞΕ. Τὸ γὰρ ἀρετῆς μέρος ἀρετῆς εἶδει διάφορον εἶναι τινα τρόπον τοῖς περὶ λόγους ἀμφισβητικοῖς καὶ μάλ' ἐπιπίδεται πρὸς τὰς τῶν πολλῶν δόξας.

ΝΕ. ΣΩ. Οὐκ ἔμαθον.

ΞΕ. Ἄλλ' ὥδε πάλιν. ἀνδρείαν γὰρ οἶμαί σε ἡγεῖσθαι μέρος ἐν ἀρετῇ ἡμῖν εἶναι.

B

ΝΕ. ΣΩ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Καὶ μὴν σωφροσύνην γε ἀνδρείας μὲν ἕτερον, ἐν δ' οὖν καὶ τοῦτο μῶριον ἦς ἀκχεῖνο.

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Τούτων δὴ πέρι θαυμαστόν τινα λόγον ἀποφαίνεσθαι τολμητέον.

ΝΕ. ΣΩ. Ποῖον;

ΞΕ. Ὡς ἐστὸν κατὰ δὴ τινα τρόπον εὖ μάλα πρὸς ἀλλήλας ἐχθραν καὶ στάσιν ἐναντίαν ἔχοντε ἐν πολλοῖς τῶν ὄντων.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Οὐκ εἰωθότα λόγον οὐδαμῶς· πάντα γὰρ οὖν δὴ ἀλλήλοις τά γε τῆς ἀρετῆς μῶρια λέγεται πον φίλια.

C

ΝΕ. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Σκοπῶμεν δὴ προσσχόντες τὸν νοῦν εὖ μάλα, πότερον οὕτως ἀπλοῦν ἐστὶ τοῦτο, ἢ παντὸς μᾶλλον αὐτῶν ἔχει διαφορὰν τοῖς συγγενέσιν ἕς τι;

ΝΕ. ΣΩ. Ναί, λέγοις ἂν πῇ σκεπτέον.

ΞΕ. Ἐν τοῖς ξύμπασι χρὴ ζητεῖν ὅσα καλὰ μὲν λέγομεν, εἰς δύο δ' αὐτὰ τίθεμεν ἐναντία ἀλλήλων εἶδη.

NE. ΣΩ. Λέγ' ἔτι σαφέστερον.

D ΞΕ. Ὅξύτητα καὶ τάχος, εἴτε κατὰ σώματα εἴτε ἐν
 ψυχαῖς εἴτε κατὰ φωνῆς φορὰν, εἴτε αὐτῶν τούτων εἴτ'
 ἐν εἰδώλοις ὄντων, ὅποσα μουσικῇ μιμουμένη καὶ ἔτι γρα-
 φικῇ μιμήματα παρέχεται, τούτων τινὸς ἐπαινετής εἴτε
 αὐτὸς πώποτε γέγονας εἴτε ἄλλου παρὼν ἐπαινοῦντος
 ἡσθήσαι;

NE. ΣΩ. Τί μήν;

ΞΕ. Ἡ καὶ μνήμην ἔχεις ὄντινα τρόπον αὐτὸ δρω-
 σιν ἐν ἐκάστοις τούτων;

NE. ΣΩ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Ἄρ' οὖν δυνατός αὐτὸ ἂν γενοίμην, ὥσπερ καὶ
 διανοοῦμαι, διὰ λόγων ἐνδείξασθαί σοι;

E NE. ΣΩ. Τί δ' οὐ;

ΞΕ. Ῥῥῶδιον ἔοικας ἡγεῖσθαι τὸ τοιοῦτον· σκοπώ-
 μεθα δ' οὖν αὐτὸ ἐν ταῖς ὑπερναντίοις γένεσι. τῶν γὰρ δη
 πράξεων ἐν πολλαῖς καὶ πολλάκις ἐκάστοτε τάχος καὶ σφο-
 δρότητα καὶ ὀξύτητα διανοήσεώς τε καὶ σώματος, ἔτι δὲ
 καὶ φωνῆς, ὅταν ἀγασθῶμεν, λέγομεν αὐτὸ ἐπαινοῦντες
 μιᾷ χρώμενοι προσρῆσει τῇ τῆς ἀνδρείας.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Ὅξυν καὶ ἀνδρεῖόν πού φραμεν, καὶ ταχὺ καὶ ἀν-
 δρικόν, καὶ σφοδρὸν ὡσαύτως· καὶ πάντως ἐπιφέροντες
 τοῦνομα ὃ λέγω κοινὸν πάσαις ταῖς φύσεσι ταύταις ἐπαι-
 νοῦμεν αὐτάς.

NE. ΣΩ. Ναί.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ τῆς ἡρεμαίας αὐ γένεσεως εἶδος ἄρ'
 307 οὐ πολλάκις ἐπηνέκαμεν ἐν πολλαῖς τῶν πράξεων;

NE. ΣΩ. Καὶ σφόδρα γε.

ΞΕ. Μῶν οὖν οὐ τὰναντία λέγοντες ἢ περὶ ἐκείνων
 τοῦτο φθεγγόμεθα;

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Ὡς ἡσυχαιὰ πού φαιεν ἐκάστοτε καὶ σωφρο-
νικά, περὶ τε διάνοιαν πραττόμενα ἀγασθέντες καὶ κατὰ
τὰς πράξεις αὐτὰ βραδέα καὶ μαλακά, καὶ ἔτι περὶ φωνὰς
γιννόμενα λεῖα καὶ βαρέα, καὶ πᾶσαν ἑυθυμικὴν κίνησιν
καὶ ὅλην μοῦσαν ἐν καιρῷ βραδυτῇ προσχωμένην, οὐ
τὸ τῆς ἀνδρείας ἀλλὰ τὸ τῆς κοσμιότητος ὄνομα ἐπιφέρου-
μεν αὐτοῖς ξύμπασιν.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀληθέστατα.

ΞΕ. Καὶ μὴν ὁπόταν αὐτὰ γε ἀμφοτέρωθεν γίνηται ταῦτα
ἡμῖν ἕκαστα, μεταβάλλοντες ἑκάτερα αὐτῶν ψέγοντες ἐπὶ
τᾶναντία πάλιν ἀπονέμοντες τοῖς ὀνόμασιν.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Ὅξύτερα μὲν αὐτὰ γιννόμενα τοῦ καιροῦ καὶ
θάττω καὶ σκληρότερα φαινόμενα ὑβριστικά καὶ μαρικά
λέγοντες, τὰ δὲ βραδυτέρα καὶ μαλακώτερα δειλὰ καὶ
βλακικά· καὶ σχεδὸν ὥς τὸ πολὺ ταυτὰ τε καὶ τὴν σώ-
φρονα φύσιν καὶ τὴν ἀνδρείαν τὴν τῶν ἐναντίων, οἷον
πολεμίας διαλαχούσας στάσιν ἰδέας, οὐτ' ἀλλήλαις μιγνυ-
μένας ἐφευρίσκομεν ἐν ταῖς περὶ τὰ τοιαῦτα πράξεσιν, ἔτι
τε τοὺς ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτὰς ἰσχοντας διαφερομένους ἀλ-
λήλοις ὁφόμεθα, ἐὰν μεταδιώκωμεν.

XLV. ΝΕ. ΣΩ. Ποῦ δὴ λέγεις;

ΞΕ. Ἐν πᾶσι τε δὴ τούτοις οἷς νῦν εἶπομεν, ὥς εἰ-
κὸς τε ἐν ἑτέροις πολλοῖς. κατὰ γὰρ οἶμαι τὴν αὐτῶν ἑκά-
τεροις ξυγγένειαν τὰ μὲν ἐπαινοῦντες ὥς οἰκεία σφέτερα,
τὰ δὲ τῶν διαφόρων ψέγοντες ὥς ἀλλότρια, πολλὴν εἰς
ἐχθρὰν ἀλλήλοις καὶ πολλῶν πέρι καθίστανται.

ΝΕ. ΣΩ. Κινδυνεύουσιν.

ΞΕ. Παιδιὰ ταῖνυν αὕτη γέ τις ἡ διαφορὰ τούτων
ἐστὶ τῶν εἰδῶν· περὶ δὲ τὰ μέγιστα νόσος ξυμβαίνει πα-
σὼν ἐχθίστη γίνεσθαι ταῖς πόλεσιν.

ΝΕ. ΣΩ. Περὶ δὴ ποῖα φῆς;

ΠΛΑΤΟ. Ι.

E ΞΕ. Περὶ ὅλην, ὥς γε εἰκός, τὴν τοῦ ξῆν παρασκευήν. οἱ μὲν γὰρ δὴ διαφερόντως ὄντες κόσμιοι τὸν ἥσυχον αἰεὶ βίον ἔτοιμοι ξῆν, αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς μόνοι τὰ σφαιτέρ' αὐτῶν πράττοντες, οἴκοι τε πρὸς ἅπαντας οὕτως ὁμιλοῦντες, καὶ πρὸς τὰς ἐξωθεν πόλεις ὡσαύτως ἔτοιμοι πάντα ὄντες τρόπον τινὰ ἄγειν εἰρήνην· καὶ διὰ τὸν ἔρωτα δὴ τοῦτον ἀκαιρότερον ὄντα ἢ χορή, ὅταν ἂ βούλονται πράττωσιν, ἔλαθον αὐτοὶ τε ἀπολέμῳ ἰσχυρὸν καὶ τοὺς νέους ὡσαύτως διατιθέντες, ὄντες τε αἰεὶ τῶν ἐπιτιθεμένων, ἐξ ὧν οὐκ ἐν πολλοῖς ἔτεσιν αὐτοὶ καὶ παῖδες
308 καὶ ξύμπασσα ἢ πόλεις αὐτ' ἐλευθέρων πολλάκις ἔλαθον αὐτοὺς γενόμενοι δοῦλοι.

NE. ΣΩ. Χαλεπὸν εἶπες καὶ δεινὸν πάθος.

ΞΕ. Τί δ' οἱ πρὸς τὴν ἀνδρείαν μᾶλλον ῥέποντες; ἄρ' οὐκ ἐπὶ πόλεμον αἰεὶ τινα τὰς αὐτῶν ξυντείνοντες πόλεις διὰ τὴν τοῦ τοιούτου βίου σφοδροτέραν τοῦ δέοντος ἐπιθυμίαν εἰς ἔχθραν πολλοῖς καὶ δυνατοῖς καταστάντες ἢ πάμπαν διώλεσαν ἢ δούλας αὐ καὶ ὑποχειρίους τοῖς ἐχθροῖς ὑπέθεσαν τὰς αὐτῶν πατρίδας;

B NE. ΣΩ. Ἔστι καὶ ταῦτα.

ΞΕ. Πῶς οὖν μὴ φῶμεν ἐν τούτοις ἀμφοτέρω ταῦτα τὰ γένη πολλὴν πρὸς ἄλληλα αἰεὶ καὶ τὴν μεγίστην ἰσχειν ἔχθραν καὶ στάσιν;

NE. ΣΩ. Οὐδαμῶς ὥς οὐ φήσομεν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ὅπερ ἐπεσκοποῦμεν κατ' ἀρχάς, ἀνευρήκαμεν, ὅτι μόρια ἀρετῆς οὐ σμικρὰ ἀλλήλοις διαφρессθον φύσει καὶ δὴ καὶ τοὺς ἰσχυρὰς δρατὸν τὸ αὐτὸ τοῦτο;

NE. ΣΩ. Κινδυνεύετον.

ΞΕ. Τόδε τοίνυν αὐ λάβωμεν.

NE. ΣΩ. Τὸ ποῖον;

C XLVI. ΞΕ. Εἰ τίς πού τῶν συνθετικῶν ἐπιστημῶν

πρᾶγμα ὅτι οὖν τῶν αὐτῆς ἔργων, καὶ ἐν τῷ φαυλότατον, ἐκοῦσα ἐκ μοχθηρῶν καὶ χρησίων τινῶν ξυνίστησιν, ἥ πᾶσα ἐπιστήμη πανταχοῦ τὰ μὲν μοχθηρὰ εἰς δύναμιν ἀποβάλλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια καὶ χρηστὰ ἔλαβεν, ἐκ τούτων δὲ καὶ ὁμοίων καὶ ἀνομοίων ὄντων, πάντ' εἰς ἓν αὐτὰ ξυνάγουσα, μίαν τινὰ δύναμιν καὶ ἰδέαν δημιουργεῖ.

NE. ΣΩ. Τί μὲν;

ΞΕ. Οὐδ' ἄρα ἡ κατὰ φύσιν ἀληθῶς οὖσα ἡμῖν πολιτική μὴ ποτε ἐκ χρησίων καὶ κακῶν ἀνθρώπων ἐκοῦσα εἶναι συνστήσεται πόλιν τινά, ἀλλ' εὐδῆλον ὅτι παιδιᾷ πρῶτον βασκνιεῖ, μετὰ δὲ τὴν βάσανον αὐτοῖς δυναμένοισι παιδεύειν καὶ ὑπηρετεῖν πρὸς τοῦτ' αὐτὸ παραδίδωσι, προστάττουσα καὶ ἐπιστατοῦσα αὐτή, καθάπερ ὑφαντικῇ τοῖς τε ξαίνουσι καὶ τοῖς τᾶλλα προπαρασκευάζουσιν ὅσα πρὸς τὴν πλέξιν αὐτῆς ξυμπαρακολοῦθούσα προστάττει καὶ ἐπιστατεῖ, τοιαῦτα ἐκάστοις ἐνδεικνύουσα τὰ ἔργα ἀποτελεῖν, οἷα ἂν ἐπιτήδεια ἡγῆται πρὸς τὴν αὐτῆς εἶναι ξυμπλοκήν. D

NE. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Ταῦτόν δὴ μοι τοῦτ' ἡ βασιλικὴ φαίνεται πᾶσι τοῖς κατὰ νόμον παιδευταῖς καὶ τροφεῦσι, τὴν τῆς ἐπιστατικῆς αὐτῇ δύναμιν ἔχουσα, οὐκ ἐπιτρέπειν ἄσκειν ὅτι μὴ τις πρὸς τὴν αὐτῆς ξύγγραφσιν ἀπεργαζόμενος ἡθὸς τι πρόπον ἀποτελεῖ, ταῦτα δὲ μόνα παρακλεῖνέσθαι παιδεύειν· καὶ τοὺς μὲν μὴ δυναμένους κοινωνεῖν ἡθους ἀνδρείου καὶ σώφρονος ὅσα τε ἄλλα ἐστὶ τείνοντα πρὸς ἀρετήν, ἀλλ' εἰς ἀθεότητα καὶ ὕβριν καὶ ἀδικίαν ὑπὸ κακῆς βίας φύσεως ἀπώθονμένους, θανάτοις τε ἐμβάλλει καὶ φυγάς καὶ ταῖς μεγίσταις κολάζουσα ἀτιμίαις. E

NE. ΣΩ. Λέγεται γοῦν πως οὕτως.

ΞΕ. Τοὺς δ' ἐν ἀμαθίᾳ τ' αὐτὴ καὶ ταπεινότητι πολλῇ κυλινδουμένους εἰς τὸ δουλικὸν ὑποξεύγνυνσι γένος.

NE. ΣΩ. Ὁρθότατα.

B ΞΕ. Τοὺς λοιποὺς τοίνυν, ὅσων αἱ φύσεις ἐπὶ τὸ γενναῖον ἱκαναὶ παιδείας τυγχάνουσai καθίστασθαι καὶ δέξασθαι μετὰ τέχνης ξύμμιξιν πρὸς ἀλλήλας, τούτων τὰς μὲν ἐπὶ τὴν ἀνδρείαν μᾶλλον ξυντεινούσας, οἷον στήμοναφνὲς νομίσας' αὐτῶν εἶναι τὸ στερεὸν ἦθος, τὰς δὲ ἐπὶ τὸ κόσμιον πῖονί τε καὶ μαλακῶ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα κροκῶδει διανήματι προσχρωμέναις, ἐναντία δὲ τεινούσας ἀλλήλαις, πειρᾶται τοιούνδε τινὰ τρόπον ξυνδεῖν καὶ ξυμπλέκειν.

NE. ΣΩ. Ποῖον δὴ;

C ΞΕ. Πρῶτον μὲν κατὰ τὸ ξυγγενὲς τὸ αἰγενὲς ὃν τῆς ψυχῆς αὐτῶν μέρος θείῳ ξυναρμοσασμένη δεσμῶ, μετὰ δὲ τὸ θείον τὸ ζωογενὲς αὐτῶν αὐτῆς ἀνθρωπίνους.

NE. ΣΩ. Πῶς τοῦτ' εἶπες αὖ;

XLVII. ΞΕ. Τὴν τῶν καλῶν καὶ δικαίων πέρι καὶ ἀγαθῶν καὶ τῶν τούτοις ἐναντιῶν ὄντως οὖσαν ἀληθῆ δόξαν μετὰ βεβαιώσεως, ὅποταν ἐν ψυχῇς ἐγγίγνηται, θείαν φημι ἐν δαιμονίῳ γίνεσθαι γένει.

NE. ΣΩ. Πρέπει γοῦν οὕτως.

D ΞΕ. Τὸν δὴ πολιτικὸν καὶ τὸν ἀγαθὸν νομοθέτην ἄρ' ἴσμεν ὅτι προσήκει μόνον δυνατόν εἶναι τῇ τῆς βασιλικῆς μούσῃ τοῦτο αὐτὸ ἐμποιεῖν τοῖς ὀρθῶς μεταλαβοῦσι παιδείας, οὓς ἐλέγομεν νῦν δὴ;

NE. ΣΩ. Τὸ γοῦν εἰκός.

ΞΕ. Ὃς δ' ἐν δρᾷν γε, ὦ Σώκρατες, ἀδυνατῇ τὸ τοιοῦτον, μηδέποτε τοῖς νῦν ζητούμενοις ὀνόμασιν αὐτὸν προσαγορεύωμεν.

NE. ΣΩ. Ὁρθότατα.

ΞΕ. Τί οὖν; ἀνδρεία ψυχὴ λαμβανομένη τῆς τοιαύτης ἀληθείας ἄρ' οὐχ ἡμεροῦται καὶ τῶν δικαίων μάλιστα

οὕτω κοινωνεῖν ἂν ἐθελήσεις, μὴ μεταλαβοῦσα δὲ ἀπο- Ε
κλίνει μᾶλλον πρὸς θηριώδη τινὰ φύσιν;

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δ' οὐ;

ΞΕ. Τί δέ; τὸ τῆς κοσμίας φύσεως ἄρ' οὐ τούτων
μὲν μεταλάβον τῶν δοξῶν ὅντως σῶφρον καὶ φρόνιμον,
ὥς γε ἐν πολιτείᾳ, γίγνεται, μὴ κοινωνήσαν δὲ ὧν λέ-
γομεν ἐπονείδιστόν τινα εὐηθείας δικαιοτάτα λαμβάνει
φήμην;

ΝΕ. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν συμπλοκὴν καὶ δεσμόν τοῦτον τοῖς μὲν
κακοῖς πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς πρὸς τοὺς
κακοὺς μηδέποτε μόνιμον φῶμεν γίνεσθαι, μηδέ τινα
ἐπιστήμην αὐτῶ σπουδῇ πρὸς τοὺς τοιοῦτους ἂν χρῆ-
σθαι ποτε;

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς γάρ;

ΞΕ. Τοῖς δ' εὐγενέσι γενομένοις τε ἐξ ἀρχῆς ἤθεσι 310
ἠρεφθεῖσί τε κατὰ φύσιν μόνοις διὰ νόμων ἐμψέσθαι,
καὶ ἐπὶ ταῦτοις δὴ τοῦτ' εἶναι τέχνην φάρμακον, καὶ κα-
θάπερ εἶπομεν τοῦτον θειότερον εἶναι τὸν ξύνδεσμον
ἀρετῆς μερῶν φύσεως ἀνομοίων καὶ ἐπὶ τὰναντία φερο-
μένων.

ΝΕ. ΣΩ. Ἀληθέστατα.

ΞΕ. Τοὺς μὲν λοιπούς, ὄντας ἀνθρωπίνους δε-
σμούς, ὑπάρχοντος τούτου τοῦ θείου σχεδὸν οὐδὲν χαλε-
πὸν οὔτε ἐννοεῖν οὔτε ἐννοήσαντα ἀποτελεῖν.

ΝΕ. ΣΩ. Πῶς δὴ, καὶ τίνας;

B

ΞΕ. Τοὺς τῶν ἐπιγαμιῶν καὶ παιδῶν κοινωνήσεων
καὶ τῶν περὶ τὰς ἰδίας ἐκδόσεις καὶ γάμους. οἱ γὰρ πολλοὶ
τὰ περὶ ταῦτα οὐκ ὀρθῶς ξυνδοῦνται πρὸς τὴν τῶν παί-
δων γέννησιν.

ΝΕ. ΣΩ. Τί δὴ;

ΞΕ. Τὰ μὲν πλούτου καὶ δυνάμεων ἐν τοῖς τοιού-

τοῖς διώγμασι τί καὶ τις ἂν ὥς ἄξια λόγου σπουδάξοι μεμ-
φόμενος;

NE. ΣΩ. Οὐδέν.

XLVIII. ΕΞ. Μᾶλλον δέ γε δίκαιον τῶν περὶ τὰ
C γένη ποιουμένων ἐπιμέλειαν τούτων πέρι λέγειν, εἴ τι μὴ
κατὰ τρόπον πράττουσιν.

NE. ΣΩ. Εἰκὸς γὰρ οὖν.

ΕΞ. Πράττουσι μὲν δὴ οὐδὲ ἐξ ἑνὸς ὀρθοῦ λόγου,
τὴν ἐν τῷ παραχρησμῷ διώκοντες ἡστώνην καὶ τῷ τοὺς
μὲν προσομοίους αὐτοῖς ἀσπάζεσθαι, τοὺς δ' ἀνομοίους
μὴ στέργειν, πλείστον τῇ δυσχερείᾳ μέρους ἀπονέμοντες.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΕΞ. Οἱ μὲν πον κόσμιοι τὸ σφέτερον αὐτῶν ἡθος
ζητοῦσι, καὶ κατὰ δύναμιν γαμοῦσί τε καὶ παρὰ τούτων
D καὶ τὰς ἐκδιδομένας παρ' αὐτῶν εἰς τούτους ἐκπέμπουσι
πάλιν· ὥς δ' αὖτως τὸ περὶ τὴν ἀνδρείαν γένος δοξᾷ, τὴν
αὐτοῦ μεταδιώκον φύσιν, δέον ποιεῖν ἀμφοτέρα τὰ γένη
τούτων τούναντίον ἔπαν.

NE. ΣΩ. Πῶς, καὶ διὰ τί;

ΕΞ. Διότι ἐφύκεν ἀνδρεία τε ἐν πολλαῖς γενέσεσιν
ἄμικτος γεννωμένη σώφρονι φύσει κατὰ μὲν ἀρχὰς ἀκμά-
ζειν ῥώμῃ, τελευτῶσα δὲ ἐξανθεῖν παντάπασι μανίαις.

NE. ΣΩ. Εἰκός.

ΕΞ. Ἡ δὲ αἰδοῦς γε αὖ λίαν πλήρης ψυχὴ καὶ ἀκέ-
E ραστος τόλμης ἀνδρείας, ἐπὶ δὲ γενεὰς πολλὰς οὕτω γεν-
νηθεῖσα, νοθεστέρα φύεσθαι τοῦ καιροῦ καὶ ἀποτελευ-
τῶσα δὴ παντάπασι ἀναπηροῦσθαι.

NE. ΣΩ. Καὶ τοῦτο εἰκός οὕτω συμβαίνειν.

ΕΞ. Τούτους δὴ τοὺς δεσμούς ἐλεγον ὅτι χαλεπὸν
οὐδὲν ξυνδεῖν ὑπάρξαντος τοῦ περὶ τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ
μίαν ἔχειν ἀμφοτέρα τὰ γένη δόξαν. τοῦτο γὰρ ἐν καὶ
ὅλον ἐστὶ βασιλικῆς ξυνυφάνσεως ἔργον, μηδέποτε ἔῃν

ἀφίστασθαι σόφρονα ἀπὸ τῶν ἀνδρείων ἤδη, ξυγκεκλι-
 ζοντα δὲ ὁμοδοξίαις καὶ τιμαῖς καὶ δόξαις καὶ ὁμηρεῖων
 ἐκδόσεσιν εἰς ἀλλήλους, λείον καὶ τὸ λεγόμενον εὐήτριον
 ὕψοςμα ξυνάγοντα ἐξ αὐτῶν, τὰς ἐν ταῖς πόλεσιν ἀρχὰς 311
 αἰὲ κοινῇ τοῦτοις ἐπιτρέπειν.

NE. ΣΩ. Πῶς;

ΞΕ. Οὐ μὲν ἂν ἐνὸς ἀρχοντος χρεῖα ξυμβαίῃη, τὸν
 ταῦτα ἀμφοτέρω ἔχοντα ἀφροῦμενον ἐπιστάτην· οὐ δ' ἂν
 πλειόνων, τούτων μέρος ἑκατέρων ξυμμιγνύντα. τὰ μὲν
 γὰρ σωφρόνων ἀρχόντων ἤδη σφάδρα μὲν εὐλαβῇ καὶ δι-
 καια καὶ σωτήρια, δοριμύτητος δὲ καὶ τινος ἰταμότητος
 ὀξείας καὶ πρακτικῆς ἐνδεῖται.

NE. ΣΩ. Δοκεῖ γοῦν δὴ καὶ τάδε.

ΞΕ. Τὰ δ' ἀνδρείά γε αὖ πρὸς μὲν τὸ δίκαιον καὶ Β
 εὐλαβεῖς ἐκείνων ἐπιθεέστερα, τὸ δ' ἐν ταῖς πράξεσι τὸ μὲν
 διαφερόντως ἴσχει. πάντα δὲ καλῶς γίνεσθαι τὰ περὶ
 τὰς πόλεις ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ τούτοις μὴ παραγενομένοις
 ἀμφοῖν ἀδύνατον.

NE. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΞΕ. Τοῦτο δὴ τέλος ὑφάσματος εὐθυπλοκία συμ-
 πλέκειν γίνεσθαι φαιμὲν πολιτικῆς πράξεως τὸ τῶν ἀν-
 δρείων καὶ σωφρόνων ἀνθρώπων ἤθος, ὁπότεν ὁμονοία
 καὶ φιλία κοινὸν ξυναγαροῦσα αὐτῶν τὸν βίον ἢ βασιλικὴ C
 τέχνη, πάντων μεγαλοπρεπέστατον ὑφασμάτων καὶ ἄρι-
 στον ἀποτελέσασα [ὥστ' εἶναι κοινόν] τοὺς τ' ἄλλους ἐν
 ταῖς πόλεσι πάντας δούλους καὶ ἐλευθέρους ἀμπίσχονσα,
 συνέχῃ τούτῳ τῷ πλέγματι, καὶ καθ' ὅσον εὐδαίμονι
 προσήκει γίνεσθαι πόλει τούτου μηδαμῇ μηδὲν ἐλλεί-
 πουσα ἄρχῃ τε καὶ ἐπιστατῇ.

[NE.] ΣΩ. Κάλλιστα αὖ τὸν βασιλικὸν ἀπετέλεσας
 ἄνδρα ἡμῖν, ὃ ξένε, καὶ τὸν πολιτικόν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΚΙΝΗΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

000

ΠΑ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΙΔΑΓΟΓΗ

ἀριθ. χρ. 270

Ἡμερομηνία
ἐπιστροφῆς

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας